Rebeliunea #3

ROBYN YOUNG

REGATUL

virtual project

ROBYN YOUNG

Seria: Rebeliunea

Volumul 3

REGATUL

Original: *Kingdom* (2014)

Traducere din limba engleză de:
LAURA CIOBANU

virtual-project.eu

NEMIRA

2018

„Căci nu luptăm pentru glorie, bogăţii şi onoruri, ci numai pentru libertate, de care niciun bărbat adevărat nu se leapădă decât odată cu viaţa”.

Declaraţia de la Arbroath, 1320

PROLOG

1292

„După aceasta vor veni doi dragoni, dintre care unul va fi ucis de ghimpele invidiei, dar celălalt va reveni sub umbra unui nume”.

Istoria regilor Britaniei,
GEOFFREY DE MONMOUTH

LOCHMABEN, SCOŢIA
1292

Plecau în vreme ce amurgul înghiţea cea din urmă rază de lumină a zilei. În amurgul mohorât de noiembrie feţele oamenilor răsăreau ca nişte pete palide din umbra glugilor. Puţini vorbeau în timp ce lucrau, hamalii săltând cufere în căruţe, scutierii cercetând hamurile cailor de povară şi strecurându-se printre cavalerii deja încălecaţi pe armăsarii lor ca să strângă chingi şi să potrivească scări, luptându-se cu cataramele în ciuda degetelor îngheţate. Ploaia înceţoşa aerul, întuneca stuful de pe acoperişurile clădirilor de lemn, înghesuite în curtea exterioară, şi transforma solul într-un amestec mocirlos de bălegar, pământ şi frunze putrede.

Robert privea pregătirile de plecare cu lesa lui Uathach înfăşurată în jurul pumnului. Cu o săptămână în urmă locul fusese înţesat de nobili sosiţi la ospăţ împreună cu suitele, umplând curtea cu râsetele şi vocile lor, *iar din sala de oaspeţi a bunicului său se revărsau muzica şi lumina flăcărilor. Cu o săptămână în urmă el traversase această curte împreună cu Eva, care păşea alături de el cu fustele foşnind, în timp ce întunericul îngheţat îi fura din obraji căldura vinului. Apoi însă veniseră veştile, anunţate de tropotul copitelor potcovite şi purtate de gurile mesagerilor, cinci cuvinte care schimbaseră totul.*

„*John Balliol va fi rege*”.

Trecuse numai o săptămână? *Părea mai mult.*

Robert tresări când doi servitori ieşiră dintr-o clădire din spatele lui, împleticindu-se sub greutatea unui coş de răchită din care atârnau haine împachetate în grabă. Uathach se repezi la ei lătrând, dar o smucitură brutală a lesei o făcu să bată în retragere. Aşezându-se la piciorul lui, căţeluşa îşi ridică privirea întrebătoare către chipul lui mohorât. În timp ce servitorii se îndreptau spre căruţă, Robert zări o fâşie de pânză căzută din coş, ca o cută albă pe pământul întunecat. Se apropie şi o ridică. Era unul dintre vălurile mamei sale, murdar acum de noroi. O voce blândă, care abia răzbătea dincolo de bufnetele şi scrâşnetele cuferelor încărcate în căruţă, răsună îndărătul lui, făcându-l să se întoarcă.

Contesa Marjorie se apropie zâmbind şi îşi puse mâna rece peste mâna în care el ţinea voalul murdar.

— O să se ocupe Agnes de asta.

În ultimul an Robert crescuse dintr-odată, depăşind-o cu mult în înălţime pe mama sa cândva impozantă, care în acelaşi timp păruse să se micşoreze. Aplecându-şi privirea către femeia pierdută în cutele mantiei îmblănite, de călătorie se simţi ca un uriaş: mâinile ei păreau mici pe lângă palmele lui bătătorite de mânuitul spadei, iar braţele lui musculoase ar fi putut strivi trupul ei fragil. Îşi aminti petele apoase de sânge de pe cearşafurile pe care slujnica, Agnes, le scosese din camera ei ceva mai devreme în acea după-amiază.

— E o nebunie! murmură el. Rămâneţi aici. Măcar în noaptea asta.

Zâmbetul lui Marjorie se stinse. Privi în altă parte, încruntându-se.

— Tatăl tău a aranjat să tragem la unul dintre vasalii bunicului tău în noaptea asta. Castelul lui e pe drumul nostru spre casă.

— Atunci rămâi numai tu. Bunicul o să aibă grijă să fii escortată în siguranţă la Turnberry când o să te mai întremezi.

— Tatăl tău a luat deja o hotărâre, zise Marjorie întorcându-şi către el privirea acum aspră şi fermă, în care scânteia ceva din vechea ei tărie. Locul meu e alături de el.

Robert se întrebă dacă nu cumva auzise o notă acuzatoare în glasul mamei sale. Îl învinuia pe el pentru decizia bunicului său?

Ea păru să intuiască întrebarea, căci îi strânse mâna.

— Tatăl tău a acceptat decizia lordului. Carrickul e al tău şi şi-a lăsat sigiliul pe această hotărâre. Acum trebuie să se întoarcă acasă şi să-şi pună ordine în treburi. Dă-i timp, Robert. În cele din urmă şi inima sa va accepta.

Robert vru să-i spună că nu era adevărat şi c-o ştiau amândoi, dar chiar atunci surorile lui ieşiră din casă şi Isabel o strigă pe contesă.

— Mamă, ne-am golit camerele. Suntem gata de plecare.

În timp ce vorbea, îi aruncă o privire lui Robert.

Marjorie îi făcu semn fiicei ei celei mai mari.

— Du-ţi surorile la căruţă.

Supusă, Isabel Bruce îşi conduse cele trei surori mai mici de-a curmezişul curţii noroioase, ridicându-şi din mers gluga ca să se apere de ploaie. Aceasta se înteţise acum, răpăind pe pânza ceruită care acoperea căruţele. Christian, care mergea alături de Isabel, îi aruncă o privire lui Robert când trecu pe lângă el. Îi oferi surorii lui blonde un zâmbet încurajator şi ea îi răspunse cu un surâs scurt, care nu-i şterse îngrijorarea de pe chip. Guvernanta le urmă ţinând mâna Matildei, care îşi târa picioarele fără chef, cu ochii roşii de plâns. Mary, cea de şapte ani, venea ultima, cu braţele încrucişate strâns la piept, refuzând să fie dusă de mână. Erau abătute cu toatele. Cele două fete mai mici nu înţelegeau situaţia, dar simţeau încordarea adulţilor, iar cele mai mari erau conştiente că această plecare zorită de la Lochmaben nu însemna pentru familia Bruce doar sfârşitul amar al unei bătălii îndelungate, ci, poate, chiar sfârşitul familiei înseşi.

O voce aspră se ridică deasupra murmurelor celor ce se pregăteau de plecare. Robert văzu că tatăl său îşi făcuse apariţia şi le poruncea servitorilor să aducă torţe. Silueta lui masivă părea şi mai mătăhăloasă din pricina mantiei negre şi grele ce i se legăna pe umeri în timp ce gesticula autoritar către scutier, cerând să i se aducă armăsarul. Lui Robert i se păru stranie lipsa mantiei lui albe cu „V”-ul roşu răsturnat, blazonul Carrickului. Parcă era alt om. Gluga mantiei era dată pe spate şi ploaia şiroia prin părul rar al tatălui său. Alături de el se afla Edward Bruce, cu faţa lui tânără îngândurată. Niall şi Thomas fiind trimişi în Antrim sub tutelă, iar Alexander pregătindu-se pentru preoţie, Edward era singurul prezent dintre fraţii lui Robert.

Zărindu-şi soţia, Bruce cel vârstnic se apropie.

— A sosit vremea, zise el mohorât, ţinându-şi ochii aţintiţi asupra contesei.

Marjorie se întoarse către Robert.

— Rămas-bun! murmură ea, cuprinzându-i obrazul în palmă. O să mă rog pentru tine mâine, când îţi vei primi spada şi pintenii.

Îndepărtându-se de el, se opri să-l sărute pe Edward înainte să se îndrepte către căruţa în care se urcaseră fiicele ei. Vehiculul nu era potrivit pentru o contesă, dar era prea slăbită ca să călărească. În timp ce cărăuşii o ajutau să urce, servitorii le înmânară scutierilor călare torţe ale căror flăcări pâlpâiau şi sfârâiau în bătaia ploii.

Robert îşi privi tatăl în ochi. Voia să-l întrebe de ce îşi târa soţia şi fiicele pe drumuri prin întuneric şi pe ploaie, dar la vederea expresiei de pe chipul tatălui său vorbele i se opriră în gâtlej. Expresia aceea rigidă era un răspuns în sine. Robert se simţi cuprins de mânie, nu împotriva tatălui său, ci a bunicului, ale cărui acţiuni din această zi lărgiseră prăpastia dintre ei doi, probabil atât de mult încât aceasta nu mai putea fi astupată. Şi bătrânul nici măcar nu era de faţă la toate astea.

— O să fiu drept cu oamenii Carrickului, tată, zise Robert deodată, simţind nevoia să se justifice. O să-i conduc urmând exemplul tău.

Tatăl său tresări. Faţa lui pătată de vinul care se simţea şi în răsuflarea lui acră se înroşi şi mai tare.

— Când mama ta se va simţi mai bine o voi duce pe Isabel în Norvegia. Perioada de doliu a trecut de mult şi regele Erik e tot fără regină. Sora ta e o soluţie onorabilă. Stăpâneşte peste noul tău comitat cum găseşti de cuviinţă, Robert. Dar te asigur că eu n-o să stau aici să văd ce faci.

Acestea fiind spuse, se îndreptă către calul său.

Robert mai văzuse dezamăgire în ochii reci ai tatălui său, mai văzuse mânie şi frustrare, dar niciodată o asemenea ranchiună. Se simţi zguduit.

În timp ce cavalerii şi scutierii se aliniau jucându-şi caii, Edward veni alături de Robert. Fraţii priviră împreună căruţele pornind către porţile castelului, aflate în umbra dâmbului ce domina curtea, încoronat de donjonul său de piatră. Gărzile de pe palisadă traseră în lături barierele şi trupa ieşi încolonată, iar lumina pâlpâindă a torţelor se stinse odată cu tropotul copitelor.

Coborându-şi privirea către Uathach, care trăgea de lesă, Robert observă că încă mai strângea în mână vălul mamei lui.

— El unde-i?

La auzul vocii lui aspre, Edward tresări. Studie chipul fratelui său.

— Cred că-i jos, la loch, *cu Scathach.*

Îndesând vălul în mâna lui Edward, Robert porni printre clădiri. Trecu pe lângă capelă şi bucătării, îndreptându-se către o poartă mai mică din palisadă.

Ultima geană de lumină a zilei pierea când o apucă pe cărarea mlăştinoasă dintre copaci ce ducea către loch-*ul Kirk. Eliberată din lesă acum, că armăsarii plecaseră, Uathach alerga pe lângă el. Iuţi pasul. Ploaia răpăia zgomotos pe bolta înfrunzită ce se întreţesea deasupra lui. După puţin timp copacii se răriră, dând la iveală malul înclinat al micului* loch. *Se întindea dinaintea lui ca o oglindă palidă a cerului îmbibat de ploaie. Un bărbat înalt într-o mantie cu glugă stătea pe malul mărginit de trestii şi privea în larg.*

Când Robert se apropie de el, răsună un mârâit înăbuşit şi o formă musculoasă se furişă afară din umbră. Se opri, permiţându-i lui Scathach să-i prindă mirosul, apoi coborî malul lăsând-o pe Uathach să-şi întâmpine mama cu o rafală de lătrături.

Lordul de Annandale nu se întoarse la auzul zgomotului şi nici nu-l privi pe Robert când acesta se opri lângă el.

— Au plecat?

Robert îşi studie bunicul, al cărui chip era pe jumătate ascuns de glugă, lăsând să i se vadă numai nasul acvilin. În ciuda celor şaptezeci de ani ai săi, era încă drept şi lat în umeri. Privindu-l pe bărbatul care îl crescuse ca pe fiul său, îl învăţase să lupte şi să vâneze şi turnase în el mândria faţă de moştenirea familiei sale, Robert simţi o emoţie cu totul nouă. Neîncredere. Nefamiliară şi nedorită, îi încleşta pieptul ca o gheară în timp ce se gândea că devenise o piesă de şah pe care bunicul său o muta pe tablă într-un atac împotriva tatălui său. Acum era singur, un pion între doi bărbaţi care îşi doreau să fie regi.

— Ai ceva să-mi spui, Robert?

Acum lordul se răsuci, sfredelindu-l cu privirea. Coama lui de păr, ascunsă sub glugă, răsărea ca un nor alb, încadrându-i faţa aspră, ridată.

Robert nu dădu îndărăt din faţa provocării din acei ochi negri.

— Crede că e vina mea.

— Ştiu.

Robert scrâşni din dinţi, privind în largul loch-*ului. Ploaia îi înţepa suprafaţa cu mii de ace. Se gândi la Affraig, a cărei apariţie în această după-amiază prevestise întâmplările ce urmaseră. Se întrebă dacă vrăjitoarea mai era la Lochamben sau dacă plecase deja către casa ei din Turnberry, pe acelaşi drum pe care o apucase familia lui. Şi-o aminti atingând afectuos cu mâna ei zbârcită obrazul bunicului său*: *aceleaşi mâini care îl aduseseră pe el pe lume cu optsprezece ani în urmă şi ţesuseră*

destinele oamenilor din buruieni, crenguţe şi oase, pentru a le atârna în copacul din faţa colibei ei ca pe nişte pânze de păianjen.

— Ai făcut asta pentru că aşa ţi-a cerut Affraig? *Te-ai răzbunat pe tata pentru ce i-a făcut ei omul ăla al lui*?

— Răzbunare? *Nu, băiete. Ţi-am acordat această onoare pentru că te cred demn de ea. Affraig a venit pentru că, la fel ca mine, şi ea crede că forţa neamului meu se află în tine, nu în fiul meu. Timpul lui trece şi al meu la fel. Am încercat să ne susţinem dreptul la tron. Am dat greş.*

Robert ascultă, nereuşind să împace aceste cuvinte cu optimismul de la ospăţul de acum o săptămână, când toţi erau încrezători că regele Edward al Angliei îl va alege pe bătrânul lord să stea pe tronul Scoţiei, rămas gol de la moartea tragică a regelui Alexander. În acest ultim an, pe durata judeţului menit să-l aleagă pe succesorul lui Alexander, Robert privise cu mândrie cum bunicul său, jucător ilustru pe scena Britaniei vreme de aproape şaizeci de ani, obţinuse susţinerea neprecupeţită a unora dintre cei mai puternici baroni ai ţării, în speranţa de a primi acest privilegiu. Acum bărbatul ca un leu de lângă el, care luptase cu necredincioşii în nisipurile Palestinei şi servise patru regi, fusese dat deoparte şi el, Robert, fusese împins în locul lui. Mâine avea să fie făcut cavaler şi, luând Carrickul de la tatăl său, avea să devină unul dintre cei treisprezece conţi ai Scoţiei.

— De Sfântul Andrei, John Balliol se va aşeza pe Piatra Destinului.

Lordul închise ochii şi inspiră, cu pieptul umflându-se sub faldurile îmbibate de apă ale mantiei.

— Probabil că deja pregătesc Dealul Judecăţii pentru ceremonie. În curând oamenii de neam vor porni către Scone.

Chipul i se întunecă.

— Fără îndoială Comynii vor fi cei dintâi dintre ei, împăunându-se cu victoria lor. Balliol le va oferi aliaţilor săi orice dregătorii îi vor cere. Zilele noastre la curtea regală s-au încheiat.

Când vorbi din nou, o făcu foarte încet:

— Dar roata se întoarce. De fiecare dată.

— Ce roată? *Neprimind răspuns, Robert insistă*: *Bunicule*?

— Roata Sorţii poate înălţa un om de la nimic până pe culmile măreţiei, dar mâine aceeaşi roată se va învârti, doborându-l din nou la pământ. Lordul privi în largul loch-*ului mijindu-şi ochii*: *Roata se învârte pentru noi toţi.*

— Moşiile noastre sunt în siguranţă? îl întrebă Robert după un moment de tăcere. Balliol şi Comynii se vor răzbuna pentru că le-am atacat fortăreţele? Pentru morţii de la castelul Buittle?

— Nu cred. Dar acesta este un alt motiv pentru care ţi-am trecut ţie dreptul familiei noastre la tron. Tu nu ai luat parte la campania aia. Nu ai mâinile pătate de sângele oamenilor lor.

Îl studie pe Robert.

— Ai jurat că vei accepta această însărcinare, să susţii dreptul familiei noastre la tronul Scoţiei, indiferent ce impostori se vor aşeza pe el sfidându-ne drepturile. Acum citesc altceva pe faţa ta.

Robert simţi ploaia rece şiroindu-i pe ceafă. În acea după-amiază, când bunicul său îi spusese că va moşteni atât titlul de conte de Carrick, cât şi dreptul la tron al familiei Bruce, fusese atât de uluit, încât jurase tot ce îi ceruse acesta, fără să pună vreo întrebare. Acum simţea toate speranţele neamului Bruce – de la tatăl şi bunicul său până la strămoşii săi din Casa regală Canmore – apăsându-i umerii. Fiind fiul cel mai mare, ştiuse că acest moment va sosi. Se pregătise pentru el de când era copil, dar nu se aşteptase să ocupe poziţia de conte decât după moartea tatălui său. Acum, că era confruntat cu asta, şovăia, nedorind să ridice această povară care, ştia prea bine, avea să-i strivească ultima urmă de libertate a tinereţii.

— Mă întreb dacă sunt pregătit, zise el cu glas tare.

— Eu eram de vârsta ta când regele Alexander m-a numit moştenitor prezumtiv al tronului. M-am temut eu că nu voi fi la înălţimea aşteptărilor? Sigur că da! Numai cei mândri şi cei nătângi nu se îndoiesc de ei. Nu te teme să te întrebi dacă eşti pregătit, Robert. Înţeleptul examinează calea ce-l aşteaptă şi se asigură că e pregătit. Nătângul se repede cu capul înainte.

În mintea lui Robert răsări amintirea tatălui şi a bunicului său revenind din campania lor în Galloway, cu şase ani în urmă. Descoperind că John Balliol voia să ocupe tronul, rămas gol după moartea lui Alexander, cei doi invadaseră feuda acestuia cu ajutorul vasalilor lor, arzând moşii şi jefuind castele. Reuşiseră să zădărnicească cea dintâi tentativă a lui Balliol de a deveni rege şi se întorseseră la castelul Turnberry victorioşi, dar nu fără să fi plătit un preţ. Îşi aminti căruţa plină cu răniţi venind în urma tatălui şi bunicului său. Îşi alese cu grijă următoarele cuvinte, nevoind ca bunicul său să-l creadă laş.

— Sunt gata să depun jurământul de cavaler şi să accept titlul de conte. Dar să mă lupt cu John Balliol aşa cum aţi făcu tu şi tata? Nu ştiu dacă...

— Să te lupţi?

Lordul se răsuci spre el. Faţa lui ridată era un peisaj de umbre. Ploaia se domolea, lăsând loc ceţii.

— Nu vreau să te lupţi cu ei, Robert. Această luptă nu va fi câştigată cu spada. Vremurile acelea au trecut. Eu – şi toţi ceilalţi pretendenţi – ne-am supus judecăţii regelui Edward ca să evităm o nouă vărsare de sânge. Balliol a fost ales cu acordul Curţii regatului. Oamenii noştri s-au pronunţat. Să ne împotrivim lor ar însemna să sfâşiem ţara.

Robert clătină din cap.

— Dar cum să susţin dreptul nostru la tron dacă nu îl provoc la luptă? *Când John Balliol va muri, fiul lui va fi rege. Dinastia va fi deja stabilită. Dacă nu îl pot detrona cu forţa, atunci cum…*

— ÎI vei susţine prin cuvintele şi purtarea ta. Îl vei ţine viu în sufletul tău şi al aliaţilor tăi. Pretenţia noastră la tron e ca o făclie. Eu am purtat-o ani de zile, atrăgând oameni către mine şi luminând calea moştenitorilor mei. Acum e rândul tău să ţii flacăra aprinsă. Aşa cum într-o bună zi această povară le va reveni fiilor tăi. Poate dura şi-o sută de ani, dar, cu voia Domnului, dacă ţinem această flacără vie, un Bruce poate avea şansa să stea pe tronul Scoţiei.

Robert simţi încordarea părăsindu-i trupul şi se înfioră. Fu cât pe ce să izbucnească în râs.

— Credeam că vrei să conduc o armată împotriva lui!

— Acestea nu mai sunt zilele întunecate ale strămoşilor noştri. Nu vom lua tronul prin război civil.

Bunicul său îl apucă de umeri.

— Cea dintâi datorie a unui rege este să ţină Regatul Unit, Robert. Să nu uiţi niciodată!

PARTEA ÎNTÂI

„Ţinându-mi jurământul dinaintea Domnului, mă voi strădui să răzbun sângele compatrioţilor mei, pe care ei vărsatu-l-au în această zi. La arme, oşteni, la arme, şi azvârliţi-vă cu curaj asupra netrebnicilor perfizi pe care, cu ajutorul lui Hristos, fără îndoială îi vom birui!”

Istoria regilor Britaniei,
GEOFFREY DE MONMOUTH

Capitolul 1

PERTH, SCOŢIA, 1306
(PAISPREZECE ANI MAI TÂRZIU)

Oastea pătrunse în oraş la amiază. Număra peste două mii de oameni, umplând strada principală largă ce ducea către piaţă. Nori de praf se ridicau de sub copitele armăsarilor de luptă. Pedestraşii mărşăluiau în urma lor cu cizmele scârţâind, iar roţile căruţelor cu provizii trosneau sub greutatea poverilor. Torţele ţinute de pedestraşi păreau năluciri palide ale focului în lumina soarelui amiezii.

Sub cutele mantiilor şi tunicilor somptuoase de brocart, zalele scânteiau ca solzii de peşte. Lăncile ridicate alcătuiau o pădure de ţepi, împodobită cu fanioane care fluturau pe fundalul marilor fâşii colorate duse de purtătorii de stindarde. Pe întinderile de pânză vopsită în stacojiu şi purpuriu, auriu şi azuriu, se vedeau vulturi cu aripile întunecate, leoparzi cu dinţii rânjiţi şi tauri cu grumajii încordaţi. Spade atârnau la şoldurile cavalerilor în teci bogat împodobite, în timp ce scutierii şi pedestraşii arborau paloşe încovoiate ca nişte satâre, securi şi ciocane: toate uneltele războiului, ascuţite şi gata să străpungă carnea.

Bărbaţii şi femeile din Perth se înghesuiau în pragurile caselor şi atelierelor privind alaiul. Soţiile se agăţau de braţul soţilor sau împingeau în

spatele lor copiii curioşi, în timp ce fierarii şi pielării îşi cântăreau nesiguri uneltele în mâini, întrebându-se dacă era cazul să le folosească pentru a-şi apăra familiile.

Locuitorii din Perth ştiau prea bine de ce orori era capabilă armata englezilor. De când începuse războiul, în urmă cu zece ani, târgul regal fusese jefuit, invadat şi ocupat. Le văzuseră navele urcând pe râul Tay încărcate cu bârne pentru construirea maşinăriilor de asediu şi căruţele trecând pe străzile lor, pline cu carne şi grâne pentru a hrăni armata, apoi fuseseră alungaţi din locuinţe pentru a le face loc oamenilor regelui, care le jefuiseră cămările şi le distruseseră ogoarele numai de dragul de a organiza turniruri. Dar în această zi răcoroasă de început de iunie, în timp ce briza sărată bătea dinspre Marea Nordului, dispoziţia invadatorilor părea diferită, nu atât de arogantă şi de agresivă, dar mai sumbră şi mai hotărâtă. În fruntea oştii se înălţa un stindard mare pe care locuitorii din Perth nu-l mai văzuseră niciodată. Mai mare decât celelalte, dintr-o ţesătură decolorată de vreme şi peticită pe alocuri, era stacojiu ca sângele şi în centrul său un dragon auriu se ridica pe două picioare, învăluit în flăcări.

Aymer de Valence, conte de Pembroke şi văr al regelui Angliei, călărea în umbra roşie a stindardului, trăgând în piept duhoarea înţepătoare a tăbăcăriilor şi abatoarelor din Perth, ale căror piei şi sânge îngrăşaseră oraşul mulţumită comerţului prosper cu piele şi lână către Ţările de Jos. Silueta musculoasă a contelui era sporită de armura din plăci şi de cămaşa de zale pe care le purta pe sub tunica şi mantaua cu dungi albe şi albastre, ambele împodobite cu păsări roşii. Blazonul Casei Pembroke se găsea şi pe scut, şi pe valtrapul de mătase al calului. Coiful lui cu vizorul ridicat avea în vârf un mănunchi de pene de gâscă vopsite în albastru.

De la înălţimea armăsarului său de luptă, Aymer îi privi pe târgoveţii înspăimântaţi ce se îngrămădeau ca iepurii în găurile întunecate ale uşilor şi ferestrelor locuinţelor din chirpici. Pe deasupra zgomotului de copite şi a huruitului căruţelor se auzea dangătul înnebunit al clopotului bisericii St. John, dar părea mai degrabă o alarmă decât o chemare la luptă, făcându-i pe cei aflaţi pe străzi să se strecoare în siguranţa iluzorie a caselor. Târgoveţii nu opuneau nicio rezistenţă. Nici nu aveau de ce, căci în ciuda întâmplărilor din ultimele luni, Scoţia rămânea sub stăpânirea regelui Edward, aşa cum fusese de când nobilii scoţieni îi recunoscusem autoritatea cu doi ani în urmă, la St. Andrews. Totuşi Aymer rămase în gardă, conştient că focul rebeliunii se aprinsese în inima multor scoţieni şi că în aceste locuinţe

înghesuite, legate între ele printr-un labirint de şanţuri şi alei, se puteau găsi oameni pregătiţi şi dornici să lupte şi să moară pentru nou-proclamatul lor rege.

— Credeţi c-o să vină?

Aymer îi aruncă o privire bărbatului care călărea alături, mai scund cu câteva palme pe armăsarul lui alb, lăţos. Avu nevoie de o clipă ca să-i desluşească spusele, căci larma copitelor făcea greu de înţeles franceza căpitanului, cu un pronunţat accent galez.

— O să vină!

Aymer privi peste umăr către cei şase bărbaţi care săltau şi hurducau în mijlocul companiei sale, târâţi de funii în urma cailor cavalerilor săi, cu mâinile legate şi hainele sfâşiate de pietrişul amestecat cu gunoi bătătorit ce acoperea strada.

— N-o să-i dau de ales.

Aymer îşi trecu limba peste firele reci de argint care îi fixau dinţii din faţă, luaţi din gura altui bărbat. Cu cât el şi oamenii lui pătrundeau mai adânc pe teritoriul Scoţiei, cu atât clocotea de nerăbdare la gândul duşmanului său şi al răzbunării pe care avea în sfârşit să o capete. Aici, la numai câteva mile de Scone, unde Robert se încoronase cu trei luni în urmă, Aymer aproape simţea prezenţa netrebnicului său aluia.

Înaintea lui, strada principală se deschidea într-o piaţă cu parcele înverzite de pământ, înconjurată de tarabe de lemn. De jur-împrejur se înălţau locuinţele de piatră ale celor mai înstăriţi locuitori ai oraşului. Unele clădiri aveau un etaj din bârne şi acoperişuri din ţiglă. Aymer îşi răsuci plăcuţele de oţel ale mănuşilor, oprindu-şi armăsarul.

— Aici e numai bine.

Se întoarse către cavalerii săi şi le făcu semn către casele la ferestrele cărora se puteau vedea feţe.

— Înaintaţi!

În timp oamenii se zoreau să aducă la îndeplinire ordinele date cu glas răstit, restul oştirii continua să se reverse în piaţă. Roţile căruţelor răscoliră pământul grădinilor, iar soldaţii folosiră tarabele goale ca să îşi lepede desagii şi echipamentul. Odată ce el şi cavalerii aveau să se instaleze, Aymer avea să trimită pedestrimea să-şi aşeze tabăra în afara zidurilor, dar acum o voia alături de el, ca să-şi arate forţa.

— Eu ce să fac?

Aymer îl privi pe căpitan, apoi stindardul albastru ridicat deasupra lui. Leul alb din centru era reprodus şi pe scuturile celor mai bine de cinci sute de bărbaţi care se grupau acum în jurul comandantului lor. Erau o ceată de oameni aspri, în armuri desperecheate, dobândite pe câmpul de bătălie. Pe majoritatea scuturilor lor, de la cele rotunde şi mici, până la cele mari, în formă de zmeu, preferate de cavalerii englezi, leu cel alb fusese vopsit cu stângăcie peste blazoanele originale şi vechile culori se întrezăreau prin vopseaua nouă. Aymer se întrebă câte dintre acestea fuseseră luate de la camarazii lui morţi sau muribunzi. Până acum ezitase să se folosească de ei, îndoindu-se de jurământul lor de credinţă depus la graniţă în primăvară. Îşi întoarse ochii către căpitan, care ţinea frâiele armăsarului cu mâna dreaptă, înmănuşată. Stânga i se termina la încheietură şi din mâneca pieptarului său căptuşit ieşea numai un bulb cărnos brăzdat de cicatrici. Căpitanul o fi fost unul dintre mult detestaţii scoţieni, dar ei doi aveau un duşman comun. Aymer îşi trecu limba peste firele care îi prindeau dinţii din faţă. Bruce le luase câte ceva fiecăruia dintre ei.

— Oamenii tăi cunosc terenul pe-aici?

— Nu departe se află una dintre moşiile stăpânului meu. Unii dintre ei cunosc bine regiunea.

— Alege câţiva oameni de încredere dintre cei care o cunosc cel mai bine. Am o însărcinare pentru ei. Deocamdată pune-i pe ceilalţi să patruleze şi să oprească orice tulburare înainte să înceapă. Asigură-te că sunt fermi, căpitane. Vreau ca oamenii din Perth să ştie cine le e stăpânul.

În timp ce căpitanul se îndepărta pentru a transmite ordinele companiei sale pestriţe, Aymer observă trei bărbaţi apropiindu-se din direcţia unei clădiri în faţa căreia începuse să se adune o mulţime. Erau îmbrăcaţi mai bine decât majoritatea celorlalţi târgoveţi, în mantii prinse cu paftale bătute cu pietre preţioase, aşa că presupuse că erau orăşeni sau oficialităţi. Câţiva dintre cavalerii săi îi priveau, cu mâinile pe mânerele spadelor. Cu o lovitură de genunchi, Aymer îşi făcu calul să se întoarcă. Animalul fornăi şi lovi pământul cu copita lui potcovită cu fier.

Pomenindu-se faţă în faţă cu capul învelit în armură al armăsarului de luptă, cei trei bărbaţi se opriră brusc. Sub valtrapul lui de mătase se legăna o acoperitoare grea de zale. Cai ca acesta erau antrenaţi să ucidă.

Unul dintre bărbaţi înaintă temător.

— Sir Aymer, eu sunt şeriful acestei aşezări. Suntem onoraţi să vă urăm bun venit, dar pot să întreb ce anume vă aduce în Perth?

Privirea lui Aymer se îngustă.

— Ştii prea bine, şerifule, ce mă aduce în groapa asta uitată de Dumnezeu. Am venit după trădătorul Robert Bruce şi după toţi cei care-l sprijină.

Vocea lui poruncitoare era suficient de puternică pentru ca mulţimea de scoţieni adunaţi în piaţă s-o audă.

— Eu şi oamenii mei vom ocupa târgul ăsta până când ticălosul se va înfăţişa dinaintea mea şi îşi va accepta pedeapsa.

În timp ce cavalerii englezi cu săbiile scoase pătrundeau în case, scoţând cu brutalitate afară femei, copii şi servitori, unul dintre orăşenii care îl însoţeau pe şerif dădu să înainteze. Tovarăşul său îl prinse de braţ, oprindu-l.

Şeriful vru să protesteze, dar se opri la vederea celor şase bărbaţi priponiţi ca nişte câini de pofilele şeilor cavalerilor. Doi zăceau la pământ, cu feţele în jos. Unul gemea, cu umărul dislocat de târâtul brutal pe străzi. Ceilalţi se ridicaseră în genunchi cu mâinile împreunate a rugăciune.

— Sunt oamenii mei!

— Oamenii tăi, şerifule, au fost prinşi urmărindu-ne în timp ce ne apropiam de oraş. Luaţi la întrebări, au mărturisit că sunt spionii lui Bruce.

— E o minciună, domnule! strigă unul dintre bărbaţii legaţi.

Pumnul înzăuat al unui cavaler îl reduse la tăcere.

Şeriful păli. Se întoarse către Aymer, ridicându-şi mâinile implorator.

— Vă jur, sir Aymer, că aceştia sunt oamenii mei, nu ai lui Robert Bruce! Pot să garantez personal pentru ei. Prinzând de veste că vă apropiaţi i-am trimis pur şi simplu să afle veşti despre sosirea domniei voastre. Nu sunt iscoade!

— N-ar trebui să vă reamintim tocmai vouă preţul rebeliunii, când braţul putrezit al lui William Wallace, fiul ăla de curvă trădător, încă mai atârnă aici, de turnul porţii, continuă Aymer fără ca ochii lui să-i părăsească o clipă pe ai şerifului. Dar e limpede că e nevoie de o nouă lecţie.

Se răsuci şi le făcu semn cavalerilor săi:

— Spânzuraţi-i! Folosiţi tarabele astea!

Cei şase bărbaţi începură să zbiere şi să se zbată în vreme ce cavalerii lui Aymer îi ridicau în picioare. Cel cu braţul beteag îşi dădu capul pe spate şi urlă către ceruri. Cei care se împotriviră primiră lovituri în stomac. Aduşi de mijloc şi gâfâind, fură târâţi către tarabe. Picioarele lor lăsau dâre în praf.

— Nu faceţi asta! Vă implor!

Şeriful dădu să se apropie de oamenii lui, dar descoperi că înaintarea îi era tăiată de spadele cavalerilor englezi. Se răsuci către Aymer.

— Fie-vă milă, în numele Domnului!

— Nu există scăpare din faţa judecăţii pentru oricine-l sfidează pe regele Edward, zise Aymer, în timp ce cavalerii lui aruncau funiile cu care îi târâseră pe oamenii şerifului prin oraş peste grinzile tarabelor, care susţineau umbrare în zilele de târg.

— Dragonul a fost înălţat. Spune-le oamenilor tăi că în umbra lui nu există milă.

Şeriful privi stindardul împodobit cu fioroasa reptilă înaripată, înconjurată de flăcări care scânteiau aurii în lumina soarelui. Dădu să spună ceva, dar amuţi neputincios.

Aymer îşi privi oamenii care răsuceau capetele funiilor, formând laţuri, şi trăgeau de ele verificând trăinicia nodurilor. În piaţă apăreau tot mai mulţi oameni, scoşi cu forţa din casele lor şi mânaţi ca oile. Aymer cercetă satisfăcut chipurile îndurerate. Avea nevoie de public.

Răsună un ţipăt strident şi o femeie se smulse din mulţime şi se repezi către condamnaţi.

— Alan! strigă ea. Doamne Dumnezeule, băiatul meu!

Unul dintre bărbaţii mai tineri, cu bărbia însângerată după ce fusese târât pe străzi, se smuci, străduindu-se să ajungă la ea. Faţa i se schimonosi şi buzele i se mişcară încercând să articuleze cuvinte în timp ce laţul îi era petrecut în jurul gâtului. Doi dintre cavalerii lui Aymer o prinseră pe femeie înainte să poată ajunge la fiul ei. Ea li se împotrivi cu înverşunare, lovindu-i şi zgâriindu-i, dar forţele ei nu erau pe măsura lor. Tânărul închise ochii, continuând să-şi mişte buzele în tăcere.

Unul dintre tovarăşii lui, un bărbat mai vârstnic, cu o faţă aspră şi roşie, îşi blestema călăii, promiţându-le pedeapsa veşnică în timp ce scuipatul îi zbura din gură. Se smuci când îi strânseră laţul în jurul gâtului, dar cu mâinile legate străduania lui era zadarnică. Continuă să se împotrivească în timp ce cavalerii trăgeau de funia care aluneca încet peste grinda tarabei, ridicându-l de la pământ. Păru să-şi ţină răsuflarea îndelung, apoi îi dădu drumul cu un şuierat. Mărul lui Adam îi zvâcni sălbatic în strânsoarea funiei. Unul câte unul, ceilalţi cinci bărbaţi fură ridicaţi în aer. Doi dintre ei se rugară să fie cruţaţi până când laţul le tăie glasurile. Tânărul se zbătu şi dădu din picioare în tăcere, urletele disperate ale mamei lui ţinând locul ultimelor sale cuvinte.

Aymer îşi răsuci calul întorcându-le spatele bărbaţilor cărora avea să le mai ia un timp până să moară. Nu-l interesa să urmărească ultimele lor suflări, cele din urmă zvârcoliri în timpul cărora cu toţii aveau să facă pe ei. Din punctul lui de vedere treaba era ca şi încheiată. Momeala fusese pregătită, acum trebuia ca lupul să fie atras în cursă. Călărind într-un cerc larg, li se adresă târgoveţilor, acoperind cu vocea sa larma oştirii.

— Acesta este preţul pe care îl plătiţi pentru trădarea falsului vostru rege. Răspândiţi printre compatrioţii voştri vestea: până când Robert Bruce nu mi se va înfăţişa pentru a fi judecat, voi mai ucide şi pe alţii. Cei care ţin la viaţa lor şi la vieţile celor pe care-i iubesc să aibă grijă ca acest mesaj să ajungă cât mai departe, altfel pot fi următorii care vor sfârşi la capătul unei frânghii.

PĂDUREA METHVEN, SCOŢIA
1306

Dincolo de poieni şi câmpuri de ovăz, zidurile Perthului se înălţau deasupra abisului întunecat al şanţului cu apă, spoite în stacojiu de lumina asfinţitului. Câteva mile mai la vest, din punctul de observaţie oferit de o lespede acoperită de muşchi, Robert Bruce cerceta oraşul îndepărtat.

La prima vedere, Perthul, un labirint strâmt de străduţe şi case încins de un zid de apărare şi dominat de turla Bisericii St. John, părea să lenevească în înserarea acelei zile de vară. Fuioare de fum se ridicau din vetre deasupra acoperişurilor ca nişte stindarde vaporoase şi trei bărci pescăreşti urcau pe spinarea lată a râului Tay, cu pescăruşi dându-le târcoale. Dacă îţi mutai privirea către ziduri, iluzia păcii era spulberată de tabăra imensă ce se întindea în faţa porţii de vest, în apropierea unei poieni unde erau adăpostiţi zeci de cai. Ochii ageri ai lui Robert desluşiră siluete mişcându-se între corturi şi căruţe, printre care luminile chihlimbarii ale focurilor de tabără formau adevărate constelaţii. Un trebuşet veghea asupra taberei din vârful turnului porţii; era una dintre cele patru maşinării de război dispuse pe întăriturile oraşului. Alţi oameni patrulau pe ziduri.

Robert se afla în inima Gallowayului, pe urmele celor din urmă partizani ai lui John Balliol, când îi ajunsese la urechi vestea că Aymer de Valence ocupase oraşul. Zvonurile purtate din gură în gură, devenind din ce în ce mai incoerente pe măsură ce călătoreau tot mai departe, vorbeau despre violuri şi torturi şi despre târgoveţi spânzuraţi în piaţa oraşului şi lăsaţi să se

umfle la soare. Campania în Galloway fusese un eşec: Robert găsise pământurile duşmanilor să-i pustii şi cufundate într-o tăcere mohorâtă şi fusese silit să-şi facă de lucru distrugând fortăreţe neimportante deţinute de familiile Comyn şi Balliol, conştient că acestea erau victorii neînsemnate. Într-un fel, ocuparea Perthului de către englezi fusese o provocare binevenită, aşa că, întorcându-şi armata către nord ca să îi înfrunte, se simţise însufleţit de o nouă hotărâre.

Auzind scrâşnet de paşi pe stâncă, Robert se întoarse şi îl zări pe Edward urcând către el, cu poalele zalelor măturând piatra. Restul trupei rămăsese pe coasta dealului privind oraşul îndepărtat. Printre cavalerii din Carrick şi Annandale se numărau contele John de Atholl şi fiul său, David. Vorbeau încet între ei, trecând din mână în mână burdufuri de vin şi destinzându-şi muşchii obosiţi după o zi de călărie. Dincolo de ei, la poalele unei păduri printre ramurile căreia se strecurau razele însângerate ale soarelui în asfinţit, aşteptau scutierii cu caii.

— Vreo urmă de ei? întrebă Edward ajungând lângă Robert în vârful stâncii.

— Încă nu.

— Suntem atât de aproape, murmură Edward.

Robert îşi privi fratele. În tinereţea lor, Edward, mai mic cu numai un an, fusese imaginea lui în oglindă – aceleaşi trăsături puternice încadrate de acelaşi păr negru, tuns scurt –, dar în ultimii zece ani războiul gravase poveşti diferite pe chipul fiecăruia, făcându-i să nu mai semene. Acum, la treizeci şi unu de ani, chipul lui Edward era mai slab şi mai aspru. Cicatricile rănilor primite în luptă îi săpau noi linii pe chip, tuleiele îi întunecau falca şi praful pătrunsese în ridurile din colţurile ochilor lui de un albastru-pal. În timp ce studia tabăra englezilor în ochii aceia se ivi o căutătură flămândă, nerăbdătoare.

— Nu ţi se pare că forţele lor sunt mai mici decât ne aşteptam?

Robert se gândise şi el la asta, dar nu voia să-şi facă speranţe false.

— Greu de zis. Hai să aşteptăm veşti!

— Iar să aşteptăm? Edward îl privi pe Robert zâmbind forţat. Dumnezeu ştie că asta-i o treabă la care am ajuns să ne pricepem!

Îşi încleştă mâna pe mânerul spadei care atârna în teaca ei de piele, împodobită cu cruci emailate. Zâmbetul i se stinse.

— În curând, cu voia Domnului, va veni vremea faptelor!

Robert citi pe chipul lui Edward amintirea amară a anilor petrecuţi printre englezi, în serviciul regelui lor, prefăcându-se că-i sunt loiali în timp ce aşteptau momentul în care aveau să frângă lanţurile sale atât de detestate. De când reveniseră în Scoţia în toamnă, fugind de mânia regelui care descoperise intenţia secretă a lui Robert de a lua tronul, fratele lui vorbise adesea despre execuţia sângeroasă a lui William Wallace, la care, în calitate de cavaler al prinţului moştenitor, fusese silit să asiste. Şi în mintea lui Robert amintirea morţii căpeteniei rebele era încă vie, oroarea ei neştearsă în ciuda sângelui pe care îl văzuse vărsat de-a lungul anilor. Îşi dorea o victorie împotriva călăilor lui Wallace la fel de mult ca fratele său, dar nu răzbunarea, ci nevoia îl adusese pe acest deal în căutarea ei.

Cuvintele pe care i le spusese Elizabeth cu trei luni în urmă, la încoronarea sa, când capul încă nu i se obişnuise cu greutatea coroanei, îi răsunară în minte.

„Nu ai dreptul să te afli aici. Eşti aici ca urmare a unei rebeliuni şi a unei crime. Crezi că restul regatului te va urma când va afla ce ai făcut?”

O asigurase pe soţia şi regina lui că da, oamenii o vor face dacă voiau să supravieţuiască războiului ce urma să vină. Însă forţele sale, deşi crescuseră de la întronarea sa, nu erau încă suficiente pentru a face faţă pumnului de fier al Angliei. Trupa lui Aymer de Valence, zărită în primăvară, nu era decât avangarda. Grosul armatei engleze nu sosise încă. Dar avea să vină, şi încă în curând. Robert ştia că o victorie aici, în Perth, i-ar fi convins şi pe alţii să îl urmeze, demonstrându-le forţa şi hotărârea lui. Numai atunci, cu toată ţara unită sub cârmuirea lui, putea să-l înfrunte pe regele Angliei, alungându-l pe el şi pe oamenii lui din Scoţia pentru totdeauna.

— Uite, acolo! zise Edward arătând ceva din josul pantei.

Robert îi urmări degetul cu privirea şi zări două siluete care urcau poticnindu-se. În spatele lui răsună scrâşnetul săbiilor trase din teci, pe măsură ce oamenii săi erau alertaţi de trosnetul tufişurilor.

— Ei sunt! strigă, sărind de pe stâncă şi alăturându-se trupei sale, urmat pe dată de fratele său.

Câteva clipe mai târziu două siluete se iviră pe culmea dealului. Unul din bărbaţi era scund şi vânos, celălalt, înalt şi lat în umeri. Amândoi purtau peste pantaloni şi tunici nişte mantii zdrenţuite, acoperite de praful ogoarelor de orz. Arătau ca doi cerşetori. Robert le ieşi în întâmpinare şi John de Atholl i se alătură. Viziera de zale ataşată de gluga contelui atârna desprinsă, dezvăluindu-i buzele strânse. Robert observă că mâna

cumnatului său se odihnea pe mânerul spadei. John nu se relaxă decât când cei doi îşi dădură pe spate glugile mantiilor arătându-şi feţele. Amândoi bărbaţii gâfâiau din pricina urcuşului.

Neil Campbell îl salută pe Robert.

— Maiestate, rosti cavalerul de Argyll printre gâfâieli.

Masivul Gilbert de la Hay se înclină şi el, dar rămase aplecat preţ de alte câteva secunde, cu palmele proptite pe coapse şi cu sudoarea picurându-i de pe vârful nasului. Robert era obişnuit să-l vadă pe zdravănul lord de Erroll în zale şi tunică. În hainele ţărăneşti prea mici, împrumutate de la unul dintre văcarii ce însoţeau armata, Gilbert arăta aproape comic.

— Ce-aţi aflat? insistă Robert, făcându-i semn lui David de Atholl care avea în mână un burduf cu vin.

Tânărul se apropie şi îi dădu burduful lui Neil, care luă recunoscător câteva guri zdravene înainte să i-l treacă şi lui Gilbert.

— E adevărat, ăia de jos sunt oamenii lui Valence.

— L-ai văzut pe Valence în persoană? întrebă Robert imediat.

Neil clătină din cap.

— Dar stindardul lui era înălţat în tabără şi am văzut câţiva oameni purtând culorile lui. Ceilalţi aveau banderole de pânză cu crucea Sfântului Gheorghe. Aici, adăugă el apucându-se de braţ.

— Ca la Falkirk, zise sumbru John de Atholl. Aia-i pedestrimea, adăugă el aruncându-i o privire lui Robert.

— Cam cât de mulţi socoţi că sunt? întrebă Robert.

— În jur de o mie.

— Iscoadele noastre spun că oastea pe care au văzut-o trecând graniţa în aprilie era de două mii de oameni, interveni Edward de lângă Robert. Unde-i restul?

— Înăuntru, răspunse Neil.

Robert se încruntă.

— Aţi reuşit să intraţi în oraş?

— Nu, Maiestate, răspunse Gilbert îndreptându-se şi trecându-şi o mână prin ciuful de păr blond, leoarcă de sudoare. Porţile erau închise, fiindcă trecuse ora stingerii, iar puţinii oameni pe care i-am văzut pe drum lângă oraş erau luaţi la întrebări de soldaţii englezi. Nu puteam risca să ne apropiem prea mult.

— Am vorbit cu un văcar care era cu vitele la păscut, explică Neil. Ne-a spus că englezii au oameni şi înăuntrul Perthului. Au ocupat casele

orăşenilor.

— Nu ştia câţi sunt?

— Nici vacile nu era în stare să şi le numere, Maiestate, răspunse Neil sarcastic.

— Dar a confirmat istorisirile despre târgoveţii condamnaţi la moarte, zise Gilbert. Valence a dat de veste în lung şi-n lat că o să spânzure în fiecare zi alţii până când i te vei înfăţişa[1] dinainte ca să-i accepţi judecata pentru – aşa cum a zis el, sire – trădarea ta şi uciderea preascumpului său frate.

— Preascumpul său frate?!

Râsul lui Robert era aspru şi lipsit de orice urmă de umor. Aymer de Valence şi John Comyn fuseseră fraţi numai prin căsătorie. În tinereţe cei doi fuseseră apropiaţi pentru scurtă vreme, în principal – credea Robert – fiindcă nutreau o antipatie comună faţă de el, dar această prietenie nu supravieţuise războiului.

— Ce-aţi mai aflat?

— Un singur lucru, zise Neil şi faţa lui plină de cicatrice era gravă. Văcarul ne-a pomenit despre un stindard înălţat în piaţa centrală. Zicea că e împodobit cu un dragon aurit.

În mintea lui Robert răsări imaginea unui stindard uriaş, stacojiu ca sângele, având în centru un fioros şarpe înaripat învăluit de flăcări. Era o emblemă la fel de familiară ca propriul său blazon, una pe care o iubise şi apoi ajunsese să o urască. În tinereţea lui o văzuse fluturând deasupra arenelor de turnir, un simbol al fastului şi mândriei. Mai târziu o văzuse înălţându-se deasupra câmpurilor de luptă ca un pumn încleştat, un simbol al terorii. Era stindardul cu dragon al regelui Edward al Angliei şi apariţia lui anunţa că nu va exista milă.

Oamenii din jurul lui aveau expresii sumbre. Toţi ştiau ce însemna acest stindard. Unde se ivea el, cavalerismul pierea. Privirea lui Robert se îndreptă către întăriturile Perthului, unde focurile de tabără ale englezilor străluceau tot mai viu pe măsură ce se însera. Deşi o aşteptase de luni bune şi se pregătise pentru ea cât de bine putuse, viitoarea luptă i se păruse îndepărtată, aproape ireală. Acum era dinaintea lui, i-o anunţa tabăra aceea întinsă, iar ameninţarea stindardului roşu cu dragon o făcea şi mai reală.

În cele din urmă, războiul îi bătea la uşă.

Capitolul 2

PĂDUREA METHVEN, SCOŢIA
1306

Robert călărea prin pădure în fruntea trupei sale, strivind crengi moarte şi conuri de brad sub copitele armăsarului său cenuşiu, Nălucă. Copacii care îmbrăcau dealul se răreau spre dreapta, unde terenul cobora abrupt către valea tăiată de râul Almond. Dincolo de el, în depărtare, munţii Breadalbane erau umbre mohorâte pe cerul de culoarea vinului roşu.

În timp ce el privise Perthul, cea mai mare parte a armatei lui se răspândise printre copacii de pe cealaltă parte a culmii. În număr de aproape o mie de oameni, era un amestec pestriţ de văcari, păstori, fermieri şi neguţători înarmaţi cu suliţe şi măciuci, tineri scutieri încinşi cu spade bine ascuţite şi arcaşi din pădurea Selkirk, cu mantii scurte din postav verde. Erau şi munteni purtând securi cu coadă lungă, îmbrăcaţi în tradiţionalele lor tunici scurte, cu picioarele dezgolite pline de ciupiturile insectelor care veniseră ca o molimă, purtate de vântul verii. Printre aceşti oameni de rând se amestecau unii dintre nobilii cei mai de frunte ai ţării, înveşmântaţi în zale şi tunici şi înconjuraţi de suitele lor de cavaleri şi servitori. Mulţi se odihneau pe iarbă cu coifurile şi scuturile alături. Strălucirea aurie a torţelor le lumina feţele întrebătoare şi pline de nerăbdare, întoarse către regele lor care trecea călare, cu mantia aurie împodobită cu leul roşu al Scoţiei căzând pe crupa calului.

Robert îi porunci lui John de Atholl să convoace restul căpeteniilor la un consiliu de război, apoi îl mână pe Nălucă până într-o poiană unde doi servitori înălţau un cort sub supravegherea lui Nes. Un mic foc de tabără ardea deja şi deasupra lui fusese agăţat un ceaun de fier. Mirosul delicios al cărnii se contopea cu izul de fum şi răşină de pin.

— L-am pus pe Patrick să aşeze tabăra, sire, zise Nes luând frâiele buiestraşului.

Deşi fusese investit cavaler de curând, Nes fusese scutierul lui Robert vreme de mulţi ani şi gestul devenise o obişnuinţă.

Cortul era mic, numai pentru o persoană, dar într-o noapte caldă ca aceasta era suficient. Găleţi, pături şi alte provizii fuseseră coborâte de pe spinările cailor de povară şi stivuite pe jos. Raidul asupra Gallowayului

silise armata să călătorească fără bagaje de la Aberdeen, lipsindu-se de căruţe şi care. Robert nu avea la el nici măcar stindardul regal, ci numai vechiul său steag cu blazonul Carrickului. Stindardul – unicul însemn al regalităţii scoţiene care nu încăpuse în mâinile regelui Edward după cea dintâi cucerire a ţării – îi fusese oferit înainte de încoronare de Robert Wishart, episcopul de Glasgow, dar după ceremonie Robert îi ceruse să îl păstreze în siguranţă până când avea să îşi consolideze domnia.

Această tabără simplă din pădure nu era pe măsura unui rege, dar era reconfortant de familiară. În cei dintâi ani ai acestui război, Robert petrecuse mai multe nopţi cu muşchiul şi ferigile drept saltea decât între mătăsuri şi puf.

Simţind ceva ce se freca de piciorul lui, privi în jos şi îşi zări ogarul care venise să-l întâmpine. Fionn, cel din urmă din plămada lui Uathach, numit după legendarul luptător irlandez ale cărui isprăvi le ascultase povestite în sala tutorelui său din Antrim, îi ajungea aproape până la coapsă şi avea blana aspră şi fumurie. Vânător redutabil care putea pune la pământ un cerb matur, Fionn purta o zgardă groasă de piele cu ţepi. Robert îi scărpină urechile.

Nes încredinţă frâiele lui Nălucă unuia dintre cei doi rândaşi şi acesta se îndepărtă cu buiestraşul, având grijă să-l ocolească pe Vânător, ce păştea în apropiere. Privirea lui Robert poposi pe crupa musculoasă a armăsarului de luptă şi îşi dădu seama că desaga de piele pe care Vânătorul o cărase de la încoronare încoace dispăruse. Privi grămada de bagaje de lângă cort. Nu era nici acolo.

— Nes, unde e desaga mea?

— În cortul domniei voastre, în siguranţă, Maiestate.

Robert simţi că îngrijorarea i se risipeşte treptat.

— Zi-i lui Patrick să aducă vin şi mâncare pentru mine şi oamenii mei.

Pe măsură ce ordinul de a aşeza tabăra se răspândea, armata se răsfira dincolo de culme. Oamenii adunau lemne şi tăiau tufişurile, făcând loc ca să-şi întindă păturile. Apropiindu-se de focul aprins de servitorii săi, Robert se îngrijoră pentru o clipă că fumul ar fi putut fi zărit din Perth, dar oraşul se afla la depărtare de mai multe mile şi copacii deşi îi ascundeau de ochii duşmanilor. Trimisese deja iscoade să patruleze la marginea pădurii. Rămase în picioare privind flăcările şi recapitulând în minte cele văzute în tabăra englezilor, iar Fionn se aşeză lângă el, cu capul lui mare odihnindu-se pe labele întinse. Una câte una, căpeteniile lui Robert i se alăturară.

Cel dintâi fu fratele său, Edward, împreună cu Neil Campbell şi Christopher Seton. Neil, care lepădase deghizarea de ţăran şi îşi reîmbrăcase zalele şi tunica, luă pocalul cu vin întins de Patrick. Strălucirea galbenă a flăcărilor lumina cicatricea noduroasă de pe obrazul lui, o amintire hidoasă a încăierării de lângă Glasgow, care se încheiase, cu un an în urmă, cu capturarea lui William Wallace. Robert ştia că acea bătălie lăsase răni mult mai adânci dincolo de suprafaţă, căci cavalerul se simţea vinovat că nu-l putuse salva pe Wallace, în a cărui companie îşi găsise un cămin şi un ţel după ce îşi pierduse pământurile luate de lorzii MacDougall din Argyll. Christopher Seton refuză vinul ce-i fusese oferit. Într-o vreme afabilul cavaler din Yorkshire ar fi fost sufletul oricărei întruniri, dar din acea noapte fatală de la Dumfries, cu cinci luni în urmă, întunericul i se furişase în suflet, aşa că se ghemui mohorât şi tăcut lângă Neil, cu părul blond atârnându-i în ochi şi cu privirea aţintită asupra flăcărilor.

Gilbert de la Hay sosi şi el, luând o bucată de pâine şi un castron cu tocana împărţită de Patrick. Îl însoţea Malcolm, conte de Lennox, mai scund decât el cu un cap, purtând o mantie de catifea neagră peste tunica lui cu blazon: un „X” roşu şi patru trandafiri pe fundal alb. Chipul frumos al lui Malcolm era îngândurat şi acceptă vinul fără să-şi ia ochii de la Robert. În urma lor sosiră contele John de Atholl şi fiul său, David. Robert se simţi încurajat pe loc de prezenţa cumnatului său. John, bun prieten cu bunicul lui, devenise unul dintre tovarăşii săi de încredere. Bărbatul mai vârstnic emana o autoritate reconfortantă, pe care Robert ajunsese să o aprecieze tot mai mult în ultimele luni atât de zbuciumate. În sinea sa îl invidia pe David că avea un asemenea tată.

James Douglas ieşi din umbră în pata de lumină aruncată de foc, cu părul negru ca pana corbului contrastând cu pielea albă, în mod straniu neatinsă de soarele verii. James, pe care englezii îl lipsiseră şi de pământuri, şi de tată, împlinise de curând douăzeci şi unu de ani. Moliciunea copilăriei îi pierise de pe chip şi trăsăturile i se înăspriseră, devenind cele ale unui tânăr bărbat hotărât şi viguros. Îl însoţea Niall Bruce, cel mai tânăr dintre cei patru fraţi ai lui Robert, la fel de înalt şi de brunet ca James, dar cu o fire veselă, zâmbindu-i fratelui său în timp ce se apropia. Robert se încruntă la vederea unei a treia siluete ce se aţinea în spatele lor: un tânăr cu părul nisipiu şi ochi apropiaţi. Nepotul lui, Thomas Randolph, nu fusese invitat la sfat. Robert se gândi să-l alunge, dar se abţinu. Thomas, care moştenise de curând pământurile tatălui său din Roxburgh, adăugase un număr mare de

oameni efectivelor lui. Nu era obligat să-l placă pe tânăr, dar trebuia să-i dea o şansă să arate ce era în stare. În plus îi promisese surorii lui vitrege, Margaret, că va avea grijă de fiul ei pe durata campaniei.

În timp ce tinerii se aşezau lângă foc, Thomas privind în jur plin de el, sosiră şi cei din urmă oameni: James Steward, Simon Fraser şi Alexander Seton. Alexander luă pocalul ce i se întindea fără să mulţumească. Evitând privirea lui Robert, lordul din Lothianul de Est se aşeză mai departe de ceilalţi.

Robert îi examină pe cei treisprezece bărbaţi pe chipurile cărora focul arunca umbre vineţii. Erau şi absenţe notabile, ca fraţii săi, Thomas şi Alexander, şi episcopii de St. Andrews şi Glasgow, dar în linii mari cei prezenţi deveniseră, pe baza încrederii, a nevoii sau a împrejurărilor, sfetnicii săi cei mai apropiaţi. Împreună alcătuiau un sfat pestriţ: mari seniori precum John de Atholl sau James Stewart, care serviseră sub regele Alexander şi îşi aminteau bine zilele de pace de dinaintea războiului cu Anglia, şi războinici căliţi ca Neil Campbell, Simon Fraser şi Gilbert de la Hay, care deveniseră faimoşi pentru violenţa lor sub comanda lui Wallace şi fuseseră lorzi ai Pădurii în zilele glorioase ale rebeliunii. Toţi ascultau tăcuţi spusele regelui lor, în timp ce de jur-împrejur bufnetul securilor răsuna tot mai tare pe măsură ce armata se înstăpânea peste pădure.

Când Robert încheie discursul, Malcolm fu cel dintâi care rupse tăcerea.

— Deci în tabăra lor sunt în jur de o mie de oameni, cei mai mulţi pedestraşi, dar cum rămâne cu Valence şi cavalerii săi, Maiestate? Ştim câţi sunt în oraş?

Robert îl privi. Cu mult înainte ca Malcolm să moştenească titlul de conte de Lennox odată cu domeniul în inima căruia se afla diamantul albastru al lui *loch,* Lomond, acesta făcuse parte din oastea scoţiană care îi asediase pe el şi pe tatăl lui în Carlisle, unde Bruce senior fusese guvernator al regelui Edward. Mai târziu, când Robert se alăturase rebeliunii împotriva englezilor, el şi Malcolm luptaseră alături, dar Robert ajunsese să-l cunoască mai bine abia de cinci luni, de când bărbatul îşi pusese spada în slujba lui în umbra Stâncii Dumbarton. De atunci cunoştinţa se transformase în încredere şi în începutul unei prietenii.

— Având în vedere efectivele văzute în primăvară de iscoadele mele, între zidurile Perthului s-ar putea adăposti în jur de o mie de oameni.

— Dar cum rămâne cu veştile pe care le-am primit de atunci? întrebă Niall Bruce. În Galloway am auzit poveşti despre mii de soldaţi care ţin

oraşul sub teroare.

— Cred că putem să considerăm aceste zvonuri drept exagerări amplificate de frică, îşi asigură Robert fratele mai mic. Cred că sunt două mii, nu mai mulţi.

— Vreun semn că au pus santinele la periferie? întrebă Simon Fraser privind de la Gilbert de la Hay la Neil Campbell.

— Nu, răspunse Neil după o tăcere îngândurată. Dar având în vedere întăriturile zdravene ale Perthului şi numărul mare de oameni din tabără, cred că ticăloşii ăia se simt în siguranţă şi fără ele.

— Şi am văzut soldaţi luându-i la întrebări pe oamenii aflaţi în afara oraşului, îi reaminti Gilbert, înghiţindu-şi ultima bucată de pâine. Măcar sunt cu ochii în patru.

— Cum era de aşteptat, zise John de Atholl aruncându-i o privire lui Robert. Valence voia să vii aici. Asta reiese limpede din toate rapoartele.

— Lipsa santinelelor e în avantajul nostru, le zise Robert oamenilor săi, gata să le înfăţişeze planul pe care îl concepuse. Asta ne va permite să atacăm tabăra.

Luând un băţ pe care servitorii îl puseseră deoparte pentru vreascuri îl folosi pentru a trage o linie pe pământ.

— Tabăra engleză e aici, chiar lângă poarta de vest.

Împinse cu cizma un con de pin pe poziţie.

— Drumul către poartă pătrunde mult sub umbra copacilor şi vom rămâne ascunşi o bună parte din drum când ne vom apropia.

Împinse vârful băţului către con, trasând o linie lungă.

— O să atacăm în zori, dinspre vest, folosind o forţă numeroasă de cavalerie şi provocând cât mai multe pagube înainte să ne retragem pe poziţiile noastre de aici.

Le cercetă feţele.

— Îl cunosc pe Valence. O să iasă călare să ne ia urma, el şi cavalerii lui. Asta va fi şansa noastră.

— Pentru o ambuscadă? întrebă John de Atholl, încuviinţând gânditor.

— Da. Organizată de grosul oştii noastre, care îi va aştepta.

— Iertare, Maiestate, zise Christopher Seton, dar, dacă englezii sunt de două ori mai mulţi ca noi, cum putem fi siguri că vom învinge?

— Cea mai mare parte a cailor lor par să fie adăpostiţi într-un ţarc din afara zidurilor. Pe parcursul raidului nostru vom ataca şi animalele, nu

numai pedestrimea, împuţinând numărul călăreţilor care ne vor putea urmări. Cred că acest prim atac va egala şansele.

— Cine va conduce raidul, Maiestate? se interesă James Douglas, cu ochii albaştri scânteind în lumina focului.

— Sir Neil şi sir Gilbert, zise Robert privindu-i pe cei doi, care încuviinţară. Dar vor avea nevoie de călăreţi pricepuţi, tinere James.

Băiatul zâmbi entuziasmat, dar Robert îl observă pe James Stewart privindu-l fix. Pe chipul Intendentului se citea limpede nemulţumirea faţă de rolul oferit nepotului şi finului său.

— Un cavaler în armură face cât zece pedestraşi, Maiestate. Poţi fi sigur că Valence are câteva sute sub comanda lui. Tot ne vor depăşi considerabil ca număr.

Robert le studie chipurile, citind aprobare pe unele, dar nesiguranţă pe altele, acum că Înaltul Intendent îşi exprimase îndoielile.

— Valence m-a făcut să vin aici vărsând sângele locuitorilor Perthului. Voi vărsa şi eu sângele oamenilor lui. Vom avea avantajul terenului mai înalt, adăpostul copacilor şi elementul-surpriză. Suntem în avantaj.

— Valence te-a făcut să vii ştiind prea bine că nu o să i te predai de bunăvoie, zise Alexander Seton, ieşind din umbră cu ochii aţintiţi asupra lui Robert. Spânzuraţii din Perth sunt victimele unui război în care s-a vărsat deja prea mult sânge scoţian ca să ne permitem să eşuăm mânaţi de milă. Nu crezi că şi-a făcut şi el planuri? Repet ceea ce am zis de când am plecat din Galloway: cred că intri singur într-o cursă.

Robert îşi încleştă fălcile. Trecuse mult de când lordul, care luptase alături de el vreme mai îndelungată decât oricare dintre cei prezenţi, nu se mai încredea în judecata lui.

— Valence m-a momit pentru că nu vrea să piardă cine ştie câte săptămâni căutându-mă. Sir Neil are dreptate, e un ticălos arogant. Probabil îşi închipuie că voi veni, o să ne luptăm şi mă va învinge.

Îşi păstrase tonul încrezător, deşi avertismentul lui Seton îi strecurase neliniştea în suflet.

Chiar şi când fuseseră fraţi de arme, legaţi de aceleaşi jurăminte, Aymer de Valence îl urâse. Robert îşi aminti de Llanfaes; oraşul arzând, străzile îngheţate şiroind de sânge, în timp ce el şi Aymer se luptau în coliba aceea mânaţi de o duşmănie cruntă, cu spadele încă încleiate de sânge galez. Îşi aminti bucuria sălbatică pe care o simţise când lovise gura cavalerului cu pumnul înmănuşat în fier, auzind trosnetul şi simţind cum cedează dinţii

ticălosului. Când îşi încălcase pentru prima oară jurămintele faţă de regele Edward ca să lupte pentru Scoţia, Aymer se simţise justificat în ura pe care i-o nutrea. Ani mai târziu, când revenise în cadrul păcii regelui Edward, îngenunchind dinaintea regelui în Westminster Hall şi implorându-i iertarea, Aymer continuase să-l considere trădător. Fusese atât de obsedat să-l dea în vileag, încât îşi pierduse orice urmă de respect la Curtea regală. În mod ironic, el fusese singurul care avusese dreptate.

Prin mintea lui Robert străfulgeră o imagine: William Wallace coborât încă viu din spânzurătoare pentru a fi spintecat pe masa de tortură, după care trupul său dezgolit şi distrus fusese decapitat şi dezmembrat în conformitate cu ordinele lui Edward, spre încântarea mulţimii. Robert ştia că Aymer nu voia să i-l predea regelui Edward numai din sete de dreptate. Contele spera să asiste din primul rând la suferinţa, umilirea şi moartea lui.

— E un mare risc, continuă Alexander văzând că Robert tăcea. Oamenii pe care îi pierdem în raiduri sau lupte sunt oameni care ne vor lipsi când ne vom confrunta cu întreaga forţă a englezilor. Am pierdut zece mii pe câmpia de la Falkirk, le reaminti el. Acum avem mai puţin de o zecime. Cavaleria lui Edward o să treacă prin noi ca prin grâu.

— Şi ce propui să facem, Alexander? întrebă Edward Bruce. Să punem armele jos şi să ne predăm?

Neil Campbell şi Gilbert de la Hay începură şi ei să vorbească, dar Robert ridică braţul.

— E adevărat. Nu pot înfrunta armata regelui Edward pe câmpul de luptă, nu încă. Dar ceea ce pot face, încheie el întâlnind privirea lui Alexander, e să eliberez Perthul şi să inspir astfel mai mulţi oameni loiali să mi se alăture.

Urmară câteva clipe de tăcere.

— De acord, zise John de Atholl, punând capăt tensiunii.

După ce acordului contelui i se alăturară şi altele, Robert îşi goli pocalul şi aruncă drojdia în foc.

— Dormiţi cu toţii. În zori ne pregătim de atac.

Porni către cortul său, dar James Stewart îl urmă, strigându-l pe nume.

Robert se întoarse cu un oftat nerăbdător.

— James, sunt obosit. O să vorbim în zori.

— Maiestate, campania din Galloway nu a reuşit să câştige inimile acelor compatrioţi care încă îţi sunt potrivnici. Încă nu ştim unde se află

MacDougall şi Dezmoşteniţii săi. Dar Comyn cel Negru îşi ridică rudele din Argyll împotriva ta. Englezii nu sunt singurul pericol care te ameninţă.

— N-am cum să schimb cele petrecute la Dumfries, oricât de mult ţi-ai dori-o.

Robert vorbi cu voce joasă pentru că oamenii începuseră să plece, îndreptându-se către focurile lor de tabără. Îl văzu pe Christopher Seton încercând să-l prindă pe Alexander de braţ, dar bărbatul mai vârstnic respinse încercarea vărului său de a-i vorbi şi se îndepărtă singur.

— Dar poţi să oferi compensaţii, insistă James. Comynii nu-ţi vor ierta crima, dar familia lor nu a rezistat niciodată ispitei puterii. Oferă-i lui Comyn cel Negru o poziţie importantă la Curtea ta şi ar putea ceda.

Robert surprinse o privire imploratoare în ochii căprui ai Intendentului, în colţurile cărora vârsta şi grijile săpaseră riduri. Simţi regret faţă de destrămarea prieteniei lor, dar îl goni necruţător. Era sătul să încerce să-şi îmblânzească detractorii, avea deja destui în afara acestui cerc.

— Bunicul a încercat o dată să se înţeleagă cu Comynii şi l-au lăsat să putrezească într-o celulă din Lewes. N-o să fie nicio compensaţie.

— Bunicul tău şi-ar fi dorit, mai mult ca orice, să spargi acest cerc al urii, strigă Înaltul Intendent în urma lui.

— Greşeşti, James, zise Robert, ajungând lângă cortul său şi răsucindu-se. Ceea ce şi-a dorit bunicul meu mai mult ca orice a fost ca eu să fiu rege.

Ignorând privirile tulburate ale lui Nes şi ale servitorilor săi, Robert pătrunse în cort. Fionn îl urmă şi se tolăni pe pături. Pe pereţi dansa lumina unei lumânări pe care aerul tulburat de intrarea sa o făcuse să pâlpâie. Robert îşi lepădă mantia aurie, care căzu pe podea mototolind leul cel roşu. Îşi desfăcu cureaua şi îşi descinse spada. Înaltul Intendent i-o oferise în seara încoronării sale. Era o armă frumoasă: un metru de oţel şi un mâner de douăzeci de centimetri din corn, încheiat cu o măciulie de aur în formă de lacrimă, un înlocuitor minunat al vechii spade a bunicului său, ruptă la Dumfries. Robert o aruncă pe pături şi se aşeză, scoţându-şi gluga de zale şi gluga vătuită de dedesubt. Pielea capului, udă de sudoare, îl furnica uscându-se.

Se întinse pe spate, simţindu-şi muşchii încordaţi şi dureroşi şi ascultă zgomotele armatei sale, care se instala pe pantă. Închise ochii tânjind după somn, dar nu reuşi să împiedice cuvintele lui James să îi răsune în minte.

„Bunicul tău şi-ar fi dorit, mai mult ca orice, să spargi acest cerc al urii”.

Trecuseră aproape trei luni de când fusese încoronat pe Dealul Judecăţii şi când, în străvechiul loc unde erau întronaţi regii, auzise numele regilor Scoţiei citite cu voce tare şi numele lui – Robert Bruce, conte de Carrick, lord de Annandale – alături de aceştia. Trei luni. Trupul lui John Comyn probabil putrezise sub pământ. Viermii se hrăneau din resturile cărnii lui, organele i se lichefiaseră, oasele îi fuseseră dezgolite. Robert îşi imagină otrăvurile scurgându-se din rămăşiţele sale şi infectând pământul, frânturi din el, lipite pe tălpile oamenilor fiind purtate departe, în lumea largă.

Revăzu în minte momentul comiterii faptei: pumnalul lui înălţându-se în timp ce Comyn se repezea la el, scurta rezistenţă a cărnii înainte să cedeze în faţa lamei, oţelul scrâşnind pe os în timp ce pătrundea printre coaste. Sângele care i se prelinsese fierbinte pe mâini, împroşcând lespezile bisericii Greyfriars. Comyn împleticindu-se îndărăt şi sprijinindu-se de altar, cu mânerul pumnalului scoţian ieşindu-i obscen din coaste. Christopher Seton fusese cel care pusese capăt vieţii omului printr-o lovitură disperată de spadă, dar Robert ştia că prima lovitură, a lui, fusese una mortală.

Deschise ochii şi imaginile din minte se risipiră ca fumul purtat de vânt. Lumina lumânării îi inundă ochii şi îl aduse în prezent. Aruncă o privire către desaga pe care Nes o depozitase în siguranţă în cort. Pielea se lăsase şi prin ea se întrezărea conturul sipetului dinăuntru. Îşi aminti de clipa în care îi alunecase din mână, crăpându-se în contact cu podeaua împodobită cu pietre preţioase a Abaţiei Westminster, clipa în care văzuse prin spărtura unui perete că interiorul lui lăcuit în negru nu ascundea nicio profeţie străveche. Că era gol, neadăpostind decât propria-i reflexie. Se gândi la bărbatul care încercase să-l ucidă în Irlanda, la cadavrul acela din pivniţa castelului Dunluce şi la şocul lui James Stewart când îl recunoscuse pe scutierul regelui Alexander, cea din urmă fiinţă care-l văzuse pe rege în viaţă, la toate firele răzleţite ale tapiseriei adunându-se la un loc şi creând o scenă sinistră, tulburătoare.

Robert îşi duse mâna la gât, plimbându-şi degetele pe fâşia de piele de care era legat fragmentul de săgeată de arbaletă ce îi fusese extras din umăr. James ar fi trebuit să ştie mai bine ca oricine că nu putea şovăi acum, în ciuda celor petrecute la Dumfries. Fusese o vreme când ar fi făcut tot ce îi cerea înaltul Intendent, dar nu mai era un tinerel care dansa după cum îi cântau cei mai vârstnici decât el.

Era rege.

Un fluture de noapte se apropie de lumânare, apoi se îndepărtă pârlit de căldură. Umbra lui se desena uriaşă pe pânza cortului, cu aripile negre agitându-se în aer. Treptat răsuflarea lui Robert încetini şi membrele sale captive în continuare în temniţa strâmtă a straturilor de zale şi căptuşeală cedară sub greutatea ce apăsa asupra lor.

Aproape adormise când noaptea se umplu de ţipete.

Capitolul 3

PĂDUREA METHVEN, SCOŢIA
1306

Robert îşi smulse spada din teaca bătută cu pietre preţioase. Ţipetele de afară fuseseră acompaniate de zăngănitul săbiilor, de trosnetul tufelor frânte şi de nechezăturile stridente ale cailor: o furtună de sunete ce părea să-l asalteze din toate părţile deodată. Fionn dispăruse lătrând cu furie. Robert se năpusti afară în noapte pe urmele lui.

Era miezul verii şi cerul nu se întunecase de tot. În lumina palidă a amurgului ce se furişa prin bolta pădurii şi printre focurile strălucitoare ale taberei, Robert văzu oameni alergând. Mulţi aveau glasuri pe care frica le subţiase. Alţii, care dormiseră pe solul acoperit de muşchi, se ridicau năuci. Servitorii lui Robert erau deja în picioare, iar Nes era alături de ei, privind printre copaci către răsărit.

— Suntem atacaţi! strigă o voce răguşită.

Robert simţi sângele curgându-i mai iute prin vine. Repezindu-se înapoi în cort, apucă desaga de piele. Ieşi strigându-l pe Nes. Cavalerul se răsuci şi prinse desaga pe care i-o aruncase Robert.

— Pune şaua pe Vânător, îi strigă Robert unuia dintre lachei, care se supuse în grabă, în timp ce Edward Bruce şi Neil Campbell năvăleau în poiană.

— Englezii! strigă Edward la vederea fratelui său. Trupele lui Valence!

Înainte să apuce Robert să-i răspundă, văzduhul se umplu de un tropot iute de copite şi în mijlocul lor năvăliră şase călăreţi cu scuturile vopsite în dungile albe şi albastre ale Casei Pembroke.

Edward se aruncă îndărăt când unul dintre ei încercă să-l lovească cu spada. Neil Campbell reacţionă rapid, lăsându-se în jos şi izbind cu spada

picioarele din faţă ale unui cal. Animalul se prăbuşi în bot cu picioarele îndoindu-se sub el. Aterizã pe solul pădurii cu un bufnet sonor, azvârlindu-şi călăreţul peste oblâncul înalt al şeii. Neil se repezi la cavalerul care se prăbuşise. Apăsându-i cizma pe gâtlej, îşi înfipse spada încă udă de sângele calului prin deschizătura vizierei. Prin aceasta ţâşni sânge. Trupul cavalerului se zvârcoli convulsiv, în timp ce Neil îşi smulgea spada din creierul lui.

Robert zări toate acestea sub forma unui şir de imagini trecătoare, întrerupte de picioarele şi valtrapurile cailor celorlalţi cavaleri care îşi continuau galopul. Un cal sări peste flăcări, lovind cu copita un buştean aprins şi făcând focul să se împrăştie într-o ploaie de scântei. Mai aproape, chiar în faţa lui, servitorii săi se retrăgeau din faţa spadelor inamice. Lumina focului se răsfrânse fulgerător într-o lamă. Robert simţi ceva fierbinte împroşcându-i obrazul. Patrick se răsuci către el ducându-şi mâinile la faţa care-i fusese spintecată de-a curmezişul. Albul osului şi al dinţilor sticli o clipă în şanţul însângerat care-i brăzda buzele, nasul şi ochiul drept, apoi servitorul se prăbuşi.

— Sire!

Lacheul îl trăgea pe Vânător afară din tufişuri. Armăsarul se cabra, dezgolindu-şi dinţii.

Apucând frâiele, Robert răcni către fratele său şi către Neil, cerându-le să încalece. Se săltă în şa şi apucă frâiele într-o mână, în timp ce continua să-şi strângă spada în cealaltă. Sub el, Vânătorul se învârtea pe loc şi bătea din copite. Unde erau iscoadele, în numele lui Dumnezeu? Vocea lui Alexander Seton îi răsună în minte, îngheţându-l cu adevărul ei. „Ţi-o mai spun o dată: cred că intri singur într-o cursă”. Dumnezeule, le ordonase oamenilor lor să aşeze tabăra şi ei, supuşi, se răspândiseră pe panta dealului! Îi făcuse să fie la fel de neajutoraţi ca mieii pe o câmpie. Acum lupii sosiseră.

Nes se ivi din nou lângă el, călare, cu desaga de piele aruncată pe un umăr. Aducea un coif şi un scut pe suprafaţa curbată a căruia se zărea o săgeată roşie, necruţătoare: „V”-ul inversat al Carrickului.

— Poftiţi, Maiestate!

În timp ce Robert îşi vâra mâna prin mânerele de fier ale scutului, fixându-şi-l pe braţ, John de Atholl şi Malcolm de Lennox se iviră călare în poiană în fruntea câtorva zeci de oameni, printre care Niall Bruce, Simon Fraser şi Setonii. Nu toţi erau complet echipaţi pentru bătălie, celor mai

mulţi lipsindu-le coifurile, dar erau înarmaţi şi feţele lor palide erau îndârjite.

— La mine! răcni Robert coborându-şi viziera şi îmboldindu-l pe Vânător să şarjeze.

În timp ce oamenii săi călăreau în jurul lui scoţând strigăte feroce de luptă, Robert zări o formă cenuşie străfulgerând prin tufişuri. Fionn. O creangă se făcu ţăndări în contact cu coiful lui, silindu-l să-şi îndrepte din nou atenţia înainte. O creangă mai mare se ivi în deschizătura îngustă a vizierei şi el o îndepărtă cu scutul. În aer se simţea miros de fum şi pâcla roşiatică a unui incendiu se zărea înaintea lui. Dintr-odată din penumbră se iviră oameni, zeci de oameni, gonind către el. Robert îşi ridică spada, apoi îşi dădu seama că erau soldaţii lui, cei mai mulţi oameni de rând cu mâinile încleştate pe suliţe, năuciţi şi fără căpetenii. În timp ce se împrăştiau din faţa cailor în galop, Robert le zări frica pe chip.

John de Atholl răcni la ei pe deasupra tunetului copitelor, trecând de la franceză la scoţiană.

— Luptaţi în numele regelui vostru! Pe câinii ăia de englezi! Pe ei!

David călărea alături de el, dezgolindu-şi dinţii şi repetând strigătul tatălui său.

Mulţi ţărani se supuseră ordinului. Panica lor lăsă loc hotărârii şi, cumpănindu-şi suliţele, porniră după regele lor, alergând în urma cavaleriei.

În faţă, printre copaci, focul se întindea: vreun vicleşug de-al duşmanului sau poate un foc de tabără scăpat de sub control. Luna iunie fusese secetoasă şi flăcările înghiţeau lacome tufişurile, iar fumul era din ce în ce mai des. Pe fundalul flăcărilor, oameni şi cai participau la un grotesc joc al umbrelor, smucindu-şi capetele, lovind cu spadele sau arcuindu-şi trupurile. Ţipete de agonie se ridicau deasupra mulţimii.

Cavalerii lui Valence căzuseră necruţători asupra pedestrimii aflate la marginile taberei. Cei care supravieţuiseră celor dintâi clipe ale atacului se adunaseră la un loc şi luptau cu îndârjire, dar nişte ţărani cu mantii de postav nu erau pe măsura cavalerilor în armuri, care îi prinseseră la ananghie într-un cerc de săbii tăioase. Alţi cavaleri deja părăseau împresurarea pentru a se afunda mai adânc în pădure, tăind toţi scoţienii care le ieşeau în cale. O asemenea trupă lăsă în urmă amurgul luminat de flăcări, repezindu-se către Robert şi oamenii lui, care se apropiau în galop de acest haos.

La vederea lor, Robert se ridică în scări învârtind spada în mână.

— Pentru Scoţia! răcni el repezindu-se la un cavaler englez al cărui cal se ridică panicat în două picioare.

Coborându-şi capul imens, Vânătorul intră din plin în celălalt animal, iar viteza adăugă masivităţii sale o forţă letală. Robert simţi curentul produs de una dintre copitele celuilalt cal înainte ca aceasta să lovească. Abia îi şterse coiful, dar impactul fu suficient de puternic pentru a i-l smulge de pe cap, în timp ce animalul era proiectat îndărăt prin aer. Robert îşi simţi spada lovind spinarea cavalerului care se prăbuşea, dar nu văzu dacă îl vătămase sau nu, fiind purtat înainte în luptă, copleşit de aceea emoţie familiară ce oscila între spaimă şi exaltare.

Câmpul de luptă era strâmt, mărginit de copaci şi de focul care se întindea. Fără coif Robert avea o vedere mai largă asupra bătăliei. Zări câteva zeci de scoţieni călare de cealaltă parte a unei mulţimi de cavaleri englezi. James Stewart se afla acolo, alături de James Douglas şi de Gilbert de la Hay. Înainte ca Robert să-şi poată croi drum către ei, o spadă se avântă către faţa lui. Se feri ridicându-şi scutul şi zgomotul lamei înfipte în lemn îi făcu urechile să vuiască. Împingând în lături spada, şi-o înfipse pe a sa în coastele atacatorului. Vârful acesteia sfâşie inelele zalelor cavalerului şi vârî în carne căptuşeala de dedesubt. Robert răsuci spada în rană înainte să o elibereze. Cavalerul se îndoi. Calul lui se repezi înainte, azvârlindu-l pe solul lovit de copite şi presărat deja cu zeci de morţi.

Robert simţi o izbitură în spinare, dar impactul fu diminuat de Vânător, care se poticni călcând în ceva alunecos. Calul se cabră în mijlocul îmbulzelii de oameni şi animale. Robert dădu să lovească alt cavaler cu spada, dar curenţii schimbători ai bătăliei îl purtară tot mai adânc în mulţime. Mulţi ţărani scoţieni, răniţi şi epuizaţi, se retrăgeau permiţând cavaleriei să năvălească. Unii se păstrară pe poziţii, majoritatea lor munteni cu securile lor lungi, ucigaşe. În apropierea lui Robert, un bărbat cu gâtul gros răcni, înfigându-şi lama udă de sânge în capul calului unui cavaler englez. Eliberându-şi arma în timp ce animalul se prăbuşea, scoţianul o înfipse cu putere în pieptul cavalerului, frângându-i osul.

Robert îl auzi pe John de Atholl strigând în spatele lui, dar nu îndrăzni să se întoarcă, conştient că era înconjurat de lame tăioase şi simţindu-se nespus de vulnerabil fără coif. Un bărbat se năpusti la el pe jos, dintr-o parte, cu chipul schimonosit şi scăldat în sânge. Robert îi pară lovitura. Spadele li se încrucişară în aer cu o forţă care îi străbătu braţul. Respinse o a doua lovitură şi îşi repezi spada spre gâtul bărbatului. Acesta îşi ridică

scutul ca să se apere. În timp ce spada i se lovea de lemnul acestuia, Robert văzu simbolul pictat pe eh un leu alb pe fond albastru. Uluit, lăsă garda jos.

Bărbatul făcu ochii mari văzându-şi şansa şi atacă din nou. Deodată răsună o rafală de lătrături feroce şi ţâşni o formă neclară. Spada bărbatului se abătu din drum, ratându-l pe Robert cu câţiva centimetri, când Fionn îl atacă. Omul se prăbuşi urlând, cu câinele deasupra, smulgându-i bucăţi însângerate de carne din obraz. Privind în jurul său, Robert zări acum pretutindeni leii cei albi, pe scuturi şi pieptare vătuite, amestecaţi printre blazoanele Casei Pembroke şi multitudinea de culori ale propriilor să-i oameni. Motivul pustietăţii sumbre din Galloway deveni deodată limpede. Dezmoşteniţii li se alăturaseră englezilor.

Privirea lui Robert poposi asupra lui James Stewart, aflat ceva mai departe şi înconjurat de cavaleri englezi. Malcolm de Lennox se apropia de el împreună cu Simon Fraser, luptându-se amândoi cu sălbăticie, dar chiar sub ochii lui Robert calul lui James se ridică în două picioare cu o suliţă înfiptă în gât. Ţipă, văzând că animalul se prăbuşeşte şi Intendentul dispare înghiţit de marea de oameni în fierbere. James Douglas se lupta să ajungă la unchiul său, dar, rămas fără cal, nu era pe măsura cavalerilor ce se adunau în jurul lui. Robert îl zări pe Gilbert de la Hay apucându-l pe tânăr de mantie şi trăgându-l îndărăt în timp ce-şi ţinea duşmanii la distanţă cu lovituri puternice de spadă. Malcolm de Lennox fusese înconjurat. Simon Fraser dispăruse.

Un alt scoţian arborând leul alb din Galloway se repezi spre Robert. Omul îşi înfrână lovitura în ultima secundă, cu surprinderea zugrăvită pe chip. Se repezi în schimb să apuce frâiele Vânătorului.

— L-am prins pe rege!

Vânătorul scutură din cap, dar bărbatul se ţinu bine, smucind dureros zăbala din gura calului. Robert lovi cu spada, dar nu reuşi să ajungă la el. Apoi Christopher Seton se ivi dintr-o parte. Avântându-şi spada într-un arc necruţător, cavalerul îi zbură bărbatului capul de pe umeri. Mâinile acestuia continuară să ţină frâiele Vânătorului până când calul făcu un salt în lături şi trupul decapitat se prăbuşi cu sângele ţâşnind. Dar răul era deja făcut. Tot mai mulţi oameni se întorceau către Robert cu ochii scânteind la gândul unei capturi atât de valoroase.

De cealaltă parte a mulţimii, printre nori de fum, Robert zări un bărbat solid călare pe un armăsar în armură, cu un valtrap în dungi albe şi albastre.

Pe coiful lui flutura un mănunchi de pene. Îşi ridicase viziera şi privirea lui era aţintită asupra lui Robert.

Aymer de Valence rânji, dezvelindu-şi dinţii.

— Bruce! răcni el aţintindu-şi spada înspre Robert.

John de Atholl era lângă Robert, la fel şi Edward Bruce şi Neil Campbell. Toţi loveau cu disperare în oamenii din Galloway, care îi înconjuraseră din toate părţile. Mâini se întindeau să-l apuce pe cel care îl detronase pe John Balliol, fostul lor suveran, şi care îl ucisese pe nepotul acestuia, John Comyn. Erau prea mulţi.

— Trebuie să ne retragem! strigă răguşit John de Atholl.

Simţind pe limbă un gust acru de sudoare amestecată cu fum. Robert îl îmboldi pe Vânător către copacii printre care îşi căutau adăpost deja o mulţime de scoţieni. Strigând retragerea, el şi oamenii săi se avântară în întunericul pădurii, depăşind cu iuţeală pedestraşii şi răniţii. Culmea răsuna de zgomotul luptei, căci mulţi englezi pătrunseseră adânc în tabără, cu ajutorul oamenilor din Galloway. Oameni se împrăştiau în toate direcţiile printre copaci, ca nişte furnici panicate părăsind un muşuroi năruit.

Robert trecu pe lângă un grup care alerga în dezordine prin tufişuri. Zări un chip tânăr şi, surprins, îl recunoscu pe nepotul său, Thomas Randolph. Apoi goni înainte fără să poată încetini sau opri, cavalcada panicată purtându-l cu sine departe de pădure şi în josul pantei, către râu.

Capitolul 4

ŢINUTUL DURHAM, ANGLIA
1306

Mirosul înţepător de terebentină umplea cortul în care medicul se spăla pe mâini într-un lighean. Edward îşi strânse pleoapele, simţind mirosul acela amar care în ultimele săptămâni devenise vestitorul durerii. Se aşeză pe marginea patului, respirând pe gură şi crispându-se din pricina junghiului ascuţit din măruntaie. Salteaua de puf nu-i oferea cine ştie ce confort. Toate – patul şi scaunele tapiţate, şaua moale a calului său, ba chiar şi mătăsurile şi olanda pe care le purta – păreau aspre şi tari. Era ca şi cum pielea i s-ar fi subţiat, lăsându-l treptat fără apărare în faţa muchiilor dure şi a suprafeţelor aspre.

— Maiestate?

Edward îşi ridică privirea şi-l descoperi pe doctor dinaintea lui. Miji ochii la vederea lanţetei şi a pocalului de sticlă din mâna acestuia.

— Fără lipitori, Nicholas?

— Mă tem că da, sire. Trebuie să fac tot ce pot câtă vreme luna se află în această fază. Lipitorile îşi fac efectul prea încet, zise medicul, apoi strânse din buze. V-o spun din nou, Maiestate, aş prefera să nu o fac deloc având în vedere starea de slăbiciune a domniei voastre.

La auzul cuvântului „slăbiciune" chipul lui Edward se înăspri. Ochii lui cenuşii, unul cu o pleoapă mai căzută, care-i conferea o permanentă grimasă sumbră, se aţintiră asupra medicului.

Deşi Nicholas Tingewick era un bărbat cu sânge rece şi stăpânire de sine, care petrecuse şase ani la Oxford studiind medicina şi legea canonică, privirea regelui îl înfioră. Îşi drese vocea şi făcu semn către scăunelul pe care îl pregătise.

— Dacă doriţi, Maiestate.

Edward se ridică, observând satisfăcut că Nicholas face un pas îndărăt. Chiar şi adus de umeri, regele tot avea peste un metru optzeci înălţime. Supuşii lui îl porecliseră Edward Craci Lungi. Poate că slăbiciunea îi topise muşchii de pe oase şi îi scobise obrajii încât deveniseră străvezii, dar nu împuţinase spaima pe care o trezea în sufletele oamenilor asupra cărora se revărsa nemulţumirea lui. Mai vârstnicul paroh de la St. Paul fusese atât de afectat, încât murise sub ochii lui în timpul unei dispute pe tema taxelor datorate de Biserică.

Edward se apropie de scăunel şi se aşeză cu mâinile pe genunchi şi cu spinarea dreaptă. O pală de vânt flutură perdelele care despărţeau dormitorul de restul pavilionului regal. Suflarea lui rece mângâie pielea pământie a lui Edward, care se încreţea în scobitura pronunţată a stomacului. Oasele şoldurilor ieşeau proeminente deasupra taliei izmenelor. Părul alb şi aspru de pe piept scânteia în lumina lumânărilor ca o pânză de păianjen. Braţele şi torsul îi erau brăzdate de cicatrici care spuneau o poveste lungă şi plină de violenţe: urmele aproape şterse ale tinereţii petrecute în arenele de turnir din Gasconia, cicatricile noduroase din timpul cuceririi Ţării Galilor, o scobitură într-un umăr, lăsată de o săgeată în timpul asediului castelului Stirling, şi, aproape de inimă, un vârtej cicatrizat: urma pumnalului unui asasin din Ţara Sfântă. Şi, mai vii decât toate, rănile din coastă o serie de tăieturi roşii şi ordonate care abia prindeau coajă.

Nicholas se ghemui lângă rege, examinând aceste răni. Cu o expresie concentrată aşează jos pocalul de sticlă cu piciorul zvelt ca o tulpină. Punându-şi două degete de o parte şi de alta a uneia dintre rănile cu crustă sângerie, o deschise cu o tăietură hotărâtă de lanţetă. Edward mârâi şi îşi încleştă mâinile pe genunchi simţind cum medicul îi apăsa pe piele buza rece a pocalului, chiar dedesubtul tăieturii. Nicholas murmură ceva urmărind şuviţa de sânge care se scurgea în pocal.

— Ce este? întrebă Edward, coborându-şi privirea către el.

— Sângele e gros şi întunecat azi, Maiestate. Va trebui să-l las să curgă mult, până va deveni roşu şi subţire.

În timp ce sângele curgea cu ajutorul degetelor lui Nicholas, care ţineau despărţite buzele rănii, Edward îşi aţinti privirea asupra cărticelei de pergament ce atârna pe un şnur la centura medicului. Paginile erau pline de cuvinte, numere, tabele cu semne astrologice şi faze ale lunii. Erau diagrame complicate ale trupului său, cu reţeaua lui de vene, şi descrieri ale aspectului, gustului şi mirosului urinei lui. Cartea era o hartă a bolii sale, urmărindu-i înaintarea pagină cu pagină. Pe fiecare dintre aceste foi pătate Nicholas strânsese meticulos amănunte despre fiecare aspect al duşmancei sale. Dar devenea limpede că boala era ascunsă în cotloanele cele mai adânci ale trupului lui Edward şi că până acum toate strategiile medicului de a o atrage afară şi a o nimici nu avuseseră ca rezultat decât sânge şi durere.

Edward închise ochii cuprins de ameţeală. Pe frunte i se iviră broboane de sudoare. După un timp Nicholas scoase o exclamaţie satisfăcută şi apăsarea pocalului lipit de coasta lui Edward pieri. Acesta fu înlocuit cu un sul de bumbac înmuiat în ulei de dafin, pe care regele, deja familiarizat cu procedura, şi-l apăsă pe rană. Medicul se îndrepta către masa lui ducând pocalul plin de sânge când perdelele se dădură în lături.

Edward se încruntă la vederea ginerelui său. Pe chipul lui Humphrey de Bohun, bronzat de soarele verii pe timpul marşului spre nord, se citea o însufleţire neobişnuită. O energie nouă îi ardea în ochii verzi şi tăioşi, făcându-l să pară mai tânăr decât cei treizeci şi unu de ani ai săi. În el Edward se văzu pentru o clipă pe sine cel de odinioară, atât de diferit de năluca stafidită pe care o zărea zilele acestea în oglinzi sau în apă.

— Am cerut să nu fiu întrerupt, Humphrey.

— Maiestate, credeam că veţi dori să auziţi asta. Au venit veşti din Scoţia... sunt oamenii lui sir Aymer...

Edward simţi cum ceaţa durerii se împrăştie.

— Halatul!

La ordinul lui, medicul îi aduse veşmântul. Tăietura din coasta lui Edward nu se închisese încă, dar Nicholas ştia că nu trebuie să protesteze, aşa că se retrase, lăsându-l pe rege să se îmbrace.

Edward străbătu pavilionul, ignorând privirile întrebătoare ale dregătorilor şi servitorilor. Humphrey de Bohun mergea alături de el fără să rămână în urmă, în ciuda paşilor largi ai regelui. Ieşiră şi lumina soarelui îl năuci pe Edward. Umbrindu-şi ochii cu mâna, văzu patru bărbaţi îmbrăcaţi în tunici cu dungile albe şi albastre ale Casei Pembroke. Caii înfierbântaţi păşteau în apropiere.

Văzându-l pe rege, unul dintre bărbaţi se apropie în grabă şi se lăsă într-un genunchi, plecându-şi capul.

— Maiestate!

— Ce veşti îmi trimite vărul meu?

Auzind nerăbdarea din vocea regelui, cavalerul se ridică zorit.

— Sir Aymer de Valence s-a ciocnit cu Robert Bruce acum cinci nopţi, lângă Perth. Ne-au ajutat bărbaţii din Galloway, sub comanda căpitanului Dungal MacDougall, şi-au respectat jurământul de credinţă. Împreună, forţele noastre i-au nimicit armata.

— Şi Bruce? întrebă Edward, în timp ce inima i se izbea de colivia coastelor.

— Ne-a scăpat. Dar n-a lipsit mult, Maiestate.

Cavalerul se răsuci către tovarăşii săi şi gesticulă.

Unul dintre ei se apropie ducând o desagă. Făcu o plecăciune dinaintea regelui, apoi vârî mâna înăuntru şi scoase o mantie de mătase împăturită. Edward o luă şi materialul se desfăcu în mâinile lui, dând la iveală un leu roşu, ridicat în două picioare pe un câmp auriu.

— Mai multe sute de oameni au fost ucişi în timpul atacului, continuă cavalerul. Pe alţii i-am luat prizonieri, printre ei un membru al familiei lui Bruce. Restul au fost puşi pe fugă.

Edward nu răspunse, privind fix ochiul mijit al leului. Fiara cea roşie se înălţase sfidătoare odată cu cea dintâi declaraţie de război a lui John Balliol, cel pe care îl alesese să fie regele său marionetă, dar care se dovedise a fi în lesa puternicei familii Comyn şi care, la cererea lor, se împotrivise încercărilor lui de a stăpâni regatul. Înfrângându-l pe Balliol şi cucerind Scoţia pentru întâia oară, Edward crezuse domnia leului încheiată în clipa în

care oamenii săi smulseseră blazonul regal de pe surtucul lui Balliol, lăsându-l fără regat şi condamnându-l la o viaţă în exil. Dar curând fiara se ridicase din nou, deasupra capetelor rebelilor conduşi de William Wallace, care luptaseră în numele regelui lor izgonit. Îşi aminti leul înălţându-se imens şi sângeriu pe un perete în ruinele Ayrului, pictat de susţinătorii lui Robert Bruce, care se răzvrătise împotriva lui.

Urmaseră campanii după campanii, golind vistieria lui Edward şi punând la încercare loialitatea baronilor săi cu doi ani în urmă, când stindardul regal fusese smuls de pe meterezele Stirlingului, cel din urmă castel care căzuse dinaintea puterii sale, crezuse că l-a doborât pentru totdeauna. Seniorii Scoţiei i se predaseră la St. Andrews, regatul devenise o provincie şi Wallace fusese executat. Trupul acestuia fusese tăiat în patru, iar bucăţile depozitate în butoaie cu sare şi trimise la Newcastle, Berwick, Stirling şi Perth, pentru a fi ţintuite pe ziduri, dovezi însângerate menite să le amintească tuturor puterea regelui Edward. Şi apoi Robert Bruce se ridicase iarăşi la luptă şi odată cu el şi leul, mândru ca Satana însuşi.

Îl făcuse pe omul acela membru al Casei sale. Nu o dată, ci de două ori. Îl hrănise, îl pregătise, îi binecuvântase căsătoria, îi dăduse pământuri şi putere. Şi în tot acel timp şarpele aşteptase să lovească.

Şi privirea lui Humphrey stăruia asupra mantiei.

— E un slab înlocuitor al persoanei sale.

Edward tresări.

— Aţi mai găsit ceva? Alte lucruri care să-i aparţină?

— Numai provizii şi echipament, Maiestate. Am pus mâna pe o mulţime de cai, arme şi armuri.

— O să-l găsim, Maiestate, zise Humphrey întorcându-se către rege. Şi pe el, şi ceea ce a furat.

Edward îi întâlni privirea, ştiind că ginerele său îi citise gândurile.

Câte nopţi zăcuse treaz, cu durerea sfredelindu-i măruntaiele şi cu gândul la sipetul pe care-l furase Bruce? Mintea lui neliniştită se întrebase adesea care fusese soarta comandantului gascon, Adam, dispărut de când îl trimisese în Irlanda cu o săgeată de arbaletă menită lui Bruce. Oare chiar murise Adam – aşa cum îi spusese Bruce lui Humphrey –, sau era ţinut în viaţă, ca o dovadă a păcatului lui Edward? Şi dacă Bruce ştiuse destule cât să ia sipetul din Abaţia Westminster când fugise, ştia el oare şi adevărul despre moartea regelui Alexander pe drumul către Kinghorn?

— Unde e Bruce acum? îl întrebă el pe cavalerul lui Pembroke.

— S-a retras spre nord, în munţi. Credem că va încerca să ajungă la Aberdeen. Unii dintre prizonierii noştri ne-au spus că şi-a trimis regina şi femeile acolo cât timp a prădat Galloway.

— Reîntoarceţi-vă la sir Aymer, îi spuse Edward. Spuneţi-i că, dacă nu-l poate prinde pe Bruce, trebuie să-l încolţească în Aberdeen până la sosirea mea. Spune-i să îl folosească pe MacDougall şi pe oamenii lui ca să-i vâneze pe restul partizanilor lui Bruce, pe toţi cei care nu au fost alături de el în bătălia asta. Îi vreau culeşi unul câte unul, ca pe căpuşe.

Un junghi dureros îi fulgeră prin măruntaie. Edward se îndoi de mijloc, scăpând mantia aurită. Într-o clipă Humphrey fu lângă el, dar regele îl împinse în lături. Sudoarea îi şiroia pe obraji.

— Pleacă! îi şuieră el cavalerului, care făcu o plecăciune şi se îndreptă cu paşi grăbiţi spre calul său.

Când spasmul se domoli, Edward se îndreptă cu faţa schimonosită.

— Humphrey, cheamă-l pe fiul meu! E timpul ca tinerii să-şi merite pintenii. O să-i trimit în vest, pe pământurile lui Bruce.

Cercetă din priviri câmpia ce se întindea la poalele pantei ierboase pe care fusese instalat pavilionul său. Câmpul era acoperit cât vedeai cu ochii de corturi, căruţe, oameni, cai şi catâri, totul învăluit în fumul nenumăratelor focuri de tabără. Poate că trupul îl trăda, dar oastea dinaintea lui era pumnul său de fier şi cu forţa ei avea să-l facă pe Robert Bruce una cu pământul.

— N-o să-i lăsăm renegatului ăstuia niciun aliat, nicio fortăreaţă, nici măcar o piatră sub care să se ascundă!

La picioarele lui Edward mantia căzută unduia în bătaia vântului, transformând leul roşu într-o creatură diformă, al cărei unic ochi privea în sus, către chipul pământiu al regelui.

Capitolul 5

ABERDEEN, SCOŢIA
1306

Oastea care apăru în acea seară dinaintea porţilor Aberdeenului era ca vai de ea. Norii din înalturi, care o însoţiseră toată după-amiaza, îşi dezlegaseră în cele din urmă băierile când coloana se apropiase de portul acesta din

nord-est şi ploaia se revărsa din înalturi udându-i pe toţi până la os. Şiroia pe feţe livide de oboseală, făcea rugina să înflorească pe zalele rupte, îmbiba hainele pătate de sânge şi se aduna în adânciturile şeilor. Câţiva cai erau răniţi, unii în bătălie, alţii pe parcursul fugii disperate prin munţi. Şchiopătau pe drum, abia fiind în stare să-şi mai care poverile de-a lungul ultimelor mile ale acestui drum anevoios.

La început străjile care păzeau intrarea dinspre sud refuzară să-i lase să intre, strigând din turnul porţii că era trecut de ora stingerii. Abia când li se ordonă să deschidă în numele şerifului şi al regelui însuşi se supuseră, permiţând şirului de bărbaţi să traverseze bancul de pământ ce slujea drept pod peste şanţul larg.

Odată intrată, procesiunea străbătu cu încetineală străduţele întortocheate. Ploaia transforma şanţurile în pâraie, purtând către râul Dee duhoarea dejecţiilor nocturne. În timp ce se îndreptau către castel, cocoţat pe un deal deasupra târgului, la ferestre şi în uşi se iviră multe chipuri. Erau locuitorii Aberdeenului, alertaţi de tropotul copitelor şi de duduitul cizmelor. Privirile lor stăruiră asupra litierelor ce înaintau în mijlocul trupei, purtându-i pe cei prea grav răniţi ca să meargă sau să călărească. Unii îşi înghiontiră vecinii arătându-l cu degetul pe rege, care călărea alături de şerif, pe un armăsar cenuşiu. Şoaptele deveniră zvonuri şi se împrăştiară din casă în casă pe măsură ce oamenii din Aberdeen se întrebau ce se petrecuse şi de ce regele se întorsese numai cu jumătate din armata cu care plecase în primăvară.

Când compania ajunse la castel, vestea venirii sale i-o luase înainte şi gărzile ridicau deja poarta.

Acompaniat de zăngănitul grilajului de fier, Robert călări prin tunelul boltit al porţii, pătrunzând în curte, unde torţe sfârâiau în ploaie. Oamenii veneau încolonaţi în urma lui. Auzi câteva exclamaţii de uşurare ale celor răniţi sau epuizaţi, care se vedeau ajunşi la capătul călătoriei, dar pentru el zidurile înconjurătoare erau o slabă consolare, deşi promiteau odihnă şi adăpost. Se lăsă să alunece din şa simţind pe umeri greutatea mantiei de postav, udă leoarcă, pe care Nes i-o oferise în locul mantiei regale pierdute în Methven.

Intendentul castelului îi ieşi zorit în întâmpinare.

— Sir John!

Se apropie de contele de Atholl, care descălecase alături de Robert.

— Maiestate!

Privirea sa se abătu către mulţimea de oameni care continua să pătrundă în curte. Unii se lăsau să cadă pe treptele din faţa sălii mari în zăngănitul coifurilor şi scuturilor lepădate.

În privirea surprinsă a intendentului, Robert îşi citi înfrângerea. Rămăşiţele armatei sale o purtau ca pe un stigmat, eşecul fiind mărturisit de numărul lor redus şi de feţele lor trase. „Roata se întoarce. Mereu se întoarce”. Cuvintele bunicului său, străbătând până la el din vremuri de mult trecute. Cu ochii minţii, Robert se văzu legat de o roată imensă de moară care cobora către pământ. „Se întoarce pentru toţi”.

— Eliberează sala mare! îi porunci John intendentului. Adu vin, apă caldă şi pături! Şi trezeşte-mi medicul!

În timp ce intendentul pornea să îndeplinească ordinul, alţi oameni ieşiră zoriţi din clădire ca să dea o mână de ajutor. Un cal se prăbuşi când călăreţul său descălecă. Servitorii îi uşurară de povara litierelor pe cei care îşi căraseră camarazii căzuţi.

Întorcându-se să-l urmeze pe John, Robert îl auzi pe David spunându-i tatălui său:

— Ai văzut ce feţe aveau? Târgoveţii? Ai văzut cum se uitau la noi, tată? Ca şi cum noi am fi cei care i-au dezamăgit.

— Las-o baltă, fiule!

Nes se desprinse din mulţime, atrăgându-i atenţia. Cavalerul, observă Robert, strângea în mâini desaga de piele care adăpostea sipetul. Privind-o, Robert simţi o nepăsare stranie. Dintr-odată, lucrul acela pe care îl furase riscându-şi viaţa nu i se mai părea important.

Ploaia picura insistent de pe vârful nasului lui Nes.

— Maiestate, Vânătorul! Are dureri cumplite.

Robert îi urmări privirea până la cei doi argaţi care îi conduceau spre grajd armăsarul de luptă. Calul şchiopăta între ei cu capul atârnându-i. Cu două nopţi în urmă, ieşind din zona deluroasă, Vânătorul căzuse. Nes îl îngrijise cât putuse de bine, dar osul piciorului din faţă, frânt, străpunsese pielea şi calul suferea cumplit. Robert ştia că ar fi trebuit să-i pună capăt chinurilor, dar nu fusese în stare. I se părea că soarta Vânătorului era legată de a lui şi că uciderea calului care îl purtase în siguranţă pe atâtea câmpuri de luptă i-ar fi pecetluit cumva înfrângerea.

— Fă ce poţi pentru el!

Robert se răsuci şi pătrunse pe uşile sălii mari unde John şi ceilalţi se adăpostiseră. Un zumzet de voci umplea camera, acoperit când şi când de

scrâşnetul de lemn pe lespezile de piatră, pe măsură ce servitorii împingeau mesele în lături ca să facă loc. Răniţii erau culcaţi lângă vetrele pe care servitorii se grăbeau să le hrănească cu buşteni proaspeţi.

Se lăsă greoi pe una dintre laviţele din mijlocul sălii. Oamenii treceau încoace şi încolo pe lângă el, personalul castelului cu paşi zoriţi, mânat de treburi, nou-veniţii mişcându-se lent, ca în vis. Simţind ceva ce i se freca de picior, privi în jos şi-l zări pe Fionn. Ogarul gâfâia şi blana cenuşie îi era alunecoasă din pricina noroiului şi a ploii. Privind mai îndeaproape, Robert observă că avea botul murdar de sânge uscat. Îl apucă de zgardă şi începu să-l cureţe.

— Domnule!

Ridicându-şi privirea, Robert zări un flăcău care îi întindea o ulcică de lut cu baza ciobită. Se îndreptă de spate ca să ia băutura, şi mantia i se dădu la o parte dezvăluind leul roşu de pe tunică.

Băiatul rămase cu gura căscată.

— Maiestatea voastră! exclamă el îndepărtând pocalul. Vă cer iertare, o să aduc o cupă mai demnă de domnia voastră.

— E bună şi asta, zise Robert luând pocalul ciobit înainte ca flăcăul să protesteze. Vinul e acelaşi.

Dădu băutura pe gât şi simţi câţiva stropi prelingându-i-se prin miriştea ţepoasă ce-i acoperea bărbia. Vinul era gustos şi îl încălzi. Era ca un balsam pe suflet.

— Cum te cheamă?

— Col, Maiestate.

— Col?

Robert zâmbi la auzul numelui atât de simplu.

— Aşa-l chema şi pe tata, Maiestate.

Robert îi înapoie ulcica goală, întrebându-se dacă flăcăul ieşise vreodată dincolo de Aberdeen. Îşi aminti anul pe care-l petrecuse ca paj în castelul lordului Donough din Antrim: lumea lui redusă la patru pereţi, toate responsabilităţile sale stabilite de tutorele său. Fusese cea mai simplă perioadă din viaţa sa. Pentru un moment, blestemă datoria şi ambiţia care îl mânaseră din acel castel până aici, unde nu mai ţinea în mâini pocale şi tăvi de argint, ci soarta celor din jur.

— Mai sunt mulţi aici care trebuie serviţi, zise John morocănos, ivindu-se alături de col.

Robert se uită după tânărul care se îndepărta grăbit. Se ştia privit de cumnatul său, dar nu îndrăznea să-l înfrunte.

Contele rupse tăcerea.

— Nu putem rămâne prea mult timp aici. Valence e probabil pe urmele noastre. Aberdeen nu-i Perth. Apărarea lui nu-i suficient de puternică pentru a face faţă unui asalt hotărât şi nu avem suficiente nave ca să fugim pe mare. Trebuie să continuăm să ne mişcăm.

Auzind cuvintele cumnatului său, Robert îşi simţi membrele grele ca plumbul din pricina oboselii. Era o oboseală mai profundă decât cea încercată după bătălie sau pe durata fugii lor disperate prin munţi – când caii li se betegeau, iar răniţii sângerau de moarte în întuneric –, o oboseală ce părea a sufletului, nu doar a trupului. Descoperi în mijlocul mulţimii chipurile fraţilor săi, ale Setonilor, ale lui Gilbert de la Hay şi Neil Campbell. Erau multe goluri în rândurile lor, atâţia care lipseau. Malcolm de Lennox. Simon Fraser. James Stewart. Thomas Randolph. Le tot repetase numele în minte şi fiecare fusese ca un dangăt funebru. Voise să aştepte mai mult printre dealuri, sperând că şi alţi supravieţuitori îşi vor găsi drumul către el, dar nu i se alăturaseră decât câteva zeci de rătăciţi, aşa că îşi silise oastea să înainteze, ştiind că englezii nu vor întârzia să îi ia urma.

— Robert?

Auzind tonul insistent al contelui, Robert îşi ridică ochii spre el.

— Te-am auzit, John!

Edward Bruce se apropie împreună cu Niall şi cu cei doi Setoni. Îi urmau Gilbert, Neil Campbell şi David.

— Ar trebui să postăm fără întârziere oameni la poartă, zise Edward hotărât, privind de la Robert la conte. Să întărim apărarea oraşului.

— Nu, i-o tăie John. Cred că avem răgaz cel mult o zi-două. Ar trebui să ni le petrecem odihnindu-ne cât mai mult şi strângând provizii. Plecăm imediat ce vom putea.

Le spuse şi celorlalţi ce îi spusese lui Robert.

Alături de tatăl său, David privi în podea, clătinând din cap.

— Adică să fugim? întrebă Edward cu voce răguşită.

— Putem încerca să ajungem la Turnberry, propuse Niall. Să adunăm şi să înarmăm cât mai mulţi dintre arendaşii tăi.

— Să trimitem alţi fermieri împotriva cavaleriei engleze? întrebă Alexander cu răceală în glas.

Ploaia îi desenase brazde pe faţa murdară de noroi şi sânge.

— Am putea la fel de bine să aruncăm grăunţe de nisip împotriva fluxului.

— Vere! îl preveni Christopher.

Alexander nu se lăsă înduplecat.

— Am pierdut! S-a terminat!

Îi aruncă lui Robert o privire acuzatoare.

Alţii interveniră, contrazicându-l, dar Robert nu mai ascultă. Auzi voci feminine străbătând dincolo de larma glasurilor aspre ale bărbaţilor şi se ridică iute. O femeie înaltă se ivi din mulţime, privind cercetător în jur. În obrajii reginei Elizabeth se ivise o îmbujorare pricinuită de graba cu care venise. Părul ei negru era prins în ace bătute cu nestemate, dar camerista nu reuşise să prindă toate şuviţele şi câteva îi fluturau în jurul obrazului. Mantia ei cenuşie ca pana de porumbel era întunecată din pricina ploii, iar bordura de samur scânteia udă în lumina focurilor. Văzându-l pe Robert, pe chipul ei se ivi o expresie de uşurare. În timp ce se apropia de el, Robert crezu pentru o clipă că i se va arunca la piept şi simţi că propriile-i braţe se deschid gata s-o primească, dar soţia sa se opri brusc înainte să ajungă lângă el. Expresia i se schimbă şi păru să-şi recapete calmul, întâmpinându-l pe soţul ei regal cu o înclinare a capului.

Printre bărbaţi se iviseră alte femei. Christian Bruce îl îmbrăţişase deja strâns pe Christopher Seton. Băieţelul ei de patru ani, Donald, pe care îl ţinea în braţe, se pomenise strivit între ei şi protesta zgomotos. Soţia lui John de Atholl se apropie de soţul ei, cuprinzându-i în palme obrajii mânjiţi de noroi. Contesa, soră a celei dintâi soţii a lui Robert, îl sărută pătimaş pe John apoi îl trase pe David la pieptul ei. David se smulse din îmbrăţişarea mamei sale, cu orgoliul său de tânăr bărbat stânjenit de această manifestare. Contesa îi aruncă o privire lui Robert. Bucuria cumnatei lui se stinse când examină chipurile epuizate şi înfrânte ale bărbaţilor din jurul ei.

Atenţia lui Robert fu atrasă de o siluetă micuţă ce se strecura printre adulţi. Fără plecăciuni şi formalităţi, fiica lui de unsprezece ani îl cuprinse cu braţele pe după mijloc şi îşi lipi obrazul de tunica lui udă leoarcă. Robert râse, descumpănit de forţa strânsorii lui Marjorie, apoi, mânat de emoţie, îngenunche şi o strânse la piept. Simţi părul ei mătăsos mângâindu-i obrazul şi trase în piept un miros de fum şi levănţică. Îndepărtând-o la o lungime de braţ, se sili să întâmpine cu un zâmbet expresia ei gravă.

— Eşti rănit, murmură Marjorie privind încruntată un punct de deasupra ochiului său.

Robert duse mâna într-acolo. Când atinse locul, simţi un junghi dureros. O lovitură răzleaţă de spadă? Zgârietura provocată de o creangă în timp ce gonea prin pădure? Nu ştia.

— Hai să mergem acum! zise Elizabeth luând-o pe Marjorie pe după umeri. Lasă-l în pace pe tata.

Cu puţin timp în urmă, fiica sa s-ar fi desprins mânioasă din îmbrăţişarea lui Elizabeth, dar în ultimii ani, sub tutela unei guvernante, se transformase dintr-un copil dificil şi posomorât într-o tânără serioasă. Se lăsă condusă către locul unde aştepta Judith, camerista ei.

Elizabeth se întoarse din nou către Robert.

— Ce s-a întâmplat în Galloway? De ce sunteţi atât de puţini?

— Valence.

Robert îi povesti soţiei sale cum fuseseră luaţi prin surprindere lângă Perth de trupele lui Valence, ajutate de Dezmoşteniţi, şi în jurul său se făcu treptat linişte, femeile străduindu-se să audă în ciuda rumorii din sală, bărbaţii tăcuţi, cu chipurile reflectând emoţiile din cuvintele lui. Christian se trase mai aproape, şoptindu-i fiului ei să tacă. Alături de ea era sora ei mai mică, Mary, care asculta povestea sumbră cu ochii albaştri scânteind.

Când Robert termină, Elizabeth îşi duse mâna la gât. Văzu că ea strângea cruciuliţa de fildeş pe care o purta pe un lanţ, un dar primit în copilărie de la tatăl ei, contele de Ulster. Degetele ei neliniştite tociseră muchiile în anii ce trecuseră.

— Dar cum de te-au găsit?

— Probabil că oamenii lui Valence sau poate ai lui MacDougall ne-au pândit venirea. După luptă niciuna dintre iscoadele mele nu s-a întors. Cred că au fost ucise chiar înaintea atacului.

Elizabeth clătină din cap, luându-şi ochii de la el pentru a-i contempla pe bărbaţii ghemuiţi pe podeaua marii săli, prea obosiţi ca să-şi lepede hainele ude şi armurile însângerate.

— Ştiam din ziua încoronării tale c-aşa se va întâmpla.

Îşi întoarse spre el privirea plină de înţeles.

Robert îşi amintea prea bine cuvintele ei, rostite în ziua aceea, pe Dealul Judecăţii. Se gândise la ele în timp ce privise zidurile Perthului şi simţise condamnarea pe care o ascundeau. Îşi puse mâinile pe umerii ei şi îi privi faţa încordată, pe care tulburarea o făcea să pară mai tânără decât cei douăzeci şi doi de ani pe care-i avea. Îşi aminti de fata care fusese ea în Irlanda, târându-şi picioarele nefericită în urma lui mile nesfârşite prin

sălbăticie, încercând şi unul, şi altul să scape de închisorile pe care tatăl ei le gândise pentru amândoi: el în temniţă, ea împinsă să se mărite cu un lord cam trecut. Atunci, de dragul ambiţiilor sale, el o pusese în primejdie. Situaţia nu se schimbase cu mult, numai că acum pericolul îi ameninţa pe toţi cei din jurul lui.

— Nu s-a terminat, îi spuse, vorbind ca să se convingă în egală măsură pe sine, nu doar pe ea.

— Dacă nu i-ai putut înfrânge pe Valence şi pe oamenii din Galloway, cum poţi spera că o să îi înfrângi pe ceilalţi? Pe regele Edward şi cavaleria lui? Pe Comyni?

Elizabeth cercetă mulţimea, găsind-o pe contesa de Buchan.

— Lady Isabel ne-a spus că soţul ei îi ridica pe oamenii din Argyll împotriva ta.

Robert urmă privirea soţiei sale către locul unde se afla contesa. În mantia ei albă ca neaua, Isabel era o frumuseţe palidă, cu braţele încrucişate strâns la piept, ca şi cum altfel s-ar fi temut să nu se sfărâme. Ea îi pusese coroana pe cap la Scone, în timp ce el se înclina dinaintea mâinilor ei întinse. Conţii de Fife aveau dreptul strămoşesc de a încorona orice nou rege şi Edward fusese suficient de viclean ca să îl ia în custodia sa pe cel din urmă făcător de regi, un băietan de paisprezece ani. Isabel, mătuşa tânărului conte, era ruda cea mai apropiată. Era totodată soţia contelui de Buchan, şeful Comynilor Negri. Robert îl trimisese pe John de Atholl să o aducă cu forţa la ceremonia încoronării sale, dar în cele din urmă ea venise de bunăvoie, vânătăile şterse de pe faţa ei fiind mărturie că poate el era o soluţie mai bună decât soţul ei.

Degetele lui Elizabeth se furişară din nou către cruce şi pe frunte i se ivi o încruntătură.

— Poate că tata te-ar putea ajuta. Dacă te predai acum, ar putea accepta să depună o petiţie dinaintea regelui Edward şi să-l convingă să fie îndurător.

La auzul numelui lui Richard de Burgh, conte de Ulster, Robert îşi luă mâinile de pe umerii ei. Elizabeth nu ştia despre pactul secret încheiat între el şi tatăl ei înainte ca Robert să-i jure supunere regelui Edward, cu doi ani în urmă: ca Robert s-o ia de soţie pe fiica lui Ulster, iar în schimb acesta să garanteze pentru el în faţa lui Edward. Încheind pactul, ambiţiosul Ulster sperase ca fata lui să devină regină într-o bună zi, dar Robert ştia că acesta

nu se gândise şi la posibilitatea ca fiica lui să fie considerată o rebelă şi să devină ţinta mâniei lui Edward.

Elizabeth luă tăcerea lui drept un semn că era de acord.

— E unul dintre cei mai puternici aliaţi ai regelui. Dacă îl poate convinge cineva...

— Nu, Elizabeth. Nu mă predau. Nici nu poate fi vorba.

Edward încuviinţă cu hotărâre:

— Am mers prea departe ca să ne predăm, zise el, plimbându-şi privirea peste cei adunaţi în jurul lor. Noi, noi toţi, l-am pus pe fratele meu pe tron, sfidând dreptul lui John Balliol, şi am preluat frâiele ţării în ciuda voinţei Angliei. E cineva aici care să vrea să schimbe poziţia asta, aşa nesigură cum e, cu un loc pe eşafod?

Înfruntă ochii înfricoşaţi ai lui Elizabeth.

— Doamna mea, nici măcar contele de Ulster nu l-ar mai putea convinge pe rege să fie milostiv. Am văzut ce i-a făcut lui William Wallace. Mila e şi ea una dintre victimele acestui război.

Auzind vehemenţa din glasul fratelui său, Robert simţi că în el se aprinde un foc. Îl zări pe Col în mulţime, oferindu-le de băut unor oameni recunoscători, în timp ce alţi servitori îngenunchează lângă răniţi, ajutându-i să-şi lepede armurile. Îşi văzu în jur oamenii, conţi şi lorzi ai Scoţiei, e adevărat, învinşi, totuşi alături de el. Luase tronul şi jurase să le apere drepturile şi libertăţile, promiţând să elibereze regatul de sub jugul englezilor. Cât timp mai respira, avea să-şi ţină promisiunea. Edward avea dreptate. Ajunseseră prea departe ca să cedeze.

— O să ne îndreptăm spre vest, spuse el dând glas planului la care cugetase în ultimele zile, pe drum.

— Către Carrick? întrebă Niall.

— Nu încă.

Robert li se adresă tuturor:

— Înaintea încoronării mele mi-am trimis fraţii la lordul Donough, cerându-i să-i ridice la luptă pe bărbaţii din Antrim. Tutorele meu n-a stat cu braţele încrucişate şi...

— Proprietăţile tale din Irlanda nu-s un adăpost sigur, îl preveni John. Ulster te poate ajunge foarte uşor acolo. Nu te poţi aştepta ca vechea voastră alianţă să te protejeze. Sir Richard e omul lui Edward şi va face tot ce îi porunceşte regele. Fie ce-o fi, adăugă el privind spre Elizabeth.

— Nu la Antrim, John. La Islay. Le-am cerut fraţilor mei să îi ducă acelaşi mesaj şi lui Angus MacDonald. Familiile noastre au fost aliate în trecut. Cred că vom găsi adăpost printre oamenii lui. În ultimele săptămâni, Robert Wishart şi William Lambeton şi-au ridicat la luptă arendaşii din dioceze şi au adunat provizii. Le vom trimite veste episcopilor să ni se alăture în Islay împreună cu lordul Donough şi cu oamenii din Antrim. Şi mai sunt şi alţii, continuă el şi vocea-i deveni mai puternică. Oamenii din Carrick şi Ayr. Clanul MacRuarie...

— MacRuarie? îl întrerupse Neil Campbell. Crezi că mercenarii aceia te vor urma? Diavolii ăia o să te înjunghie de cum o să le întorci spatele.

Robert îl privi pe Neil, a cărui vehemenţă era uşor de înţeles. MacRuarie erau rude cu MacDougall, care îi uciseseră tatăl şi luaseră moşiile neamului Campbell din jurul lui Loch Awe.

— Neil, tot ce ştiu despre MacRuarie este că pun jaful mai presus de relaţiile de rudenie. Dacă ai destui bani, poţi fi sigur de loialitatea lor. Fiind căpeteniile galloglaşilor, au la dispoziţie zeci de luptători şi de corăbii. S-ar putea dovedi de nepreţuit.

— Şi pe moşiile unchiului meu de la Butte, Renfrew şi Kyle Stewart veţi găsi sute de arendaşi gata să lupte alături de voi, sire.

Robert văzu că James Douglas se alăturase cercului. Tânărul fusese tăcut pe toată durata retragerii lor dinspre Methven, măturând adesea din ochi terenul din urma lor, în timp ce speranţa de pe chip i se împuţina tot mai mult pe măsură ce zilele treceau şi unchiul lui nu apărea. Acum setea de răzbunare făcea să-i ardă ochii albaştri.

— Intendentul a pierit, zise John cu voce joasă.

— Nu ştim care a fost soarta celor rămaşi în urmă, i-o tăie Robert.

James încuviinţă.

— Dacă unchiul meu a scăpat de pe câmpul de luptă, probabil că a revenit pe pământurile lui. Dar indiferent de asta, arendaşii lui vor lupta. William Wallace era de-al lor. Mulţi încă mai nutresc dorinţa de a se răzbuna pe călăii lui.

Îşi întoarse privirea către Robert:

— Vă voi urma către vest, Maiestate.

— Şi eu, zise Christopher Seton.

Neil Campbell şi Gilbert de la Hay îşi declarară şi ei susţinerea şi încrederea lui Robert spori. Îşi subestimase duşmanul şi-şi condusese orbeşte oamenii în cursa întinsă de Valence. Plătiseră cu toţii cumplit pentru

greşeala lui, dar bărbaţii din această sală îl urmaseră ani la rând, pe câmpii însângerate. Mai suferiseră şi alte înfrângeri şi luptând le transformaseră în victorii. Pierduse o bătălie. Nu războiul.

— Plecăm imediat ce suntem în stare. Cu toţii, adăugă el ca să îl audă femeile din public. O să ne refacem forţele în Islay. Apoi ne vom întoarce şi Valence va plăti pentru fiecare viaţă luată la Perth.

În timp ce oamenii săi îl aprobau sumbri, Robert o zări pe sora lui vitregă, Margaret, la marginea adunării. Cerceta mulţimea cu o privire îngrijorată, căutându-şi fiul.

•

În timp ce adunarea începea să se împrăştie, Christopher Seton îl văzu pe Robert apropiindu-se de sora lui vitregă. Observă că regele strânge din fălci şi i se făcu milă. Nimeni nu ar fi trebuit să fie silit să-i spună unei mame că fiul ei e dispărut, probabil mort. Era împotriva legilor firii. Dar se părea că în ultimii zece ani legea omului preluase controlul, în timp ce natura urmărea neputincioasă cum războiul secera mai mulţi copii decât capriciile ei.

Simţind o atingere pe braţ, Christopher se întoarse şi o văzu pe Christian cu ochii umbriţi de grijă. Donald se potolise, culcându-şi capul în adâncitura gâtului ei, cu creştetul lui blond mângâindu-i bărbia. Pe chipul copilului se ivise o încruntare, căci simţea încordarea mamei şi a adulţilor din jurul său, deşi nu le înţelegea motivele. O fărâmiţă de om care era capul unuia dintre cele mai mari comitate ale Scoţiei, îşi zise Christopher. Cuprinse în palmă obrazul lui Christian.

— Nu-ţi fie frică, iubirea mea! îi zise el.

— Cum să nu-mi fie frică?

Christian îşi feri obrazul de atingerea lui, nelăsându-se înduplecată.

— Fratele meu şi-a pierdut jumătate din armată, compatrioţii noştri s-au alăturat duşmanului şi întreaga armată a Angliei va veni asupra noastră.

— Ai auzit ce-a zis Robert; Islay ne va oferi un refugiu unde ne vom aduna forţele. Acolo tu şi Donald veţi fi în siguranţă, îţi promit.

Un strigăt îi făcu pe amândoi să se întoarcă. Robert încercă s-o prindă pe Margaret Randolph, dar aceasta se lăsă să cadă la podea şi ţipătul ei se transformă într-un vaiet. Contesa de Atholl se apropie şi o cuprinse în braţe.

— Biata mea soră, murmură Christian strângându-l mai tare pe Donald. Thomas abia devenise bărbat.

Îl privi din nou pe Christopher:

— Nu face promisiuni pe care nu ştii dacă le poţi respecta. Sună ca nişte minciuni.

Fermitatea tonului ei îl descumpăni. De obicei era o femeie tăcută, cu glas blând şi purtări asemenea, dar începuse să descopere că, atunci când era provocată, în ea exista o dârzenie care se manifesta brusc şi pe neaşteptate, ca un trăsnet din senin. Dragostea lui fusese fulgerătoare şi irezistibilă ca râsul, dar de atunci respectul tot mai mare pentru ea o transformase în ceva solid, permanent.

— Atunci, îţi jur că o să mor apărându-vă pe amândoi.

Christian expiră şi faţa i se îmblânzi.

— Nici asta să nu zici!

Îl săltă pe Donald mai sus pe şold ca să-l poată lua pe Christopher de mână.

— Gartnait a fost un bărbat de treabă, zise ea, plecându-şi privirea către căpşorul ciufulit al copilului care era rodul acelei căsătorii. Dar nu l-am iubit cu adevărat. Nu aşa cum înţeleg acum că-i dragostea.

Îi strânse mâna.

— Poţi să-mi spui că o să revii mereu la mine, în ciuda a orice. Asta poţi să-mi juri.

Christopher se întrebă care era logica, întrucât şi această promisiune se putea vădi mincinoasă, dar, judecând după expresia ei, era una pe care chiar voia să o audă.

— Îţi dau cuvântul meu.

Ea zâmbi şi, la vederea acestui surâs, el simţi că nu-şi mai poate reţine întrebarea care îi tot venise pe buze în ultimele câteva luni.

— Christian, eu... Adică oricum am nevoie de acordul fratelui tău, dar, dacă l-am avea, tu ai vrea să...

Atenţia îi fu distrasă de Alexander, care trecu tocmai atunci pe lângă el, îndreptându-se către ieşire. Christopher se încruntă la vederea privirii mânioase pe care vărul său i-o aruncă lui Robert înainte ca mulţimea să-l înghită. Se întoarse din nou către Christian, al cărei chip se luminase, anticipând momentul. Vedea în ochii ei strălucitori, din care îngrijorarea pierise fără urmă, că ştia ce se pregătea el să o întrebe. Îşi dădea totodată seama şi care avea să fie răspunsul. Un zâmbet larg ameninţă să i se întindă pe chip, dar şi-l reprimă.

— Îngăduie-mi să te părăsesc o clipă, iubirea mea.

Smulgându-se de lângă ea, Christopher îşi croi drum prin mulţimea animată deja de o nouă însufleţire: comandanţii le împărtăşeau oamenilor planul regelui, servitorii fugeau de colo până colo, adunând provizii de drum. Christopher se opri în uşa sălii. Curtea era plină de oameni şi cai, mulţi ghemuiţi sub streşinile dependinţelor ca să se apere de ploaie. Torţele aruncau umbre diforme pe zidurile curţii interioare. Christopher îl zări pe Alexander îndreptându-se către grajduri. Vărul său îşi ridicase gluga mantiei şi avea o desagă pe umăr. Coborî zorit treptele către curtea al cărei sol fusese transformat într-un terci noroios.

Alexander fusese tăcut de vreo câteva zile, dar nu la fel ca tovarăşii lui. Tăcerea lui era una mânioasă, neliniştită. După bătălie, Christopher fusese prea absorbit de propriile-i gânduri ca să se întrebe care era motivul purtării rezervate a vărului său. Ştia că Alexander era nemulţumit de Robert, care luase decizii pe care el nu le aprobase şi îi ignorase sfaturile, dar în noaptea aceasta amărăciunea lui păruse cu totul altceva. Se gândi la cuvintele rostite de vărul lui mai devreme şi de expresia de pe chipul său: „Am pierdut! S-a terminat!”

Evitându-i pe argaţii de la bucătărie care se grăbeau către sala cea mare cu teancuri de pături şi găleţi de apă, Christopher se îndreptă către grajduri. Cizmele îi alunecau pe noroi şi ploaia i se prelingea pe sub gulerul mantiei. Când ajunse lângă grajduri, se pomeni în mijlocul unui haos de oameni şi cai peste care, ca să se facă auzit, şeful grajdurilor era silit să urle. Un armăsar agitat se ridică în două picioare cât pe ce să-l salte de la pământ pe băiatul care îi ţinea frâiele. Christopher se răsuci în cerc, cercetând curtea cu privirea, dar nu văzu nici urmă de Alexander.

Capitolul 6

SCOŢIA, ÎN APROPIERE DE TURNBERRY
1306

Brigid se opri la jumătatea pantei ca să-şi tragă sufletul. Ghemuindu-se pe călcâie, lăsă desaga să-i cadă de pe umăr şi îşi desprinse burduful de la cingătoare. Vinul îndoit cu apă era acru, dar îi potoli setea. Se încinsese urcând în bătaia soarelui după-amiezii, iar aerul era plin de insecte ce roiau prin tufele de grozamă şi iarbă-neagră. Părul ei lung era pleoştit de

transpiraţie. Şi-l dădu la o parte din ochi, cercetând din priviri terenul în pantă dinaintea ei, mulţumită de distanţa parcursă. *Loch*-ul pe care îl ocolise dimineaţă devreme era acum o scânteiere îndepărtată.

Se temuse să nu se rătăcească, alegând să se întoarcă acasă pe potecile singuratice ale crescătorilor de vite de pe înălţimile sudice ale Carrickului, dar colindase dealurile astea în copilărie, vânând iepuri şi vipere sau culegând porumbar şi buruiană câinească pentru mătuşa ei. Ţinuturile nu se schimbaseră. Se îndoia că o făcuseră vreodată, încă de când oamenii îşi trasaseră cercurile de piatră şi îşi rostiseră incantaţiile către zeii străbuni. Era ciudat să revină pe aceste meleaguri aflate în afara timpului, după ultimele luni petrecute în târguri ce se schimbau de la o zi la alta. Cu spada şi cu focul, omul putea modifica un peisaj în numai un anotimp.

Smulgându-se toropelii periculoase provocate de căldura soarelui, se sili să se ridice şi atacă restul pantei cu muşchi care protestau, simţind iarba aspră care îi zgâria picioarele prin găurile din tălpile încălţărilor. Desaga i se lovea de spinare. Era îngreunată de monede, dar mai uşoară decât fusese, căci proviziile ei se reduseseră la o bucată de pâine de secară şi nişte hering sărat. Rochia ei sărăcăcioasă îi atârna pe trup şi chipul pe care şi-l zărise de dimineaţă când se spălase în apa *loch*-ului era numai piele şi os. Dar nu conta. Aproape ajunsese acasă. Probabil că acum Elena ajuta la pregătirea mesei de seară sau aducea lemne de foc. Gândul la fiica ei îi dădu noi puteri.

Trecuseră aproape patru luni de când regele Robert fusese încoronat la Scone, iar apoi Brigid petrecuse câteva săptămâni în Perth, vânzând prafurile vindecătoare şi farmecele pe care i le dăduse Affraig înainte de plecare. Afacerea mătuşii ei avusese de suferit de când englezii prădaseră Turnberry, cu cinci ani în urmă, împrăştiind comunitatea. Cu trei guri de hrănit şi cu ultimele lor găini moarte pe timpul iernii, încoronarea fusese un prilej prea bun ca să-l rateze. În cele din urmă, în mai, când în Perth se zvoni că englezii trecuseră graniţa şi se apropiau, Brigid pornise către casă.

La întoarcere, drumul i se păruse diferit. În aşezările prin care trecuse – poposind câteva zile ca să vândă ce mai rămăsese din marfa lui Affraig – domnea nemulţumirea. Oamenii erau mânioşi, spunând că regele Robert i-a condamnat pe toţi vărsând sânge pe pământ sfinţit sau acuzându-l că îl uzurpase pe John Balliol, care, deşi exilat în Franţa, rămânea regele de drept al Scoţiei. Alţii îi condamnau pe Comyni pentru uneltirile lor. Vecinii se certau, oamenii se încăierau numaidecât după ce beau prea mult şi lumea

dorea blesteme, nu vrăji de dragoste. Era ca şi cum regatul s-ar fi rupt, împărţindu-se în funcţie de noile tabere. Se zvonea că în Argyll se aduna o oaste împotriva lui Robert. Pe măsură ce înainta spre vest, Brigid întâlnise tot mai multe trupe înarmate, pană când, în cele din urmă, decisese să părăsească drumul. În fond ştia mult prea bine de ce violenţe sunt în stare bărbaţii.

Ajungând cu greu pe culme, Brigid fu răsplătită de o privelişte vastă. Marea domina peisajul, scânteind arămie în soarele înserării. Întinderea ei era întreruptă de domul stâncos numit Ailsa Craig şi, mai departe, de munţii Arranului. Apărându-şi ochii cu mâna, Brigid cercetă ţinutul. Dealurile se mai întindeau câteva mile spre nord, apoi terenul cobora. În depărtare, o colină solitară răsărea deasupra pădurii înverzite. Undeva în umbra dintre deal şi pădure era casa lui Affraig. Trebuia numai să coboare şi s-o ţină pe la poalele dealurilor şi avea să ajungă acasă. În timp ce făcea primii paşi, Brigid zări silueta masivă a castelului Turnberry pe coasta de dincolo de pădure. Ochii îi spuseră imediat că era ceva în neregulă, făcând-o să încremenească locului chiar înainte ca mintea ei să priceapă ce vedea. Castelul Turnberry era acolo, ridicându-se de pe promontoriul său stâncos asediat de mare, dar satul de lângă el dispăruse.

Când dădu cu ochii de suprafaţa înnegrită unde cândva se aflase o aşezare mică, dar prosperă, scăpă desaga de pe umăr. Deşi vedea neclar din pricina distanţei, crezu că zăreşte rămăşiţele diforme ale unor clădiri. Poate că era de vină pâcla înserării, dar i se păru că din ruine încă se mai ridica fum. Privind către sud, văzu alte porţiuni de pământ pârjolit, care cândva fuseseră ferme şi ogoare. Apoi, spre nord, la câteva mile de Turnberry, zări şi cauza. Pe falezele ce se înălţau deasupra coastei curbe ce ducea spre Ayr era o tabără imensă. Focuri scânteiau în marea de corturi.

Brigid îşi înhăţă desaga şi coborî dealul în goană, deşi picioarele tremurânde ameninţau să o răstoarne de-a berbeleacul la vale. Inima îi bătea nebuneşte, respira precipitat şi dealul nu părea să se mai sfârşească. Ajunsă pe teren plat, începu să înainteze mai iute, sărind peste pâraie şi trecând în goană cursurile mai largi, icnind când apa rece i se învolbura în jurul coapselor. Soarele cobora în mare, învăluind ţinutul într-o umbră albăstruie. Din când în când i se părea că briza aduce către ea miros de fum. Nu se putea gândi decât la Elena.

Când englezii prădaseră Ayrul şi-i uciseseră soţul şi fiul, Brigid îşi salvase fiica din flăcările care le nimiciseră casă, dar nu fără urmări. La opt

ani, Elena încă purta cicatricile calvarului îndurat, atât pe chip, cât şi în suflet. Fiica ei simţise probabil mirosul satului în flăcări. Probabil fusese îngrozită. Brigid se blestemă că o lăsase atâta vreme singură, numai cu o femeie bătrână şi firavă drept protector. Simţi o vagă speranţă amintindu-şi că locuinţa izolată a lui Affraig, ascunsă în pădure cum era, fusese mereu la adăpost de raidurile englezilor, dar apropiindu-se văzu că această speranţă fusese deşartă.

Scoţând un ţipăt, alergă din răsputeri către peticul înnegrit de pământ din care se iţeau câteva bârne arse. Sub picioare îi trosneau rămăşiţe carbonizate pe care încălţările ei le transformau în cenuşă. Nici marele stejar care se înălţa deasupra locuinţei nu fusese cruţat. Pe partea unde fusese casa, ramurile erau pârlite şi frunzele arse. Încremeni, trăgând în plămâni aerul în care stăruia mirosul amar de fum. Ici şi colo se zăreau împrăştiate cazane şi oale cu metalul înnegrit. Văzu o carte legată în piele, una dintre comorile mătuşii ei, pe jumătate arsă. Se răsuci în cerc, cercetând pădurea cu disperare în căutarea unui semn de viaţă. Voia să strige numele fiicei ei, dar nu mai avea nici aer, nici curaj.

Ceva se mişcă. Brigid se răsuci şi privirea i se concentră asupra unui loc anume dintre copaci. În umbra lor se zărea o siluetă adusă de spate. Speranţa i se aprinse în suflet, dar când aceasta porni şchiopătând spre ea, îşi dădu seama că nu era mătuşa ei, ci un bărbat sprijinit într-un toiag. La vederea străinului, simţi o gheară rece cuprinzându-i stomacul. Cercetând pământul pârjolit de la picioarele ei, Brigid înhăţă o scândură pe jumătate arsă. Omul nu părea periculos, dar amintirea corturilor pe care le zărise la nord încă îi mai stăruia în minte. Când bărbatul se apropie, văzu că era bătrân, poate mai bătrân decât Affraig. Avea un chip scheletic, cu faţa ca un pergament uzat.

— Cine eşti? îl înfruntă ea, vorbind în galeză pentru prima oară după luni de zile.

Bătrânul se opri la marginea cercului de pământ carbonizat, cu ochii la şipca din mâna ei.

— N-o să găseşti nimic folositor, îi răspunse el în aceeaşi limbă, cu vocea scrâşnind ca pietrişul. M-am uitat eu.

— Ce s-a întâmplat aici?

— Ce s-a întâmplat şi în Turnberry, şi peste tot în jur. Englezii.

Bărbatul îndrăzni să se mai apropie câţiva paşi.

Brigid nu dădu înapoi, încleştându-şi degetele pe arma improvizată.

— Au venit acum cinci nopţi. Erau cavaleri tineri şi-i comanda fiul regelui Edward. Însetaţi de sânge cu toţii. N-au cruţat nici măcar femeile şi copiii.

Ochii bărbatului se înceţoşară şi ridurile de pe frunte i se adânciră.

— N-au avut milă. Au ocupat castelul şi au dat foc restului.

Brigid se cutremură gândindu-se la fiica ei.

— Am fugit în pădure, dar englezii ne-au urmărit.

Brigid înţelese că probabil aşa descoperiseră casa mătuşii ei. Simţi mânia încleştându-i pieptul ca o gheară. Probabil ticăloşii dăduseră din întâmplare peste casa ei şi o arseseră numai de dragul distracţiei. „O, Doamne, fă ca Elena să nu fi fost înăuntru!”

— Ne-au vânat ca pe şobolani, trimiţându-şi câinii după noi, zise bărbatul.

— Cum ai scăpat? îl întrebă Brigid, care tot nu avea încredere în el.

— M-am ascuns, cum au făcut şi alţii. Două nopţi am stat cocoţat într-un copac.

— Mai sunt şi alţii cu tine? întrebă Brigid, simţind un val de speranţă.

— Acum nu. Au plecat de vreo trei zile. Au plecat pe dealuri, către Ayr.

— O ştii pe femeia care trăia aici? Affraig?

— Vrăjitoarea? Am auzit de ea. De văzut n-am văzut-o niciodată.

Bărbatul strânse din buze şi se închină.

— N-am vrut să am de-a face cu ea.

— E o femeie bătrână, foarte bătrână, zise Brigid nerăbdătoare. Ar trebui să aibă un copil cu ea, o fată cu cicatrici pe faţă.

În ochii bărbatului se aprinse scânteia recunoaşterii.

— Da, le-am văzut înainte să mă ascund. Dar nu de-atunci încoace. Poate le-au găsit englezii? zise el ridicând din umeri ca şi cum şi-ar fi cerut scuze. Poate au plecat odată cu ceilalţi?

— Către Ayr?

Brigid privi spre nord. Trecuse de miezul verii, dar nopţile erau în continuare lungi şi atât de departe spre vest abia dacă se întuneca. Dacă ar fi călătorit toată noaptea, poate că le-ar fi putut ajunge din urmă. Trei zile nu însemnau un avans prea mare.

— Unii ziceau să mergem în munţi, unde englezii nu ne pot urmări pe caii lor.

Brigid îşi plimba deja ochii peste ruinele casei, căutând orice i-ar fi putut fi de folos. Zărind forma familiară a unui toiag cu vârful bifurcat care zăcea

sub stejar, aruncă scândura şi îl ridică, neslăbindu-l din ochi pe bătrân. Jumătatea inferioară a toiagului era arsă, dar vârful cu cei doi dinţi ai săi erau zdravăn. Bătu cu el în pământ, verificându-i rezistenţa. Avea să îi ofere sprijin la mers, fiind totodată o armă de nădejde. Affraig îl folosise ca să-şi agaţe vrăjile în stejar. Brigid privi ramurile. Câteva colivii din crenguţe încă mai erau întregi, dar majoritatea fuseseră vătămate de foc, şi fâşiile de pergament, mănunchiurile de ierburi şi punguţele cu oase care atârnaseră în centrul lor fuseseră reduse la nişte rămăşiţe carbonizate. Câte destine fuseseră distruse? Câte rugăciuni aveau să rămână fără răspuns? Privirea ei se abătu către locul unde atârnase destinul lui Robert. Coroana de iarbă-neagră şi grozamă nu mai era acolo. Cercetă terenul de la rădăcina copacului, dar nu o văzu. Căzuse în lipsa ei, îndeplinindu-şi promisiunea? Îşi aminti întrebarea pe care i-o pusese Robert în ziua încoronării: „Destinul meu? A căzut?” Şi râsul lui sec, neîncrezător, când ea îi răspunsese.

— Englezii se îndreaptă şi ei spre nord, o preveni bătrânul care n-o slăbise din ochi.

Brigid îşi ridică desaga şi strânse mai bine toiagul. Se răsuci să plece, apoi se opri şi privi peste umăr.

— Tu de ce nu te-ai dus cu ceilalţi?

Bătrânul râse răguşit.

— Cu picioarele mele?

Se opri din râs.

— O să stau pe pământul meu şi-o să mor aici. Şi, cu voia Domnului, duhoarea leşului meu o să-i facă pe englezi să leşine.

Cu un nou râset amar, bărbatul porni înapoi către pădure, lăsând-o singură în umbra tot mai întunecată.

PERTH, SCOŢIA
1306

— Întrebaţi prin preajmă! Aflaţi cine conduce aici!

Cei doi cavaleri încuviinţară şi dădură pinteni cailor, îndepărtându-se la trap. Alexander îi privi despărţindu-se la răspântie şi pornind fiecare pe altă străduţă.

— Domnule?

Privi în jur şi îşi descoperi scutierul care-i aştepta poruncile.

— Adapă caii, Tom!

În timp ce Tom îşi conducea animalele ostenite către un jgheab din piaţa de legume, Alexander se îndreptă către tarabe. Târgoveţii îşi apărau marfa de soarele verii cu ajutorul unor umbrare de cârpă sub care se întindeau şiruri de prăjituri de ovăz şi pâini aurii, proaspăt scoase din cuptor, care-i făcură stomacul să chiorăie. Un bufnet ritmic răsuna dinspre dugheana unui măcelar care tăia bucăţi din carcasa unui miel, în timp ce femeile aşteptau cu coşurile pe braţ. Dincolo de o fată care vindea lapte dulce şi lapte bătut, două neveste de pescar curăţau de maţe nişte somoni. Una se opri şi vărsă pe pământul din spatele ei găleata cu maţe, scoţând din ascunzătorile lor câţiva câini râioşi care începură să lipăie resturile.

La prima vedere, era o zi oarecare în burgul regal, dar, în ciuda forfotei, Alexander vedea cât de abătută era lumea. Piaţa nu răsuna ca de obicei de strigătele vânzătorilor lăudându-şi marfa, de bârfele femeilor, de vocile bărbaţilor care se târguiau. Mulţimea părea nervoasă, aruncând priviri furişe către casele de piatră ale orăşenilor, care înconjurau piaţa şi în faţa cărora trândăveau grupuri de bărbaţi cu mânerele săbiilor scânteind în soare. Grădinile erau brăzdate de urme de roţi de căruţă, iar solul era presărat cu resturile pe care le lasă în urmă un grup mare de oameni. Cel mai evident semn al faptului că Perth era un oraş sub ocupaţie erau laţurile spânzurătorilor, legănându-se lent deasupra unui şir de tarabe goale. Spânzuraţii fuseseră daţi jos. Numai un bucheţel de flori mai rămăsese, zăcând în praf sub una dintre funiile înnodate, ofilindu-se de căldură. Târgoveţii ocoleau spânzurătorile de departe.

Alexander se opri lângă taraba brutarului. În timp ce scotocea în pungă după un bănuţ, un tinerel cu coşuri pe faţă se vârî înaintea lui şi-i ceru brutarului două pâini. Apucându-l de gulerul tunicii, Alexander îl trase îndărăt.

— Aşteaptă să-ţi vină rândul!

Tânărul îl măsură pe Alexander din cap până în picioare şi pe chipul lui surprinderea lăsă loc indignării:

— Ia mâna de pe mine!

În privirea dispreţuitoare a tânărului cu ten acneic Alexander se văzu pe sine: faţa brăzdată de dâre de praf, falca acoperită de barbă, părul slinos de transpiraţie, mantia zdrenţuită şi cizmele zgâriate. Ştia că nu arăta cu mult mai bine decât un cerşetor. Cuprins de mânie, îşi desfăcu mantia astfel încât tânărul, care zâmbea batjocoritor, să îi poată vedea spada.

Dând uitării pâinea, flăcăul bătu în retragere, cu ochii lipiţi de spadă. Alexander îl privi fugind înainte să îşi lase mantia să cadă la loc. Cândva fusese stăpân peste o moşie bogată şi un castel plin de servitori, grajduri înţesate de cai, mese gemând de carne şi vin şi menestreli care să-l amuze. Acum violenţa era singura care-i mai conferea autoritate, căci suita lui era redusă la jalnicul număr de doi cavaleri şi un scutier, singurii care îl însoţiseră la plecarea din Aberdeen. Pierduse tot restul ca urmare a deciziei sale de a-l urma pe Robert Bruce.

După ce brutarul îl servi în tăcere, Alexander luă pâinea şi se rezemă de o tarabă goală. Trecătorii îi aruncară priviri bănuitoare, abătându-se din drum ca să-l evite pe acest străin dubios. Alexander smulse o bucată de pâine şi o mestecă fără chef. Foamea îi pierise. Din locul unde stătea, observă un bărbat apropiindu-se călare de una dintre clădirile din piatră. Îl privi descălecând şi dispărând înăuntru. Câteva clipe mai târziu alţi câţiva ieşiră şi traversară piaţa până în zona grădinilor, de unde târâră o căruţă până în faţa casei. Când Tom i se alătură aducând caii, Alexander îi dădu lui pâinea. Nu pierdu din ochi căruţa în jurul căreia se învârteau bărbaţi înarmaţi, dând porunci argaţilor care înhămau patru cai.

— S-a întors Ewen, domnule.

Auzind vocea lui Tom, Alexander îşi desprinse privirile de căruţă şi văzu că unul dintre cavalerii săi revenea călare în piaţă.

— E aşa cum aţi crezut, zise Ewen ajungând lângă ei şi coborând din şa. Valence e pe urmele regelui Robert. A plecat deja către Aberdeen.

Alexander se aşteptase la asta, dar sperase că Valence avea să lase pe cineva la comanda Perthului, o persoană cu autoritate. Niciunul dintre paznicii pe care îi zărise la porţi sau lângă clădirile din piatră nu purta culorile familiei Pembroke.

— Ai aflat pe mâna cui a fost lăsat oraşul?

— Cei cu care am vorbit nu erau foarte prietenoşi. Le era prea frică. Dar mi s-a spus că cei care au căzut prizonieri în pădurea Methven sunt ţinuţi acolo, zise Ewen indicând din cap clădirea.

Alexander se întrebă dacă pregăteau căruţa ca să transporte prizonierii altundeva. Îşi curăţă resturile de pâine dintre dinţi. Oare în clădirea aceea se aflau închişi prietenii şi aliaţii săi? James Stewart, de pildă, sau Malcolm de Lennox? Sentimentul de vinovăţie care îl însoţise de la plecarea din Aberdeen se înteţi, dar îl alungă.

— O să aşteptăm să vedem ce o să afle Will.

Alexander amuţi. Conacul său din Seton era la o zi de mers călare, ispititor de aproape. Pământurile sale din Lothianul de Est fuseseră confiscate de Coroana Angliei din pricina rolului pe care îl jucase în timpul rebeliunii, dar regele Edward era viclean şi Alexander era sigur că avea să-i treacă cu vederea crimele dacă dezertarea sa avea să fie o lovitură pentru Robert. Nu putea lăsa vinovăţia să-i copleşească raţiunea. Cei zece ani de loialitate nu îi aduseseră decât nenoroc. Înfrângerea suferită dincolo de aceste ziduri, în faţa lui Valence şi a compatrioţilor lui – despre care îl avertizase pe Robert numai pentru a fi ignorat fusese ultimul cui în coşciugul credinţei sale. Cât timp crezuse că Robert îi va salva de tirania lui Edward îşi pusese toată fiinţa în slujba lui şi a cauzei sale. Dar nu mai credea în ea de mult timp. Acum englezii ridicaseră dragonul şi Alexander refuza să renunţe la ultimele lucruri care-i mai rămăseseră – viaţa şi libertatea sa – ca să lupte pentru un rege deja condamnat, ai cărui supuşi i se întorceau împotrivă.

Şi-l aminti pe Christopher stând în ploaie în curtea castelului Aberdeen. Alexander îşi privise vărul din umbra grajdurilor, ştiind că tânărul îl căuta. Compasiunea îl îmboldise să-l strige, dar raţiunea îl făcuse să rămână tăcut. Christopher îi era drag ca un frate, dar, deşi era englez prin naştere şi educaţie, Robert era adevăratul lui stăpân şi, dacă i s-ar fi poruncit, şi-ar fi urmat regele şi în iad. Nu l-ar fi putut convinge să se răzgândească. Alexander nu putea decât să spere că, închinându-se dinaintea regelui Edward, va putea obţine şi siguranţa vărului său. Cu timpul şi cu voia Domnului poate că avea chiar să fie reinstalat ca lord de Seton, Christopher avea să fie eliberat de sub influenţa lui Robert şi nu aveau să mai fie proscrişi, mereu pe fugă, trăind din ce găseau. Viaţa ca nobil supus regelui Angliei trebuia să fie mai bună decât niciun fel de viaţă.

— Domnule!

Alexander fu smuls din gânduri de vocea lui Ewen, care stătuse cu ochii pe strada principală. O trupă înainta către piaţă, unii călare, alţii mărşăluind pe lângă cai. Alexander miji ochii la vederea leilor albi de pe scuturile şi tunicile acestora. Blestemă. Valence lăsase pe cineva în locul lui, dar nu pe cineva cu care să vrea el să negocieze.

În fruntea trupei călărea Dungal MacDougall, fost căpitan al oştii din Galloway, acum căpetenia Dezmoşteniţilor, bărbaţi ale căror pământuri fuseseră împărţite între baronii englezi când John Balliol fusese trimis în exil în Franţa. MacDougall ţinea frâiele cu o singură mână, sprijinindu-se

de spătarul şeii. Bărbaţii din Galloway râdeau şi se strigau unul pe altul, iar câţiva băteau cu spadele în scuturi. Era intrarea unora care se întorceau victorioşi.

— Aşteptaţi aici, le zise Alexander lui Ewen şi Tom.

Se amestecă în mulţimea din piaţă, fără să-l piardă din ochi pe MacDougall. Căpitanul se îndrepta către casa în faţa căreia se afla căruţa. Argaţii încă se mai învârteau în jurul ei, potrivind chingile cailor puşi în ham. Când MacDougall ajunse în faţa clădirii, din ea se ivi un bărbat. Strecurându-se printre două târgoveţe îndesate care se târguiau cu măcelarul, Alexander observă că acesta purta o tunică în dungi albe şi albastre, împodobită cu păsări roşii. Culorile lui Pembroke. Deveni mai atent. Oare acest bărbat avea autoritatea de a-i transmite regelui Edward dorinţa sa de a se preda?

Apropiindu-se, Alexander îşi trase gluga ca să se ascundă mai bine. Îl cunoştea pe Dungal MacDougall de mulţi ani şi bună parte dintre aceştia luptaseră în aceeaşi tabără, dar căpitanul fusese mâna dreaptă a lui John Comyn. Alexander se aflase la Dumfries şi spada vărului său fusese cea care vărsase sânge în acea noapte, schimbând pentru totdeauna soarta lui MacDougall şi a oamenilor săi, care găsiseră în Comyn un nou stăpân. Numele lui Seton era blestemat printre ei.

— Căpitane, îl salută englezul în timp ce MacDougall cobora din şa. Am pregătit transportul prizonierului, aşa cum a cerut omul tău.

— Bine!

Vocea lui MacDougall răsună tăioasă pe deasupra zumzetului jos de glasuri ce umplea piaţa.

— O să aibă şi un tovarăş care să-i ţină de urât pe drum.

Urmărind privirea căpitanului, Alexander văzu în mijlocul oamenilor din Galloway o siluetă călare, cu mâinile legate de oblâncul şeii, în timp ce animalul era dus de frâu de unul dintre cavalerii lui MacDougall. Îl recunoscu surprins. Bărbatul era William Lamberton, episcop de St Andrews. Episcopul stătea drept, cu capul sus, în ciuda poziţiei umilitoare în care se afla.

— L-am prins pe sfinţia sa în afara diocezei sale, zise MacDougall. Aduna carne şi grâne pentru Bruce. Am luat ce-am putut şi restul am ars.

— Regele Edward va fi nespus de mulţumit de captură, îl asigură englezul, cântărindu-l pe episcop din priviri ca pe un trofeu de vânătoare.

Mantia lui Lamberton era prăfuită şi capul lui cu tonsură fusese ars de soare. Pe un obraz avea o vânătaie care se întuneca. Dar susţinea neşovăitor privirea celor ce îl capturaseră cu ochii săi, unul albastru, celălalt alb ca sideful.

Ascuns în mulţimea din piaţă, Alexander privi cum episcopul era coborât din şa şi se simţi copleşit de ruşine. Acest bărbat mândru, impunător, acum umilit şi legat, îi era prieten. Împărţise pâinea şi discutase cu Lamberton în jurul multor focuri de tabără, bucurându-se se tovărăşia acestui om pasionat şi sincer. Se pomeni şovăind. Oare chiar voia să li se predea unor oameni care îl tratau pe unul dintre cei mai importanţi oameni ai Bisericii ca pe un tâlhar de rând?

— O să fiu fericit să îi duc regelui acest trofeu, dar mai întâi am o altă misiune de îndeplinit, zise MacDougall. În timp ce eram lângă St Andrews pe urma duşmanului nostru, am aflat că sir John s-a întors din Argyll. Trebuie să mă întâlnesc cu el la conacul nevesti-sii.

Alexander asculta atent. Ultimele lor veşti spuneau că acum Comynul Negru era în vest, ridicându-i pe lorzii din Argyll împotriva lui Robert ca represalii pentru uciderea rudei sale.

Interesul englezului păru şi el stârnit.

— Ştii câţi oameni a adunat clanul MacDougall pentru cauza noastră?

— Mesajul nu spunea decât că trebuie să mă alătur lui cât mai iute la Leuchars. Dacă plec acum, o să ajung la căderea nopţii.

— Şi prizonierii?

— O să-i duc în sud, la Durham, să-i predau regelui Edward, aşa cum mi s-a cerut. Nu te teme. Regele Edward va avea livra sa de carne.

— El este!

Auzind strigătul, Alexander tresări şi se răsuci. Mulţimea din spatele lui se despărţise, dând la iveală trei bărbaţi. Unul era tânărul cu coşuri pe care îl ameninţase în faţa tarabei brutarului. Ceilalţi doi, cu feţe oacheşe şi pline de cratere, îi semănau suficient ca să-i fie rude, numai că erau mai maturi şi mai puşi pe harţă. Unul dintre ei purta un şorţ pătat şi ţinea în mână o bardă.

Văzându-i că se apropie, Alexander îşi ridică mâinile.

— N-am vrut să fac rău nimănui, zise el, conştient că MacDougall era la mai puţin de douăzeci de metri.

Bărbatul cu toporişca privi dincolo de umărul lui Alexander ca să vadă dacă gărzile din faţa clădirii erau atente la ei. Îl privi din nou, cu duşmănie.

— Mi-ai ameninţat băiatul?

Înainte să apuce să răspundă, Alexander văzu o mişcare în spatele bărbatului. Vru să strige, dar Will, care se ivise de nicăieri, se năpusti asupra bărbatului, făcându-l să se prăbuşească la pământ. O fată aflată în apropiere ţipă şi glasul ei strident răsună în piaţa liniştită. Will era călare pe scandalagiu, încercând să îi smulgă toporişca din mână. Ewen şi Tom îşi croiau drum îmbrâncind lumea, în timp ce celălalt bărbat se repezise să-şi ajute tovarăşul la ananghie. Alexander se năpusti în încăierare, strigându-le oamenilor lui să plece naibii de acolo. Avertismentul venise prea târziu. În câteva clipe locul era plin de bărbaţi înarmaţi care ieşiseră din clădire.

Alexander fu îmbrâncit cu violenţă de oamenii care se împrăştiau în toate direcţiile. Cineva se prăbuşi peste taraba olarului şi oalele căzură şi se făcură ţăndări. Alexander simţi o mână apucându-l de spatele mantiei. Reacţionă imediat, lovind cu cotul îndărăt. Simţi ceva moale, auzi un geamăt de durere şi mantia îi fu eliberată din strânsoare. Înaintea lui, printre târgoveţii care fugeau, îl zări pe Will smuls de pe victima lui de doi bărbaţi cu leul din Galloway pe tunici. Tinerelul cu acnee se făcuse nevăzut. Ewen îşi scosese spada şi se retrăgea din faţa a doua străji, cu Tom alături.

Ceva îl izbi cu putere în ceafă. Lovitura îl făcu să se prăbuşească în genunchi şi ochii i se înceţoşară de durere. Încercă să se ridice, dar cineva îl apucă de braţ înainte să se scuture de ameţeală. Dădu să-şi apuce spada, dar un alt bărbat îl prinse de încheietură îndoindu-i-o până se dădu bătut. Fu ridicat în picioare şi târât spre clădire, cu capul încă vuindu-i. Will, Ewen şi cei doi însoţitori ai tânărului fură înfăţişaţi, cu aceeaşi brutalitate, dinaintea lui Dungal MacDougall şi a cavalerului englez.

Apropiindu-se de MacDougall, care strângea cu mâna teafără mânerul spadei, Alexander îşi lăsă capul în jos. Gluga nu îi căzuse în timpul încăierării şi îi ascundea faţa.

— Ce-nseamnă asta? întrebă omul lui Valence, cercetându-i pe scandalagii din priviri.

— O neînţelegere, sir, nimic altceva, zise Will repede.

Englezul se încruntă.

— N-o să rabd să fie tulburată pacea regelui. Ar trebui să ştiţi asta până acum. Aruncă-i în pivniţă cu ceilalţi! le porunci el cu bruscheţe străjilor. O să hotărăsc mai târziu cum îi pedepsesc.

Alexander îşi ţinu capul plecat în timp ce cei care îl imobilizau dădură să-l conducă spre clădirea unde fusese dus şi Lamberton.

— Stai! răsună vocea lui MacDougall.

Cu coada ochiului, Alexander îl zări apropiindu-se de Will. MacDougall îl sfredeli pe cavaler cu privirea.

— Cine eşti? De unde te cunosc?

Văzând că Will nu-i răspunde, MacDougall îşi înfipse mâna în părul lui şi îi dădu capul pe spate, examinându-l cu intensitate. După o clipă pe chipul său se ivi lumina recunoaşterii. Îi dădu drumul lui Will şi se întoarse.

Alexander simţi privirea lui MacDougall căzând asupra lui cu forţa unei lovituri. Încercă să se răsucească, dar MacDougall se apropie de el şi-i smulse gluga de pe cap.

— Seton!

Oamenii din Galloway scoaseră exclamaţii de uimire.

Dar triumful lui MacDougall se stinse repede. Mătură din priviri piaţa acum pustie, apoi îi făcu semn englezului.

— Alertează-ţi gărzile! Poate mai sunt şi alţii!

Se răsuci către Alexander.

— Te-a trimis Bruce? Ai venit să-i salvezi pe oamenii lui?

— Nu, murmură Alexander. Am venit singur.

— Una dintre căpeteniile lui Bruce să vină de una singură în vizuina leului! Zi-mi adevărul, Seton, căci o să ţi-l smulg orice-ar fi!

— Ăsta-i adevărul. Nu mai sunt omul lui Bruce, zise Alexander privind către cavalerul englez. Am venit să mă predau regelui Edward.

Cavalerul făcu un pas înainte, dar MacDougall se răsuci spre el.

— Omul ăsta e unul dintre ucigaşii lui John Comyn. Cer dreptul să-l interoghez în numele familiei Comyn.

— Sir Aymer va dori să îl interogheze pe ucigaşul cumnatului său.

— Sir Aymer e ocupat să-l vâneze pe Bruce. Seton ar putea avea informaţii vitale despre planurile duşmanului nostru, informaţii care ar trebui obţinute cât mai curând posibil. Lasă-mă să-l iau împreună cu ceilalţi prizonieri. Stăpânul meu va fi încântat să-l poată interoga chiar el.

Capitolul 7

ALTARUL SFÂNTULUI FILLAN, SCOŢIA
1306

Robert privi râul care curgea înspumat, umplându-i auzul cu vuietul lui. Ploile aduse de furtunile verii, care îi udaseră până la piele pe el şi trupa lui în timpul înaintării lente despre Aberdeen către vest, ajunseseră la rândul lor aici, rostogolindu-se din munţii Drumalban prin pâraie şi afluenţi şi întâlnindu-se în curenţii rapizi ai Fillanului. Ceva mai departe în susul râului, se adunau în adâncurile îngheţate ale Iazului St Fillan, ale cărui ape se spunea că aveau puterea de a vindeca slăbiciunile minţii şi sufletului.

— Ce frumuseţe sălbatică, nu-i aşa, Maiestate?

Robert se răsuci. Abatele Maurice se apropia, măturând ierburile înalte cu poalele rasei sale negre. Înainta apărându-şi ochii cu palma de lumina după-amiezii şi zâmbind întrebător. Îndărătul lui acoperişul capelei Sfântului Fillan se ridica deasupra unui pâlc de mesteceni. Dincolo de vuietul apei, Robert surprinse zvon de muzică, glasuri şi râsete răzbătând până la el dintre copaci. În timp ce abatele se oprea alături, Robert privi către malul opus al râului, unde pajişti îmbibate de apă, scânteind în lumina soarelui, înaintau către dealurile îmbrăcate în iarbă-neagră. Dincolo de ele, piscuri mai înalte se ridicau spre cer, cu pantele dezgolite întunecate de umbrele fugare ale norilor. Altarul Sfântului Fillan, aflat într-o vale izolată, era înconjurat din toate părţile de munţi.

— Cunoaşteţi legenda sfântului nostru, binecuvântat fie el?

Robert îl privi pe abate. Bătrânul continua să zâmbească, dar vocea îi suna diferit.

— Familia mea cunoaşte mai bine istoria Sfântului Malachy din Armagh.

Abatele Maurice încuviinţă cu un aer ştiutor.

— A, da! Blestemul.

Robert îşi aminti de obsesia bunicului său de a ispăşi păcatele strămoşului lor, blestemat deopotrivă cu urmaşii lui de sfântul irlandez cel mânios. Se întrebă dacă Thomas şi Alexander reuşiseră să le restituie toiagul Sfântului Malachy, pe care îl luase în timpul fugii sale din abaţia Westminster, păstrătorilor săi de drept, călugării din abaţia Bangor.

— Când Sfântul Fillan a pus pentru prima oară piciorul în această vale, pe aici băntuiau fiare sălbatice. Înainte să îşi construiască altarul, a fost nevoit să le înfrunte. Mai întâi a pus pe fugă un mistreţ fioros. Apoi a îmblânzit un lup, făcându-l atât de ascultător, încât putea să-l înhame la un căruţ şi să care pietre pentru capela sa. Vreme de sute de ani altarul lui le-a oferit alinare pelerinilor şi iazul lui i-a vindecat pe bolnavi. E ruşinos că acum din moştenirea lui n-au mai rămas decât ruinele.

Robert miji ochii la auzul aluziei nu foarte subtile, dar îi datora abatelui o donaţie. Coborând din munţii măturaţi de ploaie în fruntea a cinci sute de bărbaţi, îngreunaţi de bagaje şi încetiniţi de femei şi copii, găsise un adăpost primitor în abaţia din Inchaffray. Aflând că Robert voia să se îndrepte către vest, abatele Maurice se oferise să îl conducă pe vechiul drum de pelerinaj către St Fillan, de unde putea cu uşurinţă să urmeze drumurile către mare.

— Ai cuvântul meu că, după ce îmi voi asigura domnia, Sfântul Fillan va avea un altar demn de faptele sale.

Abatele Maurice înclină din cap.

— Fiţi binecuvântat, Maiestate!

Privirea lui stărui asupra lui Robert.

— Valea aceasta a fost multă vreme un loc al tămăduirii. Nu numai a trupului, ci şi a sufletului. Iertarea poate fi aflată aici de cei care o caută.

Robert zâmbi cu răceală.

— Îţi mulţumesc, preacinstite abate, că ai oficiat căsătoria surorii mele. Ar trebui să mă alătur serbării până nu se încheie.

Porni înapoi către pâlcul de copaci, cu zâmbetul pierindu-i de pe chip.

Larma veselă deveni din ce în ce mai sonoră pe măsură ce se apropia de tabăra întinsă în poiana de lângă altarul Sfântului Fillan. Micuţa capelă în ruine, asediată de iederă şi muşchi atârnător, fusese împodobită cu flori sălbatice în onoarea nunţii surorii sale şi a lui Christopher Seton. În ciuda buchetelor în culori vii adunate de copii, cărora li se încredinţase această însărcinare ca să-i ţină ocupaţi cât timp armata îşi făcea tabăra, interiorul capelei rămânea sumbru. Scrutând bezna plină de pânze de păianjen, Robert se înfioră. De când cu Greyfriars abia de mai pusese piciorul într-o biserică. Abatele nu era singurul care îi oferise iertarea păcatelor. Cu patru luni în urmă fratele său Alexander îl îndemnase să i se spovedească. Drept răspuns Robert îl trimisese la Antrim. Susţinuse sfidător că atacul asupra lui John Comyn nu fusese crimă, ci autoapărare. Deşi aceasta nu era chiar o minciună, adevărul era mai complicat.

James Stewart fusese cel care îl sfătuise pentru prima oară să încerce să obţină sprijinul lui John Comyn la tron. În ciuda presimţirilor sale, urmaşe sfatul Intendentului, numai pentru a descoperi că, fără ştirea lor, John Comyn pusese el însuşi ochii pe coroană şi că în oferta lui Robert de a se alia împotriva englezilor văzuse şansa de a o lua. Comyn pusese la cale capturarea lui William Wallace şi strecurase asupra căpeteniei rebele documente care dezvăluiau planul lui Robert de a lua tronul în ciuda

jurământului de credinţă faţă de Edward. Descoperind complotul după execuţia lui Wallace, regele poruncise arestarea sa, aşa că Robert fugise luând cu el toiagul lui Malachy şi nepreţuitul sipet cu secretul întunecat al regelui.

În acea noapte, în biserica Greyfriars, când Robert se ivise din umbră, Comyn păruse surprins ca la vederea unei stafii. Ticălosul se aşteptase ca el să fie mort sau măcar să putrezească în Turn. Se luptaseră şi da, se apărase, dar, deşi îi putea păcăli pe cei din jurul său, Robert nu se putea minţi pe sine. Intrase în biserică cu gândul la omor, în timp ce în auz îi răsunau răcnetele de durere ale lui William Wallace, sacrificat pe altarul ambiţiei lui Comyn. Ar fi putut spune că îl răzbunase pe comandantul rebel sau că fusese soarta: calea lui şi a lui Comyn fusese stabilită cu ani în urmă, bătătorită de ura dintre părinţii şi bunicii lor, şi o jumătate de secol de ură îşi găsise în acea noapte împlinirea prin ei doi. Dar, dacă voia să fie cu adevărat iertat, atunci ar fi trebuit să mărturisească la spovedanie nu numai că vrusese să-l ucidă pe Comyn, dar şi că îi făcuse plăcere.

Robert se întrebă dacă nu cumva tot ce se întâmplase de atunci – înfrângerea umilitoare pe care i-o servise Valence, faptul că armata din Galloway îşi unise forţele cu cele ale englezilor, pierderea atâtor prieteni şi susţinători – fusese provocat nu de judecăţile lui greşite, ci mai degrabă de păcatul lui. Îşi imagina nemulţumirea Domnului plutind deasupra lui ca un nor de furtună care-l urma oriunde s-ar fi dus.

„Să nu ucizi”.

Distras de nişte hohote de râs, Robert îşi smulse ochii de la altarul în ruină. Dincolo de cimitir, bărbaţii şi femeile din alaiul lui se odihneau la soare, iar copiii se jucau printre ei. Doi menestreli distrau mulţimea, iar ritmul tobelor şi fluierelor îi făceau pe copii să alerge şi mai tare.

Matilda şi Mary, cele mai tinere dintre surorile lui Robert, una de nouăsprezece şi cealaltă de douăzeci de ani, băteau din palme în ritmul muzicii. Amândouă zvelte şi cu părul negru semănau aproape leit, dar se deosebeau prin purtări ca noaptea de zi. Mary îi semăna lui Edward, încăpăţânată şi cu limba ascuţită, în timp ce Matilda, croită din acelaşi material ca Alexander, era studioasă şi tăcută. Marjorie trecu pe lângă ele în fugă, pe urmele lui Niall. Îşi adunase fustele cu o mână, dându-şi la iveală picioarele subţiri. Donald, fiul lui Christian, o urma cu paşi nesiguri, dar hotărâţi. Marjorie ţipă de încântare când unchiul ei se răsuci şi o prinse în braţe, ceea ce-l făcu pe Fionn să sară în sus lătrând din locul însorit unde se

tolănise. John de Atholl stătea lungit cu un pocal de vin în mână, plimbându-şi leneş degetele mâinii libere prin părul soţiei sale, care se odihnea cu capul pe pieptul lui. Fiica lor, Isabel, o fată drăguţă de şaisprezece ani, stătea de vorbă cu fiica unuia dintre cavalerii tatălui ei, în timp ce David, aşezat lângă James Douglas, îi spunea ceva cu înflăcărare.

Privirea lui Robert o descoperi pe Elizabeth, care stătea ceva mai la o parte, observând mulţimea care petrecea. O adiere îi azvârli o şuviţă de păr pe obraz şi ea şi-o vârî după ureche. Lângă ea stătea Isabel Comyn. Robert fu din nou surprins de asemănarea dintre soţia sa şi contesă, care nu era doar fizică. Amândouă aveau acelaşi aer fragil, care le făcea să fie prudente şi în gardă până şi în clipele fericite.

Cercetând din priviri restul trupei, întrezări mărturii ale gravităţii situaţiei lor pe chipul tras de suferinţă al lui Margaret Randolph şi în hainele pătate de sânge ale răniţilor din pădurea Methven, totuşi păreau mai degrabă petrecăreţi la un târg de vară decât o oaste aflată pe fugă. Era ca şi cum sanctuarul Sfântului Fillan ar fi fost izolat nu numai datorită poziţiei sale, ci ca şi cum ar fi fost un loc al păcii care exista în afara lumii pământeşti. La asta contribuia şi faptul că iscoadele sale erau pe dealurile din jur de unde veneau în mod regulat să raporteze. Deocamdată oamenii lui nu văzuseră pe nimeni în sălbăticie, ceea ce le permitea tuturor un binemeritat moment de tihnă după greutăţile îndurate în ultimele săptămâni.

În centrul pajiştii însorite, Christian Bruce se odihnea în braţele soţului ei, cu o cunună de flori pe cap. Christopher îi murmura ceva la ureche, făcând-o să zâmbească. Robert îşi aminti clipa de tandreţe furată la care fusese martor în umbra Dealului Judecăţii în ziua încoronării lui. Jurase atunci să le redea zilele paşnice de dinainte de moartea regelui Alexander, o dorinţă pe care n-o uitase, numai că acum era mai mult un miraj pe care nu ştia cum anume îl va atinge.

Surprinzând privirea lui Robert, Christopher îşi sărută mireasa şi se apropie de el zorit, zâmbind larg. Se lăsă într-un genunchi şi luă mâna regelui într-a sa, cu chipul deodată solemn.

— Maiestate, după ce mi-ai salvat viaţa la Carlisle am jurat că-ţi voi fi mereu dator. Acum datoria mi s-a dublat.

Robert îl ridică pe cavaler în picioare.

— Singura răsplată pe care o vreau este să-mi văd sora fericită.

Îl îmbrăţişă pe tânărul din Yorkshire râzând, molipsit de bucuria acestuia:

— Felicitări, frate!

Când se trase înapoi, Christopher încă zâmbea, dar era ca şi cum un nor i-ar fi traversat chipul, împuţinând strălucirea.

— Mi-aş dori numai ca Alexander să fi fost aici. Ezită: Ar fi trebuit să-i fi zis ceva mai din timp.

Ridică neputincios din umeri.

— Ar fi trebuit să fi făcut ceva.

Robert simţi că veselia îi piere la auzul numelui lui Alexander Seton, care dispăruse împreună cu trei dintre oamenii lui la puţin timp după revenirea în Aberdeen.

— E propriul lui stăpân, Christopher. Nu eşti răspunzător pentru faptele lui.

— Robert, vreau să ştii că sunt de partea sa, zise Christopher cu vehemenţă. Alexander e de-un neam cu mine, dar a fost o nerozie să te părăsească.

Robert nu-i răspunse. Îi purta pică lui Alexander pentru că dezertase, dar nu putea să îl socoată nerod. El fusese cel care-l prevenise în pădurea Methven, şi tocmai vocea lui nu o ascultase. Dorinţa lui de a se dovedi demn să fie regele Scoţiei – să-şi spele în sângele englezilor reputaţia pătată şi să le demonstreze criticilor să-i din ce material era făcut – îl orbise faţă de pericolul reprezentat de Valence. Dacă n-ar fi fost nesăbuit, dacă ar fi aşteptat să îi înfrunte pe englezi după ce şi-ar fi adunat toate trupele, cu susţinerea oamenilor din Antrim şi a altora care s-ar fi alăturat armatei sale, poate că acum n-ar fi fost redus la o trupă de cinci sute de bărbaţi fugind prin sălbăticie.

În minte i se ivi Roata Sorţii, purtându-l către pământ, ameninţând să-l strivească în timp ce-şi continua rotirea de neoprit. De la Aberdeen nu reuşise să-şi mai scoată imaginea asta din minte. De la încoronarea sa la abaţia Scone ajunsese în această postură, totul în numai patru luni.

— Bărbate!

Christopher se răsuci şi o văzu pe Christian chemându-l. Ea făcu o piruetă în ritmul cântecului vioi al menestrelilor. Zâmbind din nou larg, cavalerul îi făcu o plecăciune lui Robert şi fugi către mireasa sa. O prinse şi o învârti prin aer, făcând-o să scoată un ţipăt şi să-şi verse vinul.

— Îmi aminteşte de Turnberry, zise Edward ivindu-se lângă Robert.

Îi înmână unul dintre cele două pocale pe care le avea în mâini. Vinul fusese un dar din partea abatelui Maurice. Edward sorbi din el, zâmbind uşor la auzul râsului surorii lor.

— Îţi aminteşti ospeţele alea? Tata nu era niciodată mai fericit decât atunci când dansa cu mama.

— Numai atunci era fericit, îl corectă Robert.

Edward îşi concentră toată atenţia asupra fratelui său.

— Cât ai de gând să stai aici?

Robert remarcă nerăbdarea din glasul lui. De-a lungul drumului lor prin munţi îşi surprinsese adesea fratele privind îndărăt, în direcţia de unde veniseră. La început crezuse că Edward verifica dacă sunt urmăriţi, dar apoi înţelesese că în ochii lui nu era teamă, ci foame: foame de victoria care le fusese refuzată.

— Măcar vreo câteva zile. Ar trebui să se odihnească atâta timp cât se mai poate.

Robert îşi plimbă privirea peste zecile de femei şi copii pe care îi condusese, epuizaţi şi speriaţi, prin înălţimile munţilor Druinalban.

— Ne aşteaptă un drum mult mai greu înainte.

Edward îl aprobă cu un aer sumbru.

— O să pătrundem mult mai adânc pe teritoriul lorzilor din Argyll. Sunt de acord că e mai bine decât să forţăm trecătoarea, dar e tot riscant.

— Pentru noi nu există drum fără riscuri, îi spuse Robert nevrând să se lase atras într-o altă discuţie despre drumul ales, subiectul majorităţii conversaţiilor pe care le purtase în aceste zile.

Alegerea cea mai evidentă era să apuce prin Pasul Brander, dar castelul Dunstaffnage, fieful principal al lorzilor de Argyll, veghea asupra coastei de dincolo de trecătoare şi chiar pasul însuşi, o margine îngustă umbrită de pantele muntelui Ben Cruachan, era un loc unde nu-ţi doreai să fii luat prin surprindere. Robert optase pentru drumul propus de Neil Campbell: să ocolească *loch* Awe pe la est şi să străbată dealurile până ajungeau la mare. Acolo aveau să fie nevoiţi să rechiziţioneze o corabie până în Islay. Robert urma să plece cel dintâi, cu o trupă puţin numeroasă de bărbaţi şi cu cât mai multe femei şi copii. Dacă Angus MacDonald era de acord să îl ajute, putea trimite galere care să îi aducă şi pe ceilalţi.

— Am încredere că Neil ne va conduce. Cunoaşte ţinuturile astea mai bine decât oricine.

— La încoronarea ta, lady Isabel ne-a spus că deja Comynul Negru îşi adună neamurile împotriva ta. Nu ştim câte forţe or fi adunat între timp John MacDougall şi tatăl său.

— Oricâte trupe vor fi adunat ei, îşi vor stabili fără îndoială baza la Dunstaffnage, ca să poată ajunge cu uşurinţă şi pe ţărm, şi în trecătoare. Neil spune că drumul nostru va trece la distanţă de mai multe mile de castel. Dealurile din jurul lui *loch* Awe sunt împădurite şi ne vor sluji de acoperire, iar iscoadele vor sta cu ochii în patru, înainte şi în urmă.

Robert înfruntă privirea fratelui său.

— Nimeni nu ştie încotro am pornit. Până să-şi dea seama, vom fi în siguranţă în Islay.

— Dac-o vrea şi Domnul, zise Edward, trăgând o duşcă de vin, cu ochii aţintiţi asupra oamenilor risipiţi pe pajişte. Avem o grămadă de guri de hrănit. Sper că MacDonald va accepta să ne dea adăpost.

— Sunt regele lui! N-o să-i dau de ales!

Robert trase aer adânc în piept, încercând să nu se lase enervat de întrebările fratelui său.

— Angus a fost la Turnberry împreună cu fratele şi tatăl lui când bunicul le-a cerut ajutorul împotriva lui John Balliol. Clanul MacDonald a jurat de bunăvoie să ne susţină cauza în noaptea aceea. N-am motive să cred că Angus va rupe alianţa încheiata de familia sa, mai ales dacă o să îl răsplătesc pentru asta. Familiile MacDonald şi MacDougall se războiesc de ani buni pentru teritoriu. Pot să folosesc duşmănia lor în avantajul meu... Robert dădu peste cap pocalul cu vin.

— Duşmanul duşmanului meu...

— Şi MacRuarie? Ai auzit aceleaşi poveşti ca şi mine, şi nu numai de la Neil.

— O să urcăm fiecare munte pe rând, frate.

— Tată!

Marjorie se apropie de el în fugă, îmbujorată.

— Vino să dansezi cu mine!

Robert îi înmână lui Edward pocalul său gol.

— Cu cea mai frumoasă fată de la nunta asta? O să fiu onorat. În timp ce se lăsa tras de fiica lui în mulţime, departe de umbrele capelei şi de îndoielile fratelui său, Robert se gândi la povestea pe care i-o spusese abatele Maurice despre Sfântul Fillan şi fiarele ce hălăduiseră în această vale.

Oare câţi lupi trebuia să îmblânzească el însuşi dacă voia să-şi reclădească regatul?

Capitolul 8

ŢINUTUL DURHAM, ANGLIA
1306

Perdelele pavilionului regal erau date în lături, permiţându-i lui Edward să vadă până dincolo de câmpii, unde drumul cotea spre nord către lanţul de dealuri ce ascundeau orizontul. Rămase cu privirea aţintită asupra peisajului până ce ultima geană de lumină pieri la apus. Când se întoarse din nou către masa dinaintea lui, contururile dealurilor îi jucau prin faţa ochilor.

Servitorii se mişcau în jurul regelui neobservaţi, executându-şi dansul lor obişnuit, cu paşii înăbuşiţi de covorul de mătase aşternut pe sol înăuntrul pavilionului. Edward bău din pocalul care îi fusese umplut din nou. Vinul era dres cu ierburi de leac şi cu miere, aşa cum recomandase medicul său. Nu avea gustul pe care ar fi trebuit să-l aibă. Nici pâinea uscată şi fâşiile subţiri de păstramă, dar nu putea ţine în stomac niciun alt fel de mâncare. Îşi aminti ospeţele din palatul de la Westminster şi castroanele de argint pline cu movile de migdale caramelizate, ca nişte nestemate palide. Buzele soţiei lui pătate de vin şi zeama întunecată ce se prelingea din hălcile de vânat. Curmalele lipicioase şi parfumul miilor de mirodenii din bazarele Acrei. Îşi dori să se fi bucurat mai mult de ele.

În timp ce apuca pâinea, Edward zări mişcare pe drum: o duzină de călăreţi îndreptându-se spre sud, urmaţi de o căruţă. Edward rupse o bucată de pâine, urmărind trupa care se apropia. Pereţii pavilionului pocniră în bătaia unui vânt care-i făcu să se înfioare, în ciuda mantiei lui cu bordură din blană de hermină. Era jumătatea lui iulie, dar în ultimul timp serile păreau mai reci. În toată tabăra, focurile se trezeau la viaţă, pe măsură ce oamenii lui se pregăteau să petreacă încă o noapte pe câmpia Durhamului. Edward şi-ar fi dorit să pornească deja, conducându-şi oastea spre nord, pe urmele fiului său şi ale lui Aymer de Valence, dar medicul îi spusese în faţă că un asemenea marş ar fi putut să-l ucidă. Măruntaiele sale eliminau numai apă şi sânge şi îşi petrecea majoritatea zilei ghemuit pe oala de noapte, în timp ce tot ceea ce mai rămăsese în el se scurgea afară.

Frustrarea îl ardea mai rău decât febra. Şi în timpul nesfârşitelor nopţi petrecute pradă durerii, şi în ceaţa neclară a treziei nu se gândea decât la cele ce se întâmplau de cealaltă parte a acelor dealuri. Până acum rapoartele

erau bune – Bruce era pe fugă, cu Aymer de Valence pe urmele lui, iar în Carrick fiul său pustia pământurile trădătorului –, dar toate astea se întâmplau în lipsa lui. Fusese în fruntea nenumăratelor campanii în Scoţia, Ţara Galilor şi Gasconia şi îi lipsea sentimentul de control pe care i-l dădea prezenţa sa pe câmpul de luptă. Acum era ca un păpuşar ale cărui creaţii învăţaseră să umble şi să danseze fără el.

Ştia că acest război avea să fie cea din urmă faptă a sa pe acest pământ. Numai printr-o victorie moştenirea lui ar fi putut fi completă. Prin puterea profeţiei atrăsese oameni sub steagul său şi cu spadele credincioşilor să-i cucerise Britania. Pentru cei de la Masa lui Rotundă, el era regele Arthur, regele dragon. Cucerise Ţara Galilor, înecând-o în sânge, şi supravieţuise războiului purtat în Franţa împotriva vărului său, asigurându-se că fiul şi moştenitorul său va stăpâni ducatul Gasconiei. Dar Scoţia îi scăpase printre degete de fiecare dată. Scoţia, pentru care lupta de zece ani fără a reuşi s-o controleze.

De dragul acestui ţel îşi storsese moşiile de taxe, grâne şi oameni. Anglia suferise: sărăcia crescuse şi nelegiuirile se înmulţiseră în timp ce privirea lui rămăsese aţintită asupra nordului. Nobilii protestaseră la adresa conflictului prelungit din Gasconia şi, dacă nu avea parte în curând de o victorie aici, risca să piardă susţinerea lor. Nu putea îndura un nou război civil. Amintirea tatălui său umilit dinaintea lui Simon de Montfort la Lewes, cu patruzeci şi doi de ani în urmă, era limpede în mintea lui ca şi cum s-ar fi petrecut ieri. Dar nici nu se putea odihni până ce Scoţia nu era cucerită şi toţi cei care îl sfidaseră – zdrobiţi. Numai atunci avea să le permită oaselor lui ostenite să-şi găsească liniştea în mormânt.

Un servitor se ivi lângă el şi îi mai turnă vin. Edward observă că trupa de călăreţi ieşise de pe drum şi se îndrepta spre tabără, cu căruţa hurducăind în urma ei. Lăsă deoparte pâinea, căci foamea de a şti cine erau nou-sosiţii era mai tare decât foamea trupului. Privi cu ochii mijiţi în amurg, dar erau prea departe ca să le distingă blazonul. Când ajunseră aproape de marginea taberei, gărzile regale le ieşiră în întâmpinare călare. Urmă o scurtă discuţie. Edward îşi şterse buzele cu o pânză privind cum un singur călăreţ se desprinde de grup şi porneşte la trap prin mijlocul oştirii. Trecând pe lângă focurile pedestrimii şi pe lângă corturile rotunde ale baronilor, călăreţul îşi îndemnă calul în susul pantei blânde ce ducea către pavilionul regal. Era Henry Percy.

Oprindu-şi calul în faţa cortului, lordul de Alnwick descălecă greoi. În ultimii câţiva ani Henry se îngrăşase şi, pentru a compensa asta, caii lui deveniseră şi ei mai solizi. Părul lui blond părea aproape alb în contrast cu faţa plină de pete roşii, provocate de soare şi de băutură.

— Maiestate, a sosit căpitanul Dungal MacDougall. Cere să vă vorbească în persoană. Spune că are un dar din Scoţia.

Edward se aplecă înainte.

— Un dar?

Mintea începu să-i clocotească de nerăbdare. La început se întrebă dacă nu cumva era vorba chiar despre Bruce, dar nu şi-l imagina pe Aymer încredinţând un asemenea trofeu unui scoţian.

— Nu vrea să spună despre ce e vorba, Maiestate, ci doar că vă veţi bucura văzându-l. Pot să-l oblig să-mi spună mie, dacă doriţi.

Edward flutură nerăbdător din mână:

— Adu-l încoace!

Henry se săltă cu greutate în şa şi se retrase să transmită porunca.

Edward lăsă cupa cu vin, devenind deodată conştient de masa frugală aşternută dinaintea lui. De aceea prefera să mănânce singur acum: felurile sărăcăcioase ce-i erau servite trădau gravitatea bolii sale. În regatul lui erau cerşetori care mâncau mai bine.

— Ia astea de aici! îi porunci el unui servitor, împingând cu brutalitate tava din faţa sa.

•

Humphrey de Bohun, conte de Hereford şi Essex şi Conetabil al Angliei zăcea beat în cortul său. La rugăciunea de dimineaţă jurase că nu îşi va mai încheia încă o seară într-o asemenea stare, dar pe măsură ce după-amiaza se lungea, toate acele ore pustii îl împingeau în cotloanele întunecate din mintea lui unde încă mai stăruia amintirea lui Bess, soţia sa moartă. Aşa că îi ceruse unui servitor să-i toarne o cupă de vin. Vinul era tare şi îi alina suferinţa în timp ce privea soarele apunând în spatele dealurilor. O cupă devenise cinci, apoi se retrăsese în pântecele cald al cortului lui, ducând cu el o a şasea.

Domul cortului părea să se înalţe la nesfârşit deasupra lui în strălucirea eterică a unei lămpi despre care Humphrey nu-şi amintea când fusese aprinsă. Pe jos era împrăştiată creţuşcă şi parfumul ei dulceag făcea aerul de nerespirat. Gândurile îi erau confuze, un amestec de emoţii contradictorii. Pe de o parte îl cuprinsese o toropeală plăcută, anticipând somnul. Pe de

alta, ar fi vrut să se ridice şi să facă ceva, ca şi cum prin acţiunile sale ar fi putut însufleţi armata regelui, urnind-o de pe câmpia asta uitată de Dumnezeu.

Nişte voci răzbătură până la urechea sa. Surprinzând cuvântul „prizonieri", Humphrey întoarse capul în direcţia sunetului. Prin perdeaua cortului zări o siluetă. Tunica de un galben-aprins a bărbatului îi spuse că era sir Ralph de Monthermer. Humphrey se ridică în capul oaselor şi lumea se învârti cu el. Se răsuci în patru labe, cu mişcări anevoioase, ca de om bătrân.

Când ieşi din cort cu paşi împleticiţi, Ralph şi interlocutorul său îl priviră. Celălalt bărbat era Robert Clifford. Cei doi se opriră din vorbă.

— Prizonieri? întrebă Humphrey cu limba împiedicată.

Văzând că niciunul nu-i răspunde, îi privi încruntat.

— Ei? Trebuie să ghicesc?

— A venit Dungal MacDougall, îi zise Ralph. A adus doi dintre oamenii lui Bruce.

Humphrey porni în direcţia pavilionului regal.

Ralph îl prinse de braţ.

— Poate ar trebui să aştepţi, prietene. Vorbeşte-i regelui mâine-dimineaţă!

Humphrey îşi concentră privirea asupra Ralph. Ura expresia pe care o zărea acolo, pe jumătate consternare şi pe jumătate milă. Sosiseră împreună la Curtea regală, fuseseră amândoi Cavaleri ai Dragonului, laolaltă cu Robert Clifford, Henry Percy, Aymer de Valence şi alţi tineri nobili: elita Angliei, care depusese jurământ de slujire a cauzei regelui lor. De curând, Ralph devenise cumnatul lui Humphrey, căsătorindu-se cu fiica regelui, Joan, căsătorie care îl făcuse să dobândească titlul de conte de Gloucester. Totuşi Humphrey îşi jură că avea să-l ia naiba înainte să-i permită acestui om să-i spună ce să facă.

Trecu pe lângă Ralph şi se apropie de pavilion, clătinându-se în timp ce ocolea pripoanele corturilor şi ignorând saluturile cavalerilor săi, care cinau împreună, adunaţi în jurul unui foc. Mirosul de mâncare îi făcu stomacul să se strângă de foame. Nu-şi aducea aminte când mâncase ultima oară. Îşi trecu mâna prin păr, conştient de halul în care era, cu obrazul înăsprit de tuleie şi cămaşa pătată de vin, dar trebuia să vadă cine erau aceşti oameni ai lui Bruce. Îl îmboldea dorinţa arzătoare de a căpăta răspunsuri. Încă îl mai bântuia amintirea lui Robert îmbrăţişându-l în timp ce durerea provocată de

pierderea lui Bess se revărsa din el de parcă sufletul i s-ar fi transformat în apă. Chiar în timp ce îl alina, omul acela îşi plănuia trădarea. Iuda avusese şi el un sărut pentru Iisus. Dacă l-ar fi privit acum pe Robert în ochi, cel ce i-ar fi întors privirea ar fi fost un duşman sau vechiul lui prieten? Trebuia să ştie!

Apropiindu-se de pavilion, îl zări pe Dungal MacDougall în fruntea unei trupe. Cercetând blazoanele de pe scuturi şi tunici, înţelese că pe căpitan îl însoţeau oameni ai Comynului Negru şi bărbaţi din Galloway. Gărzile regale vegheau de jur-împrejurul pavilionului, neslăbindu-i din ochi pe scoţieni. Mai era de faţă şi Henry Percy, care stătea lângă masa regelui cu pântecele punându-i la grea încercare centura. Lordul părea ridicol de gras, ca un uriaş ou blond, mai ales în contrast cu regele, al cărui trup slab nu mai putea fi mascat nici măcar de faldurile mantiei somptuoase. Humphrey îşi concentră privirea asupra siluetelor aflate în centrul acestui cerc. Stăteau îngenuncheate pe iarbă, cu tonsurile transpirate lucind în lumina felinarelor. Prizonierii erau William Lamberton şi Robert Wishart.

Chiar şi mahmur, Humphrey era conştient de valoarea acestei capturi. Episcopii fuseseră în centrul rebeliunii încă din cele dintâi zile, mai ales Wishart, îmbătrânitul dar belicosul episcop de Glasgow, unul dintre gardienii Scoţiei în perioada de interimat ce urmase morţii regelui Alexander. Susţinător şi prieten al lui William Wallace, îşi pusese după moartea acestuia uriaşa influenţă în slujba revoltei conduse de Robert. Cocârjat şi cu mâinile legate strâns la spate, Wishart se sprijinea fără vlagă de Lamberton.

Aşezat la masă, Edward îi privea pe cei doi cu aerul cuiva mulţumit de prada sa, deşi în ultimele zile Humphrey găsise faţa crispată de durere a regelui din ce în ce mai greu de citit.

— ... aşa că l-am prins pe sfinţia sa la Cupar, Maiestate, spunea Dungal MacDougall. Folosea scândurile pe care i le-aţi trimis pentru reparaţia catedralei ca să construiască maşinării de asediu. Aveau să fie folosite în războiul pe care-l poartă Bruce împotriva voastră.

Edward îl fixă pe Wishart cu o uitătură tăioasă.

— Ce-ai de zis?

Cum episcopul nu răspunse, regele se ridică, proptindu-şi palmele în masă.

— Răspunde-mi, blestemat să fii! Cum ai putut să profiţi în halul ăsta de mărinimia mea?

Wishart îşi înălţă capul.

— La ce îi foloseşte un nou acoperiş unei congregaţii care-i prizonieră în ţara ei? Oamenii din dioceza mea vor libertate, nu adăpost.

Unul dintre oamenii lui MacDougall îl înghionti brutal cu genunchiul în spate. Episcopul se înclină în faţă, dar sprijinindu-se de William Lamberton reuşi să nu cadă.

— Pace, prietene! murmură Lamberton în timp ce Wishart se străduia să se îndrepte.

— I-ai întrebat unde este Bruce?

— Nu vor să spună, dar nu cred că ştiu. Au părut foarte tulburaţi când le-am spus ce necaz a dat peste Bruce, adăugă MacDougall cu un zâmbet fugar. În plus, Maiestate, nu avem nevoie de ei. Vă pot spune eu însumi unde este.

La auzul acestora, ochii lui Edward scânteiară de nerăbdare, dar nu terminase cu cei doi episcopi. Îi privea de sus, cu obrazul tras înconjurat de părul lui rar ca pânza de păianjen.

— Acum nu privesc sutanele ordinului vostru, ci numai rebelii care se ascund sub ele. Nu pot trimite oameni ai Bisericii pe eşafod, indiferent cât de mare le-ar fi trădarea. Dar vă asigur pe amândoi că vă veţi petrece restul vieţilor în fiare. Uitaţi-vă spre nord şi uitaţi-vă bine, zise Edward arătând dealurile aflate la orizont. Niciodată n-o să mai fiţi atât aproape de ţara voastră.

Le făcu semn gărzilor:

— Luaţi-i!

În timp ce episcopii condamnaţi erau duşi, Humphrey se apropie de rege. Edward luă act de prezenţa lui printr-o căutătură scurtă. Luptându-se cu ameţeala, Humphrey se apucă de marginea mesei. Henry Percy îl privi încruntat, cu dezaprobarea înscrisă limpede în ochii lui albaştri şi reci.

El şi Humphrey avuseseră cel mai mult de profitat de pe urma trădării lui Robert. Regele îi oferise lui Percy domeniile Turnberry şi Carrick, iar Humphrey căpătase pământurile din Annandale şi moşiile deţinute de Robert în Anglia. Recompensa, deşi generoasă, nu alinase rana adâncă pe care trădarea lui Robert o lăsase în sufletul lui Humphrey, o rană pe care mânia, umilinţa şi îndoiala o făcuseră să se infecteze. Gândurile îl chinuiau spunându-i că, fiind cel mai apropiat de Robert, ar fi trebuit să ghicească duşmanul ascuns sub masca prietenului. Nu voia pământ, voia răspunsuri.

Răspunsuri care să-l ajute să înţeleagă cum de fusese dus de nas şi ce spunea asta despre el.

Humphrey înfruntă privirea dispreţuitoare a lui Percy, hotărât să se impună. Dacă avea să primească cineva însărcinarea de a-l vâna pe Bruce, acesta trebuia să fie el.

Atenţia regelui revenise la Dungal MacDougall.

— Spune-mi, căpitane, unde-i Bruce?

— Maiestate, ştim că a părăsit Aberdeenul acum zece zile cu ce i-a mai rămas din armată. Se îndreaptă către Islay. Acolo plănuieşte să-şi refacă forţele cu ajutorul oamenilor din insule şi a arendaşilor să-i din Antrim.

— Islay?

În lumina roşiatică a felinarelor, chipul lui Edward avea o expresie îngândurată.

— Deci speră să îi facă pe MacDonald să schimbe taberele? Vărul meu e pe urmele lui?

— Asta nu ştiu, Maiestate. Când am descoperit planurile lui Bruce, sir Aymer plecase spre Aberdeen. I-am trimis de ştire.

— Şi cum anume ai aflat asta?

— L-am capturat pe unul dintre partizanii lui Bruce în Perth. Alexander Seton a pretins că a dezertat şi că voia să se predea, dar a refuzat să dezvăluie planurile lui Bruce, cel puţin la început. L-am dat pe mâna lui sir John de Buchan. Stăpânul meu i-a smuls informaţia. Sir John a pornit imediat să-i anunţe pe MacDougall că Bruce se îndreaptă către ei. Din câte ni s-a spus, are cu el femei şi copii. Va înainta încet. Cu voia Domnului, stăpânul meu şi lorzii din Argyll vor putea să-i taie calea către Islay şi să-l ia prizonier.

Edward tăcea dus pe gânduri. În cele din urmă încuviinţă.

— Îţi mulţumesc, căpitane. Oamenii mei îţi vor arăta unde te poţi odihni peste noapte împreună cu compania ta. O să vorbim din nou în zori.

Regele privi un timp în urma scoţienilor conduşi în josul pantei înainte să îi acorde atenţia sa lui Humphrey. Ochii lui cenuşii erau vioi, iar durerea care-i înceţoşase lăsase locul unei concentrări intense.

— Humphrey, pregăteşte-ţi oamenii! O să călăreşti spre Carrick, unde îţi vei uni forţele cu ale fiului meu. Ia-l pe MacDougall cu tine, te poate conduce la Comynul Negru. Foloseşte forţele Comynilor, dar vreau ca tu şi oamenii tăi să-l înfruntaţi pe Bruce.

— N-o să vă dezamăgesc, Maiestate.

— Toate bunurile lui trebuie să-mi fie aduse intacte. Ai înţeles?

Humphrey ştia la ce se referă Edward.

— Vă jur, Maiestate, că până de Sfântul Mihail îl veţi avea pe Bruce în temniţele voastre, iar toiagul lui Malachy va reveni la Westminster. N-o să-l las să-şi bată joc de tot ce am sacrificat cu toţii ca să ne apărăm regatul.

Edward bătu darabana pe masă.

— Nu uita profeţia, Humphrey! Vreau sipetul ăla cu orice preţ!

— Desigur, Maiestate.

Regele îl mai privi o clipă în ochi, de parcă ar fi vrut să adauge ceva, dar în cele din urmă se răsuci către Henry Percy:

— Du-te la Aberdeen! Spune-i lui Aymer să rămână în oraş, pentru cazul în care Bruce scapă din cursă şi încearcă să revină în est. Vreau să-l înconjurăm pe ticălosul ăla!

Edward îşi încleştă pumnul:

— Îl vreau cu un laţ în jurul gâtului!

Eliberat, Humphrey reveni în cortul său, tot mai sigur şi mai treaz cu fiecare pas. Simţindu-se însufleţit de o nouă vigoare, îşi aminti de ziua în care fusese iniţiat drept Cavaler al Dragonului, primind de la rege o misiune de care depindea soarta întregului regat.

Aflase pentru prima oară despre *Cea din urmă profeţie* de la tatăl său, care îi povestise cum fusese aceasta descoperită la Nefyn, în Ţara Galilor, după căderea prinţului galez Llywelyn ap Gruffudd. Tradusă de un galez loial regelui Edward, profeţia dezvăluia că cele patru relicve ale lui Brutus, fondatorul Britaniei, trebuiau unite din nou în mâna unui singur conducător. Textul, atât de vechi că era ţinut sub lacăt ca să nu se transforme în ţărână, mai spunea că împărţirea regatului între cei patru fii ai lui Brutus, care luaseră fiecare câte o relicvă ca simbol al domniei lor, abătuse asupra Britaniei secole de haos, război şi sărăcie. Ruina finală a insulei se apropia, după cum prevăzuse Merlin, şi numai reunirea comorilor ei – şi astfel şi a regatului – putea împiedica asta.

Regele îşi însărcinase cavalerii să adune relicvele despre care vorbea profeţia din cele patru colţuri ale Britaniei. Curtana, Spada Îndurării, simbolul puterii regale engleze, fusese cea dintâi înfăţişată dinaintea altarului Confesorului de la Abaţia Westminster. Urmaseră coroana lui Arthur, smulsă din mâinile rebelilor în timpul cuceririi Ţării Galilor, şi Piatra Destinului, luată din Scoţia. Cel din urmă fusese Toiagul lui Malachy,

relicva sfântă a Irlandei, adusă regelui de Robert Bruce cu prilejul predării sale, în chip de ofrandă a păcii.

Humphrey le spuse cavalerilor săi să termine cina şi să fie gata să primească noi ordine, apoi le ceru servitorilor să-i aducă mâncare, un lighean cu apă şi un brici. Pătrunzând în cort, dădu cu ochii de armura şi spada sa. Rugina atacase zalele. Trebuia să-i ceară scutierului său să o cureţe şi să-i ascută spada. Aplecându-se să scoată o cămaşă curată din desagă, dădu cu ochii de pocalul pe jumătate plin cu vin de lângă pat. Îl ridică şi privi în adâncurile lui rubinii.

Îşi aminti cum ridicase pocalul în sănătatea lui Robert în noaptea în care tânărul fusese primit în rândul Cavalerilor Dragonului, la Castelul Conwy, bând în cinstea frăţiei lor sacre. Robert depusese aceleaşi jurăminte ca şi el. Păruse sincer când le rostise, dar cum era asta posibil când, furând toiagul şi profeţia de la Westminster, readusese Britania pe calea pieirii? Trădarea lui batjocorea tot ceea ce se străduise Humphrey să înfăptuiască, toate lucrurile în care crezuse. Îl transformase pe el însuşi într-o glumă proastă. Luase partea acestui om când nimeni altcineva nu-l mai apăra. Cum de fusese atât de prost? Oare Robert crezuse vreodată, sau se prefăcuse de la bun început?

WRITTLE, ANGLIA
1302 (CU PATRU ANI ÎN URMĂ)

Humphrey simţi braţul lui Bess atingându-l pe al său în timp ce ea se apleca pentru a muta pionul de fildeş pe tabla de şah. Îi aruncă o privire şi îi zâmbi, întrerupându-se pe moment din contemplarea lui Robert, care stătea în faţa tinerei sale soţii.

Un servitor părăsi sala cea mare cu braţele pline de talerele de argint mânjite de resturile ospăţului. Când deschise uşa, o rafală de vânt se repezi în încăpere făcând stindardele de pe pereţi să fluture în cuiele lor şi o pânză mare de păianjen întinsă între grinzile de stejar să fâlfâie şi să se rupă. Focul din vatră se însufleţi, vuind şi trimiţând scântei pe horn în sus. După părerea lui Humphrey, conacul Writtle era un loc vechi şi umed, care avea nevoie urgentă de reparaţii, dar tatăl lui Robert părea mai interesat să-şi cheltuiască banii pentru a fi aprovizionat în permanenţă cu vin de Gasconia. Bătrânul lord se dusese la culcare cu câteva ore în urmă, beat criţă, lăsându-i pe cei patru să-şi termine jocul.

Bess îşi strânse mai bine pe lângă trup mantia stacojie de brocart înflorat şi se rezemă de el, căutându-i căldura. Humphrey îşi petrecu un braţ pe după mijlocul ei şi se concentră din nou asupra lui Robert, care stătea cu ochii ţintă la tabla de şah, strângându-şi pocalul în mână. Părea preocupat, dar, din câte se părea, nu de partida pe care o juca, Privirea lui era distantă şi pierdută ca şi cum ar fi privit dincolo de tablă, către ceva ce numai el putea vedea. Focul îi arunca umbre vineţii pe faţă şi îi scotea în evidenţă fruntea încruntată. Nu pentru prima oară, Humphrey îşi dori să poată citi mintea aceea ferecată.

Trecuseră şapte luni de când Robert i se predase regelui la Westminster şi în tot acest timp, deşi stătuse cu ochii în patru, Humphrey nu avusese nicio dovadă că supunerea acestuia nu era sinceră. Cu toate astea nu reuşea să mai aibă încredere în el. După ce dezertase pentru a se alătura rebeliunii conduse de William Wallace, Robert îşi petrecuse cinci am luptând împotriva lor. Privirea lui Humphrey poposi pe aşchia de fier atârnată la gâtul lui Robert pe o fâşie de piele, vizibilă prin deschizătura cămăşii. Îşi aminti ordinul primit de la rege în ziua predării lui Robert: să reconstruiască vechea lor prietenie şi, astfel, să afle ce se petrecuse în Irlanda. Robert fusese rănit de săgeata aceea de arbaletă şi Edward voia să

ştie cine fusese atacatorul şi dacă mai trăia sau nu. Interesul său fusese cum nu se poate mai limpede.

Robert îşi ridică ochii pe neaşteptate şi privirile li se întâlniră. Humphrey îşi mască atenţia luând o sorbitură de vin. Soţia lui Robert, Elizabeth, îşi deplasă calul pe tablă şi le luă un pion, cu chipul ei tânăr încordat. Bess zâmbi şi contraatacă.

Privirea lui Robert reveni la tabla de şah, iar Humphrey îşi aminti seara de acum şase luni când pusese întrebarea la care regele dorea răspuns. Robert răspunsese că nu-l cunoştea pe atacatorul său, care fusese ucis de cavalerii lui Ulster înainte să poată fi interogat. Lui Humphrey i se păruse că pe chipul lui Robert se citea minciuna, dar în noaptea aceea amândoi fuseseră încinşi de băutură şi resentimente şi încăierarea care urmase alungase orice şansă de a afla adevărul. Dându-i raportul lui Edward, Humphrey îi sugerase regelui să îl întrebe pe sir Richard de Burgh care e versiunea lui, dar regele îl surprinsese spunându-i că povestea contelui de Ulster coincidea cu a lui Robert. Era limpede însă că nici cuvântul de onoare al unuia dintre vasalii săi cei mai de nădejde nu îl mulţumise.

Humphrey bănuia existenţa unui secret nerostit ce se întindea între Edward şi Robert ca o pânză de păianjen şi acum se pomenise şi el prins în iţele ei. Îi trecuse prin minte ideea că regele se interesa de soarta unui ucigaş pe care el însuşi îl trimisese, dar alungase gândul. Uciderea în secret a unui bărbat ca Robert, fără proces sau judecată, i se părea de neconceput. Nobilii aveau parte de morţi eroice, în luptă, ca tatăl său, sau erau luaţi prizonieri până plăteau răscumpărarea. Nici măcar nu erau executaţi, cu atât mai puţin omorâţi cu sânge rece.

— Domnul meu, urmezi la mutare!

Elizabeth îl privea pe Robert în aşteptare.

— Mută tu!

Elizabeth le aruncă o privire lui Bess şi lui Humphrey, apoi îşi coborî ochii. Strângând din buze, ridică o altă piesă. Mâneca largă a rochiei ei atinse un nebun, făcându-l să se rostogolească de pe tablă. Humphrey întinse braţul. Elizabeth dădu să-l prindă în aceeaşi clipă, aşa că se pomeni apucându-l de mână. Se retrase ca şi cum atingerea ar fi ars-o şi obrajii i se îmbujorară. Nebunul căzu pe podea cu un zăngănit. Humphrey se aplecă şi îl ridică, punându-l la locul său pe tablă. Îi zâmbi lui Elizabeth, care îi răspunse cu un surâs stânjenit. Avea şaptesprezece ani, dar părea mult mai tânără.

Bess căscă zdravăn.

— Cred că asta anunţă sfârşitul partidei noastre.

— Aşa-i, zise Humphrey, simţind că ea îl ciupea discret de coaste. Ar trebui să ne retragem. Mâine trebuie să plec devreme. Am treburi de care trebuie să mă ocup pe moşia mea.

Elizabeth se schimbă la faţă, dar îşi mască dezamăgirea sub un zâmbet silit.

— Desigur.

Îi aruncă soţului ei o privire sugestivă şi acesta păru să revină la viaţă.

— O să îl pun pe Edwin să vă conducă în încăperile pentru oaspeţi, zise Robert, ridicându-se.

Peste puţin timp, după ce majordomul îi condusese către camera lor şi servitorul care aţâţase focul plecase, Humphrey se aşeză pe pat cu un suspin, simţind cum încordarea serii îl părăseşte treptat. De cealaltă parte a camerei, Bess îşi lepădase mantia şi îşi făcea de lucru cu şireturile ce îi prindeau rochia în părţi. Ca toate vlăstarele regelui, era înaltă şi cu membre lungi. Părul ei întunecat era ascuns sub o plasă presărată cu perle, care se potrivea cu rochia ei stacojie. Lumina focului îi îmbujora pielea gâtului în timp ce se răsucea încercând să desfacă nodurile. Humphrey se apropie de ea.

— Lasă-mă pe mine.

Trase cu blândeţe de şireturi, făcând-o să zâmbească. Când se aplecă şi o sărută pe gât ea închise ochii şi oftă.

— Biata Elizabeth! Pare tare nefericită.

Deschise ochii şi îl privi peste umăr.

— Ştii, nu-s sigură că împart patul. Nici nu-s sigură c-au făcut-o vreodată.

Humphrey bătu în retragere stânjenit.

— Bess, căsătoria unui om e treaba lui. Nu mă bag. Şi nici tu n-ar trebui.

Bess îi luă mâna şi i-o trase către talie, îndemnându-l să continue să-i desfacă rochia. Îşi lipi spatele de pieptul lui.

— Mă bucur pur şi simplu pentru ceea ce am.

— Nu la fel de mult ca mine, murmură Humphrey, dar până când rochia alunecă până la talie şi Bess se răsuci spre el, gândul îi rămase la Robert.

Capitolul 9

CASTELUL DUNSTAFFNAGE, SCOŢIA
1306

În zgomotul copitelor ce loveau lemnul podului, o trupă de călăreţi pătrunse pe sub masivul turn al porţii. Gărzile se dăduseră în lături, permiţându-le să treacă pe sub colţii de fier ai grilajului până în curtea pătrată, încadrată de ziduri înalte din care, în colţurile de nord şi vest, se avântau spre cer turnuri uriaşe. De-a lungul unuia dintre ziduri era construită o clădire grandioasă cu etaj, cu pereţii văruiţi auriţi acum de lumina torţelor.

În timp ce călăreţii descălecau lângă fântână, John MacDougall, lord de Argyll, ieşi pe uşile clădirii urmat de majordomul său. John îşi trecu o mână prin părul roşu, ciufulit de somn. Deşi ora era târzie, curtea era învăluită în lumina palidă a amurgului. Noaptea nu urma să devină cu mult mai întunecoasă, deşi trecuseră deja câteva săptămâni de la solstiţiul de vară şi John observa o vagă schimbare a calităţii luminii. În următoarele câteva luni nopţile aveau să devină treptat negre ca smoala şi întunericul avea să se furişeze şi în orele zilei, ca o maree lentă de umbră care, în cele din urmă, avea să dureze ziua-ntreagă, în timp vântul asedia castelul urlând şi frigul iernii pătrundea până în măduva oaselor. Deocamdată însă vremea era frumoasă şi vântul sufla blând.

— Domnule, contele are cu el cincizeci de oameni care aşteaptă în curtea exterioară.

— Fă loc pentru ei şi caii lor, îi zise John majordomului. Goleşte adăpostul bărcilor dacă e nevoie.

Apropiindu-se de călăreţi, John îşi ridică privirea, verificând meterezele. Câţiva paznici stăteau de veghe, părând, în lumina difuză, statui din aceeaşi piatră ca zidurile castelului. Dedesubt, în curtea interioară, se aflau alte străji: două în faţa turnului de nord, a cărui cameră de la parter era înţesată până la tavan cu saci de grâu şi ovăz, şi alte patru alături de un şir lung de suliţe proptite de zid, gata să aprovizioneze o armată. Mulţumit, John se apropie de ruda sa.

John Comyn, conte de Buchan şi capul Comynilor Negri, descălecă de pe armăsarul lui în zornăitul metalic al zalelor şi pintenilor. Încredinţă frâiele

unuia dintre cavalerii săi, toţi îmbrăcaţi ca el, în tunici negre împodobite cu trei snopi albi de grâu. Comynul Negru era un bărbat impunător, lat în umeri şi cu constituţia unui butoi, dar mai mult muşchi decât grăsime, lucru surprinzător la un bărbat de vârsta sa. Mai mare cu zece ani decât MacDougall, contele mergea pe şaizeci de ani şi chipul lui era plin de riduri şi brăzdat de cicatrici dobândite în luptă.

John îl îmbrăţişă, înfrânându-şi dorinţa de a afla de ce revenise atât de repede.

— Bun venit, frate!

Intendentul său vorbea cu unul dintre cavalerii contelui şi John îl văzu gesticulând către un sac mare, azvârlit pe spinarea unui cal.

Comynul Negru cercetă curtea cu o privire autoritară. Ochii săi întunecaţi descoperiră grămada de suliţe şi contele dădu din cap mulţumit.

John îndură inspecţia fără o vorbă. Poate că el şi tatăl lui stăpâneau Argyllul – domeniul lor întinzându-se dinspre Dunstaffnage până dincolo de ape, în Mull, Jura cea nordică, Coll şi Tiree şi înaintând adânc în ţinuturile sălbatice ale Lomului – dar Comynul Negru controla o fâşie vastă din nord-estul regatului şi era fostul Conetabil al Scoţiei. Deşi, odată cu lovitura dată de Robert de Bruce rangul îi mai scăzuse, era în continuare unul dintre cei mai temuţi oameni ai regatului şi impunea un respect fără egal.

— Ce face sir Alexander? întrebă contele cu o voce posomorâtă.

— Tata se reface după ultimul acces de friguri. Puterile îi revin pe zi ce trece. Nemaiputând răbda, John decise să-l iscodească: Ştii că ar fi vrut să te salute el însuşi dacă ar fi ştiut că vii.

Comynul Negru mârâi.

— Mă tem că graba trebuie s-o ia înaintea etichetei.

— Grabă? Englezii sunt gata de război?

John se simţi cuprins de nerăbdare. Când Comynul Negru îl părăsise cu o lună în urmă, nu se aşteptase să-l revadă până ce nu primea ordin să pornească spre răsărit şi să-şi unească forţele cu ale lui şi ale regelui Edward.

— O să-l atacăm pe Bruce?

— S-a schimbat planul.

John ascultă povestea înfrângerii lui Bruce de către Aymer de Valence, cu ajutorul lui Dungal MacDougall şi a bărbaţilor din Galloway. Se încruntă

nemulţumit, cu entuziasmul de mai devreme domolit de ciuda de a nu fi luat parte la această victorie.

Comynul Negru păru să-i citească gândurile.

— Nu te teme, John, o să ai şansa să-ţi respecţi jurământul de sânge. Chiar mai curând decât credeam noi, de fapt. Când am revenit pe moşia soţiei mele de la Leuchars, Valence pornise în marş către Aberdeen, dar am aflat că Bruce a părăsit deja portul îndreptându-se către Islay.

— Ticălosul ăla caută ajutorul lui Angus MacDonald, murmură John.

Miji ochii, gândindu-se la rutele pe care o putea apuca Robert. Drumul de la Aberdeen la Islay îl silea pe Bruce să treacă pe pământurile sale.

— Ştim când a plecat?

— Acum vreo două săptămâni.

John clătină din cap.

— Atunci înseamnă că a trecut deja pe aici.

— Are cu el femei şi copii. Bănuiesc că au coborât prin Drumalban, folosind munţii ca adăpost. E posibil să încerce să străbată trecătoarea.

— Periculos drum! Dacă trece prin Brander va trebui să ajungă la Dunstaffnage.

— Are cinci sute de oameni sau poate mai mulţi. O fi sperând să-şi facă drum prin luptă.

— Cu tot cu femei şi copii? Ar trebui să fie disperat ca să rişte să fie prins în trecătoare. Nu. Sunt alte rute pe care o poate apuca.

Încruntarea lui John se adânci: se gândea la aliaţii lui Bruce.

— Campbell, bombăni el, amintindu-şi de tânărul pe al cărui tată îl ucisese cu zece ani în urmă. El cunoaşte pământurile astea.

— Dacă putem să-i tăiem calea către Islay, tu şi oamenii tăi sunteţi gata să-i faceţi faţă?

John zâmbi sumbru.

— Vino! zise el, conducându-l pe conte către nişte trepte de piatră care urcau zidul până pe parapet. De pe drumul pe care ai venit n-ai cum să vezi.

Când ajunseră pe metereze, Comynul Negru, împovărat de armură, răsufla din greu. Gărzile îi salutară respectuos, făcându-le loc celor doi să străbată coama zidului.

Aici sus, vântul se repezi la ei nemilos, aducând cu el aroma sărată a mării şi duhoarea gurilor de deversare a latrinelor, care se deschideau pe stânci la şaizeci de picioare dedesubt. Stindarde decorate cu galerele negre ale clanului MacDougall pocneau şi fluturau în vânt. Scăldată în lumina

amurgului, priveliştea era spectaculoasă, dominată de dealuri colţuroase şi de întinderi imense de apă. Clădit pe o lespede lată de piatră, Dunstaffnage domina ameninţător de pe promontoriul său estuarul Lornului până la munţii ca nişte metereze negre ai Mullului. În prim-plan se vedea cocoaşa joasă a insulei Lismore, pentru care clanurile MacDougall şi MacDonald se războiseră ani la rând. Cele două familii, împreună cu neamul MacRuarie, se trăgeau din acelaşi strămoş, Somerled, Regele Insulelor[2], dar asta nu împiedicase cele trei ramuri să se încaiere pentru supremaţia asupra regatului maritim de la apus.

Într-un colţ al curţii castelului se vedea o capelă bogat împodobită, învecinată cu un cimitir care alcătuia, laolaltă cu grădinile şi livada, un petic de verdeaţă. Ignorând acareturile, grajdurile şi adăposturile pentru bărci, John arătă spre nordul promontoriului.

— Uite!

Privirea Comynului Negru poposi asupra zecilor de corturi abia vizibile sub copaci. Strălucirea focurilor de tabără scotea în evidenţă numeroase siluete întunecate. Tabăra se întindea până pe malul apei unde, într-un golf puţin adânc ce se deschidea în gura largă a lui *loch* Etive, se legănau zeci de galere. De la distanţă, cu pânzele strânse, vasele păreau nişte frunze plutind purtate de curent.

— Aproape o mie după ultima numărătoare, zise John privindu-l pe conte ca să-i vadă reacţia. Şi mai vin.

— Gata de luptă?

— Gata şi nerăbdători, replică John, gândindu-se la muntenii aspri ce coborâseră de pe dealuri şi la bărbaţii cu pielea tăbăcită din insule, care sosiseră din larg chemaţi de lumina farurilor. Rândurile acestor mercenari şi piraţi, toţi puşi pe jaf, erau întărite de cavalerii disciplinaţi din Argyll. Mulţi îl slujiseră pe tatăl său de ani buni, dar el – John MacDougall – era cel care avea să-i conducă acum în bătălie împotriva lui Bruce. El era cel ce avea să răzbune moartea vărului său, John Comyn. Sângele cerea sânge.

— Eu am aproape şaptezeci cu mine, zise contele, răsucindu-se către el. Şi le-am trimis vorbă vasalilor mei, care acum se adună la Buchan împreună cu oamenii de pe pământurile lui sir John din Badenoch, să pornească spre vest. Împreună o să-l depăşim pe ticălos cu trei la unu.

— Dar englezii? O să ni se alăture şi ei?

Gândul spori nerăbdarea lui John. Familia sa fusese în duşmănie cu regele Angliei din cele dintâi zile ale rebeliunii lui John Balliol, supunându-

se autorităţii lui Edward acum doi ani şi fără tragere de inimă, laolaltă cu restul marilor seniori ai Scoţiei. Dar acum Bruce se răzvrătise, luând tronul în ciuda dreptului lui John Balliol şi ucigându-l pe nepotul acestuia, aşa că lucrurile se schimbaseră. Dacă ajuta la înfrângerea duşmanului lor comun, cum avea să-l răsplătească regele Edward? Poate că membrii familiei MacDougall aveau în sfârşit să stăpânească necontestaţi Insulele Vestice[3], aşa cum făcuse strămoşul lor, Somerled.

— L-am trimis pe căpitanul MacDougall la Durham, să-l anunţe pe rege ce plănuieşte Bruce, dar până să-şi mobilizeze Edward forţele va mai dura. De fapt, pe asta şi contez. Victoria asta li se cuvine rudelor lui John Comyn. Nu englezilor.

John zâmbi mohorât.

— Cu asta-s de acord.

Întorcând spatele taberei, îl conduse pe Comyn înapoi în curte. Îi veni o idee.

— Frate, cum ai descoperit că Bruce a pornit spre Islay?

Comynul Negru îi făcu semn unuia dintre cavalerii săi. Lacheii conduseseră în grajduri majoritatea cailor, mai puţin pe cel cu sacul în spinare. Când contele îi porunci unui cavaler să dezlege povara, John îşi dădu seama că nu era un sac, ci un om.

Când funiile fură dezlegate, acesta alunecă din şaua calului, prăbuşindu-se în praful curţii. John crezu că murise, până când oamenii contelui îl săltară în picioare. Flăcările torţelor îi scoaseră la iveală faţa vătămată, care era toată o reţea însângerată de tăieturi şi vânătăi. Pielea din jurul unui ochi era umflată şi purpurie, iar ochiul era roşu de sânge. Buzele îi erau sparte şi sângele îi acoperea gâtul, pătându-i cămaşa. Era un bărbat bine legat, cam de o vârstă cu el, presupuse John, cu părul negru şi barba plină de praf.

— Cine-i ăsta?

— Alexander Seton, răspunse Comynul Negru cu satisfacţie. Una dintre căpeteniile lui Bruce. El ne-a dat informaţia... în cele din urmă.

Bărbatul cel zdrobit îşi linse buzele şi murmură ceva. Lui John i se păru că desluşeşte printre şoaptele răguşite ale celuilalt cuvântul „ticălos”.

Contele îi făcu semn din cap unuia dintre oamenii săi, care îl lovi pe Alexander în stomac cu pumnul de fier. Alexander se îndoi de mijloc în strânsoarea temnicerilor săi, icnind şi gâfâind.

— O să trimit iscoade la noapte, zise John, privindu-şi ruda. Nu e vreme de pierdut. Dacă printre dealurile astea se ascund cinci sute de oameni,

crede-mă că-i vom găsi. Galerele mele vor patrula coasta tăindu-le calea pe mare spre Islay. Pe sângele vărului meu, Bruce n-o să ajungă la adăpostul oferit de MacDonald!

— Mai e ceva, John, zise Comynul Negru prinzându-l de umăr. Mi s-a spus că soţia mea e în continuare în suita lui Bruce.

Vorbise cu glas jos, dar acum emoţia clocotea, făcând să-i scânteieze ochii negri.

— O vreau pe lady Isabel vie, pe ea şi pe bărbatul care a dus-o la Scone, John de Atholl. Sunt ai mei, m-ai înţeles?

— Sigur, frate, răspunse John cu gândul la trofeul pe care şi-l dorea pentru sine: capul falsului rege, Robert Bruce.

SCOŢIA, LÂNGĂ AYR
1306

— Ai fost un leu la turnirul de azi.

Prinţul Edward îl privi pe Piers Gaveston care stătea tolănit pe covor alături de el. Roua serii pătrunsese prin ţesătură, umezind-o.

Cavalerul gascon se sprijini în cot şi-şi propti capul în palmă. În cealaltă mână ţinea un pocal de argint, peste buza căruia îl privi pe prinţ.

— Adică mândru, vrei să zici?

În strălucirea aurie a lumânărilor ochii lui păreau negri şi pielea lui măslinie lucea de sudoarea unei zile petrecute luptând pe falezele arse de soare.

Edward zâmbi.

— Adică feroce.

Sorbi din pocalul său. Vinul era cald şi acrişor. Îl puse pe unul din cuferele din cort şi se întinse la loc, sprijinindu-şi capul pe păturile mototolite ce-i ţineau loc de pat. Afară răsunau strigăte şi râsete de bărbaţi tineri. Aerul nopţii mirosea a fum de lemn ars, bălegar şi carne friptă.

— Sunt surprins că a mai îndrăznit careva să se ia la întrecere cu tine după ce l-ai doborât atât de uşor pe bietul Henry de Bohun de pe cal. Zâmbetul lui Edward se stinse. Credeam că l-ai omorât.

— N-avea nimic, replică Piers. Flăcăul are spirit.

Văzând că expresia lui Edward nu se schimbă, oftă iritat. Îşi puse pocalul pe covor şi se întinse, atingând mâna prietenului său, care se odihnea pe

stomac.

— Ce s-a întâmplat, prinţe? Ai fost foarte tăcut toată după-amiaza.

Edward închise ochii, simţind căldura palmei lui Piers peste a lui şi bătăturile provocate de frecarea lăncii, în ciuda protecţiei oferite de mănuşi.

— Tata n-ar fi de acord.

Deschise ochii şi-l privi pe Piers. Văzând că acesta nu părea să înţeleagă, continuă:

— Cu turnirurile astea. Cu... – flutură din mână indicând lumea din afara cortului – frivolitatea noastră.

— Regele e la sute de mile de aici.

— Asta nu înseamnă că n-o să afle, zise Edward mohorât.

Tatăl său dezgropa cumva orice greşeală de-a sa şi o folosea pentru a-l dojenit şi a-l umili.

— Şi dacă Henry ar fi murit astăzi? E nepotul Conetabilului!

— Şi tatăl tău iubeşte turnirurile. Tata mi-a spus că au fost marea lui pasiune cât a stat în Gasconia, când avea vârsta ta de acum. Cavalerii lui îi spuneau regele Arthur, nu?

— Ştiu povestea vieţii tatii, i-o tăie Edward răstit.

Cum să n-o ştie? Făcea parte din umbra strivitoare pe care părintele său o arunca asupra lui.

— Păi, nu faci decât ce a făcut şi el. Ai povestit adesea despre întrecerile pe care le organiza el în Ţara Galilor pentru cavalerii Mesei sale Rotunde. Li se dusese faima. Şi să nu uităm festivităţile din Perth de acum câţiva ani, o săptămână întreagă de turniruri.

Gura lui Piers se arcui într-un zâmbet satisfăcut.

— La care am fost încununat ca învingător.

Edward îşi aminti aroganţa purtării lui Piers la ospăţul dat în cinstea învingătorului şi cum, îmbătându-se, gasconul se aplecase râzând şi îl sărutase pe gură în văzul tuturor, mângâindu-i apoi interiorul coapsei pe sub masă. Îşi aminti şi privirile şi murmurele baronilor mai vârstnici şi dezaprobarea îngheţată din ochii tatălui său în timp ce el îi oferise trofeul arogantului cavaler. Se încruntă, nevrând să se lase distras de la subiectul conversaţiei.

— Acelea erau menite să sărbătorească victoria, după ce îi înfrânsese pe duşmani.

— Şi tu ce ai făcut aici? insistă Piers. Ai ocupat castelul lui Bruce, i-ai ars ogoarele şi ai îmbibat pământul cu sângele oamenilor lui. Carrick n-o să-i

mai fie adăpost. I-am distrus casa.

Piers îşi împleti degetele cu ale lui Edward.

— Acum tu eşti cuceritorul, prinţe.

Edward îşi întoarse capul şi-l privi pe cavaler al cărui chip colţuros era pe jumătate ascuns în umbră, pe jumătate îmbujorat de lumina lumânărilor. În părul lui negru rămăsese un fir răzleţit de iarbă. Acceptat ca membru al Casei regale după moartea tatălui său, care îl servise pe rege în Gasconia, Piers era orb când venea vorba despre rege. Deşi crescuse la Curte, fiind dat pe lângă casa prinţului cu şase ani în urmă, când amândoi împliniseră şaisprezece ani, tot nu înţelegea ce necruţător – ce periculos! – putea fi regele. Edward privi bolta cortului.

— Un cuceritor zici? Şi totuşi tata mă tratează ca pe un copil slab de minte!

Scrâşni din dinţi rostind cuvintele, căci adevărul lor îl umilea.

— Mi-e lehamite de dezaprobarea lui blestemată!

— Ţi-am mai spus, Edward, trebuie să-l înfrunţi. Eşti prinţ de Wales, duce al Gasconiei şi comandantul armatei regelui. El ţi-a oferit această autoritate. Acum tu trebuie să-l sileşti să te respecte.

Piers îl strânse pe prinţ de mână, silindu-l să asculte.

— Tatăl tău e bătrân şi suferind. Nu cred că va mai trece mult până să-i iei locul. Trebuie ca baronii să înveţe să se teamă de tine şi să te respecte acum, dacă vrei să-i ţii în frâu după ce el nu va mai fi. O să-ţi stau mereu alături, dar tu eşti cel care trebuie să-i controleze. Împotriveşte-te! Spune-i regelui ce vrei! Cere-i-o!

Edward simţi greutatea familiară apăsându-i mintea. De când boala începuse să-l secătuiască de puteri pe tatăl său, se gândea din ce în ce mai mult la viitorul lui, care îl aştepta în abaţia Westminster: jilţul pentru încoronare făcut la cererea tatălui său, în care se afla încastrată Piatra Destinului, furată Scoţiei. Fruntea prinţului se încruntă. Purta acelaşi nume ca tatăl său şi, fiind blond, înalt şi robust, toată lumea îi spunea că era leit regele în tinereţe. Dar aici se termina orice asemănare. Tatăl lui îşi dorise să îl modeleze după chipul şi asemănarea sa, dar de la moartea mamei lui Edward, Eleanor, Scoţia fusese singurul lucru care se bucurase de atenţia regelui. În ultimii zece ani era ca şi cum acest regat devenise un fiu rătăcitor ce trebuia bătut şi adus la supunere, în timp ce Edward, care se străduia să fie fiul cel bun, aştepta în umbră ca tatăl său să-l bage în seamă.

Doamne, cum ura locul ăsta!

Simţind cum Piers îi strânge mâna, Edward îi întâlni privirea. Când avea să fie el rege, lucrurile aveau să se schimbe. Se ridică, însufleţit de o nouă hotărâre. Covorul se strâmbă, dărâmând pocalul lui Piers. Edward dădu să-l apuce, înjurând când vinul i se vărsă pe mână. Vru să şi-o scuture, dar Piers îl prinse de încheietură. Cavalerul îi aruncă un zâmbet viclean, apoi îşi plimbă limba de-a lungul mâinii lui Edward, adunând picăturile de vin. Edward fu străbătut de un fior de plăcere. Apucându-l pe Piers de ceafă, îl trase către el şi îşi apăsă buzele peste ale cavalerului. Se sărutară intens, cu limbile împletindu-se. Edward simţi gustul sărat al sudorii lui Piers şi tuleiele bărbatului zgâriindu-i pielea. Sub palma proptită în covorul îmbibat de vin simţi un tremur ca un tunet zguduind pământul. Se retrase brusc, privind perdelele cortului, prin deschizătura cărora cerul înserării era o dungă subţire, albastră.

— Ce-i?

— Simţi? Tropot de copite?

Edward se strădui să asculte, dar nu auzi decât vocile aspre ale cavalerilor ce savurau vinul şi bucatele luate din magaziile castelului Turnberry.

— Afară nu-s decât oamenii noştri.

Edward rămase cu ochii aţintiţi către intrarea cortului până când Piers îşi lipi palma de obrazul lui, întorcându-l cu faţa către el. Buzele cavalerului luceau umede în lumina lumânării şi ochii lui negri ardeau ca doi cărbuni. Simţind muşcătura dorinţei, prinţul se apropie. Îşi înfipse degetele în umărul lui Piers. Simţi muşchii încordându-se pe sub cămaşa acestuia. Lumea înconjurătoare pieri. Nu mai auzea duduitul vag al copitelor ce se apropiau.

Fuseseră prudenţi de mult timp, încă de când Edward Bruce îi zărise împreună în timpul vânătorii din pădurile de lângă conacul Burstwick, pentru că prinţul se temuse să nu se descopere adevărul din spatele prieteniei dintre el şi Piers. Ştia că tatăl său intrase la bănuieli, începând să vorbească tot mai des şi cu mai multă hotărâre despre viitoarea căsătorie a lui Edward cu Isabella, fiica regelui Franţei. Şi tatăl lui nu era singurul. Vărul lui Edward, Thomas, conte de Lancaster, de care fusese odinioară atât de apropiat, devenise din ce în ce mai rece şi mai distant şi făcea adesea remarci muşcătoare despre Piers. Luni la rând Edward se lipsise de mângâierile la care tânjea, visându-l pe Piers şi trezindu-se tremurând şi scăldat în sudoare. Dar aici, în campanie, înconjurat de oamenii Casei sale,

departe de rege şi de baronii săi, lăsase garda jos. În ultimele câteva nopţi se repeziseră unul la altul în coconul întunecat al cortului, ca doi flămânzi.

— Prinţe!

Auzindu-se chemat de afară, Edward se depărtă brusc de Piers.

— A sosit o trupă, Alteţă!

Era vocea lui Henry de Bohun.

Spre uşurarea sa, Edward descoperi că tânărul scutier stătea de o parte a intrării în cort. Galopul inimii sale încetini până la un trap. Celălalt nu avusese cum să vadă.

— A cui trupă? se interesă el, întrebându-se în sinea sa cine naiba ar fi călătorit până în tabăra lui izolată de pe coasta asta sălbatică.

— Unchiul meu, Alteţă.

Surpriza neplăcută căzu asupra lui Edward ca un trăsnet. Îi aruncă o privire lui Piers, care i-o întoarse cu calm.

— Spune-i să aştepte, strigă el după o pauză.

În timp ce paşii lui Henry se îndepărtau, Edward se ghemui cu genunchii la piept şi îşi trecu mâinile prin păr.

— Dar-ar toţi dracii!

Îi aruncă lui Piers o privire în care mânia se împletea cu ruşinea.

— Ţi-am zis că tata are ochi peste tot!

Se aplecă, luă pocalul de pe cufăr şi dădu pe gât vinul acru dintr-o înghiţitură.

— Acum l-a trimis pe omul ăsta, mâna lui dreaptă, să mă spioneze şi, fără îndoială, să-i raporteze toate greşelile mele. Ţi-am zis că trebuie să avem grijă!

Când Edward puse jos pocalul, Piers îl prinse de încheietură.

— Şi eu ţi-am spus, prinţe, să faci uz de autoritatea pe care ţi-a dat-o tatăl tău. Acolo afară nu te aşteaptă Dumnezeu şi nici măcar regele. Ci numai Humphrey de Bohun. Conetabilul e un bărbat influent, aşa-i, dar sunt alţii mai puternici decât el. Du-te, vorbeşte-i şi află de ce a venit, dar fă-o cu capul sus. Căci vei fi regele lui şi, oricât de mare se crede el, în curând va fi silit să îngenuncheze dinaintea ta.

Piers îl privea intens, fără şovăire. Edward încuviinţă fără vlagă. Se ridică în picioare, îşi netezi tunica şi ieşi în seara caldă urmat de Piers. Trecu pe lângă focurile de tabără ale camarazilor să-i îmbujoraţi de vin şi râsete, care deodată i se păreau mult prea relaxaţi, dar nu slăbi din priviri trupa călare ce se oprise nu departe de cortul său. Caii tropăiau, agitaţi încă de drum.

În fruntea companiei se afla Humphrey de Bohun, cu cei şase lei aurii de pe mantie scânteind în lumina flăcărilor. Contele descălecase şi îi vorbea nepotului său. Edward îşi aminti cum se temuse că Henry ar fi putut fi ucis în timpul turnirului, fapt ce i-ar fi provocat o grămadă de necazuri. Era o coincidenţă cumplită faptul că unchiul scutierului tocmai sosise în tabăra lui. Se întrebă neliniştit dacă vânătăile şi tăieturile cu care se alesese tânărul azvârlit de pe cal în timpul turnirului puteau trece drept răni primite în luptă.

— Alteţă! îl salută Humphrey, înclinându-se scurt.

Lui Edward contele i se păru chiar mai direct decât de obicei. Observă că Humphrey îl descoperise pe Piers şi, remarcând dezaprobarea ce străfulgerase în ochii verzi ai Conetabilului, se pomeni punându-se în calea privirii sale.

— Sir Humphrey, ce surpriză să te vedem aici, atât de departe de tabăra tatii! Ai veşti de la el?

Edward continuă înainte ca Humphrey să-i poată răspunde.

— Ţi-a povestit Henry despre succesul meu? Am ocupat castelul Turnberry şi i-am ars moşiile lui Bruce. Arendaşii lui au fost împrăş...

— Vă cer iertare, Alteţă, îl întrerupse Humphrey, dar timpul e important. Am venit cât de iute am putut din Durham, cu ordine din partea regelui. Robert Bruce fuge către vest. Trebuie să-i tăiem calea.

Capitolul 10

SCOŢIA, LÂNGĂ TYNDRUM
1306

Din desişul vast de mesteceni şi arini, Alexander Seton privea malurile îndepărtate şi acoperite de păduri ale râului Fillan, unde o pajişte lată cotea, îngustându-se într-o vale. Îşi forţă vederea căutând orice urmă de mişcare dincolo de vasta câmpie ierboasă care unduia ca o mare verde. În jurul lui bărbaţii îşi potriveau coifurile şi armurile şi îşi cântăreau armele în mâini. Unii discutau între ei cu glas scăzut sau încercau să calmeze caii. Cei mai mulţi tăceau. Aerul înăbuşitor era îmbâcsit de duhoarea lor combinată: sudoare stătută, piele şi oţel oxidat.

Alexander se trezi din gânduri înghiontit de unul dintre cei doi paznici ai săi, care se plesnise cu furie peste obraz, strivind o muscă. Insectele bâzâiau cu zecile dând târcoale nărilor cailor şi grămezilor de bălegar din jurul rândurilor cavaleriei. Şi mai multe roiau în jurul celor şase cadavre. Alexander privi trupurile. Nu îi cunoştea după nume, dar îi recunoscu pe doi dintre ei ca fiind iscoadele lui Robert. Ochii şi gurile morţilor erau deja pline de muşte care îşi depuneau ouăle. La căderea nopţii viermii aveau să se ospăteze.

— Ochii înainte!

Alexander îşi dădu seama că paznicul îl privea. Bărbatul ridicase pumnul ca şi cum ar fi fost gata să-l lovească. Îşi întoarse ochii către câmpie, nevrând să le dea trepăduşilor Comynilor noi pretexte de a-l bate. Nu că aveau nevoie de cine ştie ce încurajare: mulţimea de vânătăi presărate pe tot trupul lui erau o mărturie dureroasă a acestui fapt.

— Aşa! Nu vrei să se apropie regele tău şi tu să nu-l vezi.

Paznicul chicoti şi Alexander simţi o ură cumplită, amară ca fierea, dar nu putea să spună nimic, chiar dacă ar fi îndrăznit, pentru că avea legată la gură o zdreanţă murdară, care avea gustul propriului său sânge.

„Doamne, fă să-i vadă! Fă să-i vadă până nu-i prea târziu!”

Încleştându-şi mâinile legate la spate ca să dea forţă rugăciunii, Alexander simţi din nou că legăturile îi slăbiseră după nesfârşitele ore în care se zbătuse, făcând carne vie din pricina funiilor. Posibilitatea libertăţii îi oferea însă prea puţină alinare. Încotro să fugă? Era înconjurat de o mie cinci sute de oameni.

Comynul Negru şi John MacDougall aveau două sute de călăreţi pe armăsari şi cai mai mici. Restul, pedestraşi, alcătuiau o bandă sinistră, înarmaţi cu suliţe şi cu securile ucigaşe cu coadă lungă, specifice muntenilor. Alexander se gândi la femeile şi copiii care îl însoţeau pe rege şi închise ochii. Oricât de furios ar fi fost pe Robert, oricât de mult îşi dorise să se despartă de omul acela şi să revină la vechea lui viaţă, nu-şi dorise aşa ceva. Ar fi trebuit să-i lase pe Comynul Negru şi pe bătăuşul ăla ciung de MacDougall să-l omoare, dar viaţa lui nu fusese unica în joc.

După ce MacDougall îl dusese din Perth la Leuchars, Alexander fusese bătut ore în şir, căci contele voia să ştie totul despre planurile lui Robert. În cele din urmă, când abia mai era conştient, Will fusese târât înăuntru la ordinul contelui. Cu sângele înceţoşându-i vederea, Alexander privise cum cavalerul fusese silit să îngenuncheze în faţa lui. Will era pământiu la faţă,

dar îşi ţinuse capul sus, privindu-l în ochi chiar şi când Alexander refuzase să răspundă la întrebări, chiar şi când simţise apăsarea cuţitului pe gâtul său dezgolit. Ba chiar şi când îi tăiaseră beregata. Făcuseră la fel şi cu Ewen, şi Alexander tot nu vorbise.

Tom îl făcuse să cedeze. Tânărul Tom, scutierul lui, implorase milă când călăii îi apăsaseră vârful cuţitului în colţul ochiului, ameninţând să i-l scoată. Când vârful armei pătrunsese în piele, băiatul izbucnise în plâns şi se scăpase pe el. Atunci Alexander cedase. Ca să-i desluşească spusele, unul dintre oamenii contelui fusese silit să îngenuncheze în balta de sânge şi urină pe care o făcuse.

— Islay. Merge la Islay.

Zadarnic cedase. Ticăloşii tot îl uciseseră pe Tom.

Alexander îşi dorise să-l ucidă şi pe el, dar Comynul Negru poruncise să fie ţinut în viaţă, pentru cazul că le-ar mai fi putut fi de folos.

— Dacă nu e bun la altceva, îl auzise el pe conte, o să li-l dăm englezilor şi astfel regele va avea şi mai multă încredere în noi. Luaţi-l cu noi! O să i-l predau chiar eu. Îmi imaginez că regele Edward va fi fericit să se ocupe în persoană de o căpetenie de-a lui Bruce.

Un murmur de nerăbdare se răspândi în rândurile armatei ascunse în pădure când de cealaltă parte a câmpiei se ivi încet o oaste. Alexander înţepeni la vederea coloanei ce ieşea din vale, pătrunzând în marea de iarbă ca un şarpe negru şi gros. Coloana se lungi tot mai tare pe măsură ce apăreau tot mai mulţi oameni, urni călare, alţii pe jos. Murmurelor din jurul său li se adăugă scrâşnetul armelor şi tropăitul copitelor. În câteva clipe, după ordine răstite din partea căpeteniilor ei, armata în aşteptare amuţi. Oamenii stăteau încordaţi, cu sudoarea şiroindu-le pe feţe.

Alexander îşi aţinti ochii către coloana ce înainta pe câmpia luminată de soare, cu inima bătându-i nebuneşte. Se luptă cu funiile de la încheieturi, simţind cum nodurile îi rod pielea în timp ce se străduia să-şi elibereze mâinile. Paznicii lui nu observară, atenţi la oastea ce se apropia. Aceasta era mult prea departe, dar, oricât de lipsit de speranţă era gestul său, trebuia să acţioneze. Nu putea face decât un singur lucru, deşi fără îndoială avea să fie ultima lui faptă pe această lume. În cele din urmă, eliberându-şi mâinile din legături, Alexander îşi trase în jos căluşul, îşi azvârli capul pe spate şi urlă numele lui Robert.

•

Aflat în avangardă, Robert privi în jur şi-l descoperi pe John de Atholl potrivindu-şi pasul calului cu al său.

— Nici urmă de ei? murmură John.

Viziera coifului lui Robert era ridicată. Privea de sub marginea ei de fier cu ochi mijiţi, cercetând câmpia dinaintea lor. O barieră de nori plutea deasupra piscurilor Lomului, şi mai negre în contrast cu soarele auriu al după-amiezii ce scălda pajiştile largi de dincolo de râul Fillan. Plouase cu puţin timp în urmă şi câmpia era ca o mantie unduitoare, întinsă la picioarele munţilor. Cinteze şi fluierari ţâşneau din iarba împestriţată cu flori.

— Le-ai spus să cerceteze drumul înainte, zise John, indicând cu bărbia nordul, în direcţia Tyndrumului, unde munţii cedau locul unor dealuri împădurite. E ceva de mers.

David îşi mână calul alături de al tatălui său.

— Iscoadele?

John clătină din cap.

— Ar fi trebuit să se fi întors până acum, zise Robert privind peste umăr către primele şiruri de bărbaţi călare. Lumina soarelui scânteia pe umbourile[4] şi ţintele scuturilor şi sclipea pe cupolele coifurilor. Privirea lui se deplasă dincolo de şirurile de pedestraşi care mărşăluiau pe lângă cavaleri, către femeile şi copiii ce călăreau într-un grup strâns. Le pusese la mijloc laolaltă cu servitorii, pentru a se asigura că toată compania se deplasa în acelaşi ritm, dar şi pentru a le înconjura cu un scut din bărbaţi.

Elizabeth călărea în fruntea celorlalte femei pe un armăsar alb şi suplu. Soţia lui purta mantia cenuşie pe care i-o căptuşise cu hermină ca să-i facă o surpriză cu ani în urmă, în Essex. Veşmântul era zdrenţuit şi decolorat de soare. Lângă regină era Marjorie, pe un ponei cu picioare zdravene. Fiica lui părea obosită. Surorile lui şi soţiile şi copiii oamenilor să-i călăreau în spatele ei în tăcere. Veselia nunţii pierise. Se risipise cu zile în urmă, în timp ce se pregăteau pentru următoarea etapă a călătoriei, iar James Douglas şi Gilbert de la Hay organizau vânători care să le completeze proviziile împuţinate. În acea dimineaţă, în timp ce încărcau caii de povară, Robert observă că Elizabeth era palidă şi îngrijorată. Auzind-o discutând cu Isabel Comyn, îşi dădu seama că o îngrozea gândul călătoriei pe mare până la Islay. În copilărie soţia sa fusese câte pe ce să se înece şi de atunci se temea cumplit de apă.

— Poate au dat peste cineva pe drum şi trebuie să stea ascunşi? zise John. Drumul duce către Pasul Brander înainte să se bifurce. E greu de crezut că nu-s călători pe el.

Îndreptându-şi din nou privirea înainte, Robert blestemă.

— Înaintăm orbeşte.

— Am putea să aşteptăm, zise John răsucindu-se în şa, în timp ce o mână îi poposea pe mânerul spadei. Era un gest instinctiv, care îi trăda neliniştea. Să le dăm iscoadelor mai mult timp să se întoarcă?

— Nu, zise Robert după o clipă de tăcere. Cu cât stăm mai mult aici, cu atât creşte pericolul de a fi văzuţi. Înaintăm. Dacă avem noroc o să ajungem la *loch* Awe înainte de căderea serii şi o să ne pierdem urma printre dealuri. Campbell e de părere că mâine-seară o să ajungem pe coastă.

Împunse cu pintenii pântecele lui Nălucă, îndemnând calul să înainteze prin marea neliniştită a ierbii într-un trap vioi ce fu imediat imitat de restul avangardei. Nălucă se deplasa cu uşurinţă pe terenul mlăştinos, în ciuda greutăţii zalelor lui Robert, sporite şi de armura din plăci peste care purta o tunică şi o mantie de postav. Vânătorul ar fi fost prea greu pentru un asemenea teren. Gândul readuse cu sine amintirea dureroasă a acelei nopţi din Aberdeen, când fusese silit să admită gravitatea rănii animalului. La comanda sa, armăsarul de luptă se întinsese pe podeaua grajdului fornăind, în timp ce Robert îi mângâia botul. Când Nes îngenunchease lângă el în tăcere, ţinând o ţeapă de fier şi un ciocan, Robert le luase el însuşi. Apropiase vârful ţepii de capul animalului vorbindu-i cu blândeţe. O singură lovitură puternică de baros, aşa cum îl îndemnase grăjdarul.

Robert fu readus în prezent de un zgomot ce răsuna undeva în depărtare. Sunase ca urletul unui animal. Jumătate de milă mai la sud, un stol de ciori ţâşni de sub bolta încâlcită a pădurii. Croncăniturile lor fură împrăştiate de vânt.

— Ce-i? întrebă John văzându-i expresia concentrată.

Robert se strădui să audă dincolo de clinchetul armurii şi al frâielor, de fornăitul cailor şi de bubuitul copitelor, dar nu auzi decât vântul cântând prin iarbă.

— Nu-s sigur.

Neil Campbell, care călărea la stânga lor, privi cercetător în jur

— Ai auzit? îl întrebă Robert.

Neil încuviinţă.

— Posibil să fi fost un lup, zise el, deşi mâna i se încleştă pe mânerul spadei.

— Ce se întâmplă?

Edward îşi îndemnă calul şi veni lângă fratele său. I se alăturară imediat Christopher Seton şi Niall.

Robert ridică mâna, făcând semn avangardei să se oprească. Unul câte unul îi dădură ascultare, răsfirându-se. Bariera întunecată a norilor plutea pe deasupra munţilor, revărsând peste dealuri o perdea de ploaie. Robert scrută pădurea din adâncurile căreia se ridicaseră păsările. Simţi primele picături de ploaie înceţoşând aerul. Înainte ca soarele să fie înghiţit de nori, surprinse de-a lungul lizierei câteva scăpărări: lumină reflectându-se pe metal. Instinctele i se deşteptară. Duse mâna la spadă, dând alarma chiar în clipa în care o mare de oameni se revărsă din pădure.

Urletul lor îndepărtat fu înecat de tunetul copitelor, căci două sute de călăreţi se desprinseră din rândurile din faţă, îndemnându-şi caii la galop. În spatele lor alţi bărbaţi veneau în fugă cu vârfurile suliţelor şi tăişurile securilor strălucind în lumina prevestitoare de furtună. Deasupra călăreţilor fâlfâiau stindarde împodobite cu galerele negre din Argyll şi cu blazonul Comynilor Negri.

În jurul lui Robert oamenii strigau, trăgând armele din teacă. Pe măsură ce alarma se răspândea în rândurile trupei, caii se ridicau speriaţi în două picioare. Câţiva cai de povară se smulseră din mâinile servitorilor îngroziţi şi fugiră. Câteva femei începură să ţipe, făcând câinii să latre şi ameninţând să mai pună şi alţi cai pe fugă. Christian îl smulsese pe Donald din braţele dădacei şi strângea la piept băieţelul care plângea. Mary apucă hăţurile calului Mathildei, care bătea panicat din copite. Isabel Comyn privea încremenită şarja călăreţilor, văzând stindardul soţului ei.

Robert, cu sângele gonindu-i mai iute prin vine, îşi mută privirea de la pâlcul de femei înfricoşate la călăreţii ce se apropiau. Erau încă departe, dar distanţa se micşora rapid: câmpia părea să dispară sub copitele cailor. În spatele lor, alţi şi alţi oameni continuau să iasă dintre copaci. Erau sute, poate chiar mii.

— Sunt prea mulţi! strigă John. O să ne doboare!

Robert luă o hotărâre fără să aibă timp să cântărească dacă era bună sau greşită.

— Niall! Edward! strigă el, arătând cu spada către femei. Duceţi-le de-aici! Luaţi cu voi pedestrimea şi arcaşii! Întoarceţi-vă în vale şi îndreptaţi-

vă către pădurile din spatele Fillanului! O să-i reţinem cât de mult vom putea!

— Pe naiba! obiectă Edward.

— Du-te! răcni Robert furios, făcându-şi fratele să tresară.

Un muşchi zvâcni pe obrazul lui Edward, dar acesta îşi răsuci calul şi, cu ajutorul lui Niall, îi făcu pe pedestraşi să alcătuiască un scut în jurul femeilor, copiilor şi servitorilor şi să se retragă în direcţia de unde veniseră.

Robert o zări pentru ultima oară pe Marjorie – privindu-l peste umăr cu groaza înscrisă pe chip apoi îşi coborî viziera. Lovind violent cu călcâiele, îl îndemnă pe Nălucă spre masa de călăreţi ce se apropiau.

— Pe ei! răcni el cu vocea răsunând înăuntrul coifului.

Oamenii săi călăreau alături. Caii se avântau prin iarbă, azvârlind de sub copite bulgări negri de noroi. Ploaia se înteţise, înceţoşându-le vederea. Înaintea lor, duşmanul se apropia cu repeziciune. În sfârşit sosise ziua răfuielii pentru uciderea lui John Comyn. Robert ştiuse dintotdeauna că va veni. Oamenii aceştia care goneau către el cu spadele şi securile ridicate erau judecătorii şi călăii săi, veniţi să răzbune sângele rudei lor. Dar nu avea de gând să şovăie sau se cedeze dinaintea lor. Vieţile tuturor celor dragi lui erau în joc. Cu imaginea fiicei sale plutindu-i pe dinaintea ochilor, Robert lovi brutal cu pintenii pântecele lui Nălucă, făcându-l să se năpustească în primele rânduri ale duşmanului.

Cele două forţe se ciocniră cu un zgomot înfiorător, care umplu câmpia. Oameni şi cai se izbiră unii de alţii, suliţe se sfărâmară de scuturi, oase se frânseră sub impact. Unii călăreţi fură azvârliţi din şei şi se rostogoliră pe solul mlăştinos, în noroiul lipicios ca smoala. Mulţi reuşiră să se ridice şi dezmeticindu-se de pe urma căzăturii se năpustiră către cei în preajma cărora se pomeniseră, lovind şi tăind. Ploaia îi biciuia pe toţi, deasă şi orbitoare de parcă cerul ar fi vrut să ia şi el parte la luptă.

Robert se avântă în inima rândurilor duşmane, înfigându-şi spada în gâtlejul unui bărbat care se repezise să-l lovească, arătându-şi ochii holbaţi prin deschizătura coifului. Îi smulse spada din trup şi bărbatul se zbătu, împroşcându-l cu sângele său. O lovitură puternică într-o parte a coifului îi făcu urechile să răsune. Urlă lovind în oamenii şi caii înghesuiţi dinaintea lui, ignorând durerea cumplită care îi străbătu umărul când asupra scutului său se abătu o ploaie de lovituri. Lumea se reduse la zidul mişcător de trupuri din faţa lui, care trebuia lovit în orice loc vulnerabil, pentru a fi doborât.

Forţele celor două trupe de cavalerie erau aproape egale, dar asta numai până când în luptă aveau să intre şi pedestraşii care se apropiau în goană. Unica speranţă a lui Robert în aceste minute disperate era ca el şi oamenii săi să rănească sau să ucidă suficienţi călăreţi ca să le încetinească înaintarea. Asta ar fi trebuit să le ofere femeilor răgaz să-şi afle scăparea în pădurea de dincolo de St Fillan. Cu răsuflarea şuierând fierbinte în spaţiul strâmt al coifului, lovi cu scutul faţa unui bărbat într-o tunică împodobită cu blazonul Argyllului. Cavalerul se clătină şi Robert îi înfipse spada în coaste.

John de Atholl lupta cu furie alături de fiul său. James Douglas era în apropiere, cu obrajii palizi stropiţi de sânge. Lupta ca o furie, dezgolindu-şi dinţii şi biciuind aerul cu spada. Christopher Seton fusese târât în inima încăierării, alături de vreo zece cavaleri de-ai lui Atholl. Se luptau cu nişte bărbaţi ce arborau blazonul Comynului Negru. Gilbert de la Hay se repezi la un nefericit din Argyll, care-şi pierduse coiful. Spada lui Gilbert descrise un arc către gâtul lui şi omul se aplecă, dar nu suficient. Lama îi pătrunse în frunte şi îşi continuă drumul, retezându-i creştetul cu tot cu gluga căptuşită. Bărbatul alunecă din şa cu o expresie de uimire pe chip, arătând ca un ou cu vârful retezat. Calul lui se ridică în două picioare şi-l izbi cu copita în faţă pe unul dintre camarazii celui căzut. Acesta dădu înapoi, scuipând sânge amestecat cu dinţi. Şi alţi cai se prăbuşeau, loviţi de spade şi securi, nechezând în cădere şi trăgându-şi călăreţii jos odată cu ei.

Scoţându-şi spada însângerată din trupul unui alt cavaler din Argyll, Robert se răsuci în şa. Femeile dispăruseră de pe câmpie, conduse în vale de fraţii săi şi de pedestrime. Pedestrimea inamică aproape îi ajunsese şi răcnetele ei fioroase zguduiau văzduhul. Robert se pregăti să ordone retragerea, dar strigătul îi fu retezat abrupt şi se pomeni smucit într-o parte. Unul dintre oamenii din Argyll îl apucase de mantie şi îl trăgea către vârful spadei sale. Robert se împotrivi. Paftaua care îi prindea mantia se rupse şi duşmanul său rămase cu pânza în mână. Bărbatul mârâi înfuriat şi apucă frâiele calului lui Robert. Strivit între cei doi cai, Robert nu se putea elibera. Văzând pericolul, James Douglas se repezi spre duşman din cealaltă parte, înfigându-şi spada adânc în coapsa omului şi eliberând-o într-un arc de sânge.

În timp ce bărbatul cădea din şa, Robert îl întoarse pe Nălucă:

— *Înapoi*! *Înapoi*!

•

Alexander icni, încercând să tragă aer în plămâni. Zăcea îndoit de mijloc pe solul umed, ghemuit în jurul durerii din stomacul său, în care omul lui Comyn îl lovise cu pumnul, retezându-i strigătul. Din această perspectivă privise cavaleria ieşind dintre copaci, în timp ce pământul de sub el se cutremura de duduitul copitelor. Se luptase cu primele câteva guri de aer în vreme ce pedestrimea se repezea pe urmele călăreţilor. Lumea, pe care nu se aşteptase să o mai vadă, reveni în jurul lui pe măsură ce îşi umplu plămânii. Oastea dispăruse de cealaltă parte a câmpului şi singurii care mai rămăseseră erau cei doi gardieni ai săi. Unul se afla la marginea pădurii, de unde urmărea desfăşurarea luptei, iar celălalt era aplecat deasupra lui, ţinând în mâini funia de care se descotorosise mai înainte, gata să-l lege din nou.

Trăgând o ultimă gură de aer binecuvântat, Alexander apucă de funie şi îl trase brutal pe paznic spre el, repezindu-şi în acelaşi timp capul în sus. Fruntea lui îl lovi pe paznic în şaua nasului. Bărbatul se dădu pe spate, ducându-şi mâinile la obrazul îndurerat. Se auzi un zăngănit depărtat, dar sonor, semn că cele două oşti se ciocniseră. Dincolo de răcnetele pedestrimii care continua să alerge prin iarbă răzbăteau strigăte stinse. Smulgând funia din mâna temnicerului său, Alexander se ridică în picioare, deşi fiecare părticică din trupul lui bătut şi învineţit protesta. Din cauza zgomotului luptei, celălalt paznic nu auzi tufişurile frângându-se când Alexander se aruncă asupra tovarăşului său, răsucind funia cu ambele mâini şi petrecându-i-o peste cap ca să i-o strângă în jurul gâtului. Bărbatul scoase un gâlgâit retezat brusc când traheea îi fu strivită, dar acum celălalt paznic fusese alertat. Văzându-şi tovarăşul care se zbătea sufocându-se în strânsoarea funiei, îşi trase spada şi se repezi către el.

Alexander atacă. Folosindu-se de celălalt paznic ca de un scut, îl îmbrânci în spada îndreptată spre el, care îi pătrunse în trup până la mâner. Impactul îl făcu pe cel de-al doilea paznic să cadă pe spate. Se prăbuşiră unul peste altul ca doi îndrăgostiţi. Alexander se întinse după spada paznicului înjunghiat, o smulse din teacă şi se repezi la celălalt gata să-i dea o lovitură mortală. Dar nu mai era nevoie. Paznicul căzuse cu spinarea într-o rădăcină de copac pe care copitele cailor o transformaseră într-o ţepuşă ascuţită. Rădăcina îi spintecase craniul, ieşindu-i printr-un ochi.

Alexander se împletici gâfâind către locul unde erau priponiţi caii celor doi. Strângând sabia în pumn, îl eliberă pe unul dintre ei cu mâna tremurând. Temnicerii săi îl lăsaseră numai în cămaşă şi izmene, care erau

sfâşiate şi pline de sânge. Îşi vârî piciorul desculţ în şa şi încălecă. Răsuci calul şi-l lovi cu călcâiele în burtă. Când ieşi din pădure ploaia îl udă până la piele, dar frigul îl învioră şi mintea i se limpezi în timp ce-şi mâna calul într-un galop disperat. De cealaltă parte a pajiştii răscolite de copite şi paşi, cele două trupe de cavalerie se amestecaseră şi culorile blazoanelor se contopiseră. Depăşind în goană cele dintâi şiruri de pedestraşi, Alexander surprinse o scânteiere galbenă, contrastând cu veşmintele negre ale oamenilor lui Comyn. Recunoscu blazonul lui John de Atholl. Robert nu putea fi prea departe de cumnatul său. În luptă, cei doi erau inseparabili. Alexander smuci frâiele, mânându-şi calul în direcţia culorilor.

Cu un ultim avânt, lăsă în urmă pedestrimea ale cărei rânduri din faţă aproape ajunseseră la locul luptei. Dădu din goana calului peste câţiva oameni care alergau şi-i împrăştie cât colo. Pătrunse în încăierare chiar în spatele trupei lui Atholl, croindu-şi drum printre cavalerii lui Comyn şi lovindu-i pe la spate cu spada furată. Nu se aşteptau să fie atacaţi din spate şi se dovediră uşor de doborât. Îl săgetă o durere cruntă în picior când calul său se strivi de un altul. O lovitură răzleaţă de spadă îi brăzdă braţul, pătrunzându-i până la os, dar abia o simţi, căci febra bătăliei îl copleşise, făcându-l să danseze pe linia subţire dintre viaţă şi moarte.

Aerul umed duhnea a noroi şi a intestine revărsate. Alexander era suficient de aproape ca să vadă chipurile cavalerilor lui Atholl. Tresări, zărind în rândurile lor un tânăr care rânjea pe deasupra marginii scutului. Şuviţe blonde răzleţe îi scăpaseră de sub gluga de zale şi i se lipiseră de obraz.

— Christopher!

Strigătul răguşit al lui Alexander se pierdu în larma bătăliei. Spadele se ciocneau cu trosnete asurzitoare de lemnul scuturilor, acoperind zgomotul pedestrimii care intrase şi ea în luptă, cu armele şi securile ridicate, gata să dea primele lovituri duşmanului. Sosiseră prea târziu. Robert şi oamenii săi se degajau din încăierare, gonind înapoi de unde veniseră şi lăsând în urma lor zeci de morţi şi muribunzi. Nu toţi oamenii regelui îl urmară, fiindcă pătrunseseră prea adânc în liniile duşmane şi nu le puteau părăsi cu uşurinţă. Printre aceştia se afla şi Christopher, alături de o mică trupă de cavaleri de-ai lui Atholl, lovind cu disperare în oamenii lui Comyn, care îi înghesuiau din toate părţile încercând să-i copleşească. Alexander scoase un urlet de disperare, înfigându-şi spada udă de sânge în fiecare centimetru de carne neprotejată pe care-l vedea în încercarea de a ajunge lângă vărul său.

Pentru o clipă, mareea luptei îi apropie unul de altul. Pe deasupra scutului, ochii lui Christopher se măriră a recunoaştere. Alexander vru să-i strige ceva, dar muchia de metal a unui scut îl lovi în cap. Lumea dispăru.

•

Alexander îşi veni în simţiri tuşind, cu gura şi nasul pline de noroi. Se ridică în patru labe şi vomită un torent de lichid cafeniu. Îl usturau ochii. Şi-i şterse cu mâneca udă a cămăşii şi clipi ca să-şi limpezească vederea. Lumea din jurul lui se schimbase. Pentru o clipă crezu că murise şi se trezise altundeva. În iad, desigur, judecând după scâncetele şi gemetele ce înţesau văzduhul. Ploaia încetase şi soarele scălda din nou câmpia. Razele lui străluceau dureros căzând peste amestecul roşu de membre tăiate şi trupuri spintecate ce acoperea terenul mlăştinos. Cai răniţi se zvârcoleau printre morţi şi muribunzi. Aerul duhnea. Păsările mlaştinii dispăruseră şi locul lor îl luaseră ciorile, venind în zbor dinspre dealuri, atrase de duhoarea cadavrelor. Alexander se ghemui cu genunchii la piept, privind câmpia. Cum se terminase bătălia? Unde erau oamenii? La acest gând, în minte i se ivi faţa vărului său.

Alexander reuşi să se smulgă din noroi, clătinându-se de durere şi oboseală. Tot trupul îi tremura necontrolat. Privi în jur încercând să-şi păstreze echilibrul, până ce ochii îi poposiră pe un petic în dungi galbene şi negre, vizibil în iarba strivită. Se împletici până la acolo şi îngenunche lângă cavaler, unul dintre oamenii lui Atholl.

— Christopher Seton, zise Alexander cu vocea ca un croncănit. Lupta alături de voi. A scăpat?

Ochii bărbatului erau deschişi. Se uită la Alexander fără să înţeleagă. Plimbându-şi privirea pe trupul lui, Alexander observă că avea o rană largă în coaste. Inelele cămăşii lui de zale fuseseră sfâşiate şi fânul care îi căptuşea pieptarul ieşise prin ruptură. Parcă-i o sperietoare, îşi spuse năucit Alexander. Dedesubt se vedea strălucirea umedă a intestinelor trandafirii şi gălbui. Omul continuă să-l privească lingându-şi buzele. Auzind sunetul prelung al unui corn, Alexander se răsuci grăbit. Ochii i se concentrară cu greutate asupra oştirii ce călărea spre el. Pentru moment crezu că se întorseseră Comyn şi MacDougall, dar aceşti oameni nu erau îmbrăcaţi în negru. Zări stindardul înălţat în fruntea oştirii. Blazonul era inconfundabil: trei lei aurii pe fond stacojiu.

Alexander se ridică şi se sili să pună un picior înaintea altuia, până când, în cele din urmă, izbuti să alerge. Auzi strigăte îndepărtate şi sunetul

cornului se repetă. Încă mai alerga când în urma lui răsună duduitul înfundat al copitelor.

PARTEA A DOUA

„Pentru ţara ta lupţi şi pentru ea ar trebui, de ţi se va cere, să mergi de bunăvoie la moarte: căci aceasta înseamnă victoria şi tămăduirea sufletului”.

Istoria regilor Britaniei,
GEOFFREY DE MONMOUTH

Capitolul 11

CASTELUL FINLAGGAN (ISLAY), SCOŢIA
1306

Procesiunea înainta pe digul ce traversa apele mărginite de trestii de pe ţărmul nordic al Finlagganului, cordonul ombilical din piatră ce lega cele două insule, Eilean Mor şi Eilean na Comhairle. Înainte, la capătul digului, sala sfatului domina insula mai mică, făurită de mâna omului. La intrare ardeau torţe împodobind apa cu reflexiile lor diamantine. În întunericul catifelat al dealurilor înconjurătoare se auzeau vite mugind. Dincolo de ele, în depărtare, flancurile brăzdate ale Sânilor Jurei se desenau sumbre pe cerul sidefat al înserării.

În timp ce bărbaţii pătrundeau prin intrarea boltită a sălii, Thomas Bruce privi peste umăr, dincolo de pâlcul de clădiri de pe Eilean Mor, unde fumul se ridica din hornul sălii mari. Pentru o clipă i se păru că zăreşte conturul unei corăbii mult scufundate în apă, acolo unde un alt dig lega insula mai mare cu ţărmul de dincolo de ea. Reflexia dealurilor în apă îl deruta însă.

Cormac fu silit să se oprească brusc, ca să nu dea peste el.

— Nu vin, frate!

Thomas îi întâlni privirea.

— Poate că nu.

Fratele său adoptiv îi întoarse neşovăitor privirea. În lumina torţelor, părul lui roşcat părea el însuşi o flacără. Asemenea celorlalţi zece irlandezi

cu care veniseră de la Antrim, Cormac purta tradiţionala tunsoare *cúlán,* cu bretonul des şi ciufulit căzându-i pe ochi şi cu ceafa tunsă scurt.

— Dacă vrei părerea mea, asta nu-i rău.

— Haide, Thomas! îl strigă Alexander Bruce din uşa sălii, unde, în sutana lui cafenie cu glugă, se confunda cu umbrele. Să nu ne facem gazda să aştepte.

Thomas se răsuci şi-şi potrivi desaga pe umăr, simţind cum pielea se întinde sub greutatea cufărului. S-ar fi aşteptat ca promisiunea dinăuntrul lui să îi atragă pe lorzii din Garmoran cum îi atrage pe lupi mirosul de sânge.

Intrând cu Cormac pe urmele lui, Thomas cercetă încăperea din priviri. Se afla în Islay de aproape o lună, sosit cu corabia din Irlanda, unde lordul Donough mobiliza bărbaţii Antrimului pentru războiul lui Robert, dar punea pentru prima oară piciorul în sala sfatului din Eilean na Comhairle, inima domeniului familiei MacDonald. Torţe îşi răspândeau lumina pe pereţii văruiţi. Deasupra lor grinzile se încrucişau în penumbră, iar liliecii brăzdau aerul, tulburaţi de murmurul vocilor bărbaţilor care ocupau fără grabă laviţele aşezate pe mai multe şiruri dinaintea unei estrade cu un jilţ singuratic, ridicate lângă peretele opus intrării.

Bărbatul care îi condusese urcă treptele podiumului şi se aşeză. Angus Og MacDonald, lordul de Islay, era un bărbat de vreo patruzeci de ani, cu pieptul lat, pielea cafenie şi un chip puternic, încadrat de păr blond-nisipiu, înspicat cu cenuşiu pe la tâmple. În timp ce oamenii se aşezau pe laviţe, el cerceta camera din priviri, cu ochi albaştri ageri şi atenţi la toate. Veniseră, la chemarea sa, de pe moşiile sale din Kintyre şi Islay, din sudul Jurei, din Oronsay şi Colonsay. Căpetenii experimentate, care se luptaseră cu nordicii în cea din urmă bătălie dusă de aceştia pe ţărmurile vestice, cu patruzeci şi trei de ani în urmă, erau însoţite de fii robuşti şi de nepoţi nerăbdători, dintre care mulţi aspirau acum mai degrabă la titlul de cavaler decât la viaţa sălbatică şi supusă legilor mării pe care o duseseră strămoşii lor prădalnici.

Condus de uşierul lui Angus, Thomas se aşeză în faţă, punându-şi la picioare desaga de piele. Nu încredinţase nimănui altcuiva povara de când Robert i-o dăduse pe Stânca Dumbarton, laolaltă cu Toiagul lui Malachy, acum reintrat în mâinile călugărilor de la abaţia din Bangor. Alexander i se alătură, cu mâinile adunate în poală şi cu crucea de argint de la gât scânteind în lumina torţelor. Cormac şi oamenii din Antrim, cărora lordul Donough le poruncise să îi însoţească pe cei doi fraţi în Islay, se aşezară pe laviţele din spate. Privindu-l pe Angus aşezat pe podium, având pe peretele

din spate un stindard cu blazonul clanului MacDonald – o corabie neagră cu pânzele ridicate – Thomas îşi zise că acesta arăta ca un rege, şi nu ca un simplu lord. Ceea ce, ca stră-strănepot al lui Somerled, şi era.

Străvechiul regat al mărilor, compus din mai bine de cinci sute de insule dispuse în arc în jurul coastei de apus a Scoţiei, la mila capriciilor Mării Nordului, fusese împărţit între fiii lui Somerled după moartea acestuia. Influenţa regilor nordici care jefuiseră sau colonizaseră o parte din acest lanţ de insule făcuse ca printre urmaşii lui Somerled loialităţile să fie divizate, declanşând un război care dura de generaţii întregi. Cu patruzeci de ani în urmă, odată ce nordicii cedaseră controlul, Insulele Vestice se lăsaseră atrase sub autoritatea regilor Scoţiei, dar lorzii celor trei familii ce guvernau aceste teritorii erau bărbaţi mândri şi cruzi, cu memorie bună, care încă le mai inspirau comunităţilor peste care guvernau un respect demn de un rege. În ultimele câteva săptămâni petrecute în Islay, Thomas văzuse asta limpede.

— Bine aţi venit! zise Angus într-o galeză muzicală şi pură, plimbându-şi privirea peste sală şi părând să întâlnească ochii fiecărui om în parte. V-am chemat aici în numele preacinstiţilor mei oaspeţi, sir Thomas Bruce şi Alexander, parohul de Glasgow. Au venit din partea fratelui lor, regele Robert, care îmi cere ajutorul în războiul împotriva regelui Edward.

Sala se umplu de murmure de surpriză.

Thomas privi peste umăr, observând că mulţi se încruntau sau clătinau din cap. Se aşteptase la asta. De la începutul războiului, familia MacDonald îl susţinuse pe regele Edward, la fel ca tatăl său şi ca alţi mari seniori scoţieni. Declaraţia reprezenta o dramatică schimbare de perspectivă.

— Lordul meu, spuse un bătrân care îşi încleşta mâinile pe un toiag la fel de noduros şi de strâmb ca el, în timp ce războiul cu Anglia a răvăşit continentul, noi aici am rămas neatinşi. De ce să riscăm furia regelui Edward după atâţia ani?

— Pentru că acum avem un nou rege, Gillepatrick, răspunse Angus.

— Un rege care şi-a luat tronul cu forţa, împotriva voinţei multora.

Din sală răsunară murmure de aprobare.

Thomas vru să vorbească, dar îşi muşcă limba. Nu avea nicio autoritate aici, deşi Angus îl tratase cu ospitalitate.

— Gillepatrick are dreptate, interveni un bărbat mai tânăr. Bruce şi-a făcut mulţi duşmani puternici, şi nu doar în Anglia. N-au trecut decât trei ani de când Richard de Burgh a primit poruncă să atace fieful Butte al lui sir

James Stewart. Din Irlanda se poate ajunge uşor pe pământurile noastre. Cine poate spune că nu vom vedea corăbiile lui Ulster şi pe ţărmurile astea dacă ne vom alia cu duşmanul regelui Edward?

— În clipa asta contele de Ulster are alte probleme, zise Cormac ridicându-se în picioare. Compatrioţii mei irlandezi continuă să atace aşezările engleze de la graniţă, în sud şi în vest. Tatăl meu, lordul Donough de Glenarm, pregăteşte o flotă care îi va aduce pe războinicii din Antrim în ajutorul regelui Robert. Ulster e atât de ocupat cu atacurile compatrioţilor mei, încât nu are resurse ca să-l oprească pe tata. N-o să vă atace pe voi.

Cormac surprinse privirea de avertisment pe care i-o aruncase Thomas.

— Cu tot respectul v-o zic, adăugă el înclinând din cap către Angus.

Angus ridică mâna, cerând să se facă linişte.

— Tata a jurat credinţă cauzei lui Bruce înainte ca John Balliol să fie încoronat, înainte de începerea războiului. Eram la Turnberry când lordul de Annandale i-a primit jurământul. Acum nepotul său mă cheamă să îndeplinesc acel jurământ. Refuzând aş jigni onoarea tatălui meu.

— Onoare? Aşa-i zici tu?

Auzind vocea aspră ce venea din spatele sălii, majoritatea oamenilor se răsuciră întinzându-şi gâturile ca să vadă cine i se adresase lordului lor cu atâta lipsă de respect. Thomas zări o siluetă ce ieşea din umbră în lumina torţelor. Era un bărbat înalt, vânos, cu părul negru lung până la umeri. Purta o mantie albastră precum cerul, prinsă pe umăr cu o broşă de argint. Falca lui pătrată era întunecată de tuleiele unei bărbi de câteva zile ce ascundea parţial un defect sau poate o cicatrice ce îi strâmba colţul buzei de sus. Bărbatul nu-l slăbea din ochi pe Angus.

— Eu îi zic ambiţie.

Angus se aplecă, încleştându-şi mâinile pe braţele jilţului.

— Lachlan! Te aşteptam de acum câteva zile.

La auzul numelui, Thomas înţelese că bărbatul era Lachlan MacRuarie, căpetenia galloglaşilor din Highlandul vestic, fiu bastard al lordului de Garmoran şi unul dintre urmaşii lui Somerled. Atinse cu vârful cizmei desaga de piele de la picioarele lui, simţind că nerăbdarea îi sporeşte.

— Vrei să-l sprijini pe Bruce nu din cauza jurământului tatălui tău, ci fiindcă eşti convins că îţi va aduce ceea ce îţi doreşti cel mai tare. Nu spune că nu-i aşa, vere, zise Lachlan arcuindu-şi buza strâmbă. Probabil ştii că MacDougallii au ridicat o armată împotriva lui Bruce, vrând să-l

pedepsească pentru uciderea lui John Comyn. Mai ştii şi că, dacă îl ajuţi pe Bruce şi el iese victorios, poate că îţi va da în dar insula aia a lor.

Angus se ridică în picioare.

— Lismore ni se cuvine ca urmare a căsătoriei fratelui meu cu căţeaua aia din neamul MacDougall. Faptul că lorzii din Argyll refuză să-i plătească zestrea nu înseamnă că e insula lor. Înseamnă că e un teritoriu furat: un teritoriu pentru care fratele meu şi-a pierdut viaţa, după cum ştii prea bine, *vere,* dat fiind că le-ai dat o mână de ajutor puilor ălora de târfe.

Angus făcu semn către doi dintre oamenii săi care se aflau în spatele sălii.

— Luaţi-l!

În timp ce cei doi se îndreptau către el, Lachlan strigă un ordin. Pe uşile sălii năvăli un grup de bărbaţi. Cei mai mulţi purtau tunici de lână în carouri şi braţele dezgolite le erau bronzate de soare şi musculoase. Toţi aveau în mâini spade sau pumnale. Doi dintre ei ţineau între ei un alt bărbat, apăsându-i o spadă pe beregată.

Thomas îl recunoscu pe captiv drept majordomul lui Angus. Se aplecă şi apucă desaga de piele în timp ce sala se umplea de strigăte de indignare şi scrâşnet de săbii trase din teci. În spatele lui, Cormac şi oamenii din Antrim se ridicaseră cu spadele în mâini.

— Opriţi-vă! le strigă Angus oamenilor săi. Îşi întinse mâinile către Lachlan într-un gest de împăcare. Nu face asta!

Zâmbetul batjocoritor al lui Lachlan pierise. Ochii lui verzi erau reci ca gheaţa.

— Credeai că-s atât de prost încât să vin singur în casa omului care ne-a făcut prizonieri pe mine şi pe fratele meu pe o stâncă uitată de Dumnezeu vreme de cinci ani blestemaţi?

— Cinci ani? Iisus mi-e martor, n-ai stat închis nici măcar unul, au avut grijă MacDougallii de asta!

— Dar Ruarie n-a fost la fel de norocos ca mine, nu-i aşa? Paznicii tăi l-au făcut să plătească pentru evadarea mea.

Un bărbat se desprinse din grup şi i se alătură lui Lachlan. Era mai scund şi mai lat, iar capul lui chel era acoperit de o reţea hidoasă de cicatrici. Un ochi îi lipsea. În locul lui era o gaură întunecată.

— Am negociat eliberarea fratelui tău, zise Angus ducând mâna la *dirk*-ul de la centură. Deşi regele Edward îl voia închis pe viaţă pentru că îi jefuise şi arsese una dintre corăbiile regale.

Ruarie îi întoarse privirea fără să clipească din unicul său ochi. Arăta ca un mastiff gata de atac. Strângea în mâini o secure.

— Ce frumos din partea ta, zise Lachlan cu răceală.

— Îndrăzneşti să spui că lordului meu îi lipseşte onoarea? mârâi unul dintre oamenii lui Angus. Când MacDougallii ne-au atacat insulele şi ne-au măcelărit oamenii voi i-aţi urmat prădând după pofta inimii. Ca nişte ciori mereu în căutare de cadavre, aşa sunteţi tu şi neamul tău, MacRuarie! Nu există onoare printre voi, tu şi clanul tău de bastarzi!

Oamenii ce-l însoţeau pe Lachlan se zbârliră. Majordomul ţipă, simţind cum pumnalul îi pătrunde în carnea gâtului. Angus coborî de pe podium scoţându-şi *dirk*-ul din teacă.

Alexander fu cel care-i opri.

Thomas tresări, văzându-şi fratele cum iese pe culoar, rămânând între Angus şi Lachlan.

— Pace!

Alexander îşi ridică mâinile cu câte o palmă întoarsă către fiecare dintre cei doi, ca Moise despărţind Marea Roşie.

Angus se opri la auzul vocii sale. Lachlan îl privi pieziş, dar nu mai făcu nicio mişcare.

Alexander privi de la unul la altul.

— Orice dispute aveţi voi doi, ele nu mă privesc nici pe mine, nici pe fratele meu. Noi am venit aici cu un singur scop: să vă aducem convocarea regelui vostru, care vă cheamă la luptă împotriva duşmanului comun al Scoţiei.

Auzind această declaraţie vehementă, Thomas îşi privi fratele cu gura căscată. De când părăsiseră Scoţia, imediat după încoronare, Alexander fusese profund tulburat de amestecul fratelui lor în uciderea lui John Comyn. La Antrim, în timp ce Thomas şi lordul Donough adunau oamenii la luptă, el se mulţumise doar să le restituie toiagul călugărilor din Bangor şi să se roage pentru sufletul lui Robert.

— Sprijinul vostru, zise Alexander cu ochii pe Lachlan, nu va rămâne nerăsplătit. Îi făcu un semn din cap lui Thomas: Frate!

Ascunzându-şi uimirea, Thomas se adună. Strângând desaga de piele în pumn străbătu culoarul trecând pe lângă Alexander. Oamenii lui Lachlan erau în continuare gata de luptă, la fel ca şi ai lui Angus, dar ochii tuturor erau acum aţintiţi asupra lui Thomas. Se opri la câţiva paşi de Lachlan, privind spadele îndreptate spre el. Îşi aminti cum cineva, poate Neil

Campbell, spusese că membrii clanului MacRuarie erau imprevizibili şi capricioşi ca mările pe care le stăpâneau. Se aplecă şi puse desaga pe rogojina de pe jos, apoi, deschizând-o, scoase la iveală un cufăr de lemn. Desfăcu încuietoarea, dădu capacul la o parte, apoi îl ridică.

Lachlan îl mai privi o clipă pe Thomas, apoi ochii i se abătură către cufărul deschis. Înăuntru sute de monede de argint scânteiau în lumina arămie a torţelor.

MacRuarie se aplecă, cercetând cufărul cu unicul lui ochi.

— Am văzut mai mult argint pe mâna unuia dintre ţâncii mei, zise el cu voce răguşită.

— E numai un simbol al bunei noastre credinţe, zise Thomas. Regele vă va da mult, mult mai mult, dacă acceptaţi să vă puneţi toţi bărbaţii în stare să lupte şi toate corăbiile în slujba cauzei lui. Nu de asta aţi venit aici? Pentru că aţi aflat despre răsplată?

O vreme Lachlan nu zise nimic. Apoi se întinse şi închise capacul.

— Nu sunt sigur că regele Robert va fi în măsură să-şi respecte promisiunea. O trupă de cavaleri englezi ajutaţi de bărbaţi din Galloway l-au înfrânt pe fratele tău lângă Perth acum o lună.

— Dumnezeule mare!

Ignorând murmurul lui Alexander, Thomas făcu un pas înainte.

— Minţi!

Zicând asta, cercetă ochii verzi ai lui Lachlan, dar nu zări nici urmă de prefăcătorie. Se răsuci către Angus, căutând vreun semn că ştiuse despre asta, dar lordul părea sincer surprins. El şi Alexander se aflaseră de luni întregi departe de tabăra fratelui lor, în Antrim şi apoi în Islay, fără nicio veste de pe uscat. Era posibil.

— De unde ştii? întrebă el întorcându-se către Lachlan. A fost prins?

— Ultimele veşti spun că e pe fugă. Dar cu MacDougall, Comyn şi englezii pe urmele lui mă îndoiesc că se va mai bucura mult timp de libertate.

Thomas îi vedea în minte pe Robert, Niall şi Edward, surorile şi fraţii săi. Alungă această imagine, ştiind că nu trebuia să dea greş, nu dacă mai exista o şansă.

— Atunci nu-l cunoşti pe fratele meu! Pentru că, ascultă la mine, orice înfrângere va fi suferit, îşi va reveni. E croit din aceeaşi stofă ca bunicul nostru, care s-a luptat cu necredincioşii în Palestina şi a fost numit moştenitor al tronului în fragedă tinereţe.

Vocea îi deveni mai puternică.

— Puteţi pleca acum fără să luaţi aceşti bani şi veţi fi priviţi pentru totdeauna de regele vostru drept nişte laşi şi tâlhari. Sau, încheie el întorcându-se şi adresându-li-se şi lui Angus şi oamenilor săi, puteţi să vă uniţi forţele cu ale lui şi să îl ajutaţi să ne luăm înapoi regatul!

Capitolul 12

LOCH LOMOND, SCOŢIA
1306

— Nu-l putem traversa.

Simţind epuizarea din glasul lui Gilbert, Robert privi în jur. Bărbatul acela ca un turn zăcea prăbuşit pe mal, nefiind în stare să se mai ţină pe picioare. Faţa lui odinioară strălucind de sănătate era acum trasă, iar părul lui blond era năclăit de sânge. În jurul lui şi alţii se lăsau să cadă pe solul nisipos sau se sprijineau de camarazii lor, respirând greu, cu feţele lucioase de sudoare. Aerul umed al zorilor era înţesat de muşte ce roiau în jurul hainelor pătate de sânge şi a rănilor supurânde.

Ochii tuturor erau aţintiţi asupra *loch*-ului ce se întindea dinaintea lor. Ici şi colo suprafaţa lui netedă ca sticla era întreruptă de spinările împădurite ale insulelor, dar în ciuda acestor petice ispititoare de uscat vasta întindere de apă rămânea inaccesibilă. Ţărmul opus era învăluit în ceaţa ce cobora de pe crestele munţilor. Către nord, unde *loch*-ul se îngusta preţ de mai multe mile, se înălţau piscuri uriaşe. Cascade îndepărtate, albe ca laptele, ţâşneau în tăcere prin crăpăturile faţadelor lor de piatră.

— Aici trebuie să fie mai lat de trei mile, zise Neil Campbell, trecându-şi o mână prin părul leoarcă de sudoare.

— Aproape patru, răspunse Robert, căruia îi venea să-şi urle furia spre ceruri.

Ieşind din văile adânci ale munţilor înconjurători se îndreptaseră orbeşte către *loch* Lomond, sperând să îl poată traversa pe la sud, unde se îngusta către gura râului Leven. Ieşiseră însă cu zece mile mai spre nord. Lui Robert îi venea să se prăbuşească lângă ceilalţi, să închidă ochii şi să se lase copleşit de epuizare, dar să dea greş acum putea însemna pieirea. Duşmanul, care îi urmărise neînduplecat de când părăsiseră câmpul de

luptă, nu putea fi prea departe. Acum că părăsiseră sanctuarul munţilor, poticnindu-se pe jos prin pădurea deasă ce mărginea *loch*-ul, erau pradă uşoară pentru urmăritorii lor călări, care se răsfiraseră acoperind aproape tot ţinutul, aşa încât în fiecare depresiune împădurită şi în fiecare vale stâncoasă îi putea aştepta moartea.

Privindu-şi oamenii care luau apă în palme stropindu-şi feţele ca să se învioreze, Robert îşi aminti de o vânătoare la care fusese cu bunicul său cu ani în urmă, la Lochmaben. Îşi aminti cum pătrunseseră călare într-o poiană şi se pomeniseră pe neaşteptate faţă în faţă cu lupul pe care îl hăituiau. Nefericitul animal era ghemuit deasupra unei băltoace, lipăind cu disperare apa stătută. Era atât de epuizat că nu-i auzise apropiindu-se.

— Trebuie să ne continuăm drumul, zise Robert ridicând vocea pentru ca oamenii adunaţi pe mal să-l audă. O să pornim spre sud, de-a lungul...

— Sire!

James Douglas pătrunsese în apa puţin adâncă de la mal, trecând pe lângă oamenii care îşi turnau apă pe răni. Privea concentrat în susul ţărmului.

— E o barcă acolo!

Trecând pe lângă Gilbert de la Hay şi Neil Campbell, Robert înaintă prin apă. Aceasta îi năvăli prin găurile din cizme, făcând să-l usture băşicile de la picioare. Urmărind direcţia în care arăta James, privi către nord de-a lungul malurilor mărginite de copaci. Într-adevăr, zărea conturul unei mici ambarcaţiuni. Un soi de barcă de pescuit ce părea pe jumătate scufundată în mâl.

— Ar dura ore să-i transportăm pe toţi, zise Robert calculând repede şi neplăcându-i rezultatul. Cel puţin o zi. Oamenii lui MacDougall ne-ar putea ajunge înainte să terminăm. Cei rămaşi pe ţărm vor fi prinşi în cursă.

— Nu dacă înotătorii cei mai pricepuţi dintre noi ar traversa odată cu barca, sprijinindu-se de ea când obosesc, zise James.

— Are dreptate, spuse Edward, alăturându-li-se în apa puţin adâncă.

Avea o barbă de câteva săptămâni şi faţa lui prelungă era arsă de soare. Sângele se uscase, formând o crustă cafenie de-a lungul unei tăieturi adânci de pe gâtul său. Tunica absorbise majoritatea sângelui scurs din rană. Veşmântul pătat emana un miros acru.

— Chiar dacă ne ia o zi, tot ar fi mai repede decât dacă dăm ocol *loch*-ului şi încercăm să trecem râul.

— Ia-l pe David şi pe oamenii lui! îi spuse Robert lui James după o pauză. Repede!

James se întoarse grăbit pe mal, făcându-i semn lui David de Atholl, care era înconjurat de cavaleri de-ai tatălui său. Tânărul ascultă ordinele şi încuviinţă, dar Robert observă privirea pe care i-o aruncase. Chipul murdar de praf al lui David era încordat. După bătălie abia îi spusese două vorbe. Robert ştia că era nemulţumit pentru că i se ordonase să se despartă de tatăl său, dar nu avea vreme să domolească tineri rebeli. Toţi fuseseră siliţi să facă sacrificii.

— Poftim! zise Edward dându-i lui Robert burduful său.

Robert îl duse la buze şi bău. Apa, luată dintr-un izvor de munte, avea gust de fier. Când termină, Edward îi luă burduful, dar îi susţinu privirea. Robert se încordă, crezând că fratele său avea să îl critice din nou pentru decizia de a împărţi forţele în două, dar Edward se mulţumi să-i pună o mână pe umăr. După o clipă Robert se desprinse din strânsoarea fratelui său şi reveni pe mal. Dacă le-ar fi lăsat, emoţiile l-ar fi putut doborî.

De undeva din faţă răsunară strigăte. Un bărbat îşi croia drum prin mulţime, încercând să ajungă la rege. Recunoscându-l drept unul dintre cei pe care-i pusese de strajă, Robert simţi cum neliniştea îi alungă oboseala ce-i îngreuna membrele.

— Ce-i, Alan?

— Călăreţi, gâfâi Alan. În valea alăturată.

— Arată-mi!

Pe măsură ce vestea se răspândi, oamenii începură să-şi tragă spadele din teci, cu neliniştea vizibilă pe chipuri. Alan îl conduse pe Robert printre copaci, iar Edward, Gilbert, Neil şi Nes îi urmară.

— Câţi? întrebă Robert în timp ce urca malul abrupt şi acoperit de ferigi pe care coborâseră mai devreme, agăţându-se de rădăcini şi ramuri ca să se tragă în sus. Îşi scoseseră armurile ca să se poată mişca mai repede, dar urcuşul era dificil chiar şi aşa, iar după trei zile pe fugă picioarele şi plămânii săi protestau la fiecare efort. Sudoarea îi îmbroboni fruntea şi i se prelinse pe nas.

— Socot că vreo cincizeci, gâfâi Alan.

În vârful ridicăturii îi aştepta o altă iscoadă, scrutând terenul dinaintea sa, care se cuta formând văi înţesate de mesteceni, frasini şi pini imenşi, siluete întunecate în lumina palidă a zorilor. Bărbatul arătă către nord şi, la depărtare de o milă sau două, Robert zări un şir de bărbaţi călare ce înaintau încet. Se îndreptau către ei.

— Oamenii lui MacDougall? întrebă Neil Campbell, care se ivise lângă ei, respirând greoi.

— Sunt prea departe ca să ne dăm seama, domnule, zise Alan.

Robert blestemă cu furie. Nu avea nevoie decât de câteva afurisite de ore în plus.

— N-am putea să ne ascundem? zise Gilbert, dându-şi din ochi părul încleiat de sânge. Să-i aşteptăm să treacă?

— În clipa când o să luăm barca aia, o să ne trădăm ascunzătoarea. O să cadă asupra noastră înainte să ne putem trece jumătate dintre oameni dincolo.

Robert examină valea aflată la sud de călăreţi.

— Acolo!

Alese un loc unde dealurile vălurite transformau valea într-o despicătură îngustă.

— Dacă ne mişcăm repede, putem organiza o ambuscadă acolo.

Edward miji ochii nerăbdător.

— De acord.

Robert dădu ordin ca o sută dintre oamenii săi să i se alăture, lăsându-i pe ceilalţi să înceapă traversarea *loch*-ului odată ce James şi David aveau să recupereze barca, apoi îşi conduse compania în valea îngustă.

Se mişcau iute şi în tăcere, ca vânătorii care au luat o urmă, oprindu-se numai din când în când ca să îşi tragă sufletul. Lipsa cămăşilor de zale şi a armurii îi ajuta să înainteze aproape neauziţi, trădaţi doar din când în când de trosnetul unei crenguţe frânte sau de foşnetul tunicilor prin tufişuri. Însă ceea ce acum era un avantaj în luptă avea să-i facă vulnerabili. Robert ştia că trebuia să atace iute şi fără milă, copleşind duşmanul mulţumită surprizei şi efectivelor superioare. Strângea în pumn mânerul spadei a cărei măciulie aurită scânteia în lumina mohorâtă ce se furişa printre copaci. În teaca ei bătută cu pietre scumpe, maiestuoasa armă părea nelalocul ei pe lângă tunica lui murdară de sânge şi sudoare, care se sfâşiase ici şi colo dându-i la iveală pantalonul şi pieptarul. Arăta ca un tâlhar care furase spada unui rege.

Când ajunseră în locul pe care-l văzuse de pe culme, Robert auzi clinchetul inconfundabil al harnaşamentelor. Călăreţii se apropiau. Punându-l pe Alan să se caţere într-un stejar cu coroana bogată ca să le supravegheze apropierea, Robert le făcu semn oamenilor să-i să-şi ocupe poziţiile. Aceştia se ghemuiră pe panta de deasupra văii înguste, ascunşi în

tufişurile încâlcite. Foşnetul se domoli şi liniştea nu mai fu întreruptă decât de răsuflările lor, pe care în curând ciripitul păsărilor le acoperi.

Ghemuit lângă trunchiul argintiu al unui mesteacăn, Robert îşi privi oamenii ascunşi printre ferigile verzi. Abia cu câteva săptămâni în urmă oastea sa număra mai bine de o mie de oameni. Atacul din pădurea Methven şi ambuscada pusă la cale de lordul de Argyll şi de Comynul Negru reduseseră acest număr la mai puţin de patru sute, şi un sfert dintre aceştia nu se aflau cu el acum. Se încruntă, căci momentul când îşi împărţise forţele îi era încă proaspăt în minte.

Părăsind câmpul de luptă în fruntea oamenilor să-i şi lăsând în urmă zeci de morţi şi răniţi, Robert ajunsese femeile din urmă în pădurile din spatele altarului Sfântului Fillan. Acolo, auzind cum răsună cornii duşmanului pe urma sa, luase dureroasa decizie de a-şi împărţi armata în două. Punându-i pe fratele său Niall şi pe John de Atholl în Fruntea unui grup de bărbaţi înarmaţi, le poruncise să ia caii şi să conducă femeile spre nord, prin munţi, până la Kildrummy, marea fortăreaţă a conţilor de Mar, pe care o administra în numele nepotului său, Donald. Despărţirea fusese scurtă şi tristă.

Christian îşi ieşise din minţi, strigând numele lui Christopher, dispărut în haosul bătăliei. Contesa de Atholl cuprinsese obrajii lui David în palme şi-i acoperise cu sărutări până ce John o trăsese deoparte, fără o vorbă, dar nepierzându-şi din ochi fiul. Marjorie se agăţase de Robert, implorându-l să rămână cu ea. Dintre toţi, Elizabeth îl surprinsese cel mai tare. Deşi vizibil zguduită, soţia sa îşi păstrase calmul, promiţându-i că va avea grijă de femei. Lady Isabel, care văzuse stindardul soţului ei pe câmp, reuşise şi ea să-şi stăpânească emoţiile, luându-l pe Donald, care plângea, din strânsoarea mamei lui şi lăsând-o pe Christian în grija surorilor ei, Mary şi Matilda. Robert îşi împinsese fiica înlăcrimată în braţele lui Elizabeth şi îşi condusese oamenii prin pădure în pas alergător, îndreptându-se către dealurile ce se înălţau spre sud. Pe drum lepădaseră coifuri, apărătoare, scuturi şi glugi de zale, lăsând o dâră pe care duşmanul să o poată urmări.

Fluieratul lui Alan răsună dintre crengile stejarului, făcându-l pe Robert să privească în sus. Valea răsuna de clinchetul harnaşamentelor, însoţit acum de tropot de copite. Robert încleştă mâna pe mânerul spadei. Inima lui îşi iuţi bătăile, făcându-i sângele să gonească prin vine. Îţi aţinti privirea către deschizăturile dintre copaci, printre care îl zări pe cel dintâi călăreţ. Aşteptă până ce întreaga trupă pătrunse în valea îngustă, formând un şir lung, apoi ţâşni în picioare. Se năpusti răcnind în josul pantei, urmat de

oamenii săi. Călcând în picioare tufişurile, căzură asupra celor cincizeci de călăreţi.

Robert se repezi către bărbatul din fruntea trupei, căutând să se folosească de viteza pe care o căpătase ca să-şi doboare duşmanul. Sări asupra lui cu un urlet şi-şi coborî spada într-o lovitură ce ţintea coastele bărbatului surprins. Acesta reuşi să-şi ridice spada la timp ca să pareze lovitura, dar impactul îl făcu să se clatine. Cai panicaţi se ridicau în două picioare nechezând. Câteva animale încercară să fugă, dar calea le era blocată de Edward şi Gilbert, fiecare în fruntea unei cete înarmate cu spade, ciocane şi securi. Duşmanul îşi scoase la rândul său spadele din teacă şi valea răsună de zăngănitul oţelului ciocnindu-se de oţel.

Robert se feri când bărbatul pe care-l alesese dădu să-i spintece faţa. Apucându-şi spada cu ambele mâini, o avântă într-o lovitură de jos în sus către coapsa expusă a celuilalt. Dacă l-ar fi nimerit, i-ar fi retezat piciorul. Adversarul său reacţionă iute, blocându-i arma cu scutul său. În timp ce lama sa lovea lemnul, Robert văzu o străfulgerare roşie: o cruce oblică şi patru trandafiri roşii pictaţi pe suprafaţa albă, zgâriată. În timp ce omul îi îndepărta spada cu o lovitură de scut, Robert întrezări o faţă chipeşă şi doi ochi albaştri arzători. Recunoaşterea îl năpădi ca o apă îngheţată, domolind fierbinţeala luptei şi făcându-l să-şi tragă spada în lături.

— Opriţi! răcni el retrăgându-se. Opriţi-vă, fir-ar să fie! Armele-n teacă!

Zăngănitul armelor mai continuă câteva clipe până ce ordinul se răspândi în rândurile oştii sale, dar majoritatea oamenilor se retrăgeau, înţelegând la rândul lor ceea ce tocmai observase Robert: cei din faţa lor nu erau duşmani.

Robert se întoarse către bărbatul pe care-l atacase şi care îl privea uimit.

După o clipă, Malcolm de Lennox sări jos din şa. Îşi azvârli spada şi scutul la pământ şi se lăsă într-un genunchi.

— Maiestate!

Copleşit de uşurare, Robert apucă mâinile întinse ale lui Malcolm. Dumnezeu nu-l abandonase: îi trimisese un prieten în sălbăticie.

— Sânge şi tunete, Robert! gâfâi Malcolm. Era să mă omori!

— Iartă-mă! zise Robert, ridicându-l în picioare pe conte.

Pe măsură ce cavalerii îşi liniştiră caii şi descălecară, oamenii începură să-şi îmbrăţişeze tovarăşii pe care nu se aşteptau să-i mai revadă, râzând uimiţi, cu ochii strălucind de emoţie.

Edward ajunse în fruntea companiei, alături de Gilbert, Neil şi David. Zâmbeau toţi cu gura până la urechi.

— Sir Malcolm, eşti ultima persoană pe care ne aşteptam s-o întâlnim aici, zise Edward, strângând mâna contelui.

— Cum, păi, astea nu-s pământurile mele? întrebă Malcolm, încă uluit, cuprinzând cu un gest valea.

Robert îşi dădu seama că, epuizat fiind, nici nu se gândise la Lennox, contele acestui ţinut.

— Suntem urmăriţi. Am crezut că eşti duşmanul.

Surâsul lui Malcolm se stinse.

— Am auzit că trupe înarmate au intrat pe pământurile mele. Eu şi oamenii mei am pornit pe urma lor. Cine sunt?

— Oameni ai lui John MacDougall din Argyll şi ai contelui de Buchan.

Robert îi povesti pe scurt despre lupta de lângă altarul Sfântului Fillan, dar, deşi vedea că Malcolm se încrunta tot mai tare, voia mai întâi răspunsuri la întrebările lui.

— Cum ai scăpat din pădurea Methven?

Malcolm lăsă să-i scape un oftat.

— Mi-am croit drum luptând, împreună cu ai mei. Am pierdut... Clătină din cap. Am pierdut mulţi oameni, zise el, întâlnind privirea lui Robert. A fost haos, sire. Nu ştiam încotro o apucaseşi, aşa că nu mi-a rămas decât să mă îndrept către pământurile mele. Aici mă aflu de atunci.

Făcu semn în direcţia *loch*-ului.

— Castelul meu de la Inchmurrin e bine apărat. Am trimis iscoade încercând să aflu ce s-a întâmplat cu ceilalţi. Mi s-a spus că ai pornit către Aberdeen.

— Nu eram în siguranţă acolo.

În mintea lui Robert se ivi imaginea lui James Stewart prăbuşindu-se, împresurat din toate părţile. Oţelindu-se, puse întrebarea care-l frământa:

— Intendentul? Ştii dacă e în viaţă?

— L-am văzut părăsind călare câmpul de luptă. Asta pot spune cu siguranţă.

— Adevărat?!

Robert fu copleşit de bucurie la auzul veştii. Îi era un dor teribil de Înaltul Intendent şi dăduse uitării toate tensiunile ce se iviseră între ei.

— Dar ceilalţi?

Malcolm rămase serios.

— Am auzit că nepotul tău, Thomas Randolph, a fost luat prizonier şi la fel şi Simon Fraser. Nu ştiu care a fost soarta lui Thomas, dar ştiu că Fraser a fost spânzurat.

La auzul veştii, câţiva oameni scoaseră exclamaţii de groază, dar Robert se mulţumi să încuviinţeze mohorât. Alături de William Wallace, Simon Fraser fusese multă vreme un spin în coasta englezilor şi era unul dintre puţinii nobili care refuzaseră în mod repetat să i se predea lui Edward. Viaţa lui era în joc de ani buni. Vestea despre nepotul său, deşi neplăcută, nu era nici ea surprinzătoare. Robert îşi aminti că trecuse pe lângă Thomas, care fugea pe jos prin pădure, cu chipul schimonosit de frică.

— Mă tem că mai am şi alte veşti proaste, îl avertiză Malcolm. Robert Wishart şi William Lamberton au căzut prizonieri.

Robert închise ochii, simţind cum se împrăştie şi ultimele rămăşiţe ale bucuriei de a-şi fi întâlnit prietenul şi aliatul. Câte vieţi erau acum în joc fiindcă se alăturaseră cauzei sale nenorocoase?

— Unde-i sir John? întrebă Malcolm, care îi cercetase din priviri pe cei din jurul lui Robert.

Robert se scutură de greutatea pe care veştile proaste ale lui Lennox i-o puseseră pe umeri. Nu putea să piardă timpul făcându-şi griji pentru sorţi pe care nu le putea schimba. Nu acum. Trebuia să aibă grijă de cei aflaţi încă alături de el.

— Ne-am despărţit acum trei zile. Elizabeth, fiica mea şi toate femeile erau cu noi. Încercam să ajungem în Islay, în speranţa că familia MacDonald ne va oferi adăpost. John a dus femeile la Kildrummy. Deocamdată ar trebui să fie în siguranţă acolo. Noi am pornit spre sud ca să îi abatem pe oamenii lui MacDougall de pe urmele lor.

Înţelegând gravitatea spuselor lui Robert, Malcolm clătină din cap.

— Ce ai de gând să faci?

— Am de gând în continuare să ajung în Islay. Aici sunt înconjurat. Trebuie să scap din plasa duşmanului.

— Cum pot să te ajut?

— Ai corăbii?

— Una cu douăsprezece vâsle la două mile mai sus şi o alta ancorată la Inchmurrin. Îţi aparţin.

Auzind vestea cea bună, Edward şi Gilbert schimbară o privire încântată.

Robert strânse umărul lui Malcolm.

— Îţi mulţumesc.

Făcu semn către pădure.

— Ar trebui s-o pornim. Nu ştiu cât de departe sunt oamenii lui MacDougall.

Dădea să se întoarcă, dar Malcolm îl prinse de braţ.

— Mai e ceva, Robert, zise el, apoi se opri şovăind.

— Spune-mi!

— Au sosit veşti din Franţa. Papa Clement te-a excomunicat pentru uciderea lui John Comyn.

Capitolul 13

CASTELUL KILDRUMMY, SCOŢIA
1306

Niall Bruce se ridică în capul oaselor, azvârlind păturile la o parte. Era începutul lui septembrie, dar noaptea era neobişnuit de caldă. Era ostenit, însă somnul îl ocolea din nou, căci mintea refuza să i se liniştească odată cu trupul, Lăsându-se pe spate dincolo de perdelele ce acopereau căpătâiul patului, privi cearşafurile îngălbenite de sudoarea unui şir lung de nopţi nedormite.

Se simţea ca un intrus în această încăpere grandioasă, care îi aparţinuse cândva surorii lui, Christian, şi celui dintâi soţ al ei, Gartnait, răposatul conte de Mar. Îi amintea de copilăria lui, când, trezit de vise sumbre, se furişa în camera părinţilor. Mama lui se trezea imediat şi dădea la o parte păturile, lăsându-l să se strecoare la căldură, lângă ea, dar el nu stătea prea mult, temându-se să nu fie surprins de tatăl său, care nu arăta înţelegere faţă de spaimele copilăriei. Ajungând la Kildrummy, Niall presupusese că sora lui se va instala aici, dar Christian, suferind din pricina dispariţiei lui Christopher, se refugiase alături de surorile lui. Toate plecaseră împreună cu John de Atholl, cu mai bine de două săptămâni în urmă, lăsându-l singur, stăpân peste marele castel din nord-est.

Niall îşi frecă obrazul şi-şi apăsă palmele peste ochii înroşiţi, încercând să se învioreze. Dacă tot se trezise, putea foarte bine să-şi facă rondul. Ridicându-se greoi în picioare, traversă încăperea, ocolind gaura în interiorul căreia o funie cobora în beznă, etaj după etaj, până la o fântână din care apa putea fi scoasă alimentând fiecare cât. Îşi luă pieptarul din cui,

pe care îl trase peste cămaşă, făcând să se ridice în aer un strat fin de praf alb. Era pretutindeni: se aşeza în păr şi pe haine, se aşternea pe mobile şi făcea mâncarea să-ţi trosnească între dinţi.

După ce îşi trase cizmele, Niall luă desaga de piele şi şi-o agăţă pe umăr. Încredinţându-i-o în pădure, Robert îl pusese să jure că nu o va pierde nicio clipă din ochi. Niall nu înţelegea ce era cu sipetul crăpat dinăuntru, dar ştia că fratele lui îşi riscase viaţa ca să-l ia şi că spera să-l folosească împotriva regelui Edward. Părea un obiect prea neînsemnat ca să-ţi pui speranţa în el. Cu toate astea îşi ţinuse promisiunea. Trase zăvorul şi deschise uşa, ieşind în coridorul îngust unde o lumină arămie pătrundea prin ambrazuri. În timp ce urca scara abruptă şi spiralată, aerul nopţii se năpusti asupra lui, răcindu-i sudoarea de pe faţă şi aducând cu el miros de fum.

Când ieşi pe metereze în umbra Turnului Zăpezii, străjerii îl salutară înclinând din cap. În lumina torţelor, bărbile le erau cenuşii din pricina aceluiaşi praf, ridicat de pietrele aruncate de maşinile de asediu, care se izbeau neîncetat de lespezile şlefuite ale zidului de apărare al castelului. La câţiva paşi mai departe în meterez se căsca o gaură şi coama zidului era presărată cu dărâmături. Spărtura fusese astupată cu un paravan de lemn improvizat la repezeală, dar inamicul îl tot dobora în curte cu ajutorul proiectilelor sale, izbucnind în urale ori de câte ori reuşea, de parcă ar fi fost un joc. Cu două zile în urmă paravanul luase cu el şi un arcaş, care se prăbuşise urlând pe lespezile de dedesubt.

— E linişte?

— Da, domnule, răspunse Roland, unul dintre membrii garnizoanei din Kildrummy.

Se dădu la o parte, permiţându-i lui Niall să-i ia locul.

O adiere stârni praful de mortar, aruncându-i-l în ochi. Ceva mai devreme conetabilul castelului comparase atacul neîncetat asupra zidului cu măcinatul grâului până devenea făină. Magnificul castel, care avea în spate o ravenă şi era construit în formă de scut, cu patru turle în colţuri şi cu o poartă străjuită de turnuri gemene, era redutabil, dar nicio fortăreaţă nu era de nestrăpuns. Fisurile care îi împodobeau zidurile erau o dovadă grăitoare.

Prin deschiderea îngustă a crenelului, Niall privi tabăra care înconjura castelul, alcătuind o semilună de corturi, latrine săpate în pământ, cai, catâri şi căruţe. Focurile de tabără scoteau în evidenţă culorile ţipătoare ale stindardelor ce se înălţau deasupra înghesuielii, cel mai mare dintre ele fiind unul stacojiu, împodobit cu trei lei aurii. Trei trebuşete fuseseră înălţate pe

platforme aruncate peste şanţul castelului, protejat fiecare de câte un paravan. Teribilele maşini se desenau pe cerul luminat de flăcări ca nişte fiare scheletice cu funii în locul muşchilor ce le puneau membrele în mişcare. Acum stăteau nemişcate, cu capetele lor masive plecate, dar a doua zi, la puţin timp după vecernie, aveau să se ridice, să-şi arcuiască pe spate gâtlejurile lungi şi fălcile acelor coşuri imense aveau să-şi scuipe încărcătura asupra zidurilor castelului Kildrummy.

Niall îşi lipi obrazul de piatră, privind către intrarea castelului, dinaintea căruia se afla cea mai mare concentrare de oameni. Cu patru zile în urmă aruncaseră peste şanţul castelului o punte metalică. Platforma cea lungă, montată pe roţi şi cu un acoperiş de lemn care oferea protecţie împotriva arcaşilor, ducea direct în faţa porţii. Ieri-dimineaţă, el şi restul garnizoanei urmăriseră în tăcere boii care trăgeau după ei un pin doborât din pădurea dimprejur. De atunci i se retezaseră crengile, fusese înfăşurat în lanţuri şi transformat în berbece. Şi-l imagină lovind poarta ca un pumn uriaş. Conetabilul poruncise să se aducă ulei din depozite, pentru a fi dat în clocot şi vărsat peste capetele duşmanilor, dar, dacă nu reuşeau să dea foc acoperişului podiştii, Niall nu ştia cum ar fi putut opri asaltul asupra porţilor. În castel se aflau aproape o sută de oameni, dar nu se mai simţise niciodată atât de singur.

Cea mai mare parte a războiului cu Anglia Niall şi-o petrecuse sub tutelă în Antrim, pregătindu-se să devină cavaler, ca Robert şi Edward înaintea lui. Chiar şi când fusese atras în conflict, mezinul se simţise ocrotit întotdeauna de poverile responsabilităţii şi de presiunile strategiei. Acum, când armata engleză împresurase Kildrummy, războiul îi bătea la poartă şi era de datoria lui să-l ţină aici, căci, cu cât duşmanul pierdea mai mult timp cu acest castel, cu atât avea familia lui mai multe şanse să ajungă în siguranţă. Pentru prima oară Niall înţelese ceva din imensa povară pe care Robert trebuia s-o poarte pe umeri în fiecare zi.

Concentrându-se pe stindardul roşu ce domina tabăra, aflat alături de unul cu dungi albe şi albastre, îşi aminti că, în ciuda ananghiei în care se afla, sosirea prinţului Edward, care se ivise cu o săptămână în urmă, era un semn bun. Unindu-şi forţele cu ale lui Aymer de Valence şi Henry Percy, prinţul îi lăsase vestul liber lui Robert. În plus, având în vedere că îşi concentraseră toate eforturile aici, englezii în mod sigur credeau că familia regelui e încă înăuntru, exact cum plănuiseră el şi John de Atholl.

Nu ştiau cum aflase Valence de sosirea lor la Kildrummy, dar se părea că aveau duşmani peste tot. Parcă regatul însuşi se întorcea împotriva lor. Dealurile şi văile care odinioară le oferiseră adăpost şi hrană erau acum pline de pericole şi de ochi curioşi. Când vestea apropierii lui Valence ajunsese la ei purtată de nişte oameni de-ai lui Atholl care se refugiau spre nord, Niall şi John luaseră o decizie. Cu voia Domnului, John probabil că ajunsese de acum cu femeile pe coasta de nord şi se aflau deja pe o corabie în drum spre Norvegia, unde Isabel Bruce era regină. Niall spera că nu greşise faţă de fratele lui. Că Robert nu avea să se supere pe el fiindcă îi trimisese soţia şi fiica dincolo de mare.

Permiţându-i lui Roland să-şi reia locul lângă crenel, Niall porni în peregrinarea sa nocturnă pe metereze, sărind peste grămezi de moloz, săgeţi frânte şi găleţi cu nisip. Tocmai urcase în cel de-al doilea turn şi vorbea cu gărzile când observă o flacără reflectându-se în ferestrele marii săli. Niall se depărtă de soldaţi şi se apropie de crenel, de unde privi clădirea ce domina curtea. De la începerea asediului, construcţia din bârne de lemn fusese transformată în depozit de grâne, dar chiar şi când fusese folosită nu existaseră vetre în interiorul ei. În plus strălucirea era prea puternică pentru a proveni de la o vatră.

— Hristoase! şuieră una dintre străji. Acolo-i toată mâncarea noastră!

Se repezi către clopotul aflat în vârful turnului.

Niall îl apucă de braţ.

— Nu! Nu vreau să prindă de veste englezii! Rămâi la postul tău!

Străbătu zorit drumul până la arcada ce dădea spre metereze şi coborî scările în goană, cu desaga ce conţinea nepreţuitul sipet lovindu-l în spate. Îşi suci glezna călcând pe o treaptă strâmbă şi fu gata să ducă de-a berbeleacul. Se aruncă în lături, lovindu-se de perete şi reuşind astfel cu greu să evite o cădere. Se redresă şi continuă să alerge, ieşind pe coama zidului, pe unde venise. Focul care dansa în ferestre părea mai strălucitor. Un fum alb ieşea pe sub uşile sălii. Pe măsură ce şi alţi bărbaţi aflaţi în curte îl văzură, se înălţară strigăte alarmate. Paznicii ieşiră în fugă din turnul porţii ducând găleţi cu apă şi nisip. Undeva un clopot începu să sune, teribil de strident în tăcerea nopţii. Niall blestemă. Dacă englezii atacau cât erau ei ocupaţi cu focul? Gândul îl făcu să încremenească.

Cercetă curtea, plimbându-şi privirea peste oamenii ce se repezeau către sala mare, oprindu-se o clipă asupra conetabilului care ieşise din Turnul Străjii şi îi îndemna pe ceilalţi să aducă mai multe găleţi. Niall zări o siluetă

singuratică ce se apropia de poartă, furişându-se pe lângă zid. Când bărbatul se opri şi aruncă o privire către sala mare, Niall îl recunoscu pe fierarul castelului, un bărbat arţăgos, masiv ca un taur, pe nume Osborne. Fierarul porni din nou, iuţind pasul. Niall simţi cum îndoiala i se transformă într-o certitudine cumplită. Îşi făcu mâinile pâlnie la gură şi strigă numele lui Osborne, care se răsuci şi privi în sus, către metereze. Era prea departe pentru ca Niall să-i vadă expresia feţei, dar acesta îşi făcu clare intenţiile când se răsuci şi o rupse la fugă către poartă.

Niall începu să alerge, strigând către gărzile din curte şi făcând semne disperate către bărbatul care fugea. Strigătele sale se pierdură însă înghiţite de vuietul focului şi de dangătul disperat al clopotelor. Uşile sălii fuseseră date la o parte şi un fum gros învăluia oamenii care azvârleau înăuntru nisip şi apă într-un efort de a domoli vâlvătăile. Sărind peste grămada de moloz de lângă gaura din metereze Niall se repezi la santinelele de lângă Turnul Zăpezii.

— Roland! Arcaşi! răcni el.

Străjerul era lângă creneluri, atent la cu totul altceva. Printre creneluri, Niall zări o oaste aliniindu-se în tabăra engleză, învăluită în lumina arămie a focurilor. În frunte erau călăreţi care traversau încolonaţi podeţul improvizat. Ajungând în goană lângă santinele, Niall îl apucă pe unul dintre arcaşi de gulerul mantalei.

— Doboară-l pe bărbatul ăla!

Niall îl răsuci pe arcaş către poartă, la timp ca să-l vadă pe Osborne în gura pasajului ce lega turnurile gemene.

— Doboară-l, altfel o să murim cu toţii!

Arcaşul îşi coborî arcul de pe umăr şi luă o săgeată din tolbă. O puse în arc cu o mişcare rapidă, întinse coarda, ochi şi trase. Săgeata zbură în întunericul care îl înghiţise pe Osborne. Niall îşi ţinu răsuflarea, aşteptând să audă un ţipăt. În schimb auzi duduitul copitelor şi scrâşnetul inconfundabil al grilajului de fier al castelului.

ALTARUL SFÂNTULUI DUTHAC, SCOŢIA
1306

Elizabeth stătea la fereastră, privind dincolo de estuar, unde siluetele întunecate ale munţilor se desenau pe cerul ce se lumina de ziuă. Vasta întindere de apă era calmă ca un heleşteu, reflectând piscurile semeţe din

jur. Coborând de pe dealuri şi dând cu ochii de canalul ce ducea către marea de dincolo de gura Tainului, ceilalţi răsuflaseră uşuraţi. Ei priveliştea îi şoptea numai despre moarte. Închise ochii, jucându-se cu crucifixul de fildeş de la gât, în timp ce mintea ei revedea năvala întunecată a unei alte ape, de mult lăsată în urmă, dar niciodată uitată.

„Maică Precistă, dă-mi putere!”

Auzi foşnetul unor pături şi lipăitul picioarelor desculţe pe piatra dezgolită şi, răsucindu-se, o zări pe Christian dispărând după paravanul de răchită care ascundea latrina. O clipă mai târziu o auzi vomitând. Elizabeth îşi plimbă privirea peste siluetele adormite ale celorlalte femei, ghemuite sub pături. Vârâte una într-alta ca să le fie cald, ocupau toată podeaua încăperii bătute de curent pe care le-o oferise preotul. Fionn stătea culcat lângă Marjorie, cu capul lui lăţos între labe şi cu ochii pe jumătate deschişi, scânteind vigilenţi. Ceilalţi câini şi caii se aflau în grajduri sau afară, pe păşune, dar ogarul refuzase să se dezlipească de fată de când părăsiseră altarul Sfântului Fillan. În apropiere, Donald se foi lângă doica lui, scânci, apoi se linişti. Mama lui se ivi de după paravan, ştergându-se la gură cu o mână tremurândă. Tresări, descoperind-o pe Elizabeth în penumbra ferestrei. Se apropie de banca pe care stătea păşind grijulie peste trupul lui Marjorie şi peste al Isabelei Comyn.

— Preotul mi-a spus că unul dintre capelani e priceput în arta tămăduirii, zise încet Elizabeth, strângându-se ca să-i permită lui Christian să se aşeze alături de ea pe banca de piatră. Tivul zdrenţuit al rochiei ei se agăţă de o pânză de păianjen, rupând-o. Cred că ar trebui să-i dai voie să te examineze dacă o să-ţi mai fie rău.

— Nu sunt bolnavă, doamna mea.

Zorii palizi se reflectau în ochii lui Christian, care privea în largul estuarului aflat dincolo de curtea capelei Sfântului Duthac.

— Am rămas grea.

Lui Elizabeth i se tăie răsuflarea. Instinctiv, înainte ca rezerva ei obişnuită să intervină, se întinse şi-şi puse mâna peste a lui Christian. Cumnata ei o privi surprinsă, apoi zâmbi şi i-o strânse drept răspuns.

— Eşti sigură?

— N-am mai sângerat de când am plecat de la Sfântul Fillan şi mă simt ca atunci când îl aveam pe Donald.

Christian îşi apăsă braţul peste sâni, încuviinţând. Lăsă mâna să-i cadă în poală.

— Christopher ar fi atât de fericit!

— O să fie, o asigură Elizabeth. Şi când o să apară o să poţi să-l anunţi chiar tu.

Christian privi încruntată pe fereastră.

— John e plecat de trei zile.

Elizabeth îi urmă privirile către crucea de piatră ce se ridica deasupra unei fâşii de nisip de pe ţărmul estuarului. Era una dintre cele patru care marcau Brâul Tainului, ce înconjura Capela Sfântului Duthac. Altarul era un sanctuar ce nu putea fi încălcat, dar chiar şi aşa tensiunea crescuse de când John de Atholl plecase însoţit de majoritatea soldaţilor în căutarea unei corăbii şi a unui căpitan de nădejde. Contele plănuia să se alăture din nou oştii lui Robert, după ce avea să trimită femeile în Norvegia. Deşi tulburate că trebuia să-şi părăsească soţii, celelalte se resemnaseră cu soarta lor, care le promitea siguranţă pentru ele şi copiii lor. Lui Elizabeth însă i se părea o măsură drastică, intolerabilă, chiar neluând în seamă propria ei frică la gândul unei călătorii peste mile nesfârşite de apă adâncă.

I se părea ireal gândul că acum şase luni fusese încoronată regină, iar acum îşi părăsea regatul alături de o trupă de nobile în neorânduială, îndreptându-se către o ţară despre care nu ştia nimic, cu excepţia poveştilor despre corăbiile cu cap de dragon la prova şi bărbaţii ce prădaseră cândva coastele Scoţiei şi Irlandei. Îşi stăpâni impulsul de a atinge din nou crucea de la gât şi gândul îi zbură la tatăl ei. În sufletul ei, speranţa că el le va oferi adăpost refuza să moară. Însă contele John fusese de neînduplecat: Norvegia era singurul loc unde puteau fi în siguranţă până ce Robert avea să-şi asigure tronul.

— Sir John a spus că, dacă avem vânt prielnic, putem ajunge la Orkney în numai câteva zile. De acolo nu mai e mult până în Norvegia, la curtea surorii mele.

Auzind vocea blândă a lui Christian, Elizabeth înţelese că femeia încerca să îi liniştească temerile legate de călătoria pe mare, dar un alt sentiment îşi croia drum dincolo de frica ei de apă.

— Nu pot să nu...

Şovăi, vrând să spună ce-i stătea pe inimă, dar temându-se să nu o jignească pe Christian. Relaţiile ei cu scoţiencele abia se formau. Unele dintre ele, mai ales Mary Bruce, aveau firi iuţi şi o descumpăneau. Elizabeth avea şi ea surori, dar erau cu mult mai vârstnice şi nu fusese prea apropiată de niciuna dintre ele. Cea dintâi prietenă a ei fusese soţia lui

Humphrey, Bess, dar prinţesa engleză era în mormânt de doi ani. Acum era singură, responsabilă pentru aceste noi surori şi pentru o fiică ce nu era sânge din sângele ei. Văzând privirea întrebătoare a lui Christian, lăsă mânia să iasă la suprafaţă.

— Nu pot să nu-l învinovăţesc pe Robert pentru toate astea, pentru tot nenorocul nostru, zise ea făcând semn către femeile întinse pe podea. Dacă n-ar fi vărsat sângele lui John Comyn şi nu s-ar fi revoltat împotriva regelui, n-am fi nişte fugare a căror viaţă e ameninţată.

— Nu, doamna mea. Am fi trăit sub călcâiul regelui Edward, privind cum oamenii noştri trudesc ca să-i umple lui cuferele cu argint. Am auzit cum e viaţa irlandezilor şi galezilor. Am fi abia cu puţin mai presus decât sclavii.

Elizabeth nu ştiu ce să-i răspundă. Fusese născută într-o aşezare engleză din Connacht şi, ca fiică a contelui de Ulster, îi cunoştea pe irlandezi drept barbari cu obiceiuri brutale şi firi sălbatice. În privinţa asta era încă fiica tatălui ei.

— Scopul nu poate justifica mijloacele. Soţii noştri au săvârşit împreună un păcat de moarte. Păcatul ăsta ne urmăreşte acum pe toţi.

— Bărbaţii se omoară tot timpul unii pe alţii, zise Christian, a cărei voce se înăsprise.

— Ştii că în război e altceva. Biserica nu le consideră omoruri, zise Elizabeth încet.

Christian îşi strânse buzele, părând să îşi cântărească următoarele cuvinte.

— Sigur, fratele meu are defectele lui şi a greşit, asta nu neg, zise ea sfredelind-o pe Elizabeth cu ochii ei albaştri. Robert a fost mânat toată viaţa de ambiţia sa – ambiţia familiei noastre – de a fi rege. Toţi am plătit un preţ, unii chiar preţul suprem, pentru ca el să-şi împlinească dorinţa. Dar am făcut-o pentru că vedem în el ceva ce îl ridică deasupra multora, ceva ce ne dă speranţă. Are voinţa de fier a bunicului nostru şi, da, sângele fierbinte al tatii – deşi n-ar recunoaşte niciodată asta –, dar are şi inima mamei noastre. E o inimă sinceră. O inimă bună. Trebuie să-ţi păstrezi credinţa, doamna mea!

Luă mâna lui Elizabeth. Rubinul de pe degetul reginei părea aproape negru în penumbră, sticlind întunecat alături de verigheta scânteietoare de argint a lui Christian.

— Este soţul şi regele tău. Are nevoie să-i fii alături.

Vocea i se frânse rostind ultimele cuvinte. Elizabeth o trase pe Christian la piept, copleşită de milă. Asta însemna să ai o familie? Toată mila şi

dragostea şi mânia împletite laolaltă?

Răsună un mârâit surd.

Cele două femei se despărţiră şi văzură că Fionn se ridicase şi stătea încremenit, cu privirea aţintită asupra uşii. Blana de pe spinare i se zburlise şi îşi ţinea urechile lipite de cap.

— Sir John? murmură Christian.

Elizabeth se înfioră şi pielea i se făcu de găină. Clătină din cap fără să-şi ia ochii de la câine.

— Fionn îl cunoaşte.

Afară răsunară ţipete. Fionn dădu drumul unui torent de lătrături şi mârâieli, făcându-le pe Elizabeth şi Christian să sară în sus. Celelalte femei se treziră şi se ridicară în picioare speriate şi năucite.

Marjorie azvârli păturile de pe ea şi înşfăcă ogarul de zgarda lui cu ţepi.

— Fionn!

Animalul nici n-o băgă în seamă, continuând să latre cu furie în direcţia uşii.

— Doamnă? întrebă Isabel Comyn, traversând încăperea către Elizabeth cu părul ei întunecat căzându-i în bucle pe umeri. Ce se întâmplă? Cine-i acolo?

Christian încă îi mai strângea mâna reginei. Palmele le erau alunecoase din pricina sudorii. Elizabeth îşi veni în fire.

— Mary! Pune zăvorul!

Mary, aflată cel mai aproape, se zori să facă ce i se ceruse. Dar înainte să ajungă la uşă, aceasta zbură în lături cu zgomot. Lora, camerista lui Elizabeth, scoase un ţipăt ascuţit. Marjorie abia reuşi să-l împiedice pe Fionn să se arunce asupra capelanului, care pătrunse înăuntru şi trânti uşa după el. Donald începu să plângă şi şoaptele doicii lui nu reuşiră să-l liniştească. Judith, Lora şi celelalte cameriste şi guvernante se adunaseră laolaltă, unele strângând la piept copiii pe care-i aveau în grijă, altele îmbrăţişându-se între ele.

Capelanul privi peste umăr către femeile îngrozite în timp ce trăgea zăvorul.

— Bărbaţi au străpuns zidul împrejmuitor! gâfâi el. Poartă culorile contelui William! L-au prins pe sir John!

Contesa de Atholl îşi apăsă palmele peste gură. Fiica ei, Isabel, se duse lângă ea şi i se agăţă de braţ.

— Au venit după dumneavoastră, doamnă!

Când privirea capelanului poposi asupra ei, Elizabeth tresări. Bărbatul se răsuci. Pe pieptul robei sale albe era o pată roşie, strălucitoare, înflorind ca un trandafir ce se desface.

Marjorie scoase un strigăt. Alergă către Elizabeth, care îi puse un braţ pe după umeri, ferind copila de priveliştea capelanului care aluneca în josul uşii.

— Contele William de Ross a fost un susţinător loial al lui John Balliol, îi zise Christian lui Elizabeth, palidă la faţă.

Mary Bruce se răsuci către ele.

— Nu pot să ne ia de-aici! zise ea cu vehemenţă. E un sanctuar!

— Nu cred că le pasă de asta, surioară, murmură Margaret Randolph, retrăgându-se cu spatele către fereastră împreună cu celelalte femei care se adunară cu toatele în jurul lui Elizabeth.

Bubuituri zgomotoase răsunară afară, făcându-le să tresară. Izbucniră noi strigăte, de data asta mai aproape. Fură urmate de ţipete răguşite. Ceilalţi capelani? Sau puţinii oameni pe care sir John îi lăsase să le apere? Zgomotul o trezi pe Elizabeth la viaţă.

— Fereastra! zise ea întorcând-o pe Marjorie către ea. Repede!

Fata se cocoţă pe bancheta ce ţinea loc de pervaz şi se aplecă, privind prin deschizătura îngustă ce dădea afară, în câmp.

— E prea mică! zise ea cu glasul tremurându-i.

— Încearcă! porunci Elizabeth.

Marjorie îşi puse mâinile de o parte şi de alta a micuţei deschizături boltite. Tocmai se strecura prin ea când scoase un ţipăt şi dădu îndărăt. Ţipătul ei fu urmat de altele, ca un ecou, căci în dreptul ferestrei apăru faţa unui bărbat. Văzând-o pe Elizabeth care o trăgea îndărăt pe Marjorie, pe chip îi apăru o expresie triumfătoare.

— Aici! strigă el întorcând capul către o persoană pe care ele n-o puteau vedea, apoi răsucindu-se şi rânjind batjocoritor către femeile strânse unele într-altele în mijlocul încăperii. Se schimbă la faţă când Fionn se năpusti spre fereastră.

Marjorie strigă un ordin, dar câinele sărise prin deschidere şi dispăruse. De afară se auziră noi ţipete, însoţite de mârâieli.

Un bubuit puternic zgudui uşa şi aceasta se zgâlţâi violent în balamale, câteva femei începură să plângă. Donald urla. Elizabeth o trase pe Marjorie mai aproape şi o simţi tremurând lipită de ea. Cercetă din ochi camera,

căutând o scăpare sau măcar ceva cu care să se apere. Nu găsi nimic. Zăvorul cedă şi uşa sări în lături în ţipetele femeilor.

Îşi făcură apariţia mai mulţi bărbaţi cu tunici roşii şi pieptare împodobite cu trei lei albi. Toţi aveau săbiile scoase din teci. Pe lamele unora dintre ele se vedea sânge. Un bărbat îndesat, cu nasul strâmb îşi croi drum printre ei. Cercetă din priviri grupul de femei şi copii. Pe Elizabeth uitătura lui rece o tulbură mai tare decât rânjetele bărbaţilor ce-l însoţeau.

— Care dintre voi e nevasta lui Robert Bruce?

Elizabeth se desfăcu din strânsoarea lui Marjorie şi se desprinse de grup.

— Eu sunt.

Vocea îi fusese aproape o şoaptă. Înghiţi în sec, cu gura cumplit de uscată, şi grăi din nou, de data asta cu mai multă forţă.

— Şi, ca regină a ta, îşi poruncesc să părăseşti acest loc!

— Nu eşti regina mea! Eşti târfa unui ucigaş şi-a unui bastard!

Din rândul femeilor se ridicară exclamaţii şocate.

Elizabeth păli. Apoi, cuprinsă de mânie, înaintă.

— Cum îndrăzniţi să pătrundeţi în acest refugiu? Aţi violat sfinţenia unui sanctuar cu prezenţa voastră nelegiuită! zise ea aţintindu-şi către ei un deget ameninţător. Fie ca mânia Sfântului Duthac să coboare asupra capetelor voastre!

Poate că nu trăise laolaltă cu irlandezii, dar ştia cum au ei obiceiul să blesteme:

— Să vă bată Dumnezeu Atotputernicul, pe voi şi pe fiii voştri!

În timp ce vorbea, îşi dădu seama că Christian, Mary Bruce, Isabel Comyn şi contesa de Atholl înaintaseră şi i se alăturaseră, înfruntându-i pe bărbaţii care le blocau ieşirea.

Câtorva dintre oamenii lui Ross le pieriră zâmbetele. Aruncară priviri nervoase către comandantul lor, care însă nu tresări, ci întâmpină izbucnirea lui Elizabeth cu răceală:

— Luaţi-le!

Pe măsură ce tot mai mulţi bărbaţi pătrundeau în încăpere, femeile izbucniră în ţipete şi proteste. Mary Bruce se lupta ca o pisică, zgâriind şi muşcându-l pe bărbatul care încercase să le prindă pe ea şi pe Matilda. Bărbatul dădu îndărăt surprins, dar apoi o lovi peste obraz cu dosul mâinii lui înzăuate. Matilda se repezi la sora ei căzută cu un ţipăt sugrumat, dar fu târâtă departe de ea. Margaret Randolph şi alte câteva femei se supuseră de bunăvoie, strigându-le şi celorlalte să facă la fel ca să nu fie rănite. Lady

Isabel Comyn se prăbuşise lângă un perete, cu mâinile întinse înaintea ei, cu ochii holbaţi de groază, prizonieră a unor orori vechi, familiare. Unul dintre oamenii lui Ross o apucă cu cruzime de păr şi o smuci în picioare. Christian îl luase pe Donald şi îl strângea la piept. Elizabeth încercă să o păstreze pe Marjorie lângă ea cât de mult putu, dar bărbaţii erau puternici şi nu le fu greu să i-o smulgă pe fiica lui Robert din braţe.

Capitolul 14

PRIORATUL LANERCOST, ANGLIA
1306

Le urcară în căruţe, pradă dogorii amiezii şi răcorii serii, cu mâinile şi picioarele legate. Iarna se apropia treptat şi de-a lungul călătoriei lor fură martore la ultimele zvâcniri ale verii aprinzând coroanele copacilor şi îmbrăcând dealurile cu strălucirea vie a florilor de iarbă-neagră. Moartea ei era frumoasă şi sfâşietoare.

În prima căruţă femeile erau aşezate faţă în faţă pe două şiruri, cu spinările lovindu-se dureros de laturile de lemn la fiecare hop al drumului. Rochiile le deveniseră cenuşii din pricina prafului ridicat de sub copitele cailor. În primele zile ale acelei călătorii spre sud şuşotiseră între ele, transmiţându-şi încurajări şi cuvinte de consolare. Acum, când ieşeau dintre dealuri şi zăreau măreţul edificiu al Prioratului Lanercost dominând peisajul de dincolo de linia frântă a Zidului lui Hadrian, erau tăcute.

Elizabeth o privi pe Christian, care stătea în faţa ei. Ochii cumnatei sale erau aţintiţi asupra celei de-a doua căruţe ce le urma în mijlocul procesiunii de bărbaţi călări şi în care fiul ei, Donald, era înfăşat în braţele doicii lui. Femeile aveau gleznele legate, dar li se lăsaseră mâinile libere pentru a alăpta sau îngriji copiii. Părul blond al lui Christian atârna în laţe decolorate de soare şi faţa i se umpluse de pistrui după lunile petrecute în sălbăticie. Rochia ruptă îi alunecase dezgolind un umăr bronzat. Arăta mai degrabă ca o ciobăniţă decât ca o contesă, îşi zise Elizabeth. Dar aşa arătau cu toatele.

Când contele William de Ross le predase lui Aymer de Valence şi prinţului Edward, Elizabeth le spusese englezilor că cumnata ei era grea. Îi acordaseră lui Christian favoarea de a sta pe o pernuţă, dar nu arătaseră nicio înţelegere faţă de greţurile ce o încercau, sfătuind-o să vomite peste

marginea căruţei sau să stea în propria ei mizerie. Văzându-l pe Humphrey de Bohun, Elizabeth crezuse că acesta, un om pe care îl considerase cândva prieten, s-ar fi putut îndupleca să le trateze mai omeneşte, dar speranţele ei fuseseră zdrobite, căci Humphrey plecase aproape imediat, fără îndoială pentru a-i anunţa regelui venirea lor.

Căruţa se zgudui trecând peste o piatră şi femeile căzură unele peste altele. Christian îi aruncă o privire contesei de Atholl, al cărei umăr se lovise de al ei. Femeia mai vârstnică îşi ceru iertare din priviri apoi se uită din nou înainte, cu ochii mijiţi în soarele înserării. Ghemuită alături, fiica ei, Isabel, se alătură veghii mamei sale, nepierzând din ochi spinarea tatălui ei. John de Atholl era ceva mai în faţă şi tunica lui neagră şi galbenă putea fi întrezărită când şi când printre spinările cavalerilor şi cozile agitate ale cailor. Fără armură şi fără arme, contele era urcat pe un cal, cu mâinile legate de oblânc. În spatele lui venea Niall Bruce, aflat într-o situaţie asemănătoare. Bucuria surorilor Bruce la vederea fratelui lor pălise imediat ce înţeleseseră că şi Kildrummy căzuse. Din crâmpeie de conversaţii pe care le surprinsese între cavaleri, Elizabeth aflase că aceştia executaseră garnizoana castelului, lăsându-i în viaţă numai pe cei de rang, de care regele urma să dispună cum îi va plăcea.

În timp ce hurducăiau pe câmpiile mărginite de copaci, apropiindu-se de curtea prioratului, Elizabeth auzi glasuri limpezi ridicându-se peste larma copitelor şi scârţâitul roţilor căruţelor. Un grup de copii alerga pe marginea împestriţată cu flori a drumului. Îi strigară pe cavaleri care nu-i băgară în seamă, apoi se opriră laolaltă, privind curioşi căruţele ce treceau. Cel mai mare dintre ei, un băieţel slăbănog cu păr lins, arătă femeile cu degetul şi le zise ceva tovarăşilor săi, făcându-i să chicotească. Elizabeth simţi că-i ard obrajii. Feţele copiilor aveau expresii batjocoritoare. Ceata continuă să mai alerge o vreme pe lângă căruţe, chicotind, apoi copiii se plictisiră şi o rupseră la goană pe câmp, fugărindu-se între ei. Încet, ţipetele lor rămaseră în urmă. Simţind că soarele a dispărut şi că o umbră rece o învăluia, Elizabeth îşi dădu seama că pătrundeau prin poarta din zidul prioratului.

Acum, că erau la acelaşi nivel cu clădirile, înălţimea bisericii din centrul curţii era şi mai impresionantă. Se ridica mult deasupra lor, cu faţada de piatră luminată de soare. În umbra ei se înghesuiau numeroase corturi în culori vii, iar lângă cele mai mari dintre ele fluturau stindarde cu blazoane. Cel mai mare dintre toate era un pavilion stacojiu compus din mai multe secţiuni şi tivit cu steguleţe aurii. La vederea lui, inima lui Elizabeth începu

să bată nebuneşte. În spatele pavilionului se construia o clădire de lemn în jurul căreia oamenii roboteau pe schele. Mulţi alţii se deplasau între tabără şi pajiştile prioratului, care erau năpădite de căruţe, cai şi catâri. Curtea regală venise la Lanercost.

Când avangarda se opri, Elizabeth îl văzu pe Humphrey de Bohun ieşind în întâmpinarea prinţului şi a oamenilor acestuia. Aymer de Valence şi Henry Percy descălecară şi li se alăturară. Atenţia îi fu distrasă când căruţa opri brusc. Oameni se apropiară de spatele căruţei cu cuţite în mâini. Matilda Bruce tresări când unul se aplecă spre ea, dar el apucă funia care îi lega gleznele şi începu să o taie. Una câte una, femeile fură ajutate să coboare din căruţă. Elizabeth o văzu pe Margaret Randolph sărind jos fără ajutorul nimănui şi întinzându-şi gâtul pentru a cerceta tabăra. Toţi ştiau că îşi punea speranţe în această sosire, un prilej de a afla veşti despre fiul ei, Thomas, dispărut după lupta din pădurea Methven.

În timp ce era condusă către pavilion Elizabeth privi peste umăr, căutând-o pe Marjorie în mulţimea de bărbaţi şi cai. În ciuda protestelor ei, fiica lui Robert fusese despărţită de ea şi urcată în cea de-a treia căruţă, care călătorise la o oarecare distanţă faţă de celelalte. Observă cu uşurare că fata fusese eliberată şi venea în urma lor, escortată de un om de-al lui Valence, care îi ţinea o mână pe umăr. Înaintea ei, Humphrey de Bohun se îndrepta către pavilion, însoţit de prinţ şi de baronii care conduseseră raidul în Scoţia. Un altul dintre oamenii lui Valence îl trăgea pe Fionn pe urmele noului său stăpân. Ogarul, cu trupul plin de cicatrici de pe urma bătăilor crunte cu biciul, scânci nefericit, răsucindu-şi capul după Marjorie, dar o smucitură a lesei îl târî înainte.

Femeile, care se chinuiau să-şi ţină fustele cu mâinile legate pentru a le feri de grămezile de bălegar de pe pajiştile prioratului, fură conduse lângă bărbaţii ce fuseseră luaţi prizonieri la Kildrummy şi Tain. Elizabeth o văzu pe contesă schimbând o privire cu soţul ei şi se simţi tulburată la gândul că o faţă putea să exprime atâta uşurare şi în acelaşi timp atâta disperare. John de Atholl le oferi soţiei şi fiicei sale un zâmbet menit să le încurajeze, dar care nu îi cuprindea şi ochii căprui. Niall Bruce se sprijinea cu toată greutatea de temnicerii săi, cu tunica sfâşiată şi plină de sânge, dar reuşi să le salute fugar pe surorile sale.

— Dumnezeule!

Auzind exclamaţia aceasta surprinsă, Elizabeth se răsuci şi o văzu pe lady Isabel Comyn, care privea în direcţia pavilionului regal. În faţa acestuia se

afla o ceată de bărbaţi care le priveau apropiindu-se. În primele rânduri era un ins impozant şi bine clădit, înveşmântat în negru. După blazonul care îi împodobea tunica, Isabel îşi dădu seama că era Comynul Negru. La vederea soţului ei, Isabel împietrise şi cavalerul care o escorta fu silit să o împingă ca s-o facă să înainteze.

Elizabeth descoperi că ochii îi erau atraşi de o siluetă aşezată pe un tron înăuntrul pavilionului, ale cărui perdele erau ridicate de o parte şi de alta ca nişte aripi roşii. Îl văzuse pentru ultima oară pe regele Edward cu doi ani în urmă, la mănăstirea Dunfermline. Omul din faţa ei era aproape de nerecunoscut. Chipul lui Edward era livid şi supt, ca şi cum lipitorile i-ar fi sorbit tot sângele. Stătea cocoşat, iar mantia stacojie, lungă, nu reuşea să mascheze cumplita slăbiciune a trupului său cândva puternic. Purta pe cap o coroană de aur, iar sub ea petice de piele se vedeau limpede prin părul rărit şi alb. Elizabeth îşi aminti de imaginile morţii aşa cum era înfăţişată în fresce şi în cărţile religioase – o siluetă slăbănoagă cu degete ca ghearele, rânjind din spatele unei pietre de mormânt. Când scheletul de pe tron îşi aţinti ochii înroşiţi asupra ei, o străbătu un fior.

Prinţul Edward se înclină dinaintea tatălui său, apoi îi indică dintr-un gest pe prizonierii înşiraţi dinaintea regelui.

— Maiestate, îţi prezint familia şi supuşii lui Bruce, anunţă el pe un ton pompos.

Privirea pe care regele i-o aruncă fiului rău rămase glacială.

— Dar omul însuşi lipseşte.

Prinţul se uită spre Humphrey de Bohun, care stătea la dreapta regelui.

— Maiestate, cred că sir Humphrey v-a informat: Bruce a fugit în sălbăticie înainte să ne putem lupta cu el.

Piers Gaveston interveni.

— Am primit rapoarte care spun că Bruce e în Kintyre. Scoţienii sunt pe urmele lui.

Prinţul Edward îi adresă cavalerului gascon o privire menită să-l avertizeze înainte să se întoarcă din nou spre tatăl lui.

— Oamenii mei sunt gata să se alăture urmăririi la ordinul tău.

Regele nu răspunse. În schimb i se adresă unuia dintre cavalerii săi.

— Adu prizonierul! Sunt gata să anunţ osânda.

În ciuda spaimei, Elizabeth înaintă. Ca regină era datoare să ia apărarea compatrioatelor ei şi, ca fiică a lui Richard de Burgh era poate singura care avea vreo trecere.

— Maiestatea Voastră, vă rog, aveţi milă! Aceste femei şi copiii lor au îndurat multe greutăţi şi vă implor să...

Pledoaria ei fu întreruptă de strigătul strident al lui Christian Bruce. Urmărind privirea cumnatei sale, Elizabeth observă un bărbat târât prin mulţime. Era Christopher Seton. Cavalerul din Yorkshire fusese bătut crunt, dar la vederea soţiei sale chipul i se lumină ca o lumânare. Oamenii care o ţineau pe Christian fură siliţi să o strângă mai tare, căci ea încercă să se repeadă la el.

— Maiestate, zise din nou Elizabeth, dar amuţi când regele se ridică cu obrazul colorat de nuanţele de roşu ale soarelui înserării.

— Nu există inocenţi aici. Nici victime fără vină.

Cu toată fragilitatea lui fizică, în glasul lui Edward era o autoritate de necontestat.

— Tot timpul i-am întins o mână iertătoare şi de fiecare dată muşcătura trădării mi-a fost singura răsplată. Nu voi mai fi milostiv. Toţi cei care l-au ajutat şi susţinut pe renegatul Robert Bruce, toţi cei care i-au mascat trădarea sub falsele falduri ale loialităţii şi prieteniei vor fi judecaţi ca duşmani ai Coroanei.

Elizabeth văzu că mulţi dintre oamenii regelui dădeau aprobator din cap. Printre ei se numărau şi cei pe care Robert îi numise cândva prieteni: Ralph de Monthermer, Robert Clifford, Thomas de Lancaster. Surprinse căutătura lui Humphrey de Bohun, care o privi fix înainte să-şi abată ochii către rege.

— Lady Elizabeth!

La auzul numelui ei, redeveni atentă.

— Vei fi dusă la conacul regal din Burstwick unde vei sta închisă un timp nedefinit.

Ochii regelui se abătură către Christian:

— Fiul tău, contele de Mar, este de azi scos de sub tutela fratelui tău. Va fi crescut la Curtea mea, sub autoritatea mea.

Ignorând ţipetele şi protestele ei, Edward continuă:

— Tu şi surorile tale veţi fi închise în mănăstirea Sixhills, unde vă veţi trăi restul zilelor în tăcere şi rugăciune.

Matilda îşi plecă ochii, dar Mary îl înfruntă pe rege cu o privire dispreţuitoare.

— Lady Isabel Comyn!

Regele o privi pe contesa cea palidă şi în ochii lui scânteie o ură proaspăt trezită.

— Pentru că ai pus coroana pe capul rebelului, vei fi închisă într-o cuşcă croită pe măsura crimei tale, la castelul Berwick.

Elizabeth îl privi pe rege uluită. Întorcându-se spre Comynul Negru ca să-i vadă reacţia, descoperi că bărbatul zâmbea şi înţelese că bruta aceea nu numai că avusese ştiinţă despre această sentinţă crudă, dar chiar se bucura. În apropiere, chipul lui Aymer de Valence oglindea aceeaşi satisfacţie. Elizabeth se simţi scârbită. Dar Edward nu terminase.

— Am pus să se mai construiască o cuşcă. Aceasta va fi amplasată în Turnul Londrei şi o va adăposti pe fiica lui Bruce.

Ţipătul lui Elizabeth fu acoperit de exclamaţiile familiei lui Robert care erupseră în jurul ei. Niall dădu să se repeadă la rege, dar paznicii săi îl trântiră cu brutalitate în genunchi. Christian şi Margaret încercară în zadar să se apropie de Marjorie, care pălise de groază la auzul sentinţei. Mary Bruce fu cea care reuşi să se elibereze. Se răsuci şi îşi muşcă unul dintre paznici de mână. Cu mâinile în continuare legate, străbătu pajiştea ca un fulger, înainte să o poată opri cineva, şi îl scuipă pe Edward drept în obraz. Doi dintre cavalerii lui Valence fură într-o clipă lângă ea, punând-o la pământ. Dar fapta fusese săvârşită. Murmure de şoc străbătură adunarea din jurul pavilionului în timp ce regele îşi ştergea scuipatul de pe obraz cu o mână tremurândă.

— O cuşcă şi pentru animalul ăsta! şuieră el în timp ce Mary era ridicată în picioare.

Edward se opri brusc, încleştându-şi mâna pe coaste ca şi cum l-ar fi chinuit o durere. După o clipă se îndreptă şi privirea sa se abătu asupra lui John şi a lui Niall.

— Şi voi... voi care i-aţi dat adăpost trădătorului, care aţi luptat şi v-aţi vărsat sângele pentru cauza lui!

Îl privi pe Christopher.

— Şi tu, care l-ai ucis cu sânge rece pe John Comyn! John de Atholl! Niall Bruce! Christopher Seton! Vă condamn la moarte!

La auzul acestor vorbe, unii dintre englezii de faţă se priviră surprinşi. În timp ce soţia lui John scotea un ţipăt sugrumat şi Christian Bruce se prăbuşea în braţele oamenilor lui Valence, Elizabeth se întoarse neajutorată către Humphrey, implorându-l din ochi să intervină. Contele strânse din fălci şi se uită în altă parte, nevrând să-i întâlnească privirea.

CASTELUL BERWICK, SCOŢIA

1306

Alexander Seton simţi piatra umedă zgâriindu-i spatele, dar nu se mişcă. Durerea îi amintea că era încă în viaţă. Rănile i se vindecaseră şi pielea i se închisese imperfect peste răni şi vânătăi creând noi cicatrice pe braţele şi pieptul lui. Nu-şi putea da seama cum îi arăta faţa. Numai degetele îl puteau ajuta să-şi imagineze nasul strâmb şi cicatricile noduroase din jurul ochilor şi buzelor.

În jurul lui în bezna umedă se auzeau unghii zgâriind peretele, lipăitul ud al picioarelor pe podeaua noroioasă şi murmurele agitate ale celorlalţi bărbaţi care îşi schimbau din când în când poziţia. Prizonierii mai noi încă dădeau ocolul celulei înghesuite ca nişte animale prinse în cuşcă, descriind cercuri nesfârşite. Cei care se aflau în temniţă de mai multă vreme se ghemuiau pe lângă pereţi sau zăceau chirciţi cu faţa către zidurile mucegăite. Unul, un bărbat pirpiriu şi ştirb, care nici nu mai ţinea minte de cât timp era închis, se târa în patru labe vorbind de unul singur. Ceilalţi îl porecliseră Oase Bătrâne.

Bărbaţii care reparau zidurile oraşului îşi reluară ciocănitul şi Alexander închise ochii. Erau sute, pe schele şi în şanţul adânc din jur, îi văzuse când temnicerii lui îl aduseseră înăuntru. Berwick, cândva un port scoţian prosper, fusese cea dintâi victimă a războiului, marcând începutul său sângeros. Pretutindeni în Scoţia ajunseseră poveşti cumplite despre cele două zile de măcel în care îşi găsiseră sfârşitul peste şapte mii de localnici, înroşind cu sângele lor apele Tweedului. După aceea Berwick devenise o aşezare engleză şi sediul administraţiei regelui Edward în Scoţia. Bocănitul îndepărtat pătrundea în creierul lui Alexander înnebunindu-l cu monotonia sa. Reuşise să facă faţă spaţiului strâmt şi mizer, duhorii tovarăşilor săi de celulă şi raţiilor scârboase pe care le aduceau gardienii, dar nu şi acestui ciocănit nesfârşit. Avea senzaţia că muncitorii lucrau cu târnăcoapele şi ciocanele direct în ţeasta lui, demolându-i treptat sănătatea minţii.

Se cufundă în sine, strângându-şi pumnii şi încercând să nu mai audă zgomotul. În minte începură să i se strecoare gânduri întunecate şi el le permise, numai ca să nu mai fie conştient de bocăniturile acelea. Mintea începu să i se învârtă în cercuri nesfârşite, la fel ca noii prizonieri. Cea dintâi sosi vina, un vechi duşman, zgândărindu-i sufletul. Îl chinui amintindu-i consecinţele faptelor lui: tovarăşii săi sângerând pe câmpia mlăştinoasă, cu trupurile sfârtecate. Vina se transformă în dispreţ de sine. În

cele din urmă o altă voce începu să grăiască, mai întâi discret apoi din ce în ce mai convingătoare, spunându-i că nimic din toate astea nu s-ar fi întâmplat dacă n-ar fi fost Robert Bruce. În mod normal gândurile acestea puteau să se perinde unele după altele ore în şir, dar de data asta ciclul fu întrerupt.

Alexander deschise ochii la auzul paşilor de pe coridor. Ceilalţi prizonieri se trezeau şi ei la viaţă. Răsună un zăngănit de chei care-i făcu până şi pe cei mai retraşi dintre ei să se ridice în capul oaselor. Numai Oase Bătrâne nu îl băgă în seamă, continuând să se târască.

— Îndărăt! ordonă unul dintre temniceri, ivindu-se dincolo de gratii.

Prizonierii făcură ce li se ceruse, târşâindu-şi picioarele către peretele din fund. Apărură alte două gărzi, târând între ele un bărbat. Capul îi căzuse în piept şi părul blond atârna ca o perdea, acoperindu-i faţa. Cel dintâi soldat descuie uşa, permiţându-le camarazilor să-i să-l azvârle în celulă pe bărbatul inconştient. Acesta se prăbuşi şi, în cădere, părul îi descoperi obrazul.

Alexander scoase o exclamaţie care îi făcu pe ceilalţi prizonieri să tresară. În timp ce uşa celulei se închidea, se repezi şi îngenunche lângă bărbat. Chipul acestuia era acoperit de vânătăi, dar familiar. Alexander luă în mâini capul vărului său.

— Christopher!

După ce n-o mai folosise atâta vreme, vocea îi suna ciudat în auz.

După o clipă Christopher mormăi ceva şi întredeschise un ochi. Era inflamat şi lăcrima, sub o crustă de sânge închegat. Alexander îl împinse pe Oase Bătrâne, care se ivise lângă el şi trăncănea curios, aplecat deasupra lui Christopher.

— Gil! i se adresă Alexander unuia dintre prizonieri. Adu apă!

Văzând că Gil arunca o privire şovăitoare către găleata aşezată în colţ, care conţinea raţiile lor de apă, Alexander îi aruncă o căutătură furioasă.

— Pe Dumnezeul meu, Gil, dacă trebuie să-ţi mai zic o dată...

Gil se dădu bătut şi îi aduse găleata. Alexander îşi rupse o fâşie din cămaşa zdrenţuită şi o înmuie în apă. O stoarse deasupra buzelor crăpate ale vărului său şi Christopher tuşi, apoi înghiţi. În ochii lui se ivi o scânteie de viaţă. Îl apucă pe Alexander de încheietură, deschizându-şi gura pentru mai mult.

— Nu prea mult sau o să ţi se facă rău, îl preveni Alexander.

Încet, privirea lui Christopher se concentră asupra lui.

— Alex?

Alexander simţi un nod în gât din pricina emoţiei. Christopher nu-i mai spusese aşa din copilărie. Christopher îşi linse buzele şi se chinui să se ridice în capul oaselor.

Alexander îl ajută, sprijinindu-l de zid.

— Ce s-a întâmplat?

— Am fost atacaţi, zise Christopher printre dinţii încleştaţi din pricina efortului de a sta drept. De John MacDougall şi de Comynul Negru. Am scăpat împreună cu câţiva dintre oamenii lui Atholl şi am călărit până la castelul lui Robert din Loch Don.

Clătină din cap şi se încruntă.

— Englezii l-au ocupat. Am visat că te-am văzut în timpul luptei. Dar n-aveai cum să fi fost acolo, nu?

Ochii i se limpeziră şi în ei scânteia furia.

— Ne-ai părăsit.

— Am fost acolo. Pe câmpul de luptă. Am încercat să te salvez.

Christopher îl privi fără să înţeleagă, aşa că Alexander îi povesti vărului său despre capturarea sa în Perth de către Dungal MacDougall şi despre torturile pe care le îndurase în mâinile Comynului Negru. Îi spuse că încercase să-i prevină la St Fillan şi că îşi rupsese legăturile ca să poată călări în ajutorul lor.

— Dar mi-am pierdut cunoştinţa, încheie el. Englezii conduşi de prinţul Edward au sosit la puţin timp după terminarea luptei. Am fost prins şi adus aici.

Christopher îl sfredeli cu privirea o clipă ce păru nesfârşită, apoi îl îmbrânci încercând să-l îndepărteze de el.

— Cum ai putut?! exclamă el.

Ridică vocea:

— Cum ai putut să ne trădezi?!

— Vere...

— Nu! Nu-mi spune-aşa!

Alexander se retrase pe călcâie. Nu mai văzuse niciodată o asemenea furie dezlănţuită pe chipul vărului său. Ceilalţi prizonieri îi priveau. Oase Bătrâne se legăna încântat.

— După tot ce-a făcut Robert pentru tine, pentru noi! Îi datorăm vieţile noastre! Blestemat să fii, Alex, trebuia să-i fi lăsat să te omoare înainte să-l trădezi pe regele nostru!

Şocul lui Alexander se transformă în surprindere, apoi mânia îl copleşi ca o maree fierbinte.

— Dar ce-a făcut Robert pentru noi?! Îţi spun eu ce-a făcut! Ne-a condus drept în braţele lui Valence în pădurea Methven, ignorând sfatul oamenilor săi: nu numai pe al meu, ci şi pe al Intendentului. Te-a făcut părtaş la uciderea unui om pe pământ sfinţit – un păcat de moarte, Christopher! Şi, să nu uităm, toate astea după ce i-a jurat supunere regelui Edward fără să ne spună o vorbă nouă, supuşii săi credincioşi, lăsându-ne să ne descurcăm cum vom şti vreme de doi ani!

— Totul ca să îşi elibereze regatul.

— Nu! şuieră Alexander. Totul de dragul ambiţiei lui!

— Ambiţie! exclamă Christopher respirând precipitat, în timp ce sudoarea înmuia sângele întărit, făcându-l să i se prelingă pe obraji. Dacă asta-i marea lui vină, şi pe tine te pot acuza de acelaşi lucru. Mai ţii minte cum l-ai păcălit acum mulţi ani, în Ayr? Cum voiai să se descotorosească de Katherine pentru că te temeai că-l va distrage, aşa că l-ai plătit pe flăcăul ăla să se culce cu ea şi pe urmă ai avut grijă ca Robert să-i prindă?

Alexander râse aspru.

— Tot mai eşti supărat pe asta? Era o servitoare!

Se opri din râs.

— Ea a fost doar cea dintâi greşeală din mult prea multe. Cea mai gravă fiind a mea, care l-am urmat atâta vreme.

De pe culoar răsună glasul unui paznic care, auzind vocile lor tot mai ridicate, le cerea să tacă.

Alexander înghiţi cu greutate, încercând să-şi domolească furia.

— Regret mai mult decât pot spune că am cedat sub tortura Comynilor şi că asta a dus la vărsarea de sânge pe de câmpia aceea, dar, în ciuda greşelilor mele, cred că Robert este adevăratul vinovat pentru tot ce s-a întâmplat. Am renunţat la tot, Christopher. N-am de gând să şi mor pentru el.

— Eu da!

Alexander zări ceva nou în privirea vărului său: frica, licărind sub atitudinea aceea sfidătoare.

Christopher îi susţinu privirea un moment, apoi se uită în altă parte.

— Am fost condamnat la moarte prin spânzurătoare.

Alexander clătină din cap fără să-i vină să creadă.

— Trebuie să fie o greşeală. Cine a poruncit asta?

— Regele Edward în persoană.

Alexander amuţi uluit în timp ce Christopher îi povestea despre sentinţele rostite de rege la Lanercost.

— Aymer de Valence şi Humphrey de Bohun vor supraveghea execuţia mea şi a lui Niall aici, în Berwick, încheie el. John de Atholl a fost dus la Londra alături de ceilalţi prizonieri. Christopher îi aruncă o căutătură piezişă. Acum vezi ce ai provocat?

Alexander închise ochii.

Christopher îşi şterse obrajii cu dosul palmei şi privi dâra roşie care îi păta degetele.

— Valence mi-a spus că soţia mea a rămas grea.

Râse, dar râsul lui nu avea nici urmă de voie bună.

— Ticălosul a crezut c-o să mă chinuie. Dar acum pot muri, Alex, zise el privindu-şi vărul. Pot muri ştiind că i-am lăsat ceva, că va avea ceva care să-i amintească de mine.

Văzând o lacrimă amestecată cu sânge ce se scurgea pe obrazul vărului său, Alexander simţi cum se rupe ceva în el. După o clipă se ridică şi începu să lovească gratiile cu pumnii.

— Ce faci?

— Gărzi!

— Ţine-ţi gura-nchisă, sau ţi-o umplu eu cu pumnul meu! îi strigă paznicul.

— Iisuse! murmură Gil.

Oase Bătrâne lăsă să-i scape un chirăit agitat.

— Gărzi!

Se auzi o înjurătură şi zgomotul unor paşi apăsaţi. Unul dintre paznici se ivi şi privi încruntat printre gratii.

— Ţi-am zis să taci!

— Sir Aymer! zise repede Alexander. Zi-i lui sir Aymer că vreau să-i propun ceva! Un târg!

— Alex!

Christopher se chinui să se ridice, strâmbându-se de durere.

— Târg? zise temnicerul privindu-l bănuitor.

— Spune-i că pot să i-l dau pe Robert Bruce, dacă-l cruţă pe vărul meu de spânzurătoare!

— Nu-l asculta! şuieră Christopher către temnicer. Îmi dau viaţa de bunăvoie!

— Gura! strigă paznicul şi îl privi pe Alexander. Dacă minţi o să am eu grijă să atârni în spânzurătoare lângă nenorocitul ăsta.

— Aşa să fie!

Capitolul 15

CASTELUL DUNAVERTY, SCOŢIA
1306

Oamenii formaseră şiruri, trecându-şi saci de grâne din mână-n mână şi rostogolind butoaie până la corăbii, unde alţii aşteptau să le încarce. Din când în când îşi ridicau privirile către castelul ce se înălţa pe aflorimentul ierbos, unde stâncile colţuroase spălate de valuri alcătuiau ultimele rămăşiţe ale uscatului, dincolo de care începea regatul mării. Oamenii erau încordaţi şi nu scăpau din ochi meterezele în aşteptarea unui semn de la tovarăşii lor.

Era dimineaţa devreme, pe la mijlocul lui octombrie. Nori zdrenţăroşi se fugăreau pe cer, mânaţi de vântul care smucea hainele oamenilor şi făcea nisipul să danseze ca fumul în lungul plajei. Uneori se ivea soarele, schimbând culoarea valurilor înspumate din albastru-intens în verde ca smaraldul şi presărând cu cioburi de lumină suprafaţa agitată a mării. Pescăruşii se războiau pentru peşte, ţipând unii la alţii. Aproape de ţărm, faţa ca de câine a unei foci se ivi o clipă, apoi dispăru.

Gilbert de la Hay săltă un butoi cu carne sărată la bordul unei corăbii. Bărbatul cel înalt se îndreptă de şale cu o strâmbătură şi privi neliniştit marea.

— Nu-i departe, zise Robert, oferindu-i un zâmbet scurt în timp ce arunca în barcă desaga pe care o adusese cu sine.

— E suficient de departe, murmură Gilbert, trăgând în piept o gură de aer sărat şi ridicându-şi pantalonii care nu se mai potriveau pe talia lui cândva mai groasă.

Robert privi bărbaţii care umpleau cu provizii cele patru corăbii, printre care se aflau Malcolm de Lennox şi trupa sa, ce îl însoţiseră de la *loch* Lomond. În ultimele săptămâni toţi slăbiseră, siliţi să trăiască pe apucate cu nucile şi afinele găsite prin păduri şi, din când în când, cu un iepure sau o pasăre. Bărbile se îndesiseră, părul le crescuse şi hainele lor erau sfâşiate şi murdare. Abia dacă mai aveau cu toţi din ce aduna o singură armură, dar

aveau arme cărora nu aveau de gând să le dea drumul din mână decât odată cu moartea. Nici măcar în adâncurile Pădurii, în mijlocul armatei de ţărani a lui William Wallace, Robert nu mai văzuse o trupă atât de zdrenţăroasă.

— Ar trebui să ne ţină câteva luni, zise Edward, sărind pe ţărm dintr-una dintre corăbii.

Robert încuviinţă cercetând proviziile care erau depozitate la prova, sub pânză cerată. Laolaltă cu ele erau adunate funii şi păturI, găleţi, securi şi suliţe de vânătoare. Îi mulţumi Domnului că fusese prevăzător şi aprovizionase castelul Dunaverty, ocupat de forţele sale la finele lui februarie, unul dintre cele câteva care căzuseră pe durata revoltei lui. Dunaverty veghea asupra drumului pe mare către insule, iar degetul care era Kintyre arăta mereu către Irlanda.

— Sire!

Auzind strigătul lui Nes, Robert privi în jur. Cavalerul făcea semn către metereze. Urmărindu-i privirea, văzu că santinelele îşi agitau braţele. Era timpul să plece.

— Să ieşim în larg! strigă Robert cu glas pătrunzător.

Ultimele desagi fură aruncate la bordul corăbiilor şi oamenii urcară, apucând vâslele. Robert se săltă peste copastie, în timp ce oamenii de pe mal, cu chipurile încordate de efort, împinseră corăbiile la apă. Robert simţi vasul cum se înalţă, pierzându-şi greutatea în îmbrăţişarea valurilor. Vâslaşii înfipseră vâslele în apă ca să depăşească zona brizanţilor. Un val se sparse de provă, udându-i până la piele pe cei din faţă şi înceţoşând vederea celorlalţi cu stropi fini. Gilbert, pe bancheta din mijloc, închise ochii şi murmură o rugăciune, ţinându-se cu disperare. Vuietul apei şi scrâşnetul pietrelor răscolite sub ei răsunau ca răgetul unui leu.

În timp ce vâslaşii se opinteau, scoţându-i din apele agitate şi verzi, măturate de brizanţi, în cele mai adânci, de un albastru-intens, alţi bărbaţi traseră de funii, ridicând vela care se desfăcu brusc cu un pocnet zgomotos, umflându-se pe loc în vânt. Aerul se umplu de strigăte şi de trosnet de lemn pe măsură ce echipajele celorlalte trei corăbii le urmau exemplul. Câţiva dintre cei rămaşi pe plajă făcură cu mâna în semn de rămas-bun. Robert văzu cum unii oameni din bărci le răspund, apoi camarazii lor se răsuciră şi apucară pe poteca stâncoasă ce ducea către castel. Lăsase pe loc doar o mică garnizoană, dar spera că era de ajuns ca să îi păcălească pe cei care aflaţi pe urmele lor.

Duşmanii lor, conduşi de John MacDougall, îi urmăriseră de la *loch* Lomond până *loch* Fine şi prin pădurile Argyllului. Pe când aerul toamnei se răcea şi cele dintâi furtuni soseau dinspre vest, dormiseră în desişuri şi în grote, hăituiţi ca fiarele până ce ajunseseră să străbată milă după milă împleticindu-se, într-o stare de toropeală de parcă ar fi umblat prin vis. Disperaţi să ajungă în Islay, sosiseră pe coastă numai pentru a descoperi că drumul le era tăiat de zeci de galere care patrulau pe mări, purtând pe vele blazonul lui MacDougall. Neputând să se oprească pentru a nu fi ajuns din urmă, Robert îi conduse spre sud, pe lângă cercuri de bolovani şi gorgane, unde morţi din timpuri străvechi dormeau sub pătura verde a pământului. În timp ce urmau linia zimţată a ţărmului, vedeau tot timpul Islay şi Jura înălţându-se din ape la dreapta lor, chinuitor de aproape.

În fuga lui disperată, Robert pierdu câţiva oameni din pricina unor răni infectate. Pierdu şi mai mulţi când se ciocni cu o trupă inamică ce-i ajunsese din urmă. Cu ajutorul forţelor proaspete ale lui Malcolm de Lennox, care nu fuseseră hăituite îndelung ca ei, ieşiră învingători din încăierare. Când se termină şi cadavrele fură jefuite de arme şi încălţări, Robert zări blazoane familiare pe tunicile unora. Erau oamenii lui John de Menteith, care îl atrăsese pe William Wallace în cursa lui John Comyn şi pe care drept răsplată regele Edward îl numise gardian al castelului Dunbarton.

În tot acest timp Robert cugetase adesea la excomunicarea sa de către Papă, care îl condamnase pentru că îşi pătase mâinile şi sufletul cu sângele lui John Comyn. Scos din rândurile creştinilor. Proscris de către Dumnezeu. Era o sentinţă teribilă, aducând cu sine promisiunea damnării eterne dacă nu se căia. Îşi aminti şi de Piatra Destinului încastrată în jilţul pentru încoronare al regelui Edward, din Westminster. Suveranitatea Scoţiei înmormântată în inima Angliei. Oare toate aceste drumuri duceau înapoi până în acele clipe disperate când îi ajutase pe Cavalerii Dragonului s-o ia? Piatra pe care fuseseră făcuţi toţi regii Scoţiei îl lega pe rege de glie şi prin aceasta de poporul său. Oare Scoţia îl respinsese fiindcă nu fusese încoronat pe ea?

Corăbiile înaintară în apa adâncă şi frământată a ceea ce se numea „canalul” şi Robert privi cum dispare linia verde a uscatului. Zidurile castelului Dunaverty scânteiau aurii în razele soarelui. Sperase să poată adăsta mai mult aici, dar în dimineaţa aceea în depărtare zărise o armată şi atunci ştiuse că duşmanii reuşiseră să-l alunge din regatul său. Avea nevoie de un adăpost sigur, unde oamenii săi să se poată odihni, unde să-şi vindece

rănile şi să-şi recapete puterile. Un loc unde inamicul să nu-l poată găsi şi unde să-şi aibă prietenii şi aliaţii aproape.

Robert se gândi la fiica şi la soţia sa, la surorile şi la fratele său, Niall, la John de Atholl şi la Christopher Seton: toţi cei dragi lui erau acum împrăştiaţi în cele patru vânturi. Se gândi şi la partizanii săi de nădejde, episcopii William Lamberton şi Robert Wishart, care se ofileau acum în temniţele regelui Edward, la nepotul său, Thomas Randolph, şi la James Stewart, care erau în continuare dispăruţi. Rostind o rugăciune pentru ei toţi, se întoarse către provă. În depărtare se înălţau falezele negre ce alcătuiau coasta de nord a Irlandei. Mai aproape, la numai câteva mile de acel ţărm întunecat şi ameninţător, se vedea o insulă cât un grăunte.

BERWICK, SCOŢIA
1306

În timp ce toamna îşi arunca mantia ei aurie asupra Britaniei, pretutindeni judecata regelui era dusă la îndeplinire.

Într-o dimineaţă rece şi senină din Londra, când străzile fură acoperite de prima chiciură a anului, John de Atholl fu scos din Turn alături de alţi prizonieri scoţieni capturaţi în pădurea Methven. Scoţienii fură purtaţi pe Podul Londrei, unde capul putrezit al lui Simon Fraser şi craniul lui William Wallace rânjeau în jos către Tamisa din ţepele lor, apoi prin mulţimea batjocoritoare din Smithfield. După sentinţele de la Lanercost, John făcuse apel la Edward, reamintindu-i că aceia pe care îi condamnase la moarte erau oameni de rang înalt. Aici, pe câmpia Smithfield se afla dovada crudă că regele îi acceptase argumentul: pentru conte fusese pregătită o spânzurătoare cu treizeci de picioare mai înaltă decât celelalte.

Pe eşafod, în locul unde cu un an în urmă fusese măcelărit William Wallace, John închise ochii şi se gândi la soţia, fiul şi fiica lui. Îi ceru lui Dumnezeu să-i apere de orice rău şi să ajute cauzei lui Robert, apoi simţi smucitura funiei ridicându-l în aer, sus, deasupra gloatei londoneze care izbucnea în urale.

Multe mile mai la nord, în conacul regal din Burstwick, Elizabeth Bruce cercetă încăperea sumbră şi strâmtă în care fusese condusă. Avea un pat, o masă, o mică vatră şi un scăunel. Femeia mohorâtă din spatele ei o anunţă cu bruscheţe că i se va aduce masa de două ori pe zi şi uşa se închise în urma ei. Elizabeth ascultă zgomotul cheii întoarse în broască cu gândul la

Marjorie, o fată de numai unsprezece ani, aflată în drum spre Turnul unde o aştepta o cuşcă. După o clipă regina se apropie de patul ei îngust şi se aşează pe marginea lui tare, privind amorţită razele de lumină ce se strecurau prin crăpăturile obloanelor.

Nu departe, în Lincolnshire, Christian Bruce plângea în timp ce una dintre surorile gilbertine din abaţia Sixhills îi tundea părul blond. De o parte şi de alta a ei, Matilda şi Margaret, îngenuncheate pe lespezile reci, aveau parte de aceeaşi soartă. Bucle blonde, castanii şi cărunte se amestecau pe podea dinaintea celor trei surori, singurele sunete din încăpere fiind scrâşnetul foarfecilor şi hohotele înăbuşite ale lui Christian. Margaret Randolph, care aflase la Lanercost că fiul ei, Thomas Randolph, era viu şi aflat sub paza englezilor, se întinse şi îşi luă sora de mână, spunându-i să fie curajoasă: Donald avea să fie bine îngrijit la curtea regală, regele însuşi garanta pentru viaţa sa. Nu putea face nimic pentru Christopher, dar trebuia să-şi păstreze puterile şi curajul ca să hrănească pruncul ce creştea în pântecele ei.

Într-un turn al castelului Roxburgh, Mary Bruce stătea rezemată de barele noii sale cuşti, cu genunchii la piept. În primele zile ţipase până răguşise, simţind cum zăbrelele şi pereţii o înăbuşă. Acum, în tăcere, renunţând la sfidare şi furie, Mary se cuprinse în braţe şi plânse, fără să ştie că la treizeci de mile spre est, în cel mai înalt turn al castelului Berwick, într-o colivie de fier de doi metri pe doi, în formă de coroană, Isabel Comyn făcea la fel.

Faţa, braţele şi coapsele contesei erau pline de vânătăi, un dar de despărţire de la soţul ei, Comynul Negru, care îi făcuse o vizită în cea dintâi noapte. În ciuda rugăminţilor ei, nu arătase nicio urmă de milă în timp ce îi demonstra care erau consecinţele trădării ei, mai întâi exercitându-şi cu forţa drepturile de soţ pe podeaua de lemn a cuştii, apoi lovind-o cu pumnii până când ea nu mai putuse nici măcar să ţipe.

Ochii umflaţi şi înroşiţi ai contesei se deschiseră la auzul uralelor dezlănţuite ce răsunau de dincolo de zidurile castelului. Îi închise din nou şi îşi ghemui şi mai tare trupul. Sunetul nu putea însemna decât că avea loc o nouă execuţie.

•

În piaţa Berwickului, călare pe bidiviul său, Humphrey de Bohun privea cum Niall Bruce şi Christopher Seton erau târâţi împleticindu-se prin mulţimea aţâţată. Tinerii aveau deja funiile petrecute în jurul gâturilor, iar capetele acestora erau legate de caii cavalerilor regali care îi escortaseră

dinspre castel. Mâinile le erau legate la spate. O burniţă uşoară înceţoşa aerul, iar dinspre Tweed venea un miros de mâl şi apă sărată.

Mulţimea izbucni în urale când Niall căzu şi fu târât câţiva metri pe burtă, înainte să reuşească să se ridice în genunchi şi apoi în picioare. Humphrey observă un bărbat cu şorţul alb al pietrarilor ducând un pumn într-o latură a gâtului şi trăgând de o funie invizibilă, în timp ce făcea o strâmbătură sinistră. Tovarăşii săi Izbucniră în râs şi înălţară cupele în aer, iar bărbatul se pierdu în mijlocul lor. Rândurile mulţimii se îngroşaseră odată cu venirea acestor lucrători, cărora li se oferise un răgaz de câteva ore de la munca lor grea pe meterezele Berwickului ca să asiste la execuţie. Mulţi proveneau din aşezări din Northumberland jefuite şi distruse de scoţieni în cei zece ani de război. Toţi ardeau de nerăbdare să-i vadă pe cei doi bărbaţi legănându-se în ştreang ca plată pentru crimele lor şi noi urlete de încântare umplură aerul când în piaţă, pe urmele lui Niall şi Christopher, fură conduşi şi alţi scoţieni, luaţi prizonieri la Kildrummy şi Tain şi condamnaţi să fie spânzuraţi şi apoi decapitaţi.

— O zi mare pentru Anglia!

Humphrey tresări auzind vocea aspră a lui Aymer.

Contele de Pembroke se afla alături, pe calul său. Nu-şi luă ochii de la Niall şi Christopher, care erau conduşi către spânzurătorii înălţate în piaţă.

— O zi cu adevărat mare!

Humphrey încuviinţă, dar nu zise nimic, cu gândul la demonstraţiile asemănătoare ce aveau loc în alte părţi ale Scoţiei şi Angliei. Edward, instalat într-o locuinţă nouă şi confortabilă la Lanercost, nu asista la niciuna dintre execuţii, dar Humphrey nu avea nicio îndoială că şi el gândea la fel.

Lui Humphrey i se păruse că regele era neobişnuit de bine dispus când îi poruncise să escorteze prizonierii la Berwick şi apoi să se îndrepte spre vest pentru a i se alătura prinţului Edward, care călătorea spre Dunaverty, unde se pare că Bruce fusese încolţit. Regele era încă slăbit, dar pielea îi era îmbujorată şi pofta de mâncare îi crescuse. Humphrey îi ascultase ordinele privind cum medicul regal punea lipitori pe braţele regelui. Văzând culoarea ce urcase în obrajii lui Edward, îşi dădu seama că, în timp ce viermii se hrăneau cu sângele lui, regele însuşi părea să se hrănească cu sângele scoţienilor.

După sentinţele date la Lanercost, Humphrey, Ralph de Monthermer şi alţi câţiva baroni îl rugaseră între patru ochi pe rege să mai domolească asprimea osândelor. Execuţia lui John de Atholl, mai ales, îi tulburase pe

toţi. Nimeni nu-şi mai amintea ultima dată când un conte fusese executat. Edward însă nu cedase, iar când regina Marguerite îl implorase să se răzgândească în privinţa micuţei Marjorie Bruce, o refuzase cu bruscheţe.

Humphrey îl văzu pe Christopher tresărind când cineva din mulţime aruncă în el cu noroi.

— Sir Ralph mi-a spus că l-ai eliberat pe Alexander Seton. Că s-a jurat să ţi-l dea pe mână pe Robert dacă o să cruţi viaţa vărului său?

Auzind întrebarea lui Humphrey, Aymer îl fulgeră cu privirea.

— Părea convins că mi-l poate da pe Bruce. Am apreciat că răsplata promisă merită riscul de a pierde un prizonier care altfel ar fi putrezit într-o celulă.

— Dar dacă află că nu ţi-ai ţinut cuvântul? întrebă Humphrey, indicându-l pe Christopher. Dacă află despre execuţia vărului său înainte să ţi-l aducă pe Bruce?

— Atunci n-are decât să-i povestească ticălosului toate astea, spuse Aymer şi chipul frumos i se înăspri. Vreau ca Bruce să afle ce a suferit familia lui! Vreau să fie strivit, trup şi spirit!

Îşi întoarse din nou privirea către condamnaţi.

Soldaţii îi dezlegaseră pe Niall şi Christopher de pofilele cailor şi acum îi înghionteau cu vârfurile suliţelor să urce treptele eşafodului, unde îi aşteptau butucul şi securea cu care aveau să fie decapitaţi după ce aveau să fie coborâţi încă vii din spânzurătoare. Ridicându-şi chipul palid şi zărind grinda de deasupra, Niall se trase îndărăt şi soldaţii îl forţară să urce treptele în huiduielile mulţimii.

— Fratele regelui s-a pişat pe el! strigă cineva.

Din mulţime se ridicară şi alte glume crude.

Humphrey înghiţi nodul care i se pusese în gât. Nu aşa se cuvenea să moară nobilii, indiferent de ce crime se făceau vinovaţi. Îşi aminti că Robert vorbea cu afecţiune despre frăţiorul său mai mic şi lipsit de griji. Cât de tare avea să sufere aflând despre moartea lui Niall? Avea să se simtă cum se simţise el la moartea lui Bess? Se sili să-şi alunge mila, supărat pe el însuşi. Era numai vina lui Robert, ceea ce se petrecea aici era preţul trădării lui. O merita. Dar oricât de răspicat şi-o spuse, gândul nu-şi găsea ecou în inima lui.

— Potaia mică mi-a spus că Robert o să-l răzbune, zise Aymer arcuindu-şi buzele dispreţuitor în timp ce Niall era forţat să urce scările. I-am spus că poate să-i dea lui Bruce însărcinarea asta când se vor întâlni în Iad. Ori de

mâna lui Seton, ori de a oamenilor tăi din Dunaverty, în curând fiul ăsta de târfă va fi doborât şi afurisitul de război se va sfârşi.

Oamenii aflaţi în ultimele rânduri ale mulţimii agitate îşi întinseră gâturile să vadă mai bine când funiile din jurul gâturilor lui Christopher şi Niall fură aruncate peste grinzile spânzurătorii. Din rândurile privitorilor se ridicară strigăte răzleţe de aprobare: partizanii lui John Comyn se bucurau că măcar unul dintre ucigaşii acestuia avea parte de pedeapsă. Printre ei se afla şi Dungal MacDougall. Chipul căpitanului era luminat de un zâmbet crud.

— Tot mai trebuie să găsim Toiagul lui Malachy şi sipetul cu cea din urmă profeţie şi să le readucem la Westminster, îi reaminti Humphrey lui Aymer. Atunci poate toate astea se vor sfârşi.

— Sipetul? se încruntă Aymer a mirare. L-am găsit asupra fratelui lui Bruce, zise el, făcând semn către Niall, care-şi înălţase capul către cerul plumburiu. Când s-a luptat cu noi la Kildrummy îl avea asupra lui.

Văzând surprinderea lui Humphrey, încruntarea i se adânci:

— Nu ţi-a spus regele?

Când Humphrey clătină din cap, Aymer păru nedumerit de-a binelea.

— Regele Edward mi-a interzis să vorbesc despre asta, dar mă gândeam că măcar ţie îţi va spune.

Mulţimea se buluci, dornică să vadă spânzurarea. În înghesuială, câţiva oameni căzură. Alţii fură îmbrânciţi îndărăt de soldaţi.

— Ce să-mi spună?

Văzând că Aymer tace, Humphrey insistă:

— Robert ne-a trădat pe amândoi, Aymer. Am dreptul să ştiu!

— Sipetul era spart, mărturisi Aymer. Nu era nimic înăuntru. Părerea mea e că o să găsim Profeţia numai când o să punem mâna pe Bruce. Sau asta, sau a distrus-o.

Humphrey nu răspunse. Privi cu ochi mijiţi cum Niall şi Christopher erau săltaţi în aer deasupra mulţimii ce urla. De ce l-ar fi însărcinat Robert pe fratele lui să păzească un sipet gol?

PARTEA A TREIA

1306-1307

„Şi se va lăsa cu vărsare de sânge străin până ce râurile vor curge roşii. Apoi fântânile din Armorica vor izbucni şi el va fi încoronat cu diadema lui Brutus”.

Istoria regilor Britaniei,
GEOFFREY DE MONMOUTH

Capitolul 16

RATHLIN, IRLANDA
1306

În inima rugului, un buştean se crăpă trimiţând scântei în aerul nopţii. De jur-împrejurul curţii, zidurile roase de vreme înălţau spre cer metereze ca nişte dinţi ciobiţi. În camerele acoperite de praf şi pânze de păianjen ale castelului, hornurile fuseseră astupate de cuiburile încâlcite ale păsărilor marine, aşa că făcuseră focul afară. Mirosul de lemn ars se contopea cu cel de carne friptă venit de la gâscă târguită de la o bătrână din sat. Bărbaţii cu buzele şi bărbile lucioase de grăsime îşi sorbeau cu grijă ultima cupă de vin în timp ce spuneau cu rândul poveşti într-un amestec de franceză, scoţiană şi galeză.

Când Neil Campbell termină o povestire mişcătoare despre bravura lui William Wallace la Stirling, împotriva englezilor, Cormac se ridică.

— Maiestate, pot să spun povestea somonului?

Tânărul irlandez îl privi pe Robert, care stătea alături de fratele său Edward, cu faţa ca bronzul în lumina focului.

Robert nu zise nimic, dar schiţă un zâmbet, încurajându-şi fratele adoptiv să continue.

— Într-o noapte, începu Cormac, cu ochii scânteindu-i amuzaţi sub bretonul des al tunsorii lui *cúlán,* tata a invitat două căpetenii vecine în sala

lui din Glenarm. Cu acest prilej bucătarii au gătit un somon prins chiar de tatăl meu.

Edward Bruce chicoti, amintindu-şi şi el momentul. Se aplecă spre Gilbert de la Hay şi James Douglas, traducându-le discret spusele lui Cormac. Alţi membri ai suitei regelui, care nu înţelegeau gaelica, se traseră mai aproape ca să audă.

— Cu o zi înainte, tata le povestise tânărului lord Robert şi lui sir Edward despre eroii din vechime ai Irlandei şi Robert fusese aţâţat de istoriile despre Fionn Mac Cumhaill şi trupa lui de războinici, Fianna. Una dintre poveşti spunea cum, copil fiind, Fionn a gătit Somonul Cunoaşterii pentru druidul Finegas şi, atingând din întâmplare carnea cu degetul mare, şi l-a supt şi astfel a câştigat darul înţelepciunii. Robert, care pe vremea aceea era pajul tatii, îi aştepta pe oaspeţi să sosească în sala unde era aşternută masa pentru ospăţ, cu somonul pe o tavă în mijlocul ei.

Cormac îşi desfăcu larg braţele ca să le arate ascultătorilor săi cât de mare era peştele. Câţiva zâmbiră sugestiv.

— Când tata şi oaspeţii săi au intrat în încăpere, Domnul mi-e martor, l-au descoperit pe tânărul Robert aplecat peste masă cu degetul înfipt în biata făptură!

Curtea interioară răsună de râsete. Până şi David de Atholl zâmbi, lucru rar la el.

Robert era surprins câte dintre aceste poveşti le uitase. Păreau să aparţină vieţii altcuiva. Cuiva care nu purta pe umeri povara lumii întregi.

— O ştiţi pe aia cu fata mare şi morarul? întrebă Gilbert de la Hay.

Urmară noi râsete când solidul lord de Erroll începu să povestească snoava. Robert observă că Thomas, fratele lui, turna încă o porţie din raţiile de vin pentru el şi pentru irlandezii din jurul lui Cormac, dar nu zise nimic. Era Ajunul Crăciunului.

Îşi plimbă privirea peste bărbaţii strânşi în cerc. Cu mai puţin de un an în urmă, cei mai mulţi dintre ei fuseseră martori la încoronarea lui pe Dealul Judecăţii. Fuseseră înveşmântaţi în mătăsuri şi catifele. Acum erau înfăşuraţi în mantii zdrenţuite, aveau cizmele găurite şi bărbile şi părul încâlcite. Privindu-i, îşi aminti o altă poveste despre Fionn Mac Cumhaill: Fianna fusese invitată la ospăţ în sala unui rival şi, intrând, Fionn fusese uluit de frumuseţea castelului duşmanului său, cu pereţii împodobiţi de tapiserii multicolore, focuri ce ardeau vesel şi fântâni din care curgea vin. Treptat însă viziunea se schimbase şi el şi oamenii săi descoperiseră că nu

fuseseră atraşi într-un palat măreţ, ci în Casa Morţii, că masa lor era podeaua umedă a unei peşteri cu pereţi aspri acoperiţi de zdrenţe şi că pocalele lor ciobite erau pline de sânge.

În timp ce Gilbert începea o nouă poveste deocheată, Robert îşi dădu seama că Alexander îl privea. Ochii fratelui său se îngustaseră a nerăbdare.

Când povestea lui Gilbert stârni câteva chiuituri şi fluierături, Alexander se ridică încruntat.

— Fraţilor, să nu uităm că în această seară ne-am adunat să cinstim naşterea Domnului nostru, Iisus Hristos. Cred, Maiestate, zise el pe un ton sugestiv adresându-i-se lui Robert, că o poveste din Evanghelii ar fi mai potrivită.

Robert se zburli auzind dojana, dar după o pauză îi făcu semn fratelui său să continue. Câţiva bărbaţi schimbară între ei priviri nemulţumite, dar majoritatea se pregătiră să asculte, iar fostul paroh spuse povestea naşterii lui Iisus aşa cum era relatată în Evanghelia după Luca.

Alexander şi Thomas sosiseră la Rathlin după ce primiseră mesajul lui Robert, adus la Islay de un pescar. În relatarea sa, Thomas îi pomenise lui Robert despre intervenţia lui Alexander în timpul sfatului ţinut de Angus MacDonald, care altminteri s-ar fi putut încheia cu vărsare de sânge. Din câte spusese Thomas, cuvintele sale pătimaşe îl determinaseră pe lordul din Islay şi pe oamenii săi să promită că îl vor sprijini în luptă şi pe Lachlan MacRuarie să accepte – deşi pentru un preţ anume – să construiască o flotă şi să o umple cu galloglaşii săi. Surprins de gestul lui Alexander, Robert îşi exprimase recunoştinţa, iar fratele său i-o acceptase, arătând chiar o oarecare mulţumire. Dar, aflând despre excomunicarea lui Robert din pricina uciderii lui John Comyn, se depărtase din nou de toţi, petrecându-şi majoritatea zilelor singur, în rugăciune. Robert îşi propusese să discute cu el, dar planurile pentru reîntoarcerea pe continent îi înghiţiseră tot timpul şi el le lăsase.

Peste câteva zile, când luna plină avea să domolească apele mării, Thomas şi Alexander aveau să se întoarcă în Irlanda cu Cormac, ducându-le lordului Donough şi bărbaţilor din Antrim ordinul de a lansa un atac asupra Gallowayului. În timp ce tutorele lui ataca pământurile duşmanilor să-i din sud-vest, Robert, întărit de forţele combinate ale lui Angus MacDonald şi Lachlan MacRuarie, avea să pornească pe Carrick, prin Arran. Nu se îndoia că oamenii regelui Edward îi ocupaseră pământurile, dar intenţiona să le recucerească, adunând astfel mai mulţi oameni, precum şi dările de la

arendaşii lui, de care avea nevoie ca să-şi plătească datoriile către clanul MacRuarie. Între timp irlandezii aveau să mărşăluiască spre nord din Galloway, curăţând vestul de forţele duşmane înainte să i se alăture la Turnberry pregătindu-se pentru o campanie mai vastă, pe care avea de gând să o conducă împotriva duşmanilor să-i englezi şi scoţieni.

Alexander îşi termină istorisirea solemnă despre naşterea lui Iisus şi oamenii murmurară „amin”.

În tăcerea ce urmă, James Douglas îşi înălţă cupa.

— Binecuvântaţi fie toţi cei care nu-s cu noi! zise tânărul întâlnind privirea lui Robert, cu ochii scânteind în lumina focului. Cei pieriţi sau căzuţi.

Robert ridică pocalul şi ceilalţi îi urmară exemplul, printre ei Edward şi Thomas, Cormac, Gilbert, Malcolm de Lennox, Neil Campbell şi David de Atholl. Când terminară de băut, amuţiră, privind absenţi flăcările, cu gândul la cei pe care-i pierduseră şi la cei lăsaţi în urmă.

Vraja tăcerii fu spulberată când Nes se ridică să mai adune lemne pentru foc. În timp ce oamenii începeau să discute între ei cu voci joase, Robert se retrase. Lăsându-l pe Edward să prezideze adunarea, urcă treptele sfărâmicioase către metereze, cu mintea la fiica lui şi la restul familiei sale. Nu-şi regreta decizia de a împărţi oastea în două la St Fillan, căci femeile ar fi avut de suferit pe stânca asta, chinuite de frig şi foame, dar îl rodea grija faţă de siguranţa lor. Unde erau soţia şi fiica sa de Crăciunul ăsta? Adăpostite în Kildrummy sau altundeva? Încercă să şi-o imagineze pe Marjorie stând lângă foc, mâncând turtă dulce şi bând vin cu mirodenii, dar în faţa spaimelor sale această imagine se şterse iute.

Departe de foc, aerul nopţii era îngheţat. Respiraţia lui Robert forma aburi în văzduh în timp ce el înainta pe metereze către locul unde zidul cobora abrupt spre ţărm. Foarte jos valurile se izbeau de stânci, vuind când pătrundeau în grotele falezei. Aici, în ruinele acestei fortăreţe înconjurate de mare, oamenii săi îşi făcuseră un cămin, găsind adăpost între zidurile sale şi curaj în promisiunile de ajutor de la Islay şi Antrim. Pentru el, însă, acesta rămânea un exil. Dincolo de canalul ale cărui ape scânteiau ca argintul viu în lumina lunii, falezele din Kintyre se ridicau din mare mai negre decât cerul spuzit de stele. Deşi se afla la numai douăsprezece mile, regatul lui nu i se mai păruse niciodată atât de îndepărtat.

Robert se rezemă de creneluri şi privi valurile ce asediau faleza târând după ele trene de spaimă. Locul acesta îi amintea atât de mult de Turnberry!

În copilărie se cocoţa pe crenelurile sale şi se apleca înainte, cu braţele depărtate, până avea senzaţia că e pe cer, zburând pe deasupra spumei sărate alături de pescăruşi şi cormorani.

Turnberry. Locul unde se născuse cu treizeci şi trei de ani în urmă, adus pe lume de mâinile lui Affraig într-o noapte când Marte mocnea pe cer ca un tăciune. Acolo aflase despre moartea regelui Alexander şi îşi privise bunicul anunţându-şi dorinţa de a lua tronul, fusese martor la naşterea surorilor sale, se bucurase de râsul mamei lui şi se făcuse mic dinaintea tăcerii amare a tatălui său. Turnberry: acolo învăţase să călărească şi să lupte, acolo aşteptase într-o vară ce păruse fără sfârşit întoarcerea oamenilor plecaţi să lupte cu John Balliol în Galloway. Momentul în care îi părăsise zidurile vestise sfârşitul copilăriei şi începerea drumului spre maturitate, ce pornise din castelul bunicului său din Lochmaben şi îl purtase până la măreţia intimidantă a Curţii regelui Edward.

Cavalerii Dragonului îl seduseseră cu profeţia lor şi cu promisiunea puterii, dându-i şansa să-şi găsească un nou ţel în mijlocul elitei engleze. Când plecase la război în Ţara Galilor, i se promisese că se va umple de bogăţie şi glorie, numai pentru a descoperi că promisiunea era îmbibată în sângele altor popoare. Ani mai târziu, se întorsese la Turnberry ca bărbat, dezamăgit de dorinţa lui Edward de a uni Britania sub un singur sceptru, dezamăgit de tatăl său, care era gata să îl implore pe rege în genunchi ca să capete un tron şi chinuit de vinovăţie după rolul jucat în furtul Pietrei Destinului. Sfidându-şi regele şi tatăl şi în spiritul jurământului pe care i-l făcuse bunicului său la Lochmaben, o căutase pe Affraig şi acolo, în casa ei din pădure, o privise cum îi împleteşte o coroană din iarbă neagră, pelin şi grozamă.

„Şi care e destinul tău?”

„Să devin rege al Scoţiei”.

Simţise fantomele strămoşilor săi adunându-se în jurul lui în umbră, voinţa lor lucrând prin el, vocea bunicului său amintindu-i că prin venele lui curgea sânge regal. În aceeaşi noapte azvârlise scutul stacojiu cu dragonul lui auriu în mare de pe meterezele castelului Turnberry şi îl privise dispărând în valuri, înainte să le spună neamurilor şi supuşilor să-i că voia să fie rege.

Totul păruse atât de clar, drumul i se deschidea înainte. Nu prevăzuse întorsăturile pe care avea să le ia soarta: uneltirile de la Curtea din Pădure a lui William Wallace, unde cei care încă îl mai susţineau pe John Balliol se

uniseră împotriva lui, campaniile asidue ale englezilor, oroarea de la Falkirk şi, întotdeauna, rivalitatea dintre el şi John Comyn, înteţindu-se ca un incendiu lent, dar inevitabil. Îmbarcându-se către Irlanda ca să ţină Toiagul lui Malachy departe de mâinile regelui Edward şi să-l împiedice pe acesta să împlinească profeţia lui Merlin, se pomenise vânat de un asasin care se dovedise a fi ultimul om ce-l văzuse în viaţă pe regele Alexander. Robert supravieţuise săgeţii de arbaletă numai pentru a primi o lovitură mai cruntă: zvonul că John Balliol avea să revină pe tron.

Cel mai amar hap pe care trebuise să-l înghită fusese supunerea pe care i-o jurase lui Edward în abaţia Westminster, cu toiagul în mâini şi urmărit de bănuiala, tot mai greu de alungat, că acesta ar fi putut fi amestecat în moartea regelui Alexander. Vreme de doi ani trăsese de timp la Curtea lui Edward, urât şi bănuit de toţi, silit să îi mintă pe cei dragi şi să verse sângele compatrioţilor săi ca să-şi dovedească loialitatea. Demersul lui de a lua tronul, rezultatul unor luni de planuri întocmite cu grijă, fusese zădărnicit de trădarea lui John Comyn, după care pietricelele rostogolite se transformaseră într-o avalanşă: execuţia lui Wallace, fuga din Anglia, declaraţia de război a lui Edward, omorul din Dumfries şi încoronarea lui pripită.

Şi acum iată-l aici, despărţit de regatul său printr-o o prăpastie mai lată decât cele douăsprezece mile de apă. Exilat de poporul său şi excomunicat de Papă, era rege numai peste o stâncă bătută de vânturi, cu zdrenţe în loc de hlamidă şi numai două sute de proscrişi în chip de oaste. Robert îşi încleştă pumnii pe creneluri şi se gândi că în poienile Antrimului şi în insule oamenii se adunau în numele lui. Ei aveau să fie podul spre ţara sa şi drumul lui înapoi către tron.

Şi atunci văzu corabia.

Plutea încet apropiindu-se de ţărm, lăsând o dâră lată în apa scăldată în lumina lunii. Ca toate galerele din West Highland avea o provă lungă şi încovoiată, amintire a navelor cu cap de dragon ale nordicilor. Robert văzu că vasul se îndrepta către plajă, unde erau ancorate corăbiile care îi aduseseră din Dunaverty. Coborî iute treptele sfărâmicioase revenind în curte.

Când pătrunse în lumina focului şi oamenii îi văzură chipul, conversaţiile amuţiră, iar când le povesti despre corabie, atmosfera festivă pieri. Oamenii lăsară vinul şi îşi scoaseră armele din teacă. Focul fu stins. Robert le

porunci câtorva dintre ei să urce pe metereze şi să se uite după alte nave şi conduse restul trupei afară din castel.

Se mişcau ca nişte năluci în lumina lunii, coborând cărarea stâncoasă către ţărm. Galera aproape ajunsese în apele puţin adânci de la mal, lângă băltoacele unde se jucau focile. Plescăitul vâslelor devenise audibil. Pe plajă, Robert le făcu oamenilor săi semn să se răsfire. Ei îi dădură ascultare, ghemuindu-se în spatele stâncilor sau lipindu-se de bolovanii acoperiţi de iarbă de mare. După un timp se auziră voci şi scrâşnetul galerei trase pe ţărm. Robert riscă să arunce o privire şi zări douăzeci de siluete sărind pe plajă. Le făcu semn lui Malcolm de Lennox şi Gilbert de la Play, ghemuiţi lângă el, apoi ieşi din ascunzătoare cu spada în mână.

— Opriţi! Cu ce treburi veniţi aici?

Siluetele tresăriră surprinse auzind chemarea aspră a lui Robert. Zărind trupa de bărbaţi înarmaţi ce ieşea din ascunziş, câţiva duseră mâna la arme.

Unul dintre ei, mai înalt decât alţii, cu un cojoc lăţos ce semăna cu o blană de urs, ridică o mână, oprindu-i.

— Maiestate!

Gaelica lui era muzicală şi glasul grav, iar tonul îi era prudent, dar sigur.

Robert nu-l recunoscu, dar Thomas da. Zâmbi larg, cu dinţii sticlind în lumina lunii.

— E lordul Angus, frate!

— Sir Thomas, tu eşti?

Angus MacDonald înaintă pe plajă, făcând pietrişul să-i scrâşnească sub picioare. Oamenii săi îl urmară.

Pe măsură ce lordul de Islay se apropie, trăsăturile îi deveniră mai clare. Robert îşi aminti un tânăr bărbat cu ochi uimitor de albaştri care îi oferea o lingură la masa tatălui său, în Turnberry. Pe vremea aceea era copil, iar Angus, scutier în compania tatălui său, dar chipul osos al lordului păstrase ceva familiar. Robert întinse mâna.

— Mă bucur să te-ntâlnesc, sir Angus, zise el, neputând să-şi ascundă surprinderea.

— Maiestate!

Angus îi luă mâna şi i-o strânse. Făcu o plecăciune, apoi îşi ridică ochii către Robert.

— Iertaţi-mi bruscheţea, dar trebuie să trec direct la lucrul care mă aduce aici.

Robert simţi cum surpriza i se transformă în îngrijorare.

— Te rog!

— Acum două luni Lachlan MacRuarie m-a părăsit ca să înceapă construcţia unei flote la cererea domniei tale. Acum am primit veste că vrea ca plata să se dubleze.

Robert nu zise nimic. În spatele lui, Neil Campbell înjură cu foc.

— Şi o vrea acum, Maiestate, continuă grav Angus, înainte să vă pună la dispoziţie corăbiile şi oamenii lui. Să-l trăsnească Dumnezeu, dar tâlharul zice că dacă-l refuzaţi o să le vândă englezilor!

Capitolul 17

LOCHMABEN, SCOŢIA
1307

Humphrey de Bohun fu trezit de ţipătul pescăruşilor. Perna umedă i se lipea de faţă şi îşi simţea pielea lipicioasă, iar cearşaful aspru îi provoca mâncărimi. Febra părea să-l fi părăsit în cursul nopţii, dar, când se ridică în şezut, capul începu să-i bubuie de durere ca o tobă bine întinsă. Rămase aşezat pe marginea patului, aşteptând ca durerea să se domolească.

Epidemia de febră se răspândise în rândurile armatei în timpul ultimelor săptămâni ale asediului castelului Dunaverty, când vânturile şi ploile toamnei lăsaseră locul unui decembrie cu ceruri plumburii care prevesteau ninsoare. Aceasta împodobea deja dealurile Arranului, vizibile dincolo de estuarul râului Clyde. Când prima ninsoare se abătu peste Kintyre, căzu ca o mantie acoperind lumea cu albul ei. În zorii reci, oamenii erau nevoiţi să cureţe zăpada şi gheaţa depuse pe maşinăriile de asediu. Trecuseră aproape trei luni de când asediau castelul, fiind la rândul lor asediaţi de vreme, şi cu ce se puteau lăuda?

Humphrey traversă încăperea sărăcăcios mobilată până la masa de la fereastră, simţind sub picioarele goale asprimea podelei de lemn. Observase că vreo câteva scânduri erau înnegrite, probabil supravieţuitoare ale focului de acum cinci ani, când scoţienii conduşi de John Comyn atacaseră şi mare parte din noua fortăreaţă ridicată de regele Edward la Lochmaben fusese mistuită de flăcări. Amintindu-şi noaptea aceea, Humphrey încercă un sentiment de pierdere. Şi acest loc era bântuit de amintirea lui Bess. Ea îl sărutase pe metereze şi-i vorbise despre dorinţa ei de a vedea războiul

încheiat chiar cu câteva clipe înainte ca săgeţile aprinse să se năpustească din beznă. O, dacă trupul ei ar fi putut fi reconstituit din cenuşă, la fel ca o fortăreaţă!

Reclădit cu material din castelul aflat în apropiere care îi aparţinuse odinioară bunicului lui Robert, fortul căzuse în mâinile lui Bruce cu un an în urmă, după revolta de la Dumfries. Acum revenise în mâinile englezilor, laolaltă cu cea mai mare parte a regatului, iar scoţienii îi întorseseră spatele regelui lor rebel cu sutele, depunându-şi spadele la picioarele lui Edward şi jurându-i credinţă. Şi totuşi omul le scăpa printre degete.

Când garnizoana din Dunaverty capitulase dinaintea forţelor engleze şi scoţiene conduse de prinţul Edward şi John de Menteith, Robert Bruce se dovedise de negăsit. Humphrey poruncise în trei rânduri să fie controlat castelul de pe creneluri şi până-n pivniţe, fără niciun rezultat. Nici nu găsi vreo urmă a Toiagului lui Malachy sau al *Celei din urmă profeţii,* care, s-ar părea, dispăruse din sipetul ei. Înfuriat şi cu gustul victoriei transformându-se rapid în amăreală, îşi pusese oamenii să interogheze garnizoana pentru a afla încotro pornise Bruce, dar oamenii fie nu ştiau, fie jucau cu toţii acelaşi joc, căci fiecare îi indică alt loc. Unii spuseră că nu fusese niciodată acolo, alţii că navigase spre Islanda sau Orkney sau către îndepărtatele Insule Exterioare. Unul chiar luase un aer meditativ şi îi sugerase Norvegia, cu ochii scânteind batjocoritor, lucru care îl înfuriase pe Humphrey la culme. Indiferent care era adevărul, rebelul era liber ca pasărea cerului.

Poruncindu-i lui John de Menteith să rămână şi să păzească fortăreaţa, Humphrey şi prinţul Edward traversaseră estuarul către Carrick, ducând cu ei prizonierii şi veştile proaste. După o scurtă şedere la Turnberry, aflat sub comanda lui Henry Percy, de unde Humphrey îi trimisese veste lui John MacDougall cerându-i să continue să patruleze de-a lungul coastei de vest, trupa sa îşi continuase drumul spre sud prin sălbăticia ninsă a Galloway-ului, îndreptându-se către graniţă.

Humphrey îşi propti palmele pe masă, de o parte şi de alta a unei tăvi de argint. Pe tavă era un leac pe care valetul său, Hugh, îl obţinuse de la medicul prinţului. Era o bilă de mărimea unui ochi de oaie, acoperită cu o pastă ce ţinea ingredientele la un loc şi – din câte explicase medicul – o făcea mai uşor de înghiţit. Numai privind-o, Humphrey simţi că gâtul inflamat i se contractă în semn de protest. Trase deoparte perdeaua şi lumina puternică a soarelui, o surpriză după toate aceste săptămâni mohorâte, îl făcu să se crispeze. Cerul era de culoarea lapis lazuli, albastru

ca veşmântul Sfintei Fecioare. Un stol de pescăruşi dădu ocol pe deasupra *loch*-ului, venind pe uscat dinspre mlaştinile îngheţate ale estuarului Solway în căutare de hrană. Fereastra dădea în curtea plină de cai şi căruţe. Argaţi şi hamali făceau pregătiri pentru plecarea lor. Humphrey spera să ajungă la Lanercost până la căderea serii. Cu cât îl anunţa mai iute pe rege despre dispariţia lui Bruce şi cu cât decideau mai iute ce era de făcut, cu atât mai bine.

Privind pocalul de lângă tavă, văzu că vinul era roşu-întunecat, ca sângele. Servitorul uitase să i-l dilueze cu apă. Humphrey se răsuci către uşă, gata să-l cheme, apoi se opri şi privi din nou pocalul. Capul îl durea şi inima îl ardea.

Dumnezeule, lupta asta n-avea să se încheie niciodată? Îl voia pe Bruce prins, nu această nălucă ce-i scăpa mereu printre degete. Trecuseră atâtea luni de când nu-l mai văzuse nimeni, încât Humphrey începuse să se întrebe dacă nu cumva Robert murise. Poate că nu va avea niciodată şansa de a-l privi în ochi. Poate că nu avea să primească niciodată răspunsurile pe care şi le dorea, răspunsuri la întrebările ce începuseră să se nască în colţurile întunecate ale minţii lui după ce Aymer îi dezvăluise secretul sipetului gol găsit asupra lui Niall Bruce, o informaţie crucială pe care regele Edward i-o ascunsese din motive de neînţeles.

Humphrey întinse mâna după vin, dar şi-o retrase auzind un ciocănit la uşă.

Aceasta se deschise şi în prag apăru Thomas, conte de Lancaster şi nepot al regelui. Tânărul era furios.

— Vărul meu a dispărut!

— Dispărut?

— Cică-i la vânătoare, aşa îmi spun lacheii lui. A plecat după slujba de dimineaţă însoţit de douăzeci de oameni de-ai săi.

Frustrarea lui Humphrey spori. Acum nu aveau să mai ajungă la Lanercost decât a doua zi – încă o zi de libertate pentru Robert.

Thomas închise uşa după el.

— Humphrey, cât timp o să mai permitem să continue asta?

— O să vorbesc cu prinţul când se va întoarce. O să-l fac să înţeleagă ce nechibzuit a fost.

Humphrey vorbi calm, înăbuşindu-şi propria mânie. Thomas începuse să-şi exprime din ce în ce mai des părerea tot mai proastă pe care o avea

despre prinţ. Cu Edward bolnav nu era momentul ca fiul şi nepotul său să fie duşmani. Trebuia să facă pe avocatul.

— Thomas, e tânăr încă. Trebuie să-i mai iertăm greşelile.

— Tânăr? La douăzeci şi doi de ani? La şaisprezece eu eram la război în Ţara Galilor. La şaptesprezece, unchiul meu comanda o armată împotriva lui Llywelyn ap Gruffudd! Pe toţi dracii, îi arde de vânătoare când regele zace bolnav în Anglia aşteptând sosirea noastră?! Când duşmanul nostru e încă în libertate şi viziunea unui regat unit atârnă de un fir de păr?!

Thomas începu să umble prin cameră cu trupul ţeapăn de furie reţinută. Trecu printr-o rază de soare care făcu să-i scânteieze ochii, albastru-cenuşii ca ai regelui.

— Problema aici nu-s nici tinereţea, nici nechibzuinţa lui. Nu acţiunile vărului meu mă tulbură, ci mai ales compania în care se află. Ai văzut prea bine ce influenţă are tâlharul ăla asupra lui.

Humphrey ştia că Thomas se referă la Piers Gaveston. Tânărului conte nu-i plăcuse niciodată gasconul, şi în ultimul timp nu-şi mai ascunsese antipatia. Şi Thomas nu era singurul. Mulţi baroni erau nemulţumiţi de aerele de stăpân pe care şi le dădea Piers, unii spunând chiar că se purta de parcă el ar fi fost moştenitorul tronului. Humphrey nu se prăpădea nici el de dragul arogantului cavaler, dar simţea că resentimentul unora era alimentat mai degrabă de gelozie, căci nu numai că Piers se bucura de încrederea viitorului rege, dar era unul dintre cei mai buni luptători din cercul lor. Aceste două motive în sine erau suficiente ca să-i atragă gasconului o mulţime de duşmani.

Citind gândurile pe chipul lui Humphrey, Thomas se strâmbă.

— Nu e vorba aici numai de rivalitate sau bârfe, Humphrey. Prietenia lor e... nefirească.

Expresia i se schimbă, mânia făcând loc nesiguranţei. Privi în podea, părând să se lupte cu îndoială. În cele din urmă îşi ridică ochii.

— Cu doi ani în urmă, la conacul Burstwick, prinţul a organizat o vânătoare cât timp regele era în convalescenţă. Îţi aminteşti?

Fălcile lui Humphrey se încleştară. În numele Domnului, cum ar fi putut să uite?! La conacul acela murise Bess. Nepărând să-i observe încordarea, Thomas continuă:

— Am luat urma mistreţului până în luminişul unde se ascundea. Vărul meu şi Piers ajunseseră primii acolo, dar nu aveau ochi nici pentru vânat şi nici pentru mine.

Thomas se încruntă.

— I-am văzut sărutându-se. Nu frăţeşte, ci ca un bărbat şi o femeie.

Un moment Humphrey nu scoase niciun cuvânt.

— Le-ai cerut socoteală?

— Drept să-ţi zic, am fost prea uimit. N-am zis nimic, am sperat că fusese o nebunie de moment, o pasiune trecătoare stârnită de entuziasmul vânătorii. Dar de atunci am văzut semne care-mi spun altceva. Thomas şovăi. Edward va urca pe tronul regatului nostru în curând, dacă sănătatea unchiului meu va continua să se înrăutăţească. Trebuie făcut ceva înainte să capete autoritate absolută. Cred că la întoarcerea noastră în Lanercost ar trebui să vorbesc cu regele, să-i spun ce am văzut.

— Nu, zise repede Humphrey. Aşa cum spui şi tu, regele are o sănătate şubredă. O asemenea dezvăluire îl va slăbi şi mai tare.

Tăcu, încercând să gândească în ciuda durerii de cap pe care dezvăluirile lui Thomas i-o sporiseră.

— O să vorbesc cu prinţul şi-l voi sfătui să se comporte mai responsabil. În trecut a ţinut seama de sfaturile mele. Când ne vom întoarce, îl voi sfătui pe rege să zorească încheierea căsătoriei prinţului cu Isabella a Franţei. Edward voia să aştepte până ce va recăpăta controlul complet asupra Scoţiei, dar pot să-i sugerez că nunta ar trebui să aibă loc cât mai iute, mai ales ţinând cont de faptul că regele e suferind.

Thomas strânse din buze.

— Numai nu uita, Humphrey, datoria noastră este să apărăm ţara de toate pericolele ce o ameninţă, din afară sau dinăuntru!

Capitolul 18

HEBRIDELE INTERIOARE, SCOŢIA
1307

Galera spinteca valurile, trosnind la fiecare ridicare bruscă şi la fiecare coborâre abruptă. Deasupra piscurilor îndepărtate ale Argyllului, un nor purpuriu în formă de pumn îşi desfăcea degete întunecate către vest.

— Schimbaţi direcţia! le strigă Angus oamenilor săi.

La ordinele lordului, echipajul galerei se puse în mişcare, făcând volta în vânt. Funii şuierară prin inelele de fier de pe marginile galerei în timp ce

pânzele se întindeau. Vela principală fâlfâi sălbatic până când odgoanele fură strânse din nou, apoi se umflă iarăşi. Bărbatul de la provă schimbă poziţia echei şi vasul se înclină în partea opusă. Departe, la tribord, aripa dorsală imensă a unei balene se arcui din apă şi dispăru.

Robert privea insula Muck, aflată acum drept înainte. De jur-împrejur alte insule răsăreau din întinderea de apă vălurită, unele aproape, altele departe, unele ca nişte turnuri negre de stâncă ţâşnind din apă, altele ca nişte fâşii prelungi de uscat ce abia ajungeau la suprafaţă. Aici, în Insulele Vestice, apa era regină. Pe durata drumului dinspre Rathlin, Robert ajunsese să înţeleagă cum reuşiseră Somerled şi nordicii să controleze atâta vreme acest regat al apelor. Oceanul însemna putere, el îţi dădea viaţa şi el ţi-o lua, era drum pentru armate, rută de evadare şi o cămară fără fund. Cine îl controla putea controla coasta de vest a Scoţiei. Înţelegând acest fapt, deveni şi mai hotărât să capete lucrul pentru care venise aici.

O rafală de vânt îi făcu mantia să fluture pe umeri. Nu putea să fi trecut cu mult de ora 3 după-amiaza, dar ziua deja se sfârşise, stinsă ca o lumânare de răsuflarea rece a amurgului. Vaga căldură pe care o simţise cât fusese soare pierise acum. Îşi strânse mai bine în mantia pe lângă trup şi ochii îi căzură pe leul roşu de pe tunica sa. În ţesătură era o gaură care străbătea capul dihaniei. Îl duse cu gândul la John Balliol şi la Montrose, la blazonul regal rupt de pe veşmintele sale de cavalerii regelui Edward. Livrea goală, aşa îl porecliseră oamenii. Regele nimănui.

Robert îşi simţi fratele schimbându-şi poziţia alături de el, întorcându-se către Angus MacDonald, care era aşezat în spatele lor pe una din bănci, cu cojocul miţos accentuându-i umerii laţi.

— Cât mai durează până ajungem pe uscat?

Lordul de Islay privi insula cu ochi mijiţi.

— O oră dacă vântul ăsta va ţine, sir Edward.

Aruncă o privire către continent, de unde norii de deasupra Argyllului se întindeau către ei.

— Dar acelaşi vânt o să aducă peste noi furtuna aia.

Robert urmări privirea lordului către est, unde pluteau nori vineţii, de furtună. Până acum călătoria lor în jurul Insulelor Interioare fusese binecuvântată cu vreme frumoasă. Oamenii care îl însoţiseră de la Rathlin – Edward, Nes, David şi Malcolm, împreună cu o escortă de cavaleri – răsuflaseră uşuraţi, conştienţi de faima apelor agitate ale Mării Nordului, dar Angus şi echipajul său nu se arătaseră la fel de recunoscători.

Observându-le vigilenţa permanentă în timp ce depăşeau Islay şi navigau spre nord pe canalul tot mai îngust dintre Mull, Coll şi Tiree, Robert îşi dădu seama că vremea frumoasă, deşi le asigura o călătorie liniştită, îi făcea în acelaşi timp mai uşor de zărit de către patrulele lui John MacDougall.

Din fericire membrii echipajului lui Angus cunoşteau aceste ape mai bine decât îşi cunoşteau propriile neveste – golfuleţele ascunse şi stâncile dătătoare de adăpost, schimbarea curenţilor – şi, deşi în preajma Jurei zăriseră numeroase corăbii arborând culorile Argyllului, duşmanul nu-i observase. Acum, ieşind din canale în larg, lăsau în urmă domeniul MacDougall şi pătrundeau pe teritoriul vast şi izolat al lorzilor de Garmoran.

— Sir Angus, o să fim în siguranţă pe Muck?

Malcolm de Lennox fu silit să ridice glasul ca să se audă, căci vântul ce se înteţea făcea pânza să pocnească.

Vasul se cutremură, lovit pieziş de un val. Membrii echipajului, chiar şi cei aflaţi în picioare, îşi ajustară poziţia fără efort, dar unul dintre cavalerii lui Lennox se salvă de la căderea peste bord numai prinzându-se de catarg. Nes se apucă mai tare de banca pe care şedea, cu ochii măriţi de spaimă.

— Insula e stăpânită de călugării lui Iona, îi spuse Angus contelui. Acolo vom afla sanctuar cel puţin pentru la noapte. Dacă vântul ne va permite, o să pornim spre Barra la prima geană de lumină. Vremea e în schimbare şi cu fluxul care se schimbă şi el... Dacă nu încercăm să traversăm, ne putem pomeni înţepeniţi acolo pentru câteva săptămâni bune.

Angus îi aruncă o privire lui Robert, pentru a vedea dacă e de acord.

Robert încuviinţă. Cu cât ajungeau mai repede la Barra, cu atât mai bine.

Înainte să părăsească Rathlinul, îi trimisese pe Thomas, Alexander şi Cormac la Antrim, aşa cum plănuise, pentru a ordona asaltul asupra Galloway-ului. Între timp, Neil Campbell, Gilbert de la Hay şi James Douglas navigaseră către Arran împreună cu restul oamenilor să-i pentru a pregăti invazia Carrickului. James jurase că va trimite un mesaj către moşiile unchiului său, în speranţa că acesta avea să îl primească şi să îşi ridice arendaşii pentru revenirea regelui lor. Dar toate planurile pe care le ţesuse Robert la Rathlin în ultimele câteva luni atârnau, ca de un fir de păr, de voinţa unui singur om. Dacă Lachlan MacRuarie schimba taberele şi îi dădea duşmanului galerele şi oamenii de care Robert avea atâta nevoie pentru atacul asupra uscatului, totul era pierdut. Şi iată-l aici, navigând pe

acest ocean nestatornic către Insulele Exterioare ca să-l convingă pe ticălosul cel cu două feţe să-şi respecte cuvântul.

Gândul că un mercenar îi putea decide soarta după tot ce suferiseră el şi oamenii săi în ultimele şase luni aprinsese în el flacăra indignării. Poate că era exilat şi hăituit, dar era încă rege, iar Lachlan MacRuarie şi neamul lui de piraţi aveau să se supună poruncilor sale sau să sufere urmările. Robert era decis ca, orice s-ar fi întâmplat, să părăsească Barra în fruntea unei flote sau cu capul celui care îndrăznise să-l sfideze. Se întorcea acasă să-şi smulgă regatul din mâinile duşmanului şi Dumnezeu să-i aibă în pază pe cei care-i stăteau în cale!

Galera trosni, urcând pe coama albă a unui val. Acum că părăsiseră adăpostul canalului, valurile se repezeau asupra lor mari cât dealurile, ridicându-i pe culmi şi azvârlindu-i în prăpăstii. Întunericul ameninţa să-i ajungă într-un car de nori negri. Mari perdele de ploaie ascundeau uscatul şi fulgerul biciuia cerul deasupra munţilor. Un val se sparse la provă, stropindu-l pe Robert cu spumă.

— Luaţi-mi locul, sire! zise Angus, ridicându-se ca să-l lase să stea pe banca lui.

Robert şi Edward se îndepărtară împleticindu-se de la provă. Vântul gemea.

— E ca şi cum ai călări, îi strigă Edward când se trântiră pe bancă, dar zâmbetul i se transformă într-o grimasă când un alt val izbi corabia.

Echipajul muncea în tăcere, cu degetele albite de efortul de a menţine cursul navei, cu feţele încordate abia vizibile în întunericul tot mai dens. Oamenii lui Robert se ghemuiseră laolaltă pe bănci strângându-şi desagii. Nes se ruga. Unul dintre cavalerii lui Malcolm de Lennox se răsuci şi vomită peste bord. Ploaia îi ajunse din urmă, răpăind pe punte şi înţepând apa cu mii de ace. Galera urcă lent pe culmea unui val, apoi plonjă pe partea cealaltă, izbindu-se de apă ca de un perete. Simţind că trupul ameninţă să i se desprindă de bancă, Robert se apucă de margine. Apa sărată şi cumplit de rece îl scăldă din cap până în picioare. Îşi şterse ochii şi se concentră asupra insulei, a cărei siluetă dispărea îndărătul rafalelor de ploaie.

— Cât mai avem? îi strigă el lui Angus, care se agăţase de etravă.

Lordul se răsuci să-i răspundă, dar se opri încruntat. În timp ce Angus trecea pe lângă ei, apucându-se de catarg, Robert îi urmări direcţia privirii. Mai întâi nu văzu decât întunericul agitat. Apoi, când urcară pe creasta altui val, întrezări o siluetă imensă undeva în urma lor. Rămase o clipă

suspendată pe coama unui val, apoi dispăru îndărătul altuia. Se cutremură la gândul că zărise o creatură marină enormă, dar apoi, când silueta reapăru, îşi dădu seama că erau trei galere legate una de alta formând un singur vas mare. Cu pânzele negre fâlfâind în vânt, nava cu trei catarge venea drept spre ei.

— MacDougall! strigă Angus.

— Iisuse Hristoase! şuieră Edward.

Angus începu să răcnească ordine, iar echipajul se strădui să ridice mai tare pânza principală, luptându-se cu ploaia.

— Ce e de făcut? strigă Robert.

— O să încercăm să-i lăsăm în urmă! strigă Angus ca răspuns. Cu trei pânze au viteză mai mare, dar sunt mai grei!

Străbătu din nou puntea până la provă, verificând poziţia navei.

Robert clipi ca să-şi alunge ploaia din ochi şi îşi privi urmăritorii.

— De ce le-au legat aşa, laolaltă?

— E o platformă mai bună pentru luptă, Maiestate, răspunse un membru al echipajului.

Vântul aducea până la ei sunetul stins al unor voci. Robert desluşi cuvântul „opreşte”, repetat de mai multe ori. Galera întreită se ridică pe un val în urma lor. Câştiga teren. Propria lor pânză se umfla în vânt, smucind odgoanele. Răsunară câteva trosnete şi scrâşnete de rău augur.

— Domnule! strigă unul dintre membrii echipajului. Vântul e prea puternic! O să pierdem catargul!

Angus blestemă.

— Strânge-o, Patrik! răcni el. Strânge-o puţin!

În timp ce se străduia să ajungă la funii, Patrick se prăbuşi deodată peste bord. Robert sări de pe banchetă, dar se izbi de bord când galera coborî pe panta unul alt val. O clipă mai târziu David de Atholl era lângă el. Recăpătându-şi amândoi echilibrul, se aplecară peste bord, bâjbâind după bărbatul căzut în apă. După câteva încercări, Robert reuşi să prindă în pumn o mantie. Angus răcnea la ceilalţi membri ai echipajului, cerându-le să strângă vela. Cu ajutorul lui David şi al unui val providenţial care ridică trupul bărbatului aproape la nivelul copastiei, Robert îl trase pe Patrick înapoi în barcă. Bărbatul se prăbuşi pe punte într-un val de apă sărată şi rămase nemişcat. Robert văzu o săgeată ieşindu-i din spate.

— Jos! Lăsaţi-vă în jos!

Chiar în clipa în care strigătul îi părăsi buzele, în timp ce îl trântea pe punte pe David de Atholl, alte săgeţi ţâşniră din întuneric. Majoritatea căzură în apă, dar una îl nimeri în umăr pe unul dintre oamenii lui Malcolm, care ţipă şi se prăbuşi. Văzând pericolul, ceilalţi se azvârleau la podea. Ghemuit pe punte, Robert riscă să arunce o privire peste bord şi văzu că vasele duşmanului aproape îi ajunseseră. Angus se repezi la odgoane chiar în clipa în care o rafală violentă de vânt întinse pânza. Nava se înclina periculos, ameninţând să se răstoarne din pricina forţei furtunii. Era nevoie de doi oameni numai ca să ţină echea.

Văzând că Angus se lupta de unul singur să strângă vela, Robert se ridică în picioare. Încercă să ajungă la el, clătinându-se şi alunecând pe puntea udă. Răsună un trosnet sonor şi catargul se rupse în două. Jumătatea de sus se prăbuşi peste Robert într-un vălmăşag de pânză şi odgoane. Ridică braţele ca să-şi apere capul. În aceeaşi clipă galera se zgudui violent şi se pomeni că picioarele i se desprind de puntea ce sălta în sus şi-n jos. Pentru o clipă zbură, lipsit de greutate. Apoi căzu în apă.

Şocul fu ca o lovitură de pumn. Se scufundă complet în bezna agitată şi frigul îl spintecă, tăios ca un cuţit. Câteva clipe nu mai ştiu unde era susul şi unde era josul şi începu să dea panicat din mâini şi din picioare. Un val îl rostogoli peste cap, apoi îl scoase la suprafaţă. Ieşi la aer scuipând apă sărată. Zări galera – un vălmăşag de odgoane şi pânze – şi pe fratele său şi pe Nes strigând şi întinzându-şi braţele spre el, înainte ca toate să dispară de cealaltă parte a unui val.

Robert simţi că mantia îngreunată de apă îl trăgea în adâncuri. Smuci disperat broşa, sfâşiind materialul, şi se descotorosi de ea. Trupul lui, în continuare prea greu, voia să se scufunde sub suprafaţa biciuită de ploaie. Spada! Încă o mai avea prinsă la centură. Îşi scoase capul afară din apă, înghiţind aer cu lăcomie, şi apucă mânerul. Ceva îl împiedica s-o tragă din teacă. În timp ce dădea din picioare şi se lupta cu greutatea spadei de un metru nu se putea gândi decât la faptul că James Stewart i-o înmânase în seara întronării sale. Era ultimul însemn al regalităţii care-i mai rămăsese.

Se scufundă din nou şi frigul păru să-i pătrundă în creier. Când ieşi la suprafaţă, auzi strigăte. Îşi dădu seama că apa îl purtase departe de corabie şi spaima reuşi să-i străpungă amorţeala. O zări din nou pe culmea unui val. Vasele lui MacDougall aproape că o ajunseseră. Se părea că aveau să se ciocnească. Cuprins de o furie neputincioasă, Robert urlă în întuneric. Nu se putea sfârşi aici, aşa, în acest ocean nemilos care îl lipsea de cele din urmă

fărâme de autoritate, de bunurile lui, de viaţa însăşi. Greutatea spadei îl trăgea la fund. Trebuia să renunţe. Mâinile şi picioarele nu-l mai ajutau. Întregul trup părea să i se transforme într-un singur bloc solid de gheaţă.

„Dă-te bătut!”

Pentru o ultimă clipă, ridicat pe creasta unui val, văzu cum asupra lui se reped şase forme întunecate cu ochi galbeni, arzători. Strigă şi apa îi inundă gura şi îi umplu gâtlejul. În timp ce marea se închidea deasupra lui, se gândi, ca de la mare depărtare, că aceia nu erau monştri, ci galere cu lanterne atârnate de copastie, apoi gândul pieri şi el se cufundă în întuneric.

Capitolul 19

PRIORATUL LANERCOST, ANGLIA
1307

Prinţul Edward contempla pe fereastră locuinţa tatălui său, aflată de cealaltă parte a curţii acoperite de zăpadă a prioratului. Clădirea de lemn a cărei construcţie începuse toamna trecută era acum terminată şi îndărătul ei se ridica acum o alta, cu etaj, pentru regină, care îşi urmase soţul la frontiera de nord. Stăruind cu privirea asupra construcţiei care se ghemuia lângă măreaţa biserică din Lanercost ca un copil urât pe lângă părintele său înalt şi graţios, avu senzaţia că ferestrele întunecate îi întorc privirea. Se gândi la bărbatul închis înăuntru în toate aceste luni, cu lipitorile şi furia sa.

Strigătul unui băiat îi atrase atenţia. Privind dincolo de hamalii care încă mai descărcau armuri din căruţe în zăpada frământată şi înnegrită de sosirea trupei sale în acea după-amiază, prinţul îi zări pe fraţii săi vitregi, Thomas şi Edmund, luându-se la întrecere spre troienele adunate de-a lungul zidului prioratului. Urmărind liniile sinuoase ale paşilor lor, Edward zări două femei care veneau după ei agale. Una era mama sa vitregă, regina Marguerite, a cărei rochie stacojie se târa prin zăpadă ca o dâră de sânge. Soră a regelui Philippe şi cunoscută de poporul ei drept Perla Franţei, Marguerite avea şaptesprezece ani când se măritase cu tatăl lui la Canterbury. De atunci îi dăruise trei copii regelui în vârstă de şaizeci şi şapte de ani. Cel de-al treilea, născut anul trecut, era o fată pe nume Eleanor. Prinţul se întrebase ce părere avea Marguerite despre faptul că fiica

ei fusese botezată cu numele mamei lui, cea dintâi soţie a regelui, fantoma preaiubită cu care ea nu se putea măsura.

Privirea lui Edward stărui asupra reginei. Deşi el şi Marguerite erau de o vârstă, întotdeauna avusese faţă de el o comportare maternă, protectoare. Blândă din fire, acţionase adesea ca un balsam, domolind firea regelui. Se întrebă dacă nu era mai bine să-i vorbească ei mai întâi, ca să afle în ce ape se scălda regele, sau poate să o roage să pună o vorbă bună pentru el. Nici nu termină gândul că se simţi ca un laş şi se mustră cu asprime.

Uşa se deschise, făcându-l să tresară. Intră Piers. Cavalerul se schimbase deja de hainele de călătorie şi îşi găsise timp pentru bărbier, căci faţa lui frumoasă era proaspăt rasă, iar părul negru, netezit pe spate şi uns cu uleiuri parfumate. În timp ce Piers închidea uşa, o undă de parfum ajunse până la Edward, care se simţi deodată cumplit de neîngrijit în mantia lui duhnind a sudoare de cal, cu cizmele pline de noroi întărit şi bărbia acoperită de tuleie ţepoase.

Piers aruncă o privire dispreţuitoare de jur-împrejurul camerei care se afla în clădirea ce adăpostea chiliile călugărilor. Pe lângă pereţi erau stivuite cufere şi desagi aduse de hamali. Într-un colţ se vedea un pat îngust.

— Aici ai fost cazat? Prinţe, trebuia să-i fi cerut pavilionul tatălui tău, că doar el nu-l mai foloseşte.

Când Edward nu răspunse, Piers îi aruncă o privire piezişă.

— Încă nu l-ai văzut, aşa-i?

Edward se întoarse din nou spre fereastră. Îl simţi pe Piers apropiindu-se şi oprindu-se în spatele lui.

— Te-ai răzgândit?

— Nu, zise Edward apăsat. Am...

Se întrerupse, nevrând să-i spună lui Piers adevăratul motiv al şovăielii sale.

— Sir Humphrey a fost deja să-l vadă.

— Încă un motiv în plus să te duci la el chiar acum. Trebuie să-i oferi versiunea ta asupra faptelor.

Piers puse o mână pe umărul lui Edward, întorcându-l pe prinţ cu faţa spre el.

— Nu-l lăsa pe Humphrey sau pe alţii să îşi asume meritele pentru căderea castelului Dunaverty şi să dea vina pe tine pentru dispariţia lui Bruce. Ştii că aşa vor face.

Edward nu răspunse, dar în sinea sa nu era de acord. Orice s-ar fi putut spune despre Humphrey, dar conetabilul fusese întotdeauna cinstit şi corect. De fapt, chiar de cinstea sa se temea, căci probabil contele îi povestise regelui despre purtarea sa din timpul campaniei. După vânătoarea de la Lochmaben, care le întârziase întoarcerea la Lanercost, Humphrey îi vorbise cu gravitate şi îndelung. Contele îi spusese că era momentul să înceteze să se mai poarte ca un tânăr neastâmpărat şi să înceapă să se comporte ca regele care era menit să devină. Preocupările frivole, insistase Humphrey, trebuiau amânate până când avea să-i dea tatălui său raportul despre mersul războiului. Contele habar nu avea că el organizase vânătoarea tocmai ca să evite asta. Nu numai că Edward voia să amâne cât mai mult clipa în care avea să-i spună tatălui său că nu reuşise să-l captureze pe Robert Bruce, dar voia să evite cât mai mult posibil să respecte promisiunea făcută lui Piers.

În acea seară, ultima în Lochmaben, revoltat după dojana usturătoare a lui Humphrey, Edward băuse prea mult vin şi uitase să-l înfrâneze pe Piers, care le spusese baronilor ce-l priveau tăcuţi că numai cei care participaseră la vânătoare puteau să se ospăteze din carnea mistreţului doborât de el. Thomas de Lancaster se ridicase împingându-şi deoparte farfuria şi spunându-le celor prezenţi că mai bine mănâncă aer decât să mai stea în compania unor degeneraţi. În dimineaţa următoare baronii şi membrii suitei prinţului călătoriseră spre graniţă separat şi între ei persista o răceală care rivaliza cu cea a vremii.

— La Lochmaben mi-ai promis că-i vei vorbi tatălui tău, zise Piers, privindu-l insistent în ochi. Mi-ai dat cuvântul tău.

Edward se scutură de atingerea lui, aţintindu-şi privirea asupra clădirii de lemn din cealaltă parte a curţii prioratului. Îşi aminti deodată de marele ospăţ de după ce fusese făcut cavaler la Westminster, la care tatăl lui îi pusese pe el şi pe tinerii prezenţi să jure pe două lebede de aur că, asemenea lui Percival plecat în căutarea Graalului, nu vor dormi de două ori în acelaşi loc până ce Robert Bruce şi scoţienii nu vor fi învinşi.

— Fir-ar să fie, de ce vreţi toţi atâtea de la mine? N-o să fiţi mulţumiţi niciodată?

Piers lăsă mâna să-i cadă. Se făcu linişte. Edward se oţeli, refuzând să cedeze primul. După o clipă auzi scârţâitul unor cizme.

— Iertare!

Auzind vocea care venea de jos, Edward îşi dădu seama că Piers se lăsase în genunchi. Se întoarse.

Piers stătea cu capul plecat şi cu chipul acoperit de şuviţele de păr negru.

— Nu doresc decât să te servesc, Alteţă! Dacă ţi-am dat altă impresie prin faptele mele, a fost din ignoranţă şi îţi implor iertarea!

Îşi ridică privirea spre Edward.

— Am crezut numai că având mai multă influenţă, mai multă autoritate la Curte, îţi voi putea fi un sprijin mai de nădejde, continuă Piers, vorbind mai răspicat. Am văzut cum te umileşte vărul tău, Thomas de Lancaster, şi cum Humphrey şi ceilalţi din cercul tatălui tău te tratează ca pe un copil nesupus care are nevoie de o bătaie, şi nu ca pe regele care vei fi în curând. Speram că îi vei vorbi tatălui tău despre mine ca să îţi pot sta alături ca un aliat loial în faţa celor care nu îţi doresc binele. Acum sunt un cavaler din Casa ta regală, având doar puţina putere pe care, cu generozitate, mi-ai dăruit-o. M-ai lăsat să fiu campionul tău în turniruri. Lasă-mă să fac asta şi la Curte!

Edward se înmuie. Se aplecă, luă mâinile lui Piers într-ale sale şi îl ridică.

— Şi eu vreau asta, zise el, încruntându-se. Dar mă tem de reacţia tatii.

— Ţi-am spus deja, regele te va respecta dacă stai dinaintea lui ca un bărbat şi îi spui ce vrei. Ai spus chiar tu că dispreţuieşte slăbiciunea.

— O să-i vorbesc, zise Edward încet.

Piers zâmbi. Îşi puse un deget înmănuşat sub bărbia lui Edward, silindu-l s-o ridice.

— Şi când i-o ceri, priveşte-l în ochi.

•

— Îmi cer încă o dată iertare că nu am vorbit mai devreme, Maiestate!

Regele Edward îl privi pe Thomas de Lancaster cum se ridică din genunchi şi părăseşte camera. Când paznicul închise uşa după nepotul său, regele se rezemă de spătarul jilţului pradă unei furii ce insufla o nouă viaţă trupului său slăbit. Simţind o nevoie intensă de a sparge ceva, îşi încleştă mâinile pe braţele sculptate ale jilţului. Cuvintele lui Thomas îi zumzăiau prin minte ca nişte albine întărâtate, dar în loc de înţepături aduceau cu ele imagini otrăvite. Cel mai rău era că, deşi copleşit de furie, de scârbă şi de sentimentul că fusese trădat, nu era surprins. Ştiuse. În adâncul său ştiuse asta de ani întregi.

Războiul din Scoţia, războiul ăsta fără sfârşit, îi distrăsese atenţia de la orice altceva. Anglia nu era singura care suferise de pe urma absenţei sale, cu podurile şi drumurile căzând în paragină, cu oraşele căzute sub

stăpânirea hoţilor şi scandalagiilor, în timp ce poporul lui flămânzea. Şi fiul lui căzuse pradă desfrâului. Crezuse că răul putea fi îndreptat trimiţându-l în campanie în fruntea oştii, că lupta şi vărsarea de sânge aveau să-i modeleze fiul, transformându-l în bărbatul care să-i ducă opera mai departe după ce el nu va mai fi.

Edward închise ochii, gândindu-se la copiii pe care-i avusese – nouăsprezece în total – şi la cei pe care îi înmormântase. Se gândi la micuţul John, cel atât de serios, care trăise până la cinci ani, şi la Henry cel cu zâmbetul dulce, care supravieţuise până la şase. Apoi fusese Alfonso, brun ca frumoasa lui mamă din Castilia, înalt ca el, călăreţ agil şi neînfricat şi cu o minte limpede pe umerii săi tineri. Sigur că acest băiat avea să fie moştenitorul său, îi revărsase asupra lui toate ambiţiile şi aşteptările. Se afla la Caernarfon, sărbătorind cucerirea Ţării Galilor, când sosiseră mesageri de la Westminster anunţându-l că Alfonso murise. Speranţele lui se întorseseră aşadar către unicul său fiu în viaţă, tizul său, pe atunci un bebeluş plângăcios care sugea la sânul doicii.

Regele deschise ochii şi privi în flăcările ce jucau în vasul cu mangal aflat alături. Oare sămânţa sa slăbise, se împuţinase de-a lungul anilor? În fond animalele ajunse la capătul perioadei de împerechere produceau numai stârpituri. Dar fiul său nu fusese niciodată un debil. Dimpotrivă, părea bucăţică tăiată din el: cu membre lungi, atletic, chipeş. Ce anume provocase o deformare atât de hidoasă a caracterului său? Piers! El trebuia să fie cauza, rădăcina răului! Edward îşi încleştă mâinile pe braţele jilţului. Trăsni-l-ar Dumnezeu, el însuşi îl primise pe tânăr în casa lui şi-l crescuse ca pe propriul său fiu!

Răsună o bătaie în uşă. Uşierul o deschise şi regele zări silueta fiului său umplând cadrul. Prinţul intră. Edward simţi că inima i-o ia la galop în timp ce imagini chinuitoare, provocate de dezvăluirile lui Thomas, îi umpleau mintea. Fiul lui, care părea să fi coborât chiar atunci de pe cal, înaintă lăsând urme noroioase pe covor.

— Maiestate! murmură el plecându-şi capul.

Edward îşi dădu seama că sângele îi fugise din degetele încleştate pe braţele jilţului şi că mâinile îi tremurau din pricina intensităţii celor ce simţea.

— Castelul Dunaverty a căzut, Maiestate, dar mă tem că Robert Bruce nu a fost de găsit printre membrii garnizoanei.

Prinţul vorbea repede şi monoton, aşa cum, regele ştia bine, făcea ori de câte ori era speriat.

— I-am trimis ordin lui John MacDougall să continue căutările de-a lungul coastei şi...

— Sir Humphrey mi-a prezentat raportul său.

Prinţul strânse din buze. Pentru o clipă păru pe punctul de a se răsuci pe călcâie şi a părăsi camera, dar apoi izbucni:

— Maiestate, îţi cer permisiunea de a-i oferi lui Piers domeniul Ponthieu.

Câteva clipe regele nu spuse nimic. Un tăciune trosni sonor în vasul cu mangal, făcându-l pe prinţ să tresară.

Apoi Edward se ridică din jilţ şi se năpusti asupra fiului său. Înainte ca tânărul să poată schiţa vreun gest, regele îl apucase de păr. Edward smuci în jos capul prinţului cu ambele mâini şi simţi o unghie rupându-i-se în contact cu pielea acestuia.

— Ticălos bastard ce eşti!

— Tată!

— Eşti gata să-ţi dai pământurile-n dar?! Tu, care n-ai câştigat niciunele? Şi vrei să i le dăruieşti *lui*?! Bată-te-ar Dumnezeu! Mai bine mor decât să dai şi-un singur acru!

— Tată, te rog!

— Taci din gură, vierme scârbos! Târăşte-te pe burtă, ticălosule!

Cu saliva ţâşnind din gură, regele îşi smuci fiul de păr, silindu-l să se îndoaie de mijloc.

— Târăşte-te ca viermele care eşti!

Prinţul îşi apucă tatăl de încheieturi, încercând să se elibereze, dar nu reuşi decât să-l facă pe Edward să-l smucească şi mai tare.

— Ar fi trebuit să te înec la naştere, rahatule!

Când răcni aceste cuvinte, furia regelui rupse zăgazurile şi izbucni brutală şi necruţătoare, făcându-l să tragă ca un apucat de părul fiului său, smulgându-i şuviţe întregi din rădăcini.

Ţipetele prinţului făcură uşa să zboare în lături. Niciunul dintre ei nu văzu straja încremenind de uluire în prag, apoi răsucindu-se pe călcâie şi rupând-o la fugă pe scări.

— Ştiu ce-ai făcut! urlă Edward. Vărul tău te-a văzut în pădure cu fiul ăla de târfă! Toţi anii ăştia l-ai avut pe Diavol în tine, dar o să-l scot eu afară cu bătaia, aşa să-mi ajute Dumnezeu!

Şi spunând acestea regele îşi repezi genunchiul în faţa aplecată a fiului său.

Nasul prinţului se frânse cu un trosnet. Sângele ţâşni împroşcând covorul şi veşmântul regelui. Fiul lui urla, dar Edward refuză să-l elibereze, înfigându-şi degetele mai tare în pielea capului şi zgâriind-o până la sânge.

Dinspre scări răsună duduitul unor paşi. Straja reapăru însoţită de Humphrey de Bohun.

— Maiestate!

Regele nu luă în seamă exclamaţia contelui. Îşi izbi fiul deasupra genunchiului, făcându-l să se prăbuşească. Acum Edward îl eliberă, cu şuviţe de păr blond căzându-i dintre degete, şi îl izbi din plin cu pumnul în faţă. Inelul cu diamant sfâşie buza prinţului. Durerea loviturii îi străfulgeră prin braţ, dar asta nu făcu decât să-i aţâţe şi mai tare furia. Nu se mai simţise atât de viu, atât de puternic, de ere întregi. Toate lunile astea în care zăcuse neputincios şi răscolit de durere, atât de aproape de Scoţia că-i putea zări dealurile, dar nefiind în stare să se ridice din pat. Lovi din nou şi îşi nimeri fiul în falcă. Toate lunile astea în care se rugase ca oamenii săi să revină cu Robert Bruce în fiare şi munca lui de cucerire să fie, în sfârşit, completă. Încă o dată ei îl dezamăgiseră. O nouă lovitură brutală îl făcu pe fiul său să se rostogolească la podea. Tânărul îşi duse braţele la cap ca să-şi apere faţa.

Regele îşi trase piciorul îndărăt, gata să-l lovească. Privirea îi căzu asupra unei broşe de argint care scânteia în lumina flăcărilor pe mantia murdară de călătorie a fiului său. Eleanor îi dăduse broşa aceea fiului lor cu ani în urmă. Îşi aminti zâmbetul ei în timp ce i-o prindea de haină şi dragostea care lumina chipul băiatului. Privind la picioarele sale, unde prinţul, însângerat, se ghemuise ca un copil, Edward se împletici îndărăt.

Humphrey de Bohun îl prinse.

— Maiestate!

Îl conduse pe rege către jilţul lui.

Edward se lăsă să cadă în el.

— Trimite-i vorbă vărului meu din Franţa, gâfâi el. Fiul meu e gata să se însoare cu Isabella.

Regele îşi şterse sudoarea de pe frunte cu o mână tremurândă.

— Şi vreau ca Piers Gaveston să fie alungat din regatul meu!

Capitolul 20

HEBRIDELE EXTERIOARE, SCOŢIA
1307

Fulgerul dansa spre est, unde furtunile continuau să ia cu asalt îndepărtatele insule Muck, Canna şi Rum, dar aici aerul era calm, iar oceanul vălurea imens şi leneş sub un cer pustiu. Înaintea lor se înşira un lanţ de insule ca un colier sfărâmat.

Robert şedea la provă şi gluga mantiei de postav îi zgâria obrazul. Ţesătura păstra în ea un miros de sare şi un parfum dulce, de iarbă-neagră. Nu-şi amintea cum ajunsese s-o poarte. În timp ce urmărea Insulele Exterioare devenind tot mai mari cu fiecare lovitură de vâslă îşi aminti credinţa unora că insulele acestea erau hotarul lumii. În tinereţe, în castelul bunicului său auzise o altă poveste: oamenii spuneau că nordicii găsiseră uscat mult dincolo de aceste insule. Mai erau şi alte poveşti despre imperiul negru al lui Gog şi Magog[5] care înconjoară graniţele cunoscute ale pământului şi unde, dincolo de porţile de fier, armata Satanei aşteaptă să fie asmuţită asupra lumii. De aici, gândul i se îndreptă, ca de atâtea ori în aceste ultime ore, către fiica lui, căreia tatăl său, beat fiind, îi spusese cu ani în urmă, în Wittle, că dacă nu-şi termina carnea Gog şi Magog aveau să vină s-o ia. În noaptea aceea copila înspăimântată refuzase să doarmă altundeva decât alături de Robert şi Elizabeth.

Amintirea ei trezi din nou gheara care răscolea stomacul lui Robert. Furia, groaza şi neputinţa i se adunau ca un nod în gâtlej. Se răsuci brusc, gata să le poruncească acestor oameni să întoarcă galera şi să pornească spre sud, spre Anglia. Dacă era nevoit, avea să o cârmească el însuşi în sus pe Tamisa, până la Turn, ca să escaladeze zidurile albe şi să-şi elibereze fiica din cuşca în care o închisese ticălosul acela crud.

Doamne Dumnezeule! Chiar era adevărat ceea ce-i povestise femeia?!

Robert cercetă puntea, plimbându-şi privirea peste vâslaşii de pe bănci şi peste tovarăşii săi care stăteau separat de ei, în tăcere, nemişcaţi ca statuile în mijlocul agitaţiei echipajului. Femeia era înaltă, uşor de găsit printre bărbaţi datorită părului ei de culoarea frunzelor de toamnă şi a vetrelor încinse iarna. Şi-l prinsese cu cordele împletite din mătase aurie, dar vântul şi ploaia i-l eliberaseră în mare parte. Cârlionţi îi încadrau fruntea, întăriţi

din pricina sării. Rochia ei cafenie, prinsă cu o cingătoare din inele de aur, era dintr-un material subţire şi, văzându-i obrajii îmbujoraţi de frig, Robert se întrebă apatic de ce nu purta mantie. Simţind greutatea veşmântului, îşi aminti că ea i-l aşezase pe umeri.

Femeia se uită în jur şi îi surprinse privirea, apoi se întoarse din nou către echipajul ei. Ochii aceia erau cel dintâi lucru pe care-l zărise când oamenii ei îl scoseseră din mare îngheţat până-n măduva oaselor şi vomitând apă sărată. De un verde palid, aproape lichid în lumina felinarelor, se măriseră de uimire la vederea leului de aur de pe tunica lui.

— E regele! o auzise zicând într-o gaelică pură. E fratele meu!

După aceea totul se reducea la imagini şi sunete răzleţe. Îşi aminti şi alţi bărbaţi scoşi din mare, galera lor purtată în derivă de valuri, în lumina unui fulger, galera întreită a clanului MacDougall retrăgându-se, depăşită numeric, strigătele stinse ale celor pierduţi în bezna agitată de furtună şi strigătele echipajelor celor şase corăbii care le săriseră în ajutor şi erau prinşi în gura urlândă a furtunii. Nu trecu mult şi frigul din trupul său i se furişase şi în minte, scufundându-l într-o fântână îngheţată de întuneric din care ieşi la suprafaţă numai după multe ore.

O parte din el îşi dorea să fi rămas în nimicul acela. Fără gânduri. Fără vise. Fără să ştie. Dacă ar fi ştiut ce îl aştepta la trezie nu ar mai fi ieşit la suprafaţă.

Primul chip pe care-l văzuse deschizând ochii fusese al fratelui său. Edward stătea lângă el pe puntea umedă, învăluit în lumina palidă a zorilor. Când se mişcase, fratele lui se întorsese spre el. Robert nu mai văzuse niciodată o asemenea expresie pe chipul lui. Era disperare absolută. Străduindu-se să se ridice, îl privise năucit pe Angus MacDonald care-i vorbea unei femei înalte, cu păr arămiu, şi amintirea naufragiului îi revenise în minte.

Văzând că se trezise, femeia traversase puntea aglomerată legănându-se cu graţie odată cu nava. După o scurtă înclinare din cap, se ghemuise lângă el şi se prezentase ca fiind Christiana MacRuarie, lady de Garmoran. Numele fusese o surpriză. Deşi nu o mai întâlnise niciodată, Robert ştia că femeia aceasta era cumnata lui ca urmare a primei lui căsătorii, cu Isobel, fiica contelui de Mar. Christiana, unicul copil legitim al lordului de Garmoran, fusese măritată cu unul dintre fiii lui Mar, dar mai multe nu ştia: femeia nu era pentru el decât un nume, unul sinonim cu brutalitatea pentru care erau faimoşi fraţii ei vitregi, Lachlan şi Ruarie.

— Sunteţi rănit, Maiestate?

I se adresase pe un ton autoritar şi ferm.

Tonul ei îl descumpănise, dar apoi întrebarea în sine şi faptul că realizase cine era ea îi aprinseseră în suflet o furie care alungase ultimele urme de năuceală.

— Rănit?

Îi indicase pe Angus MacDonald şi pe Malcolm de Lennox, care pierduseră fiecare mai mulţi oameni.

— O să-i întrebi asta şi pe cei care s-au înecat, doamnă?

Ea îl privise îngustându-şi ochii verzi, neînţelegând ce voia să spună.

— Dacă n-ar fi fost fratele dumitale, eu şi oamenii mei nu ne-am fi aflat aici, zisese Robert, ridicând vocea fără să-i pese că membrii echipajului, fără îndoială oamenii lui MacRuarie, se uitau la el. Dacă n-ar fi cerut să-i dublez plata că altminteri îşi va vinde flota regelui Angliei? Insolenţa şi lăcomia lui m-au făcut să pierd oameni buni noaptea trecută. Am fi pierit cu toţii dacă nu...

Dacă n-ar fi fost ea. Fusese cât pe ce să spună, dar n-o făcuse.

Christiana îl studiase un timp în tăcere.

— Maiestate, eu m-am aflat pe continent, în castelul meu, Tioram. Până să-mi spună lord Angus nu ştiam nimic despre cererile fratelui meu. O să vorbesc cu el despre asta, vă asigur.

Robert vrusese să întrebe cum putea o biată femeie, fie ea şi o doamnă de neam bun, să schimbe planurile ambiţiosului Lachlan, dar o văzuse pe Christiana schimbând o privire cu Edward şi amuţise. Fusese o privire plină de semnificaţii nerostite.

— Ce e? Ce anume nu-mi spuneţi?

Îşi privise fratele, cercetându-i chipul mohorât şi simţind cum frica îi cuprinde inima în gheare.

— Edward?

Atunci Christiana începuse să vorbească în gaelică, cu voce joasă şi blândă. Îi povestise că adunase pe insule provizii de pe pământurile ei din nord-vest. Transportase şi oameni, care veneau în mod constant dinspre nord în ultimele luni, încercând să scape după ocuparea Carrickului şi Ayrului, dar şi oameni din Argyll şi Lorn, ţinuturi care trecuseră de partea englezilor. Unii dintre aceşti oameni aduseseră veşti, îi spusese ea. Regele Edward preluase din nou controlul Scoţiei. Robert, dispărut, era considerat mort de multă lume. Rebeliunea se sfârşise şi toţi cei ce avuseseră de-a face

cu ea erau vânaţi. Deja mulţi căzuseră în mâinile lui Aymer de Valence şi ale altor oameni de-ai regelui. Aici Christiana şi Edward schimbaseră o nouă privire şi gheara fricii, care cuprinsese inima lui Robert, se înfipsese în ea.

— Familia mea? reuşise el să îngaime.

John de Atholl, Christopher Seton, Isabel de Buchan, Margaret Randolph, Mary, Matilda, Elizabeth, Marjorie, numele acestea şi ororile legate de ele se revărsaseră de pe buzele femeii într-un şuvoi, dar ea vorbise fără şovăire, continuând să-l privească în ochi.

Scurtă vreme Robert nu reuşise să accepte cele auzite. Îi privise oamenii de parcă aceştia i-ar fi putut demonstra absurditatea cuvintelor ei, dar pe chipurile lor dezolate şi în ochii înroşiţi ai lui David de Atholl citise adevărul. Şi tot nu putuse să înţeleagă. Veştile primite de la Malcolm de Lennox pe malul lui *loch* Lomond – arestarea lui Robert Wishart şi William Lamberton, întemniţarea nepotului său, Thomas Randolph, spânzurarea lui Simon Fraser – fuseseră într-adevăr teribile, dar nu-l surprinseseră. Asta însă? Nu avea sens. John şi Christopher executaţi? Niall spânzurat dinaintea gloatei din Berwick? Mary în cuşcă? Soţia lui închisă?

„Fiica mea...?”

La gândul fiicei lui, Marjorie, închisă ca un animal în Turn, în trupul lui Robert se dezlănţuise un cutremur, zguduindu-i pieptul. Atunci înţelesese care era preţul ambiţiei, al dorinţei lui de a deveni rege. Atunci ştiuse. Roata se învârtise pentru ultima oară, strivindu-l sub greutatea ei. Christiana îşi descheiase mantia şi o aşezase pe umerii lui. Lăsându-l singur, le poruncise echipajului ei şi celor cinci galere care o însoţeau să pornească spre Barra, pe atunci vizibilă doar ca o linie neagră la orizont.

Acum ţărmurile stâncoase ale insulei se ridicau înaintea lor şi văzduhul răsuna de ţipetele gâştelor de mare care plonjau în valuri ca nişte mari săgeţi albe. Cu galera Christianei în frunte, vâslaşii îndreptară cele şase birline[6] către un canal îngust între Barra şi o insulă mai mică din apropiere, cu plaje unde nisipul era alb ca zahărul şi apele de un albastru-lăptos în amurgul de februarie. Ocolind coasta de vest a insulei, cu scândurile trosnind când corăbiile pătrunseră din nou în valurile oceanului, se îndreptară către un golf nisipos deasupra căruia se înălţa o capelă.

Lumina zilei pierea cu repeziciune când ajunseră pe uscat şi echipajul sări în apa de la mal ca să tragă vasele pe ţărm, alături de alte câteva. Robert simţi miros de peşte şi duhoarea sărată a ierburilor marine putrezite.

Răsunară chemări şi nişte bărbaţi îşi făcură apariţia coborând prin *machairul*[7] ierbos ca să îi întâmpine. Unii duceau torţe ale căror flăcări se desenau strălucitoare pe cerul tot mai întunecat. Dincolo de ei, un deal uriaş cu spinarea unduitoare ca un val se topea în penumbră.

Prinzându-se de mâinile a doi membri ai echipajului, Christiana sări cu uşurinţă pe nisip. Robert o urmă cu muşchii înţepeniţi din pricina nemişcării şi a frigului. Următorul fu Nes, ducând spada lui Robert, salvată din ghearele mării. Stătea aproape de seniorul său, privindu-i bănuitor pe bărbaţii ce se apropiau. După el coborâră Edward, Angus şi Malcolm, urmaţi de David, care se aţinea mai la o parte împreună cu cei patru cavaleri ai săi supravieţuitori. Tânărul nu scosese un cuvânt de când aflase despre execuţia tatălui său. Privirea îi era pustie.

Lăsându-şi oamenii să descarce butoaiele cu carne, sacii de grâne şi pe cei câţiva supravieţuitori epuizaţi de pe celelalte galere, Christiana înaintă pe ţărmul presărat cu ierburi de mare şi resturi în întâmpinarea bărbaţilor.

Cel din fruntea cetei se înclină.

— Bine aţi venit, doamnă!

— Mulţumesc, Kerald.

Christiana privi peste umărul bărbatului către cărarea pe care coborâse acesta.

— Furtuna a făcut pagube mari?

— Nimic ce să nu putem repara, zise Kerald, salutându-l din cap pe Robert şi pe însoţitorii săi. Alţii care au venit să ceară adăpost?

Privirea Christianei poposi asupra lui Robert.

— Nu, Kerald, acesta este regele nostru.

Toată trupa îşi întoarse privirile spre el şi în ochii oamenilor Robert citi surprindere, suspiciune şi ostilitate, dar nicio urmă de respect sau veneraţie. Îşi dădu seama că nu arăta deloc ca un rege, fără arme sau armură, cu hainele murdare şi cu mantia Christianei încă învelindu-i umerii. Durerea făcu loc mândriei şi înaintă în întâmpinarea bărbaţilor, lepădând mantia şi dând la iveală leul roşu de pe tunica sfâşiată. Oamenii săi îl urmară, Edward cu mâna pe spadă, Angus zburlindu-se în faţa primirii reci de care aveau parte. După o clipă de şovăială, Kerald înclină uşor din cap.

Christiana rupse tăcerea tensionată.

— Veniţi, domnilor! zise ea pornind cea dintâi în direcţia dunelor. Satul meu nu-i departe.

Robert ţinu pasul cu ea, iar oamenii săi îl urmară. Coloana o încheiau Kerald şi ceilalţi, ale căror torţe îşi revărsau lumina peste o potecă nisipoasă ce şerpuia prin *machair.* O umbră imensă se ridică deasupra lor. Robert crezu că era o statuie uriaşă până ce flăcările dezvăluiră un menhir bătut de vreme.

— Mormântul unui viking, zise Christiana de lângă el.

Privind-o, văzu pentru prima oară cât de înaltă era; aproape cât el. Îşi dădu seama că încă mai ţinea mantia ei şi că mâinile cu care femeia îşi aduna fustele erau albastre de frig.

— Doamnă! zise el şi îi înapoie mantia.

Ea zâmbi şi şi-o puse pe umeri, oftând recunoscătoare când căldura postavului o învălui.

Înaintea lor se iviră copaci piperniciţi urmând cursul unui pârâiaş ce izvora dintr-o vâlcea îngustă aflată la adăpostul dealului imens. Vântul aducea miros de lemn ars. Urmând cursul pârâului ajunseră într-o aşezare dominată de case joase de piatră, printre care se amestecau locuinţe mai modeste, majoritatea din buşteni şi cu acoperişuri de turf. Câteva ruguri învăluiau clădirile într-o lumină roşiatică.

Aici se aflau zeci de oameni, mâncând adunaţi în jurul focurilor sau prinşi cu diverse treburi: tinere femei cărând apă de la pârâu, copii hrănind caprele dintr-un ţarc, bărbaţi peticind acoperişurile devastate de furtună cu mănunchiuri de grozamă peste care aşterneau plase ancorate cu pietre. Cei mai mulţi o salutară pe Christiana când aceasta pătrunse în aşezare. Alţii se iviră în uşi, privindu-i curioşi pe rege şi pe însoţitorii săi. Surprins la vederea acestei mulţimi, Robert se gândi la refugiaţii pe care Christiana îi aducea de pe continent. Îl minuna generozitatea cu care ea hrănea şi adăpostea atâţia străini, având în vedere că această insulă stâncoasă din mijlocul Mării Nordului nu era, în mod limpede, un tărâm al belşugului.

— Christiana!

Odată cu vocea aceea aspră, Robert zări un bărbat înalt şi suplu ieşind dintr-una dintre clădirile mari de piatră. Purta o mantie albastră precum cerul şi avea pielea palidă şi părul lung şi negru. În timp ce acesta se apropia, cercetându-i din ochi pe nou-veniţi, Robert observă că avea ochii verzi ai Christianei, dar mai întunecaţi şi nici pe departe la fel de prietenoşi. Avea o expresie dură şi gura lui severă era deformată de o cicatrice. Îl urmau câţiva zdrahoni. Unii dintre ei încă mai ţineau în mâini cupe sau

castroane, fiind în mod evident în toiul mesei. Unul era scurt şi îndesat, cu o reţea de cicatrici brăzdându-i capul chel şi cu o orbită goală.

— Dragii mei fraţi! îi salută Christiana cu glas tăios.

Bărbatul cel înalt îl zări pe Robert şi ochii îi rămaseră fixaţi pe tunica acestuia. În privirea lui o strălucire de surpriză fu urmată un licăr triumfal, dar înainte să apuce Robert să vorbească, Angus MacDonald trecu pe lângă el, scoţându-şi spada din teacă.

— Lachlan! Ar trebui să te omor pe loc!

Însoţitorii lui Lachlan MacRuarie se puseră în faţa căpeteniei lor, gata s-o apere. Unul dintre ei aruncă pocalul din mână şi trase de la centură un pumnal scoţian. Câteva dintre femeile care priveau scena îşi mânară copiii în siguranţa caselor lor. Întâlnirea cu bărbatul pe care venise să-l vadă îl lăsă rece pe Robert. Războiul pe care arsese de nerăbdare să îl reia i se părea acum un vis uitat, ireal şi de neatins. Ştia că flota lordului Douglas era în drum spre Galloway şi că Neil Campbell şi Gilbert de la Hay ajunseseră probabil în Arran, dar nu ştia de unde să găsească puterea de a-şi conduce oamenii din nou la luptă. Cuvintele Christianei îl secătuiseră de vlagă.

Angus îşi ţinu în continuare arma aţintită asupra lui Lachlan, cu ochii albaştri arzându-i de furie.

— Am pierdut trei oameni noaptea trecută! Mâinile-ţi sunt pătate de sângele lor.

Lachlan îşi făcu loc prin cercul protector al oamenilor săi şi îl înfruntă pe lordul de Islay.

— Cunoşti la fel de bine ca mine pericolele mării. Nu-i controlez eu toanele!

— N-a fost furtuna, bătu-te-ar Dumnezeu! Au fost oamenii lui MacDougall!

Veştile nu-l tulburară pe Lachlan.

— Atunci înţelegi prea bine de ce mi-am crescut preţul. Iscoadele mele îmi spun că ţărmurile apusene, de la Galloway şi până-n Argyll, sunt înţesate de corăbii. Toate căutându-te pe tine, domnul meu, zise el aruncându-i o privire lui Robert. E o treabă riscantă să te ajute omul. Şi răsplata trebuie să fie pe măsura riscului.

Edward Bruce se alătură lui Angus, atingând mânerul spadei.

— Domnilor, interveni Christiana punându-se în faţa lor, e târziu şi voi şi oamenii voştri aveţi nevoie de mâncare şi odihnă!

Pomenindu-se că ameninţă cu arma o femeie, Angus o coborî vrând-nevrând.

— Sfatul nostru poate să aştepte până mâine, continuă Christiana, şi la fel şi eventualele discuţiile despre despăgubirile datorate.

Aici ea îi aruncă fratelui ei vitreg o căutătură care-l făcu să cedeze, deşi nu fără s-o fulgere mânios cu privirea.

— Vă rog să vă aşezaţi, le spuse ea lui Angus şi restului trupei lui Robert, indicându-le unul dintre focuri. O să pun să vi se aducă de-ale gurii. Kerald, pregăteşte paturile!

Privirea ei se opri asupra lui Robert.

— Nu sunt pe potriva unui rege, Maiestate, dar e tot ce vă pot oferi... Maiestate?

Robert nu-i răspunse. Din mulţimea tot mai mare care ieşise din case atrasă de vestea că regele pusese piciorul pe ţărmurile acestea, se desprinse o femeie ţinând de mână o fată. Femeia era trasă la faţă şi părul negru îi flutura în bătaia brizei. Robert înaintă spre ea nevenindu-i să creadă, aproape aşteptându-se să o vadă dispărând, dar ea rămase locului, o apariţie în carne şi oase în lumina focului. Fata privi în sus spre ea, încruntându-se şi dezvăluind faptul că jumătate din faţă îi fusese desfigurată de o arsură.

— Brigid?

Femeia înclină din cap.

— Maiestate!

— Ce cauţi aici? Cum ai ajuns?

— Asta-i o poveste pentru altcândva, Maiestate.

Un zâmbet în care se amestecau recunoştinţa şi tristeţea pâlpâi pe buzele lui Brigid.

— M-am rugat să ajungeţi aici înainte de sfârşit.

Îi întinse mâna liberă. Robert o luă, ignorând vocea întrebătoare a Christianei şi privirile uluite ale oamenilor să-i Simţind strânsoarea ei puternică îşi aminti ziua când, copil fiind, o urmărise prin iarba-neagră şi prin pădurile de dincolo de Turnberry până la casa din umbra stejarului. Şi, când Brigid îl călăuzise către una dintre colibele de lemn, ştiuse pe cine avea să găsească înăuntru.

STRANRAER, SCOŢIA
1307

La adăpostul întunericului, cele trei galere pătrunseră prin gura *loch*-ului ca o falangă de lebede negre. Navele erau pline-ochi cu oameni adunaţi din văioagele Antrimului la chemarea stăpânului lor. Aproape şapte sute cu totul, cu feţele luminate de strălucirea fantomatică a miilor de stele care scânteiau pe ţesătura argintie a glugilor de zale şi pe calotele coifurilor.

Şuierul şi foşnetul valurilor pe prundiş se intensifică, iar apa deveni tot mai agitată pe măsură ce galerele se apropiau de plaja îngustă. Când cea mai mare dintre ele, o corabie cu douăzeci şi şase de vâsle, atinse ţărmul, Cormac se prinse de catarg ca să nu-şi piardă echilibrul. Se crispă auzind scrâşnetele scoase de celelalte nave care pătrunseseră în apele puţin adânci. Privind către ţărmul sudic al *loch*-ului desluşea clădirile din Stranraer.

— Vântul e aliatul nostru, fiule. N-o să ne audă.

La auzul vocii aspre, Cormac tresări şi-şi descoperi tatăl stând alături de el. Întunericul ascundea faţa lordului, dar Cormac îi zări scânteierea ochilor.

Răsucindu-se, lordul Donough le făcu semn oamenilor săi. Bufnetele înăbuşite ale vâslelor strânse fură urmate de plescăituri pe măsură ce oamenii începură să sară în apă, înaintând către plajă cu mâinile încleştate pe suliţe, spade şi securi. Cormac dădu să-i urmeze, dar tatăl său îl prinse de braţ.

— Cred că ar trebui să-l trezim pe paroh, zise el făcând semn către prova.

Cormac observă că Alexander Bruce nu se clintise în ciuda agitaţiei din jurul lui. Capul parohului căzuse în piept şi lumina stelelor i se reflecta pe cupola rasă a creştetului. Cormac traversă nava croindu-şi drum printre sacii şi butoaiele depozitate printre bănci.

— Am ajuns, murmură el punând o mână pe umărul lui Alexander.

Văzând că acesta tot nu se mişca, vru să încerce din nou să-l trezească, dar se opri auzind cuvinte rostite în şoaptă. Alexander se ruga, înţelese el.

— Nu te teme, frate, îl asigură el cu voce joasă. Stranraer nu e decât un sătuc. Nu trebuie să te rogi pentru sufletele noastre. Nu în noaptea asta cel puţin.

Alexander îşi ridică capul.

— Mă rog pentru ale lor.

Cormac îl privi jignit.

— Locuitorii din Stranraer se numără printre cei care au ridicat pânzele de pe aceste ţărmuri ca să prade nordul Irlandei. De-a lungul anilor au pricinuit multă suferinţă poporului meu. Niciunul dintre ei nu-i nevinovat. Păstrează-ţi rugăciunile pentru cei care le merită!

— Femeile şi copiii de aici, care vor suferi pentru crimele comise de soţii şi taţii lor, nu sunt demni de milă? zise Alexander ridicându-se şi trăgându-şi pe cap gluga rasei sale cafenii. Mila e ceea ce ne pune mai presus de animale, Cormac.

Cormac scrâşni din fălci. Pe durata traversării reuşise să-şi alunge mustrările de conştiinţă şi refuza să le facă loc din nou în sufletul lui. Stranraer era cheia către Galloway. Dacă ar fi capturat-o, ar fi putut deschide uşa invaziei. Îşi scoase *dirk*-ul de la centură şi i-l întinse lui Alexander.

— Mila poate să mai aştepte până când recucerim regatul fratelui tău.

— Alex?

Odată cu noua voce, Cormac văzu că Thomas Bruce apăruse lângă corabie, păşind prin apa puţin adâncă de la mal.

Thomas îşi plimbă privirea de la fratele său la Cormac, cu chipul încordat sub marginea coifului.

— Hai! îi zori el.

Alexander privi arma din mâna întinsă a lui Cormac. Şovăi o clipă, apoi o luă.

Apucându-şi securea, Cormac sări peste marginea bărcii şi se îndreptă către plajă unde tatăl său îl aştepta în fruntea armatei ce se aduna. Câţiva oameni care se grăbiseră să se uşureze odată ajunşi pe uscat li se alăturară în grabă. Cormac îşi simţi băşica udului înjunghiindu-l, dar n-o luă în seamă, ştiind că nu era vorba de nevoie, ci de nerăbdare. Îşi potrivi mai bine coiful pe cap, simţind uşoare ciupituri când părul lui încâlcit îşi schimbă poziţia în interiorul cochiliei de fier. Unii spuneau că tunsoarea *cúlán* putea respinge o lovitură de spadă, dar el unul nu voia să rişte.

Lăsând două duzini de oameni de pază la galere, lordul Donough îşi conduse trupa de-a lungul ţărmului, către aşezarea adormită. Spre est, pământul era plat, învăluit în întuneric. Vântul rece aducea cu el mirosul fetid al mlaştinilor. Înaintea lor, dincolo de pâlcul de clădiri, siluetele întunecate ale unor dealuri se desenau pe cer. Zorii erau aproape, dar lumina zilei avea să se lase aşteptată. Mişcându-se iute, cu zgomotul paşilor absorbit de nisip, se apropiară de clădirile de la marginea aşezării, în cea mai mare parte hambare şi magazii. În faţa câtorva dintre ele erau trase bărci de pescuit cu plasele atârnând peste margine. Peste tot erau împrăştiate coşuri de răchită pentru prins crabi şi homari. Un miros înţepător de peşte putred îmbiba aerul.

O stradă largă ducea către un pâlc de case, aflat dincolo de hambare. Spaţiul dintre ele era plin de bărci, cuptoare şi grămezi de gunoi îngheţat. Oamenii înaintau pe stradă cu ochii în patru, plimbându-şi privirile peste intrările întunecate, gurile aleilor şi ferestrele oblonite. În nicio casă nu ardea focul. Singurele zgomote erau cele pe care le făceau ei: zgomotul inevitabil de paşi, clinchetul armelor lovindu-se de armuri şi răsuflările înăbuşite.

Trupa se răsfiră dând ascultare semnelor făcute de Donough, Thomas Bruce şi celelalte căpetenii. Oamenii ştiau ce au de făcut, căci îşi primiseră ordinele pe durata traversării dinspre Antrim. Cormac îi făcu un semn din cap tatălui său, apoi se desprinse de grup alături de alţi trei bărbaţi. Ajungând la uşa unei case se lipi de peretele de lemn fără să-şi piardă din ochi părintele, care rămăsese lângă fântâna din mijlocul străzii cu mâna ridicată. Alături de el se afla Alexander Bruce, cu pumnalul uitat în mână. Donough îşi coborî braţul. La semnalul său, trupa năvăli în case, spărgând uşile cu piciorul sau spintecând obloanele. Zgomotul brusc spulberă tăcerea nopţii şi se întinse în întreaga aşezare pe măsură ce aceia care se aventuraseră pe alei sau prin grădini treceau la acţiune, îmboldiţi de strigătele războinice ale tovarăşilor lor.

Cormac izbi uşa cu umărul şi năvăli în încăperea din spatele ei. Îşi ridică securea, gata să lovească pe oricine s-ar fi ivit din umbră. Oamenii lui se răsfirară de jur-împrejur. Răsună un scrâşnet urmat de un blestem: unul dintre ei se lovise de o masă. Când ochii i se obişnuiră cu întunericul, Cormac zări pe ea castroane şi pocale, o tipsie cu hering sărat şi o jumătate de pâine de secară. Peştele emana un miros puternic. În vatră o strălucire stinsă se ridica din cenuşa focului. Cormac se apropie de paravanul din răchită ce împărţea camera în două. Îl smuci cu brutalitate în lături, descoperind un pat scund şi, alături de el, un leagăn. Amândouă erau goale. Dincolo de pat se afla o ferestruică ale cărei obloane se deschideau către bezna de afară, lăsând să pătrundă duhoarea mlaştinii.

Cormac se răsuci mânios, cu febra lui războinică ştirbită de lipsa duşmanului. Pornind spre uşă printre camarazii săi îşi dădu seama că nu era singurul. Bufnetele şi zăngănelile continuau pe măsură ce tot mai mulţi bărbaţi pătrundeau în case, dar mulţi alţii ieşeau iarăşi pe uliţă fără urmă de sânge pe arme şi cu nedumerirea înscrisă pe feţe. Cormac îl văzu pe Thomas Bruce învârtindu-se în cerc, măturând străzile din priviri, cu spada

ridicată, gata de orice. Porni către tatăl său care stătea lângă fântână cu chipul încruntat.

— Probabil ne-au văzut venind.

Deodată unul dintre oamenii de lângă Donough scoase un strigăt şi se prăbuşi, ţinându-se de braţ. Cormac se opri la vederea săgeţii înfipte în umărul acestuia. Tot mai multe săgeţi ieşiră din întuneric, înfundându-se în lemnul uşilor sau zăngănind de pereţi şi Cormac se aruncă la pământ strigând un avertisment. Se auziră ţipete pe măsură ce şi alţii fură loviţi. Lordul Donough se adăposti după ghizdul puţului, trăgându-l şi pe Alexander lângă el. Cormac simţi sub palme tremurul solului. Tropot de copite. O săgeată căzu alături, făcându-l să se ridice şi să se repeadă către casa din care ieşise. Unul dintre oamenii săi se ivi în uşă alertat de strigăte. Se răsuci în loc, lovit de o săgeată în faţă. Cormac se azvârli peste trupul tovarăşului său, în siguranţa interiorului.

Tropotul de copite se auzea clar acum, ca un tunet dezlănţuit ce făcea aerul să tremure. Izbucniră strigăte aspre, urmate de zăngănitul armelor. Cormac riscă să arunce o privire pe uşă şi zări zeci de călăreţi năvălind pe uliţe. Unii dintre ei purtau torţe ale căror flăcări transformau întunericul într-o lumină chihlimbarie. Pe scuturile albastre era pictat leul alb al Gallowayului. Le văzu spadele săpând brazde însângerate în capetele şi spinările compatrioţilor să-i puşi pe fugă. Alţii încercară să rămână locului şi să lupte, dar, despărţiţi de tovarăşii lor, nu aveau nicio şansă împotriva călăreţilor. Săgeţile nu mai zburau acum, dar pe urma călărimii veniră pedestraşi, toţi purtând leul cel alb. Văzându-şi tatăl înconjurat lângă fântână, despărţit de oamenii săi, Cormac îşi încleştă mâinile transpirate pe coada securii. Scoase un răcnet şi se aruncă în marea de oameni.

Capitolul 21

BARRA, SCOŢIA
1307

Robert îşi rezemă capul de perete, simţind sub ceafă lemnul umed. O dâră de lumină pătrundea pe sub uşă, aurind fânul care acoperea podeaua. Îşi dădu seama că sosiseră zorii. Avea ochii arşi de nesomn şi îl ustura gâtul de cât vorbise. O privi pe Affraig, care îi întoarse privirea în tăcere.

Trecuseră multe ceasuri de când Brigid îl lăsase în prag, încercând să-şi obişnuiască ochii cu întunericul, în timp ce nările lui erau năpădite de un miros de ierburi de leac amestecat cu duhoarea acră de urmă şi sudoare. Îi trebuise un moment ca să o distingă pe bătrână în mormanul de pături cu care era învelită. Până şi pe întuneric şi după zece ani, tot o recunoscuse. Părul lui Affraig, cândva o perdea cenuşie şi încâlcită, dispăruse aproape în totalitate, lăsând în urmă petice rozalii de piele presărate printre smocurile albe. Faţa ei, pe care şi-o amintea puternică şi aproape frumoasă, părea să se fi strâns, cu pielea lăsată în jurul gurii şi atârnându-i sub bărbie.

Văzându-l în uşă, ea se străduise să se ridice în capul oaselor, cu ochii scânteind în lumina roşiatică a unui vas cu cărbuni. Buzele i se depărtaseră şi odată cu răsuflarea rostise şi numele lui. Robert îngenunchease lângă ea şi, în întuneric, departe de ochii ostili ai oamenilor din insule, departe de chipul îngrijorat al lui Edward şi de privirea acuzatoare a lui David de Atholl, gheaţa din sufletul lui se spărsese şi prin această fisură durerea se revărsase afară.

O urmaseră cuvintele, mai întâi ca un pârâiaş firav, apoi ca un potop. Îi povestise despre lupta lui din ultimii zece ani: lunile petrecute în Irlanda în căutarea Toiagului lui Malachy, evadarea din închisoarea lui Ulster şi acel moment, într-un sat părăsit, când un străin ieşise din umbră şi îşi aţintise arbaleta către inima sa. Îşi amintise cum James Stewart privise împreună cu el cadavrul atacatorului, în castelul Dunluce, şi îl recunoscuse pe Adam, unul dintre scutierii regelui Alexander, cel din urmă care-l văzuse pe rege în viaţă în noaptea aceea furtunoasă pe drumul spre Kinghorn. Îi povestise cum în sufletul lui mijise bănuiala că regele Edward ordonase uciderea lui Alexander pentru a pune mâna pe Scoţia şi cum el, Robert, predându-i-se regelui, încercase să găsească dovezi, suspiciunile fiindu-i alimentate de o profeţie străveche care anunţa moartea lui Alexander. Îi vorbise despre triumful său, despre cum sipetul cel negru se crăpase lovindu-se de podeaua abaţiei Westminster şi dezvăluind minciuna, goliciunea sa fiind cea mai clară dovadă.

Îi povestise totul bătrânei care îl adusese pe lume. Lucruri pe care nu le ştia nici măcar fratele său Edward. Secrete pe care nu le mai împărtăşise nimănui. Era o uşurare să destrame ţesătura anilor, să lepede poverile pe care le purta şi să vorbească despre orice altceva decât despre soarta alor săi Affraig nu scosese un cuvânt. Numai răsuflarea ei şuierătoare întâmpinase mărturia despre rolul jucat în furtul Pietrei Destinului şi recunoaşterea

faptului că se dusese la Dumfries, în căutarea lui John Comyn, cu gândul la omor.

Acum, când lumina zorilor se strecura pe sub uşă, Robert îi cercetă chipul devastat de ani căutând o reacţie la lunga lui spovedanie.

Affraig continuă să-i susţină privirea. În cele din urmă grăi cu o voce răguşită:

— Când m-a găsit Brigid, după ce englezii au ras Turnberry de pe faţa pământului, a spus că ţi-a vorbit la încoronare şi că voiai ajutorul meu. M-am întrebat de ce.

Robert îşi făcu de lucru cu fragmentul de săgeată de la gât.

— Sipetul, zise el în cele din urmă. Este unica dovadă că nu a existat nicio profeţie străveche, ci numai trădarea regelui, care, cred eu, a născocit-o ca să manevreze lucrurile după cum voia şi să prezică întâmplări pe care el însuşi pe pusese la cale. Am sperat că o să le pot demonstra oamenilor regelui că în toţi aceşti ani au fost loiali unei minciuni dibace. Am crezut că asta va slăbi sprijinul pe care i-l dau în acest război. Nu-l poate purta fără ei.

— O să spună că ai distrus profeţia, îi răspunse Affraig. Un sipet gol nu demonstrează nimic.

Robert şovăi. Fusese o idee neclară, dar una care se afla în spatele dorinţei lui de a apăra sipetul. Acum i se părea ridicolă, o speranţă prostească. Ridică neajutorat o mână.

— Tu te ocupi cu destinele oamenilor, Affraig. Mă gândisem că mi-ai putea scrie o profeţie a mea. Că aş putea întoarce minciuna lui Edward împotriva lui, zicând că această profeţie era cea pe care am găsit-o în sipet.

— Duşmanii tăi vor zice că tu ai scris-o.

— Poate. Dar sir James Stewart mi-a spus cândva că o minciună e mai uşor de înghiţit dacă e împănată cu adevăr. Edward nu va putea să demonstreze că profeţia mea este falsă, aşa cum nici eu nu pot demonstra asta despre a lui. Poate că unii dintre apropiaţii lui vor începe să aibă îndoieli?

Întâlni privirea ei cinică.

— Oricum nu mai contează. Sipetul era la Niall. Probabil l-au găsit când...

Se opri şi închise ochii.

— Crezi în Roata Sorţii?

— Da.

— Ce drum am urmat! zise Robert scuturând din cap. Furtul Pietrei. Noaptea aceea în biserica Greyfriars. Pădurea Methven. Felul în care mi-am abandonat familia.

Îşi privi mâinile.

— Acum sunt zdrobit sub ea.

Affraig îşi schimbă poziţia, aplecându-se ca să îl silească s-o privească din nou. Pielea îi era cutată şi transparentă ca pergamentul vechi.

— Şi ce face roata? Se învârte. O să te ridice din nou.

— Am pierdut prea mult.

Affraig îşi scoase un braţ de sub pătură arătând cu degetul către un colţ al colibei.

— Uite colo!

Robert zări o desagă de piele rezemată de perete. Înţelegând că ea îi cerea să i-o aducă, se ridică. Era slăbit din pricina oboselii şi muşchii săi protestau la fiece mişcare. Îl dureau coastele din partea dreaptă, de când oamenii Christianei îl trăseseră la bord. Se aplecă şi ridică desaga. Lucrurile dinăuntru se ciocniră unele de altele. Îşi aminti cum o văzuse prima oară pe Affraig, ieşind din pădure încadrată de câinii ei negri, cu un toiag noduros într-o mână şi strângând în cealaltă o desagă în care ceva şerpuia şi se zvârcolea. Îi dădu desaga.

Affraig o deschise şi vârî mâna înăuntru. Scoase cu grijă din ea o împletitură din crenguţe adunate laolaltă astfel încât să formeze o colivie. În centrul ei, ţinându-se de un fir, era o coroană de iarbă-neagră, grozamă şi pelin. Era destinul pe care mâinile ei i-l împletiseră în noaptea când jurase că va fi rege.

— Când am văzut că dinspre Turnberry se ridică fum, am luat-o pe Elena şi am fugit. Asta am luat cu mine... şi asta am purtat cu mine în toate lunile şi de-a lungul tuturor milelor până aici.

I-o întinse şi Robert o luă. Pipăi crenguţele suple, pe care vântul şi ploaia le şlefuiseră, făcându-le netede ca osul.

— N-a căzut?

Ea clătină din cap.

— Mi-ai spus că nu cad decât când o persoană îşi împlineşte destinul.

— Da.

— Şi-atunci de ce nu a căzut când am devenit rege?

— Acum eşti rege?

Întrebarea ei îl înfurie, dar mânia i se risipi când se examină: era zdrenţăros ca un cerşetor. Izbucni într-un râs amar, care se stinse iute.

— Crezi că domnia mea e blestemată pentru că am furat Piatra ca să i-o duc lui Edward? Şi n-am mai fost încoronat pe ea?

— Omul e cel care face regele. Nu Piatra.

El se încruntă, amintindu-şi că bunicul său spusese şi el ceva asemănător.

— Numai destinul tău l-am salvat din stejar, continuă Affraig, fiindcă era singurul care merită salvat. Ceilalţi veniseră acolo numai pentru ei, dorindu-şi avere, dragoste sau răzbunare.

— Şi eu am venit pentru mine, am venit fiindcă voiam să fiu rege, îi reaminti el.

— De ce?

Încruntarea lui se adânci.

— Din datorie, cred, ca să-mi respect jurământul făcut bunicului. Şi pentru că era dreptul meu.

Întâlni din nou privirea femeii.

— De când a murit regele Alexander mi s-a tot spus că familia mea era moştenitoarea de drept a tronului. În mintea mea cred că a fost dintotdeauna al meu. După ce m-am alăturat rebeliunii lui Wallace şi am văzut cât rău făceau regatului nostru Edward şi oamenii lui, am vrut să-i opresc, să li-l smulg din gheare.

— Şi acum?

— Nu mai sunt aşa sigur că-l vreau, zise el încet. Coroana asta m-a costat tot ce aveam.

Affraig încuviinţă cu ochi severi şi strălucitori.

— Acum poţi începe, murmură ea. Acum poţi fi regele pe care eu şi bunicul tău l-am văzut în tine cu ani în urmă.

— Nu înţeleg.

— În toţi anii cât a durat războiul ăsta, oamenii tăi şi-au pierdut casele şi mijloacele de trai, fiii şi fiicele. Acum înţelegi ce simt, Maiestate?

El nu zise nimic, dar ea ştia deja răspunsul.

— Atunci poţi să stai alături de ei, poţi să lupţi pentru ei. Poţi fi vocea lor.

La auzul cuvintelor ei, Robert simţi că o scânteie se aprinde în el. Era o flacără fragilă, dar în clipa în care se aprinse o recunoscu. Era speranţa. Privi colivia de crenguţe din mâinile lui şi coroana dinăuntru.

— Poţi să recâştigi ce am pierdut cu toţii? îl întrebă ea cu o voce joasă, dar irezistibilă. Poţi să iei îndărăt ce ne aparţine? Să iei regatul nostru

îndărăt?

Înainte să apuce să-i răspundă, cineva ciocăni la uşă. Când aceasta se deschise şi lumina zilei inundă coliba, Robert fu nevoit să-şi apere ochii cu braţul.

În prag stătea Christiana MacRuarie, cu părul ca o flacără în lumina aurie a zorilor.

— Maiestate, vreţi să veniţi cu mine? Am ceva să vă arăt.

STRANRAER, SCOŢIA
1307

Cormac se lipi de peretele hambarului, respirând printre dinţii încleştaţi din cauza durerii din coaste. Zalele şi pieptarul căptuşit cu fân de sub ele îi salvaseră viaţa, dar bănuia că lovitura aceea de spadă îi rupsese câteva coaste. Avea la gât o tăietură care încă mai sângera, dar în celelalte sângele se coagulase, ajutat şi de noroiul îngheţat al mlaştinii. În focul bătăliei coiful îi căzuse şi părul îi era năclăit de mâzgă. Nările îi erau asaltate de duhori stătute de noroi, bălegar şi excremente umane.

Vocile răsunau mai tare. Cormac riscă o privire pe după colţul hambarului. De acolo vedea foarte bine uliţa principală a Stranraerului, cu fântâna din centrul ei. Pământul stropit de sânge era presărat cu coifuri căzute, săgeţi frânte şi cadavre. Câteva zeci de bărbaţi cu leul Gallowayului pe tunici formaseră şiruri şi târau morţii către ţărm. Printre două case, Cormac zări trupurile adunate la un loc pe plajă, cu membre ieşind din grămadă în unghiuri nefireşti. Pe marginea *loch*-ului se vedeau alte cadavre, legănându-se pe valuri. Înţelese că mulţi dintre compatrioţii săi încercaseră să fugă cu corăbiile. Numărându-le îşi dădu seama că două dispăruseră. Restul erau încă ancorate în apa de la mal şi bărbaţii din Galloway scotoceau prin ele în căutare de pradă.

Lupta se încheiase într-un haos de mişcare, durere şi panică. Cormac încercase să ajungă la tatăl său fără să reuşească. O spadă aproape că-l tăiase în două, iar şarja unul cal îl azvârlise în lături, făcându-l să-şi piardă securea, după care un ins cu ochi de nebun se repezise la el cu pumnalul. Se ferise, simţind arsura lamei care-i brăzdase în treacăt pielea gâtului, apoi îşi smulsese de la brâu cuţitul pentru carne şi îl înfipsese cu toată forţa în pântecele omului. Acesta se desprinsese de el cu un urlet strident şi puhoiul de oameni şi cai îl înghiţise. Cormac îşi văzuse compatrioţii pe punctul de a

fi copleşiţi şi instinctul îl făcuse să se retragă, rănit şi dezarmat, în casa din care ieşise. Se furişase cu greu afară pe fereastra din spate, căzuse pe o grămadă de gunoi şi se târâse înspre mlaştini cu sunetele măcelului răsunând în urma sa.

Cormac nu ştia cât timp zăcuse în mlaştină, unde în cele din urmă leşinase din pricina durerii din coaste, dar acum stelele dispăruseră şi cerul era scăldat în lumina unor zori mohorâţi. Examină grupul adunat pe stradă dincolo de grămezile de cadavre. Un bărbat stătea ceva mai departe de ceilalţi. Purta o tunică albastră împodobită cu un leu alb şi dinaintea lui erau îngenuncheaţi mai mulţi bărbaţi cu mâinile legate la spate. În timp ce bărbatul se plimba prin faţa lor pe pământul îmbibat de sânge, Cormac văzu că-i lipsea mâna stângă. În dreapta ţinea o spadă. Printre cei îngenuncheaţi se numărau lordul Donough, Thomas şi Alexander Bruce. Thomas era grav rănit şi, palid la faţă şi cu părul blond mânjit de sânge, făcea sforţări să nu se prăbuşească. Văzându-şi tatăl umilit şi învins, Cormac fu copleşit de o ruşine arzătoare. Ar fi trebuit să-i fie alături. În schimb fugise din luptă şi acum privea de la distanţă ca un laş.

— Unde-i fratele vostru? întrebă bărbatul care păşea de colo până colo. Unde-i Robert Bruce?

— Şi dac-am şti, tot n-ai auzi-o de pe buzele niciunuia dintre cei de-aici, îi răspunse Thomas cu glas sugrumat. Fă ce vrei cu noi, MacDougall!

Auzind numele Cormac înţelese că acesta era Dungal MacDougall, fost comandant al armatei Gallowayului, partizan loial al lui John Balliol şi al lui John Comyn şi căpetenia Dezmoşteniţilor.

MacDougall se răsuci către Thomas.

— O, aşa o să fac, fiu de târfă. Sunt ani de când aştept să mă răzbun pe cei care mi-au ucis tatăl!

— Tata a murit, murmură Alexander privindu-l pe comandant. Nu te poţi răzbuna pe cel care a atacat castelul Buittle.

— Nu, pe el nu mă pot răzbuna, dar mă pot răzbuna pe fiii lui, zise MacDougall cu răceală.

Îşi ridică spada. Alexander tresări şi Thomas ţipă răguşit, dar cel care opri mâna căpitanului fu unul dintre oamenii acestuia.

— Domnule, oamenii ăştia ne sunt mai de folos vii. Un asemenea dar l-ar putea convinge pe regele Edward să ne dea ceea ce vrem: pământurile noastre.

MacDougall îşi coborî braţul înarmat şi Cormac răsuflă uşurat.

— Ai dreptate. Fraţii regelui s-ar putea dovedi utili. Dar de jegul ăsta irlandez n-are nimeni nevoie.

Şi înainte să-l oprească cineva, spada lui Dungal MacDougall descrise un arc coborând către gâtul lordului Donough.

BARRA, SCOŢIA
1307

Uriaşi nori albi goneau pe cerul dimineţii, mânaţi de vântul îngheţat de februarie. Aerul era atât de rece, că era greu să respiri şi, mergând alături de Christiana pe cărarea către plajă, Robert simţi că-l înţeapă ochii. Nes îi urma la o distanţă discretă, după ce îi înmânase spada lui Robert. Părăsind coliba lui Affraig, Robert îl zărise pe cavaler stând afară, lângă un foc, şi îşi dăduse seama că acesta veghease întreaga noapte. Angus MacDonald şi ceilalţi camarazi dormeau în locuinţele către care fuseseră îndrumaţi, singura excepţie fiind David de Atholl, care rămăsese ghemuit lângă foc. Tânărul nu-i aruncase nici măcar o privire.

În timp ce se apropiau de ţărm, Christiana trase cu ochiul către Robert.

— La sosirea ei aici, Affraig mi-a spus că vă cunoaşte. V-a ajutat să veniţi pe lume la Turnberry, nu-i aşa?

Robert fu stânjenit de întrebarea mult prea intimă şi schimbă subiectul.

— Sunt surprins de mila de care dai dovadă, doamnă, primindu-i pe pământurile tale pe cei cărora războiul nu le-a lăsat nimic. Cred că nu-i uşor să-i hrăneşti şi să-i adăposteşti pe toţi.

La auzul tonului său, ochii ei verzi îi azvârliră o privire pătrunzătoare, dar zâmbetul ei era prietenos.

— Noi le oferim o traversare sigură şi o nouă viaţă. Ei ne oferă munca şi priceperea lor.

Robert se înfăşură mai bine în mantia neagră şi grea, tivită cu blană de iepure. Christiana i-o oferise la ieşirea din colibă, spunând că fusese a răposatului ei soţ. Robert acceptase veşmântul stânjenit, căci nu ştiuse că fiul contelui de Mar murise, lăsând-o văduvă. Ea purta mantia ei cu model albastru şi părul ei ca o flacără era la fel de ciufulit ca în urmă cu o zi. Părea obosită, ca şi cum ar fi stat trează toată noaptea.

Înaintea lor se ivi marea, o întindere orbitoare pe care soarele o transforma în brocart. Valurile se spărgeau cu forţă de nisip, umplând aerul

cu jerbe de stropi săraţi. Robert observă că peste noapte mai sosiseră două corăbii. În jurul lor mai mulţi bărbaţi descărcau carcase de cerbi.

— Din Rhum, îi zise Christiana ridicând un braţ şi făcându-le semn oamenilor. Familia mea foloseşte de mult timp insula aceea ca teren de vânătoare. Aici nu e greu să hrăneşti mai multe guri. Recoltele noastre nu-s cine ştie ce, dar carnea şi peştele sunt demne de masa unui rege.

Robert auzi cum cineva venea în fugă din spate şi, pe negândite, îşi duse mâna la spadă. Se înfrână la timp şi pe lângă el trecu în goană o copilă.

Aceasta se repezi pe plajă făcând nisipul să-i zboare de sub picioarele goale.

— Tată!

Robert îl zări pe unul dintre bărbaţi întorcându-se, cu mâinile însângerate din cauza carcaselor. Se aplecă zâmbind larg şi ridică fetiţa în braţe. Robert simţi un junghi în piept. Îşi aminti clipa când îşi ţinuse pentru prima oară fiica în braţe, primind-o din mâinile moaşei în timp ce soţia lui zăcea nemişcată pe cearşafurile însângerate, iar afară fumul se ridica deasupra oraşului Carlisle. Marjorie. Născută în vremea unui război a cărui victimă devenise. Se gândi la cuvintele lui Affraig, dar puţina speranţă pe care o stârniseră acestea părea deja să se stingă, prea fragilă ca să alunge umbrele din inima lui.

Christiana îi privea mâna încleştată pe mânerul spadei.

— Sunteţi în siguranţă, aici, Maiestate. Aveţi cuvântul meu.

— Chiar şi faţă de fraţii tăi?

— Pământurile astea sunt ale mele. Îmi aparţin de zece ani, de la moartea tatii. Lachlan şi Ruarie vor face ce le spun.

Robert auzi cum cineva îl strigă pe nume şi răsucindu-se îl văzu pe Edward care se apropia. Îşi strângea o mantie de lână pe deasupra tunicii cu blazonul din Annandale, în mare parte ascuns de murdărie.

Edward îşi plimbă privirea de la el la Christiana.

— Nu ştiam că te-ai trezit, frate.

— Voiam să-i arăt ceva lordului Robert, răspunse Christiana. Eşti binevenit să ni te alături.

Robert încuviinţă şi Edward porni alături de ei. Christiana îi conduse dincolo de dune, de unde o cărare şerpuia prin *machair* deasupra ţărmului. Înaintară spre uscat, pe lângă un *loch* mărginit de trestii aflat în umbra unui deal ale cărui coaste verzi erau presărate cu bolovani şi trecură pe lângă doi pescari care-şi purtau plasele pe umeri. Cei doi o salutară curtenitor pe

Christiana, dar Robert şi Edward primiră doar o înclinare bănuitoare din cap.

Robert se încruntă în urma lor. Mantia lui, deschisă în faţă, lăsa la iveală leul cel roşu.

— Nu recunosc blazonul regelui lor?

— Ba da, râse Christiana. Mă îndoiesc că mai există bărbat, femeie sau copil de pe insula asta care să nu ştie că sunteţi aici, Maiestate. Pe Barra vorbele sunt mai iuţi decât curenţii.

El nu-i împărtăşi veselia.

— Doamnă, sunt regele lor!

Zâmbetul ei se stinse.

— Trebuie să înţelegeţi: multă vreme, regii Scoţiei nu au fost pentru noi decât – îşi căută cuvintele – nişte străini. O putere aflată undeva departe, care încerca să-şi impună voinţa prin forţă, fără respect pentru drepturile sau obiceiurile noastre. Am fost conduşi mult timp de nordici, înainte să fim conduşi de la Edinburgh. Unchiul meu a fost desemnat ca rege al insulelor chiar de către Hakon al Norvegiei. La moartea lui, tata i-a urmat. E greu să devii din rege omul regelui.

După o clipă, Robert încuviinţă. Deşi Insulele Vestice făceau parte din regatul lui, până acum nu înţelesese ce complicate le erau istoria şi politicile. După ce vreme de secole nisipurile mişcătoare ale sorţii îi tot mutaseră de sub controlul nordicilor sub cel al scoţienilor, Somerled fusese cimentul care le adunase laolaltă pentru o vreme, înainte ca insulele să fie împărţite între fiii săi, apoi vândute Scoţiei prin tratatul încheiat cu nordicii.

Cărarea porni să urce către vârful promontoriului. Ploieri aurii şi sturzi de iarnă ţâşniră cu aripile scânteind de pe pajiştea înverzită şi presărată cu bolovani. Soarele se ascunse după un nor, aruncând peste ei o umbră rece. Auzind ţipetele stridente ale pescăruşilor, Robert privi către mare şi observă că urcaseră o bună parte dintr-un promontoriu abrupt. Soarele se ivi din nou, poleind apele.

— Dumnezeule!

Murmurul lui Edward îl făcu pe Robert să privească în jur şi să observe că ajunseseră pe culme. Se opri locului. Dinaintea lui se întindea un golf adăpostit de două braţe circulare de uscat ce formau un uriaş port natural. Dincolo de deschizătura largă dintre ele vedea fierbând apele verzui ale oceanului, dar în port apa era liniştită ca a unui heleşteu. În centru se afla o insuliţă pe care se înălţa un castel masiv. Dar ceea ce îi atrăsese lui atenţia

se afla între insulă şi uscat. Acolo, în apa care în apropierea ţărmului devenea albastră ca safirul, pluteau zeci de galere. Patruzeci la o primă numărătoare. Câteva erau ambarcaţiuni de pescuit şi erau şi câteva nave comerciale, dar cele mai multe erau birline zvelte, galerele războinice ale Islay-ului. Inima lui Robert îşi iuţi bătăile.

Christiana se întoarse spre el.

— Maiestate, am discutat pe îndelete cu Lachlan noaptea trecută. Fratele meu îşi va respecta cuvântul dat. Veţi avea sub comanda voastră douăzeci de nave cu oameni apţi de luptă, la preţul promis.

Remarcând din nou cearcănele din ochii ei, Robert se întrebă ce anume o costase asta.

— Nu am încă banii cu care să-l plătesc, o preveni el. Şi n-o să-i am până nu-mi voi încasa arendele din Carrick.

— O să aştepte. L-am convins că vom avea multe beneficii dacă ne vom servi cu loialitate regele, mai ales dacă galerele noastre vor fi cele care vor schimba cursul războiului.

Christiana zâmbea, dar Robert surprinse licărul viclean din ochii ei. Se gândi la refugiaţii pe care aceasta îi adusese cu atâta generozitate aici şi se întrebă câţi dintre aceşti bărbaţi şi băieţi erau destinaţi să servească drept mercenari pe galerele de luptă ale MacRuarilor. Descoperi că nutreşte pentru ea respectul prudent pe care i l-ar fi putut inspira un inamic demn. Pe o femeie ca asta era bine s-o iei în serios, îşi zise el.

— Cu cele cincisprezece galere promise de lord Angus din Islay o să avem o flotă de treizeci şi cinci de vase, zise Edward privind şirurile de galere din depărtare. Îi putem învinge pe ticăloşii ăia! exclamă el, strângând umărul lui Robert. Putem să răzbunăm moartea lui Niall!

Vorbise pe un ton aprig, dar rostind numele fratelui lor vocea i se frânsese.

Robert se gândi la întrebările pe care i le pusese Affraig în coliba ei întunecată.

„Poţi să iei îndărăt ce ne aparţine? Să iei regatul nostru îndărăt?”

Simţi răspunsul născându-se în el.

Capitolul 22

COASTA DE VEST A SCOŢIEI

1307

Navigară purtaţi de curenţii primăverii. Pentru cele douăzeci de birline canalul rapid dintre Insulele Interioare şi cele Exterioare se dovedi o joacă. Corăbiile cele lungi erau mult scufundate şi apa li se învolbura în jurul provelor în timp ce vâslele descriau cercuri largi în albastrul oceanului. Ridicându-se şi coborând pe valuri în acelaşi timp de o parte şi de alta a fiecărei nave, păreau nişte aripi ce făceau să plutească aceste măreţe fiare peste abis.

Pe corăbii se îngrămădeau bărbaţi îmbrăcaţi în zale, pieptare căptuşite şi pieptare lungi de piele fiartă şi îmbibată în ulei ca să se întărească. Unii erau desculţi, iar alţii numai în pantaloni, dar toţi aveau coifuri de fier şi securi cu două tăişuri, cu cozi lungi de un metru optzeci. Erau galloglaşii, mercenari din ţinuturile muntoase dinspre Apus, transportaţi şi tocmiţi de MacRuari în solda căpeteniilor irlandeze ca să le ajute în războiul purtat împotriva lui Ulster şi al coloniştilor. Recrutaţi pentru statura lor şi transformaţi prin antrenamente dure din ajutoare slăbănoage de fermieri sau fii de pescari în bărbaţi impunători şi musculoşi, alcătuiau o oaste de temut. În număr de aproape cinci sute, fuseseră creaţi ca să se lupte cu englezii.

În cea de-a doua dimineaţă, îndreptându-se spre sud, către Islay cu pânzele întinse, flota fu însoţită o bună bucată de drum de un banc de delfini, masculii mai tineri înaintând în salturi înaintea lor. Până şi veteranii cei mai înăspriţi din echipaj zâmbiră la vederea spectacolului, declarând că era un semn bun. Robert îi privi de pe cea mai mare dintre galere, o corabie cu treizeci şi patru de vâsle şi pânză stacojie, comandată de Lachlan însuşi. Îl însoţeau Angus, Edward şi Malcolm, dar şi Nes şi ceilalţi cavaleri care supravieţuiseră atacului lui MacDougall. Era o singură absenţă notabilă, David de Atholl. Cu două zile înainte de plecarea din Barra, tânărul şi trupa lui de cavaleri dispăruseră. Luându-l la întrebări pe Kerald, Robert descoperise că David îşi negociase plecarea la bordul uneia dintre corăbiile ce veniseră cu provizii şi care revenea pe uscat. De când aflase de execuţia tatălui său, tânărul nu-l mai putuse privi pe Robert, care bănuia că între timp durerea lăsase loc unor acuzaţii la adresa sa. Vestea îi stârnise prea puţină emoţie. Dezertorii n-aveau decât să se aleagă, el nu-i voia în campanie decât pe cei pregătiţi şi dornici.

Robert şi oamenii săi purtau armuri şi haine noi: zale lustruite, coifuri şi mantii de postav pentru nobili, pieptare pentru oamenii lor. Brigid spălase şi

cususe tunica lui Robert, supravegheată îndeaproape de fiica ei, Elena. Leul roşu al Scoţiei avea acum o cicatrice care-i brăzda chipul rânjit. Când Cristiana împărţise hainele şi armele, Robert se întrebase câte dintre acestea fuseseră furate de fraţii ei şi îşi reamintise poveştile despre jafurile comise de Lachlan şi Ruarie în Lewis şi Skye. Dacă mai înainte asemenea istorisiri îl făcuseră să ezite, acum îl îmbărbătau. În zilele ce urmau avea să aibă nevoie de îndrăzneala şi brutalitatea lor. Se ruga numai ca MacRuarii să nu schimbe direcţia odată cu primele greutăţi. Ziua de după ce ajunseseră la Islay îi aduse dovada că nu aveau s-o facă.

Pătrunzând în portul Dunyvaig, în umbra castelului lui Angus ce se înălţa în vârful falezei, flota MacRuarilor trebuie să li se fi părut locuitorilor din Islay o invazie, căci pe zidurile castelului se aprinseră semnale şi o oaste le ieşi în întâmpinare pe ţărm cu suliţele pregătite. Văzându-şi stăpânul sărind jos din galera lui Lachlan, revenit teafăr printre ei după două luni pe mare, alarma lor se transformă mă bucurie. În port, Robert găsi şi celelalte nave promise şi trei sute de oameni de pe domeniile familiei MacDonald care răspunseseră chemării sale la luptă. După ce timp de un an moartea, capturarea şi dezertarea îi reduseseră oştirea la abia două sute de oameni, acum avea sub ordinele sale aproximativ aceeaşi forţă pe care o comandase înainte de pădurea Methven.

După ce îşi împrospătară proviziile, cele treizeci şi cinci de galere porniră din nou, navigând pe apele neîmblânzite din jurul Capului Kintyre, şi se îndreptară spre vârful sudic al insulei Arran, de unde vedeau coasta Carrickului. Domul stâncos numit Ailsa Craig se ivi dinaintea ochilor lui Robert ca o piatră de hotar numărând milele până acasă. În largul Carrickului întâlniră cea dintâi patrulă inamică, patru galere de-ale englezilor. La vederea uriaşei flote ce se apropia, acestea se întoarseră brusc din cale, dar vasele greoaie şi masive nu erau pe măsura birlinelor zvelte. Una reuşi să scape, pornind către coasta Gallowayului, dar celelalte trei fură abordate şi cucerite, iar mercenarii lui Lachlan nu îşi dovediră numai loialitatea, ci şi reputaţia lor de sălbatici. După ce măcelăriră echipajul, aruncară morţii şi muribunzii peste bord să fie hrană peştilor şi păsărilor, goliră vasele de orice lucru de valoare şi le scufundară. În acea după-amiază, când soarele apunând poleia vârful Insulei Sfinte, flota ajunse pe ţărmul Arranului. Aici le ieşi în cale o patrulă condusă de Gilbert de la Hay, care îl întâmpină pe Robert cu o îmbrăţişare zdravănă şi îl conduse către locul unde îşi făcuseră tabăra ceilalţi oameni ai săi.

Reîntâlnirea cu Neil Campbell, James Douglas şi ceilalţi îi ridică moralul lui Robert mai mult decât s-ar fi aşteptat. Trupa, ascunsă în tabăra izolată de pe coastă, nu aflase despre cele petrecute şi oamenii ascultară cu inima grea când Robert le povesti ce soartă avuseseră familia şi prietenii săi. James Douglas îl informă pe rege cu glas hotărât că trimisese un mesaj la Butte şi jură că, dacă unchiul său mai era în viaţă, avea să răspundă chemării lui la arme. Între patru ochi Neil îi povesti lui Robert că James, care condusese câteva patrule nocturne de-a lungul coastei, descoperind că Henry Percy era comandantul castelului Turnberry, se dovedise o căpetenie isteaţă şi competentă.

În cinstea acestui fapt, Robert îl puse pe tânăr în fruntea celei dintâi trupe ce urma să traverseze marea pornind din Arran. Dacă aprecia că garnizoana din Turnberry putea fi atacată, James trebuia să aprindă un rug ca semnal şi restul flotei avea să îl urmeze. Plecă în noaptea următoare, iar Robert şi oamenii săi se puseră pe aşteptat, urmărind coasta Carrickului în căutarea oricărei licăriri de foc.

LÂNGĂ CASTELUL TURNBERRY, SCOŢIA
1307

James înjură printre dinţi fără să piardă din ochi castelul. Îl auzi pe Alan furişându-se alături de el prin hăţişurile întunecate.

— Ce-i? întrebă Alan cu răsuflarea tăiată de urcuşul dinspre plajă.

— Vezi şi tu!

James se dădu la o parte şi, printre ramuri de velniş şi frasin, îi indică promontoriul învecinat, de care erau despărţiţi printr-un golfuleţ.

Alan, unul dintre scutierii lui Gilbert de la Hay care îl însoţise din Arran, privi castelul ce se înălţa pe promontoriul său. Pe meterezele Turnberryului ardeau torţe, alcătuind un halou portocaliu pe cerul întunecat al nopţii. În curte scânteiau alte lumini a căror strălucire dansa pe ziduri. Alan clătină nesigur din cap, neînţelegând de ce era furios James.

— Stindardele, îi explică James. Cel auriu cu leul albastru... ăla e blazonul lui Henry Percy.

Îşi mişcă degetul de-a lungul meterezelor către un alt stindard ce pocnea în vânt. Ultima oară când fusese în recunoaştere pe coastă acesta nu se aflase acolo. Era un steag cu dungi albastre şi albe. De la distanţă James nu putea vedea păsările roşii, dar ştia că-s acolo.

— Pembroke, murmură el la urechea lui Alan. A sosit Aymer de Valence.

În spatele lor răsună un trosnet de crenguţe frânte. James se întoarse şi-i zări ivindu-se din desiş pe ceilalţi doi bărbaţi care porniseră să urce de pe plajă alături de el. Liniştindu-se, îl lăsă pe Alan să le dea veştile proaste, cercetând din priviri falezele din faţa porţilor castelului. Acolo se aflase satul Turnberry până când prinţul Edward îl arsese din temelii. Acum în locul lui se ridica o tabără vastă, ale cărei focuri luminau zeci de corturi şi căruţe. James o zărise încă din larg, dar acum părea mult mai mare. Fără îndoială sporită de oamenii lui Valence, se gândi el sumbru.

Îşi mută privirea înapoi la metereze, stăruind asupra stindardelor. Cât de mult şi-ar fi dorit să vadă încă unul alături de ele, unul ale cărui culori i se gravaseră în minte: un câmp în pătrăţele aurii şi albastre, străbătut de o bandă roşie lată, blazonul lui Robert Clifford, omul căruia îi fuseseră dăruite pământurile tatălui său.

Lordul William Douglas, guvernator al Berwickului şi cel dintâi nobil ce se alăturase rebeliunii lui Wallace, fusese un bărbat ca un munte, pe care James îl iubise şi-l respectase. Luat prizonier la căderea Berwickului, murise în lanţuri în Turnul Londrei. Trimis de mama sa să trăiască la Paris alături de un unchi, James revenise în Scoţia în urmă cu trei ani, împreună cu William Lamberton, care îl luase în grija sa, jurându-i că o să îl ajute să-şi recapete pământurile. Călit de antrenamentele cu unchiul său din Franţa şi decis să răzbune moartea tatălui său, James se alăturase rebeliunii din toată inima. Acum însă episcopul de St Andrews lâncezea în temniţele regelui Edward, unchiul său era în continuare dispărut şi el avea senzaţia că toate speranţele neamului său i se aşezaseră, grele, pe umeri.

Smulgându-şi privirea de la metereze, James le făcu semn tovarăşilor săi.

— Haideţi! Trebuie să le spunem şi celorlalţi.

— Aprindem rugul? întrebă Brice, unul dintre oamenii lui Neil Campbell din Argyll.

— Nu. Trebuie să aflăm cât de numeroasă e garnizoana. Trupele lui Percy le-am fi putut învinge, dar Valence e locotenentul regelui. E în fruntea unei oştiri numeroase.

— Domnişorule James, regele nostru are aproape o mie de oameni, îi reaminti Brice.

— Valence avea mai mulţi sub stindardul lui la Methven, cei mai mulţi călăreţi, şi forţele i-au fost sporite de oamenii din Galloway. Cine ştie câţi are aici?

În timp ce vorbea, James simţi ghimpele nerăbdării. Precauţia nu era sfetnicul lui obişnuit şi era la fel de dornic să treacă la fapte ca tovarăşii lui, dar voia să facă lucrurile cum trebuie. Această victorie era crucială pentru campania lor. În plus, Robert îi oferise şansa de a demonstra ce poate. Dacă îl ajuta pe rege să câştige războiul, moşiile aveau să-i fie redate. Poate atunci duhul fără odihnă al tatălui său – pe care-l purtase cu el în toţi aceşti ani – avea să-şi afle în cele din urmă pacea.

— O să revenim în zori şi-o să încercăm să vedem mai multe.

James îi conduse înapoi prin desişuri, simţind prin întuneric cum tufe de porumbar şi măceş îi zgâriau mâinile şi i se agăţau de haine. Ieşind din hăţiş la marginea falezei, el şi oamenii săi începură grijulii coborârea. Era o noapte senină şi craiul nou scălda stâncile cu lumina sa searbădă, scoţând la iveală potecile făcute de animale, care se întretăiau coborând către ţărm, atât de înguste pe alocuri că îţi tăiau răsuflarea. Stâncile erau cumplit de reci la atingere, pătate de licheni şi ochii şoricelului, sfărâmicioase deja din pricina îngheţului.

Refluxul sosise şi plaja era presărată cu funii întunecate de ierburi de mare. Ajunşi pe întinderea scânteietoare de nisip, cei patru iuţiră pasul. La cel mai îndepărtat capăt, îndărătul unei grămezi de stânci unde James şi oamenii săi îşi ascunseseră barca de dimineaţă, era o peşteră. Când se apropiară, o voce întrebă răstit din umbră:

— Cine-i acolo?

— Noi suntem, Fergus!

La auzul vocii lui James de după stânci se ivi un bărbat cu lama spadei scânteind în bătaia lunii.

— Intraţi repede! Cred c-o să avem necazuri.

Alarmat James escaladă stâncile.

— Ce s-a întâmplat?

— Vezi cu ochii tăi! răspunse Fergus conducându-i pe prundiş către gura îngustă a peşterii.

James intră şi nările îi fură asaltate de duhoarea umedă a ierburilor de mare. Fergus şi cei trei tovarăşi ai săi aprinseseră un mic foc a cărui strălucire dansa pe pereţii alunecoşi. O bandă de serpentin străbătea granitul scânteind ca o piele de şarpe. Când James se ivi pe urmele lui Fergus, oamenii se dădură la o parte, scoţând la iveală o siluetă îngenuncheată în faţa focului. Bărbatul avea mâinile legate. James întrezări scânteierea armurii şi masivitatea pieptarului de sub tunica murdară a acestuia. Chipul

îi era plin de vânătăi şi de-a lungul gâtului se întindea o tăietură neregulată, acoperită de sânge închegat. Părul des şi încâlcit de pe frunte era atât de năclăit de noroi, încât James abia reuşea să-i distingă culoarea, deşi surprinse o străfulgerare roşcată în lumina focului.

— L-am prins iscodindu-ne când ne-am dus să adunăm lemne pentru semnal, zise Fergus. A vrut să fugă.

La vederea lui James, faţa învineţită a prizonierului se lumină. Începu să vorbească rapid. James îşi dădu seama că îi vorbea în gaelică, deşi nu înţelese mare lucru. Îl privi pe bărbat spunându-şi că i se părea nespus de familiar. Scrutându-i chipul dincolo de noroi şi vânătăi, îl recunoscu.

— Cormac! exclamă el şi se răsuci spre Fergus. În numele lui Iisus, omule, l-ai cotonogit pe fratele regelui!

Aflând cine era omul, Fergus făcu ochii mari, dar ridică o mână, apărându-se.

— Nu ne-am atins de el, domnişorule James! Mă jur c-aşa era când l-am găsit!

James se apropie de irlandez şi îi dezlegă mâinile. Cormac îşi masă încheieturile fără să-l slăbească din ochi pe Fergus. James luă unul dintre burdufurile cu apă şi i-l întinse. Scânteia de viaţă ce însufleţise chipul lui Cormac la vederea lui James se stinsese deja, dar luă recunoscător burduful şi bău cu lăcomie.

— Brice, zise James întorcându-se către tovarăşul lui, întreabă-l ce caută aici!

Bărbatul din Argyll înaintă şi repetă întrebarea în gaelică. Cormac ascultă plimbându-şi privirea de la James la Brice. După un moment, începu să vorbească.

— A venit din Galloway, zise Brice. Era cu tatăl lui, lordul Donough din Glenarm, şi cu fraţii regelui Robert.

Un murmur de încântare se răspândi printre ceilalţi când auziră despre trupa din Galloway care urma să li se alăture, dar James nu zise nimic. Rănile irlandezului, înfăţişarea sa prăpădită, toate spuneau povestea unei mari dureri. Rostind numele tatălui său, vocea lui Cormac se frânsese.

— Adu ceva de mâncare! Fergus, zise iute James. Şi o pătură.

Fergus ieşi din peşteră, îndreptându-se către galera unde se aflau proviziile lor.

— Ce s-a întâmplat în Galloway? întrebă James fără să-l slăbească din ochi pe Cormac cât timp Brice punea întrebarea.

Cormac îşi coborî plosca de la buze şi vorbi încet. Brice se schimbă la faţă.

— Brice? insistă James văzând că bărbatul nu spune nimic.

— Spune că au fost atacaţi pe ţărm, la *loch* Ryan, de oamenii din Galloway, aliaţi ai Comynilor. Mulţi au fost ucişi. Lordul Donough a fost executat de Dungal MacDougall. (Brice îi aruncă o privire lui James.) Thomas şi Alexander Bruce au fost luaţi prizonieri.

— Irlandezii? întrebă Alan cu voce răguşită din pricina şocului.

Brice clătină din cap.

Îi întrerupse zgomotul unor paşi alergând pe pietriş. Fergus pătrunse în peşteră fără mâncare şi fără pătură:

— Veniţi! Repede!

Scoţându-şi spada din teacă James îl urmă afară.

Fergus îl conduse în fugă pe lângă galeră spre locul unde faleza cobora abrupt către nisipul presărat cu pietre. Valurile murmurau în lungul plajei: fluxul se apropia.

— Acolo!

Fergus îşi încleştă mâna pe umărul lui James arătând către nord, în direcţia opusă Turnberryului. La o depărtare de o milă sau două, pe stânci ardea un foc.

— O patrulă de-a englezilor?

James nu răspunse, cu ochii aţintiţi asupra flăcărilor ce ardeau înalt în noapte.

— Semnalul! Doamne Dumnezeule, o să creadă că-i semnalul!

Capitolul 23

CASTELUL TURNBERRY, SCOŢIA
1307

Falezele negre se înălţau dinaintea lor ca nişte turnuri de stâncă învăluite în ceaţă. Pescăruşi ţipau în tării şi din când în când siluetele lor se întrezăreau prin pâclă descriind cercuri. În timpul traversării dinspre Arran cerul se luminase treptat, devenind din negru ca smoala cenuşiu ca o cerneală, dar deşi zorii se iviseră lumea era încă învăluită în penumbră.

Înaintea lor foşnetul valurilor deveni mai puternic. Robert se prinse de catarg, simţind cum valurile împingeau galera către plajă. Mirosul ierburilor de mare străbătea dincolo de izul metalic al armurilor şi de mirosurile mai calde ale sudorii şi răsuflării oamenilor. Soldaţii se îngrămădeau în jurul lui cu ochii asupra ţărmului ce se apropia. Galloglaşii strângeau în pumni cozile lungi ale securilor lor cu două tăişuri, iar aburii răsuflării lor se ridicau în aerul umed. Ceaţa le perla pletele şi bărbile încâlcite. Stăteau cu un picior pe marginea corăbiei, gata să sară în apa de la mal la ordinul căpitanului lor. Prin ceaţa mişcătoare Robert întrezări celelalte şase birline care îi însoţeau şi şirurile de galloglaşi în aceeaşi postură.

De când părăsise Barra nu se mai temea în privinţa loialităţii lor. Când li se ordona, aceşti bărbaţi se mişcau toţi ca unul, fără întrebări şi fără scrupule. Nu mai văzuse o asemenea disciplină decât în tabăra din pădure a lui William Wallace, când căpetenia rebelă îşi pregătea suliţaşii să se organizeze în falange. Din experienţa lui, soldaţii de rând erau greu de organizat, iar cavalerii şi scutierii îşi urmau pur şi simplu seniorul. Galloglaşii păreau să fie o singură minte. Îl duceau cu gândul la un stup.

Privi în jur, căutându-l pe Lachlan care privea înainte concentrat, cu ochii mijiţi. Surprinzându-i privirea, căpetenia înclină întrebător din cap. Robert încuviinţă: erau pe drumul cel bun. Peisajul accidentat al uscatului îi era la fel de cunoscut ca propria piele. Deşi nu îl vedea, ştia că la dreapta lor castelul Turnberry se înălţa semeţ pe temelia stâncoasă a promontoriului. Îi mulţumi din nou Domnului pentru ceaţa îngheţată care îi învăluise pe când se apropiau de coastă, ascunzându-i de ochii duşmanului, deşi aceeaşi ceaţă făcuse semnalul lor călăuzitor să dispară cu câteva ore în urmă. Se rugă ca negura să fie la fel de deasă şi de cealaltă parte a golfului, unde trebuia să acosteze cea mai mare parte a flotei sale, comandată de Angus MacDonald şi Ruarie MacRuarie. Deocamdată în castel nu se dăduse alarma.

Deodată cortina se despărţi şi zidurile castelului Turnberry se iviră sus deasupra lor, încoronate de aureola torţelor aprinse. La vederea lor inima lui Robert începu să cânte. După lunile petrecute pe fugă, cu spatele la duşman, acum venea să-l înfrunte faţă în faţă. Se gândi la scutul cu dragon pe care îl aruncase de pe aceste metereze şi care zăcea undeva sub valuri, cu vopseaua roşie de mult cojită, lemnul putrezit, fierul ruginit. Lăsă să-i alunece mâna înmănuşată de pe măciulia de aur în formă de lacrimă a spadei, încleştându-şi degetele pe mânerul înfăşurat în piele roasă. Făcând-o, surprinse privirea fratelui său, care-i şedea alături. Văzu expresia înverşunată de pe chipul lui

Edward, patima din ochii săi în timp ce brizanţii împingeau galera pe prundiş.

Robert coborî peste bord laolaltă cu cei dintâi oameni şi apa îl îmbrăţişă până la coapse. Curentul puternic ameninţa să-l târască înapoi, iar greutatea armurii îl apăsa. Se împotrivi, avântându-se prin apă către mal. Escortat de Edward şi Nes şi urmat de Malcolm de Lennox şi de restul oamenilor săi, Robert îi conduse pe galloglaşi către o cărare bătătorită ce şerpuia spre falezele din faţa zidurilor castelului.

Ştia că Turnberry fusese ras de pe faţa pământului, dar ajungând pe buza falezei fu şocat să descopere o mulţime de corturi pierzându-se în umbră în locul aşezării micuţe, dar pline de viaţă pe care o ştia. Priveliştea nu făcu decât să-i aţâţe focul lăuntric. Lăsă furia să-l inunde, cântând în sângele lui străvechiul cântec al violenţei, şi se năpusti către tabăra engleză cu spada scoasă din teacă şi cu un strigăt ţâşnindu-i din gâtlej.

Era încă devreme, dar o mână de oameni erau deja treji: bucătari pregătind întâia masă a zilei, argaţi ocupându-se de cai şi adunând grămezile de bălegar, servitori aţâţând focuri. Câţiva cavaleri şi scutieri se treziseră ca să meargă la latrine şi să se îmbrace, trăgându-şi pieptarele peste cămaşa şi izmenele boţite în care dormiseră şi suflând aer cald în mâinile îngheţate, adunate căuş. Cel dintâi lucru pe care îl auziră toţi aceştia fu tropăitul înăbuşit a numeroase picioare pe solul umed. Unii se întoarseră surprinşi, alţii încremeniră, apoi un urlet spulberă liniştea şi din ceaţă năvăli o hoardă înarmată.

Sărind peste pripoanele unui cort, Robert lovi cu spada gâtlejul unui englez îndesat şi numai pe jumătate îmbrăcat, care tocmai scotea un strigăt de alarmă. Ţipătul se întrerupse brusc şi sângele îi ţâşni pe gură. Eliberându-şi spada, Robert îl împinse în lături, făcându-l să cadă peste un cort care se nărui. O altă siluetă se înălţă dinaintea lui. Robert zări o oală de fier ţinută strâns de o mână cu degetele albite şi o gură strâmbată de spaimă. În ultima clipă bucătarul încercă să-l lovească cu oala. Robert îl străpunse cu spada. Simţi rezistenţa pielii şi a muşchilor încordaţi, apoi lama alunecă, pătrunzând în carnea moale a vintrei. Bucătarul se înmuie, cuprins de spasm. Smulgându-şi spada, Robert se repezi către următoarea sa ţintă.

Furia oarbă a bătăliei îl cuprinse, determinându-l să lovească în oricine i se ivea în cale. Avea să cureţe pământul acesta de duşmani. Avea să-l scalde în sângele lor. Alături de el era Edward, cu furtuna în ochi şi cu lama spadei deja alunecoasă de atâta sânge. Fratele său părea mai însufleţit ca oricând în

ultimele luni, croindu-şi drum cu lovituri de spadă prin mulţimea ce se împrăştia. În lumina focurilor de tabără, trandafirii de pe tunica lui Malcolm de Lennox erau ca nişte împroşcături de sânge, iar de pe buze i se desprindea strigătul războinic al familiei sale. Îi însoţea Lachlan MacRuarie, conducându-şi galloglaşii spre centrul taberei. Căpetenia se lupta ca un diavol, înfigându-şi securea fioroasă cu două tăişuri în spinări, capete şi piepturi de parcă ar fi tăiat lemne pentru foc.

Tabăra fu străbătută de ţipete de panică. Cavalerii năuciţi de somn ieşiră din corturi, apucându-şi săbiile. Alţii puseră mâna pe lopeţi şi pari sau pe orice putea fi folosit ca armă. Argaţii şi servitorii dădură îndărăt în faţa galloglaşilor. Aceştia nu erau cavaleri scoţieni sau ţărani, care arătau şi se îmbrăcau cam la fel că ai lor. Aceşti uriaşi desculţi şi cu gambele dezgolite, mânuind securi cât ei de mari, păreau dintr-o cu totul altă rasă. Mulţi bărbaţi mai tineri se răsuciră şi o luară la fugă la vederea lor, dar veteranii îşi reveniră iute din şoc şi porniră să strige, chemând pedestrimea la arme.

În câteva momente, înaintarea talazului de scoţieni fu încetinită de un zid tot mai dens de cavaleri şi scutieri englezi care dădeau buzna să le oprească înaintarea. Mulţi purtau pe tunici leul albastru al lui Henry Percy. Robert îl zări pe unul dintre galloglaşi lovit în faţă de un scut rotund, din fier gravat. În timp ce bărbatul se împleticea îndărăt, înecându-se cu propriii dinţi sfărâmaţi, cavalerul englez care îl lovise se ghemui şi îşi înfipse spada sub tunica acestuia, între picioarele dezgolite. Un alt mercenar care se chinuia să-şi smulgă securea din craniul unui tânăr se pomeni cu capul tras pe spate de un scutier englez care-i reteză beregata. Un cort se prăbuşi în foc, răsturnat de doi bărbaţi încleştaţi în luptă care dădură peste el. Pânza începu să mocnească, apoi focul prinse viaţă. Fumul se împleti cu ceaţa.

Prins în înghesuială, Robert îşi dădu seama că erau mai mulţi englezi decât se aşteptase el. Pe baza estimărilor făcute de cercetaşi, se aşteptase să ocupe tabăra şi să o distrugă înainte ca garnizoana castelului să îi poată veni în ajutor. Simţi o uşoară neliniște. Unde erau Angus MacDonald şi restul oştii sale? Zeci de galloglaşi pătrunseseră adânc în tabără, îmboldiţi de strigătul războinic al lui Lachlan. Forţele lui erau răsfirate, înghesuite printre corturi şi căruţe, latrine şi focuri de tabără, vulnerabile. O spadă îl lovi peste coif, făcându-l să se concentreze asupra bătăliei dinaintea sa.

Lupta deveni în curând strânsă şi crudă. Oamenii se rostogoleau încleştaţi pe jos, înjunghiindu-se în ochi şi gâtlejuri. Un cavaler al lui Percy împinse cât colo braţul înarmat al lui Robert, dar acesta îl izbi cu capul în faţă.

Coiful său lovi din plin nasul bărbatului. Cavalerul se prăbuşi şi Robert zări două siluete uriaşe răsărite din ceaţă, ce-şi croiau o potecă însângerată prin spatele şirurilor de duşmani dinaintea sa. Una era Angus MacDonald, cealaltă Gilbert de la Hay. Abia atunci băgă de seamă sunetul cornilor. Restul oştii lui sosise. Simţind o nouă putere prin vine, continuă să înainteze, în timp cavalerii lui Percy, prinşi între cele două forţe scoţiene, se adunaseră în centrul taberei.

— Maiestate! strigă Gilbert, luptându-se să ajungă la Robert prin mulţimea în fierbere. Maiestate!

În spatele lordului de Erroll, Robert îi zări pe James Douglas, Neil Campbell şi alţii care se chinuiau să ajungă lângă el. Păreau agitaţi cu toţii. Îşi dădu seama că alături de James se mai afla cineva, un tânăr cu părul plin de noroi, strângând o secure şi ţinându-se de coaste ca şi cum ar fi fost rănit, cu faţa schimonosită de durere. Apariţia era atât de neaşteptată, încât Robert avu nevoie de câteva momente ca să-l recunoască pe fratele lui adoptiv, Cormac. Dincolo de toată larma auzi nedesluşit strigătul lui Gilbert.

— Valence e aici! Nu oamenii noştri au aprins semnalul!

În aceeaşi clipă, porţile castelului Turnberry se deschiseră cu un scrâşnet. Din curte ieşiră zeci de cavaleri călare şi tropotul armăsarilor de luptă umplu văzduhul. Ceaţa se ridică şi primele raze palide ale dimineţii luminau tabăra. Acum Robert zări printre oamenii purtând culorile lui Henry Percy dungile albe şi albastre ale case Pembroke, pe zeci de tunici, valtrapuri şi scuturi. În frunte, pe un armăsar negru, musculos, călărea un cavaler cu un coif închis, împodobit cu un mănunchi de pene de gâscă vopsite în albastru. Zărindu-l pe Aymer de Valence, Robert fu măturat de o furtună de emoţii: surprindere, urmată de ură şi de o furie cumplită. Cu ochii asupra duşmanului, nu îl văzu pe unul dintre cavalerii lui Percy, considerat mort, cum îşi încleştează degetele pe mânerul spadei sale şi se ridică în picioare.

Nes fandă, abătând lovitura celuilalt şi înfigându-şi spada în gâtlejul omului.

Robert se împletici înapoi în timp ce cavalerul se zbătea străpuns de spadă. Întâlni privirea lui Nes, dar nu avu timp să-i mulţumească. Valence şi cavalerii săi se apropiau.

În urma lor de pe porţile castelului se revărsau alţi şi alţi oameni, punându-şi coifuri şi apucând suliţe. Unii încălecau pe caii înşeuaţi în grabă de scutieri. Arcaşii se aliniau pe metereze. Neînfricaţi cum erau galloglaşii, Robert înţelese imediat că nu erau pe măsura cavaleriei lui Valence. Prinşi

în labirintul corturilor, neputând să formeze linii de apărare, cei care înaintaseră prea adânc în tabără fură doborâţi cei dintâi, răsturnaţi din goana cailor în armură sau spintecaţi de cavaleri. Câţiva cai de-ai englezilor se prăbuşiră sub lovituri de secure, dar mulţi alţii se iviră. În mintea lui Robert răsună vocea lui James Stewart, prevenindu-i că un cavaler înarmat făcea cât zece pedestraşi. Îşi aminti cursa pe care i-o întinsese Valence în pădurea Methven şi atacul lui John MacDougall şi al Comynului Negru în sălbăticiile Lomului. Nu putea risca o nouă înfrângere catastrofală. Oamenii ăştia erau tot ce-i mai rămăsese.

— Înapoi la corăbii!

Auzind comanda lui Robert, Gilbert de la Hay şi Angus MacDonald, deja preveniţi de James Douglas, nu pierdură timpul şi începură să se retragă de unde veniseră, alături de oamenii din Islay şi de galloglaşii lui Ruarie MacRuarie, parând atacurile englezilor care se regrupaseră după sosirea lui Valence şi Percy.

Edward îl apucă de braţ pe Robert.

— Ce faci? Asta-i şansa noastră! Hai să-l omorâm pe ticălos!

Robert se smulse din strânsoare:

— N-avem de ales, fir-ar să fie!

Strigând restului oştii să-l urmeze, porni către faleză, călcând din nou pe poteca însângerată pe care el şi oamenii săi o lăsaseră în urma lor. Malcolm de Lennox îl însoţi, preluându-i strigătul, şi la fel şi Nes. Tot mai mulţi oameni îl urmară, scurgându-se prin labirintul de corturi. Robert apucă un scut de pe solul presărat cu resturi şi îl ridică pentru a se proteja de săgeţile arcaşilor de pe zidurile Turnberryului. Un galloglas care fugea înaintea lui primi una în faţă. Sărind peste bărbaţii căzuţi, Robert îl văzu la stânga sa pe Lachlan luptându-se cu unul dintre oamenii lui Percy. Coada securii sale se ciocnise cu spada englezului, formând un soi de cruce în aer. Bărbatul îl scuipă în faţă, dar Lachlan nici nu clipi şi, smulgându-şi pumnalul de la centură i-l înfipse celuilalt în ochi, răsucind lama cu sălbăticie. Era cu spatele la cavaleria lui Valence care gonea drept spre el.

Robert îl strigă, dar Lachlan nu-l auzi. Lăsându-l pe bărbatul orbit să cadă, se întoarse către un altul, care îl atacase. Robert se repezi către Lachlan, care se descotorosi de duşmanul său dintr-o lovitură de secure ce crăpă capul englezului. Când Robert îl apucă de umăr, Lachlan se răsuci, ridicându-şi pumnalul. În ochii săi verzi se ivi scânteia recunoaşterii şi reuşi să-şi abată în ultima clipă lovitura.

— La corăbii! strigă Robert împingându-l către faleză. Haide!

Văzând cavaleria care se repezea către ei, Lachlan se dezmetici. Azvârli un blestem şi o luă la fugă, strigându-le oamenilor să-i să-l urmeze.

— Bruce!

O voce îi răcni numele, spintecând văzduhul în urma sa. Privind peste umăr, Robert îl zări pe Aymer de Valence năpustindu-se spre el. Avea viziera ridicată şi, întorcându-se, Robert zări triumful luminând chipul aspru al contelui. La vederea lui – a rânjetului aceluia arogant, a ochilor negri şi cruzi – în Robert se nărui un dig. Mânia îl năpădi, alungând prudenţa şi teama. Omul acesta care îi nimicise oastea în pădurea Methven şi îl obligase la exil, i-l capturase pe iubitul său frate Niall şi pe John de Atholl, care îi fusese ca un tată. Îi luase prizoniere soţia, fiica şi surorile şi le dăduse pe mâinile nemilosului rege Edward.

Dintr-odată Robert se năpusti înainte. În urechi îi răsuna un răcnet şi îşi dădu seama că prin vis că acesta ieşea din propria sa gură. Armăsarul lui Aymer se avântă printre două pavilioane, smulgând unul din pripoane şi trăgându-l după el. Năpustindu-se cu furie spre Aymer, Robert întrezări pe chipul acestuia o strălfulgerare de frică. Contele trase de frâie, dar calul, panicat din pricina funiilor şi pânzetului care îi fluturau în jurul copitelor, nu îi dădu ascultare. Robert lăsă să-i cadă scutul şi apucă mânerul spadei cu ambele mâini, învârtind-o pe deasupra capului. Ghemuindu-se, lăsă inerţia să poarte spada, izbind piciorul din faţă al animalului care năvălea către el. Lama străpunse carnea şi osul, retezându-l.

Uriaşul armăsar scoase un nechezat strident şi se prăbuşi într-o strălfulgerare de zale şi o învolburare de mătase albă şi albastră. Aymer fu azvârlit din şa. Căzu şi se rostogoli, iar armura absorbi o parte din impactul căzăturii, deşi nu pe tot. Coiful îi zbură cât colo, lăsându-l numai cu o glugă de zale peste gluga căptuşită. Se ridică în picioare clătinându-se, scuturând năucit din cap şi scuipând sânge. Se răsuci şi reuşi să-şi scoată spada din teacă tocmai când Robert se repezea la el. Spadele li se întâlniră cu un zăngănit, zvârlind aşchii de metal. Lovitura readuse viaţa în ochii lui Aymer. Rânji sfidător către Robert, răsfrângându-şi buzele şi dezgolind o scânteiere de argint mânjit de sânge.

Văzând sârma, Robert îşi aminti cum îi sfărâmase dinţii lui Valence la Llanfaes şi simţi că prinde noi puteri, aţâţat de dorinţa de a termina ceea ce începuse cu ani în urmă. Împinse lama celuilalt, forţând-o să coboare şi şuierând printre dinţi din pricina efortului. Când Valence, neputând să se

împotrivească, fu împins în lături, Robert îşi desprinse o mână de pe mânerul spadei şi îl izbi cu cotul în faţă. Capul contelui fu proiectat pe spate. Se dădu înapoi, clătinându-se şi smulgându-şi spada de sub a lui Robert, cu metalul scrâşnind pe metal. Deşi îi ţâşnea sângele din nas şi avea ochii plini de lacrimi, se repezi din nou la atac. Robert se clătină sub lovitură şi ripostă. Zăngănitul spadelor şi tropotul copitelor îi spuneau că în jurul lui lupta continua, dar era conştient de asta numai în mod vag, concentrându-şi atenţia asupra lui Valence.

Spadele se izbiră, se despărţiră, descriseră un arc şi se întâlniră din nou, fiecare blocând lovitura mortală a celeilalte. Robert uitase ce luptător feroce era Valence. Fiecare lovitură i se transmitea în tot braţul, până simţi că-i ard muşchii şi faţa îi fu năpădită de sudoare. Mantia groasă primită de la Christiana îi apăsa umerii, încetinindu-l. Nu dormise pe parcursul traversării dinspre Arran şi mâncase te miri ce de când plecaseră din Barra. Pierduse în greutate în timpul săptămânilor petrecute pe fugă şi puterile îi erau slăbite. Pe de altă parte, Aymer era odihnit şi în deplinătatea forţelor. Robert avea mânia de partea sa, dar ştia că aceasta se va stinge iute. Respingând o altă lovitură, ieşi din raza lui Aymer, dând ocol unui foc de tabără ca să-şi tragă răsuflarea, îşi smulse paftaua mantiei şi lăsă veşmântul să cadă. Dintr-odată se simţi mai uşor.

Aymer îşi şterse sângele de pe faţă, ocolind focul ca să rămână faţă în faţă cu el.

— Frăţiorul tău mai mic s-a scăpat pe el când l-au urcat pe eşafod. L-am privit pe căţelandrul ăla dansând la capătul funiei, dar tot mai avea viaţă-n el când i-au pus capul pe tăietor.

Robert strânse spada simţind că mâinile încep să-i tremure.

— La fel şi tu când ţi-oi zbura capul!

Aymer râmji.

— Azi se va termina cu toate, Bruce: cu domnia ta jalnică, cu viaţa ta demnă de milă. Rudele tale vor muri în închisoare. Ultimii tăi partizani vor fi atârnaţi alături de cadavrele putrede ale prietenilor lor şi pământurile tale o să le împărţim între noi. În câţiva ani nu-şi va mai aminti nimeni că ai existat.

— Trufia ta te-a transformat într-un nerod, murmură Robert, mişcându-se ca să rămână de cealaltă parte a focului de tabără. N-ai putut să mă învingi la Llanfaes. N-ai putut să mă prinzi la Westminster. Nici măcar în pădurea Methven n-ai reuşit să pui mâna pe mine.

— Şi crezi c-o să ne ţii piept? întrebă Valence abătându-şi privirea dincolo de umărul lui Robert.

Robert riscă să arunce o privire îndărăt. Văzu câţiva scutieri în culorile casei Pembroke care săreau în ajutorul lui Valence. Se apropiau, înarmaţi cu suliţe şi spade scurte.

— E al meu! le strigă Valence.

Cu o spaimă tot mai mare, Robert îşi dădu seama că era singur. Lachlan dispăruse şi la fel şi restul alor săi, purtaţi de tumultul retragerii. Zări printre corturi şi căruţe câţiva galloglaşi care încă li se opuneau cu înverşunare englezilor, dar majoritatea se retrăseseră cu cavalerii lui Henry Percy pe urmele lor.

Aymer zâmbi mai larg. Deodată contele atacă. Robert lovi focul cu piciorul. Împroşcat cu tăciuni aprinşi, Valence ridică o mână ca să-şi apere faţa, permiţându-i lui Robert să se năpustească pe lângă el, doborându-l din fugă. Aymer căzu zdravăn şi scăpă spada.

Robert goni printre corturi urmărit de strigătele lui Valence. Cu spatele încordat în aşteptarea unei lovituri de spadă, trecu în fugă pe lângă doi oameni încleştaţi în luptă, fiecare cu mâinile în jurul gâtului celuilalt. Alunecă într-o băltoacă de sânge şi îşi continuă drumul, sărind peste sacii de grâne căzuţi dintr-o căruţă. În spatele lui răsuna duduitul copitelor. În curând, aveau să-l ajungă.

— Robert!

Auzindu-se strigat, se răsuci ridicând spada ca să se apere. Un călăreţ se repezea către el. Zări un ciuf de păr roşu, murdar şi nişte ochi mari într-un obraz plin de vânătăi.

Cormac opri calul brusc şi îi întinse mâna. Văzând că scutierii lui Valence goneau către el, Robert i-o apucă. Îşi vârî un picior în scară şi urcă pe cal. Unul dintre scutieri se năpusti înainte, lovind cu spada piciorul din spate al animalului. Calul necheză, dar Cormac îl lovi brutal cu călcâiele, mânându-l înainte. Numai pe jumătate călare, Robert se apucă de oblânc, în timp ce calul gonea prin tabără şi apoi pe câmpurile învăluite în ceaţă.

Aymer blestemă cu furie văzând că duşmanul său se îndepărtează. Le porunci oamenilor lui să-l urmărească, apoi îi strigă scutierului să-i aducă un cal odihnit, căci puternicul său armăsar sângera de moarte într-o încâlceală de funii şi pânză de cort.

Ştergându-şi sudoarea din ochi, Aymer zări mantia lui Robert zăcând mototolită lângă foc. Se apropie şi o ridică.

— Şi adu-mi ogarul! îi strigă el scutierului ce se îndepărta.

Privi în largul câmpiei, către calul care galopa spre pădure. Degetele i se încleştară pe mantie.

— O să ne distrăm puţin.

•

Goneau prin pădure, împroşcând noroiul şi traversând pâraie înguste. Abandonaseră calul cu câteva mile în urmă, când piciorul rănit al animalului cedase sub greutatea lor. Cormac îşi prinse piciorul într-o rădăcină de copac şi se prăbuşi lat. Rămase gâfâind, întins pe solul acoperit de muşchi.

Robert reveni în fugă şi îşi apucă fratele adoptiv de braţ.

— Haide!

Cormac îşi înălţă capul.

— Nu, gâfâi el. Nu mai pot.

În penumbră Robert observă că faţa lui Cormac era palidă dincolo de sângele proaspăt şi de vânătăile în curs de vindecare şi că avea ochii înfundaţi în orbite, ca şi cum n-ar fi mâncat şi dormit de săptămâni întregi. Se întrebă din nou, prin pâcla ostenelii, ce anume căuta aici fratele său adoptiv, dar orice alt gând îl părăsi când auzi în depărtare lătratul unui ogar.

— Trebuie să ne continuăm drumul!

Irlandezul reuşi să se salte în genunchi, dar când încercă să stea în picioare chipul i se schimonosi de durere. Îl prinse pe Robert de încheietură.

— Ascultă-mă! Trebuie să ştii ce s-a petrecut la Galloway!

— Poate să mai aştepte! zise Robert încercând să-l ridice.

În ochii lui Cormac era disperare.

— Ticălosul l-a omorât pe tata, Robert! I-a tăiat capul!

Robert încetă să mai tragă de el.

Cormac îşi privi regele cu chipul brăzdat de suferinţă.

— Dungal MacDougall ne aştepta la *loch* Ryan. Probabil ne-au văzut flota traversând dinspre Antrim. Sire, ţi-au capturat fraţii, pe Thomas şi pe Alexander!

— Oamenii din Antrim? Corăbiile?

— S-au dus, frate. S-au dus toate.

Robert se împletici îndărăt, ridicând braţele de parcă ar fi vrut să pareze cuvintele. În mintea lui gândurile se învolburau ca o furtună. Lătratul se auzea mai tare. Pădurea răsuna de tropote de copite, strigăte răguşite şi sunet de corni. Urmăritorii lor aproape îi ajunseseră. Cu un efort disperat de

voinţă, Robert se aplecă şi-l cuprinse pe Cormac pe după mijloc. Gemând, cu sudoarea picurându-i de pe nas, îl săltă pe umăr. Ignorând protestele fratelui său adoptiv, se împletici înainte, cu picioarele afundându-i-se în solul mlăştinos.

Trei cerbi le tăiară calea fugind de oastea ce se apropia. Cocoşat sub greutatea lui Cormac, Robert alunecă în josul unei pante noroioase până într-o vale împădurită, năpădită de tufe de porumbar şi rugi de mure. Croindu-şi drum prin desiş, ajunse de cealaltă parte a vâlcelei. Acolo, în malul nisipos, zări o deschizătură întunecată. Era parţial ascunsă de rădăcinile şerpuite ale unui copac ce se prăbuşise cu mult timp în urmă, lăsând o adâncitură în pământ. În timp ce pădurea din spatele lor se umplea de sunetul gutural al cornilor, Robert îl lepădă pe Cormac la gura deschizăturii. Se târî înăuntru şi îşi trase fratele adoptiv după el. Pe deasupra trupului lui Cormac, prin perdeaua deasă a rădăcinilor atârnânde, Robert zări pe malul râpei o formă mare, cenuşie. Ogarul poposi pe culme, apoi se năpusti înainte într-un vârtej de frunze.

Robert, înghesuit îndărătul lui Cormac, cu ţărâna prelingându-i-se pe ceafă, încercă să tragă spada din teacă, dar nu avea loc.

— Cuţitul! şuieră el către Cormac în timp ce animalul gonea către ei răscolind tufişurile.

Era prea târziu. Ogarul ieşi din hăţişuri şi îşi vârî botul printre rădăcini, cu saliva picurându-i din fălci. Cormac îl lovi cu piciorul, dar câinele scânci, încercând şi mai insistent să se strecoare înăuntru.

— Fionn!

Auzind vocea lui Robert, câinele dădu drumul unei rafale sonore de lătrături. Aplecându-se peste fratele său, Robert dădu la o parte rădăcinile, permiţându-i animalului gâfâind şi plin de noroi să se strecoare în gaură alături de ei. Cormac tresări de durere când Fionn îl călcă pe piept în strădania sa de a ajunge la stăpânul de mult pierdut. Robert rosti o comandă răstită în gaelică. Imediat Fionn se lăsă pe burtă, chiar în clipa în care câţiva călăreţi îşi opriră caii pe culmea văii. Unul dintre ei era Aymer de Valence. Simţindu-l pe Cormac care se încorda alături, Robert îşi puse mâna pe capul lui Fionn. Câinele fusese învăţat să nu latre în timpul vânătorii dacă aşa i se poruncea, dar trecuse aproape un an de când trimisese ogarul la Kildrummy cu Niall şi cu femeile, şi nu ştia prin ce trecuse animalul în tot acest timp.

Aymer se răsuci în şa chemând pe cineva aflat printre copaci. Câteva clipe mai târziu se ivi un bărbat pe jos. Într-o mână ţinea un bici, iar pe

umăr avea azvârlită o mantie. Văzând veşmântul primit de la Christiana, Robert înţelese cum îl făcuseră pe Fionn să îi ia urma. În penumbra ascunzătorii văzu urmele de bici de pe spinarea câinelui, scânteind umede şi trandafirii sub blană. Pe lângă ele se vedeau şi cicatrici mai vechi. Bărbatul, un hăitaş sau un scutier, scoase un fluierat strident. Urechile lui Fionn tresăriră sub mâna lui Robert, dar câinele nu scoase niciun sunet, deşi bărbatul fluiera tot mai disperat.

Valence se răsuci către el.

— Linişte, lua-te-ar naiba! Lasă-mă să ascult!

Inima lui Robert bătea cu furie în timp ce Aymer îşi mâna calul pe buza văii, întorcându-şi cercetător capul încolo şi încoace.

— Bruce! strigă el cu vocea răsunându-i sub copaci. Ştiu că eşti aici!

Robert simţea pieptul lui Cormac ridicându-se şi coborând sub braţul lui. Se sufoca din pricina mirosului de pământ umed. Ceva i se târî pe faţă.

— Bruce, fiu de târfă ce eşti! Dacă nu mi te predai, mă jur că prima treabă pe care o s-o fac după ce trec graniţa o să fie s-o vizitez pe nevastă-ta la Burstwick!

Câţiva dintre însoţitorii lui Aymer chicotiră. Contele îşi mână calul în jurul văioagei.

— Şi după asta o să văd şi ce face fiică-ta!

Robert se luptă să-şi stăpânească furia ce făcea să-i clocotească sângele. Fionn scânci uşor. Cormac respira repede şi superficial.

— Te-a strigat când au băgat-o în cuşcă! A plâns până a răguşit, aşa am auzit.

Aymer smuci frâiele calului care îşi scutura capul.

— Arată-te sau o s-o fac pe târfuliţa aia să ţipe atât de tare că o s-o auzi de-aici!

Furia lui Robert dădu pe dinafară. Se smuci, dar Cormac îl ţinu locului.

— Nu, frate! şopti el. Nu acum! Nu azi!

Robert scrâşni din dinţi şi închise ochii, încercând să nu mai audă cuvintele lui Valence.

După alte câteva clipe contele îşi întoarse calul şi îl îmboldi cu pintenii, ordonându-le oamenilor să îl urmeze.

— Răsfiraţi-vă! Căutaţi mai departe!

Capitolul 24

PRIORATUL LANERCOST, ANGLIA
1307

La auzul strigătului de durere, Humphrey se întoarse şi-l zări pe Thomas Bruce care era coborât din căruţă. Părul blond i se lipise de creştet, leoarcă de sudoare, şi chipul lui lat avea o nuanţă pământie. Piciorul, cu coapsa brăzdată de o lovitură de sabie în timpul luptei cu oamenii lui MacDougall, fusese pus în atele şi pansat cu neîndemânare, dar bandajele erau îmbibate de sânge.

— Mai cu grijă! strigă Humphrey.

Văzu nedumerirea din privirile cavalerilor săi, dar aceştia făcură ce le poruncise, permiţându-i lui Thomas să se sprijine de ei. Alexander Bruce era ajutat să coboare, cu mâinile şi picioarele legate. Hainele parohului erau pătate de sânge şi un ochi îi era umflat şi închis, dar rănile lui erau neînsemnate în comparaţie cu ale fratelui său.

Alexander înfruntă privirea lui Humphrey.

— Fratele meu are nevoie de ajutor.

Vocea-i era calmă, dar ochii săi aveau o privire rugătoare.

— O să trimit un medic, zise Humphrey şi se răsuci către scutierul său: Hugh, întreabă-l pe majordom unde îi vom ţine. Ai grijă să stea confortabil.

Lăsându-i unui argat frâiele calului, Humphrey traversă curtea prioratului cu răsuflarea făcând aburi în aer. Bănuia că pe oamenii săi îi nedumerea compasiunea pe care o arăta faţă de fraţii duşmanului său. De fapt nici el nu se înţelegea. Ştia numai că nu simţea nicio plăcere la vederea suferinţelor lor. Execuţiile brutale ale lui Niall Bruce şi Christopher Seton îi lăsaseră în gură un gust neplăcut, care stăruia.

Martie aproape sosise, dar iarna încă mai ţinea nordul în ghearele sale îngheţate. Căruţele străbătuseră cu mari greutăţi drumul dinspre frontieră şi doi cai căzuseră pe gheaţă. Aici în Lanercost, care găzduia din toamnă două sute de membri ai Curţii regale, nesfârşitul du-te vino transformase zăpada într-o zloată murdară. Noroiul îngheţat trosnea sub cizmele lui Humphrey în timp ce se îndrepta către clădirea cu un etaj ce stătea în umbra bisericii prioratului.

Uşierul din faţa camerei regelui îl salută.

— Sir Humphrey!

— Cum îi merge azi, Simon?

Bărbatul clătină din cap cu buzele strânse.

În timp ce Simon îi deschidea uşa, Humphrey trase adânc în piept aerul umed al coridorului, ştiind că era nespus de plăcut în comparaţie cu încăperea din faţa sa. Îşi dădu seama că ajunsese să urască locul ăsta impregnat de mirosul bolii şi capriciile celui captiv înăuntru.

Deşi era încă ziuă, draperii groase acopereau fereastra, încăperea era luminată de un foc şi de câteva lumânări prăbuşite în propria lor ceară. Scaunul de lângă cămin era gol. Privirea lui Humphrey se abătu către patul imens care domina încăperea. Perdelele erau parţial trase şi sub învelitori se zărea o siluetă.

— Maiestate?

Humphrey dădu perdelele în lături şi îşi privi socrul. Tresări la vederea regelui. Îl văzuse abia cu două zile în urmă, dar în acest timp bărbatul din pat părea să fi îmbătrânit cu un an. În lumina gălbuie a lumânărilor, pielea îi era cenuşie şi obrajii supţi. Capul înconjurat de un păienjeniş rar de fire albe părea prea mic pentru perna pe care se sprijinea. Ai fi zis că umbra morţii se abătuse cu adevărat asupra lui. Să nu fi fost răsuflarea şuierătoare ce ieşea dintre buzele pungite ale regelui, Humphrey ar fi zis că aceasta îl şi chemase la ea. O mână îi ieşise de sub cuverturile pătate de sudoare şi alte fluide trupeşti. Humphrey observă semnele întunecate de pe încheieturile degetelor. Trecuse mai bine de o săptămână de la confruntarea cu fiul său, care fusese trimis la Londra, dar vânătăile întârziau să se vindece.

Spunându-şi că declinul rapid al regelui se datora cel mai probabil acestei cerţi şi dezvăluirii ce o precedase, pe Humphrey îl apucă furia la gândul că Thomas de Lancaster ignorase sfatul său de la Lochmaben. Aşa cum se temuse, la Curtea regală apăruseră fracturi, prăpăstii ce despărţeau tatăl de fiu şi vărul de văr. Era ultimul lucru de care aveau nevoie.

Regele deschise ochii. Văzându-l pe Humphrey aplecat deasupra, se însufleţi brusc, de parcă toată viaţa din el s-ar fi concentrat în ochii aceia ca oţelul. Îşi linse buzele uscate şi încercă să stea în capul oaselor.

— I-aţi prins? Pe fraţii lui Bruce?

Humphrey se aplecă să-l ajute, aranjându-i pernele la spate.

— Dungal MacDougall şi-a ţinut cuvântul, Maiestate. Mi i-a predat pe Thomas şi Alexander la Lochmaben.

— Ce-a cerut? întrebă Edward, rezemându-se cu un geamăt.

— Aşa cum bănuiaţi, vrea ca lui şi oamenilor săi deposedaţi după exilul lui John Balliol să le fie redate pământurile din Galloway. Nu prea voia să îi predea pe prizonieri fără un acord scris, dar l-am asigurat că vă veţi gândi la asta.

— Mă pregătesc să trimit o companie care să se alăture forţelor lui MacDougall din Galloway, pentru cazul în care Bruce va trece la represalii. Oamenii mei îi vor duce lui MacDougall mesajul că, atunci când regele rebel va fi prins, el şi Dezmoşteniţii săi îşi vor recăpăta proprietăţile ca supuşi ai mei.

Humphrey fu surprins de răspunsul tăios al regelui. Edward părea mai puţin mulţumit de arestarea fraţilor Bruce decât se aşteptase el.

Regele tuşi şi făcu semn către masa pe care se aflau o carafă şi un pocal. În timp ce Humphrey traversa încăperea, regele continuă:

— Cât ai fost plecat au sosit veşti de la căpitanul uneia dintre corăbiile pe care le-am trimis din Skinburness să-l vâneze pe Bruce.

Humphrey ascultă în timp ce turna vinul cu mirodenii. Îl privi învolburându-se în pahar, înăbuşindu-şi dorinţa de a bea şi el. În timp ce revenea lângă rege, zări un cufăr mare de lemn aflat la picioarele patului. Îl mai văzuse şi ştia că adăpostea bunurile personale ale lui Edward. Privindu-l, îşi aminti de sipetul cu profeţia, recuperat de curând. Se întrebă dacă se afla înăuntru.

— Căpitanul a întâlnit o flotă numeroasă în largul coastei Kintyreului. A reuşit să scape, dar trei dintre vasele sale au fost capturate. Corăbiile erau galere de-ale muntenilor arborând culorile clanurilor MacDonald şi MacRuarie.

Humphrey încremeni, uitând de cupa din mâna sa.

— Robert?

Edward îi făcu semn nerăbdător. Humphrey îi dădu pocalul şi regele îl cuprinse cu mâini tremurătoare. Sorbi şi vinul i se prelinse pe la colţurile gurii. Când termină, închise ochii, odihnindu-şi capul pe perne. Efortul de a bea părea să-l fi secat şi mai mult de puteri.

— Se pare că ticălosul a ieşit din gaura în care se ascundea.

— Deci descinderea rudelor irlandeze ale lui Bruce la Galloway a fost parte dintr-o invazie mai mare? Sau o diversiune? Humphrey îşi trecu o mână prin păr. Căpitanul ştie încotro se îndrepta flota?

— Spre nord, zise Edward, înapoindu-i pocalul. Le-am trimis mesageri lui Henry la Turnberry şi lui Aymer în Ayr.

Chipul i se schimonosi de durere. Scrâşni din dinţi şi continuă:

— Mă aşteptam ca familia MacDonald să-l ajute pe Bruce. Mereu au jucat cum le-a cântat familia Bruce, dar MacRuarii sunt o forţă pe care nu o luasem în calcul. Nu am puterea să înfrunt o asemenea flotă, Humphrey. Nu în larg. Nici măcar cu ajutorul lui John MacDougall din Argyll.

— Dar Richard de Burgh, Maiestate?

Edward încuviinţă.

— I-am trimis deja o convocare. E momentul să testez loialitatea lui Ulster, cu fiica lui în paza mea.

Humphrey se gândi la Elizabeth, întemniţată în conacul Burstwick. Din când în când, în mintea lui răsuna vocea lui Bess întrebându-l de ce nu a intervenit pe lângă rege pentru a îmblânzi sentinţa tinerei femei care fusese prietena ei. Îşi alungă vinovăţia, spunându-şi că dintre femeile lui Bruce Elizabeth avea cel mai puţin de suferit.

— Ce doreşte Maiestatea Voastră să fac?

— Vreau să te duci în Carrick. Întâlneşte-te cu Aymer în Ayr şi află ce se petrece. Trebuie să ştiu, Humphrey!

— Desigur. Voi pleca oricând porunciţi.

Humphrey şovăi.

— Maiestate, Thomas Bruce e grav rănit. Fratele lui, parohul, ne-a cerut să-l ajutăm. Poate putem profita dacă dăm curs cererii sale. I-am întrebat despre locul unde este Toiagul Sfântului Malachy. Thomas a refuzat să răspundă, dar am avut impresia că Alexander ar fi dispus să vorbească dacă îl ajutăm pe fratele său.

— Nu vreau ca nimeni de aici să-şi piardă timpul cu nişte oameni deja condamnaţi. Vor fi spânzuraţi amândoi în Carlisle.

Humphrey se luptă să-şi mascheze şocul. Alexander, un cleric?

— Dar, Maiestate, dacă ştim unde e toiagul putem...

— La naiba, Humphrey, toiagul nu e important!

Humphrey îl privi uluit.

Edward trase o aer adânc în piept.

— Vreau să spun că nu e important în clipa asta, când scoţienii îşi adună trupele în vest. Nu vreau ca tu sau altcineva dintre oamenii mei să mai urmeze piste false, duşi de nas de membrii acestei familii. Recuperarea relicvei mai poate aştepta până îl nimicim pe Bruce.

Humphrey îşi stăpâni clocotul minţii, toate întrebările din ultimele luni readuse la suprafaţă de izbucnirea regelui. Încercă să-şi păstreze

concentrarea.

— Iertare, sire, dar nu riscăm să-i transformăm în martiri? Dacă Bruce a reuşit să obţină sprijinul lorzilor din insule, îşi poate atrage şi mai multă simpatie când se va duce vestea despre aceste sentinţe. Chiar şi unii dintre oamenii noştri au fost... tulburaţi de tratamentul aplicat familiei sale.

— Atunci acei oameni să-şi aducă aminte că Bruce nu numai că i-a trădat pe ei şi şi-a încălcat jurământul de credinţă faţă de mine, dar este şi un ucigaş şi un excomunicat. Ucigându-l pe John Comyn s-a pus în afara tuturor legilor, fie ele trecătoare sau eterne. El şi toţi cei care îl sprijină vor primi pedepse pe măsura crimelor lor atroce.

Humphrey simţi un junghi de furie. Ştia bine că uciderea lui John Comyn era cel mai mărunt dintre motivele pentru care regele voia să i-o plătească lui Robert Bruce. Chestiunea arzătoare era că omul nu doar că îl trădase pe Edward personal, ci, pretinzând tronul Scoţiei, practic îl dezmoştenise. Humphrey înţelegea prea bine mânia regelui. Îşi dorea doar ca Edward să nu fi încercat că-i vâre pe gât propaganda pe care clericii săi o împrăştiau în lung şi în lat.

Regele îl fixă cu privirea.

— Nu te teme de scoţienii care mi-au jurat credinţă, Humphrey! Familiile Comyn, MacDougall şi mulţi alţi baroni vor ca ucigaşii celor de un sânge cu ei să aibă parte de o justiţie rapidă şi necruţătoare. Nu vor deplânge moartea a încă doi oameni cu sânge spurcat din clanul Bruce. Ce Dumnezeu, chiar un membru al familiei lui şi-a exprimat dezgustul profund faţă de această faptă!

Buzele regelui zvâcniră:

— Şi dorinţa de a intra în serviciul meu pentru a lupta împotriva lui.

Humphrey nu zise nimic. Se simţea îngreţoşat, copleşit de căldura focului şi de mirosul stătut ce se ridica din aşternuturi. Edward ar fi trebuit să fie în mormânt de luni bune. Nu mai văzuse niciodată pe cineva aflat în pragul morţii agăţându-se cu atâta furie de viaţă. Dorinţa de a-l vedea zdrobit pe Robert Bruce părea singurul lucru care-l mai ţinea pe rege în lumea celor vii, ca şi cum ura lui ar fi fost o făptură vie, o a doua inimă pulsând în trupul lui, chiar dacă pielea i se lipea de oase, iar sudoarea şi fierea se scurgeau din el. Dar dacă ura aceasta era inspirată de altceva decât de trădarea lui Robert? Dacă îndărătul ei era altceva? Ceva mai puternic? Mai personal?

Tăcerea se lungi şi Edward se încruntă.

— Poţi să te retragi, Humphrey. Odihneşte-te! Pleci către Carrick mâine, la prima geană de lumină!

Humphrey înclină din cap. Dădu să plece, dar zări din nou cufărul şi se întoarse.

— Maiestate, pot să vă întreb de ce nu mi-aţi spus că Aymer de Valence a găsit sipetul care conţinea *Cea din urmă profeţie* când a ocupat Kildrummy?

Humphrey văzu un muşchi tresărind pe obrazul regelui. O emoţie scânteie în ochii lui Edward, prea iute ca să-şi dea seama ce anume era.

Când regele vorbi, vocea-i era joasă.

— N-am vrut să se afle că sipetul era gol... că Bruce mi-a furat profeţia.

Humphrey şovăi, ştiind că se avânta pe o gheaţă subţire care putea crăpa în orice clipă sub el, dar nereuşind să se abţină. În adâncurile acestea erau lucruri pe care nu le înţelegea.

— Atacul asupra lui Robert, în Irlanda... nu mi-aţi explicat de ce voiaţi să aflu amănunte despre el. Am simţit că era vorba de mai multe decât voiaţi...

Se opri căutând cuvintele potrivite.

— ... să spuneţi atunci. Poate că această cunoaştere m-ar ajuta să prevăd mai bine manevrele duşmanului?

Vocea lui Edward era dură ca o cremene:

— O să-ţi spun care e următoarea mişcare a duşmanului. O să încerce să se ridice împotriva noastră cu spada şi focul. O să caute să dezbine regatul pentru a cărui unire mi-am dedicat domnia, spre binele nostru, al tuturor, şi va distruge tot ce am dobândit cu atâta muncă şi vărsând atâta sânge. Îşi va bate joc de cei pe care odinioară i-a numit fraţi, oamenii Mesei mele Rotunde, şi de cei care şi-au sacrificat vieţile pentru cauza noastră. Oameni ca tatăl tău. Nu uita că soldaţii prietenului lui Bruce, William Wallace, sunt cei care i-au luat viaţa la Falkirk!

Humphrey îşi abătu privirea în altă parte şi Edward încuviinţă.

— Bruce te-a trădat la fel de rău ca pe mine. Mai rău poate, fiindcă s-a folosit de tine ca să se apropie de mine, ascunzându-şi adevărata fire sub mantia falsă a prieteniei. Humphrey, omul ăsta e un mincinos, un ucigaş şi un trădător! Trebuie doborât cu orice preţ! Supravieţuirea regatului nostru depinde de asta!

DOVER, ANGLIA
1307

Prinţul Edward stătea pe chei, strângând mâna lui Piers Gaveston într-a lui.

— N-o să fie pentru totdeauna.

Piers nu zise nimic. Ochii lui negri ca tăciunele scânteiau în lumină în timp ce privea corabia aflată la ancoră care urma să-l ducă din Dover în Franţa, din ordinul regelui.

Edward strânse mai tare mâna prietenului său, silindu-l să se uite la el.

— Ţi-o jur, Piers! O să trimit după tine imediat ce tatăl meu va muri.

— Şi noua ta soţie, prinţe? Va îndura ea prezenţa mea alături de tine?

Edward se încruntă, auzind răceala din vocea celuilalt.

— N-o să aibă de ales. Isabella îmi va fi soţie numai cu numele. Inima mea îţi aparţine pentru totdeauna.

— Alteţă?

Edward privi în jur şi-şi zări scutierul ce se apropiase nesigur. În spatele lui falezele erau orbitor de albe în bătaia soarelui de martie.

— Alteţă, căpitanul spune că trebuie să plece. Se schimbă fluxul.

Edward duse mâna la punga legată la brâu. Dezlegând-o, o puse în mâinile lui Piers.

— Asta trebuie să-ţi ajungă până la Ponthieu.

Piers o privi. Un muşchi îi zvâcnea pe obraz.

— Mă îndoiesc c-o să mă ţină o săptămână.

— Nu sunt bani. Sunt bijuterii şi aur: inelele mele, broşele. Tot ce mi-a căzut în mâini.

Piers cuprinse punga cu mâna. După o clipă, păru să se îmbuneze. Ridică braţul şi mângâie obrazul lui Edward, pe care un amestec de pete cafenii şi gălbui însemnau locurile unde îl lovise pumnul regelui. Prinţul îşi acoperise capul cu o pălărie care ascundea peticele de unde părul blond îi fusese smuls.

Edward îşi puse mâna peste a cavalerului, apăsându-şi-o de obraz. Simţi că mânia şi disperarea ameninţau să-l copleşească. Petrecuse atâţia ani cu Piers alături, din zilele lipsite de griji ale copilăriei până la pasiunea dezlănţuită din adolescenţă şi la focul lent al dragostei. Nu-şi putea imagina viaţa fără el. Era ca şi cum i-ar fi fost amputat un membru. Fără să se sinchisească de oamenii săi care-l aşteptau în apropiere, Edward se aplecă şi-l sărută, încercat de o durere surdă când simţi moliciunea buzelor încadrate de barba ţepoasă, parfumul familiar al părului uns cu uleiuri, căldura răsuflării celuilalt.

— Inima mea îţi aparţine, Piers. Pentru totdeauna.

Capitolul 25

BARRA, SCOŢIA
1307

I se părea că lui Dumnezeu îi plăcea să-l chinuie, făcându-l să revină pe insula asta cu inima la fel de grea ca în timpul primei călătorii. Câţi morţi avea să mai poarte în sinea lui până să se termine războiul ăsta? Sufletul lui devenise un cimitir.

Orizontul era dominat de contururile aspre ale Barrei, căci soarele înflăcărat cobora îndărătul dealurilor ei, dar Robert nu vedea decât chipurile lui Thomas şi Alexander şi pe al lordului Donough. Îşi amintea în cele mai dureroase amănunte cum se juca cu fraţii săi mai mici, luându-se la întrecere sau încăierându-se pe dealurile Carrickului, pe vremea aceea comitatul era lumea întreagă şi ei îi erau stăpâni. Îşi aminti ce demn de încredere era Thomas, ce sincer era Alexander. Îşi aminti încreţiturile ochilor lui Donough când zâmbea şi vocea tutorelui său umplând sala mare în timp ce povestea despre eroii legendari ai Irlandei. Privi drept în soare, dorindu-şi ca el să ardă aceste imagini, să-i şteargă durerea, vinovăţia, dar ele stăruiau bântuindu-i gândurile. Fratele său adoptiv stătea la prova înfăşurat într-o pătură, cu faţa plină de vânătăi colorată de lumina muribundă. Fionn stătea tolănit la picioarele lui cu capul pe labe, urmărind mişcările echipajului.

După ce se târâseră afară din ascunzătoare străbătuseră mile întregi prin pădure. Robert fusese silit să-l târască pe Cormac după el, neluând în seamă rugăminţile acestuia de a-l lăsa pradă sorţii. Când ajunseseră pe ţărm, la câteva mile mai la nord de Turnberry, pe Robert îl apucase disperarea la vederea flotei sale aflate în larg, apropiindu-se de Arran. Dar, convins că Edward şi oamenii săi nu ar fi plecat fără el, îl cărase pe Cormac de-a lungul falezei către un golfuleţ secret unde el şi fraţii săi se jucaseră adesea în copilărie. Speranţa se transformase în uşurare la vederea galerei ancorate la mal. Când traversaseră plaja, Edward şi Nes le ieşiseră în întâmpinare alergând, în timp ce Fionn ţopăia în jurul lor prin apă, încântat.

Ajunşi în Arran şi deveniţi serioşi după invazia eşuată şi veştile din Galloway, Robert şi oamenii săi îşi număraseră pierderile înainte să caute adăpost în Insulele Exterioare.

Robert îşi mută privirea de la Cormac către silueta masivă ce se rezema moale de catarg, cu mâinile legate la spate. Atacul nu fusese chiar lipsit de rezultate, îşi aminti el. Capul prizonierului fusese acoperit cu un sac legat cu sfoară în jurul gâtului. Cu câţiva ani în urmă Robert nu ar fi tratat astfel un om de rangul lui, dar lucrurile se schimbaseră. Avusese regele Edward grijă de asta. Stărui cu privirea asupra captivului, în timp ce degetele-i tânjeau să se încolăcească pe mânerul spadei şi să se răzbune tăind fâşii însângerate din trupul bărbatului. Deşi ştia că prizonierul era ultima sa speranţă, imboldul era aproape insuportabil. Atenţia îi fu distrasă de un strigăt de avertizare dinspre una din berlinele ce escaladau crestele valurilor în faţa lor.

Lachlan MacRuarie traversă puntea şi privi în direcţia indicată de membrul echipajului. Pătrundeau în gura portului Barra. Castelul se ivise, înălţându-se pe insula sa în fundal.

— Ce-i? întrebă Robert.

— Corăbii necunoscute, murmură Lachlan cu privirea aţintită asupra ţărmului. Cinci cu toatele.

Robert îşi umbri ochii, apărându-i de strălucirea soarelui. Le vedea, cinci galere înşirate pe plajă. Erau mai mici decât ale lui Lachlan, nu atât de lungi şi de rapide.

Edward i se alătură.

— Cine-s ăştia?

Robert se întoarse brusc la auzul strigătului ce răsunase în spatele lui. Era James Douglas. Tânărul sărise în picioare pe o bancă şi chipul îi strălucea de încântare. Îşi flutura braţele deasupra capului, zâmbind cu gura până la urechi. Privind din nou către ţărm Robert zări oameni alergând pe plajă. De la această distanţă nu le putea desluşi feţele, dar ochii i se opriră pe galbenul viu al tunicilor lor străbătute pe mijloc de o bandă lată. Era prea departe ca să distingă amănuntele, dar, năpădit de bucurie, ştiu pur şi simplu că era în pătrăţele albastre şi albe. Erau culorile Marelui Intendent al Scoţiei.

Când cea dintâi dintre galere ajunse la ţărm, soarele coborâse îndărătul dealului şi pe plajă se iviseră şi mai mulţi oameni, ca să întâmpine ostaşii reveniţi acasă. Robert o zări printre ei pe Christiana, cu pletele fâlfâind în bătaia vântului ca un stindard, dar se concentră asupra lui James Stewart,

care aştepta la mal cu silueta înaltă înfăşurată într-o mantie tivită cu blană ce-i arbora blazonul. Când Robert sări pe nisip, James îi oferi unul din zâmbetele lui rare şi îi ieşi în întâmpinare. Se îmbrăţişară, bucuroşi de revederea la care niciunul dintre ei nu se aşteptase.

Robert simţi că zidul de dezaprobare şi resentimente ce se ridicase între ei în ultimii doi ani se prăbuşeşte. Nu simţea decât bucuria de a-şi vedea vechiul prieten în viaţă, din nou alături de el. În timp ce se retrăgea din îmbrăţişare, întrebându-se cu ce să înceapă, îl zări pe James Douglas, care se apropia privind timid de la unul la altul. Robert zâmbi şi se trase în lături, făcându-i semn să-şi salute unchiul care-i era totodată şi naş. Tânărul se avântă înainte de parcă ar fi vrut să-l îmbrăţişeze pe Intendent, dar se opri şi se înclină respectuos.

Intendentul se apropie şi-l cuprinse pe tânăr de umeri.

— Mesajul tău a fost ca răspunsul la o rugăciune.

Edward şi Malcolm li se alăturară, urmaţi îndeaproape de Gilbert de la Hay şi Neil Campbell, copleşiţi de bucurie la vederea Intendentului, fost sfetnic al regelui Alexander, cândva Gardian al Scoţiei şi unul dintre cei mai puternici nobili ai regatului.

După ce se salutară şi întrebările începură să curgă, Robert îi opri:

— O să avem mai târziu timp să stăm la poveşti. Lăsaţi-mă să vorbesc singur cu James!

Lăsându-şi oamenii să-şi coboare echipamentul de pe corăbii, Robert îl conduse pe Înaltul Intendent de-a lungul ţărmului, departe de mulţime. Când ajunseră la un pârâu care brăzda nisipul cu vinişoare scânteietoare, se răsuci către el.

— Când l-am întâlnit pe Malcolm, mi-a spus că te-a văzut părăsind pădurea Methven călare, dar chiar şi atunci... Robert clătină din cap. După toate câte s-au petrecut, n-am îndrăznit să-mi fac speranţe.

— Eu unul am avut de ce să mă agăţ, răspunse James. Din veştile aduse de iscoadele mele am înţeles că eşti în viaţă. Trebuia însă să fiu în mişcare ca să evit să dau ochii cu englezii, care mă hăituiau pe pământurile mele, aşa că veştile au devenit tot mai puţine de la o lună la alta. Când a venit vorbă de la nepotul meu că ţi-ai găsit adăpost aici îmi pierdusem cu totul credinţa.

— Ai aflat despre ceilalţi? Despre familia mea? Despre sir John şi Christopher?

— Am auzit că Wishart şi Lamberton au fost arestaţi şi că John MacDougall şi Comynul Negru au ridicat o oaste împotriva ta, dar în afară de asta n-am avut parte decât de zvonuri şi poveşti din care mi-a fost imposibil să-mi fac o imagine, zise James cu gravitate. Dar am aflat că papa Clement te-a excomunicat.

Lui Robert i se păru că vede o acuzaţie în ochii căprui ai Intendentului şi poate şi o străfulgerare de mânie. După o pauză, privi în altă parte, aţintindu-şi ochii asupra galerelor care încă se apropiau de ţărm, pânzele negre ale corăbiilor clanului MacDonald şi cele roşii ale MacRuarilor oglindindu-se în apele calme ale portului. Cu vocea sugrumată de supărare îi relată lui James ce soartă avusese familia sa în mâinile regelui Edward şi veştile proaste pe care Cormac se chinuise să le aducă de la Galloway.

— Stindardul cu dragon şi-a îndeplinit promisiunea, încheie el încet. Edward n-a arătat nici urmă de milă. Mă tem că Thomas şi Alexander vor avea soarta lui Niall.

Îl privi pe Intendent, care ţinea ochii închişi. Robert observă că părul acestuia încărunţise şi mai tare, iar ridurile care-i brăzdau faţa se adânciseră. Părea bătrân, bătrân şi sfârşit.

În cele din urmă James se răsuci către el cu lacrimile din ochi scânteind în lumina amurgului.

— Robert, n-am cuvinte să spun cât de rău îmi pare!

— Eu i-am trimis acolo, James. Mi-am trimis fraţii la moarte.

Robert se aşeză pe plajă, luând în mână un pumn de nisip.

— Ştiu că Alexander nu voia să se ducă. I-am poruncit să plece de lângă mine nu pentru că mi-ar fi putut servi în bătălie, ci fiindcă voia să mă căiesc pentru uciderea lui Comyn. De aia l-am trimis de lângă mine, de dragul blestematei mele de mândrii.

Lăsă nisipul să i se prelingă printre degete şi vântul împrăştie grăunţele. Vocea i se înăspri:

— N-o să permit ca morţile lor să fie zadarnice! Trebuie să încerc din nou!

James nu zise nimic timp îndelungat. Privi bărbaţii şi femeile care se adunaseră pe plajă. Torţe ardeau în întunericul ce se lăsa.

— Nu-i de colo că i-ai câştigat de partea ta pe MacDonald şi pe lorzii Garmoranului. Malcolm, Gilbert, Neil şi ceilalţi şi-ar da viaţa pentru tine. Eu însumi o să adun şi o să înarmez cât mai mulţi dintre oamenii mei.

Îl privi pe Robert.

— Dar nu cred că e de ajuns pentru a porni un război pe două fronturi, nu după ce spui că s-a petrecut la Turnberry şi în Galloway.

James se lăsă pe vine alături de el.

— Te implor, sire, oferă-le compensaţii compatrioţilor care ţi se împotrivesc. Bunicul tău şi-a dat seama că ura dintre el şi Comyni nu poate naşte decât suferinţă. De aceea s-a retras după ce John Balliol a fost ales rege. Poate de dragul ţării ăsteia e timpul să faci şi tu la fel? Să te căieşti?

Robert îşi aminti ziua aceea ploioasă din Lochmaben. Ziua în care luase Carrickul de la tatăl său şi moştenise dreptul familiei la tron. Şi-l aminti pe bunicul său spunându-i că cea dintâi datorie a unui rege era să ţină Regatul Unit. Dar bătrânul nu trăise să vadă aceste vremuri sumbre. Atunci războiul abia se cocea, nu se născuse. Robert mai auzise aceste cuvinte din partea Intendentului în pădurea Methven şi în ziua încoronării sale, dar acum era altfel. Nu mai simţea mânie sau ranchiună, ci o dezaprobare calmă.

— E prea târziu, James. Niciunul dintre noi nu poate şterge ce s-a întâmplat. S-a vărsat prea mult sânge. Comynii şi aliaţii lor încă mai cred că John Balliol ar trebui să stea pe tronul Scoţiei. Nu mă vor accepta niciodată. Nu-mi vor jura niciodată supunere. Dacă există vreo speranţă să-mi reconstruiesc regatul, ei nu pot fi parte din el. Acum înţeleg asta.

— E război civil, Robert. Cei de-un sânge luptându-se între ei.

— A devenit un război civil când l-am ucis pe John Comyn. Nu există decât o singură cale să-i punem capăt: o tabără trebuie s-o nimicească pe cealaltă dacă vrea să supravieţuiască. Cu voia Domnului, după aceea va fi pace.

— N-ai putea să aştepţi aici, în siguranţă? Nu cred că regele Edward va mai face umbră pământului multă vreme. Din câte spui tu, Aymer de Valence, Henry Percy şi Dungal MacDougall sunt cei care conduc campania asta. Ăsta nu-i Edward aşa cum îl ştim. Cred că asta înseamnă că sănătatea lui e prea şubredă ca să vină el însuşi încoace. Când fiul său va urca pe tron, războiul ăsta se va schimba, poate chiar semnificativ. De ce să nu aştepţi până atunci?

— Nu pot să aştept, James. Edward a sfidat moartea de prea multe ori. De unde ştim că nu i se va îmbunătăţi sănătatea şi n-o să ne trezim cu el la vară, venit în nord sub flamura cu dragon? Trebuie să continui lupta. Fiecare zi în care stăpânirea englezilor în Scoţia nu e contestată e o zi în care puterea lor creşte.

— Şi cum rămâne cu familia ta, cu Marjorie şi Elizabeth? Edward se poate folosi de ele ca să te pedepsească dacă vei continua războiul.

Robert se ridică.

— Am pe cineva care mi-ar putea fi de ajutor. Vino!

Îl conduse înapoi de-a lungul ţărmului, urmându-şi paşii gravaţi în nisip. Oamenii încă mai descărcau provizii de pe corăbii şi tot mai multe birline lăsau ancora în golf, iar echipajele se foloseau de şirurile de galere deja ancorate ca de un pod către ţărm. Robert văzu că prizonierul fusese coborât la mal. Era îngenuncheat în nisip, cu mâinile legate la spate, şi sângele de pe tunica lui aurie scânteia în lumina torţelor. Îl păzeau doi dintre oamenii lui Lachlan. Prizonierul îşi mişca agitat capul de la stânga la dreapta, ca şi cum ar fi încercat să-şi dea seama unde se afla. Robert îi auzea răsuflarea.

— În felul ăsta o să mă asigur că ai mei sunt teferi, zise el întorcându-se către Intendent. Şi cred că o să le obţin chiar libertatea.

La auzul vocii sale prizonierul tresări.

— Bruce! Ticălosule!

Vocea îi era înăbuşită de sacul de pe cap. Se zbătu să se ridice în picioare, dar unul dintre oamenii lui Lachlan îi puse mâna pe creştet şi-l împinse cu fermitate înapoi în genunchi.

James îl privi şocat pe Robert.

— Ăsta-i...?

Robert zâmbi cu răceală:

— Henry Percy, lord de Alnwick.

— Cum?

— Lachlan, răspunse Robert, privindu-l pe umilitul lord englez cu aceeaşi satisfacţie ca atunci, în Arran, când căpetenia îi arătase captura sa.

Percy, care îşi tăiase o potecă însângerată printre galloglaşii puşi pe fugă, nu văzuse muchia falezei din pricina ceţii şi a haosului. Calul lui căzuse peste margine. Îl scăpase faptul că fusese azvârlit din şa pe un prag pietros aflat la vreun metru dedesubt. Fără spadă nu avusese nicio şansă împotriva valului de oameni revărsându-se către plajă.

— Eliberează-mă, sau familia ta va avea de suferit! mârâi Percy.

— Familia mea suferă deja.

Robert vorbi pe un ton pragmatic, inexpresiv, având grijă să nu-şi trădeze emoţiile în faţa lordului care fusese unul dintre fraţii săi de arme pe vremea când erau amândoi Cavaleri ai Dragonului. Nu voia ca bărbatul din faţa lui

să ştie ce simţea cu adevărat. Nu voia ca el să-i poată povesti regelui despre suferinţa sa. Nu voia să-i ofere o asemenea satisfacţie lui Edward.

— Crede-mă, Bruce, că soarta lor se poate înrăutăţi.

Robert le făcu semn oamenilor lui Lachlan:

— Puneţi-l la păstrare!

În timp ce soldaţii îl săltau în picioare, nobilul cel corpolent se răsuci către Robert.

— Oamenii mei vor veni să mă salveze, trădătorule, şi când o vor face o să-ţi doreşti să nu te fi născut! Tu şi tot neamul tău de ticăloşi!

Robert aşteptă până când soldaţii îl luară pe Percy.

— O să îl ofer în schimbul fiicei mele, a soţiei şi a surorilor.

Întorcându-se să vadă reacţia Înaltului Intendent, zări un bărbat care se ivise la marginea mulţimii şi privea cum Percy era târât pe plajă. Robert îl privi fără să-şi creadă ochilor. Acolo, pe plajă, era Alexander Seton.

James îi urmări privirea şi încuviinţă.

— Alexander m-a găsit la Butte acum două luni. Te căuta, la fel ca mine, dar fără succes. A ales să stea cu mine şi să aştepte veşti.

Surprinderea lui Robert se stinse, lăsând loc prudenţei:

— A dezertat când eram la Aberdeen, James. Nu l-am mai văzut de atunci.

— Mi-a spus. Poate nu contează, dar pare să-şi regrete sincer faptele.

Alexander se uită în jur şi surprinse privirea lui Robert. Păru să înţepenească, apoi înaintă nesigur. Ocupaţi lângă corăbii, ceilalţi nu-l observaseră încă.

În timp ce bărbatul se apropia, Robert îşi dădu seama ce mult se schimbase. Chipul lat şi cu pometi puternici al lui Alexander era acum subţiat. O barbă presărată cu fire cărunte îi acoperea gura şi falca. Avea o cicatrice proaspătă pe frunte şi nasul părea să-i fi fost spart. Anul ce trecuse nu fusese blând cu el. Robert simţi o oarecare satisfacţie.

Alexander să lăsă în genunchi înaintea lui.

— Maiestate! zise el plecându-şi privirea. Iertare!

Robert privi în jos către el, rămăşiţele lungii lor prietenii îndemnându-l într-o direcţie, în timp ce resentimentul şi neîncrederea îl îmboldeau în direcţia opusă.

— Ridică-te! zise el după o clipă.

Aşteptă ca Alexander să se ridice în picioare.

— Unde-ai fost?

— De la Aberdeen am plecat în Lothianul de Est o vreme, zise Alexander cu ochii în pământ. M-am predat englezilor în speranţa că o să îmi recapăt pământurile, dar pe urmă am aflat că forţele lui John MacDougall te-au atacat în Lorn.

Îşi ridică privirea:

— Atunci mi-am dat seama de greşeala mea. N-am putut suporta să nu ştiu ce vi s-a întâmplat – ţie, prietenilor mei, lui Christopher –, aşa că am plecat în căutarea ta.

Îşi privi mâinile.

— Sper că o să îmi pot repara greşeala.

Robert se întrebă brusc dacă Alexander aflase ce soartă avusese vărul său. Probabil că nu, dat fiind că nici James nu ştiuse. Se gândea cum să deschidă discuţia când zări o femeie apropiindu-se. Era Brigid, cu picioarele goale afundându-i-se în nisip. Expresia ei îi atrase imediat atenţia. În ultimele luni o văzuse pe prea multe chipuri ca să nu ştie ce însemna.

•

Oamenii coborau pe ţărm în înserarea albăstrie, cu flamurile torţelor pâlpâind. Nori întunecaţi pătau cerul şi-şi aruncau umbrele peste apă. Valurile foşneau pe nisip. Când procesiunea ajunse lângă barca înălţată deasupra unui cuibar de lemne de foc, pe malul apei, formă un cerc în jurul ei. Câţiva oameni se priviră între ei căutând îndrumare, nesiguri, ba chiar nervoşi în faţa acestui ceremonial nefamiliar.

Robert se apropie cel dintâi de barcă. Ţinea într-o mână o bucată de pergament şi în cealaltă destinul pe care i-l făcuse Affraig. Coroana fragilă din centrul împletiturii se legăna la capătul funiei ei. Se opri lângă barcă, o berlină în miniatură, nu mai mare decât un coşciug. Înălţată pe piedestalul ei din buşteni şi crengi îi ajungea până la mijloc. Privi trupul întins înăuntru. Affraig părea micuţă, înfăşurată în mantia ei cafenie zdrenţuită, care îi lăsa la vedere numai chipul supt şi ridat. În jurul ei fuseseră înghesuite vreascuri şi bucăţi de cârpă, făcând să pară că era culcată într-un cuib. Murise cu numai trei zile în urmă, dar, deşi frigul conservase cadavrul, Robert surprinse duhoarea dulceagă a descompunerii pe sub mirosul lemnului proaspăt tăiat şi al ierburilor presărate de Brigid în jurul ei.

După o pauză, puse împletitura din crenguţe pe pieptul ei. Şi-o aminti povestindu-i cum tatăl lui venise la ea beat, cerându-i să-i ţească destinul, acela de a fi rege. Ea îi dăduse ascultare, dar când unul dintre oamenii lui o batjocorise şi contele refuzase să-i facă dreptate, îi smulsese destinul din

copac şi i-l lăsase făcut bucăţi lângă zidul castelului. Blestemul se împlinise. Tatăl lui nu fusese încoronat. Amintirea îl făcu să se întrebe dacă era bine ce făcea, dar Brigid îi spusese că asta ceruse Affraig înainte să moară.

„Spune-i să-l ardă. Odată cu trupul meu”.

Robert se retrase în mulţime, cu pergamentul încă în mână. Surprinse privirea lui Brigid, care înclină din cap. Alături de ea stătea Elena, strângând în mână un mănunchi de ferigi. Îndemnată cu blândeţe de mama ei, fata se apropie de barcă. Fu nevoită să se ridice pe vârfuri ca să poată pune ferigile în barcă, lângă cadavrul bătrânei. Când termină, se întoarse şi reveni grăbită lângă Brigid.

Christiana străbătu mulţimea şi se opri lângă Robert.

— Maiestate?

Robert îi întâmpină privirea întrebătoare cu o înclinare a capului.

Christiana le făcu semn purtătorilor ei de torţe. Aceştia înaintară împreună, înconjurând vasul cu un cerc de foc. Unul câte unul, înfipseră torţele cât mai adânc în rugul de dedesubtul bărcii. Acesta începu să fumege şi limbi de flăcări linseră fundul vasului, iar bărbaţii se retraseră în rândurile mulţimii amuţite ce urmărea acest ceremonial al lumii vechi desfăşurându-se din nou pe ţărmul lor. Nici vorbă de înmormântare creştinească pentru vrăjitoare. Affraig vrusese să fie arsă. La cererea lui Robert, Christiana discutase cu cei mai în vârstă dintre oamenii ei, cei care trăiseră sub nordici şi îşi aminteau arderile pe corabie ale vikingilor morţi.

— Îţi mulţumesc, doamnă! murmură el.

Christiana zâmbi fără un cuvânt şi flăcările îi luminară ochii verzi pe măsură ce briza aţâţa focul, trimiţând scântei învârtejite pe cerul înserării.

Focul se înteţi iute, învăluind bărcuţa şi luminând chipurile adunării. Robert îşi plimbă privirea peste rândurile lor tăcute. Lachlan MacRuarie stătea în apropiere, strângând în pumn un pocal bătut cu nestemate. Obrazul îi era brăzdat de o rană proaspătă, căpătată în lupta de la Turnberry, o nouă cicatrice de adăugat colecţiei de pe chipul lui. Căpetenia pierduse cincizeci de oameni în încăierare. Angus MacDonald, de trei ori pe atât. Lordul de Islay stătea alături de oamenii săi, cu ochii pierduţi în flăcări. Erau acolo şi Edward, Ness şi Neil Campbell, alături de Cormac, cu vânătăile încă vizibile. În spatele lor stăteau Malcolm şi Gilbert. Lordul de Erroll se înălţa cu un cap deasupra tovarăşilor să-i şi chipul îi era sumbru. James Douglas

stătea lângă unchiul său. De cealaltă parte a Înaltului Intendent se afla Alexander Seton.

Văzând numeroasele capete plecate şi ochii închişi în rugăciune, Robert fu surprins. Le ceruse să i se alăture ca s-o cinstească pe Affraig, dar în afară de Brigid şi de Elena nimeni nu o cunoscuse pe bătrână. Privind de la Edward la Cormac şi de la James la Angus îşi dădu seama că fiecare se gândea la propria lui suferinţă. Affraig ajunsese să reprezinte tot ce pierduseră: acest trup îmbătrânit întruchipa o sută de morţi diferite, pentru a fi jelite ca una. Mutându-şi privirea asupra flăcărilor, se gândi la Niall, John de Atholl, Christopher Seton şi Donough, îmbrăţişându-i pe rând pe fiecare în minte înainte să-i elibereze.

„Dă-le, Doamne, odihnă veşnică şi fie ca lumina eternă să strălucească asupra lor!”

Se gândi la Marjorie şi la Elizabeth, la Mary şi la celelalte trei surori ale sale, la Robert Wishart şi la William Lamberton, la nepoţii săi, micul Donald de Mar şi tânărul Thomas Randolph, la Isabel Comyn: toţi zăcând în închisorile englezilor din pricină că îi fuseseră loiali. Se gândi la Thomas şi la Alexander, despre sorţile cărora nu ştia nimic, dar pentru care se temea de ce-i mai rău. Noaptea aceasta era menită jelirii celor morţi, dar ziua de mâine le aparţinea celor vii. Cu o armată de zece oameni sau de zece mii, avea să elibereze Scoţia şi să-şi readucă familia înapoi.

Flăcările se învolburară cuprinzând trupul lui Affraig, consumându-i trupul cu trosnete asurzitoare şi coroana de iarbă-neagră odată cu el. În timp ce împletitura se transforma în scrum, Robert îşi imagină destinul său călit în acest foc, prinzând viaţă în centrul său incandescent. Privi pergamentul din mâinile sale. Brigid i-l dăduse cu o noapte în urmă, la puţin timp după sosirea lui în Barra. Pielea moale, gălbuie era acoperită de litere. Scrisul era surprinzător de ordonat dată fiind slăbiciunea lui Affraig în ultimele ei zile de viaţă. Ochii lui stăruiră pe cele trei rânduri din centru:

Şi când regele cel lacom va muri
Britanii să-şi ia ţara îndărăt se vor porni.
Acesta-i adevărul rostit de Merlin Profetul.

Când i-l înmânase, Brigid îi transmisese ultimele cuvinte ale mătuşii ei:

— A spus, stăpâne, că trebuie să-ţi îmbrăţişezi moştenirea străbună. Sângele vechii lumi îţi curge prin vine, ţi-a fost trecut de mama ta şi de regii Irlandei. Aminteşte-ţi asta acolo, în inima vestului. A spus să nu îl combaţi

pe regele Edward cu propriul lui foc, ci să-l foloseşti ca să-ţi aprinzi semnalul – crucea în flăcări. Vorbeşte-le irlandezilor neliniştiţi. Cheamă la luptă Ţara Galilor cucerită. Regele Arthur a domnit peste britani. El e campionul lor, nu al lui Edward. Trebuie să-l iei îndărăt.

— Maiestate?

Auzind vocea, Robert îşi ridică privirea de la pergament. Observă că Alexander Seton se apropiase de el. Cât timp el citise profeţia lui Affraig, mulţimea începuse să discute în şoaptă.

Chipul lui Alexander era scăldat în lumina jucăuşă a focului.

— Sir James mi-a spus că vrei să le trimiţi un mesaj englezilor, oferindu-l pe Henry Percy în schimbul familiei tale?

Robert încuviinţă.

— Maiestate, te implor, lasă-mă să duc eu acest mesaj! Lasă-mă să-mi răscumpăr greşeala!

PARTEA A PATRA

1307

„Fie ca nobilul lor exemplu să vă însufleţească. Deşteptaţi în voi spiritul vechilor romani şi nu vă temeţi să mărşăluiţi împotriva duşmanilor care aşteaptă să ne atace în vale, ci îndrăzneţi şi cu spada în mână cereţi-le ce vi se cuvine”.

Istoria regilor Britaniei,
GEOFFREY DE MONMOUTH

Capitolul 26

VALEA TROOLULUI, SCOŢIA
1307

Ploaia veni de dincolo de creste, năpădind pantele acoperite de iarbă-neagră şi căzând în panglici lungi, ceţoase, până în adâncimile viroagei ce tăia un şanţ adânc între munţi. Înţepa cu mii de ace suprafaţa *loch*-ului ce umplea valea şi răpăia pe coifurile celor cincizeci de oameni ce alergau cât puteau de repede pe cărăruia îngustă ce şerpuia printre pădurile de pe ţărmul sudic.

Respirând cu greutate, James Douglas privi peste umăr, clipind ca să-şi alunge din ochi picurii de ploaie şi sudoarea. Prin tunelul întunecat al copacilor întrezări călăreţii departe în urma sa. Duşmanul câştiga teren. Auzind strigătul lui Neil Campbell, James se întoarse la timp ca să zărească un copac căzut care bloca trecerea. S-ar fi repezit drept în el. Părea să se fi prăbuşit recent, încă o victimă a furtunilor de primăvară. Până acum, aceste obstacole îi ajutaseră pe scoţieni, stânjenind cavaleria engleză care îi urmărea, dar distanţa se micşora. Nu mai puteau fugi multă vreme.

Mulţumindu-i din priviri lui Neil, James escaladă buşteanul. Aterizând în noroi pe partea cealaltă, se ridică şi goni pe urma tovarăşilor săi, încercând să nu ia în seamă durerea din picioare şi arsura din plămâni. Nu puteau merge decât înainte. La dreapta malul cobora abrupt spre apele adânci ale lui *loch* Trool. La stânga, panta abruptă urca printr-o pădure deasă de frasini, ilice şi mesteceni spre culmile stâncoase ale munţilor.

Dincolo de ropotul ploii şi de respiraţia lui şuierată, James auzea bubuitul copitelor şi strigătele urmăritorilor lor, tot mai triumfătoare pe măsură ce aceştia se apropiau de scoţieni. Printr-un gol neaşteptat între copacii din dreapta sa surprinse o flacără străfulgerând de cealaltă parte a *loch*-ului. Săgeata aprinsă se ridică asemenea unei comete dinspre dealurile de pe malul nordic. La vederea semnalului, James se simţi copleşit de uşurare şi reuşi să iuţească pasul. Câteva clipe mai târziu auzi un huruit stins. Începu ca un tunet îndepărtat, răsunând undeva pe înălţimi. În faţa lui tovarăşii săi încetineau şi se întorceau în timp ce vuietul creştea şi umplea valea, însoţit de un val de trosnete şi scrâşnete.

— La pământ! strigă Neil.

Ajuns lângă ceilalţi, James se trânti pe malul abrupt chiar în clipa în care un bolovan uriaş se ivi rostogolindu-se dintre copacii de deasupra cărării. Ghemuit şi apărându-şi capul cu mâinile, îi zări pe englezi, unii încă la mare distanţă, încercând să-şi întoarcă armăsarii care se ridicau panicaţi în două picioare. Bolovanul lovi cele dintâi rânduri, strivind un bărbat şi măturând alţi trei în *loch* înainte să se scufunde el însuşi, într-o jerbă imensă, înspumată. Urmară alţi bolovani, cu zecile, rostogolindu-se de pe deal într-un potop de pietre şi copaci doborâţi, antrenaţi în cădere. Cavalerii încercară să-şi îmboldească animalele din calea pericolului, dar nu aveau încotro s-o apuce. Când avalanşa de bolovani ajunse la ei, se ridicară urlete de spaimă şi durere.

Un bolovan se abătu din drum şi coborî hurducăind, apropiindu-se periculos de James şi de tovarăşii săi. Se izbi de un copac aflat deasupra scoţienilor, provocând o ploaie de crengi frânte, apoi plonjă în *loch* ridicând un jet de apă. După trecerea lui se lăsă o linişte stranie, întreruptă numai de ciripitul isteric al păsărilor şi de ţipetele stinse ale oamenilor şi cailor răniţi. James privi printre copaci cu urechile ciulite. După un moment, din înălţimi se auzi un urlet îndepărtat, crescând tot mai mult în intensitate.

Neil îşi smulse spada din teacă. Întâlni privirea lui James cu ochii arzători.

— Pentru tatăl tău!

James îşi trase şi el spada din teacă.

— Pentru Wallace!

Împreună, cei cincizeci de scoţieni alergară înapoi pe propriile urme către englezii aflaţi la ananghie şi strigătele lor războinice se înălţară, unindu-se cu ale compatrioţilor lor care se revărsau în josul dealului pe urma bolovanilor.

AYR, SCOŢIA
1307

Când Humphrey deschise uşa, Aymer îşi ridică privirea încordat. Contele stătea aplecat deasupra unei mese din centrul încăperii, pe suprafaţa căreia erau împrăştiate hărţi şi suluri cu socoteli. Cufere şi lăzi încă neumplute se înşirau de-a lungul unui perete. Lumânările se străduiau vitejeşte, dar fără succes să lumineze încăperea sumbră. Ferestrele plumbuite erau înceţoşate din pricina ploii. Într-un colţ se afla o găleată în care se aduna apa ce picura dintr-o crăpătură a tavanului.

Aymer avea un pergament în mână. Îl ridică în timp ce Humphrey închidea uşa.

— Regele nu mai are încredere în mine?

Humphrey se încruntă:

— Cum adică?

Aymer ocoli masa şi se apropie de el.

— Mi-ai lăsat impresia că Edward te-a trimis aici să mă ajuţi să-l capturez pe Bruce.

— Ce te-a apucat, Aymer?

— Tocmai am primit un mesaj de la rege. Vrea să ştie de ce nu l-am prins încă pe duşman. Mă acuză că sunt prea moale! zise Aymer lovind pergamentul cu dosul palmei. Că îmi lipseşte hotărârea! Că nu-mi dau seama de urgenţa situaţiei! Edward te-a trimis să mă spionezi, Humphrey? Să îmi observi metodele şi să-i dai raportul?

Îl privi cu ochi mijiţi:

— I-ai spus despre Percy?

— N-am trimis niciun raport către rege de când am sosit aici. Cât despre Percy, eu sunt cel care te-a sfătuit să păstrezi tăcerea cu privire la capturarea lui. Încă mai sper că-l putem recupera fără să-l deranjăm pe rege.

Bocănituri sonore reîncepură afară: muncitorii îşi reluaseră lucrul după masa de prânz. Humphrey se încruntă la auzul ciocănitului care umplea încăperea. Sosind cu câteva săptămâni în urmă, găsise oraşul pradă haosului, căruţele aglomerând străzile, cazarma englezilor plină de schele şi gunoiul zăcând în grămezi peste tot. După ce respinsese flota lui Bruce la Carrick, Aymer revenise în Ayr, temându-se de un alt atac. Îl trimisese pe Ralph de Monthermer să se ocupe de garnizoana din Turnberry şi rămăsese să supravegheze refacerea fortificaţiilor oraşului. Făcut una cu pământul atât de englezi, cât şi de scoţieni Ayrul încă nu-şi revenise după ultima distrugere.

Aymer se apropie de masă şi aruncă pergamentul pe ea. Luă o carafă şi îşi turnă vin, apoi o ridică întrebător către Humphrey care clătină din cap.

— Naiba să-l ia pe grăsanul ăla prost! Cum de s-a lăsat prins Percy?

Expirând violent, Aymer se aşeză pe un scăunel.

— A trecut aproape o lună de când a căzut prizonier. Crezi că-i mort?

— Robert nu-i prost. Fie o să ceară o răscumpărare în bani, fie, dacă ştie despre soarta familiei sale, o să îl dea în schimbul libertăţii lor.

— Humphrey, am fost atât de aproape! zise Aymer încleştându-şi pumnul. Atât de aproape să pun mâna pe ticălosul ăla!

Humphrey îşi sprijini palmele pe masă şi privi harta, urmărind coasta de vest a Scoţiei: *loch*-uri marine ca nişte despicături prelungi, bariere muntoase şi mici pâlcuri de insuliţe pe întinderea vastă de pergament. „Unde eşti tu, Robert?”

La auzul unui ciocănit în uşă, cei doi tresăriră. Unul dintre cavalerii lui Aymer îşi vârî capul înăuntru:

— Domnule, la poartă s-a adunat o gloată care cere de mâncare.

— Fă-le vânt! mârâi Aymer. Şi data viitoare omoară câţiva ca să priceapă ceilalţi că vorbeşti serios.

Cavalerul se retrase şi Aymer clătină din cap:

— Aş fi alungat toţi locuitorii dacă n-aş fi avut nevoie de ei ca să reconstruiesc oraşul, zise el făcând o strâmbătură. Locul ăsta împuţit e plin de vagabonzi care se smiorcăie că prinţul Edward şi oamenii lui le-au distrus recoltele şi i-au lăsat fără nimic. Le spun să-l caute pe Bruce dacă vor să dea vina pe cineva.

— Ne-am putea folosi de asta, propuse Humphrey cu gândul încă la execuţiile recente ale lui Thomas şi Alexander în Carlisle.

Se temea din ce în ce mai tare că justiţia aspră a regelui n-avea decât să-i înfurie pe scoţieni, făcându-i mai dispuşi să se adune sub stindardul lui Bruce.

— Acum locuitorii Ayrului sunt speriaţi. Ştiu mai bine ca oricine ce poate face armata engleză. Asta îi face supuşi, da. Dar, dacă am fi nişte stăpâni mai binevoitori, n-am putea să trezim în rândurile lor loialitatea? Să-i facem să-şi dea seama că nu pot conta pe ajutorul lui Bruce. Să nu le dăm motive să-l sprijine.

— Ţi se pare că am timp să ar pământul ca să dau de mâncare unor ţărani? zise Aymer vehement. Liniile noastre de aprovizionare dinspre est sunt şi aşa slabe. Abia ne putem menţine garnizoanele.

Îşi dădu vinul pe gât şi îşi mai turnă, ridicând glasul:

— Nu ştim unde e Bruce sau când o să-şi facă apariţia din nou. Ştim că se bucură de susţinerea celor din insule şi la asta se mai adaugă zvonurile că James Stewart e în viaţă şi îşi mobilizează arendaşii pentru război. Sunt un singur om, cu resurse limitate. Regele o fi vrând să fac minuni, dar nu pot să reclădesc Ayrul, să le caut în coarne afurisiţilor de scoţieni şi să cercetez fiecare văioagă şi *loch* din gaura asta nenorocită în căutarea trădătorului ăluia!

Cu o mişcare brutală a braţului, Aymer mătură cât colo jumătate din hărţile şi sulurile de pe masă.

Humphrey îl văzuse arareori pe conte atât de tulburat. Se aplecă să ridice câteva hărţi căzute, vorbind pe un ton calm ca să-l potolească pe celălalt.

— Dacă Înaltul Intendent se află pe moşiile lui, am încredere că Robert Clifford îl va găsi. Dungal MacDougall patrulează prin Galloway alături de oamenii noştri. John MacDougall şi Comynul Negru şi-au mobilizat toate forţele în Argyll şi Lorn, iar John de Menteith e în continuare la castelul Dunaverty. Aymer, când Bruce îşi va face apariţia, vom fi pregătiţi să-l întâmpinăm.

Doar rostind cuvintele, Humphrey simţi că arde de nerăbdare. Niciodată nu-şi dorise mai fierbinte să îl găsească pe Robert. Ultima conversaţie cu regele Edward îi rămăsese gravată în minte, aţâţându-i îndoielile şi bănuielile. Unde se termina adevărul şi unde începea minciuna? Nu mai ştia şi numai Robert deţinea răspunsul la toate aceste întrebări.

Uşa se deschise şi cavalerul reapăru.

Aymer îl privi mâniat.

— Tunete şi trăsnete, Matthew! Descotoroseşte-te de ei!

— Nu-i vorba de cerşetori, seniore. A sosit sir Ralph de Monthermer. A prins doi oameni de-ai lui Bruce.

Aymer şi Humphrey se priviră. În clipa următoare amândoi porneau spre uşă.

Haosul era la el acasă în curtea plină de gunoaie şi vuind de zgomotul lucrătorilor ce munceau pe schele. Ieşind din clădire pe urmele lui Aymer, Humphrey zări un grup de călăreţi descălecând în faţa grajdurilor. Picioarele cailor erau împroşcate cu noroi. Printre călăreţi se număra şi Ralph de Monthermer. Mantia galbenă a contelui de Gloucester, cu blazonul ei înfăţişând un vultur verde, era o pată de culoare în după-amiaza mohorâtă. Humphrey şi Aymer traversară curtea către el, ridicându-şi glugile mantiilor ca să se apere de ploaie şi plescăind cu cizmele prin bălţoace.

Auzindu-i că se apropie Ralph, se întoarse şi o expresie de surprindere şi încântare se ivi pe chipul lui prelung şi supt, încadrat de barbă.

— Sir Humphrey, nu ştiam c-o să te găsesc aici. Mă bucur să te văd, frate! zise el, întinzând mâna.

Humphrey i-o strânse, dar Aymer interveni, brutal în nerăbdarea sa.

— Ce veşti ai de la Turnberry, sir Ralph? întrebă el privind peste umărul celuilalt. Ai prizonieri?

Humphrey observă răceala ce se ivise pe chipul lui Ralph, dar contele îşi chemă trupa şi cinci soldaţi se apropiară escortând doi bărbaţi şi ducând de căpăstru un cal de povară. Animalul avea nişte desagi largi prinşi de o parte şi de alta şi orice se afla înăuntru făcea să se întindă pânza udă. Humphrey îi cercetă pe cei doi captivi. Unul îi înfruntă privirea sfidător, în ciuda vânătăilor de pe faţă. Celălalt, cei mai tânăr, îşi ţinea ochii în pământ şi tresări când oamenii lui Ralph îl îmbrânciră dinaintea lui Aymer. Humphrey nu-l cunoştea pe niciunul dintre ei.

Evident nici Aymer, care îşi făcu nemulţumirea simţită în ton.

— Mi s-a spus că e vorba de oamenii lui Bruce?

Ralph făcu semn din cap şi unul dintre cavalerii săi trase la o parte mantia zdrenţuită a prizonierului sfidător, dând la iveală o tunică. Albă cândva, era acoperită de straturi de sânge şi praf. Ochii lui Humphrey poposiră pe V-ul răsturnat de culoare roşie ce abia se vedea din cauza murdăriei.

— Una dintre patrulele mele i-a prins la sud de Carrick. Arată-le! îi zise Ralph omului ce ducea calul de povară.

Bărbatul se supuse, dezlegând unul dintre saci. Ploaia îi răpăia pe trup în timp îşi ducea sarcina la îndeplinire. Humphrey îşi ridică privirea şi observă că se întunecase şi mai tare cerul. Nori joşi şi ameninţători goneau iute pe deasupra capului. În timp ce omul lui Ralph cobora desagile cu ajutorul unui camarad, pânza plesni. Sub privirile lui Humphrey şi Aymer un şuvoi strălucitor de argint se revărsă în noroiul curţii.

— Cred că adunau arenda pentru Bruce, zise Ralph, întorcându-se către ei în timp ce oamenii lui se chinuiau să pună capăt revărsării.

La vederea monedelor, pe chipul lui Aymer se ivise o expresie lacomă.

— Atunci trebuie să ştie unde s-a stabilit. Îşi abătu privirea asupra prizonierilor: Spuneţi-mi, unde e stăpânul vostru! Unde-i Bruce?

Bătrânul înfruntă privirea cruntă a lui Aymer cu ochi mijiţi de ură.

— O să vă sune ceasul, englezilor! Pieirea voastră se apropie! Când regele vostru cel lacom va muri, ne vom lua înapoi pământul. Asta e adevărata profeţie a lui Merlin!

Humphrey îl privi uluit pe bărbat, şocat de vehemenţa din glasul acestuia.

Ralph încuviinţă sumbru:

— Numai asta spune de când l-am prins. Dar nimic mai folositor de-atât, din păcate.

Se strânse şi îşi vârî capul între umeri, căci ploaia se transformase pe neaşteptate în grindină, căzând cu forţă în jurul lor şi acoperind pământul cu un strat alb.

Servitorii care străbăteau curtea cu treburi se repeziră la adăpostul clădirilor. Bubuitul sonor al unui tunet acoperi ciocăniturile lucrătorilor. Un fulger străbătu cerul întunecat.

Aymer îi făcu semn lui Matthew, ridicându-şi vocea ca să se facă auzit în ciuda furtunii.

— Închide-i! O să-i interogăm noi!

În timp ce cavalerul îi conducea pe oamenii lui Ralph către cazarmă, silindu-i pe cei doi prizonieri să mărşăluiască între ei, Aymer se întoarse către conte.

— Majordomul meu o să-ţi arate unde poţi dormi la noapte.

— Îl conduc eu, interveni Humphrey.

Aymer se încruntă.

— Nu vrei să mă ajuţi să-i interoghez?

— Îmi trebuie ceva din camera mea. O să vin şi eu în curând.

— Cum vrei.

Aymer se răsuci pe călcâie şi porni către cazarmă pe urmele prizonierilor.

Când Humphrey îl conduse la adăpost, Ralph oftă uşurat.

— Afară zici că-i sfârşitul lumii.

Îşi coborî gluga şi îşi trecu o mână prin părul ud, împrăştiind stropi de ploaie.

— Aymer devine stăpân peste un micuţ regat, nu-i aşa? Numai coroana zici că-i lipseşte.

Humphrey tresări. Îşi dădu seama că, preocupat de izbucnirea prizonierului, nu auzise spusele lui Ralph. Când prietenul său repetă, Humphrey râse sec.

— Aşa-i. Dar dacă poate cineva să-i facă pe oamenii ăia să vorbească, Aymer e acela. Nu poţi să-l acuzi că nu ştie să fie convingător.

Ralph încuviinţă scurt, fără urmă de zâmbet.

Între Ralph şi Aymer nu era mare dragoste. Cu trei ani în urmă, Aymer îi spusese regelui că Ralph avea o aventură cu fiica sa, dezvăluire în urma căreia Ralph fusese azvârlit în temniţă. În cele din urmă soarta îi surâsese, căci, implorat de Joan, Edward le permisese în cele din urmă să se căsătorească şi, prin soţia sa, Ralph devenise conte de Gloucester. Dar nu-i iertase niciodată trădarea lui Aymer.

— Eşti de mult aici?

— De câteva săptămâni, răspunse Humphrey în timp ce îl conducea printr-un coridor întunecos. Doi servitori trecură zoriţi pe lângă ei, înclinând din cap dinaintea celor doi baroni.

— Regele m-a trimis aici după ce a primit veştile despre flota lui Bruce.

— Soţia mea e în continuare cu el la Lanercost?

Humphrey încuviinţă.

— Joan m-a rugat să-ţi spun că se roagă pentru tine.

Ralph zâmbi.

— Se simte bine?

— Când am plecat, suferea de febră, dar era într-o dispoziţie bună.

— Îi merge bine în compania prinţului, răspunse Humphrey precaut.

Nu se îndoia că Ralph avea să afle în curând despre scandalul ce zguduise Curtea regală, dar nu era nevoie să pună paie pe foc bârfind.

— Au fost nişte probleme cu Piers Gaveston, dar cred că le-am depăşit de-acum. Gilbert pare să fi devenit prieten la cataramă cu nepotul meu, Henry.

— Doamne, când mă gândesc la tinerii ăştia mă simt bătrân! zise Ralph clătinând din cap. Mi se pare c-a trecut un veac de când am fost în locul lor: Cavaleri ai Dragonului.

Humphrey se opri în faţa unei uşi.

— Ar trebui să-ţi placă aici.

Ralph şovăi, schimbându-se la faţă.

— Humphrey, te întrebi vreodată cum ar fi fost vieţile noastre acum dacă Edward l-ar fi lăsat pe Robert să ia tronul Scoţiei câtă vreme încă ne era credincios? Oare Gilbert şi Henry vor trăi să apuce pacea, sau acesta va deveni şi războiul lor? Împinse uşa, cu fruntea încruntată. Când se va termina?

Humphrey nu răspunse. Se gândi la rege în Lanercost, conducând războiul de pe patul de moarte, şi cum la fiecare ordin de pe buzele sale încă un bărbat urca pe eşafod, încă un fiu al unei mame era ucis pe câmpul de luptă. Într-adevăr, când avea să se sfârşească?

— O să spun să ţi se aducă vin şi mâncare.

Lăsându-l pe Ralph să se instaleze, Humphrey îşi continuă drumul către camera sa. Intră şi închise uşa chiar în clipa când un tunet bubui, făcând să zornăie geamurile. În încăpere era întuneric, din foc nu mai rămăsese decât cenuşa. Se apropie de unul dintre cufere, se lăsă pe vine în faţa lui şi îl deschise. Răscoli hainele dinăuntru până ce degetele sale dădură de o carte legată în piele. Când o scoase, literele de aur de pe copertă scânteiară.

Profeţia lui Merlin
Geoffrey de Monmouth

Humphrey ştia pe de rost traducerea *Celei din urmă profeţii* găsite de rege la Nefyn, dar, deşi citise cartea de câteva ori, pe celelalte consemnate de Monmouth le ştia mai puţin. Însă, în timp ce mătura paginile cu privirea, ştia deja în sinea lui că nu va găsi acolo cuvintele rostite de prizonier. O asemenea profeţie ar fi ţinut-o minte. Oare Robert îşi folosea cunoştinţele despre viziunile lui Merlin, dobândite pe când era Cavaler al Dragonului, ca să răspândească o nouă credinţă în rândurile susţinătorilor săi? Sau avea legătură cu textul străvechi ce dispăruse din sipetul său?

Auzi paşi zoriţi traversând camera în spatele lui, dar înainte să se întoarcă cineva îl înhăţase pe la spate. Humphrey înţepeni simţind lama ce-i apăsa gâtlejul.

— Scoate un sunet şi-o să te ucid!

CONACUL BURSTWICK, ANGLIA
1307

Elizabeth se înţepă cu acul şi tresări. Îşi ridică degetul şi contemplă stropul de sânge ce înflorea în vârful lui. Îl supse grăbită şi continuă să petreacă firul de mătase albastră prin pătratul de bumbac, cu degete stângace din lipsa exerciţiului. Scrisul era dezordonat, dar nu avea timp să-l facă să fie elegant. Cu o săptămână în urmă, după luni de rugăminţi, îi permiseseră în sfârşit să capete ustensile pentru brodat vreme de o oră pe săptămână. Acest răgaz era aproape pe terminate. Inima ei părea să numere clipele rămase.

În ultimele şase luni petrecute în această încăpere strâmtă, timpul căpătase altă însemnătate pentru Elizabeth. În primele săptămâni de la încarcerare se întinsese nesfârşit înaintea ei, fiecare zi lungă cât o eternitate. Pereţii văruiţi ai închisorii ei mobilate numai cu un pat tare, o masă şi un scaun păreau să se contracte până când devenea convinsă că o vor strivi. În acele prime zile, după ce frica de a nu fi rănită o părăsise şi îşi dăduse seama că era posibil să stea în această încăpere, vie şi nevătămată, până la moarte, îşi ieşise din minţi şi se aruncase asupra uşii, urlând şi lovind-o cu pumnii. Acum timpul era o singură zi, repetată iar şi iar fără alte variaţii decât succesiunea lentă a anotimpurilor pe care o urmărea printre şipcile obloanelor ferestrei ce dădea către câmpuri şi către o pădure îndepărtată.

Înfigând şi scoţând acul din pânză, Elizabeth se gândi la toate momentele din copilăria ei când îşi implorase tatăl să o lase să intre la mănăstire. Îşi dorise cu disperare o viaţă de tăcere şi rugăciune în faţa perspectivei căsătoriei cu un nobil mai vârstnic, a cărui soţie murise născând încă unul din numeroşii săi copii. Fusese atât de disperată, încât fugise cu Robert, sperând că el o va salva de acest viitor. Soarta era o stăpână crudă. Nu numai că Elizabeth se pomenise prizoniera unei căsnicii nefericite, dar acum, în cele din urmă, i se îndeplinise dorinţa: o viaţă de singurătate unde singura ei ocupaţie era rugăciunea.

Termină ultimele două litere, reteză firul cu dinţii şi îl înnodă. Răsucind pătratul de olandă, citi cuvintele brodate:

Tată, te rog, ajută-mă! *Fiica ta iubitoare.*

Pe culoar răsunară paşi. Elizabeth legă zorită laolaltă cele patru capete ale pânzei. Nu era un adevărat adăpost faţă de ochii curioşi, dar spera că darul împreună cu care o trimitea avea să ajungă pentru a cumpăra tăcerea purtătorului, chiar dacă nu i-ar fi înfrânat curiozitatea.

Când paşii se opriră dinaintea uşii, Elizabeth îşi smulse din deget verigheta, cercul de aur cu piatra lui lucitoare de rubin. Îşi aminti că Marjorie o întrebase cândva de ce femeile purtau verighetele pe acel deget anume şi că îi răspunsese că vena ce trecea pe acolo ajungea la inimă. Privind-o aşternută în palma ei, simţi un uşor regret. Mereu crezuse că în ea vena aceea era rece, dar acum, că îşi scosese inelul din deget, îi simţi lipsa şi se gândi la Robert. O cheie zăngăni în broască. Elizabeth strânse în pumn inelul şi broderia. Trebuia s-o facă, în ciuda pierderii şi a riscului. Nu numai de dragul ei. Închisoarea ei era plictisitoare, dar chinurile prin care treceau Marjorie, Mary şi Isabel erau probabil cumplite. Avea să le ajute dacă putea.

Uşa se deschise şi se ivi o tânără femeie ducând o tavă. Elizabeth îşi încleştă uşurată pumnul cu inelul. Era Lucy, nu Maud. Camerista închise uşa după ea, ţinând tava cu o singură mână, în timp ce încuia cu o cheie prinsă la cingătoare cu o cordeluţă.

Lucy înclină din cap către Elizabeth, cu un mic zâmbet în colţurile gurii.

— Doamnă!

Fiecare cuvânt şi fiecare umbră de zâmbet din partea tinerei cameriste erau o victorie pentru Elizabeth. Când se aflase în Lanercost, îl implorase pe rege să le permită servitoarelor ei, Judith şi Lora, să îi rămână alături, dar acesta decisese ca femeilor care aveau să o servească să le fie interzis să îi zâmbească sau să-i vorbească. Maud respectase întocmai ordinele regelui, dar în ultimele câteva luni Lucy începuse să se dezgheţe.

— Cum îţi merge azi, Lucy?

Servitoarea îi aruncă o căutătură stânjenită şi înclină din cap.

— Bine, doamna mea.

Elizabeth o privi cum lasă pe masă tava pe care se aflau un castron cu o fiertură cafenie, o bucată de pâine şi un pocal în care ştia că se află vin diluat cu apă.

— Şi fiul tău? Îi e mai bine?

Lucy îşi ridică privirea şi-i zâmbi, fără să vrea.

— O, da, doamnă, mult mai bine!

Elizabeth traversă încăperea încet, apropiindu-se de tavă. În ultima clipă se întoarse către Lucy. Apucând-o de mână, îi îndesă în palmă pânza

şifonată şi inelul.

— Lucy, te implor, trimite-i asta tatii, în Irlanda!

Camerista dădu înapoi privind alarmată pânza şi inelul cuibărite acum în palma ei.

— Inelul o să fie de ajuns ca să plăteşti pe cineva care să ducă pânza asta la castelul Ballymote şi să te răsplătească pentru osteneală. Trebuie numai să găseşti pe cineva dornic să o ia. Cineva de încredere.

— Doamnă...

— Dacă fiul tău se va mai îmbolnăvi, o să ai bani de doctorii.

Elizabeth îndoi degetele lui Lucy în jurul inelului.

Camerista o privi îngrozită, dar pumnul ei rămase închis.

Capitolul 27

VALEA TROOLULUI, SCOŢIA
1307

Larma bătăliei umplea valea. Strigăte stinse se auzeau dincolo de zăngănitul armelor. Robert asculta ecourile ce se ridicau din adâncuri, încercând să înţeleagă ce însemna fiecare dintre aceste sunete discordante.

Potopul trecuse, lăsând culmile stâncoase învăluite într-o ceaţă deasă ca o supă. În faţa lui, panta se pierdea în negură. În locurile de unde oamenii săi urniseră bolovanii, solul ud era brăzdat de răni întunecate. În spatele lui un stindard era înfipt în pământ. Nu mai avea de mult stindardul regal, lăsat în păstrarea lui Wishart, dar înainte ca Robert să plece din Barra, Christiana îi dăduse acest înlocuitor. O fi fost din pânză şi nu din mătase, vopsit galben cu ajutorul şofranului şi cu un leu roşu brodat la repezeală, dar era un simbol puternic, menit să vestească reîntoarcerea sa.

Cu două săptămâni în urmă, când pusese piciorul pe ţărmul Carrickului, Robert trimisese imediat iscoade în Galloway, ştiind că, dacă nu termina ce fuseseră trimişi să facă Donough şi oamenii din Antrim, avea să aibă în permanenţă spatele ameninţat imediat ce şi-ar fi îndreptat atenţia către englezii din Turnberry şi Ayr. Iscoadele reveniseră cu vestea neplăcută că lui Dungal MacDougall i se alăturase o considerabilă forţă engleză. Lăsându-şi flota ancorată lângă Arran sub comanda lui Lachlan şi poruncindu-le oamenilor săi de încredere să înceapă să adune arendele din

Carrick, bani necesari pentru a-i face o primă plată căpeteniei celei lacome, Robert îşi condusese grosul armatei prin văioage tainice şi trecători înzăpezite, aflate pe înălţimi, până pe pământurile duşmanului.

După morţii şi răniţii de la Turnberry şi fără forţa deplină a galloglaşilor lui Lachlan, oastea lui era redusă la şase sute de oameni, toţi pe jos. Iscoadele sale estimaseră că trupele lui MacDougall, întărite de cele engleze, numărau cam două mii de soldaţi. O înfruntare deschisă părea fără speranţă, dar peisajul sălbatic al Gallowayului oferea propriul lui arsenal ucigător, sub formă de munţi presăraţi cu bolovani şi pante împădurite. Amintindu-şi de atacurile fulgerătoare ale rebelilor galezi în Snowdon şi de ambuscadele lui William Wallace în pădure, Robert făcuse un plan şi-i trimisese pe Neil Campbell şi pe James Douglas să atragă inamicul în cursă.

Aflat lângă el, Fionn scânci încet, simţindu-i încordarea. Robert privi către Edward, care stătea alături de Angus MacDonald şi de micul grup de oameni ce rămăsese aici sus, cu el, aşteptând cu toţii în tăcere. Întâlnindu-i privirea, fratele lui se apropie.

— Ar trebui să fiu acolo jos, cu ei, murmură Robert.

Edward şovăi, apoi clătină din cap.

— După cum zicea şi sir James, de acum încolo trebuie să-ţi alegi cu grijă bătăliile. Unele atacuri va trebui să le conduci, dar pe altele va trebui să le dirijezi de la distanţă. Eşti prea de preţ ca să te pierdem.

Robert surprinse încordarea din tonul lui Edward. Ştia că fratele său, nerăbdător să se răzbune pe MacDougall, îşi dorea din tot sufletul să se alăture oştii trimise în văioagă pe urma bolovanilor, dar Robert pierduse trei fraţi în numai şase luni. Nu putuse îndura gândul de a rămâne şi fără Edward. Acum însă, ascultând vuietul bătăliei de dedesubt, se întrebă tulburat dacă urmaşe sfatul lui James Stewart de a evita linia întâi pentru că era de acord cu el sau dacă, după ce scăpase ca prin urechile acului la Turnberry, îşi pierduse curajul. În fond celelalte sfaturi ale Înaltului Intendent nu le urmase.

Înainte să plece din Barra ca să-şi adune oamenii, James încercase din nou să-l convingă să rămână în insule până la moartea regelui Edward. Robert refuzase, insistând că, cu cât englezilor li se permitea să rămână în Scoţia mai mult, cu atât mai greu de dezrădăcinat aveau să fie. Poate că familia lui mai putea fi eliberată în schimbul lui Henry Percy, dar pentru eliberarea regatului său avea să fie nevoie de forţa armelor.

Odată cu amintirea lui Percy, gândul îl duse pe Robert la Alexander Seton, o altă decizie asupra căreia începuse să aibă îndoieli.

— Aţi auzit? zise Angus MacDonald, ivindu-se lângă el cu cojocul său negru, miţos, perlat de ploaie.

— Da! zise brusc Edward.

Robert auzi şi el uralele ce se înălţau din străfundul văii. Sunetele se stinseră încet şi peste valea Troolului se lăsă liniştea. Bărbaţii se priviră, dar nu rostiră o vorbă, în timp ce teama şi nerăbdarea se războiau în sufletele lor.

Ceva mai târziu auziră foşnetele şi trosnetele tufişurilor. Din ceaţă începură să răsară pe rând siluete. Cei din jurul regelui îşi trăseseră spadele din teacă, dar le vârâră la loc, recunoscându-şi compatrioţii. În curând numărul acestora spori pe măsură ce din ceaţă se iveau tot mai mulţi bărbaţi gâfâind epuizaţi, cu hainele îmbibate de sânge şi ploaie. Câţiva duceau mănunchiuri de suliţe şi spade, iar alţii burdufuri de vin, mantii şi cizme luate de la duşmani. Câţiva îşi cărau camarazii răniţi. Însă toţi purtau victoria înscrisă pe feţele lor ostenite, dar triumfătoare.

Robert îl zări pe Ruarie, fratele lui Lachlan, în mijlocul unui grup de galloglaşi, ducându-şi pe umărul lat securea cu lama picurând de sânge. Iată-l şi pe Cormac, cu o expresie feroce şi triumfătoare, şi pe James Douglas târând după el un tânăr cu părul nisipiu. Când Neil Campbell răsări şi el din ceaţă alături de Gilbert de la Hay şi Malcolm de Lennox, Robert le ieşi înainte, copleşit de uşurare.

— Gata, Maiestate! zise Neil înclinându-se dinaintea regelui său. Englezii au fost înfrânţi.

— Mulţi au fost ucişi sau doborâţi din şa de bolovani, zise Gilbert între două guri de aer. Credem că am omorât cam jumătate dintre ei.

Zâmbi larg, ştergându-şi cu braţul sudoarea de pe frunte.

— MacDougall? interveni Edward, care se ivise lângă Robert.

Malcolm de Lennox clătină din cap.

— Oamenii din Galloway erau mai în sudul văii, urmându-i pe englezi pe jos. Cavalerii mei i-au zărit cum fugeau.

— Un timp lupta a fost cruntă, Maiestate, zise Neil. N-am avut cum să îi urmărim pe Dezmoşteniţi sau pe englezii care au reuşit să scape.

— Ar trebui să pornim pe urmele lor, zise imediat Edward, întorcându-se către Robert.

Cormac, care auzise discuţia, se apropie. Îl privi nerăbdător pe Robert, sperând în mod evident că regele va accepta.

Robert rămase tăcut câteva clipe: dorinţa de a răzbuna moartea fraţilor săi şi a lordului Donough se lupta în sufletul lui cu nevoia de a-şi păstra capul limpede.

— Nu, zise el în cele din urmă. Dacă părăsim valea Troolului pe urmele lui MacDougall, o să pătrundem pe teritoriul lui, unde vom fi vulnerabili. Chiar dacă şi-a pierdut jumătate din oameni duşmanul tot e mai numeros ca noi. Dar dacă pornim acum, cât încă nu s-a regrupat, avem şansa să-i lovim pe englezi în nord cât timp ameninţarea din spatele nostru e considerabil împuţinată.

— Frate! începu Edward.

Robert însă nu-l asculta. Îl zărise pe James Douglas, care îl lăsase jos pe tânărul cu păr nisipiu pe care îl cărase până aici şi acum veghea asupra lui cu spada trasă. Cu o tresărire, Robert îşi dădu seama că tânărul era nepotul lui, Thomas Randolph, căzut prizonier cu un an în urmă în pădurea Methven. Uluit porni către el.

Văzând încotro se uita, Neil îl prinse de mână.

— Sire, murmură el, nepotul tău a fost prins cu spada în mână, luptând de partea englezilor.

Robert se încruntă, dar trecu pe lângă Neil şi se apropie de locul unde tânărul stătea în genunchi, ţinându-se de coaste cu chipul schimonosit de durere.

Când Robert se apropie, Thomas îşi înălţă capul. Chipul îi fu năpădit de spaimă, apoi se închise în sine şi privi în altă parte.

James Douglas se dădu în lături, ţinându-şi în continuare spada îndreptată asupra tânărului.

— Nu-i cazul de atâta asprime, domnişorule James, zise Robert sever. E ruda mea.

James îşi coborî arma, dar rămase pe poziţii.

— Maiestate, a recunoscut că englezii l-au eliberat în schimbul promisiunii de a-i sluji regelui lor.

Robert îşi privi nepotul.

— Un vicleşug izbutit, fără îndoială, ca să îşi câştige libertatea.

Acum Thomas îşi ridică privirea. Era cenuşiu la faţă, cu excepţia a două pete roşii pe obraji.

— Mi-au spus că te ascunzi în sălbăticie, că ţi-e prea ruşine de ceea ce i-ai făcut lui John Comyn ca să-ţi mai arăţi faţa! Au spus că până şi compatrioţii tăi te-au respins cu zecile, că însuşi Dumnezeu şi-a întors faţa de la tine, nemaiputând să privească un fiu cândva iubit care a asasinat un alt om cu sânge rece!

Sudoarea îi picura de pe nas.

— Am stat luni întregi în închisorile lor şi am refuzat să-i ascult când te numeau laş! Mi-am spus că englezii minţeau susţinând că nu eşti nimic mai mult decât un tâlhar, un proscris care nu are curaj să-i înfrunte în câmp deschis. Când am luat spada din mâinile regelui, am făcut-o pentru că voiam să revin acasă şi să le demonstrez că s-au înşelat. Dar acum văd că aveau dreptate!

— Thomas...

— I-am adus pe oamenii tatii să lupte pentru tine la Methven şi ţi-am jurat credinţă! M-ai abandonat acolo! strigă Thomas. Te-am văzut trecând călare chiar pe lângă mine!

Se apucă mai strâns de coaste, cu un icnet de durere.

— Şi acum stai în ascunzătoare, în timp ce oamenii luptă în locul tău!

Robert simţi ruşinea arzându-l ca un fier înroşit, auzind cum păcatele şi spaimele lui secrete se revărsau din gura nepotului său, condamnându-l aici, pe acest deal, în faţa oamenilor săi. Se gândi la David de Atholl şi la toţi cei ce se alăturaseră duşmanilor săi. Se gândi la toţi cei care muriseră pentru el şi la toţi cei pe care-i lăsase în urmă. Câţi dintre ei îl blestemau acum din temniţele lor? Pentru o clipă şovăi copleşit de vinovăţie, dar îl zări pe Cormac al cărui chip încă mai purta urmele luptei din Stranraer.

— Oamenii regelui ţi-au spus cumva ce le-au făcut fraţilor mei? îl întrebă el pe Thomas cu voce joasă. Ce le-au făcut soţiei mele şi mamei tale? Ţi-au spus că au ars Turnberry şi au trecut fete şi femei prin spadă? Că i-au închis pe Robert Wishart şi pe William Lamberton şi-i ţin în fiare, deşi sunt preoţi?

Vocea i se înălţă, răguşită de emoţie:

— Ţi-au spus că l-au spânzurat pe James de Atholl, iar pe Niall, unchiul tău, l-au ridicat în ştreang numai ca să-l dea jos viu şi să bucure mulţimea cu spaima sa în timp ce-i puneau gâtul pe butuc? Sau că tatăl meu adoptiv a îngenuncheat cerându-i milă lui Dungal MacDougall, care i-a luat viaţa cu mai multă cruzime decât am făcut eu cu Comyn? Ţi-au spus englezii că regele mi-a închis în cuşcă fata, ca pe un animal? Răspunde-mi, fir-ai să fii! Astea ţi le-au spus?!

Thomas îşi feri ochii de mânia lui Robert. Îşi lăsă capul în piept.

Robert îl mai privi un moment.

— Ţineţi-l sub pază!

Întorcându-se pe călcâie, urcă din nou dealul până la stindard, în timp ce mulţimea se despărţea dinaintea lui.

— Pregătiţi-vă cu toţii! Pornim spre nord!

AYR, SCOŢIA
1307

Humphrey încremeni, simţind atingerea rece a pumnalului pe gât. Odată şocul trecut, instinctul îi dicta să se lupte, dar oricine îl imobilizase era puternic, simţea asta în încordarea braţului ce-i cuprinsese pieptul. În lumina unui fulger zări o imagine în fereastra îmbrobonată de ploaie. Se văzu pe sine şi, dincolo de umărul său, un bărbat într-o mantie cu glugă sub care se zărea un chip aspru, disperat. Era Alexander Seton. Humphrey îl văzuse ultima oară pe lordul din Lothianul de Est când oamenii prinţului Edward îl luaseră de pe câmpul de luptă din Lorn.

— Ce vrei de la mine, Alexander?

La auzul numelui, lordul înţepeni, dar îi vorbi cu o voce aspră, poruncitoare:

— Ştiu unde e Robert Bruce!

— Poate ar trebui să-i spui lui sir Aymer. El e cel care te-a eliberat pentru asta.

Humphrey păstră tonul calm, deşi la auzul acestei veşti inima îşi iuţise bătăile. Se întrebă cum pătrunsese Alexander aici, dar ciocăniturile de afară îi amintiră că în cazarmă domnea haosul. Nu era greu să-ţi imaginezi cum putea cineva să se furişeze înăuntru neobservat şi să facă un senator să-i dezvăluie unde sunt camerele sale.

— N-am încredere în Aymer.

— Bine. Spune-mi mie atunci.

— O s-o fac după eliberarea vărului meu.

Humphrey îşi dădu seama că Alexander nu aflase încă despre execuţia lui Christopher. Asta însemna că Robert nu ştia ce se petrecuse cu familia sa, că dorinţa lui Edward de a-l face să sufere nu se împlinise încă?

— Asta o să dureze, începu el trăgând de timp. De unde ştiu eu că Robert n-o să plece de acolo înainte de eliberarea vărului tău?

Reflecţia lui Alexander în fereastră miji ochii.

— Ştiu unde e baza lui, unde se va retrage când va pleca de pe continent. Unde e ancorată flota lui. O să îţi spun asta în schimbul libertăţii vărului meu.

Mintea lui Humphrey gonea. Deci acum Robert era pe uscat?

— De unde ştii?

— Pentru că m-a trimis de acolo cu un mesaj.

Humphrey se întrebă îngrijorat dacă mesajul nu urma să-i fie transmis de lama care-i apăsa beregata.

— Robert l-a prins pe Henry Percy, continuă Alexander. A vrut să-ţi spun că e dispus să-l schimbe pe soţia, fiica şi surorile sale. Dar eu nu de asta am venit. Eu îl vreau pe vărul meu.

— Înţeleg. Ca dovadă a bunei tale credinţe, spune-mi unde e Robert acum.

Alexander şovăi.

— Undeva pe coasta de vest. Punea la cale un atac când am plecat, dar n-am fost în compania lui decât o noapte, prea puţin ca să aflu amănunte.

Ochii lui Humphrey poposiră pe cartea care zăcea pe podea, la picioarele lui, unde o scăpase.

— Ai auzit ceva despre o profeţie – o viziune pe care a avut-o Merlin – în care galezii şi irlandezii se vor ridica împotriva noastră alături de scoţieni?

Alexander nu răspunse.

Humphrey simţea bătăile iuţi ale inimii celuilalt, lipită de spinarea sa.

— Spune-mi! insistă el. Şi o să-ţi dau ceea ce vrei.

— Da, zise Alexander. Am auzit-o chiar de la Robert. În noaptea dinaintea plecării mele le-a spus oamenilor lui că era profeţia pe care i-o furase lui Edward. A spus că regele o ţinea ascunsă pentru că nu voia să ştie nimeni că îi prevestea moartea şi că, odată cu asta, britanii îşi vor revendica pământurile. Plănuieşte să trimită mesageri care să-i vestească pe galezi şi irlandezi.

Humphrey surprinse nota de cinism din vocea lui Alexander.

— Nu crezi în ea?

— Îmi amintesc ce a spus Robert când a părăsit serviciul lui Edward. Ne-a povestit nouă, apropiaţilor săi, că sipetul pe care îl luase de la Westminster era gol. Că nu era nicio profeţie. Orice spune acum e ca să audă noii lui partizani. Toţi nerozii ăia habar n-au c-o să-i conducă drept în iad!

Cuvintele lui Alexander îl zguduiră pe Humphrey. Se înfioră. Atingerea lamei îl readuse la realitate.

— Ţi-am spus mai mult decât trebuia ca să-mi dovedesc buna credinţă. E rândul tău. Vreau ca vărul meu să fie dus pe fosta mea proprietate din Seton. Acolo e o capelă, unde îl veţi lăsa de acum într-o săptămână. Poţi trimite un om de-al tău cu tine, dar numai unul. Când o să-mi văd vărul teafăr, o să-i spun omului tău unde e baza lui Bruce.

Gânduri se învolburau în mintea lui Humphrey: se gândea la cei doi prizonieri pregătiţi pentru interogatoriu şi la Aymer şi la Ralph, vărul regelui şi ginerele acestuia, ambii neşovăitori în loialitatea lor. Poate că prizonierii aveau să trădeze locul unde era baza lui Robert sau poate nu, dar oricum Humphrey ştia că îşi dorea mai mult decât numele unui loc. Voia adevărul.

— Vreau să îţi continui jocul pe lângă Bruce. Spune-i că sunt de acord să negociem un schimb de prizonieri şi că vreau să-l aducă la discuţii pe Henry Percy. Spune-i că...

— Nu eşti în postura de a pune condiţii, mârâi Alexander.

Îl apucă pe Humphrey de păr şi-i trase capul pe spate, crestându-i gâtul cu pumnalul şi făcând să curgă un firişor de sânge.

— Să nu crezi că nu pot să te ucid şi să mă duc la altcineva cu oferta mea!

Cineva ciocăni la uşă. Atenţia lui Alexander fu distrasă numai pentru o clipă, dar Humphrey nici nu avea nevoie de mai mult. Prinse braţul bărbatului şi şi-l îndepărtă de gât, răsucindu-i încheietura până ce Alexander şuieră şi scăpă pumnalul. În timp ce lama cădea zăngănind pe podea, Humphrey îl lovi cu genunchiul în stomac. Alexander căzu în genunchi icnind şi Humphrey îi răsuci dureros braţul.

— Sir Humphrey? răsună de dincolo de uşă glasul unui bărbat.

Era scutierul său, Hugh. Apucând pumnalul de pe podea, Humphrey îl lipi de beregata lui Alexander.

— Acceptă-mi oferta şi o să capeţi ce vrei, murmură el. Refuză-mă şi jur pe Dumnezeu că după ce o să te ucid o să mă duc la Bewick şi o să mă răzbun şi pe vărul tău!

— Domnule? Sunteţi teafăr?

Alexander îşi ridică spre Humphrey ochii negri plini de durere şi disperare. Încuviinţă.

— N-am nimic, Hugh! strigă Humphrey.

Capitolul 28

LOUDOUN HILL, SCOŢIA
1307

Din valea Troolului porniră spre nord, călătorind prin lande pustii şi bătute de vânturi, urmând cursurile şerpuite ale unor râuri de pietriş ascunse între dealuri. În jurul lor ţinutul se desprindea din ghearele crude ale iernii, în aer se simţea căldura, iar în pământ viaţa renăştea, cu noi ofrande în păduri şi pe câmpii. Adunaţi seara în jurul focurilor de tabără, ospătându-se cu carne pentru prima oară după săptămâni întregi, oamenii retrăiau ambuscada lor asupra englezilor, reconfortaţi de remarcabila lor victorie. Mulţi vorbeau despre viziunea lui Merlin, crezând că triumful lor în ciuda sorţilor potrivnici era o dovadă a adevărului ei. Robert şi apropiaţii lui, care ştiau adevărul despre profeţie şi originile ei, nu descurajară aceste speculaţii.

Lângă Carrick, în inima pădurii din spatele castelului lui Bruce de la *loch* Doon, ocupat de englezi, îşi aşezară tabăra douăsprezece zile, timp în care Robert trimise mesageri în comitatul său, în locurile unde trebuiau să se adune, în aşteptarea veştii, cei însărcinaţi să-i colecteze taxele. Reveniră la el unul câte unul, cărând cărucioare încărcate cu saci de bani şi provizii sau conducând de frâu cai de povară cocoşaţi sub greutatea monedelor de la arendaşii nerăbdători să afle veşti de la lordul lor de mult dispărut. Unii erau chiar însoţiţi de tineri scutieri veniţi de la castelele vasalilor lui Robert, nerăbdători să se alăture oştii regelui, laolaltă cu fermieri, păstori, văcari şi pescari. Dar nu tot ce sosea dinspre Carrick era bine-venit.

Pe lângă vestea pierderii a doi dintre oamenii săi, prinşi de soldaţii inamici lângă Turnberry, veniră şi veşti despre uşi trântite în nasul colectorilor de taxe şi despre teama şi suspiciunea ce se răspândeau în rândul arendaşilor săi. Mulţi dintre cei care reveniseră la casele şi aşezările lor după ce fugiseră dinaintea distrugerii provocate de prinţul Edward cu un an în urmă se temeau prea tare să nu-i înfurie pe conducătorii englezi şi nu voiau să-l ajute. Alţii îi purtau pică pentru absenţa lui prelungită, care îi lăsase fără apărare sau ajutor, la mila invadatorilor. Aceste veşti, deşi nu chiar surprinzătoare, îl apăsau pe Robert, al cărui gând stăruia la răbufnirea pătimaşă a lui Thomas Randolph pe pantele văii Troolului. Deşi nepotul său

fusese înşelat de temnicerii săi, care nu îi spuseseră totul, Robert ştia că la temelia ieşirii acestuia se ascundea un adevăr greu de digerat. Dacă nu ar fi fost aşa, atunci nu ar fi existat atâţia dintre compatrioţii săi – nu numai rudele lui Comyn, ci şi propriii lui vasali şi unii precum David de Atholl, pe care îi considerase prieteni – care să se întoarcă împotriva lui.

Cu un an în urmă, în faţa zidurilor Perthului, ştiuse că avea nevoie de o victorie împotriva englezilor pentru a inspira şi alţi oameni să i se alăture şi pentru a-şi curăţa reputaţia pătată de sângele lui John Comyn. Eşuase complet şi toate lunile ce trecuseră de atunci, pe care le petrecuse pe fugă, pierzându-şi tot mai mulţi susţinători, nu făcuseră decât să consolideze în ochii multora dintre supuşii săi acea înfrângere şi eşecul său ca rege şi apărător al poporului. Reuşita sa din valea Troolului era un început, dar o ambuscadă disperată nu era o bază suficientă pentru întoarcerea sa pe tron. William Wallace nu câştigase respectul deplin al nobilimii Scoţiei decât când îi înfruntase pe englezi la Stirling, în câmp deschis, şi învinsese.

Aşa că atunci când cei din urmă oameni din Carrick li se alăturară, aducând vestea că Aymer de Valence plecase să fortifice Ayrul, Robert îşi conduse spre nord oastea lui încropită, ieşind la vedere abia la douăzeci de mile de oraşul ocupat de garnizoana engleză. Aici, în umbra dealului Loudoun, se puse să aştepte, ştiind că nu va trece mult până ce englezii vor prinde de veste despre prezenţa sa.

•

Inamicul fu zărit mai întâi la o milă mai la vest de dealul Loudoun, trădat de scânteierile vârfurilor suliţelor. Apărându-şi ochii de soarele dimineţii, scoţienii îi urmăriră înaintarea de pe poziţia ocupată pe o pajişte largă, în care fuseseră săpate trei şanţuri late, unul după altul, cel din mijloc intersectându-se cu celelalte două, paralele. Mirosul pământului răscolit, încălzit de soarele de mai, umplea văzduhul. Pajiştea era mărginită pe ambele părţi de fâşii de teren mlăştinos, îmbibat de ploile primăverii. În spatele scoţienilor se ridicau abrupte pantele dealului Loudoun, un pinten stâncos ce ţâşnea pe neaşteptate din peisajul acela blând. O urcare dificilă pentru un om aflat pe jos, erau inaccesibile pentru cai şi le ofereau un ultim refugiu la nevoie. Proviziile lor şi veniturile din Carrick fuseseră adăpostite în vârf, sub pază. Lui Robert i s-ar fi părut un loc ideal unde să-şi desfăşoare forţele, să nu fi fost pajiştea însăşi.

Înaltă şi uscată, era terenul perfect pentru cavaleria grea pe care Robert ştia că o vor înfrunta. Dacă nu voia să-şi vadă oamenii călcaţi în picioare,

trebuia să modifice terenul în avantajul său. Cu cinci nopţi în urmă, în timpul unui conciliu cu căpeteniile sale, decisese, urmând sfatul lui Neil Campbell, care luptase alături de Wallace la Stirling, să sape şanţuri care să rupă rândurile cavaleriei engleze, silind-o să se împartă în grupuri mai mici şi mai lipsite de forţă. Tranşeele, la săparea cărora oamenii săi munciseră câteva zile, folosind unelte luate de la fermele din apropiere, dar şi beţe sau chiar mâinile goale, formau bariere pe care duşmanii trebuiau să le treacă, dar îndărătul cărora scoţienii se puteau refugia.

Acum, privind şanţurile, Robert îşi spuse că aceste trei găuri în pământ erau poate tot ce stătea între el şi pieirea sa. Nu avu timp să cugete la înţelepciunea acestei strategii, căci avangarda oştii engleze apăru de-a lungul drumului dinspre vest. Amestecul de culori şi metal se transformă în curând în cai şi oameni, valtrapuri şi tunici. Steguleţe şi stindarde fâlfâiau deasupra şirurilor de cavalerie şi pedestrime. Aveau diferite blazoane, dar cei din frunte arborau, majoritatea, albastrul şi albul casei Pembroke. Umpleau drumul cât vedea Robert cu ochii, un şarpe uriaş apropiindu-se inexorabil de el. Aprecie că erau două-trei mii de oameni.

Dându-şi jos scutul de pe umăr, Robert îşi vârî braţul prin mânerele de pe spatele acestuia. Trase din teacă spada dăruită de Înaltul Intendent, făcând măciulia ei de aur să scânteieze în lumina soarelui, şi coborî panta, pătrunzând în rândurile oştii care-l aştepta, urmat de comandanţii săi. Ajutoare de fermieri cu ochi mari şi cu mâinile încleştate pe suliţe stăteau alături de galloglaşii cu gâturi groase, înarmaţi cu securi şi de cavaleri veterani cu spade în pumnii înzăuaţi. Robert se opri în mijlocul lor, răsucindu-se în cerc ca să se facă auzit de toţi, şi îşi ridică glasul, reamintindu-le de ce se aflau pe acest câmp de luptă.

Le vorbi despre familiile lor: soţii şi copii, mame şi taţi. Le reaminti de casele lor, de ogoarele pe care le lucraseră şi de ţinuturile pe care le iubeau. Invocă spiritele celor care muriseră ca eroi şi martiri, luptându-se cu cei ce voiau să-i zdrobească sub pumnul lor de cuceritori. Andrew Moray, William Douglas, John de Atholl, Christopher Seton, Niall Bruce, William Wallace. Le spuse că toţi aceştia îi priveau din ceruri acum, pe acest câmp de luptă, pe ei, care erau moştenitorii acestui război sângeros, care purtau în sufletele lor torţa înaintaşilor. Le spuse că această torţă era un simbol al onoarei şi curajului şi că vor aprinde cu ea un foc sfânt pe panta acestui deal.

Când termină, merse de-a lungul rândurilor, lovind cu latul spadei în suprafaţa zgâriată a scutului. Căpeteniile sale îl însoţiră, făcând la fel, până

ce zgomotul umplu pajiştea. Robert se opri în spaţiul dintre primul şi al doilea şanţ şi oamenii se răsfirară în jurul lui. Iată-l pe James Douglas, cu hotărârea înscrisă limpede pe chip, aici, atât de aproape de pământurile tatălui său. Alături de el stătea Malcolm de Lennox, cu faţa lui frumoasă suptă şi încercănată după greutăţile îndurate în ultimele luni, dar nu mai puţin hotărât, înconjurat de oamenii săi. Iată-i pe Gilbert de la Hay şi pe Neil Campbell, pe Cormac şi pe Angus MacDonald înconjurat de bravii bărbaţi din insule, înarmaţi cu suliţe şi lănci luate de la englezii morţi în valea Troolului.

Robert le porunci suliţaşilor să se alinieze pe trei rânduri între primul şi al doilea şanţ, apoi înaintă în spatele lor, ridicându-şi gulerul de zale al glugii purtate pe sub coif, în aşa fel încât să-i acopere gâtul şi maxilarul. Renunţase la precauţia pe care i-o recomandase James Stewart şi-şi alungase propriile temeri. Acuzaţiile lui Thomas Randolph treziseră în sufletul lui ceva feroce. Oricare avea să-i fie soarta în această zi, fie că-l aşteptau moartea sau gloria, nimeni n-avea să-l mai numească vreodată laş. Alături de el era fratele său Edward, cu ochii albaştri scânteind de nerăbdare în aşteptarea luptei. Cavaleri din Carrick şi Annandale, care îi slujiseră cu loialitate pe cei doi fraţi de ani buni, se aţineau în apropiere. Deasupra tuturor, ca o strălucire aurie pe cerul primăvăratic, se înălţa stindardul pe care Christiana i-l dăruise lui Robert, ţinut de Nes, a cărui faţă strălucea de mândrie.

Când ajunse la poalele pantei ce ducea spre pajişte, avangarda engleză se răsfiră. În rândurile scoţienilor încordarea spori. Câţiva oameni părăsiră rândurile ca să se uşureze cât timp se mai putea, iar alţii îşi rotiră gâturile şi umerii, răsuciră armele ca să-şi dezmorţească muşchii sau îşi şterseră pe haine palmele transpirate. Insecte roiau în văzduh. Robert zări în depărtare stindardul lui Aymer de Valence şi simţi o picătură de sudoare prelingându-i-se pe gât. Un iepure se ivi pe pajişte şi se puse să ronţăie iarbă, neluându-i în seamă nici pe scoţienii adunaţi în partea de sus, nici pe englezii ce se aliniau mai jos. Deodată tăcerea fu spulberată de chemarea unui corn. Iepurele dispăru în vizuina sa şi un stol de păsări ţâşni din copacii de pe culmea dealului Loudoun.

Cavaleria înaintă prima, într-un şir lung, fără goluri, mânând armăsarii de la pas la trap, apoi la un galop ce făcea pământul să tremure. Scoţienilor li se păru un val uriaş, ridicându-se în întâmpinarea lor într-o furtună de valtrapuri fluturânde, cu alb şi albastru, în timp ce lumina soarelui juca pe

sute de spade. Simţind că solul se cutremură sub el, Robert le strigă oamenilor săi să se ţină bine. Cei din primele rânduri îşi încleştară mâinile pe suliţe: o pădure de ţepi se îndreptă înainte, în timp ce cozile se propteau în pământ. În jurul lor se îngrămădi o mulţime înarmată cu spade, pumnale şi securi. Cornul sună din nou în rândurile cavaleriei engleze, de data asta semnale de avertizare când aceştia ajunseră în vârful pantei şi zăriră brazdele largi şi cafenii ale şanţurilor în poiana ce se întindea dinaintea lor. Flancurile încetiniră, rămânând în urma centrului care acum înainta în formă de vârf de lance, ţintind spaţiul dintre primul şi al doilea şanţ, unde scoţienii se pregătiră de impact.

Scoţând strigăte războinice, cel dintâi val de călăreţi izbi centrul rândurilor scoţiene. Impactul fu brutal. Primele rânduri de scoţieni fură împinse îndărăt, izbindu-se de camarazii lor, unii poticnindu-se, alţii căzând, dar înghesuiala din spatele lor nu-i lăsă să se retragă prea mult. Se înălţară nechezăturile stridente ale cailor care se înfipseră în suliţe. Unii călăreţi fură azvârliţi din şa peste capetele primelor rânduri de scoţieni, căzând în mulţimea din spatele lor. Numai urletele lor se mai înălţară, în timp ce erau ucişi cu lovituri sălbatice de pumnal sau călcaţi în picioare. Cavalerii englezi ce veneau în spatele primului val fură siliţi să îşi înfrâneze brusc caii ca să nu se izbească de camarazii lor care se confruntau cu zidul de neclintit al scoţienilor.

În faţa lui Robert, un armăsar străpuns de două suliţe se zbătea să se elibereze, cu ochii holbaţi şi clănţănind din dinţi. Cei doi bărbaţi din insule care ţineau suliţele se luptau să-şi păstreze echilibrul, în timp ce animalul se ridicase în două picioare, cu sângele şiroind din gâtul spintecat. Robert se repezi printre ei şi îşi înfipse spada în coapsa cavalerului care îl călărea şi care purta culorile casei Pembroke. Spada lui străpunse zalele celuilalt, iar urletul de durere al acestuia fu înăbuşit de coif. Robert eliberă lama şi îşi ridică scutul, în timp ce cavalerul îl lovea la rândul lui cu spada. Lama izbi lemnul cu putere. Deodată armăsarul se prăbuşi şi una dintre suliţele din gâtul său se rupse. Cavalerul fu azvârlit într-o parte. În scurtul moment în care rămase atârnat, cu piciorul prins în scară, Robert îşi răsuci încheietura şi îi înfipse lama prin deschizătura coifului. Sângele ţâşni. Cavalerul alunecă din şa, fiind înghiţit de un vârtej de valtrapuri şi copite. De-a lungul primelor rânduri caii se cabrau şi se zbăteau, prinşi în înghesuială în timp ce scoţienii înaintau, înjunghiindu-i cu suliţele sau lovind cu spadele şi securile bariera zvârcolindă de oameni şi animale. Stindardul lui Aymer de Valence

fu ridicat deasupra tumultului. Câţiva cavaleri englezi încercară să se întoarcă şi să se smulgă din împresurare, dar se pomeniră înghesuiţi de cei care veneau în urma lor şi zăgăzuiţi de şanţuri. Cei aflaţi la margine fură îmbrânciţi sau azvârliţi din şa în şanţuri. Caii se prăbuşiră şi ei în gropi, strivindu-şi sub greutatea trupurilor lor în armură călăreţii care urlau de durere.

Robert răcni un ordin şi oameni cu pumnale în mâini, majoritatea galloglaşi, se năpustiră printre suliţaşi şi se strecurară sub pântecele cailor. Cu lovituri rapide şi brutale, spintecară burţile animalelor. În timp ce acestea se prăbuşeau cu măruntaiele revărsându-se afară, cavalerii fură traşi din şa şi coifurile le fură smulse precum cochiliile scoicilor de către scoţienii nerăbdători să ajungă la carnea lipsită de apărare de dedesubt. Aerul era sfâşiat de urlete şi de plescăitul noroiului îmbibat de sângele, urina şi bălegarul cailor care îşi goleau intestinele de durere şi frică. În aer stăruia un miros fetid, sufocant. Oamenii asudau şi gemeau, căscând gura după aer în timp ce se înghesuiau unii într-alţii într-o dezlănţuire abjectă a morţii.

Chiar dacă liniile lor rezistaseră ferocităţii celui dintâi asalt, scoţienii, mulţi dintre ei mai vulnerabili decât cavalerii în armuri, nu fuseseră cruţaţi de măcel. Un scutier din Carrick care lupta alături de Robert fu izbit în faţă de copita unui armăsar care-i sfărâmă falca. În apropiere, o lovitură de spadă a unui cavaler îi reteză jumătate din cap unui galloglas. Trupul rămase în picioare, susţinut de mulţime, împroşcându-şi camarazii cu o ploaie de sânge. Alţii, prinşi sub caii prăbuşiţi, se sufocau lent, striviţi în noroi. Robert îşi zări fratele evitând în ultima clipă o lovitură cumplită a unui cavaler în culorile Casei Pembroke. Drept reacţie, Edward răcni înfigându-şi spada în coastele cavalerului, străpungând armura şi carnea omului.

Grosul pedestrimii engleze, condus de mici contingente de cavalerie, se împărţise în două, încercând să îi înconjoare pe scoţieni, dar ambele companii se pomeniră prizoniere ale mlaştinii ce se întindea de o parte şi de alta a pajiştii. Luptându-se cu noroiul lacom, oamenii se chinuiră să revină pe un teren mai ferm, chemaţi de sunetul cornilor ca să atace cel dintâi şanţ dincolo de care se aliniaseră scoţienii. Respirând greu prin gulerul de zale, Robert auzi cornii şi văzu infanteria ce se apropia de şanţ. Se răsuci către Nes şi îi strigă un ordin. Cavalerul, care încă mai ţinea stindardul regal,

începu să-l fluture înainte şi-napoi. Pânza galbenă ce fâlfâia în aer deasupra celor dintâi rânduri le trimise un semnal celor din spate.

Văzând steagul, cele dintâi rânduri de scoţieni înşiraţi de-a lungul şanţului se lăsară pe vine. Din spatele lor se ridicară arcaşii, aproape o sută, cu arcurile deja încordate. Mulţi erau tineri din Carrick şi din insule, cu arcurile lor de vânătoare, dar unii arcaşi erau veterani din pădurea Selkirk şi serviseră sub William Wallace. Toţi ca unul trimiseră o rafală de săgeţi dincolo de şanţ, în rândurile pedestrimii. Oamenii se prăbuşiră străpunşi, iar alţii se aruncară la pământ. Când pedestraşii se ridicară şi dădură să atace, îi întâmpină un alt val de săgeţi.

Acum în rândurile cavaleriei engleze cornii sunau cu disperare. Tot mai mulţi cai şi oameni se prăbuşeau. Securile cu cozi lungi ale galloglaşilor se ridicau şi coborau precum coasele într-un lan de grâu. În învălmăşeală stegarul lui Aymer de Valence fu tras de pe cal de trei dintre oamenii lui Angus MacDonald.

Când stindardul cu dungi albe şi albastre dispăru, prăbuşindu-se printre cai, Robert îşi dădu capul pe spate şi răcni:

— Pe ei! Pe ei, acum!

Scoţienii presară cu putere, escaladând zidul tot mai înalt de cai şi oameni căzuţi, pentru a ajunge la cei din spatele lui. Linia engleză începu să cedeze. Cei prinşi în înghesuială, ai căror cai se aflau la mila cruzilor galloglaşi, îşi întoarseră armăsarii şi îi mânară prin golurile ce se deschideau în mulţime. Alţii, văzându-şi camarazii cum se reped asupra lor, îşi mânară caii din calea acestora. În timpul acestei retrageri orbeşti, alţi cai căzură în şanţ.

Aymer de Valence răcnea ordine, încercând să-şi retragă oamenii pentru a-i alinia şi a ataca din nou, dar stindardul lui dispăruse şi cavalerilor cu capetele apărate de coifurile închise le era greu să-şi vadă căpetenia în haosul acela. Văzând grosul cavaleriei călărind drept spre ei, cu scoţienii venind din urmă, pedestraşii începură şi ei să şovăie. Unii se întoarseră şi coborâră panta în goană, crezând că sunase retragerea. În curând mulţi alţii îi urmară, răsucindu-se pe călcâie şi rupând-o la fugă. Şi deodată totul se transformă într-o avalanşă.

Scoţienii scoaseră un răcnet care făcu să răsune panta la vederea englezilor care fugeau de-a valma, a cavaleriei ce gonea în dezordine pe pajişte, doborându-şi propriii pedestraşi în graba ei. Robert îşi conduse oastea pe urma lor, strigând până ce răguşi, înălţând în aer spada udă de

sângele cavalerilor lui Aymer. În sfârşit, duşmanul lor le arătase spatele! În sfârşit, se răzbunase pentru Methven!

CONACUL BURSTWICK, ANGLIA
1307

Cheia se răsuci în broască. Elizabeth stătea pe marginea patului, jucându-se cu crucea de fildeş de la gât. Când se deschise uşa, îşi adună curajul şi ridică privirea, neîndrăznind să spere, dar nereuşind să se abţină. Maud intră ducând o tavă. Chipul cameristei, palid ca aluatul necopt, era mohorât ca de obicei. Speranţele lui Elizabeth păleau deja când zări o altă femeie ce intra pe urmele lui Maud. I se opri respiraţia, căci nu o cunoştea pe această a doua persoană, o femeie mai vârstnică, cu o faţă ascuţită şi o gură cu colţurile lăsate.

În fiecare zi de când îi dăduse lui Lucy inelul şi mesajul, Elizabeth încercase să prindă privirea tinerei femei care-i aducea de mâncare, sperând că va întrezări vreun semn că Lucy îi îndeplinise ruga. Dar camerista rămânea tăcută şi refuza să o privească în ochi. Apoi, cu nouă zile în urmă, încetase să mai apară. Elizabeth o întrebase timid pe Maud unde era Lucy, dar femeia nu-i răspunsese. Încercase să se convingă că fiul lui Lucy se îmbolnăvise din nou şi că ei i se permisese să stea acasă şi să-l îngrijească, dar pe măsură ce zilele treceau gândul acesta lăsase loc unor imagini mult mai chinuitoare: mesajul către tatăl ei fluturând pe o grămadă de gunoi şi verigheta ei împodobind degetul lui Lucy.

Maud puse jos tava, iar cealaltă slujnică ridică farfuria goală din seara trecută. Bătrâna aruncă o privire furişă, curioasă, către prizoniera de neam regesc ce şedea ţeapănă pe marginea patului, apoi ieşi grăbită pe urmele lui Maud. Elizabeth le privi plecând. Chiar înainte ca uşa să se închidă ochii ei îi întâlniră pe ai lui Maud. Femeia cea palidă zâmbi arătându-şi dinţii galbeni. Elizabeth tresări. Nu mai văzuse o asemenea expresie pe chipul lui Maud. Ceea ce o făcuse însă să tresară nu era zâmbetul, ci ranchiuna din spatele lui.

Elizabeth nu-şi dădu seama ce însemna decât când se apropie de tavă. Acolo, lângă un castron cu fiertură acoperită de o peliculă de grăsime, se afla o bucată mototolită de pânză. O luă şi, desfăcând-o cu degete tremurânde, zări mesajul brodat cu fir albastru: propriile ei cuvinte cusute în grabă şi cu speranţă, care-i fuseseră înapoiate.

Capitolul 29

BARRA, SCOŢIA
1307

Bubuitul tobelor umplea văzduhul ca bătaia unei inimi voioase, răzbătând dincolo de ţipetele şi râsetele dezlănţuite. Focuri străluceau în întreaga aşezare, luminând feţele bărbaţilor şi femeilor care băuseră, dansaseră şi se ospătaseră în această seară din ajunul solstiţiului de vară. Robert stătea pe un scaun, sorbind din vin şi privindu-şi oamenii care sărbătoreau.

— Trăiască regele Robert, năpasta englezilor! răcni Gilbert de la Hay, acoperind zgomotul tobelor şi al mulţimii. Strigătul fu preluat de alte voci şi pocalele se înălţară către cer.

Robert ridică pocalul în direcţia lordului şi zâmbi.

Râzând, cu obrazul îmbujorat de băutură, Gilbert prinse de mâini două tinere femei şi porni să danseze o gigă turbată. Alţii nu întârziară să i se alăture. Neil Campbell şi Malcolm de Lennox priveau zâmbind, molipsiţi de entuziasmul lui Gilbert. Nes adormise sprijinit pe umărul lui Cormac, care era angajat într-o discuţie însufleţită cu doi galloglaşi. Brigid stătea lângă unul dintre focuri alături de alte femei din aşezare, zâmbind cu blândeţe în timp ce o privea pe Elena fugărindu-se cu prietenii ei prin mulţime, cu fustele fluturând. Edward se dădu în lături bine dispus când copii trecură în goană pe lângă el, apoi îşi reluă discuţia cu James Douglas. Lângă ei mai stătea cineva, sorbind nervos din vin, şi în lumina focului părul lui nisipiu părea blond ca paiul.

Ţinut sub pază de când fusese luat prizonier în valea Troolului, Thomas Randolph îl implorase pe Robert să-i acorde o audienţă în noaptea de după lupta de pe dealul Loudoun. Când tânărul îngenunchease dinaintea lui implorându-i iertarea, Robert îşi întrebase cu răceală nepotul de ce îşi schimbase părerea despre el. Aşteptându-se ca motivul să fie triumful său în luptă, fusese surprins să-l audă pe Thomas spunând că îl mişcase devotamentul pe care i-l arătau lui Robert oamenii săi. O săptămână mai târziu, în timp ce părăseau ţărmul Scoţiei, îndreptându-se către insule ca să se regrupeze şi să strângă noi provizii, Robert acceptase jurământul de credinţă al nepotului său, laolaltă cu ale mai multor oameni veniţi sub stindardul său din Carrick şi Ayr după ce vestea victoriei sale împotriva lui

Aymer de Valence se răspândise prin comitat. Unii începuseră să spună că el era noul rege Arthur.

Privirea lui Robert poposi asupra lui Lachlan, care şedea alături de fratele său, Ruarie, şi de câţiva dintre oamenii săi. Surprinzându-i privirea, Lachlan înclină din cap şi gura sa strâmbă se arcui într-un zâmbet. Mulţumită veniturilor din Carrick, Robert îi putuse plăti serviciile, aşa că fidelitatea sa era asigurată. Nu mai era tratat ca un străin în aceste insule. Era regele lor şi i se arăta tot respectul cuvenit. Dansatorii se despărţiră pentru o clipă şi, prin mulţime, îl întrevăzu pe James Stewart. La întoarcerea lui Robert, Înaltul Intendent îl aştepta în Barra cu cincisprezece nave pline cu arendaşii de pe pământurile sale, care răspunseseră chemării lui la arme. Adăugându-i pe noii recruţi galloglaşilor şi oamenilor lui Angus MacDonald, Robert avea acum o forţă mai mare decât la Methven.

Războiul era departe de a se fi terminat. Regele Edward şi oamenii săi aveau să se răzbune, nu se îndoia de asta. Aymer, deşi înfrânt în luptă, nu fusese zdrobit şi îşi menţinea puterea în Ayr. Mai rău, mulţi dintre compatrioţii lui Robert încă i se împotriveau, refuzând să îl recunoască drept rege. John MacDougall, lord de Argyll, responsabil pentru atacul care despărţise forţele lui Robert în Lorn, controla o fâşie a coastei de vest cu trupele şi galerele sale şi jurământul lui de a răzbuna moartea vărului său rămăsese neîndeplinit. Se zvonea că acum Comynul Negru revenise pe moşiile lui din nord-est – Buchan şi Badenoch –, adunând oameni la arme, iar Dungal MacDougall, ucigaşul lordului Donough, omul care îi predase pe Thomas şi Alexander în mâinile englezilor, era încă în libertate. Nu, războiul nu se terminase şi Robert ştia că în curând va fi nevoit să abandoneze siguranţa acestor insule dacă voia să-şi consolideze domnia. Dar măcar în această noapte avea să-şi lase oamenii să sărbătorească.

Îi cuprinse pe toţi cu privirea – conţi şi lorzi, cavaleri şi mercenari, fierari, pescari, văcari, moaşe şi berăriţe bucurându-se toţi ca unul. El îi adunase laolaltă pe aceşti oameni aici, pe insuliţa din mijlocul Mării Nordului. Acum trebuia să clădească pentru ei un regat.

Simţind apropierea cuiva, Robert de întoarse şi o zări pe Christiana. În spatele ei stindardul lui regal flutura în briza răcoroasă a nopţii.

Ea îi întinse urciorul smălţuit, întrebând:

— Mai doriţi vin, sire?

Robert îşi contemplă încruntat pocalul gol. Clătină din cap.

— Îmi ajunge, doamna mea.

Christiana zâmbi.

— Atunci poate o plimbare?

Lăsând urciorul pe iarbă, porni către cărarea ce ieşea din aşezare.

Robert privi o clipă în urma ei, apoi se ridică şi merse după ea în josul cărării către plajă.

Cerul de miazănoapte era de un albastru-palid, sidefat. În penumbră, rochia cenuşie a Christianei era diafană, alunecându-i pe un umăr, iar picioarele ei desculţe abia atingeau nisipul. Avea părul prins cu ace de argint şi Robert stărui cu privirea pe curba gâtului ei lung, dezgolit. În curând zgomotul petrecerii rămase în urmă şi înaintea lor se auzi foşnetul valurilor. Iarba *machair*-ului foşnea sub paşi în timp ce coborau pe plajă, trecând pe lângă strălucirea umedă a plaselor pescăreşti şi pe lângă formele întunecate ale bărcilor.

Christiana se opri pe mal şi privi marea cu valurile tivite de spumă.

— Mereu păreţi singur, sire, până şi în mijlocul mulţimii, zise ea cu o voce blândă, îngândurată.

Robert o privi, dar ea îi ocoli ochii.

— Ăsta-i blestemul regilor, probabil.

Ea nu-i răspunse şi el privi în larg, la fel ca ea. Simţea gustul sării brizanţilor ce se spărgeau de mal.

— Ca fiu mai mare şi ca moştenitor al tronului porţi pe umeri povara datoriei şi ea nu te părăseşte niciodată. Asta te desparte de ceilalţi.

Clătină din cap stânjenit.

— Dacă n-ai purtat-o, n-ai cum să ştii.

Apoi, văzând zâmbetul ei ştiutor, râse:

— Iertare, doamna mea! Am uitat cu cine vorbeam.

Închise ochii, respirând aerul marin, mulţumit să se afle singur cu ea. După o clipă simţi mâna Christianei împletindu-şi degetele cu ale lui. Degetele ei erau reci. Robert îşi ţinu ochii închişi, dar acum simţurile-i erau în alertă şi era pe deplin conştient de prezenţa femeii şi de faptul că aceasta stătea acum în faţa lui. Îi simţi răsuflarea pe obraz, apoi buzele pe ale lui. Cel dintâi sărut era tandru, întrebător. Al doilea pretindea, iar cealaltă mână a ei se ridicase, cuprinzându-i ceafa. Capul i se învârtea din pricina vinului şi a sângelui care-i gonea prin vine în timp ce ea îşi depărta buzele umede. Dorinţa izbucni în el mai fierbinte şi mai pătimaşă ca oricând. O prinse de mijloc şi o lipi de el, aplecându-se ca s-o sărute pe gât, plimbându-şi limba

pe pielea ei fierbinte şi simţind gust de sudoare şi fum. De pe buzele ei scăpă un suspin.

Auzind în apropiere un râs înăbuşit, Robert se smulse dureros de lângă ea. Nu departe de ei se zăreau două siluete contopite pe nisipul plajei. Christiana îl luă de mână şi îl conduse înapoi către potecă, cu picioarele afundându-li-se în nisip.

•

Robert se trezi când lumina lăptoasă a zorilor se furişă printre obloane. Răsucindu-se în pat, o zări pe Christiana întinsă alături, cu spatele la el. Părul i se răsfirase pe perne. Întinse mâna şi prinse o şuviţă între degete, răsucind-o cu blândeţe pentru a-i contempla bogăţia de culori: castaniu şi arămiu, roşcat şi auriu. Pentru o clipă gândul îi fugi către Elizabeth şi o umbră trecu pe deasupra lui, apoi Christiana se foi în somn şi învelitoarea îi alunecă până pe talie. Ochii lui călătoriră mângâind curba netedă a trupului ei, ridicătura coapsei, lumina ce cădea pe pielea ei palidă. Dorinţa îl cuprinse, îndemnându-l să-i facă ce-i făcuse noaptea trecută, dar în lumina sobră a zorilor, când o putea privi. Tocmai întindea mâna spre ea când cineva ciocăni la uşă.

Se ridică din pat şi îşi luă roba de pe podea, acoperindu-şi cu ea goliciunea. Când deschise uşa, îl descoperi în prag pe Edward. În spatele lui se vedea aşezarea, plină de gunoaiele rămase după o noapte de sărbătoare. Oamenii dormeau lungiţi pe iarbă, înconjuraţi de urcioare sparte şi pocale goale. Aerul răcoros al dimineţii era tulburat de mirosul de fum stătut şi vomă. Câţiva oameni erau treji, aţâţând focurile şi coborând cu găleţile la pârâu, după apă.

— Ce s-a întâmplat? zise Robert, observând că ochii fratelui său priveau dincolo de el, către camera unde dormea Christiana.

— S-a întors Alexander Seton. Are un mesaj din partea lui Humphrey de Bohun.

PRIORATUL LANERCOST, ANGLIA
1307

Regele Edward respinse mâinile pe care pajii i le întindeau, gata să-l ajute. Îi tremurau picioarele şi fu silit să se ţină de stâlpul patului. Sudoarea îi năpădi tot trupul, îmbibând cămaşa şi pantalonii proaspăt spălaţi în care îl îmbrăcaseră servitorii. Tunica lui stacojie, pe care i-o trăseseră cu blândeţe

peste hainele de corp, i se părea neobişnuit de groasă. Surprinsese privirile îngrijorate schimbate de paji când văzuseră cât de largă venea aceasta pe trupul lui slăbănog. Cureaua pe care i-o încinseseră în jurul taliei, adunând haina în cute şi acoperind de riduri chipurile rânjite ale celor trei lei aurii, căpătase două noi găuri făcute de croitorul său.

În timp ce unul dintre oamenii săi se apropia aducându-i mantia stacojie tivită cu blană de hermină, ochii lui Edward stăruiră asupra găurilor roase aflate mai în josul curelei, datând dintr-o vreme când mijlocul său fusese mai musculos. Se topea pe picioare. Strânse din dinţi ca să alunge gândul, dar şi din cauza faptului că mantia pe care pajul i-o aşeza pe umeri era grea, inconfortabilă. De cealaltă parte a camerei, Nicholas Tingewick îl privea frângându-şi mâinile cu degete lungi. Pe masa de lângă medic se aflau castroanele şi ustensilele lui, flacoanele de unsori, ierburi şi lipitori. Nicholas venise să-l implore pentru ultima oară să se mai gândească, dar Edward nici nu vrusese să-l asculte. O terminase cu poţiunile şi rugăciunile, sângerările şi odihna la pat.

Oţelindu-se, dădu drumul stâlpului patului şi traversă camera ameţit şi cu paşi nesiguri. Cufărul încuiat de la picioarele patului dispăruse, suit într-o căruţă alături de restul bunurilor sale. Singurele rămase în încăpere erau patul şi masa lui de scris. În timp ce trecea clătinându-se pe lângă masă, cu pajii agitându-se în urma sa, ochii lui Edward căzură pe una dintre scrisorile răsfirate pe suprafaţa ei, ce purta sigiliul lui Aymer de Valence. Marginile gălbui ale pergamentului se îndoiseră, umezite de sudoarea degetelor lui. Scrisoarea venise cu patru săptămâni în urmă, informându-l despre o ciocnire cu forţele lui Robert Bruce, pe un anume deal Loudoun. Rezultatul bătăliei era neclar, Aymer plângându-se pe larg de eşecul său de a-l captura pe regele rebel şi vorbind despre pierderea inevitabilă şi nefericită de vieţi omeneşti, înainte să-şi declare pe larg hotărârea reînnoită şi neîndoielnică de a zdrobi duşmanul scoţian. Dar raportul contelui nu fusese unicul primit de Edward.

Celelalte rapoarte spuneau o cu totul altă poveste. Mesagerii sosiseră aducând ştirea înfrângerilor zdrobitoare suferite de englezi în Galloway şi pe dealul Loudoun. Povestiseră că oamenii se adunau sub stindardul lui Robert venind din Carrick, Ayrshire, Bute, Kyle Stewart şi Renfrew şi că rebelul deţinea acum o flotă invincibilă ce controla apele. Mai vorbeau şi despre o profeţie care făcea ocolul Scoţiei: o profeţie ce anunţa moartea lui şi ridicarea lui Bruce ca noua căpetenie a britanilor. Regele Arthur renăscut.

Oamenii lui dăduseră greş. Fiul lui înstrăinat, aflat în Londra, îl dezamăgise. Nu se putea încrede în nimeni altcineva care să facă ceea ce trebuia. Edward înţelegea asta acum. Trimisese misive în Anglia şi în Ţara Galilor, cerându-le împuterniciţilor cu recrutarea să adune toţi oamenii apţi de luptă în Carlisle în trei săptămâni şi poruncise Curţii sale să plece din Lanercost. Avea să-şi întâlnească oastea în oraş, apoi avea să o conducă până la estuarul râului Solvay, unde avea să treacă în Scoţia şi să îl decapiteze cu mâinile lui pe trădător. El era Arthur, Regele Dragon, stăpânul Britaniei. Nimeni altcineva nu avea să îmbrace această mantie, şi în tot cazul nu Robert Bruce, omul care ameninţase să-i nimicească munca de o viaţă şi care acum îi punea în pericol şi posteritatea.

Simon îi deschise uşa cu ochii în pământ şi Edward ieşi încet pe coridor, cu trupul protestând din toate încheieturile. Abia putea să respire din pricina durerii cumplite din măruntaie. De dimineaţă urinase un sânge negru. Afară, soarele de iunie îi făcu ochii să lăcrimeze. Şi-i miji ca să-i apere de strălucirea lui orbitoare şi traversă curtea prioratului, lăsând în urmă clădirea de lemn în care locuise în ultimele luni. Părăsirea ei îi dădea o senzaţie de bine, în ciuda agoniei de a o face. Stătuse prea mult între pereţii ei. Prea mult contase pe alţii să-i îndeplinească ultima dorinţă.

În curte erau înşirate căruţe pline cu cufere, saci, lăzi şi butoaie. Argaţii potriveau harnaşamentele, hamalii verificau pentru ultima oară încărcătura. Cavalerii regali aşteptau alături de caii şi scutierii lor. Regina Marguerite era acolo, călare pe un cal bălţat, alături de fiii lor, Thomas şi Edmund, şi de Eleanor, o copilă în faşă pe care doica o ţinea la piept. Familia lui avea să-l însoţească până la Carlisle, unde aveau să se despartă. Servitoarele şi bucătarii, croitorii şi preoţii priveau cu toţii în tăcere cum regele lor cândva atât de mândru şi de impunător şchiopăta dureros prin iarbă către locul unde îl aştepta Bayard. Armăsarul era ţinut de scutier şi vântul îi flutura valtrapul stacojiu. Oamenii lui îi pregătiseră o litieră pentru această călătorie, dar Edward era decis să intre în Scoţia aşa cum voia: călare, ca regele războinic ce fusese dintotdeauna. Venise timpul să pună capăt o dată pentru totdeauna acestui război.

Capitolul 30

SCOŢIA, ÎN APROPIERE DE AYR

1307

— Vin!

La auzul vocii fratelui său, Robert se întoarse.

— Câţi sunt?

Edward se strecură prin perdeaua de iederă ce ascundea intrarea capelei. Arcada era unica parte a acestei străvechi construcţii care încă mai stătea în picioare. Restul era un schelet decolorat de piatră pătată de intemperii, arcade ca nişte coaste şi ziduri năruite, cu bolta cerească în loc de tavan.

— Zece, răspunse Edward, alăturându-i-se printre ruine. Aşa cum au promis.

Robert încuviinţă, dar încordarea nu-l părăsi. Aruncă o privire către altarul fisurat unde Gilbert şi Neil vegheau asupra siluetei îngenuncheate a lui Henry Percy. Capul nobilului era acoperit cu o glugă şi avea mâinile legate la spate. Slăbise pe durata captivităţii sale, deşi stomacul încă i se mai bomba deasupra centurii. În acea dimineaţă, când îl coborâseră de pe galeră şi îl căraseră pe cărăruia stâncoasă ce ducea către ruine, Percy îi blestemase, scuipând ameninţări prin gluga sa. Acum tăcea în aşteptare. Cea de-a patra siluetă îi aparţinea lui Alexander Seton, ai cărui ochi întunecaţi erau fixaţi asupra arcadei.

Până acum totul mersese conform planului. Oamenii lui Robert cercetaseră regiunea în ultimele trei zile în căutarea oricărui semn că i s-ar fi întins o capcană, aşa cum se temuseră James Stewart şi alţi câţiva, dar nu descoperiseră nimic. Acum englezii sosiseră aşa cum se stabilise, cu exact numărul de oameni negociat, unul pe măsura trupei lui Robert. Asta părea să dovedească sinceritatea căinţei lui Alexander Seton şi a dorinţei sale de a ispăşi, dar pe durata traversării dinspre Barra acesta abia scosese două vorbe şi reţinerea sa începuse să-l tulbure pe Robert. Simţea că bărbatul îi ascundea ceva. Dar, dacă era aşa, nu era singurul. Robert nu-i spusese lui Alexander despre execuţia lui Christopher şi le poruncise oamenilor săi să păstreze tăcerea deocamdată. Nu voia nimic care să tulbure negocierile, mai ales ţinând cont de reacţia lui David de Atholl faţă de moartea tatălui său.

Auzind tropot de copite afară, Robert privi peste umăr către intrarea capelei şi prin arcada îmbrăcată în iederă zări o trupă ce tocmai sosea. Nouveniţii îşi opriră caii la mică distanţă, acolo unde îi aşteptau cavalerii din Carrick. Robert îi privi descălecând şi mâna îi poposi pe mânerul spadei. În golfuleţul de dedesubt îl aştepta galera lui Lachlan, gata să-i asigure o

retragere rapidă la nevoie, dar asta nu-l liniştea pe deplin. Dacă se înşelase, în următoarele câteva minute totul avea să se sfârşească.

Afară avu loc un scurt schimb de cuvinte şi o siluetă înaintă. Purta o tunică albastră străbătută de o bandă albă, cu şase lei aurii de o parte şi de alta. Bărbatul îşi scoase spada din teacă şi i-o înmână unuia dintre cavaleri, apoi porni către capelă, aruncând priviri prudente în jur. Robert simţi că îi zvâcneşte sângele în tâmple când Humphrey de Bohun pătrunse în clădirea ruinată şi ochii lui verzi poposiră asupra sa.

Humphrey nu-l mai văzuse pe Robert de aproape doi ani, de când acesta fugise de la Westminster după ce documentele găsite asupra lui William Wallace îi dăduseră în vileag planul de a lua tronul sfidând voinţa lui Edward. Fu uluit văzând cât de schimbat era fostul său prieten. Robert, tânărul chipeş şi cu obraji netezi de odinioară, arăta acum mai vârstnic decât cei treizeci şi trei de ani ai săi. Lumina orbitoare a soarelui amiezii pogora asupra naosului presărat cu dărâmături al capelei şi-i scotea în evidenţă, fără milă, cicatricile de pe obraji şi ridurile de pe frunte. Tuleiele care îi umbreau falca erau negre, dar părul lui întunecat, tuns până la umeri, era presărat cu cenuşiu la tâmple. Deşi părea mai subţire în talie, rămăsese lat în umeri şi era limpede că nu petrecuse prea mult timp fără să pună mâna pe spadă. Tunica sa arbora leul roşu al Scoţiei, dar veşmântul era sfâşiat şi peticit cu stângăcie.

După ce-i trecu surprinderea, Humphrey se pomeni asaltat de emoţii. Mai întâi nerăbdarea, înţelegerea faptului că prada pe care o vânase atâtea luni era acum la îndemâna sa. Se gândi în treacăt la Aymer, aflat la câteva mile depărtare, în Ayr, neştiind că Humphrey se afla aici, la numai câţiva paşi de duşmanul lor de moarte. Urmă o clipă nebunească în care se întrebă dacă, în caz că l-ar fi ucis pe Robert aici şi acum, războiul s-ar fi terminat, dar când degetele i se furişară către centură îşi aminti că îşi predase arma. Observă mâna lui Robert încleştată pe mânerul spadei aflate în teacă şi se simţi vulnerabil fără a lui. Dincolo de aceste impulsuri violente, se războiau emoţii mai vechi, licărul prieteniei de odinioară, umbrele regretului şi trădării. Dar când Humphrey se opri dinaintea lui Robert şi Edward, un sentiment se înălţă mai presus de toate celelalte: speranţa că bărbatul din faţa lui avea răspunsurile pe care le căuta.

Muşte bâzâiau în aerul sufocant. Cei trei bărbaţi se studiau în tăcere unul pe altul. Humphrey nu zări decât ostilitate în ochii lui Edward Bruce, dar ai lui Robert erau îngânduraţi, preocupaţi. Dincolo de rege şi de fratele său,

dinaintea altarului în ruină, trei bărbaţi, unul dintre ei Alexander Seton, vegheau asupra unei siluete îngenuncheate şi cu capul acoperit în care, judecând după blazon şi corpolenţă, Humphrey îl recunoscu pe Henry Percy.

Robert îi urmări privirea şi încuviinţă.

— După cum vezi, am ceea ce vrei.

Îl privi din nou pe Humphrey. Tonul îi era îngheţat, formal.

— Vreau ceva în schimb.

Humphrey îl studie. Oricare vor fi fost sentimentele lui Robert cu privire la această întâlnire periculoasă, le ţinea bine ascunse.

— Sir Alexander mi-a spus că doreşti eliberarea familiei tale.

— Când vor fi eliberaţi, îl veţi primi pe sir Henry, viu şi nevătămat. Ai cuvântul meu.

Humphrey se stăpâni să-l întrebe cum ar fi putut să se încreadă în cuvântul unui trădător.

— Putem vorbi între patru ochi?

Edward Bruce interveni mânios:

— Zi ce-ai de zis! Eu nu plec nicăieri!

Robert îl privi pe Humphrey în ochi un moment, apoi în făcu semn din cap lui Edward.

— Lasă-mă să aud ce are de zis!

— Frate...

— E un ordin!

Edward păru gata să protesteze, dar bătu în retragere, alăturându-li-se tovarăşilor lui şi prizonierului.

Humphrey aşteptă până când acesta nu-i mai putea auzi. Avea atâtea întrebări... Şovăi, apoi o alese pe cea dintâi care-i veni în minte, cea mai uşoară.

— Unde-i Toiagul lui Malachy?

Robert izbucni într-un râs tăios.

— Crezi c-o să-ţi răspund la întrebare? Tratativele astea sunt pentru un schimb de prizonieri şi nimic mai mult. N-am venit aici la interogatoriu.

— Iar eu n-am venit să-ţi satisfac dorinţele. Aş fi putut veni în fruntea unei armate, eliberându-l pe Percy cu forţa şi luându-te prizonier. N-am făcut-o. În schimb vreau ceva pentru mine.

— Ce?

— Vreau răspunsuri, Robert.

Văzând că celălalt nu zice nimic, Humphrey continuă:

— De ce-ai făcut-o? De ce ai luat toiagul ştiind ceea ce ştiai?

Robert îi întoarse spatele, clătinând din cap.

Humphrey i se puse în drum.

— Sau n-ai crezut niciodată în toate astea? Ai minţit când ai depus jurământul în Conwy? Când te-ai alăturat frăţiei noastre ştiai că nu-ţi vei respecta jurămintele? Ai ştiut dintotdeauna că o să mă trădezi?

Ultima întrebare îi ţâşni de pe buze pe neaşteptate, cu o patimă care îl luă prin surprindere. Rostind-o, îşi dădu seama că, în ciuda înşelătoriei lui Robert, în sinea sa nu fusese în stare să creadă că prietenia lor fusese o minciună. Nu se potrivea cu omul pe care îl cunoscuse vreme de atâţia ani.

— Am avut încredere în tine, Robert, am luptat alături în bătălie, am râs cu tine, ţi-am acordat încrederea mea. Ţi-am purtat poverile şi tu le-ai purtat pe ale mele. Toate astea n-au contat deloc? Te rog, spune-mi! Trebuie să ştiu!

Robert nu părea să vrea să răspundă. Un pescăruş ateriză pe o arcadă năruită şi ţipătul lui sparse tăcerea.

— N-a fost doar o minciună.

Vorbise atât de încet că Humphrey se chinui să-l audă dincolo de ţipetele pescăruşului.

— Am crezut în jurămintele pe care le-am depus şi am crezut în prietenia noastră până în noaptea când am dat năvală în Scone.

Robert privi peste umăr către locul unde stăteau oamenii săi.

— Pană m-aţi forţat să fur Piatra Destinului.

— Deci n-a fost vorba de pierderea credinţei, i-o întoarse Humphrey copleşit de furie. Era mândria. N-ai vrut să renunţi la dreptul tău la tron chiar dacă asta însemna ruina ambelor regate, al meu şi-al tău!

— I-am făcut un jurământ bunicului meu cu mult înainte să-i jur credinţă lui Edward. I-am promis că voi apăra dreptul familiei mele la tronul Scoţiei. În acel moment mi-am dat seama că nu puteam sluji la doi stăpâni. Trebuia să aleg.

Robert înfruntă privirea lui Humphrey.

— Şi acum ştiu că alegerea a fost cea bună. Acum ştiu adevărul din spatele aşa-zisei ultime profeţii a regelui.

Humphrey simţi cum inima începe să-i bată mai iute. Acum se apropia de întrebarea care îl adusese aici.

— Dar profeţia ta? Moartea regelui lacom care va prevesti venirea ta la putere ca nouă căpetenie a britanilor? O să-mi spui că asta e adevărată?

— Profeţia mea e atât de adevărată pe cât vor oamenii mei să fie.

Robert zâmbi, dar fără urmă de veselie.

— Regele Edward m-a învăţat bine.

— Ce vrei să zici?

Robert clătină din cap.

— Humphrey, hai să facem ce-am venit să facem! Hai să stabilim schimbul ăsta! Familia mea în schimbul lui Percy. Da?

— Spune-mi! Vreau să ştiu!

Robert îl privi cu atenţie şi pe chipul său se schimbă ceva, expresia lui bănuitoare fiind înlocuită de o uşoară surprindere.

— Când am luat sipetul de la Westminster, acesta s-a crăpat. M-am uitat înăuntru şi nu era nici urmă de profeţie.

Auzindu-l pe Robert cum repetă ceea ce îi spusese Alexander în Ayr, Humphrey simţi un val îngheţat curgându-i prin vine, dar refuză să accepte că acesta era adevărul.

— Manuscrisul găsit de regele Edward la Nefyn era străvechi. A pus să se traducă *Cea din urmă profeţie* şi a ţinut originalul sub cheie în sipetul ăsta ca să nu se transforme în pulbere. Poate că asta s-a întâmplat.

— Humphrey, nu era nimic înăuntru. Nici urmă de ceva.

— A prezis moartea regelui Alexander. A spus că va muri fără urmaşi. Cum se poate asta dacă profeţia nu era adevărată?

— Asta m-a făcut să mă îndoiesc, chiar şi după ce m-am hotărât să lupt pentru regatul meu... M-a făcut să mă tem că prin acţiunile mele voi aduce distrugerea asupra Britaniei. Până s-a întâmplat asta.

Robert îşi vârî mâna sub tunică şi scoase afară fragmentul acela de fier pe care îl purta la gât pe o fâşie roasă de piele.

— În noaptea aia de acum cinci ani, în conacul tatălui meu – în noaptea când ne-am luat noi doi la bătaie – ţi-am spus că nu-l cunoşteam pe bărbatul care mă atacase în Irlanda. Nu te-am minţit. Eu nu-l cunoşteam, dar James Stewart, da.

Humphrey ascultă tot mai tulburat în timp ce Robert îi povesti despre cadavrul din pivniţa castelului Dunluce şi despre şocul Înaltului Intendent când îl recunoscuse pe Adam, un scutier al regelui Alexander care venise din Franţa în suita reginei Yolande şi îl însoţise pe Alexander pe drumul către Kinghorn, unde îl aştepta proaspăta sa soţie.

— Bărbatul ăsta care m-a vânat pe mine în Irlanda a fost cu Alexander în noaptea morţii acestuia, continuă Robert. Nu poate fi doar o coincidenţă. Am fost la Bingham, Humphrey. L-am auzit pe Edward susţinând că Alexander voia să unească printr-o căsătorie Casele lor. A spus că regele nostru propusese o căsătorie între Margaret a Norvegiei şi băiatul lui. Dacă această căsătorie s-ar fi realizat, Edward ar fi putut prelua controlul Scoţiei prin fiul său. Dar pe urmă Alexander şi-a luat o nouă soţie, pe Yolande.

Văzând abisul către care ducea această discuţie – unul mai întunecat şi mai adânc decât îşi imaginase –, Humphrey îi întoarse spatele lui Robert. Dar chiar în timp ce o făcea îşi aminti de Adam, comandantul unuia dintre regimentele regale de arbaletrieri din Gasconia şi membru al Cavalerilor Dragonului. Nu-l mai văzuse de ani buni. Edward îi poruncise să îl tragă de limbă pe Robert cu privire la identitatea atacatorului său şi să afle dacă acesta mai era sau nu în viaţă. „Dovezi. Voia să ştie dacă ei aveau dovezi”. Humphrey se întrebase el însuşi dacă regele nu era cumva amestecat în atacul asupra lui Robert, dar alungase gândul ca fiind de neconceput. Acum prin mintea lui defilă şirul celor mai recente victime ale regelui: John de Atholl, Christopher Seton, Alexander Bruce. Văzuse cu ochii lui de ce era în stare Edward. Dar să-şi omoare cumnatul? Să comită regicid? „A complotat împotriva tatălui său. După Evesham a ordonat măcelărirea cadavrului naşului său, Simon de Montfort. Ai văzut ce i-a făcut fiului său cu doar câteva săptămâni în urmă”.

— Un copil al lui Alexander cu Yolande ar fi trecut înaintea lui Margaret ca moştenitor al tronului Scoţiei.

— Încetează! murmură Humphrey, dar vocea-i era lipsită de forţă.

— După moartea lui Alexander, Edward a obţinut permisiunea Papei pentru căsătoria fiului său cu Margaret, aşa cum plănuise. Şi dacă fata nu ar fi murit în timpul călătoriei, şi-ar fi văzut visul cu ochii.

Humphrey traversă către ciotul unui stâlp sfărâmat şi se rezemă de el. Asta era, păianjenul din centrul pânzei de secrete pe care o simţise întinzându-se între rege şi Robert. Ştia că de asta îl tulburaseră execuţiile fraţilor lui Robert, de asta îl copleşise vina când soţia şi rudele acestuia fuseseră aruncate în temniţă şi de ce întrebările ce îl chinuiau în ultimele săptămâni începuseră să îl poarte într-o altă direcţie mult mai neplăcută. Inima lui ştiuse ceva ce mintea refuzase să accepte: că Robert nu fusese singurul care-l minţise. Nu fusese singurul care-l trădase.

Robert îl urmă, vorbind pătimaş:

— Cred că Edward a poruncit uciderea lui Alexander ca să poată deveni stăpân peste Scoţia cu uşurinţă, evitând un război de durată. Şi cred că a inventat *Cea din urmă profeţie* ca să legitimeze cucerirea Britaniei şi să îi facă pe oameni să rămână credincioşi cauzei lui. Relicvele pe care le-a luat sunt simboluri puternice ale suveranităţii fiecăreia dintre naţiunile noastre. Revendicându-le pentru sine a revendicat sufletele regatelor noastre. Dar te-a revendicat şi pe tine, Humphrey. În timp ce cucerea ţara mea cu spada, pe tine te-a cucerit cu puterea profeţiei. Ai luptat pentru minciuna lui, crezând că salvai Britania. N-o salvai, o distrugeai!

Mintea lui Humphrey se umplu cu imagini ale prăbuşirii lente pe care o observase în Anglia în ultimii ani: sărăcia tot mai mare a ţăranilor şi nelegiuirea câştigând teren în oraşe. Se gândi la veştile primite de la coloniştii englezi din Irlanda, care vorbeau despre aşezări abandonate şi despre irlandezii care forţau graniţele. Îi trecu prin minte că boala regelui infecta întreg regatul, ca şi cum Edward însuşi ar fi devenit gangrena din inima ţării. Întâlnind privirea lui Robert observă că acesta părea uşurat, ca şi cum ar fi lepădat o povară. El în schimb se simţea de parcă acum greutatea acesteia i-ar fi strivit lui umerii.

— De ce n-ai zis nimic până acum?

— Edward şi-a clădit minciuna asta de-a lungul anilor. Are temelii adânci şi apărarea pe care a ridicat-o în jurul ei – Cavalerii Dragonului şi Masa Rotundă – e puternică. Ar fi nevoie de mai mult decât cuvântul meu ca să se năruie. Am sperat să folosesc sipetul cu profeţia împotriva lui, dar l-a luat când a căzut fratele meu prizonier.

— Le-ai spus oamenilor tăi?

— Câţiva dintre ei ştiu că sipetul era gol. Dar sir James mi-a cerut să păstrez tăcerea cu privire la bănuielile despre moartea regelui Alexander. Voiam să caut dovezi în Londra, dar Wallace a fost prins şi...

Robert se întrerupse şi clătină din cap.

— Adevărul e că nu mă aştept la nimic după ce ţi-am spus toate astea, Humphrey. Nu doresc decât să-mi recapăt familia. Pentru numele Domnului, fiica mea e într-o cuşcă!

Humphrey închise ochii şi-şi trecu prin păr mâna înmănuşată. Nu-i era uşor să absoarbă toate astea – nu încă – şi nu putea să dea semne de slăbiciune dinaintea lui Robert. Era în continuare duşmanul lui. Indiferent ce alte consecinţe ar fi avut această întâlnire, lucrul ăsta nu se putea schimba. Se îndreptă şi întâlni privirea lui Robert.

— Marjorie nu e în cuşcă. Da, Edward a condamnat-o şi a fost dusă în Turn la porunca sa. Dar nu în cuşcă. Regina Marguerite a reuşit în cele din urmă să-l înduplece să o adăpostească pe fiica ta într-una din încăperi. Mi se pare că are cu ea şi una dintre cameristele ei.

— Aymer a zis altceva. L-am auzit când mă căuta. M-a aţâţat spunând că era în cuşcă, închisă ca un animal.

— Presupun că voia să te facă să suferi.

Humphrey văzu că Robert se luminează la chip, cuprins de speranţă. Deodată bărbatul sumbru şi acoperit de cicatrici din faţa sa începu să semene cu tânărul pe care-l cunoscuse cândva.

— Atunci ceilalţi? Niall? John? Christopher? Nu-i adevărat ce mi s-a spus? Sunt şi ei...

— Nu, zise Humphrey. Mă tem că îngăduinţa regelui nu s-a întins şi asupra oamenilor tăi. Se încruntă. Nu ştiu dacă are vreo importanţă, dar îmi pare rău. Eu şi Ralph de Monthermer l-am rugat pe rege să fie milostiv.

Privi în lungul naosului, către locul unde îngenunchea Henry Percy.

— Şi pot să-ţi spun că Edward nu va accepta un schimb de prizonieri. Pentru el viaţa lui sir Henry e mai puţin importantă decât suferinţa ta.

— Nu-mi vine să cred!

— Ar trebui.

Humphrey văzu masca sfidătoare a lui Robert fisurându-se la auzul declaraţiei lui directe.

— Dar, dacă mi-l predai pe Henry şi îmi promiţi ceva, o să fac două lucruri pentru tine.

— Ce lucruri?

— Mai întâi o promisiune. Vreau cuvântul tău că vei păstra tăcerea cu privire la bănuielile legate de soarta regelui Alexander.

Robert dădu să vorbească, dar Humphrey i-o tăie:

— Tu simţi că ai datoria de a-ţi proteja regatul, iar eu trebuie să-l apăr pe al meu. Dacă Edward şi-a omorât cumnatul, va da socoteală la judecata lui Dumnezeu. Dar nu o să permit ca Anglia să fie pângărită de o asemenea acuzaţie. Indiferent care-i adevărul, moartea lui Alexander trebuie să rămână un accident.

— Vrei să renunţ la ostaticul meu şi să-ţi promit că voi apăra reputaţia omului care mi-a spânzurat fraţii? zise Robert pe un ton muşcător.

— Regele e pe moarte. Edward de Caernarfon va urca în curând pe tron. Când se va întâmpla asta, ar fi bine să ai un aliat la Curtea regală. El s-ar

putea să fie mai deschis la negocieri decât tatăl său.

— Nu poţi garanta asta.

— Nu, dar în schimb pot să te asigur că îţi voi ajuta familia. O să fac tot ce-mi stă în puteri ca să le uşurez suferinţele. Pot să obţin mutarea fiicei tale din Turn şi să mă asigur că soţia ta are parte de un apartament mai plăcut unde să-şi ducă zilele.

— Surorile mele? Isabel Comyn?

— O să fac tot ce pot, zise Humphrey, menţinându-se pe poziţii în timp ce Robert îi scruta chipul.

— Ai spus că o să faci două lucruri pentru mine, zise Robert după o tăcere îndelungată.

— Dă-mi-l pe Percy şi o să ţi-l spun pe al doilea!

Robert privi către prizonierul îngenuncheat. În el păru să se ducă o luptă, apoi le făcu semn lui Gilbert şi Neil:

— Aduceţi-l! zise el ridicând glasul.

Cei doi se priviră întrebător unul pe altul, dar făcură ce le poruncise regele lor. Când îl săltară în picioare, Henry Percy încercă să se opună. În timp ce îl conduceau către Humphrey, lordul ţipa înăuntrul sacului:

— Ce faceţi cu mine? Unde mă duceţi? Spuneţi-mi! Bătu-v-ar Dumnezeu!

— Scoateţi-l afară! le zise Robert oamenilor săi la un semn al lui Humphrey.

După ce Percy fusese târât dincolo de arcadă şi încredinţat trupei de cavaleri, Humphrey se răsuci din nou către Robert. Privi către altarul dinaintea căruia stăteau Edward Bruce şi Alexander Seton, încruntându-se nedumeriţi în faţa acestor întâmplări neaşteptate.

— Ai un şarpe la sânul tău.

Robert îi urmări privirea.

— Ce?

— Seton i-a spus Comynului Negru că aveai de gând să te îndrepţi spre Islay. Din cauza lui ştia John MacDougall din Argyll de venirea ta. Cred că a fost torturat pentru informaţiile astea, dar pe urmă, când era închis la Berwick, s-a oferit de bunăvoie să ni te dea pe mână dacă îi cruţăm vărul de spânzurătoare.

Humphrey îl privi din nou pe Robert, care păli se.

— Când Seton a venit să mă caute în Ayr, n-a făcut-o ca să-mi aducă mesajul tău. Voia să-mi spună unde îţi ascunzi flota în schimbul eliberării

lui Christopher. Nu ştie că acesta a murit.

— De ce-mi spui asta?

— Ţi-am zis, două favoruri din partea mea pentru două ale tale. Humphrey contemplă chipul răvăşit al lui Robert, dar nu simţi nicio satisfacţie.

— În plus, ştiu cum e să te trădeze un prieten.

Capitolul 31

BURGH BY SANDS, ANGLIA
1307

Humphrey pătrunse călare în tabăra engleză şi se îndreptă către pavilionul stacojiu ce se înălţa deasupra mulţimii de soldaţi ce invadaseră câmpurile din jurul micuţei aşezări Burgh by Sands, purtând pe braţ banderole de pânză albă împodobite cu crucea Sfântului Gheorghe. Flancurile calului lui Humphrey erau leoarcă de sudoare. El şi oamenii săi călăriseră pe deşelate din Carrick, decişi să ajungă la rege înainte ca acesta să traverseze apa. În gura vastă şi cafenie a estuarului râului Solway pătrundea o nouă corabie, pentru a li se alătura celorlalte deja ancorate. În curând aveau să fie destule vase ca să transporte oastea regelui de cealaltă parte a estuarului, în Scoţia.

Humphrey îşi opri calul cu bruscheţe în faţa pavilionului, cu ochii aţintiţi asupra dealurilor din Galloway ce se profilau întunecate în lumina apusului. Un vânt aspru şuiera printre trestiile mlaştinilor din apropiere. Era frig pentru începutul lui iunie.

Doi cavaleri regali stăteau de o parte şi de alta a intrării pavilionului. Când Humphrey se apropie, unul dintre ei dădu să-i bareze trecerea.

— Sir Humphrey, mă tem că regele nu primeşte pe nimeni.

— E urgent, Geoffrey! Trebuie să-i vorbesc regelui fără întârziere!

— Îmi pare rău, domnule!

— În calitate de Conetabil al Angliei îţi poruncesc să te dai la o parte!

Geoffrey şovăi şi se uită către tovarăşul său, căutând ajutor.

Humphrey nu mai aşteptă, ci trecu pe lângă el. Când cavalerul se îmbăţoşă şi duse mâna la spadă, Humphrey mârâi:

— Nu mă pune la-ncercare azi!

Când pătrunse în pavilion, îl zări pe Nicholas Tingewick discutând cu câţiva funcţionari regali. Tresăriră surprinşi când îl zăriră îndreptându-se către perdelele ce separau camera regelui. Înainte să-l poată opri, el dădu perdelele la o parte şi intră. Văzu patul înălţat în centrul încăperii imense, camera roşie nefiind mobilată cu excepţia unui cufăr negru aflat la picioarele patului. La căpătâi, blocând vederea lui Humphrey, stăteau majordomul regelui şi confesorul acestuia. Pe marginile cortului se adunaseră pajii, palizi şi agitaţi. Văzând că preotul avea o cutiuţă de argint, Humphrey simţi un nod în gât. Era artoforul cu împărtăşania.

Majordomul îşi ridică privirea.

— Sir Humphrey...

— Regele a murit? întrebă Humphrey, apropiindu-se în grabă de pat.

Edward zăcea nemişcat, acoperit până la gât de un cearşaf subţire, ud de sudoare. Trupul i se împuţinase, iar chipul îi era palid şi lucios precum ceara topită. Avea pleoapele pe jumătate lăsate şi gura deschisă. Văzând că pieptul regelui se ridică şi cobora şi că o venă de pe gât îi pulsa cu iuţeală, Humphrey lăsă să-i scape un oftat.

— I s-a dat ultima împărtăşanie, zise încet majordomul. Ne temem că n-o s-o mai ducă mult.

Humphrey nu-şi desprinse ochii de rege.

— Lăsaţi-ne singuri, vă rog!

— Domnule, eu...

Majordomul amuţi când Humphrey se întoarse către el. Văzând privirea contelui, omul încuviinţă.

Majordomul şi preotul se retraseră dincolo de perdele, urmaţi de pajii îngrijoraţi.

Rămas singur, Humphrey privi silueta firavă ce zăcea dinaintea sa. Omul căruia i se spusese Craci-Lungi, regele Angliei, ducele Gasconiei, stăpânul Irlandei şi cuceritorul Ţării Galilor şi al Scoţiei, devenise o colivie împuţinată de carne şi oase din care sufletul se zbătea să se elibereze. Dâre lucioase de ulei de la mirul aplicat pe ambele tâmple se prelinseseră prin părul alb până pe pernă. Omul acesta însemnase totul pentru el. Îşi devotase viaţa cauzei lui. Robert scosese la lumină lucrurile de care el se temuse vreme de luni, dar Humphrey voia s-o audă de la Edward. Regele îi datora măcar atât.

Humphrey se gândi la întrebările care trebuiau să-i fi fost puse regelui ca parte a împărtăşaniei. „Îţi regreţi păcatele? Vrei să te căieşti şi, dacă

Domnul îţi va oferi mai mult timp, o vei face?” Se aşeză pe marginea patului şi luă mâna socrului său într-a lui. Pleoapele regelui fluturară uşor.

— Maiestate, mă auziţi?

Edward întredeschise ochii. Privirea să se concentră cu lentoare.

— Humphrey?

— Sunt aici.

Ochii regelui dădură să se închidă şi Humphrey îi strânse mai tare mâna, până când privirea lui Edward îl găsi din nou.

— Am venit să vă ajut să vă despovăraţi de păcate. E timpul, Maiestate! Timpul pentru adevărata spovedanie!

De data asta ochii lui Edward rămaseră deschişi.

•

O oră mai târziu Humphrey părăsi camera regelui. Funcţionarii regali şi servitorii ce aşteptau afară se întoarseră toţi spre el, pălind la vederea expresiei de pe chipul său.

— Regele a murit, confirmă el în tăcerea ce se lăsase.

Humphrey se apropie de majordom, care închisese ochii, rostind o scurtă rugăciune.

— Trebuie să păstrăm secretul cât mai mult posibil, de dragul oamenilor noştri care încă se mai află în Scoţia. Nu putem permite ca scoţienii să afle că suntem vulnerabili, nu până când noul nostru rege nu este încoronat.

Majordomul încuviinţă lent, fără să pară însă convins de succesul însărcinării primite.

— O să fac tot ce pot, desigur, zise el oftând. Trebuie să le dau de veste prinţului şi reginei fără întârziere.

— O să îi duc eu vestea prinţului, zise Humphrey. Am treburi în Londra.

Lăsându-l pe majordom să se ocupe de cadavrul regelui, Humphrey porni către ieşirea din cort. Pradă şocului şi durerii, pajii şi funcţionarii nu observară desaga de piele pe care acesta o ducea cu sine. Ieşind din cort în înserarea cenuşie, Humphrey îşi dădu seama că îi tremurau mâinile.

GRANIŢA SCOŢIEI
1307

Alexander Seton fu tras jos de pe cal fără niciun fel de ceremonie. Se poticni când picioarele-i atinseră solul denivelat al pădurii. În timp ce unul dintre oameni îl răsuci cu bruscheţe şi începu să-i taie funiile care îi legau

mâinile la spate, întâlni privirea lui Neil Campbell, care rămăsese călare. Alexander nu zise nimic, dar după o clipă îşi feri ochii de privirea rece a lui Campbell.

— Dacă regele Robert sau vreunul dintre oamenii lui te vor mai vedea vreodată pe pământul Scoţiei, viaţa ta nu mai face un ban, îi aminti Neil.

— A fost foarte clar în privinţa asta.

Alexander prinse desaga care îi fusese aruncată.

— Robert să nu-şi facă griji. N-o să mai pun niciodată piciorul în regatul lui.

Vocea i se înăspri.

— Nu mi-a mai rămas nimic aici.

Porni către marginea pădurii, dincolo de care drumul cotea spre sud printre spinările dealurilor... spre sud şi spre o viaţă în exil. Toate sacrificiile lui fuseseră zadarnice. În final pierduse totul.

După câţiva paşi Alexander privi îndărăt către chipurile aspre ale celor care îl însoţiseră până la graniţă.

— Am făcut-o pentru Christopher!

Văzând că nu primeşte răspuns, se răsuci şi se pierdu printre copaci în lumina amurgului, ridicându-şi gluga ca să-l apere de ploaia măruntă.

Capitolul 32

CONACUL BURSTWICK, ANGLIA
1307

Elizabeth fu trezită de sunetul unor voci. Se ridică dezorientată în capul oaselor. Printre obloane se strecura o lumină aurie, dar n-ar fi putut spune dacă era dimineaţă sau seară. Se întinsese să se odihnească puţin, neintenţionând să adoarmă. Poate că trecuse o noapte întreagă fără ca ea să observe? Vocile se auzeau acum mai tare, înaintând pe coridor către uşa ei. Cu excepţia chemărilor îndepărtate care ajungeau uneori până la ea de afară, nu mai auzise de luni bune o voce omenească. Tresări la auzul glasurilor tot mai apropiate. Zăngănitul cheii în uşă o făcu să se ridice de pe pat.

Prima persoană pe care o văzu era Maud. Servitoarea cea mohorâtă era roşie la faţă şi indignată.

Elizabeth tresări surprinsă când un bărbat intră în încăpere pe urma femeii.

— Humphrey, murmură ea, mai întâi uşurată la vederea unui chip familiar, apoi îngrozită la gândul că el venise să aplice cine ştie ce pedeapsă şi mai cruntă născocită de rege.

— Doamnă!

Elizabeth observă că Humphrey se schimbase mult de când îl văzuse ultima dată, cu aproape un an în urmă. Fizic era aproape acelaşi: transformarea i se citea însă în ochi şi în purtare. Arăta ca un om în doliu. Ochii lui verzi aveau o limpezime stranie.

— Eşti în stare să călătoreşti?

— De ce? Unde mă duci?

— O să te mut în conacul meu din Essex. Acolo vei fi bine îngrijită.

Elizabeth auzi veştile fără să îndrăznească să spere că erau adevărate, că avea să părăsească aceste ziduri fie şi pentru o clipă şi să respire aer proaspăt.

— Tata?

Se întrebă deodată dacă nu cumva doar îşi imaginase că mesajul ei fusese returnat, mototolit pe o tavă.

— Aşa a decis regele cu puţin înainte să moară.

— Regele Edward a murit?

Humphrey se încruntă. Se răsuci către Maud cea roşie la faţă.

— Nu i-ai spus?

— Am urmat poruncile regelui, sir, răspunse servitoarea posacă. Nu aveam voie să-i vorbesc.

Humphrey îi întinse mâna:

— Vino, doamnă! Oamenii mei sunt gata să te escorteze. Dar mai întâi cineva vrea să te vadă. Te aşteaptă afară.

Cu capul învârtindu-i-se din pricina nedumeririi, încântării şi neîncrederii care se luptau în sufletul ei, Elizabeth făcu câţiva paşi iuţi şi luă mâna lui Humphrey. După atâta timp petrecut fără o atingere omenească, pielea lui i se păru uimitor de caldă, la fel şi strânsoarea lui fermă în timp ce o conducea pe lângă Maud, pe coridor şi afară, în lumina serii de sfârşit de august. Curtea era plină de o lumină aurie, înceţoşată din pricina prafului ridicat de cai şi căruţe. Elizabeth se opri un moment în uşă, închizând ochii şi scăldându-se în lumina soarelui.

— Elizabeth!

La auzul vocii, deschise ochii. Zări o fată slabă, cu păr întunecat, care se desprinse de grupul de lângă căruţe şi traversă în goană curtea către ea. Elizabeth ieşi în întâmpinarea lui Marjorie şi o strânse cu putere în braţe. Simţind că trupul fetei tremură lipit de al ei, i se umplură ochii de lacrimi. După câteva clipe Elizabeth se retrase zâmbind printre lacrimi şi o studie pe Marjorie, care crescuse înaltă în anul ce trecuse, arătând mai puţin a fetiţă şi mai mult a femeie.

— Doamne, n-am crezut c-o să te mai văd!

Marjorie îl privi pe Humphrey, apoi din nou pe Elizabeth.

— Unde-i tata? Nu vor să-mi spună.

— În Scoţia, zise Humphrey, mutându-şi privirea către Elizabeth. Viu şi nevătămat.

— Marjorie o să vină cu mine în Essex? îl întrebă ea.

— Nu, doamna mea. Dar regele mi-a dat voie s-o mut în mănăstirea Sixhills. Acolo va fi alături de mătuşile ei.

— Şi Mary? Isabel?

— Asta-i tot ce pot face. Deocamdată.

Humphrey se răsuci şi le făcu semn oamenilor săi. Doi cavaleri înaintară, apropiindu-se de femei.

— Doamnă, am treburi de care trebuie să mă ocup, zise el plimbându-şi privirea de la Elizabeth la Marjorie. Când mă întorc vom pleca.

Elizabeth încuviinţă, ştiind că el le sugera să profite de acest moment.

— Mulţumesc! murmură ea.

•

Humphrey intră singur în încăpere. Închise uşa şi se rezemă de ea, cuprinzând cu privirea modelul covorului decolorat acolo unde lumina cădea pe el, vatra acoperită, grinzile roase de care ce se încrucişau pe tavan, masa şi scaunele de lângă fereastra deschisă, apoi, în cele din urmă, patul. Încăperea era gravată în mintea lui ca un stigmat de neşters. Era locul de unde sufletele soţiei şi copilului său se ridicaseră la ceruri.

Aici petrecuse zile în şir după ce revenise la conac şi aflase că Bess murise în chinurile facerii. Otrăvit de băutură şi de durere, îşi amintea prea puţin din acele zile, doar străfulgerări de furie şi izbucniri violente. Traversă camera cu paşii răsunându-i pe podea şi îşi plimbă degetele pe unul dintre stâlpii patului, brăzdat de tăieturi adânci. Îşi amintea că îl lovise cu spada. Ocoli patul, puse jos desaga de piele pe care o adusese cu el din curte şi se aşeză, respirând aerul stătut ai încăperii, care se simţea vag pe sub mirosul

aspru al buştenilor ce ardeau în vatră. Flăcările erau înalte şi strălucitoare, căci focul abia fusese aprins de un servitor la ordinele sale. Humphrey rămase aşa un timp, cu ochii închişi, ascultând două turturele ce se chemau în porumbarul de afară. Apoi se întoarse către desaga de lângă el. Vârî mâna înăuntru şi scoase o carte mare, legată în piele. Cuvintele de pe copertă scânteiară în lumina arămie a soarelui ce apunea:

Cea din urmă profeţie a lui Merlin

Humphrey răsfoi paginile, contemplând caligrafia curgătoare, înconjurată pe margini de modele de animale şi flori întrepătrunse. În noaptea acceptării sale la Masa Rotundă, regele îi dăduse permisiunea să citească această carte. Deşi ştia deja cuvintele pe de rost, se apropiase de ea cu un respect profund, cu răsuflarea tăiată la vederea misiunii sacre cu care regele îl însărcinase. Pielea moale a paginilor i se păruse aproape însufleţită, împodobită cu vârtejuri de flori, fiare pe două picioare şi păsări în zbor ce păreau să se mişte în lumina pâlpâindă a lumânărilor. Culorile vii ale cernelurilor obţinute din pietre preţioase măcinate şi amestecate cu vin îl năuciseră. Simţise cuvintele, traduse din galeza veche în latină, chemându-l de peste ani, apucând ceva din el, îndemnându-l să le urmeze firul şi să se supună poruncii lor.

Acum, privind aceleaşi pagini, nu-i venea să creadă cât de neînsemnate şi moarte păreau. Cuvintele, scrise cu cerneală din gogoaşă de ristic, nu erau străvechi şi nu fuseseră niciodată scrise în galeză. Erau mai tinere decât el. Trecuseră şase săptămâni de la moartea regelui, şase săptămâni şi adevărul abia prindea rădăcini înăuntrul lui, ca o sămânţă ce creşte. Dând un rod pe care nici Humphrey nu-l ştia. Era ciudat să înţeleagă cu câtă putere putea fi investit un fleac. Se opri la o pagină ce înfăţişa un om stând dinaintea unei fortăreţe în spatele căreia se înălţau munţi înverziţi. Omul ţinea ridicată o coroană de aur: coroana lui Arthur, al cărei cerc, ştia acum, dăduse naştere acestei minciuni.

Edward aflase pentru prima oară despre coroană când era un tânăr prinţ în dizgraţie şi exilat în Gasconia. Atunci aceasta fusese purtată pe fruntea căpeteniei războinice Llywelyn ap Gruffudd, care, unind regatele învrăjbite din Ţara Galilor sub sceptrul lui, condusese o nouă revoltă, arzând şi prădând pământurile primite de Edward de la tatăl său. În arenele prăfuite de turnir din Gasconia tânărul prinţ înţelesese deja puterea pe care o aveau legendele. Luptând sub nou făuritul său stindard cu dragon, recomandându-

se drept noul Rege Arthur, văzuse că oamenii se buluceau sub comanda lui. Văzuse ce putere şi inspiraţie trezea, cât de loiali erau unui lucru mai mare decât ei, ceva ce îi ridica deasupra trivialului şi le deschidea calea către tărâmul eroilor. Edward înţelesese că succesul lui Llywelyn de a uni poporul învrăjbit al Ţării Galilor se explica prin puterea acelei coroane. Şi înţelesese că pentru a-şi învinge duşmanul trebuia să i-o ia.

Edward îl învinsese pe Llywelyn abia peste încă douăzeci şi doi de ani şi cu multe sacrificii, timp în care îşi văzuse tatăl înfrânt, despuiat de autoritate şi demnitate pe durata războiului civil dintre el şi baronii săi. Urcând pe tron, Edward jurase să nu fie dezonorat astfel de niciun om care-i era supus. Ca să se asigure de asta începuse să-şi extindă graniţele şi să-şi consolideze puterea, răsplătindu-i pe cei loiali cu pământuri din regiunile cucerite. Masa lui Rotundă fusese formată în scopul cuceririi Ţării Galilor, iar vasalii săi – cei de a căror putere avea nevoie – fuseseră învăluiţi în mantiile eroilor: Gawain şi Galahad, Mordred şi Percival, legaţi de el prin jurăminte mai sacre decât cel de credinţă, loialitatea lor călită în cercul infinit al Mesei. Dar ceea ce fusese cândva doar o deghizare pentru turnir devenise ceva mult mai important pentru Edward. Nu mai voia doar să fie chemat pe numele unei străvechi legende. Voia să devină legenda însăşi, Regele Arthur al întregii Britanii.

Edward citise scrierile lui Geoffrey de Monmouth, *Istoria regilor Britaniei* şi *Profeţiile lui Merlin* şi ştia că înţeleptul spusese că mai existau şi altele care nu fuseseră încă traduse. Pretinzând că găsise un asemenea text pierdut în fortăreaţa duşmanului său învins, Llywelyn ap Gruffudd, regele li-l înfăţişase cu mare pompă oamenilor din jurul nou-înfiinţatei sale Mese Rotunde la puţin timp după naşterea fiului său, Edward de Caernarfon. *Cea din urmă profeţie* era mărturia sa, ambiţia sa imortalizată pe pergament şi cu ajutorul ei avea să unească Britania sub un singur sceptru. Profeţia avea să-i îmboldească pe oameni să-i susţină planurile, dându-le senzaţia că participă la o misiune sacră, mai importantă decât sângele şi sacrificiile războiului, de taxele tot mai mari şi de averile risipite. Dar războiul din Gasconia se lungise, devenind tot mai nepopular, şi Edward văzuse că puterea începea să-i scape din mâini. Atunci crease Cavalerii Dragonului, o frăţie războinică formată din tinerii de la Curte, cei înţărcaţi cu poveşti despre Regele Arthur şi cavalerii săi, mult mai impresionabili decât taţii lor.

Oameni ca el, îşi zise Humphrey. Dădu paginile cărţii, privind imaginile. Iată Curtana, spada frântă care simboliza autoritatea Coroanei engleze. Iată Toiagul lui Malachy, sfânta relicvă ce întrupa spiritul naţiunii irlandeze. Iată şi Piatra Destinului, pe care se făceau regii Scoţiei. Dând ultimele pagini, zări acum micile schimbări ale cusăturilor ce le legau, marcând locul unde noi pagini fuseseră adăugate. Când o privise pentru prima oară, Humphrey nu le observase, orbit de strălucirea acelei minciuni. Citind rândurile care prevesteau moartea regelui Alexander, îşi aminti ultimele cuvinte ale lui Edward, rostite cu răsuflarea întretăiată pe patul său de moarte: „O viaţă, Humphrey, să mă ierte Dumnezeu. O viaţă pentru viitorul regatului nostru, un regat unit, puternic”.

Încet, grijuliu chiar, Humphrey rupse paginile cărţii una câte una. Le sfâşie, despărţind cuvintele, destrămând cu mâinile lui profeţia. Când nu mai rămase decât cu o grămadă de pergamente sfâşiate, vârî mâna în desagă şi scoase un sipet negru. Între timp lumina aurie a soarelui se stinsese şi lumina focului căpătase puteri. Strălucea pe suprafaţa lemnului în timp ce Humphrey îl ţinea dinaintea ochilor, privind prin crăpătura de pe una dintre margini, în adâncurile căreia Robert întrevăzuse cel dintâi adevărul. Luând sipetul şi paginile sfâşiate, se apropie de foc şi se ghemui dinaintea lui.

Aici, în această cameră unde murise iubirea lui, îşi îndeplini promisiunea către tatăl ei, omul căruia îi dedicase jumătate din viaţă. Avea să păstreze secretul chiar şi faţă de cei din jurul Mesei Rotunde, care încă mai credeau în acea minciună. Avea să poarte singur povara regelui. Dar acesta era ultimul lucru pe care avea să-l facă în numele lui. Urmărind paginile ce luau foc şi sipetul ce fumega, Humphrey simţi că şi înăuntrul lui ceva se transforma în cenuşă. Dar odată cu această moarte sosi un sentiment straniu de eliberare. Privind în inima focului, avu senzaţia că propriul lui destin i se întinde dinainte.

Capitolul 33

ABAŢIA WESTMINSTER, ANGLIA
1307

Era spre sfârşitul lui octombrie, cu patru zile înainte de Ziua Morţilor[8]. Lumina argintie a dimineţii se strecura prin ferestrele înalte ale abaţiei

Westminster, reflectându-se în stâlpi şi arcade şi făcând să strălucească feţele de piatră ale sfinţilor şi îngerilor. Fum de tămâie şi de lumânare plutea leneş în aer pe deasupra mulţimii de conţi şi cavaleri, contese şi funcţionari, episcopi şi scutieri, toţi în haine negre de doliu. Veniseră din toată Anglia, din Cornwall şi Lancaster, din Pembroke şi Lincoln. Alţii soseau încă de mai departe, din Scoţia, Islanda, Ţara Galilor, Franţa şi Ţările de Jos. Deasupra lor se boltea cupola măreaţă a Abaţiei Westminster, o sută de picioare de spaţiu cavernos răsunând de vocile corului.

Edward de Caernarfon privi în tăcere cei trei preoţi ce ocoleau cu încetineală catafalcul pe roţi, bogat împodobit, care transportase trupul tatălui său de la St Paul. În timp ce stropeau cu apă sfinţită coşciugul înfăşurat în stindardul cu dragon, Anthony Bek, îmbătrânitul episcop de Durham, intona prohodul cu vocea lui profundă înălţându-se deasupra mulţimii tăcute. Edward îşi plimbă privirile peste bărbaţii şi femeile ce se înghesuiau în jurul lui. Humphrey de Bohun era acolo alături de nepotul său, Henry. În apropiere stăteau Aymer de Valence, Robert Clifford şi Guy de Beauchamp, alături de Ralph de Monthermer, încă în doliu după soţia sa, sora mai mare a lui Edward, Joan, moartă în vară din pricina unei febre. Fiul vitreg al lui Ralph, Gilbert, recent numit conte de Gloucester în locul acestuia, îi stătea nemişcat alături. Văzând că majoritatea baronilor îşi plecaseră capul în semn de respect sau de durere sinceră şi observând lacrimile ce străluceau pe obrajii reginei Marguerite şi ai doamnelor ei de onoare, Edward îşi dădu seama că el unul nu simţea mare lucru, cu excepţia unui sentiment de uşurare.

În iulie, când Humphrey sosise cu vestea morţii tatălui său, Edward o acceptase cu calm. Se dusese în nord după trupul acestuia şi fusese proclamat rege în castelul Carlisle, unde preluase controlul armatei. După ce acceptase omagiul baronilor scoţieni loialişti şi lăsase ţara în mâinile garnizoanelor engleze, Edward, prinţ de Wales, duce de Gasconia şi acum rege al Angliei, îşi condusese oamenii spre sud în urma trupului tatălui său. Aymer de Valence şi alţii fuseseră scandalizaţi de decizia lui de a nu continua campania împotriva lui Robert Bruce, dar Edward refuzase să cedeze, în ciuda cererilor lor repetate. Deocamdată nu mai voia să audă de nord şi de nesfârşitele războaie ale tatălui său. Avea alte chestiuni mai presante pe cap: încoronarea sa, viitoarea căsătorie cu Isabella a Franţei şi, cel mai important, reîntoarcerea iubirii sale.

Edward îi aruncă o privire lui Thomas de Lancaster, care stătea în apropiere. În timp ce ochii celorlalţi erau îndreptaţi asupra coşciugului sau coborâţi în rugăciune, vărul său îl ţintuia cu privirea. Edward zări în ochii cenuşii ai contelui fantoma tatălui său, apoi tânărul îşi mută privirea în altă parte. Edward se consolă imaginându-şi expresia de pe faţa lui Thomas când Piers Gaveston avea să revină la Curte. Trimisese deja după cavalerul exilat în Gasconia. În curând acesta avea să-i fie din nou alături.

Episcopul Bek termină slujba şi abaţia se umplu de glasurile mulţimii spunând „amin”. Edward privi către paravanul ce ascundea altarul Confesorului. Acolo unde pe el îl aştepta jilţul încoronării, cuprinzând în el Piatra Destinului, pe tatăl său îl aştepta un mormânt. Izbutea să-l desluşească printre crăpăturile paravanului cioplit. Înconjurat de cavouri bogate din bronz şi aur, împodobite cu efigii scânteietoare, mormântul deschis era o cavitate imensă din marmură neagră, atât de întunecată, încât părea să absoarbă lumina din jur. Era unica dorinţă lăsată de tatăl său cu limbă de moarte pe care o îndeplinea.

Cu ani în urmă, înainte de naşterea sa, mama şi tatăl lui reîngropaseră oasele lui Arthur şi ale lui Guinevere în abaţia Glastonbury, în cadrul unei ceremonii fastuoase. Tatăl lui poruncise ca osemintele acelui rege trecut şi viitor să fie îngropate într-un mormânt simplu de marmură neagră, după asemănarea căruia îşi comandase mai târziu sipetul cu preţioasa sa profeţie. Acum Edward Craci-Lungi avea să fie aşezat într-un loc de odihnă asemănător, unde avea să-şi petreacă eternitatea. Regele Arthur până şi în moarte.

CASTELUL TIORAM, SCOŢIA
1307

Robert privi de pe metereze cum încă patru galere pătrundeau în gura lui *loch* Moidart, alăturându-se zecilor de vase ancorate într-un canal adăpostit aflat la poalele castelului Tioram. Insula pe care se înălţa castelul era legată de uscat printr-un dig de nisip şi stâncă, accesibil numai la vremea refluxului. Malurile de dincolo de acesta erau pline de oameni. Toată toamna numărul lor crescuse statornic, pe măsură ce tot mai mulţi răspundeau chemării lui la arme şi porneau spre nord pentru a i se alătura în fortăreaţa singuratică a Christianei MacRuarie. Mulţi erau veniţi de pe coasta de vest, dar în ultimele săptămâni sosiseră şi din Ţara Galilor şi

Irlanda, căci vestea despre victoria obţinută împotriva englezilor pe dealul Loudoun ajunsese până departe.

După vestea morţii regelui Edward, primită de oamenii lui Robert cu uşurare şi nespusă bucurie, profeţia căpătase o viaţă proprie. Ceea ce începuse ca un murmur deveni un strigăt. Acum, odată cu aceste ultime galere şi încărcătura lor, armata lui avea să numere aproape trei mii de oameni. Războiul cu Anglia se oprise şi toată vara sosiseră rapoarte care spuneau că oamenii regelui îşi strânseseră lucrurile şi trecuseră graniţa către sud. Garnizoane engleze ocupau în continuare castelele Stirling, Edinburgh şi Roxburgh şi oraşele Perth, Dumfries, Aberdeen şi Dundee, dar era limpede că noul rege nu era la fel de îndârjit ca tatăl său şi nu voia să continue lupta, aşa cum James Stewart sperase şi Humphrey de Bohun dăduse de înţeles. În timpul acestui răgaz, Robert îşi întorsese ochii spre nord.

Comynii şi aliaţii lor nu lăsaseră nicio urmă de îndoială cu privire la duşmănia pe care i-o purtau, jurându-i credinţă lui Edward al II-lea. Printre ei se număra şi David de Atholl. Vestea fusese o lovitură pentru Robert pe care încă îl ustura trădarea lui Alexander Seton, dar asta îl întărise în hotărârea sa. Adunase mâncare şi provizii din Rhum şi Eigg, pusese să se făurească săbii, armurile fuseseră curăţate şi tăişurile ascuţite. Era pregătit. Venise momentul să iasă din fâşia vestică de coastă unde fusese înghesuit, să-şi înfrunte duşmanii din Scoţia şi să deschidă calea revenirii sale pe tron.

Auzind paşi pe scările din spatele lui, Robert se întoarse şi îşi zări fratele apărând pe metereze.

Edward ţinea în mână un sul de pergament.

— Unul dintre oamenii noştri tocmai s-a întors din Turnberry. Asta-i pentru tine.

Văzând sigiliul din partea de jos, Robert îl luă grăbit. Îl aştepta de luni bune. Desfăcându-l, citi scurtul mesaj pe care îl conţinea. După o clipă închise ochii, murmurând o rugăciune.

— Ei?

— S-a făcut. Marjorie şi Elizabeth sunt în siguranţă.

Edward încuviinţă. Îl strânse pe Robert de umăr, zâmbind crispat.

— S-ar părea că ai avut dreptate în privinţa lui Humphrey. Îmi pare rău că m-am îndoit de tine.

Robert nu răspunse, plimbându-şi privirea pe ultimul rând al mesajului:

Mi-am ţinut cuvântul. Acum trebuie să ţi-l ţii ţi tu pe al tău.

Robert mototoli pergamentul în pumn şi îşi privi armata îngrămădită de-a lungul malurilor. Tabăra era înveselită de culorile numeroaselor stindarde. Îşi plimbă privirea peste blazoanele lui Malcolm de Lennox, Neil Campbell, Thomas Randolph şi Gilbert de la Hay, Angus MacDonald şi Lachlan MacRuarie, tot mai strâns uniţi în acest ultim an printr-o prietenie călită în înfrângeri şi victorii. Ridicându-şi ochii deasupra rândurilor lor, dincolo de dealurile împădurite ce scânteiau arămii în soarele toamnei târzii, Robert privi culmile îndepărtate ale munţilor acoperiţi de zăpezi. Dincolo de aceste piscuri se afla Great Glen, uşa către teritoriul inamicilor săi. În sinea sa simţi că roata se mişcă, începând să urce.

PARTEA A CINCEA

1308-1309

„Întrucât regatul vostru e învrăjbit, întrucât discordia şi invidia v-au întunecat minţile, întrucât în mândria voastră nu înduraţi a jura supunere dinaintea unui rege, fie ca regatul vostru să fie nimicit... şi casele voastre să se prăbuşească...”

Istoria regilor Britaniei,
GEOFFREY DE MONMOUTH

Capitolul 34

SLIOCH, SCOŢIA
1308

Christiana îl sărută pe gât, smulgându-i un suspin. Simţea căldura trupului ei deasupra sa, greutatea ei apăsându-i trupul în nisip. Sudoarea i se prelingea de pe obraji în urechi şi în păr şi pielea creştetului îl mânca. Cu ochii închişi, îi asculta răsuflarea ce-i mângâia pielea foşnind ca valurile pe ţărm.

— Maiestate!

La auzul vocii ei deschise ochii şi o văzu privindu-l cu ochii de un verde-pal, ca două lacuri de lumină lichidă. Şuviţe arămii alunecară peste umerii ei şi-i atinseră obrazul. Femeia râdea, dar el nu ştia de ce. Îndărătul ei cerul ardea. Întorcând capul, Robert zări stropi roşii pe nisipul de lângă el. Sânge! Îl încercă un sentiment de alarmă.

— Christiana!

Încercă să o dea deoparte, dar ea dispăruse deja. O zări stând la marginea apei cu privirile aţintite în larg, în timp ce dinaintea ei pe un piedestal se afla un mic coşciug din care se ridicau flăcări. Înăuntru era cineva, dar nu reuşi să vadă cine anume. Se strădui să se ridice. Deşi Christiana plecase,

greutatea ei îl apăsa în continuare. Sudoarea îi şiroia pe trup şi tânjea să se arunce în apa albastră, dar sângele îi atrase din nou atenţia. Acum văzu că era o dâră ce pornea de lângă el şi se depărta în lungul plajei. În depărtare dealurile se îmbujorau în lumina apusului, iar curbele şi rotunjimile lor păreau cele ale unor femei adormite. Robert urmă dâra de sânge cu nisipul scrâşnindu-i sub picioare, numai că acum nu mai era nisip, ci zăpadă.

În faţa lui un bărbat îngenunchea pe întinderea albă, cu spatele la el. Purta o tunică roşie ce se aduna în jurul lui ca o baltă de sânge. Lângă el în zăpadă zăcea un scut cu un blazon înfăţişând trei snopi de grâu. Bărbatul era John Comyn. Dâra de sânge avea acum o explicaţie, una cumplită. În timp ce Robert se apropia cu o presimţire sumbră înmugurindu-i în suflet, bărbatul se ridică cu greutate şi se întoarse către el. Dintre coaste îi ieşea mânerul unui pumnal. Îşi ridică mâinile să-l apuce. Apoi, înălţându-şi ochii către faţa bărbatului, Robert îşi dădu seama că nu era John Comyn. Era bunicul său. Bătrânul lord îl ţintui cu un deget şi ochii lui întunecaţi erau acuzatori.

•

Edward Bruce tresări, auzind strigătul fratelui său. Robert zăcea într-o litieră aşternută cu pături şi blănuri, întorcându-şi capul dintr-o parte într-alta. Faţa îi lucea în lumina gălbuie a felinarului, leoarcă de sudoarea care forma pârâiaşe prin praf şi prin sângele închegat al rănilor abia închise. Nes stătea ghemuit alături.

Edward privi deschiderea cortului improvizat, format din pânză de cort atârnată de crengile unor copaci.

— Iisuse, dacă aud oamenii că-i în halul ăsta...

Îşi trecu o mană prin părul care i se lipise de creştet sub apăsarea coifului şi a glugii de zale pe care abia şi le scosese în ultimele zile.

— Nu trebuie să le oferim noi motive să dezerteze.

Glasul lui Edward era plin de amărăciune. Campania lor începuse în forţă şi victoria le deschisese de bunăvoie braţele. Beţi de sânge, făcuseră ravagii pe pământurile duşmanului, o răzbunare îndelung aşteptată. Apoi însă venise boala, secătuindu-le puterile şi slăbindu-le hotărârea. Comynul Negru profitase de slăbiciunea lor şi îi atacase cu toate forţele.

— Ar trebui să ne retragem, propuse Gilbert.

Era tras la faţă şi cu cearcăne întunecate sub ochi. Obrazul stâng îi era brăzdat de o tăietură cusută la nimereală, locul unde o săgeată îi brăzdase

pielea în timpul atacului asupra castelului Inverness, cu câteva săptămâni în urmă.

— O mai zic o dată: haideţi să pornim spre sud şi să ne adăpostim până se vindecă regele! Apoi ne putem întoarce cu forţe proaspete.

— Nu avem timp! i-o tăie Neil Campbell. Comyn o să se repeadă asupra noastră înainte să putem aduna oamenii. Mulţi încă sunt în suferinţă. Nu ne permitem să ne retragem dinaintea contelui. Nu acum.

Edward încuviinţă.

— Aici avem o poziţie bună. Cavaleria lui Comyn nu ne-a putut rupe rândurile de Crăciun, când boala făcea ravagii.

— Pedestrimea lui s-ar putea să fie mai norocoasă, îi preveni Malcolm de Lennox privind de la Gilbert la Edward. Şi fără regele nostru care să ne conducă în luptă.

Îl priviră cu toţii pe Robert care zăcea pe targă, pierzându-şi şi recăpătându-şi cunoştinţa. Afară ţipătul strident al unui corn sfâşie aerul.

Edward ieşi printre foile de cort urmat de ceilalţi. Pădurea era plină de oameni: petele de culoare ale tunicilor şi mantiilor împestriţau peisajul monocrom compus din copaci desfrunziţi şi zăpadă. Mulţi se ridicaseră auzind cornul şi acum îşi puneau coifurile şi luau scuturile. Alţii, sleiţi de febra care măturase armata în timp ce furtunile o asediau şi lipsa hranei o slăbea şi ea, zăceau lângă focuri, privind neliniştiţi în jur, în vreme ce camarazii lor se pregăteau de luptă. Cornul sună din nou şi argaţii fură nevoiţi să liniştească armăsarii priponiţi laolaltă într-un luminiş. Animalele făceau parte din prada luată de la Inverness înainte ca acesta să fie dărâmat.

Edward îl zări pe Cormac apropiindu-se grăbit. Părul roşu era singura pată de culoare de pe chipul fratelui său adoptiv, palid din pricina frigului. Îl însoţea Thomas Randolph, cu ochii albaştri măriţi de groază.

— Vin!

Edward porni printre copaci. Gilbert de la Hay şi ceilalţi îl urmară.

— Câţi?

— Cred că iscoadele au avut dreptate, răspunse Cormac. Două mii.

Edward lăsă să-i scape un blestem. Când îi atacase cu o săptămână în urmă, Comynul Negru avusese mai puţin de jumătate. Cavaleria sa nu putuse să le ocupe poziţia bine apărată de pe o colină împădurită, înconjurată de câmpii mlăştinoase, aşa că pe durata Crăciunului arcaşii contelui de Buchan se mulţumiseră să facă schimb de săgeţi cu propriii lor arcaşi. Niciuna dintre tabere nu reuşise să facă mai mult de câteva zeci de

victime până ce Comynul Negru să plece de pe câmpul de luptă, conducându-şi oamenii înapoi în Banff. Văzând retragerea duşmanului, forţele lui Robert răsuflaseră uşurate, căci acest răgaz le oferea lor şi regelui lor şansa să se întremeze, dar în timp ce de atunci mulţi se descotorosiseră de febră, starea lui Robert nu făcuse decât să se înrăutăţească. În pustiul acesta îngheţat nu existau ierburi de leac şi rădăcini, iar rugăciunile nu fuseseră de niciun ajutor. Descurajarea oamenilor se adâncise cu două ore în urmă, când iscoade călare sosiseră cu vestea că duşmanul lor revenea cu forţe proaspete.

Căpeteniile ieşiră la marginea pădurii cu cizmele plescăind prin mâzgă şi cu aburii răsuflărilor ridicându-se în aer. Câţiva dintre arcaşii dispuşi în cerc în jurul colinei îi salutară încordaţi. Cei mai mulţi rămaseră cu ochii aţintiţi în depărtare, cu arcurile pregătite în mâini. Edward se uită în direcţia în care priveau.

Înaintea lui panta cobora spre o câmpie vastă, acoperită de omăt, cu ierburi ţepoase ce se iţeau din mlaştina de dedesubt. Noroiul încă mai era răscolit în locurile unde cavaleria inamică îi atacase fără succes, dar temperaturile tot mai joase din ultimele săptămâni acoperiseră totul cu un strat de gheaţă. Ici şi colo din zăpadă răsăreau membre ţepene de oameni şi cai. Dincolo de câmpie, cam la o milă mai spre nord, se ivise o coloană mare. De la această depărtare era o masă întunecată pe fundalul alb, dar Edward văzuse suficiente oşti ca să ştie că iscoadele nu se înşelaseră. Deasupra lui crengile copacilor zornăiau ca oasele în bătaia vântului. Acesta se înteţea. Cerul mohorât prevestea o nouă ninsoare.

— Mai ales pedestrime, murmură Malcolm mijind ochii la vederea duşmanului ce se apropia. Pe ei terenul mlăştinos n-o să-i încurce la fel de tare. Ar putea să ne rupă liniile. Să ne copleşească.

— Avem patruzeci de cai uşori la dispoziţie, îl contrazise Neil privind către Edward. Pământul e îngheţat. Putem face o şarjă.

Edward încuviinţă gânditor.

— I-am putea împrăştia, împiedicându-i să se regrupeze până când pedestraşii noştri o să-i atace.

— Mă tem că supraestimezi curajul pedestrimii, sir Edward, îl preveni Gilbert. Oamenii noştri trăiesc de săptămâni fără hrană şi adăpost. Şi mai important, fără regele lor. Odată cu puterile lui Robert le-a slăbit şi lor curajul. Ai văzut asta la fel de bine ca mine. Cred că absenţa lui şi nu lipsa confortului i-a făcut pe atâţia să dezerteze ca laşii în ultimele zile.

Edward privi îndărăt printre copaci către locul unde oamenii se adunau, apucând arme cu degete degerate şi săltând scuturi pe umeri lăsaţi de oboseală. Era încă o forţă considerabilă, dar nu la fel de puternică precum cea în fruntea căreia porniseră în toamnă de la castelul Tioram. Boala, rănile şi acum dezertarea îi răriseră rândurile. Edward fusese nespus de frustrat văzând cât de mult depindea voinţa lor de a lui Robert, că sorţile tuturor atârnau numai de el.

— Regele Robert e eroul lor, încheie Gilbert de la Hay, dând fără să ştie glas gândurilor lui Edward. Curajul lui pe dealul Loudoun i-a inspirat, i-a adus pe atâţia sub stindardul lui. Trebuie să îi conducă din nou în luptă. Să le reaprindă focul din inimi.

— Atunci, sir Gilbert, avem nevoie de un miracol, murmură Thomas Randolph.

Edward îşi privi brusc nepotul. Apoi se puse în mişcare, înaintând grăbit printre copaci în direcţia de unde venise.

— Edward! strigă Malcolm în urma lui.

Dar Edward nu se întoarse, ci continuă să alerge către cortul regelui.

•

Contele John de Buchan, capul Comynilor Negri şi fost Conetabil al Scoţiei, trase de frâiele bidiviului său bălţat şi ridică mâna, făcându-le semn oamenilor să se oprească. Cavalerii săi, îmbrăcaţi ca şi el în negru, se răsfirară în jurul lui cu ochii aţintiţi asupra colinei acoperite de copaci noduroşi, ce se înălţa în mijlocul câmpiei. Duşmanul se vedea clar, căci tunicile lui colorate contrastau cu albul zăpezii.

Comyn studie siluetele care, la vederea armatei lui, se aliniau în grabă printre copaci. Ochii întunecaţi îi scânteiau. În Banff, unde se retrăsese ca să adune pedestrimea, trăise sub tensiune, temându-se că Bruce şi oamenii lui vor pleca profitând de răgazul căpătat, numai pentru a se ivi la poalele alteia dintre cetăţile sale. Dar în acea dimineaţă devreme îngrijorarea i se risipise, căci iscoadele rămase în zonă îi raportaseră nu doar că oastea lui Bruce nu se clintise de la Crăciun, dar se zvonea că regele însuşi ar fi bolnav de moarte, nefiind în stare să se ridice din pat. Câţiva dezertori prinşi în timp ce se furişau din tabăra lui Bruce le mărturisiseră iscoadelor că regele nu mai fusese zărit de multe zile. Unii credeau că murise deja. Cu aceste veşti, care pentru urechile lui erau dulci ca muzica, Comyn îşi adunase trupele şi le condusese cu o hotărâre reînnoită pe drumul către Slioch. Poziţia lui Bruce, care se dovedise inexpugnabilă pentru cavaleria

sa, era acum o închisoare, o cursă în care Comyn avea să-l prindă. Zâmbetul făcu să se strângă cicatricile ce brăzdau faţa contelui. Aşteptase de mult ziua asta.

Broscoiul ambiţios care fusese tatăl lui Bruce şi bunicul său cel mândru şi la fel de ambiţios fuseseră ca un ghimpe în coastele familiei Comyn, dar nimic nu-l pregătise pe conte pentru rănile pe care i le făcuse Robert: uciderea brutală a rudei sale la Dumfries, atacul asupra Casei lui şi răpirea soţiei sale slabe de minte de către Atholl, umilinţa provocată de trădarea lui Isabel, care îl încoronase pe detestatul său duşman. Când Bruce luase tronul, Comynii îşi pierduseră poziţia însemnată pe care o ocupau de zeci de ani. Comynul Negru crezuse că, după ce nimicise forţele lui Bruce la Methven şi după ambuscada organizată în Lorn de John MacDougall de Argyll, erau în sfârşit în avantaj. Îl puseseră pe Bruce pe fugă ca pe un animal rănit, învins, împresurat. Nimeni n-ar fi trebuit să-şi poată reveni după asta. Dar cumva ticălosul reuşise.

În toamnă, cu rândurile armatei sale sporite după victoriile din valea Troolului şi de pe dealul Loudoun, scăpat de grija unui asalt al englezilor după exodul noului rege şi al oamenilor săi, Bruce se abătuse spre nord prin Great Glen ca o vijelie, brusc, pe neaşteptate, devastator. Inverlochy, marea fortăreaţă a Comynilor Roşii, căzuse cea dintâi, asediată de pe pământ şi dinspre ape, căci galerele lui Lachlan MacRuarie şi Angus MacDonald atacaseră dinspre *loch* Linnhe. Odată castelul căzut, corăbiile rămăseseră locului, formând o barieră care îl împiedica pe John MacDougall să vină în ajutorul lui Buchan. Eliberând calea către inima domeniului Comynilor, Bruce continuase să înainteze. Urmase puternicul castel Urquart, paznic peste *loch* Ness. Apoi Inverness. Şi Nairn. Contele de Ross, unul dintre aliaţii Comynului Negru şi cel responsabil de capturarea femeilor lui Bruce, îşi pierduse atât de tare capul, că îi oferise duşmanului un armistiţiu şi o ştersese ca un laş. Comyn rămăsese singurul care mai stătea între regele rebel şi completa sa stăpânire a nord-estului Scoţiei. Respinsese atacurile lui Bruce de la Elgin şi Banff şi îi ieşise în întâmpinare.

Acum, pe această câmpie, sub cerul vânăt, despărţit de duşman numai de o întindere acoperită cu zăpadă, Comyn simţea mirosul victoriei. Oamenii lui Bruce, baricadaţi în pustietatea asta îngheţată, îşi pierdeau curajul sub asaltul frigului şi al foamei. Dezertările o dovedeau limpede. Dacă el nu mai era în stare să-i conducă, în mod sigur aveau să dea bir cu fugiţii dinaintea unui atac hotărât. Un brânci şi totul se putea termina. Momentul

sosise. Anglia nu mai avea un rege puternic sau interesat să-şi bage nasul în treburile scoţienilor. John Balliol rămânea în exil în Franţa, dar, dacă Bruce era zdrobit acum, exista o şansă ca Balliol să poată fi repus pe tron. Atunci familia Comyn avea să-şi recapete poziţia influentă din spatele tronului.

Aerul se umplu de zăngănitul armelor şi trosnetul cizmelor pe zăpadă pe măsură ce pedestrimea se desfăşura în jurul trupei de călăreţi, pregătindu-se de atac. Caii fornăiau şi răsuflările aburinde îi se ridicau în aer. Cerul după-amiezii se întuneca. Un vânt rece răvăşi troienele de pe câmpie şi flutură hainele oamenilor. Începură să cadă fulgi răzleţi. Contele îşi mişcă umerii înţepeniţi sub zale şi platoşă, aşteptând ca şi ultimii oameni să-şi ocupe poziţiile. Avea şaizeci de ani de acum şi muşchii săi nu mai îndurau la fel de uşor greutatea armurii, iar silueta lui masivă se mai înmuiase parcă în ultimii ani. Dar în sufletul său se simţea la fel de puternic ca în tinereţe. Dorinţa lui de răzbunare era o forţă puternică, însufleţindu-l.

În timp ce pedestrimea se alinia, Comynul Negru îşi îndemnă bidiviul de-a lungul rândurilor acesteia şi vocea lui aspră răsună, spunându-le oamenilor să-i că duşmanul zăcea pe moarte în pădurea din faţa lor, iar oamenii lui, fără căpetenie, şovăiau. Era momentul să-l nimicească şi să calce în picioare gloata care le asediase oraşele şi le prădase pământurile. Acum era momentul să termine cu Bruce o dată pentru totdeauna. Cu vorbele lordului lor încă răsunându-le în urechi, oamenii din Buchan porniră să traverseze câmpia îngheţată, cu feţe sumbre şi paşi încrezători, strângând în mâini ciocane, ghioage şi suliţe. Comynul Negru îşi mână calul înapoi lângă cavalerii săi de unde urmări pedestrimea umplând câmpul dinaintea lui şi înaintând către colina împădurită. Pedestrimea sa avea să ocupe poziţia duşmană şi să împrăştie forţele lui Bruce, apoi el şi cei şaizeci de călăreţi ai săi aveau să-i calce în picioare.

Ninsoarea se înteţise, devenind o furtună albă şi învolburată, biciuită de vânt. Când cele dintâi rânduri ale soldaţilor lui Comyn intrară în bătaia arcaşilor, dinspre pădure ţâşniră săgeţi. Oamenii se feriră, iar cei cu scuturi le ridicară ca să se apere. Câteva vârfuri ascuţite se înfipseră în carne şi răsunară ţipete, dar grosul pedestrimii continuă să înainteze, iuţind pasul, peste mlaştina acoperită cu o pojghiţă de gheaţă.

Undeva deasupra răsună ţipătul unui vultur. Comyn îşi ridică ochii, clipind împotriva furtunii. Chiar în acea clipă un răcnet răsună pe câmpie. Unul dintre cavalerii săi scoase un ţipăt alarmat. Contele îşi întoarse privirile către colină şi zări o trupă călare ieşind dintre copaci. În număr de

patruzeci sau cincizeci, se năpustiră în josul movilei şi pe câmpie, îndreptându-se către pedestrimea sa, cu zăpada învolburându-se în jurul lor. Ochii i se măriră când zări în fruntea lor un stindard galben pe care unduia leul roşu al Scoţiei. Sub el călărea regele, inconfundabil în tunica sa împodobită cu blazonul regal.

— Domnule! strigă unul dintre cavaleri, căruia îi pierise zâmbetul. Ăla-i Bruce? Cum se poate? Ziceau că-i pe moarte!

Comynul Negru habar nu avea. Poate că ticălosul îşi revenise ca prin minune sau poate că dezertorii minţiseră ca să-l atragă într-o cursă. Oricare era adevărul, nu conta acum. Robert Bruce nu era nici pe departe în pragul morţii, călărind cu furie către pedestraşii care şovăiau. Alături de el cu tunicile parcă şi mai viu colorate pe albul zăpezii, călăreau Gilbert de la Hay, Malcolm de Lennox, Neil Campbell, Thomas Randolph şi cavalerii din Carrick şi Annandale. În spatele cavaleriei se revărsa pedestrimea lui Bruce, sute şi sute de oameni roind pe câmpie.

Revenindu-şi din uluire, Comynul Negru îşi înfipse pintenii în burta calului. Bidiviul ţâşni din loc, năpustindu-se la galop. Îşi smulse spada din teacă în timp ce gonea însoţit de oamenii lui. Dar prea târziu. Bruce şi cavalerii lui dăduseră deja iama în primele rânduri ale pedestraşilor.

Oamenii zburară care-ncotro. Arme sfârtecară şi înjunghiară. Răsună zgomotul fierului lovindu-se de oţel. Jerbe de sânge ţâşniră, părând negre pe fundalul zăpezii. Văzând că oamenii regelui îşi croiau cărare printre ei urmaţi în goană de pedestrime, oamenii lui Comyn se panicară. Pe când cei care nimeriseră în calea şarjei brutale a regelui se străduiau să se ferească de copitele cailor şi de împunsăturile de sabie, cei din spatele lor o rupseră la fugă. Comynul Negru şi cavalerii săi se pomeniră călărind cu toată viteza către propria lor oaste. Comyn le strigă ticăloşilor să stea pe loc şi să lupte, dar nu văzu decât chipurile îngrozite ale oamenilor să-i împrăştiindu-se dinaintea lui.

•

Edward Bruce se lăsă să alunece de pe calul leoarcă de sudoare. Îşi simţea picioarele slăbite şi tremurând, de oboseală şi din pricina şocului luptei, dar în sinea sa plutea pe aripile triumfului. În timp ce-i înmâna spada unui scutier îşi dădu seama că tunica şi pieptarul îi erau îmbibate de sânge care nu era al lui. Oamenii se îngrămădeau în jurul lui şi tot mai mulţi se iveau dintre copaci, cu încântarea răsunându-le în glasuri. Alţii rămăseseră pe câmpie să le dea lovitura de graţie muribunzilor, sub supravegherea lui

Gilbert de la Hay şi Neil Campbell, dar bătălia se sfârşise. Comynul Negru şi cavalerii săi părăsiseră în fugă câmpul de luptă, lăsând sutele de pedestraşi să fie măcelăriţi de forţele lui Robert.

— Maiestate!

Edward se răsuci şi zări un bărbat între două vârste care ţinea în mână o suliţă mânjită de sânge. Pe chip i se citea adoraţia. Îngenunche în zăpadă, plecându-şi capul.

— Maiestate, niciodată în viaţă n-am văzut un asemenea curaj!

În jur se ridicară strigăte aprobatoare.

— Trăiască regele!

Strigătul acela fu preluat imediat de alte guri. Cavaleri, lorzi, scutieri şi ţărani se lăsară în genunchi în jurul lui Edward. Prin deschizătura coifului îi zări zâmbind cu gura până la urechi şi aclamându-l şi mândria îl copleşi. Laudele lor îl absorbiseră atât de tare, încât îi trebui o clipă până să-şi dea seama că Nes ieşise din mulţime. Cavalerul încuviinţă discret, înclinând din cap către cortul regelui. Ridicându-şi pumnul încleştat în aer, ceea ce declanşă noi urale asurzitoare, Edward se răsuci şi îl urmă pe Nes printre copaci.

Înăuntrul cortului improvizat, văzu că Robert stătea cu capul ridicat pe nişte pături. Avea ochii deschişi şi limpezi pentru prima oară de câteva zile, deşi faţa îi era în continuare de o paloare mortală şi lucea de sudoare. La vederea bărbatului care pătrundea în cort arborând blazonul regal, Robert miji ochii nedumerit.

Acum, la adăpost de ochii mulţimii, Edward îşi scoase coiful şi se ghemui alături de fratele său.

— Te-ai trezit!

Robert îşi linse buzele crăpate, stăruind cu privirea asupra tunicii pline de sânge.

— Ce s-a întâmplat?

— Am condus armata noastră la victorie. Armata Comynului Negru a fost nimicită.

— Şi Comyn? E mort?

— Nu. Dar i-am ucis pe mulţi dintre ai lui.

Robert se lăsă la loc şi închise ochii. Respira precipitat. După o clipă îl privi din nou pe Edward.

— Nu ne putem opri. Trebuie să terminăm ce-am început.

Edward încuviinţă cu chipul neînduplecat.

— Aşa o să fac, frate. Aşa o să fac.

Capitolul 35

WESTMINSTER, ANGLIA
1308

Consiliul se întrunise de două ore şi nervii erau întinşi la limită. Văzându-l pe unul dintre pajii ce se aţineau pe marginea Camerei Pictate înaintând cu o carafă cu vin, Humphrey de Bohun îi prinse privirea şi clătină din cap. Pajul încuviinţă şi reveni la locul lui, părând, în tunica de mătase viu colorată, că tocmai coborâse din pictura de pe peretele din spate. Privirea lui Humphrey reveni la Aymer de Valence, care încă mai vorbea pe un ton ridicat, roşu la faţă. Nu era nevoie să mai pună paie pe foc.

— E al treilea mesaj de soiul ăsta pe care l-am primit în tot atâtea săptămâni, zise Aymer, indicând vehement unul dintre sulurile de pergament de pe masă.

Mai multe asemenea misive erau împrăştiate printre tăvile de argint cu resturi de mâncare, toate punând sigilii ale marilor seniori scoţieni: contele John de Buchan, William de Ross, David de Atholl.

— E limpede că aliaţii noştri din Scoţia au o nevoie tot mai disperată de ajutor în lupta lor împotriva lui Bruce. Câştigă războiul, fir-ar să fie! Trebuie să acţionăm acum, până nu e prea târziu. Dacă îşi va învinge duşmanii din nord şi est, nimic nu va mai sta între el şi garnizoanele noastre din Aberdeen, Perth, Edinburgh şi Stirling. Şi după ce va ocupa castelele astea ce va urma?

Aymer făcu ochii roată în jurul mesei, privindu-i pe Ralph de Monthermer, Robert Clifford şi Guy de Beauchamp, conte de Warwick.

— O să-şi întoarcă atenţia către Anglia. Asta o să facă.

Îi aruncă o privire plină de înţelesuri lui Henry Percy, care încuviinţă.

— Nu-i putem permite lui Bruce să-şi întărească poziţia mai mult decât a făcut-o deja. Sunt de acord cu sir Aymer. Trebuie să lovim cât timp e încă vulnerabil.

Amândoi se răsuciră către Piers Gaveston.

Tolănit în jilţul cu spătar înalt din capul mesei, tânărul nu păru să se sinchisească de privirile lor. Ochii lui negri poposiră asupra uneia dintre

tăvile cu carne şi brânză dinaintea sa. Îşi scoase din teacă cuţitul, făcând să scânteieze mânerul de sidef în lumina colorată ce pătrundea prin ferestrele cu vitralii. Pumnalul era primit de la Edward, care îl scăldase în daruri pe Piers de când tovarăşul său revenise din exil, cel mai extravagant şi impopular fiind titlul de conte de Cornwall. Mânia unora dintre baronii mai în vârstă, care clocotea înăbuşită de când cu promovarea rapidă a tânărului, dăduse pe dinafară cu o săptămână în urmă, când Edward, pregătindu-se să navigheze către Franţa pentru a se însura cu Isabella, îl numise pe Piers regent.

Piers propti vârful pumnalului în masă şi începu să-l învârtă leneş, atrăgându-şi o privire furioasă din partea lui Henry Percy.

Aymer se ridică în picioare şi se propti cu palmele în masă.

— Am primit rapoarte că lui Bruce i se alătură de astă vară şi recruţi galezi şi irlandezi. A folosit Profeţia lui Merlin împotriva noastră, spunând că moartea regelui marchează zorii unei noi ere şi că britanii se vor ridica la luptă şi-şi vor lua pământurile înapoi. Pentru numele Domnului, îi spun Regele Arthur!

Îi cuprinse cu un gest larg pe Guy de Beauchamp, Thomas de Lancaster şi ceilalţi.

— Suntem cavalerii Mesei Rotunde. Bruce ne-a furat relicva şi acum foloseşte profeţia noastră cea sacră în scop propriu. Trebuie să plătească!

Guy şi alţi câţiva dădură aprobator din cap, dar Humphrey îşi aminti dezgustat că Aymer nu dăduse niciodată dovadă de un asemenea devotament faţă de credinţele frăţiei lor pe când regele mai trăia, fiind mai interesat să-şi combată duşmanii cu spada, nu cu profeţia. Ce ciudat că acum el, Humphrey, era cel care stătea tăcut, neimpresionat de cuvintele acestea pătimaşe. Cu numai un an în urmă ar fi fost cel care le-ar fi rostit.

— Vom continua să stăm cu mâinile în sân în timp ce duşmanii noştri se unesc împotriva noastră? întrebă Aymer. O să distrugă Bruce tot ce am muncit din greu ca să îndeplinim?

Piers înfipse cu forţă pumnalul într-o bucată de brânză.

— Sir Aymer, regele s-a exprimat cum nu se poate mai limpede. Cât timp se află în Franţa misiunea mea e să pregătesc oraşul pentru încoronarea sa, nu să încep un război.

Se rezemă de spătar clătinând din cap.

— Să-i lăsăm pe scoţieni să se lupte între ei. N-o să ne irosim alte resurse pentru aventuri inutile în nord.

În timp ce Piers desprinse brânza din vârful cuţitului, mestecând-o cu nonşalanţă, Thomas, care până atunci stătuse într-o tăcere îngheţată, lovi cu pumnul în masă, răsturnând câteva pocale şi făcându-l pe Henry Percy să tresară.

— Câţi bani ai luat din cuferele regale pentru noua ta armură de turnir? întrebă Thomas printre dinţi. Sau pentru iapa aia arabă de prăsilă, pe care ai cumpărat-o din Smithfield? Sau pentru hainele pe care le vei purta la încoronarea regelui nostru? Brodate cu o mie de perle sau aşa mi-a zis scutierul.

Se ridică brusc, aruncând fulgere din ochii săi cenuşii.

— Şi ai obrăznicia să vorbeşti despre resurse irosite? Tu, Gaveston, eşti cel mai mare risipitor al regatului!

Piers îl privi îndelung pe Thomas, fără o vorbă. Tăcerea spori, cuprinzând întreaga încăpere. Aruncând pe masă bucata de brânză pe jumătate mâncată, tânărul se ridică să-l înfrunte pe conte, făcându-şi scaunul să scrâşnească pe lespezile podelei.

— Regele a mai spus foarte clar, Lancaster, cine deţine autoritatea în lipsa lui, zise Piers cu o voce joasă. Nu uita că insultându-mă pe mine, regentul său, îl insulţi pe el.

Humphrey interveni:

— Domnilor, se face târziu. Cred că azi nu o să mai ajungem la nicio concluzie. Propun să ne retragem.

După o pauză, Piers îşi vârî cu violenţă pumnalul în teacă, fără să-l slăbească din ochi pe Thomas. Se întoarse şi părăsi încăperea, făcându-le semn curtenilor săi care îl însoţiseră la sfat.

Humphrey fu dezamăgit văzând că nepotul său, Henry, era unul dintre tinerii cavaleri care pornise fără ezitare pe urma gasconului. În timp ce restul consiliului se sparse şi baronii porniră să discute încet între ei, Humphrey se îndreptă către ieşire, dornic să ia o gură de aer proaspăt.

Amiaza pe ducă îl mai revigoră. Tamisa, umflată după furtunile din ianuarie, ieşise din matcă şi apa se revărsa peste chei, adunându-se în faţa Westminster Hall. Mai mulţi bărbaţi formaseră un şir şi îşi treceau din mână în mână saci dintr-o căruţă, construind un stăvilar de-a lungul malului. Humphrey îi privi, gândindu-se că potopul nu era aşa uşor de oprit.

— Humphrey!

Răsucindu-se, dădu cu ochii de Thomas de Lancaster, care traversa caldarâmul umed către el, înfăşurându-se în mantie ca să se apere de frig.

— Nu putem să-l lăsăm pe ticălosul ăla arogant să ne trateze în felul ăsta, şuieră Thomas. Jur pe Domnul c-o să...

Se întrerupse scrâşnind din dinţi.

Humphrey strânse umărul lui Thomas, silindu-l pe tânărul furios să-i întâlnească privirea.

— Peste două săptămâni regele nostru se va întoarce. Putem discuta atunci despre Scoţia. Între timp hai să ne pregătim de încoronare! Odată terminată, vor fi mult mai puţine lucruri care să-l distragă pe Edward.

Thomas clătină din cap, nevrând să se lase înduplecat.

— Mă tem că vărul meu va fi mereu distras de fiul ăla de târfă degenerat care îi toarnă otravă în urechi.

— E posibil ca acum, că sunt amândoi însuraţi, soţiile lor să îi ajute să îşi tempereze patimile.

— Soţiile? râse Thomas batjocoritor. Căsătoria vărului meu a fost aranjată de tatăl lui din motive pur politice. Edward nu şi-a dorit-o niciodată. Cât despre Piers şi Margaret de Clare? Scopul acestei nunţi a fost să sporească puterea ticălosului ăluia la Curte şi să închidă gurile bârfitorilor. Tonul lui Thomas era sumbru: Nu te lăsa păcălit, Humphrey! Femeile astea sunt doar nişte perdele de mătase îndărătul cărora regele şi iubitul său îşi vor ascunde legătura lor păcătoasă. Pasiunile lor trebuie domolite prin alte mijloace.

CASTELUL PLESHEY, ANGLIA
1308

Avertismentul lui Thomas îl urmări pe Humphrey pe tot parcursul zilei următoare, în timp ce călătorea către Essex ca să-şi pregătească personalul pentru încoronarea regelui. Când pătrunse pe porţile castelului Pleshey în umbra amurgului, era apăsat de presimţiri sumbre.

Majordomul său, Ranulf, îl întâmpină la grajduri în vreme ce contele şi oamenii săi descălecau dinaintea dâmbului înalt. Turnul din vârful acestuia se ridica deasupra clădirilor din curte şi pereţii săi albi păreau să lumineze vag în întunericul ce se lăsa.

— Bine aţi venit, sir Humphrey!

— Bună seara, Ranulf! Mi-ai primit mesajul?

— Da, stăpâne. Pregătirile au fost făcute. Suita domniei voastre a fost anunţată când şi unde să se adune, iar croitorii aproape au terminat robele.

Humphrey încuviinţă scurt. Regele insistase ca nu doar Londra să fie împodobită, ci şi vasalii săi să fie îmbrăcaţi pe măsura ocaziei, în mantii ţesute cu fir de aur. Humphrey îndurase el însuşi costurile veşmintelor pentru el şi cavalerii săi, dar dusese mâna la pungă fără tragere de inimă. Într-un moment când Anglia încă mai suferea după lungul război cu Scoţia, iar sărăcia şi dezordinea îşi făceau de cap, această cheltuială părea inutilă.

— Pune să mi se aducă mâncare în apartamentele mele, Ranulf! O să cinez singur în seara asta.

Humphrey porni către apartamentele sale, dar majordomul îl chemă din urmă.

— Domnule, doamna a tot întrebat când veţi reveni. A fost destul de... insistentă.

Humphrey privi îndărăt către Ranulf. Şovăi.

— O să o văd chiar acum.

— Stăpâne, sigur poate aştepta până...

Dar Humphrey se îndrepta deja către apartamentele oaspeţilor, aflate într-o clădire cu schelet de lemn ce se înălţa lângă grădina de legume. Înclinând din cap către o servitoare care îl salutase curtenitor, se apropie de uşa din capătul coridorului. Ciocăni, apoi trase zăvorul.

La intrarea lui, Elizabeth Bruce îl privi surprinsă. Regina citea la o masă lângă foc şi strălucirea trandafirie a flăcărilor îi îmbujora obrajii. Alături de ea era o farfurie mânjită de resturile cinei. Părea mai sănătoasă decât vara trecută când o adusese la conacul lui. Chipul i se mai împlinise şi umbrele din ochii ei pieriseră.

— Sir Humphrey!

Zâmbetul ei luminos îl întristă. Bess obişnuia să-l întâmpine cu acelaşi amestec de bucurie şi uşurare ori de câte ori revenea acasă din vreo campanie. Era unul dintre lucrurile pe care le aştepta cu nerăbdare pe drumul de întoarcere. O salută pe Elizabeth înclinând din cap şi închise uşa după el.

— Doamnă!

Elizabeth lăsase cartea jos când intrase el, dar, când schiţă gestul de a se ridica, el îi făcu semn să rămână aşezată. Luă un scăunel de lângă patul cu perdeluţe şi îl puse în faţa ei.

— Sunt veşti de la Sixhills? întrebă Elizabeth înainte ca el să apuce să se aşeze.

— Marjorie e sănătoasă, o asigură el. Şi nepotului tău îi merge de minune.

Elizabeth zâmbi din nou, de data asta cu tristeţe.

— Păcat că Donald nu-şi poate cunoaşte fratele vitreg.

Humphrey se încruntă iritat. Elizabeth îi mai ceruse şi altă dată să insiste pe lângă regele Edward ca micului Donald de Mar să i se permită să locuiască la mănăstire cu Christian Bruce şi copilul ei, fiul lui Christopher Seton. Îl implorase şi să încerce să obţină eliberarea lui Mary Bruce şi Isabel Comyn din cuştile lor.

— Contele Donald va rămâne în Londra ca pupil al regelui, doamnă, zise el cu fermitate. Ţi-am mai spus asta.

Ea încuviinţă, plecându-şi privirea.

Humphrey continuă s-o studieze. După o clipă îşi împleti degetele înmănuşate pe masă şi se aplecă spre ea.

— Robert ţi-a vorbit vreodată despre intenţiile lui privind regatul după încoronare?

Elizabeth îşi ridică privirea şi expresia feţei i se schimbă, devenind prudentă.

— Intenţiile lui?

— Planurile lui. Ştia că tronul lui nu va fi sigur până nu îi va învinge pe scoţienii care i se opun şi nu ne va înfrânge pe noi.

— Orice planuri îşi va fi făcut soţul meu s-au încheiat în pădurea Methven, cred că ştii asta.

— Dar dacă n-ar fi fost aşa, dacă oastea lui n-ar fi fost înfrântă, ce ar fi făcut? Ar fi atacat Anglia?

Elizabeth se îndreptă, trecându-şi degetele peste coperta cărţii pe care o citise.

— Mă întrebi dacă Robert mi-a spus ce planuri avea în privinţa viitorului regatului său? Clătină din cap. Arareori îmi spunea ce planuri are de pe o zi pe alta.

Humphrey o studie, simţind căldura focului în ceafă. Elizabeth îi ocoli privirea, dar în ochii ei plecaţi el nu zări niciun semn de minciună, ci doar nălucile regretelor. Îşi aminti de întâlnirea sa cu Robert în capela ruinată şi de pactul încheiat între ei: siguranţa soţiei şi a fiicei lui în schimbul păstrării tăcerii asupra păcatelor lui Edward. Dar înţelegerea lor se reducea la atât. Nu se încheiase pace între regatele lor.

În acele momente, Humphrey simţise că Robert îşi dorea să revină pe tron, dar nu avusese senzaţia că acesta ar fi dorit să se răzbune pe englezi pentru execuţiile şi încarcerările membrilor familiei sale. Judecând însă după rapoartele disperate ce soseau de peste graniţă, se apucase să-şi nimicească metodic duşmanii din nord. Dacă Robert îi înfrângea pe Comyni, avea să-şi întoarcă atenţia spre sud, aşa cum credea Aymer? Avea să calce pe urmele însângerate ale lui William Wallace?

— Cameristele mi-au spus că toată Londra se pregăteşte pentru încoronarea regelui Edward, zise timid Elizabeth, văzând că el tace. Îmi închipui că la Curte lumea e încântată?

Humphrey nu-i răspunse. Se gândea la nemulţumirea tot mai mare a seniorilor. Domnia noului rege abia începuse şi Curtea era deja divizată. Îşi apăsă palma pe lemnul mesei. Odată ce Edward avea să revină din Franţa situaţia trebuia să se schimbe. În calitate de conţi, era de datoria lor să vegheze asupra siguranţei regatului. Dacă asta însemna să-l salveze pe rege de el însuşi, aşa să fie! În acest moment regalitatea nu-l mai umplea de veneraţie. Avusese grijă de asta Edward Craci-Lungi cu mărturisirea lui de pe patul de moarte. Şi ce era de făcut cu Robert dacă acesta avea să-şi întoarcă ochii către graniţele Angliei? Humphrey o privi pe Elizabeth, care îl studia întrebătoare. După o clipă se ridică fără să-i zâmbească.

Elizabeth se încruntă.

— Humphrey?

Humphrey făcu semn către farfurie.

— O să trimit servitoarele să ia asta.

— Humphrey, te rog, nu pleca!

El se opri cu mâna pe clanţă. Privind peste umăr văzu tristeţea de pe chipul lui Elizabeth, singurătatea din ochii ei. Încăperea aceasta va fi fost ea bine mobilată, dar rămânea totuşi o închisoare. Oţelindu-se împotriva milei, ieşi, închise uşa după el şi trase zăvorul. Nu avea de gând să mai fie un pion în jocurile altora. Elizabeth era un bun, un instrument de negociere şi atât. La nevoie, avea să se folosească de ea, de dragul regatului său.

CASTELUL DUNDARG, SCOŢIA
1308

Flăcările se înălţau către cer, transformând noaptea în zi. Lumina lor se reflecta în apele de la poalele stâncii pe care se înălţa castelul. O parte din

acoperiş se prăbuşi trosnind şi aruncând scântei. Din rândurile oamenilor de la baza castelului se înălţară urale şi o parte dintre ei începură să bată în retragere în faţa căldurii prea intense. Acareturile şi hambarele în care aruncaseră torţe prinseră să fumege, apoi flăcările se treziră la viaţă şi începură să se fugărească pe acoperişurile de stuf şi printre snopii de fân.

Robert urmărea Dundargul arzând din şaua calului şi flăcările i se reflectau în ochi. Aerul era înceţoşat de fum. După săptămânile în care se dedaseră unor distrugeri similare, mirosul lui aspru li se impregnase tuturor în haine şi în păr. Uneori, noaptea, chinuit încă de febră – deşi greul bolii care fusese cât pe ce să-l coste viaţa trecuse – se trezea tresărind, cu senzaţia că se sufocă din cauza mirosului de ars. Privind către est de-a lungul drumului pe care veniseră în acea zi, Robert văzu strălucirea portocalie a morii căreia îi dăduseră foc. În tot Buchanul şi în Badenoch conace, castele, ferme şi magazii fuseseră incendiate, lăsând în urmă un peisaj presărat cu ruine carbonizate şi ogoare înnegrite, pământul însuşi pârjolit şi ucis.

După ce oastea sa înfrânsese forţele Comynului Negru pe câmpia din Slioch, Robert începuse o convalescenţă lentă şi chinuitoare. Încă slăbit, se bazase pe fratele său să preia comanda oamenilor. Balvenie, unul dintre castelele lui Comyn, căzuse cu uşurinţă, chiar de Anul Nou. Tarradale, de pe Insula Neagră, îl urmase. Intimidaţi de înaintarea inexorabilă a oştii lui Robert, oamenii puneau jos armele şi se predau. Alţii, inspiraţi de forţa sa, îi jurau credinţă şi se alăturau luptei. Între timp, în vest, Lachlan MacRuarie şi Angus MacDonald controlau apele, încolţindu-i pe lorzii de Argyll.

Când sosise primăvara şi trecătorile muntoase se dezgheţaseră sosiseră veşti dinspre sud, unde James Stewart şi James Douglas conduseseră o forţă armată în Pădure, căci tânărul Douglas voia să recâştige pământurile tatălui său de la Robert Clifford, acum absent. Deja campania lor le adusese în stăpânire o fâşie largă din pământurile de la graniţă. În toate aceste luni, garnizoanele engleze baricadate în Stirling, Edinburgh, Roxburgh şi Perth nu schiţaseră un gest în ajutorul aliaţilor lor scoţieni. Noul rege al Angliei nu dădea niciun semn că ar fi avut de gând să vină în nord şi să oprească înaintarea lui Robert.

În cele din urmă, când zăpezile se topiseră şi flori împodobiseră vâlcelele, Robert îl întâlnise din nou pe Comynul Negru, de data asta pe drumul către Inverurie. Aici îl înfrânsese, după o luptă cruntă şi sângeroasă. Contele dăduse bir cu fugiţii salvându-şi viaţa, dar cam atât. Mulţi dintre cavalerii

săi fuseseră uciși, iar cei care scăpaseră fugiseră către sud, lăsând comitatul fără apărare dinaintea forțelor lui Robert.

Izbucniră noi urale când o nouă secțiune a castelului Dundarg se nărui, iar hambarele fură cuprinse de flăcări. Robert nu li se alătură. Nu-i făcea nicio plăcere. S-ar fi așteptat să se bucure, dar în ultimele luni, zăcând în litieră și având la dispoziție ore nesfârșite în care să se gândească, își dăduse seama că nu răzbunarea îl îndemna la asemenea distrugeri, ci necesitatea. Trista necesitate.

Bunicul său îl prevenise cândva că ura dintre familia lor și Comyni avea puterea să rupă țara-n două. Bătrânul lord avusese dreptate. Robert n-o știuse atunci, dar pumnalul pe care îl mânuise în biserica Greyfriars îl rănise și pe el, nu numai pe John Comyn, acea faptă cumplită punând în mișcare întâmplările ce urmaseră și care îl făcuseră să piardă tot. Își pierduse familia și prietenii, autoritatea și demnitatea și, odată cu excomunicarea, sufletul său risca damnarea eternă. Țara avusese și ea de suferit. Pământurile acestea erau îmbibate cu sângele prea multor fii ai Scoției.

— Cade încă unul!

Auzind strigătul răguşit, Robert îi zări pe Edward urcând călare panta către el. Îl urmară și alții, alăturându-se regelui și restului armatei și ridicând glasurile ca să acopere vuietul flăcărilor.

— Ați găsit ceva de valoare? întrebă Robert când fratele său își opri calul lângă ei.

— Locul era pustiu. Probabil au știut că venim.

Edward îi aruncă burduful cu vin lui Neil Campbell, care îl prinse cu îndemânare.

— Mă îndoiesc că o să mai găsim, foarte multă pradă pe undeva. Comyn a șters-o de mult și oamenii lui la fel. Trebuie să ne vedem de drum, frate. Mai avem și alte ținte.

Robert știa că Edward se gândește la John MacDougall și la Dungal MacDougall, ultimul încă în libertate după lupta din valea Troolului. Fratele său era din ce în ce mai nerăbdător să pornească pe urmele omului răspunzător de capturarea lui Thomas și Alexander și de decapitarea tutorelui lor. Cormac îl susținuse cu fervoare. Robert însă voia să termine ceea ce începuse.

— O să trec mai departe când voi fi terminat.

Edward îi întâlni privirea cu ochi mijiți.

— Frate, războiul ăsta nu s-a terminat, murmură el. Nici pe departe.

— Ştiu asta foarte bine.

Trăgând de frâiele calului luat din grajdurile din Balvenie, Robert părăsi castelul în flăcări urmat de oamenii săi. Mergând, simţea privirea fratelui său sfredelindu-i spinarea.

Capitolul 36

CHEAPSIDE, ANGLIA
1308

Bubuitul tobelor îl trezi din delir. Alexander Seton se deşteptă ameţit şi năuc, în timp ce visele lui de beţiv se destrămau lent, făcând loc lumii reale. Primul lucru pe care-l simţi fu duhoarea: legume râncede şi carne putredă, dejecţii nocturne, vomă acră şi rahaţi de câine. Se chinui să se ridice în capul oaselor, luptându-se să nu vomite. Mişcarea sperie câţiva şobolani care explorau grămada de gunoi de lângă el şi-i făcu să se ascundă în spatele unui şir de butoaie îngrămădite lângă o uşă zgâriată de lemn. Privind-o, Alexander îşi aminti că prin ceaţă cum fusese aruncat afară pe ea cândva în timpul nopţii. Îşi atinse falca cu degetele roase ale mănuşilor şi simţi că-l doare. Iar se bătuse cu cineva.

Îşi duse repede mâna la punga legată la brâu lângă pumnal. Răsuflă uşurat simţind greutatea monedelor dinăuntru, câştigate cu o zi în urmă la o luptă de cocoşi. Indiferent cu cine se bătuse în han, nu fusese din cauza banilor. Ridicându-se în şezut, îşi dădu părul din ochi şi se rezemă de zidul umed, cu răsuflarea înceţoşând aerul. Mantia lui împuţită, tivită cu blană, şi căldura vagă a grămezii de gunoi în descompunere îl feriseră de moartea prin îngheţ, dar acum se trezise şi frigul lunii februarie îi pătrundea în oase. Mult deasupra lui, printre clădirile ale căror etaje superioare se îngrămădeau unul într-altul, se zărea un cer albastru imaculat. Părea foarte departe. Bubuitul era acum mai sonor, luându-se la întrecere cu tropotul găunos al copitelor pe caldarâmul ud.

Chinuit de o durere de cap, Alexander se împletici pe alee, ţinându-se de zid şi alunecând pe petice de gheaţă şi mâzgă. Când se apropie de gura aleii fu nevoit să-şi apere ochii de strălucirea soarelui. La capătul pasajului întunecat, Cheapside se lăfăia în soarele dimineţii. Lumina făcea să scânteieze băltoacele de pe strada lată, se răsfrângea în ferestrele plumbuite

ale prăvăliilor şi făcea să sclipească sticlăria şi argintăria negustorilor care-şi instalaseră tarabele afară. Şiraguri de steaguri aurii se încrucişau între clădiri, fâlfâind în aerul rece.

Londra întreagă fusese împodobită pentru încoronarea regelui, care revenise din Franţa cu cinci zile în urmă, defilând prin oraş alături de mireasa lui franţuzoaică. Prins fără voia lui în înghesuială, Alexander fusese silit să aştepte şi să privească trecerea lui Edward şi a suitei sale. Fusese măreaţă. Regele era înconjurat de cavaleri cu mantii de brocart şi coifuri împodobite cu mănunchiuri de pene de păun sau ornamente complicate în formă de coarne şi aripi. De frâiele cailor fuseseră agăţaţi atâţia clopoţei, încât clinchetul lor răzbătea dincolo de uralele mulţimii nerăbdătoare să o zărească pe noua sa regină călărind alături de rege, însoţită de un alai de demnitari şi doamne de onoare. Alexander nu aşteptase să o vadă, ci profitase de o deschidere în mulţime şi se furişase într-o alee lăturalnică. În ziua aceea băuse până nu mai ştiuse de el, incapabil să-şi scoată imaginile acelea din minte, cu amărăciunea crescând în el.

Sub steagurile ce împodobeau strada principală din Cheapside se înghesuiau bărbaţi şi femei, cercetând marfa de pe tarabe şi târguindu-se cu negustorii. Câţiva se adunaseră în faţa unui han, sorbind din căni cu capac şi îndopându-se cu plăcinte fierbinţi. La vederea lor, Alexander simţi un junghi în stomacul gol şi balonat de berea nopţii trecute. Pe măsură ce hărmălaia provocată de tobe şi copite se apropia tot mai mult oamenii începură să se dea din drum. Urmărindu-le privirile, Alexander zări o trupă ce pătrunsese călare pe stradă.

Erau o duzină de oameni călări, precedaţi de patru toboşari pe jos. Călăreţii purtau mantii ţesute cu aur peste tunici. Pintenii şi mânerele săbiilor scânteiau în lumină. Un cârd de copii alerga în jurul lor. Sub ochii lui Alexander unul dintre bărbaţii din fruntea trupei vârî mâna într-o pungă, scoase un pumn de monede şi le împrăştie dinaintea copiilor, zâmbind când aceştia ţipară şi se repeziră să le adune. Ochii lui Alexander rămaseră lipiţi de blazonul de pe tunica acestuia, pe care mişcarea braţului îl dezvăluise. Mătasea albastră era traversată de o dungă albă, încadrată de şase lei aurii. Privirea lui Alexander îi cercetă pe ceilalţi. Iată-l, călărind în mijlocul oamenilor săi, pe Humphrey de Bohun.

La vederea omului care îl minţise cu privire la execuţia lui Christopher şi care îi dezvăluise lui Robert trădarea sa, Alexander simţi gustul amar al fierii în gâtlej. Se retrase împleticindu-se pe alee înainte ca Humphrey să-l

zărească. Se rezemă de peretele umed şi închise ochii, în timp ce compania trecea pe lângă el. În hanurile, casele de pariuri şi lupanarele Londrei, amestecându-se cu beţivii, disperaţii şi anonimii, putea uita cine era, dar paradele nobilimii îi aminteau de unde venea şi cât îl costase căderea.

După ce Neil Campbell îl escortase până la graniţă, Alexander se îndreptase spre Londra din dorinţa de a fi cât mai departe de Scoţia. Dar fantomele îl urmăriseră şi aici şi ajunsese să înţeleagă că omul îşi putea clădi în propria minte o închisoare mai rea decât orice turn. Ura şi mânia din primele zile pieriseră. Nu-i mai rămăsese decât suferinţa. În Scoţia, trăind pe apucate ca proscris sub comanda lui Robert, crezuse că rămăsese fără nimic.

Nu ştiuse că mai avea atât de mult de pierdut.

ABAŢIA WESTMINSTER, ANGLIA
1308

Zorii sărbătorii Sfântului Apostol Matei[9] erau înneguraţi şi prevesteau o furtună. Mulţimile înşiruite de-a lungul drumului procesiunii îşi strângeau mai bine pe trup mantiile umflate de vânt. În aer stăruia duhoarea fetidă dinspre mlaştinile din jurul Insulei Thorney şi roata unei mori de apă din apropiere zăngănea zgomotos în curentul rapid al Tyburnului. În curând însă sunetul ei fu acoperit de uralele ce se înălţau în faţa palatului Westminster.

Oamenii aflaţi mai departe de-a lungul rutei începură să se înghesuie la auzul sunetului, sprijinindu-se unii pe umerii altora şi ridicând copiii ca să îşi vadă regele şi regina. Soldaţii regali se zoriră de-a lungul şirurilor, împingând oamenii îndărăt de pe marginile covorului ce se întindea de la palat până la silueta albă şi înaltă a abaţiei Westminster. Cel dintâi se ivi soborul de preoţi, cântând un imn solemn. Purtau robe ceremoniale somptuoase, iar episcopii duceau cârje de aur. Acoliţii îi urmau legănând cădelniţele şi abătând peste privitori nori de tămâie. La vederea lui Edward care păşea în urma lor, mulţimea se buluci.

Înalt de peste un metru optzeci, regele de douăzeci şi patru de ani răsărea deasupra mulţimii, păşind cu capul sus pe covorul menit să-i protejeze picioarele, goale cu excepţia pantalonilor negri. În unele locuri covorul era îmbibat de apa inundaţiilor recente, iar în altele, picioarele lui striveau florile uscate azvârlite de femei şi copii în calea sa. Părul blond al lui

Edward flutura sălbatic în bătaia vântului care îi smucea roba verde, subţire, lipindu-i-o de trupul musculos. În urma regelui veneau seniorii îmbrăcaţi în mantii strălucitoare ţesute cu aur, purtând însemnele regalităţii.

Cel dintâi venea Humphrey de Bohun, ţinând sceptrul regal încheiat cu crucea bătută cu nestemate. După el veneau conţii de Warwick şi Lincoln, purtând două dintre cele trei spade ceremoniale. Cea de a treia, Curtana cu lama ei frântă, Spada Îndurării, era purtată de Thomas de Lancaster. Vărul regelui înainta cu buzele strânse, fără urmă de zâmbet. Conţii de Arundel şi Oxford veneau în urma lui, transportând o targă de lemn pe care se aflau la vedere noile veşminte, încălţările şi pintenii regelui. Erau siliţi să ţină hainele cu mâna ca să nu fie luate de vânt.

Cea din urmă şi cea mai onorantă poziţie din alaiul oficial îi revenea lui Piers Gaveston, proaspătul conte de Cornwall. Gasconul păşea în urma celorlalţi mari seniori, strălucitor într-un pieptar de purpură imperială împodobit cu perle lăptoase ce sclipeau ca o sută de ochi. Era întruchiparea nobleţei, cu părul negru uns cu uleiuri parfumate, faţa chipeşă şi zâmbetul arogant. Ţinea în mâini coroana, ale cărei nestemate scânteiau în lumina mohorâtă.

În urma lui, luptându-se să-şi facă loc prin mulţime, înaintau un şir de demnitari ai Franţei şi Angliei, primarul Londrei şi sute de curteni. Când aceştia pătrunseră prin uşile boltite ale abaţiei, mulţimea se înghesui pe urma lor, cărând noroi pe lespezi şi înghiontindu-se pentru a obţine un loc cât mai bun de unde să urmărească încoronarea, izbucni o încăierare şi soldaţii regali îşi tăiară drum prin mulţime ca s-o potolească. Când Edward ajunse la altar, multă lume încă mai intra pe uşi.

Acolo, episcopul de Winchester, oficiind în locul arhiepiscopului de Canterbury, căzut la pat, îl mirui cu ulei sfânt şi ţinu ceremonia de consacrare. După ce Edward depuse jurământul de rege, conţii Angliei înaintară pe rând pentru a-l înveşmânta cu hainele ceremoniale. Aymer de Valence îl ajută să-şi încalţe o cizmă, pe care Piers o împodobi cu un pinten de argint. După ce îi fu pusă pe umeri mantia stacojie, tivită cu blană de hermină moale ca puful, Edward fu condus către tron.

Jilţul pentru încoronare, creat de tatăl său, îl aştepta înălţat pe o estradă în faţa corului. Tronul pe care era pictată imaginea aurită a unui rege aşezat, înconjurat de păsări şi flori, ascundea la baza sa Piatra Destinului luată din abaţia Scone cu prilejul primei invazii a Scoţiei. Piers privi cum coroana fu

pusă pe fruntea lui Edward, cu un zâmbet în colţurile gurii. Apoi seniorii îşi prezentară omagiile şi-i jurară credinţă şi regina fu condusă înăuntru.

În naos izbucniră noi încăierări şi strigăte răguşite răsunară dincolo de vocile dulci ale corului care o întâmpina pe Isabella cea de doisprezece ani, fiica regelui Franţei. Cu toţi ochii mulţimii aţintiţi asupra ei, fata se lăsă condusă către altar cu privirea plecată, măturând cu trena lungă a rochiei de catifea roşie lespezile cu pietre preţioase care acopereau podeaua abaţiei. După consacrarea ei fu condusă pe estradă, cu obrajii încă lucioşi din pricina mirului, şi fu aşezată alături de rege pe un mic tron cu pernuţe.

Seniorii dădură tonul uralelor ce răsunară în toată biserica. Larma lor acoperi zgomotul năruirii unui zid din secţiunea mai veche a abaţiei. Molozul se prăbuşi subit ca o viitură peste capetele mulţimii adunate. Primul lucru care îi anunţă pe rege şi regină despre dezastru fură ţipetele şi norii de praf ce se ridicau în naos. Edward se ridică pe jumătate de pe tron şi Isabella îşi duse mâna la gură, apoi episcopul de Winchester îi conduse jos de pe podium şi printr-o uşă lăturalnică. Cuplul regal fu urmat de un şuvoi de nobili care se zoreau către ospăţul pregătit la palat, lăsând soldaţii şi preoţii să se descurce singuri în acest haos.

WESTMINSTER HALL, ANGLIA
1308

Regele Edward sorbi din vin, privindu-şi în tăcere supuşii care sărbătoreau încoronarea sa. Nu mai văzuse niciodată Westminster Hall atât de plin. Încăperea vastă, lungă de şaptezeci şi trei de metri, era plină de mese ce porneau în şiruri lungi dinspre estrada pe care se afla masa sa. Demnitarii se înghesuiau pe bănci şi rochiile de mătase şi tafta ale doamnelor se frecau de mantiile îmblănite ale lorzilor. Deşi toţi se adunaseră aici în cinstea lui, Edward se simţea nespus de singur. Lucrurile nu merseseră bine de la întoarcerea sa din Franţa şi tragedia de mai devreme din abaţie, în care un om murise, era un semn de rău augur pentru începutul domniei sale. Îşi dorea nespus ca această zi a dezastrelor să se termine. Dar se părea că Dumnezeu voia să se mai joace cu el.

O duzină de ferestre boltite, aflate de o parte şi de alta, lăsau să pătrundă lumina, dar ziua era pe sfârşite şi cea mai mare parte a luminii provenea de la zecile de lumânări de pe mese. Majoritatea se topiseră deja, acoperind feţele de masă cu băltoace de ceară. De-a lungul meselor farfurii de argint

stăteau goale, cu lingurile odihnindu-se pe suprafeţele lor lustruite. Edward zări oamenii întinzându-şi gâturile către slujitorii ce aşteptau la uşile sălii. Alţii îl urmăreau din priviri pe majordomul agitat care se zorea printre mese, având grijă ca vasele să fie umplute cu vin, pe care pajii îl turnaseră în cupe toată după amiaza, în lipsa mâncării.

Într-o încercare de a înveseli adunarea, lacheii traversau sala cu animalele din menajeria regală a Turnului, care îi întâmpinaseră pe oameni la ospăţ. Dar micul urs negru purtat de lanţ prin încăpere mârâise la o contesă franţuzoaică făcând-o să părăsească speriată încăperea, iar şoimii de tundră pătaseră cu găinaţ mantiile câtorva oaspeţi. Distracţiile îşi pierdeau repede farmecul şi vinul băut pe stomacul gol punea la grea încercare nervii şi aşa încordaţi. Mulţi seniori erau furioşi că Piers fusese ales să poarte pe braţe coroana în timpul procesiunii, o onoare rezervată pentru cel mai înalt nobil al ţării, şi Edward ştia că ospăţul eşuat le oferea oamenilor lui un nou motiv să se plângă şi curtenilor săi un nou prilej de bârfă. Îi vedea deja privind către masa sa, clătinând din capete, vorbind îndărătul mâinilor.

Pocni din degete către unul dintre paji şi îl trimise în galeria înaltă din capătul sălii, unde cântau menestrelii. După o clipă cadenţa muzicii se schimbă şi duduitul tobelor îi îndemnă pe unii din bărbaţii mai tineri să se scoale de la masă şi să danseze, luându-le de mână pe fiicele conţilor. Mulţi dintre aceşti tineri, printre care Henry de Bohun şi Gilbert de Clare, conte de Gloucester, pe care Edward îi făcuse cavaleri în acea dimineaţă, purtau măşti cu chipuri de cerbi, mistreţi şi lupi. Doamnele şi lorzii mai vârstnici se întoarseră pe scaunele lor ca să-i privească pe tinerii dansatori.

O voce dinspre stânga lui Edward străbătu până la urechile sale prin larma muzicii. Se întoarse şi îl zări pe Charles de Valois, unul dintre unchii Isabellei, care se aplecase ca să-i vorbească.

— Spuneam că din câte am auzit eu, Maiestate, oamenii voştri sunt îngrijoraţi de recenta campanie a lui Robert Bruce în Scoţia. Se pare că teritoriile ocupate de tatăl vostru sunt ca şi pierdute?

Edward simţi împunsătura. Văzu că şi alţi demnitari aflaţi la masă îl priveau. Printre ei se aflau Isabella şi mama lui vitregă, Marguerite, mătuşa proaspetei lui soţii. Mai era şi Louis d’Evreux, un alt unchi al reginei, care o însoţise din Franţa. Edward îi zâmbi cu răceală lui Charles.

— Pot să vă asigur că deţin controlul ţinuturilor mele. Edinburgh, Perth, Stirling şi multe alte castele sunt sub controlul meu. Poate că Bruce a repurtat nişte victorii minore împotriva compatrioţilor săi din nordul

îndepărtat, dar va descoperi că garnizoanele mele nu sunt la fel de uşor de cucerit.

Drept răspuns, Charles de Valois îşi arcui o sprânceană, dar nu mai zise nimic. Nici Louis d'Evreux, care continua să-l studieze pe Edward cu răceală. Amândoi fuseseră ostili faţă de el de când descoperiseră că îi trimisese toate darurile de nuntă, unele primite de la regele Philippe însuşi, lui Piers.

Înainte de nuntă Edward îşi petrecuse Crăciunul cu iubitul său. Într-o noapte pe când stăteau amândoi tolăniţi lângă foc, goi, în timp ce Margaret de Clare – nepoata lui Edward şi acum soţia lui Piers – dormea în camera învecinată, Piers se declarase de neconsolat la gândul căsătoriei lui. Ridicându-şi vocea cu imprudenţă şi referindu-se la Isabella ca la „căţeaua aia franţuzoaică", jurase că nu va putea trăi dacă îl va pierde pe Edward din pricina fiicei regelui Philippe, omul care îi alungase din Gasconia pe el şi pe tatăl său. Edward îi promisese că aşa ceva nu avea să se întâmple şi ca să i-o dovedească îi trimisese acele daruri. Fusese un gest nesăbuit şi înţelesese asta încă de atunci, însă vrusese ca Piers să ştie că soţia lui avea mâna sa, dar nu avea să-i stăpânească niciodată inima.

Edward o privi pe tânăra fată aşezată lângă el. Isabella îşi schimbase hainele purtate la încoronare cu o rochie de satin verde al cărei corset strâmt îi strivea sânii abia înmuguriţi. Purta o coroană şi părul ei lung, blond deschis, era ridicat în jurul acesteia şi prins cu agrafe cu smarald. Isabella avea o faţă dulce, cu obraji plini şi trandafirii şi o gură ca un boboc de trandafir. Auzise o mulţime de oameni lăudându-i frumuseţea, dar el unul n-o vedea.

Deşi erau căsătoriţi de mai bine de o lună, nu îşi consumaseră mariajul. Edward ştia că doamnele ei de onoare şi scutierii lui pregătiseră în secret şi cu multe chicoteli patul din Camera Pictată, aşteptându-se ca în această noapte căsătoria să fie binecuvântată. Adevărul era însă că fata agitată de lângă el îi producea silă. Ştia ce trebuie să-i facă – o făcuse când era mai tânăr cu sora unuia dintre prietenii săi –, dar numai gândul la asta îi întorcea stomacul pe dos. Isabella avea să aducă beneficii lui şi regatului şi într-o zi avea să-i poarte în pântece moştenitorii. Dar nu avea să fie pentru el decât un receptacul, un ou.

Privirea i se mută către dragostea lui, ce şedea ceva mai departe de el cu o mască de lup ridicată în creştetul capului. Piers era aşezat lângă soţia sa, dar îi întorcea spatele, privindu-i pe tinerii bărbaţi ce dansau şi mângâind cu

degetele buza cupei. Faţa îi era scăldată în lumina lumânărilor şi ochii negri îi străluceau. Se schimbase de hainele de la încoronare şi acum purta o mantie de mătase verde împodobită cu cei şase vulturi auriţi ce constituiau blazonul său. Edward încercă să-i surprindă privirea, dar Piers era cufundat în gânduri. În schimb, regele întâlni privirea lui Humphrey de Bohun, aşezat în capul unuia dintre şirurile de mese. Contele se ridică de parcă ar fi vrut să se apropie, dar chiar atunci sunetul trompetelor anunţă lung aşteptatul ospăţ, silindu-l să se aşeze. Edward se simţi uşurat: de când sosise, Humphrey ardea de nerăbdare să-i vorbească, fără îndoială despre blestemaţii ăia de scoţieni.

Pajii intrară întâmpinaţi cu aplauze zgomotoase, furişându-se printre dansatori şi punând pe masă tăvi cu carne de căprioară presărată cu prune uscate şi friptură de mistreţ înconjurată de mere pudrate cu scorţişoară. Mai erau carne de balenă şi gâşte fripte, somon murat şi şarlote cu mirodenii şi turtă dulce.

După ce tinerii cavaleri şi domnişoare se aşezară la mese şi episcopul Londrei spuse rugăciunea, Edward fu cel dintâi servit. De la prima gură de vânat îşi dădu seama că friptura era rece şi sleită, ţinută prea mult în propria grăsime. Înghiţi cu greutate, dar când zâmbi şi aprobă din cap, nobilii se aruncară cu entuziasm asupra bucatelor. Edward împinse departe farfuria. Încă un dezastru ca ăsta şi şi-ar fi pierdut răbdarea, dar cel responsabil cu festivităţile era Piers, singurul din această jalnică adunare cu care voia să fie în clipa asta.

În timp ce atenţia tuturor se concentra asupra mâncării, Edward se ridică, simţind pe umeri greutatea mantiei albe, împodobite cu smaralde. Câţiva se ridicară, dar le făcu semn să se aşeze. Atingând în treacăt umărul lui Piers, părăsi estrada şi ieşi pe o uşă lăturalnică. Ignorând un bărbat cu o mască de mistreţ care înghesuise o servitoare în peretele coridorului şi îi vârâse o mână sub rochie, Edward străbătu grăbit labirintul întunecat al coridoarelor.

În Camera Pictată lumina caldă a vaselor cu cărbuni se reflecta pe aurul picturilor murale. Edward se opri dedesubtul unei scene ce înfăţişa Virtutea învingând Pofta care rânjea, dar se pleca sub mâna ei fermă, şi privi patul cu baldachin. Fusese decorat cu zeci de panglici cu clopoţei, iar peste aşternuturi fuseseră presărate frunze verzi şi ierburi aromate, simboluri ale fertilităţii. Îşi încleştă pumnii pe lângă trup. Îi venea să smulgă ghirlandele astea stupide şi să le arunce peste cărbunii ce ardeau în vase. Un ciocănit îl făcu să se răsucească.

Piers intră cu chipul ascuns de masca cu cap de lup.

— Maiestate!

Edward traversă încăperea din câţiva paşi. Închise uşa, trase zăvorul şi îl lipi pe Piers de lemnul ei, smulgându-i masca grăbit să ajungă la gura lui. Îl sărută apăsat. După o clipă Piers se retrase cu buzele umede, surprins de ardoarea lui Edward. Apoi zâmbi.

Se prăbuşiră împreună pe pat, rostogolindu-se în aşternuturi în timp ce clopoţeii sunau nebuneşte şi panglici plouau în jurul lor. Edward smulse tunica de mătase a lui Piers. Îi desfăcu cămaşa şi se opri să se bucure de privelişte: o întindere de muşchi şi de piele netedă pe care o cartografiase nespus de bine cu mâinile şi limba sa. Asta voia, pe acest bărbat pe care îl iubise de când ştiuse ce e iubirea, nu o copiliţă palidă şi dolofană care, ca şi războiul din Scoţia, era numai rezultatul ambiţiei tatălui său. Se aplecă să-l sărute pe Piers pe gât.

Cineva ciocăni la uşă.

— Nu-l băga în seamă, murmură Piers, dând să-l apuce de umeri.

Ciocănitul se repetă, mai insistent. Edward înjură. Sări din pat, trase una dintre perdele în jurul acestuia ca să-l ascundă pe Piers şi se apropie de uşă. Îşi trecu mâinile prin păr şi o deschise.

În prag stătea Humphrey. Dând cu ochii de el, contele se încruntă.

— Maiestate, vă simţiţi bine? Aţi plecat de la ospăţ.

— Nu-mi era bine, răspunse scurt Edward.

— Să vă chem medicul?

— Nu. Vreau numai să mă odihnesc câteva clipe. Singur.

Humphrey aruncă o privire în încăpere.

Edward se întrebă dacă îl zărise pe Piers plecând. Îşi schimbă poziţia ca să-l împiedice pe Humphrey să vadă patul.

— O să revin în curând.

Humphrey întinse mâna şi opri uşa care dădea să se închidă.

— Maiestate, îmi dau seama că aţi avut multe pe cap cu încoronarea, dar trebuie să discutăm problema Scoţiei cât mai curând. Trebuie să ne pregătim, să ne întărim garnizoanele pentru cazul în care Bruce ar ataca.

— Nu are forţele cu care să ne atace nouă castelele.

— Nu încă, dar în curând le-ar putea avea, zise Humphrey încruntându-se. Sire, nu vă îngrijorează gândul că aţi putea pierde pământurile pe care tatăl vostru s-a luptat din greu să le cucerească, pământuri pentru care s-au sacrificat deja atâta sânge şi argint?

Edward se zburli la auzul acestor vorbe, asemănătoare cu cele pe care i le spusese Charles de Valois.

— Obsesia tatii i-a adus Angliei o mulţime de suferinţe, Humphrey. Deocamdată scoţienii nu sunt o ameninţare pentru noi. E limpede că Bruce e decis să se ocupe de duşmanii de un neam cu el. O să mă asigur că va continua s-o facă, negociind un armistiţiu cu el. Când voi fi gata, o să-l dobor, dar nu înainte ca rănile Angliei să se vindece.

— Un armistiţiu?

— Da. Am de gând să-i trimit unul dintre prizonieri cu oferta imediat ce se termină serbările.

— Ce prizonier, Maiestate?

Dar Edward deja închisese uşa.

CASTELUL PORTCHESTER, ANGLIA
1308

— Ridică-te!

William Lamberton, episcop de St Andrews, îşi ridică privirea către paznicii ce intraseră. Îşi apără ochii de lumina felinarului ţinut de unul dintre ei şi lanţurile de la încheieturi îi zăngăniră.

— Ce vreţi de la mine?

Vocea lui, tunătoare în vremea când predica în biserici, devenise o şoaptă uscată după cei aproape doi ani petrecuţi în această beznă umedă.

— Regele vrea să-ţi încredinţeze o misiune, zise temnicerul. Şi-acum ridică-te!

Lamberton se ridică cu greutate. Lanţurile care-l legau de zidul celulei îi ofereau o oarecare libertate de mişcare, dar nu prea multă. Nefolosiţi, muşchii săi slăbiseră. Privi cu inima iuţindu-şi bătăile cum unul dintre temniceri se apleacă să-i descuie cătuşele.

În timp ce îi urma cu picioarele tremurând printr-un coridor ce duhnea, Lamberton zări o siluetă ghemuită în întunericul unei celule aflate nu departe de a sa. Ştiu cine era încă dinainte ca lumina felinarului să se strecoare printre gratii luminându-l pe vechiul său prieten şi mentor, episcopul de Glasgow.

Tonsura lui Robert Wishart crescuse şi părul îi era zburlit. Falca îi era acoperită cu o barbă jumulită şi pielea îi era ridată şi galbenă ca pergamentul vechi. Avea ochii deschişi şi privea în direcţia lui Lamberton,

dar pupilele lui cândva albastre erau acoperite de cataractă. Bătrânul orbise în temniţă.

— Frate!

Auzind chemarea lui Lamberton, Wishart lăsă să-i scape un cârâit de surpriză.

— William? Tu eşti?

— Eu sunt, bătrâne prieten.

— Mişcă! zise paznicul cu asprime.

În timp ce era escortat pe coridor, Lamberton îşi răsuci capul către celula lui Wishart.

— Nu-ţi pierde credinţa, frate!

Capitolul 37

TRECĂTOAREA BRANDER, SCOŢIA
1308

Bolovanul se izbi de coasta muntelui şi din stâncă se ridică un nor de praf. Bărbaţii care călăreau cu furie pe muchia îngustă de dedesubt îşi ridicară scuturile, apărându-se de pietrişul şi pământul ce se prăvăleau asupra lor. O bucată mare de piatră se izbi de scutul lui Robert, făcându-l să-şi piardă echilibrul. Cizma îi alunecă din scară şi el se prăbuşi peste oblâncul şeii, scăpând scutul care se rostogoli la vale. Calul se poticni aruncându-l pe jumătate din şa, până se pomeni atârnând într-un echilibru nesigur deasupra trecătorii, mâinile sale încleştate pe frâie fiind singurele care-l salvau de un plonjon în apele verzi ale *loch* Awe, aflat dedesubt.

— Maiestate!

Robert abia auzi strigătul dincolo de vuietul vântului care-i şuiera prin vizieră. În timp ce se chinuia să se ridice în şa, iar calul său galopa periculos de aproape de marginea prăpastiei, prin minte îi fulgeră o imagine a regelui Alexander căzând de pe faleză la Kinghorn. Apoi cineva i se alătură călare. Întrezări scânteierea unui păr arămiu în timp ce călăreţul se apleca, întinzând mâna. Avântându-se înainte, Cormac prinse frâul. Scrâşnind din dinţi de efort, aduse calul înapoi pe cărare, permiţându-i lui Robert să se ridice la loc în şa şi să-şi vâre piciorul în scară. Înaintea lor trecătoarea se

îngusta, ocolind un afloriment stâncos. Cormac rămase în urmă, lăsându-l pe rege să călărească înainte.

Cu inima bubuind în piept, Robert mână calul agitat în jurul curbei strânse, cu pietre zburându-i de sub copite. Calul luat din grajdurile Comynului Negru era învăţat cu plaiurile fertile din Buchan, şi nu cu acest ţinut plin de ţancuri stâncoase şi vânturi şuierătoare, unde munţii şedeau cu capetele în nori şi cerul mereu schimbător se reflecta în *loch*-uri ca în nişte oglinzi imense. Sudoarea îi curgea pe faţă înţepându-i ochii, iar fâşia de lume dinaintea lui era un vălmăşag de culoare şi mişcare.

O altă piatră zbură de pe una dintre galere, lovind de data asta la câteva picioare dedesubtul trecătorii. Zgomotul izbiturii răsună pe versant. Pe apă erau trei corăbii, în locul unde întinderea *loch*-ului Awe se îngusta, devenind un râu încadrat de o parte de piscuri înalte şi negre şi de cealaltă de întinderea muntelui Ben Cruachan, pe pantele mai joase ale căruia şerpuia trecătoarea Brander. Pe fiecare galeră era câte o maşină de asediu. Robert riscă să arunce o privire dincolo de margine şi zări oameni care rostogoleau noi bolovani pe punte. Braţele mangonelelor se arcuiră, lansând alte două proiectile în direcţia trecătorii. Izbiră unul după altul, dar nu reuşiră decât să-i scalde pe călăreţi într-o ploaie de grohotiş. De această dată, însă, după ce pietrele se rostogoliră în josul pantei, huruitul continuă, devenind mai sonor.

Pentru o clipă Robert crezu că era ecoul, dar apoi îşi ridică privirea şi văzu adevărata cauză. Din înălţimile muntelui Ben Cruachan se rostogoleau trei bolovani enormi, îndreptându-se către poteca stâncoasă. Surprins, înţelese că duşmanul încerca să-i facă ce le făcuse şi el englezilor în valea Troolului. Răcnind un avertisment care reverberă în interiorul coifului său, Robert îşi opri brusc calul, silindu-i şi pe cei din spatele lui să oprească. Mulţi văzuseră pericolul şi se opriseră deja, cu capetele date pe spate, încercând să ghicească traiectoria bolovanilor. Câţiva continuară să călărească neştiutori.

Robert privi neajutorat cum bolovanii loviră cărarea, măturând şase oameni – de-ai lui Lennox judecând după culorile lor. Ţipară în cădere, în timp ce caii se zvârcoleau şi se smuceau, apoi plonjară în *loch*-ul întunecat. Robert scrâşni din dinţi la auzul uralelor îndepărtate de pe punţile galerelor: o altă victorie pentru John MacDougall. Ştia că lordul de Argyll se afla pe una dintre corăbii. MacDougall îl aşteptase să încerce să străbată trecătoarea, drumul către fieful lui şi către inima proprietăţilor sale. Ştiind

că Robert voia să ajungă la castelul Dunstaffnage, îşi întinsese cursa aici, sperând să-l împiedice să ajungă la destinaţie.

În urma bolovanilor pe pantele de deasupra se iviră oameni. Mulţi erau desculţi, purtând tunicile scurte de lână preferate de munteni. Unul, un uriaş până şi de la această depărtare, sări pe o stâncă şi îşi înălţă securea spre cer. Strigătul lui sălbatic fu preluat de alţii, care se năpustiră la atac pe panta abruptă. Erau sute.

— Unde naiba-i Douglas?

Robert recunoscu vocea de lângă el ca aparţinându-i lui Gilbert de la Hay. Duse mâna la spadă. Dumnezeule, oamenii ăştia aveau să-i arunce în prăpastie! Erau prea mulţi. Aveau să fie învinşi. Noi bolovani îşi luară zborul de pe galere, izbind poteca stâncoasă. Unul lovi un cavaler din Carrick şi-l ucise pe loc. Un altul zdrobi capul unui cal. Animalele panicate se ridicau pe două picioare.

Dintr-odată cerul din spatele oamenilor din Argyll se înnegri de săgeţi. Ochii lui Robert le urmăriră arcuindu-se în sus şi coborând pentru a se înfige în bărbaţii ce alergau spre ei. Multe nimeriră ţinta, înfigându-se în spinări, gâturi şi fese. Oamenii căzură la jumătatea unui pas, iar unii se rostogoliră în josul pantei, spărgându-şi capetele de bolovani şi frângându-şi oasele. Uriaşul de pe stâncă se arcui brusc, scăpă securea şi se prăbuşi în gol. Căzu pe cărare chiar în faţa lui Robert, rupându-şi gâtul.

În urma furtunii de săgeţi veneau bărbaţi scoţând strigăte sonore de luptă. Robert zâmbi triumfător şi uşurat înăuntrul coifului lui, în timp ce James Douglas năvălea asupra oamenilor din Argyll din înălţimile muntelui Ben Cruachan, în fruntea unei oşti ridicate de pe domeniile unchiului său. Robert se răsuci în şa şi îi strigă câteva instrucţiuni lui Nes, aflat ceva mai în urma lui. Cavalerul trase cornul de vânătoare de la bandulieră. Îl duse la buze şi suflă trei note scurte. Auzind semnalul, cei aflaţi mai în josul trecătorii dădură pinteni cailor.

Galerele lui John MacDougall trimiseră o grindină disperată de bolovani, dar acum oamenii regelui ieşiseră din bătaia lor şi navele greoaie nu erau pe măsura armăsarilor iuţi. Cărarea cobora, apropiindu-se de apă pe măsură ce râul îşi tăia drum către *loch* Etive şi apoi către mare. Departe se ivi un pod arcuit peste apa învolburată. Dincolo de el se afla motivul acestei goane prin munţi: castelul Dunstaffnage.

CASTELUL DUNSTAFFNAGE, ARGYLL

1308

Robert stătea în curtea castelului, aproape de capelă şi de cimitirul acesteia. Lumina amurgului poleia turnurile şi transforma ferestrele numeroaselor clădiri în aur topit. În aer plutea un parfum de lavandă şi rozmarin dinspre grădina de legume. Păsări ciripeau în copacii de pe marginea promontoriului, dincolo de care gura *loch*-ului Etive se deschidea în estuarul Lomului. În depărtare, dincolo de apă, soarele începea să apună după munţii din Mull. Era o scenă paşnică, foarte nepotrivită cu ceea ce se petrecuse cu o oră în urmă, când Dunstaffnage căzuse în mâinile armatei sale.

La vederea oştii lui Robert ieşind din trecătoare, oamenii lui MacDougall vruseseră să dea foc podului, într-o încercare disperată de a-i împiedica să ajungă la castel, dar forţele lui Robert, conduse de Edward Bruce şi de Neil Campbell se năpustiseră asupra lor, împrăştiind grămezile de paie şi buşteni fumegânzi şi călcându-i în picioare pe bărbaţii care o luaseră la fugă. Grosul oştii lui MacDougall fusese alături de acesta pe *loch* sau deasupra trecătorii, lăsând numai o mică garnizoană să apere castelul, iar aceasta capitulase după un asalt necruţător ce durase două zile.

Şiruri de bărbaţi, femei şi copii erau conduşi afară pe poartă şi pe podul mobil. Soldaţii lui Robert îi escortau, adunând orice lucru cât de cât valoros într-o grămadă din faţa capelei, unde alţii separau sacii de grâne şi butoaiele cu carne de argintărie şi de cuferele cu bani. Printre aceştia se număra şi James Douglas, care li se alăturase după ce condusese atacul reuşit de pe pantele muntelui Ben Cruachan.

Douglas îşi făurea cu iuţeală o reputaţie după ce recâştigase de curând pământurile tatălui său, în urma unui asalt îndrăzneţ asupra propriului castel, ocupat de oameni în solda lui Robert Clifford. Thomas Randolph era alături de el, ajutându-l să separe membrii garnizoanei care aveau să fie luaţi prizonieri, de femei, copii şi servitori. Cei doi tineri se împrieteniseră în ultimele luni şi Robert era mulţumit de influenţa pe care o exercita James asupra nepotului său. Tânărul posomorât care li se alăturase englezilor şi luptase împotriva lui dispăruse fără urmă. Thomas devenea cu iuţeală un membru valoros al trupei sale.

O mişcare pe metereze îi atrase atenţia. Ridicând ochii, Robert văzu stindardul Argyllului dat jos. Smulsă de pe stâlp, galera neagră a lui MacDougall se prăbuşi. Priveliştea îi provocă o satisfacţie sumbră. Nu

numai că MacDougall era una dintre marile piedici în calea domniei sale, dar ambuscada din sălbăticia Lornului îl silise să-şi împartă forţele, ceea ce dusese în cele din urmă la pierderea familiei sale. În sfârşit se făcea dreptate.

— Nu, te rog!

La auzul ţipătului, Robert privi în jur şi văzu o adolescentă încercând să se desprindă din mulţime. Se întindea către un tânăr care era mânat laolaltă cu restul garnizoanei, dar unul dintre oamenii lui Angus MacDonald o opri, apucând-o de braţ.

Pe chipul fetei se citeau încordarea şi frica.

— Lasă-mă să stau cu el, te rog! E soţul meu!

Disperarea din vocea ei era greu de îndurat. Sub privirea lui Robert, soldatul se sătură să încerce s-o tragă la o parte şi o pălmui peste obraz, trimiţând-o cât colo. Soţul ei scoase un urlet de furie. Robert traversă iute curtea către omul din insule, care îşi ridicase din nou braţul, ameninţând să o lovească pe fata care se ghemuise la pământ.

— Ridică-te, târfo! mârâi soldatul.

Robert îl apucă de braţ, răsucindu-i-l până ce bărbatul scoase un strigăt de durere şi se lăsă în genunchi.

Când văzu cine-l ţinea, pe chipul soldatului mânia lăsă loc fricii.

— Maiestate! Eu...

Amuţi uluit, uitându-se de la Robert la fată, care se târâse îndărăt şi îl privea pe rege cu ochi mari.

— Mai fă una ca asta şi o să poruncesc să te spânzure! Ai înţeles?

Mulţimea amuţise. Cei care îi mânau pe prizonieri se opriseră şi priveau. Mulţi dintre ei păreau surprinşi.

— Te-am întrebat dac-ai înţeles!

— Da, Maiestate, murmură omul din insule cu obrajii în flăcări.

Fata se făcu mică atunci când Robert se apropie, dar, când el îi întinse mâna ca s-o ajute să se ridice, i-o luă, aruncându-i priviri înspăimântate soţului ei uluit. Obrazul îi era roşu acolo unde fusese lovită.

— Soţul tău nu va avea de suferit sub paza mea, o asigură Robert. Ai cuvântul meu. Când John MacDougall mi se va preda, oamenii lui vor fi eliberaţi.

Ochii fetei se umplură de lacrimi. Îi făcu o plecăciune.

— Mulţumesc, stăpâne!

Robert se adresă trupelor sale.

— Aceşti bărbaţi şi aceste femei sunt fii şi fiice ale Scoţiei. Sunt sub protecţia mea. Toţi!

Îşi plimbă privirea peste mulţime până când fu satisfăcut văzând că mulţi înclinau aprobator din cap.

Întorcându-le spatele, Robert surprinse privirea fratelui său. Edward se încrunta întrebător, dar Robert trecu pe lângă el, îndreptându-se către grămada de pradă. Între el şi fratele lui stăruia o încordare de când boala lui din iarnă îl adusese pe Edward în fruntea trupelor.

Când Robert se întremase, Edward nu păruse încântat să-i încredinţeze comanda, îndoindu-se de deciziile sale, contrazicându-l cu privire la strategie. În cele din urmă, după ce distruseseră Buchanul, Robert îi încredinţase fratelui său o misiune numai a lui, în speranţa că astfel îi va domoli nesupunerea crescândă. În timp ce el se îndrepta către Aberdeen, pentru a smulge portul din ghearele garnizoanei lăsate de Aymer de Valence, Edward fusese trimis în Galloway ca să se ocupe de ce mai rămăsese din Dezmoşteniţi. Revenise cu două săptămâni în urmă pentru a se alătura atacului asupra Argyllului. În ciuda eşecului de a-l captura pe Dungal MacDougall, dispărut după lupta din valea Troolului, Edward fusese victorios, scăldând solul Gallowayului în sângele a sute de oameni. Veştile despre brutalitatea sa îi lăsaseră lui Robert un gust amar. Jefuirea Buchanului fusese necesară, la fel şi campania de aici, din Argyll, dar, în timp ce fratele său părea să savureze moartea şi distrugerea, el însuşi descoperise că nu găsea în ea nicio plăcere.

Moartea regelui Edward cu un an în urmă declanşase o schimbare în Robert. Vreme îndelungată, războiul lui fusese împotriva acestui bărbat. Toată ura, furia şi mânia lui fuseseră îndreptate asupra acestui rege fără scrupule, care îi luase atât de multe. Crezuse că pentru a i se împotrivi trebuia să devină ca el, dar acum Edward nu mai era, însăşi faţa acestui război se schimbase şi Robert îşi dădea seama că nu voia să rămână acelaşi. Ştia prea bine ce însemna să pierzi ce-ţi era drag şi nu voia să le provoace şi altora aceeaşi durere. Amărăciunea acestui război civil, contrastând cu devotamentul pe care îl descoperise printre susţinătorii săi, îi arătase că nu voia să fie un tiran domnind cu pumn de fier. Nu voia să-şi înalţe tronul pe craniile duşmanilor. Voia ca oamenii să îngenuncheze dinaintea lui de bunăvoie, cinstindu-l şi respectându-l.

Auzind tropot de copite, Robert se răsuci şi-l zări pe Neil Campbell care pătrundea în curtea castelului în fruntea unei companii. Îl trimisese să îi

găsească şi să-i captureze pe Jon MacDougall şi pe bătrânul său tată bolnav, despre care se credea că se află la bordul galerei fiului său. Neil fusese nerăbdător, dorind să pună mâna pe oamenii responsabili de moartea tatălui său şi care îl goniseră de pe pământurile sale. Acum, văzându-i pe oamenii lui Campbell revenind cu prizonieri pe caii lor, cu mâinile legate de oblâncuri, Robert se simţi nerăbdător.

Neil îşi opri calul asudat şi sări din şa să-şi salute regele.

— Maiestate!

— MacDougall? întrebă Robert privind dincolo de umărul lui către grupul de călăreţi.

— Nu, sire, răspunse Neil scoţându-şi coiful. El şi tatăl lui au părăsit castelul de la *loch* Awe. Am lăsat oameni de veghe pe maluri, dar ca să ajungă acolo trebuie să se îmbarce.

Pe Robert îl cuprinse dezamăgirea, dar ştirile nu erau chiar proaste. Galerele lui Angus MacDonald îşi continuaseră înaintarea în josul coastei şi lordul era aşteptat să sosească de pe o zi pe alta. Puteau folosi corăbiile lui ca să pornească de la *loch* Etive.

— Am găsit însă câţiva oameni pe dealuri, continuă Neil.

— O să-i închidem alături de garnizoană până se vor preda lorzii de Argyll.

Robert le făcu semn soldaţilor să vină să ia prizonierii, dar Neil adăugă în grabă:

— Maiestate, printre ei se află unul care te va interesa.

Cavalerul îşi chemă doi oameni care înaintară conducând pe cineva între ei.

La vederea prizonierului, Robert încremeni. Obrajii acestuia erau scobiţi de foame şi falca năpădită de barbă, dar îl recunoscu pe loc. Era Dungal MacDougall, fostă căpetenie a armatei din Galloway, comandant al Dezmoşteniţilor, omul responsabil pentru decapitarea tatălui său adoptiv şi pentru capturarea lui Thomas şi Alexander. Hainele lui MacDougall erau sfâşiate, iar leul alb al Galloway-ului se pierdea sub straturile de mizerie. Din mâneca pieptarului îi răsărea ciotul cicatrizat al încheieturii, mâna pe care Robert i-o tăiase în haosul acelui sat în flăcări cu cinci ani în urmă. Întâmpină privirea lui Robert cu o căutătură rece, plină de ură.

Edward Bruce îl văzuse şi el. Îşi croi drum prin mulţime, cu chipul luminat de triumf la vederea duşmanului mult detestat care îi scăpase la Galloway. Cormac se ivi şi el la marginea mulţimii, cu securea în mână.

Irlandezul rămase o clipă încremenit, privindu-l pe MacDougall. Apoi, cu un răcnet sugrumat, se năpusti înainte. Robert strigă la James Douglas, care se repezi şi-l prinse. Cu ajutorul lui Thomas Randolph abia reuşi să-l ţină locului pe irlandezul înfuriat.

Robert se apropie de fratele lui adoptiv, care se zbătea.

— Ajunge!

Îşi puse palma pe pieptul zbuciumat al lui Cormac.

— N-o să-i dau diavolului încă un trup. Nu azi. I-am dat deja o armată.

— L-am văzut pe ticălos cum l-a omorât pe tata!

— Şi i-a dus pe fraţii mei la spânzurătoare, zise Robert fără să-şi desprindă privirea de a lui Cormac. Dar eu l-am omorât pe John Comyn, stăpânul lui, şi tatăl meu l-a ucis pe tatăl său. Când se va termina asta, spune-mi?

Cormac lăsă să-i scape un strigăt răguşit, dar odată cu acesta împotrivirea lui păru să piară. Se înmuie şi lăsă să-i cadă securea din mână. James şi Thomas continuară să-l ţină de braţe.

— Am câştigat, Cormac, murmură Robert. Acum trebuie să înceteze omorurile. Regatul nostru trebuie să se vindece, altfel o să rămânem fără nimic. MacDougall va fi judecat pentru crimele lui, ai cuvântul meu, dar dreptatea se va face la Curtea mea. Nu aici.

Răsunară strigăte răzleţe de alarmă. Robert surprinse cu coada ochiului o mişcare rapidă, dar până să se întoarcă Edward se aruncase asupra lui MacDougall. Robert strigă la fratele lui, dar prea târziu. Edward îl decapită pe căpitan cu două lovituri brutale de spadă.

Capitolul 38

CATEDRALA ST ANDREWS, SCOŢIA
1309

La jumătatea lui martie, când mieii de primăvară zburdau tot mai îndrăzneţi pe pajişti, iar ninsorile se retrăgeau în susul munţilor, lăsând în urma lor un pământ proaspăt înverzit, Robert îşi ţinu cel dintâi parlament.

Magnaţii şi clerul Scoţiei se adunară în capitul[10], umplând sala ce se întindea dinaintea podiumului pe care regele lor şedea pe tron. În spatele lui, agăţat pe perete, se afla stindardul regal al Scoţiei, leul auriu ridicat în

două picioare. Stindardul, ascuns de episcopul Wishart înainte de capturarea sa, fusese adus de William Lamberton, care sosise în toamnă purtând cu sine oferta de armistiţiu din partea lui Edward al II-lea. Robert, bucuros să-l vadă revenit printre ei pe formidabilul arhiepiscop, fusese de acord cu tratatul propus de Anglia. După asta Lamberton depusese toate eforturile ca să obţină de la Papă ridicarea oficială a excomunicării lui Robert, deja respinsă de un sfat al clerului scoţian.

Lamberton stătea pe estradă la stânga lui Robert. La dreapta se afla James Stewart. În ultimele luni, cât timp el condusese campania din Argyll, Înaltul Intendent făcuse pregătirile pentru noua guvernare. Deja sub supravegherea sa fuseseră numiţi noi funcţionari regali şi, cu încetineală, administraţia ţării îşi revenea la viaţă. De când Robert smulsese Aberdeenul din mâinile englezilor, comerţul cu Ţările de Jos începuse să înflorească, iar căile din Marea Nordului erau din nou deschise. Mai important încă, Philippe al Franţei, reamintindu-şi de alianţa pe care cele două ţări o încheiaseră la începutul războiului, îl recunoscuse de curând ca rege.

În sală domnea o atmosferă stranie, un amestec de emoţii. Pentru mulţi acesta era momentul mult aşteptatei sărbători, dar pentru alţii era un prilej de întristare, în care gândurile li se îndreptau către cei care nu erau de faţă să vadă roadele a treisprezece ani de război. Unora această adunare le pecetluia înfrângerea, printre ei numărându-se contele William de Ross, contele de Sutherland şi John de Menteith, care ridicaseră armele împotriva lui Robert, dar care se predaseră.

Câţiva, cei mai vehemenţi fiind Neil Campbell şi Edward Bruce, se împotriviseră cu înverşunare iertării acestor seniori – Ross le capturase pe femeile din familia regelui la Tain, iar Menteith era vinovat de prinderea lui William Wallace –, dar regele insistase ca toţi cei care se predau să fie acceptaţi în pacea lui. Iertarea avea să fie balsamul care va vindeca rănile războiului, le spusese el oamenilor săi. Dar, deşi ca urmare a campaniilor sale din Buchan şi Argyll cea din urmă rezistenţă împotriva sa se spulberase – marile Case Comyn şi MacDougall prăbuşindu-se după secole în care deţinuseră puterea nu toţi duşmanii erau dispuşi să accepte iertarea sa. Comynul Negru murise în exil în Anglia, din câte se zvonea, dar David, acum conte de Atholl, Ingram de Umfraville şi conţii de Angus şi Dunbar rămâneau liberi, şi la fel şi John MacDougall de Argyll, care părăsise castelul de la *loch* Awe odată cu tatăl său.

În ciuda acestora, parlamentul era un prilej de triumf, o zi pe care Robert nu se aşteptase s-o trăiască în lunile sumbre de după dezastrele din pădurea Methven şi de la Lorn. Roata Sorţii îl ridicase din nou şi acum era timpul să le mulţumească celor care îl ajutaseră să ajungă pe aceste culmi.

Unul câte unul se apropiară de el cei răsplătiţi cu titluri şi pământuri îngenunchind ca să-i prezinte omagiul lor, împreunându-şi mâinile şi înălţându-le către Robert în timp ce-i jurau credinţă până la moarte. Unii îi fuseseră alături de la început: oameni ca James Stewart, Nes şi cavalerii din Carrick şi Annandale. Alţii, dintre care mulţi luptaseră alături de Wallace în cele dintâi zile ale rebeliunii, i se alăturaseră pe parcurs, punându-şi în slujba lui spadele şi inimile lor: Cormac din Antrim, contele Malcolm de Lennox, Neil Campbell de Argyll, Gilbert de la Hay de Erroll, lordul Angus MacDonald din Islay, căpitanul Lachlan MacRuarie, James Douglas, Thomas Randolph.

După ce omagiile şi jurămintele de vasalitate fură depuse, Robert fu recunoscut dinaintea tuturor celor prezenţi, în numele poporului Scoţiei, ca fiind regele de drept şi adevăratul moştenitor al regelui Alexander al III-lea. Odată cu această declaraţie, domnia lui John Balliol fu anulată. Pe pielea netedă a pergamentului era ca şi cum ultimii şaptesprezece ani nici n-ar fi existat. Sub pielea ţinutului, numeroase oseminte spuneau o cu totul altă istorie.

•

După ce parlamentul se încheiase, iar oamenii se împrăştiaseră ca să se pregătească pentru ospăţul din acea seară, Robert se plimba prin curtea mănăstirii alături de James Stewart.

— Tot nicio veste de la Richard de Burgh? îl întrebă Înaltul Intendent.

Robert clătină din cap. Îi trimisese un mesaj contelui de Ulster cu luni în urmă, anunţându-şi socrul că obţinuse siguranţa lui Elizabeth şi cerându-i să nu se ridice la arme împotriva sa dacă englezii i-o vor cere.

— Oare tăcerea asta să fie un semn bun? În fond, n-a zis nu.

Văzând că James nu-i răspunde, Robert observă că Intendentul rămăsese în spate, neputând să ţină pasul cu el. Aşteptă să-l ajungă din urmă, remarcând din nou cât de mult îmbătrânise acesta. Înaltul Intendent, cândva un bărbat înalt şi impunător, era acum cocârjat şi părul lui era mai mult cenuşiu decât negru. Când James ajunse lângă el, îşi repetă spusele.

— Cumnatul meu va face de fiecare dată ce e în interesul lui. Dacă nu va avea de profitat alăturându-li-se englezilor împotriva ta, va face tot ce va

putea ca să evite asta. Edward Craci-Lungi a fost silit să îl scutească pe Ulster de plata datoriilor ca să îl determine să lupte, şi noul rege nu are soiul de influenţă pe care a avut-o tatăl lui.

Robert încuviinţă.

James îşi strânse mantia mai bine ca să se apere de vântul ce şuiera printre chilii, aducând cu el răceala mării.

— N-am putut să nu observ azi că între tine şi fratele tău pare să domnească o oarecare tulburare. Au trecut aproape opt luni, Maiestate.

La auzul tonului cumpănit al celuilalt, Robert simţi un junghi de furie.

— Edward m-a sfidat în văzul tuturor!

— Nu spun că Edward a avut dreptate să-i facă lui MacDougall ce i-a făcut. Ştie şi el asta. Şi-a pierdut cumpătul. Ni se poate întâmpla tuturor.

Robert se întrebă dacă James făcea aluzie la noaptea aceea din biserica Greyfriars.

— Nu-i numai asta, zise el răspicat. L-am făcut lord de Galloway în speranţa că va fi satisfăcut, dar nu îi e de ajuns. Fratele meu vrea să rup armistiţiul cu regele Edward şi să port un război împotriva Angliei cu ajutorul galezilor şi al irlandezilor. Ştiu că a lucrat pe la spatele meu căutând susţinere pentru o asemenea mişcare.

James nu zise nimic.

Robert se opri locului şi-l privi.

— Eşti de acord cu el?

— Armistiţiul cu regele Edward e temporar pentru ambele părţi. Mai devreme sau mai târziu va trebui să fie încălcat. Nu le poţi permite englezilor să păstreze castelele şi oraşele peste care stăpânesc. Edinburgh, Stirling, Perth, Dunluce, Bothwell, Ayr, Jedburgh, Berwick, Dumfries, Caerlaverock, Lochmaben, Roxburgh, zise Intendentul numărându-le pe degete. Prin ele Scoţia rămâne legată de trupul Angliei şi dacă Philippe al Franţei ţi-a recunoscut legitimitatea, Edward n-a făcut-o. Atâta timp cât ridică pretenţii asupra oricărei părţi a Scoţiei, regatul nostru nu va fi liber niciodată, şi ştii asta, sire, încheie el zorit.

Robert lăsă să-i scape un hohot de râs.

— Şi asta mi-o spui tu? Cel mai prudent om din tot regatul meu?

James îşi feri privirea. După un timp se duse şi se aşeză greoi pe parapetul dintre arcadele boltite.

— Ai dreptate, am fost precaut.

Intendentul privi pătratul de iarbă bătută de vânt încadrat de chiliile călugărilor.

— Am fost prudent când bunicul tău a venit să-mi ceară sprijinul ca să reclame tronul. I l-am acordat, dar în secret, şi am refuzat să ridic armele în apărarea sa, deşi credeam că ar fi fost un rege mult mai bun decât Balliol, care era în lesa Comynilor. După ce am jurat că voi susţine cauza bunicului tău, când a fost ales Balliol am plecat pur şi simplu.

Îşi coborî pleoapele pe jumătate.

— Îmi amintesc încă ziua aceea de pe Dealul Judecăţii, când am ţinut sceptrul regal în mâinile mele, şi zâmbetul satisfăcut al lui Balliol când i l-am înmânat.

Clătină din cap.

— Când a izbucnit războiul, am sprijinit rebeliunea lui Wallace, vasalul meu, dar tot în secret, de teamă să nu îmi periclitez poziţia, prea prudent ca să îl susţin pe faţă.

Îl privi pe Robert.

— Episcopul Wishart m-a convins în cele din urmă să ies la lumină, continuă el, amintirea făcându-l să schiţeze un zâmbet. Niciodată n-am crezut că armata de ţărani a lui Wallace poate câştiga, nu până la Stirling.

Zâmbetul Intendentului păli.

— Apoi l-am urmat până pe blestemata aia de câmpie de la Falkirk, unde l-am abandonat. Am fugit din acea luptă ca un laş şi mi-am lăsat fratele şi zece mii de oameni să moară.

Robert se apropie de el. Ochii căprui ai Intendentului erau plini de lacrimi. Nu-şi dădea seama dacă erau pricinuite de vânt.

— Ai fi fost ucis dacă ai fi rămas pe loc în ziua aia. Tu şi toţi ceilalţi.

— Oare? zise James, încruntându-se şi ridicându-şi ochii spre el. Sau am fi schimbat cursul bătăliei? Te-am pus pe calea către tron, Robert, şi mereu te-am îmboldit, dar când am văzut că şansa se îndepărtează te-am silit să pleci în Anglia şi să implori mila regelui Edward. Te-am trimis singur în inima focului, fără ajutor sau alinare. Ba chiar te-am împiedicat să cauţi să afli adevărul despre moartea regelui Alexander. Eram atât de obsedat să te văd pe tine, protejatul meu, pe tron, încât am dat uitării ce-i drept. M-am făcut orb şi faţă de ambiţiile lui John Comyn. N-ar fi trebuit să te conving să încerci să ajungi la o înţelegere cu el! Ar fi trebuit să ştiu că avea să te trădeze! Mi-ai zis odată că mâinile mele sunt la fel de pătate de sângele lui Comyn ca ale tale. Dacă nu te-aş fi convins să te aliezi cu el, nu te-ai fi dus

în noaptea aia la Greyfriars şi probabil nimic din toate astea nu s-ar fi întâmplat...

— Nu, îl întrerupse Robert.

Se aşează pe parapet lângă înaltul Intendent, silindu-l pe bărbatul mai vârstnic să-l privească.

— Păcatul ăla e al meu.

— Te-am ajutat să urci pe tron, dar nu te-am lăsat să iei puterea. M-am ascuns în spatele tău, ca întotdeauna, trăgând sforile, urmărind de departe. Asta nu-i o scuză, dar m-am maturizat la o Curte aflată în pace cu toată lumea, mai puţin cu sine însăşi. Armele mele au fost cuvintele, pergamentele sigilate, iscoadele din umbră, alianţele secrete.

Intendentul îi întâlni privirea.

— Însă tu ai devenit bărbat într-un regat zguduit de război. Spada a fost dintotdeauna arma ta. Ar fi trebuit să te las s-o foloseşti mai des.

— Nu mi-a slujit întotdeauna bine. După încoronarea mea nu mă puteam gândi decât cum să-i alung pe englezi de pe pământurile noastre, dar a urmat pădurea Methven. Vocea lui Robert deveni un murmur: Am pierdut multe în ziua aia, James.

Înaltul Intendent se răsuci către el, privindu-l cu intensitate.

— Nu te poţi lăsa condus de spaima de a nu pierde. Nu cum m-am lăsat condus eu.

— Copila mea e la ei. Soţia mea. Surorile mele. Chiar tu m-ai prevenit că există pericolul să sufere cât sunt prizoniere la englezi, că se pot folosi de ele ca să-mi facă mie rău.

— Şi tu mi-ai povestit că Humphrey de Bohun era preocupat ca păcatele regelui Edward să rămână secrete. Deocamdată fiecare dintre voi deţine ceva drag celuilalt.

James înclină capul, făcându-l pe Robert să-l privească.

— Dar în final o remiză nu e de niciun folos. Unul dintre voi trebuie să facă o mişcare. Lipsa soţiei şi a fiicei tale înseamnă o altă piedică în calea siguranţei regatului. Fără Marjorie şi Elizabeth nu ai urmaşi.

Robert îşi răsuci mâna, făcând aurul verighetei să scânteieze în lumina vagă. Se gândi la Christiana MacRuarie, femeia cu care avea să împartă patul în acea noapte, ca de atâtea ori în ultimul an. Trezise în el o patimă pe care n-o mai cunoscuse, dar, deşi îi oferise ceea ce îi trebuia ca bărbat, nu îi putea oferi ceea ce îi trebuia ca rege. Închise ochii, amintindu-şi cum

stătuse prăbuşit şi fără speranţă în coliba din Barra, în timp ce vocea lui Affraig şuiera în întuneric.

„Oamenii tăi şi-au pierdut casele şi mijloacele de trai, fiii şi fiicele. Acum înţelegi ce simt? Atunci poţi să stai alături de ei, poţi să lupţi pentru ei. Poţi fi vocea lor”.

Nu avea de apărat numai viaţa lui, familia lui. Declaraţia făcută în parlament, care îl confirma ca rege legitim al Scoţiei, îi reamintise de jurământul de pe Dealul Judecăţii cu trei ani în urmă, când coroana era rece şi nefamiliară. Jurase ca gardian al acestor pământuri să apere regatul şi, ca păstor, să-şi apere poporul. Avea datoria de a-i proteja pe toţi.

Robert se ridică.

— Cred că după moartea lui Craci-Lungi m-am păcălit de unul singur că după ce îmi voi îmblânzi duşmanii din Scoţia totul se va termina.

Râse fără urmă de veselie.

— Dar războiul de fapt abia începe, nu-i aşa?

Râsul său se stinse.

— Cum o să capăt libertatea regatului meu, James?

Înaltul Intendent se ridică în picioare, crispându-se de durere şi sprijinindu-se de o coloană.

— Dând naibii precauţia asta de om bătrân, sire, răspunse el cu un zâmbet încreţindu-i colţurile ochilor căprui. Castel după castel.

PARTEA A ŞASEA

1312-1314

„O, voi tineri glorioşi, cine îmi va sta alături cu arma în mână şi va respinge alături de mine căpeteniile ce vin să mă rănească şi oştile ce se reped asupra mea?”

Viaţa lui Merlin,
GEOFFREY DE MONMOUTH

Capitolul 39

La Curtea regală a Angliei stătea să izbucnească furtuna. Norii prevestitori ai conflictului se adunau, atmosfera era încărcată şi instabilă. Acum mulţi o simţeau venind, dar cele dintâi tunete începuseră cu patru ani în urmă, în anul încoronării lui Edward.

După ce îl priviseră lună de lună pe rege scăldându-l pe Piers Gaveston în daruri extravagante, risipind bani pe care regatul nu-i avea pe ospeţe şi turniruri somptuoase, seniorii, conduşi de vocea stridentă a lui Thomas de Lancaster, îşi făcuseră în cele din urmă cunoscută mânia. Având susţinerea totală a impozantului arhiepiscop de Canterbury şi ameninţând că îşi vor renega jurămintele de vasalitate făcute la Abaţia Westminster, conţii îşi siliseră regele să-şi trimită din nou favoritul în exil. Rănit şi plin de resentimente, Edward îşi pusese pecetea pe decret, decis în sinea lui ca acest exil să nu dureze. Îş numise pe Piers locotenentul său în Irlanda, trimiţându-l la Dublin ca să-l ajute pe contele de Ulster să restaureze stăpânirea englezilor, şi se apucase imediat să-şi curteze oponenţii de la curte.

Linguşire, mită, promisiuni de pământuri şi titluri, Edward le folosi pe toate. Cei mai tineri, ca nepotul său Gilbert de Clare, contele de Gloucester, se dovediră uşor de câştigat. Humphrey de Bohun, diplomat ca întotdeauna, cedă în cele din urmă de dragul păcii. Alţii îl urmară, nevrând să se pună rău cu regele lor, încă nou pe tron, până când, în cele din urmă, Edward avu

susţinerea necesară. La numai douăsprezece luni de când îşi pusese pecetea pe decretul cel odios, Piers îi era din nou alături. Victoria regelui nu era însă totală, căci nemulţumirea stăruia în umbrele Curţii şi privirea lui Lancaster rămânea aţintită asupra lui.

În timpul acestor zile zbuciumate, când războiul se oprise, dar tensiunea domnea peste întreaga Britanie, duşmanul din nord al Angliei nu stătuse cu mâinile în sân. Folosind armistiţiul în avantajul său, Robert Bruce se preocupase de restabilirea comerţului cu Ţările de Jos. Cu argintul umplându-i cuferele, redeschisese căile maritime către Irlanda, de unde cumpărase grâne şi carne, arme şi armură pentru armata sa, ale cărei rânduri sporeau. Adesea pe parcursul acestor luni galerele clanurilor MacRuarie şi MacDonald fuseseră văzute călărind valurile canalului. Ulster fiind ocupat să se lupte cu irlandezii ce îi asediau graniţa de vest, Edward se întorsese către un vechi duşman al lui Bruce. John MacDougall, lord de Argyll, se refugiase în Anglia împreună cu tatăl său ca urmare a invaziei lui Bruce pe pământurile lor. Arzând de dorul de a se răzbuna pentru pierderea domeniilor sale, fusese dispus să îşi ofere serviciile lui Edward, care îl numise căpitanul unei flote ce patrula apele dintre Dublin şi Galloway, în încercarea de a tăia aprovizionarea lui Bruce. Dar clanurile MacDonald şi MacRuarie erau stăpânii mărilor şi nu cădeau lesne în plasa duşmanului.

Între timp, Robert, încălcând armistiţiul, capturase şi jefuise câteva castele neimportante ocupate de garnizoanele engleze, înainte să declanşeze, spre spaima multora, o serie de raiduri dincolo de graniţă, în Cumberland, Northumberland şi Durham. Spre deosebire de campaniile lui William Wallace, aceste raiduri nu avuseseră ca rezultat măceluri sângeroase, ci şantaje păgubitoare. Proprietarilor de pământuri li se dăduse de ales între a plăti şi a-şi vedea recoltele distruse, vitele luate şi casele arse. Mulţi se supuseseră.

În timp ce din asediatele ţinuturi din nord curgeau rapoartele, la Curte răsunaseră strigăte războinice, cel mai gălăgios dintre toţi fiind Aymer de Valence. Apelurilor nobililor ce-i cereau regelui să reia războiul li se alăturaseră, în parlament, vocile lorzilor scoţieni care, refuzând să i se supună lui Bruce, căutaseră refugiu în Anglia, printre ei David de Atholl, Ingram de Umfraville şi conţii de Angus şi Dunbar. Cum aceste voci deveniseră tot mai sonore şi mai insistente, Edward fusese în cele din urmă silit să treacă în Scoţia în fruntea unei armate. Campania se dovedise

inutilă, căci Bruce şi ai lui se retrăseseră dincolo de Forth, lăsând în urma lor pământul pârjolit şi pustiit, fără pic de hrană pentru oameni şi cai.

Acest eşec nu avusese alt rezultat decât să-i amintească lui Edward ce tare ura războiul ăsta. Se maturizase fiind martor al acestui conflict nesfârşit şi al obsesiei tatălui său, care în final îl înghiţise. Pentru Edward, povestea se sfârşise atunci când culcase trupul tatălui său în mormântul de marmură neagră. Decis să nu se lase târât şi el în acest război, căuta acum alte mijloace de a trata cu scoţienii. Ignorând protestele oamenilor săi, trimise mesageri în Scoţia, oferindu-i lui Bruce un tribut dacă punea capăt raidurilor şi înceta să mai atace castelele deţinute de englezi. Oferta fu acceptată şi, încă o dată, între cele două naţiuni se instaură o pace nesigură ca un strat prea subţire de gheaţă. Dar nici măcar o asemenea pace nu putea fi încheiată la Curtea lui Edward, unde spiritele se încinseseră.

Baronii, conduşi de Valence şi alţi câţiva, erau furioşi că regele se folosise de banii adunaţi de la ei ca să le mituiască duşmanul. Scoţia devenea mai puternică, în timp ce Anglia se adâncea tot mai mult în sărăcie. Unii dintre cei de la Masa Rotundă credeau că aceasta era împlinirea *Celei din urmă profeţii,* Anglia transformată în ruine după pierderea relicvelor. Alţii se concentrau asupra aspectelor lumeşti, reproşându-i regelui că îşi iroseşte moştenirea pe extravaganţe, lăsând să-i scape printre degete pământurile pentru care tatăl lui luptase şi-şi vărsase sângele. Îi spuseră că se lăsa condus de sfaturi diabolice şi că, de dragul viitorului Angliei, trebuiau să insiste ca el să se descotorosească de otrava care îi întina domnia. Nu aveau să mai ridice armele pentru el şi nici nu aveau să-şi mai onoreze angajamentele dacă nu era de acord cu o serie de reforme: ordonanţe elaborate de un consiliu de episcopi, lorzi şi conţi. Era limpede cine era ţinta principală a acestor edicte.

Încă o dată Edward se găsi la mila oamenilor săi, silit să-şi alunge iubitul. Şi, încă o dată, îşi zise în sinea sa că această măsură odioasă nu va fi una de lungă durată, deşi umbra furtunii pe care chiar acum o zărea la orizont devenea tot mai întunecată.

CONACUL LANGLEY, ANGLIA
1312

Edward păşea de colo până colo prin dormitor. Aşteptase toată ziua şi nici urmă de el. Ceva mai devreme, în timp ce amurgul de ianuarie înghiţea cea

din urmă rază de lumină, pajul lăsase draperiile, dar de atunci Edward trăsese de atâtea ori cu ochiul printre ele, încât în cele din urmă le dăduse în lături, ca să vadă nestingherit curtea interioară a conacului. Ferestrele plumbuite erau acoperite de zăpadă. Neaua proaspătă, căzută după-amiază, căptuşise acoperişurile, învăluind lumea în alb.

Flăcările lumânărilor de pe masă se agitau când el făcea ture. Zărindu-se într-o oglindă aşezată lângă ele, Edward îşi citi îngrijorarea gravată în ridurile frunţii şi în liniile din jurul gurii. Slăbise în ultimul an şi aceste noi riduri erau mai vizibile. În numai câteva luni avea să-şi serbeze cel de-al douăzeci şi optulea an de viaţă.

Auzind glasuri afară, se repezi la fereastră. Erau numai doi argaţi de la bucătărie care se îndreptau către brutărie. Unul se aplecă de parcă ar fi vrut să-şi potrivească încălţările, lăsându-l pe celălalt să meargă înainte de unul singur. După scurt timp se îndreptă de spate ţinând ceva în pumn. Îşi ridică braţul şi azvârli obiectul în spinarea celuilalt băiat. Bulgărele de zăpadă îşi lovi ţinta cu un bufnet. Scoţând un ţipăt de protest, tovarăşul său se aplecă să facă şi el un bulgăre, dar atacatorul deja o zbughise de-a latul curţii, râzând. Edward îşi aminti de tinereţea lui. În locul ăsta, amintirile nu erau niciodată prea departe.

King’s Langley era ca o carte, povestea copilăriei sale scrisă pe aceste ziduri. Râsetele surorilor sale, vocile severe ale tutorilor, glasul blând al dădacei, pentru el toate răsunau încă pe culoarele tăcute şi în încăperile pustii. Aici îl zărise pentru prima oară pe Piers Gaveston, un tânăr brunet stând în curte alături de un bărbat mai vârstnic şi examinând clădirile şi oamenii cu ochii săi neastâmpăraţi. De la fereastra camerei lui, Edward îl privise pe majordomul tatălui său întâmpinându-i pe cei doi. Privirea lui stăruise asupra băiatului cu ochi curioşi şi simţise cum pielea i se încălzeşte, ca sub razele unui soare mai puternic decât cel pe care-l cunoştea.

În copilărie Edward se simţise adesea singur. Surorile lui erau mult mai mari şi nu se interesau de el, tatăl şi mama sa erau adesea plecaţi şi, ca moştenitor al tronului, era tratat altfel, chiar şi de către prietenii săi, cu excepţia lui Piers. Mai întâi, când tânărul scutier gascon fusese numit pupil regal după moartea tatălui său, Piers fusese ca un frate pentru Edward, protector, dar tachinându-l. Mai târziu, când devenise membru al Casei prinţului, cei doi ajunseseră prieteni de nedespărţit. Apoi prietenia lor se transformase în altceva, ceva ce îl speria şi îl încânta pe Edward. De-a lungul anilor petrecuseră multe zile împreună în acest conac, jocul

nevinovat lăsând loc, cu fiecare privire scurtă şi gest timid, zâmbet schiţat şi atingere stăruitoare, conştiinţei faptului că se iubeau.

Prima oară când fusese silit să-l trimită pe Piers în exil, cu patru ani în urmă, Edward îşi dăduse seama cât de puternică era această iubire. Fără celălalt alături se simţea pustiit. Acele douăsprezece luni i se păruseră cele mai lungi din viaţa sa, dar chiar şi aşa nu se comparaseră cu lunile recente ale celui de-al doilea exil al iubitului său, înrăutăţite de izolarea lui tot mai mare la Curte. În acest timp singurătatea atât de familiară a copilăriei lui păruse gata să-l înghită.

Tropotul unor copite, înăbuşit de zăpadă, răsună afară. Edward se aplecă şi prin geamul aburit de răsuflarea sa văzu o duzină de călăreţi pătrunzând în curte. Venise! Regele reveni dinaintea oglinzii şi-şi trecu mâinile prin păr. Chipul din oglindă îi zâmbea de data asta şi ridurile îngrijorării dispăruseră. Pe scări răsunară paşi. Cineva ciocăni şi majordomul său deschise uşa. Piers Gaveston intră, coborându-şi gluga mantiei pline de zăpadă, şi majordomul închise uşa.

Imediat ce rămaseră singuri, Edward îl îmbrăţişă pe Piers.

— Slavă Domnului! Credeam că nu mai vii!

Simţi mirosul umed al mantiei celuilalt şi sudoarea proaspătă. Închise ochii, bucuros de atingerea reală a trupului lui Piers lipit de al lui.

Piers se retrase cu un zâmbet satisfăcut.

— Ştiam că n-o să aştepţi mult până să trimiţi după mine. Dracu' să-i ia pe ticăloşii ăia!

Edward continuă să-l ţină de umeri, dar nu-i întoarse zâmbetul. Această reîntâlnire era numai preludiul unui nou rămas-bun, deşi de data asta alegerea îi aparţinea.

— Piers, nu poţi să rămâi. Nu cred că prezenţa ta aici va trece neobservată mult timp. Vărul meu are iscoade peste tot.

— Iar mă alungi?! exclamă Piers, desprinzându-se din îmbrăţişarea regelui. Edward, mă mut dintr-un loc într-altul de săptămâni în şir, ascunzându-mă de ei ca vulpea de ogari! N-o s-o mai fac! Tu eşti regele! Înfruntă-i pe Lancaster şi pe ceilalţi!

— O s-o fac atunci când voi fi pregătit.

Piers clătină din cap şi-i întoarse spatele.

— Iubirea mea, te rog, ascultă-mă! Am un plan.

Edward aşteptă până când celălalt îşi întoarse ochii către el.

— Am adunat o companie de oameni de încredere. Îi trimit cu tine în Scoţia.

— În Scoţia?

— La Perth. N-am încredere în vărul meu. Adevărul e că am început să mă tem pentru viaţa ta.

— Aşa că ai de gând să mă trimiţi în inima tărâmului duşman?

— Perth e protejat în baza armistiţiului încheiat cu scoţienii.

— Primul armistiţiu nu l-a împiedicat pe Bruce să atace Anglia sau să ocupe castele.

— Atunci nu l-am plătit. Nu-i în interesul lui Bruce să atace Perthul. În plus n-are resurse pentru a o face... e una dintre cele mai bine apărate aşezări din ţara aia. Acolo nu vei mai fi un fugar. Mai mult, numindu-te comandant, le voi demonstra seniorilor că îmi întorc atenţia către Scoţia, aşa cum doresc ei. S-au lăsat îmbunaţi când au văzut ce treabă bună ai făcut în Irlanda, nu? Cred că în acest fel o să le câştig din nou susţinerea.

Piers nu zise nimic, dar nici nu-i mai întoarse spatele.

— O să te urmez şi eu în nord imediat ce voi putea.

Luând mâna înmănuşată a celuilalt, Edward îi înfruntă ochii întunecaţi şi mânioşi.

— Piers, locul tău e lângă mine. Jur pe coroana mea că nu va trece mult şi vei reveni!

Capitolul 40

CASTELUL PLESHEY, ANGLIA
1312

Elizabeth şedea pe banca de lângă fereastră, cu genunchii la piept, privind ninsoarea ce se învolbura în strălucirea felinarului din faţa casei de oaspeţi, luminând o cărare ce ducea către grădina de legume. Prima zăpadă căzuse cu două săptămâni în urmă, în ultimele zile ale lunii ianuarie. Era perioada dintre sărbătoarea Sfintei Bridget şi cea a Sfântului Valentin, dar furtunile de zăpadă nu dădeau semn că ar conteni. Ceva mai devreme îi privise pe servitori cum curăţau cărarea, dar acum aceasta începea din nou să se troienească.

Se gândi din nou la Humphrey. Contele sosise la Pleshey cu trei zile în urmă, i-o spusese Constance, servitoarea care îi aducea mâncarea. Elizabeth era surprinsă că el nu trecuse s-o vadă, aşa cum făcea de fiecare dată când revenea.

Uneori vizitele lui Humphrey erau scurte, rezumându-se la un salut. Alteori stătea mai mult, jucând şah cu ea şi discutând până se lăsa seara, deşi numai despre lucruri sigure, banale: recoltele proaste şi vremea imprevizibilă, serbările organizate la Londra cu prilejul zilei reginei Isabella. Ea nu încercase niciodată să-l împingă dincolo de aceste graniţe. Nu trebuia, căci tăcerile lui Humphrey şi lucrurile despre care nu pomenea nimic îi vorbeau de la sine. În ultimii ani Elizabeth îl văzuse devenind din ce în ce mai preocupat, apăsat de povara unor griji secrete. Începuse să pară bătrân, deşi la treizeci şi şapte de ani nu avea decât nouă ani mai mult decât ea.

După-amiază, nemaiputându-şi stăpâni nerăbdarea, o întrebase pe Constance dacă Humphrey plecase, dar camerista o asigurase că era încă acasă şi că aştepta oaspeţi, deşi nu ştia pe cine anume. Urmărind dansul fulgilor de nea ce se roteau în lumina felinarului, Elizabeth îşi zise că Humphrey era ocupat să amuze cine ştie ce demnitar şi de aceea nu o vizitase, dar absenţa lui făcuse să i se strecoare în minte o undă de îngrijorare de care nu se putea lepăda. O făcea să se gândească la o noapte, în urmă cu câţiva ani, când el venise să o întrebe ce ştia despre planurile lui Robert. Hotărârea îngheţată din ochii lui verzi îi dăduse fiori şi multe săptămâni după aceea, timp în care el nu mai apăruse, se temuse pentru viaţa ei. Întrebările lui nu duseseră la niciun rezultat şi el nu mai pomenise niciodată despre Robert, dar neliniştea pe care o trezise în ea era greu de uitat.

Auzind scrâşnetul unor cizme pe zăpadă, Elizabeth zări un bărbat înalt şi lat în umeri care înainta pe cărare. Chipul îi era ascuns sub o glugă, dar trecând pe lângă fereastra luminată el privi înăuntru. Elizabeth încremeni. La fel şi bărbatul. Cei doi se priviră, despărţiţi unul de altul numai de sticla ferestrei. Ninsoarea începu să se adune pe umerii lui Aymer de Valence. În lumina felinarului ochii lui negri scânteiau plini de aceeaşi ură nedomolită pe care o văzuse cu şase ani în urmă, când el o adusese la Lanercost, dinaintea judecăţii regelui.

După o pauză lungă contele se urni din loc, lăsându-şi urma paşilor gravată în zăpadă. Elizabeth dădu drumul aerului care i se oprise în piept.

Câteva clipe mai târziu auzi alţi paşi, însoţiţi de voci. Sări în sus şi stinse lumânările, cufundând camera în întuneric, cu excepţia luminii vetrei. Cu inima bătându-i nebuneşte, trase draperiile chiar în clipa în care se iviră alte două siluete. Privind printr-o despărţitură a draperiilor îl recunoscu pe cel mai solid dintre ei drept Henry Percy, lord de Alnwick. Amândoi erau îmbrăcaţi în mantii întunecate de călărie, la fel ca Aymer, şi nu în tunicile şi mantiile lor obişnuite. De undeva din curtea castelului răsună tropot de copite şi scârţâit de roţi de căruţă.

Elizabeth se lăsă în genunchi pe banca de la fereastră şi unda de nelinişte se transformă acum într-un val de spaimă. De ce sosiseră aici aceşti bărbaţi, la adăpostul ninsorii şi al întunericului? Urma să i se schimbe soarta?

•

Când intră şi ultimul om, Humphrey le făcu semn cavalerilor săi şi aceştia închiseră uşile. Cei doi aveau să stea de veghe afară, asigurându-se ca nimeni să nu audă cele ce aveau să se discute.

În încăpere era o căldură sufocantă. Focul ardea, aruncându-şi lumina nestatornică pe chipurile celor şapte bărbaţi prezenţi. Cei sosiţi mai devreme la Pleshey se schimbaseră de hainele de călătorie. Cei ce abia ajunseseră miroseau a drum: a zăpadă, noroi şi grabă.

Humphrey îi cercetă pe rând. Guy de Beauchamp, conte de Warwick, îşi rezema trupul zvelt de perete, cu fruntea mai proeminentă sub părul ce se rărea. Henry Percy, lord de Alnwick, stătea lângă vatră cu burta forţând ţesătura pieptarului şi cu părul blond ciufulit după călărie. Henry abia sosise şi hainele-i erau ude, iar spada încă îi mai atârna la şold. Robert Clifford, cu un aer solemn, şedea pe banca de la fereastră alături de Aymer de Valence, conte de Pembroke, care mătura din priviri încăperea judecând, calculând. Ralph de Monthermer era prezent şi la fel şi Thomas, conte de Lancaster, cel mai tânăr dintre ei şi totuşi unul dintre cei mai puternici seniori ai Angliei, stăpân peste cinci comitate.

Acum erau bărbaţi, dar Humphrey îi cunoscuse pe toţi din copilărie. Învăţase să călărească şi să lupte alături de ei, servise ca paj la masa regelui împreună cu ei. Fusese de faţă la iniţierea lor în rândul Cavalerilor Dragonului şi le împărtăşise entuziasmul pentru misiunea pe care juraseră s-o îndeplinească, neştiind că era în întregime o minciună. Fuseseră elita Angliei, destinaţi să urmeze taţilor lor, meniţi gloriei. Humphrey fusese alături de ei în marşul din Ţara Galilor şi în pădurile de la poalele muntelui Snowdon, înconjuraţi de zăpadă, lupi şi rebeli galezi. Fusese cu ei pe

drumul lung către Scoţia, în căldura împuţită a câmpurilor însângerate de la Falkirk, la triumf şi la înfrângere. Stătuse alături de ei când aflaseră despre trădarea lui Robert Bruce, când îl îngropaseră pe rege şi îl înălţaseră pe fiul acestuia dinaintea Domnului. Şi, după toate astea, iată unde ajunseseră!

Avu o clipă de şovăială, întrebându-se dacă exista vreo cale de a-i face să se răzgândească. Dar chiar în timp ce o gândea, ştiu răspunsul. Humphrey surprinse privirea lui Thomas şi încuviinţă.

După acest schimb de priviri Humphrey se ridică şi se adresă adunării.

— Iscoadele mele mi-au confirmat că Piers Gaveston a revenit din exil.

La auzul veştii răsunară câteva blesteme înăbuşite.

— Edward l-a numit comandant al Perthului. A plecat din King's Langley acum două săptămâni.

— Ar trebui să-l înştiinţăm fără întârziere pe arhiepiscopul Winchelsea, zise Clifford. Conform edictelor, lui Piers îi e interzis să revină, sub pedeapsa cu excomunicarea.

— Nu, interveni repede Thomas. Nu cred că regele mai e dispus să asculte de cineva, fie şi de Winchelsea. Iscoadele îmi spun că vărul meu a jurat pe Domnul să nu mai asculte niciun sfat în privinţa asta, ci să facă aşa cum vrea. Ştiţi că doreşte să-şi mute curtea la York. A declarat că o face ca să se ocupe de scoţieni, dar eu cred că se poziţionează între noi şi Gaveston.

— Şi ce dacă e adevărat? întrebă Aymer. Dacă Gaveston a fost trimis în nord să îl atace pe Bruce şi să demonstreze de ce-i în stare? Nu cerem noi reluarea războiului? Ar trebui să lăsăm lucrurile să se desfăşoare.

— Gaveston nu a fost trimis în Perth ca să înceapă un război cu scoţienii, i-o tăie Thomas. E acolo fiindcă ăla e unul dintre puţinele locuri unde vărul meu ştie că nu-l putem ajunge.

— Atunci ce facem? întrebă Guy, privind de la Thomas la Humphrey. Perth e un oraş fortificat din inima teritoriului inamic. Clătină din cap. Ne-ar trebui o armată ca să-l scoatem pe Piers de-acolo.

Humphrey şi Thomas schimbară o privire. Humphrey îi făcu semn bărbatului mai tânăr:

— Spune-le!

În încăpere se lăsă tăcerea, în timp ce Thomas vorbea prezentându-le planul. Când termină pe chipurile oamenilor se citea un amestec de emoţii. Humphrey văzu surprindere, îndoială, acceptare îngândurată şi, pe chipul lui Aymer, o furie incredulă. El vorbi primul.

— Doar nu vă gândiţi serios la aşa ceva? îi întrebă el pe cei prezenţi înainte să se răsucească spre Humphrey şi Thomas. Rânji dezvăluindu-şi sârma ce-i prindea dinţii din faţă. Nu! N-o să accept aşa ceva!

— Nici măcar pentru binele regatului? întrebă Thomas.

— Cu niciun preţ! M-aţi auzit? Prefer să am de-a face cu un sodomit decât cu şarpele ăla!

Henry Percy îşi aţinti ochii albaştri asupra lui Thomas.

— Nici eu nu mă aliez cu el. Ticălosul m-a luat prizonier.

— La ce ne trebuie ajutorul lui? întrebă Robert Clifford. De ce nu ne trimitem oamenii la Perth să-l aresteze pe Gaveston?

— Fără îndoială gărzile lui Edward sunt alertate şi nu vor deschide porţile niciunei persoane în care nu au încredere, fie că e vorba de scoţieni sau de englezi, răspunse Thomas. Gaveston are o companie numeroasă cu el. Gloucester i-a rămas loial regelui şi la fel şi alţii.

Humphrey strânse din buze. Ceva mai devreme Thomas îi dăduse o veste proastă: Henry, nepotul său, plecase în nord cu Piers.

— E bine apărat, continuă Thomas. Aşa cum ai zis, sir Guy, ne trebuie o oaste ca să-l prindem, oaste care pe urmă poate atrage un atac din partea forţelor lui Bruce.

— Chiar dacă l-am putea lua prizonier, adăugă Humphrey cu ochii aţintiţi asupra lui Clifford, răpirea lui ar duce la noi. Aşa ne putem susţine nevinovăţia.

— Sir Aymer, aşa omori doi iepuri dintr-un foc, zise Thomas, urmărindu-l cu privirea pe contele agitat. Dacă Bruce e de acord, va încălca termenii armistiţiului. Regele Edward nu va avea de ales şi îşi va întoarce atenţia către Scoţia. Războiul va reîncepe. Nu vom mai vedea noi tributuri plătite duşmanului.

— Dar dacă merge, o să pierdem Perthul, interveni Henry Percy.

Thomas încuviinţă.

— Da, e un sacrificiu. Dar unul care cred că ne va fi util pe termen lung.

Ralph se încruntă.

— De ce ar face Bruce asta, ştiind că va încălca armistiţiul şi nu va mai căpăta tribut?

— Avem lucruri care să-l convingă, zise Humphrey. Familia lui de exemplu.

— Şi dacă reuşim? întrebă Guy ignorând uitătura furioasă a lui Aymer. Am acceptat cu toţii că vom trece la fapte dacă Piers va reveni din exil, dar

ce facem cu el odată prins?

— O să îl ducem în Franţa, răspunse repede Thomas. Într-o închisoare din străinătate.

Humphrey încuviinţă.

— Ştim că regele Philippe e furios din pricina felului în care o tratează Edward pe fiică-sa, care se plânge că soţul ei e însurat cu alt bărbat. Credem că ne va ajuta.

— Gaveston va dispărea după atac şi se va crede c-a murit, adăugă Thomas. Vărul meu îl va jeli şi cu asta basta.

Aymer se răsuci spre Humphrey cu o privire acuzatoare.

— Asta aţi pus-o la cale tu şi Bruce, în timpul întâlnirii ăleia secrete?

Humphrey îi înfruntă privirea.

— Iar începi? Iisuse, Aymer, de câte ori să-ţi spun?!

— Până iese adevărul la iveală!

— Adevărul e că m-am întâlnit cu Bruce în ziua aia ca să discut eliberarea lui sir Henry.

— Şi de ce mi-ai ascuns-o? De ce n-ai încercat măcar să-l iei prizonier când ai avut şansa?

Humphrey se zburli, simţind privirile celorlalţi asupra lui.

— N-am avut nicio şansă. Aş fi murit înainte să trag spada.

— Henry spune că ai stat o grămadă cu Bruce. Despre ce-au avut de vorbit doi aşa-zişi duşmani de moarte? Despre vremurile de odinioară, poate?

Înainte ca Humphrey să poată răspunde, Aymer continuă:

— Poate îţi mulţumea pentru că l-ai ajutat să scape din Westminster?

— Cum îndrăzneşti să mă acuzi de-aşa ceva?

— Cineva l-a ajutat pe Bruce în ziua aia! şuieră Aymer. Cineva l-a prevenit că regele voia să-l aresteze!

Nimeni nu-l observă pe Ralph de Monthermer încordându-se şi coborându-şi ochii, căci atenţia tuturor era îndreptată asupra lui Aymer şi a lui Humphrey. Cei doi conţi stăteau la câţiva paşi unul de altul, cât mai drepţi, înfruntându-se ca doi cerbi în rut.

— Când vine vorba de Bruce tu eşti tot timpul victima, nu-i aşa? zise Humphrey lovindu-se cu pumnul în piept. Eu i-am fost prieten. La naiba, Aymer! Pe mine m-a trădat cel mai tare!

Aymer nu şovăi.

— Ai dreptate într-o privinţă: avem familia lui. O să-ţi arăt eu cum trebuie trataţi cei din neamul Bruce!

Înainte să-l poată opri cineva, Aymer se repezi afară pe uşă pe lângă santinelele surprinse de pe culoar. Humphrey scoase un strigăt şi dădu să-l urmeze, dar Henry Percy îl opri. Bărbatul cel voluminos îi tăie calea scoţând spada din teacă.

— Îmi pare rău, Humphrey, zise Henry cu voce joasă. Dar Aymer are dreptate: când vine vorba despre Bruce, nu judeci niciodată limpede.

— Dumnezeule, Henry, murmură Ralph. Îţi ameninţi unul dintre fraţi?

Henry îi aruncă o căutătură rece cu ochii săi albaştri. Îşi linse buzele, dar spada sa rămase aţintită asupra pieptului lui Humphrey.

Inima lui Humphrey bătea nebuneşte, dar nu pentru sine se temea. Paşii lui Aymer se îndepărtau pe culoar. Cavalerii lui Humphrey nu îl urmaseră. Rămăseseră în uşă, cu spadele scoase din teci, privind tabloul încremenit din faţa lor şi neştiind ce să facă.

Thomas se apropie încet de Henry şi îşi puse mâna pe spada lordului.

— Henry, planul ăsta nu e al lui Humphrey. A fost ideea mea. Dacă facem asta ne putem salva regatul de molima care-i Piers Gaveston. Apoi, uniţi, ne putem concentra toate forţele asupra lui Bruce. Alianţa noastră cu el e numai temporară, ţi-o jur.

În Henry păru să se poarte o luptă. În cele din urmă îşi coborî spada.

Humphrey trecu pe lângă el. Smulgând spada unuia dintre cavaleri, ieşi în goană din clădire în ninsoarea de afară. Cizmele i se înfundară în troiene în timp ce urma paşii proaspăt lăsaţi de Aymer către casa de oaspeţi. Dând buzna înăuntru, fu cât pe ce să se împiedice de o servitoare îngenuncheată care aduna cioburile unui urcior sfărâmat. Scoase un ţipăt de spaimă când el trecu pe lângă ea. De-a lungul culoarului câteva uşi erau deschise, unele încă legănându-se. Undeva înaintea lui se auzi o uşă lovindu-se de perete, urmată de ţipătul unei femei.

Ajunse în camera lui Elizabeth la timp ca să-l vadă pe Aymer smulgând-o din scaunul de la fereastră. Contele se răsuci ţinând-o lipită de el cu un braţ petrecut peste pieptul femeii, cu faţa scăldată de strălucirea roşiatică a focului. Humphrey scoase un strigăt când Aymer îşi smulse pumnalul din teacă şi îl lipi de gâtul lui Elizabeth.

— Opreşte-te!

Întinse implorator mâna liberă.

— Aymer, te rog! Asta-i o nebunie! E regină!

— Eu n-o recunosc de regină!

— Atunci e fiica lui Ulster. Nu poţi să negi asta.

— Nu e decât un instrument cu care să negociezi. O marfă. Mi-ai zis-o chiar tu, Humphrey.

Humphrey auzi paşi tropăind pe culoar. Nu se uită cine era. Nu-şi desprinse ochii de Elizabeth care îl privea fix în timp ce culoarea îi fugise din obraji.

— Eu zic să ne folosim de ea acum! continuă Aymer încins. Hai să le ducem pe ea şi pe fiica lui Bruce la graniţă şi să ameninţăm că le tăiem gâturile dacă nu se predă! Bruce e adevăratul duşman! Tu şi Thomas aţi uitat asta din cauza obsesiei voastre cu Gaveston!

— Pasiunea regelui a provocat asta, Aymer.

Thomas de Lancaster se ivise în prag, în spatele lui Humphrey. Înainta în cameră fără să-l slăbească din priviri pe contele furios.

— Nu te lăsa orbit de ura faţă de Bruce. Înainte să ne ocupăm de scoţieni, trebuie să eliminăm otrava din sânul nostru.

— Îl vreau mort şi îngropat, Thomas! Mă-nţelegi? Bruce trebuie să plătească pentru ce ne-a făcut!

— Şi va plăti. Jur că va plăti!

Aymer se gândi îndelung. În final coborî pumnalul şi o eliberă pe Elizabeth, îmbrâncind-o brutal la podea. Trecu pe lângă Humphrey şi-i permise lui Thomas să-l conducă afară din cameră.

Humphrey aşteptă până când cei doi plecară şi se apropie de Elizabeth, care îşi apăsa o mână pe gură. Lacrimi îi şiroiau pe obraz, dar nu scoase un sunet. Majordomul său, alertat de zgomot, se ivi în uşă şi Humphrey porunci să aducă vin. Când se aplecă spre ea, Elizabeth întinse braţul de parcă ar fi vrut să-l respingă, dar Humphrey n-o luă în seamă. O ajută să se ridice şi o conduse către banca de la fereastră. Strânse din fălci când, aşezându-i-se alături, zări o dâră roşie pe gâtul ei, acolo unde lama lui Aymer îi crestase pielea.

— Îmi pare rău, murmură el.

Ea se răsuci către el, fulgerându-l din priviri.

— Şi când te gândeşti că-mi fusese dor de tine! O marfă sunt, da? Numai ceva cu care să te târguieşti? Credeam că-mi eşti prieten! Credeam că pot avea încredere în tine!

Humphrey nu zise nimic, căci în mintea lui încă mai răsunau primele ei cuvinte. După o clipă o trase în braţele sale.

— Poţi să ai încredere în mine, Elizabeth! N-o să las să ţi se întâmple niciun rău!

Ea înţepeni, apoi se lăsă moale la pieptul lui şi începu să plângă. El îi mângâie părul ca s-o liniştească, în timp ce îi simţea răsuflarea fierbinte pe gât. Ea se încordă din nou, dar de data asta parcă altfel ca înainte. Răsuflarea i se domoli. El simţi cum ceva se schimba, o simţi în trupul ei şi într-al lui. Ea se retrase şi îşi ridică privirea spre el, cercetându-i chipul. Spaima îi pierise din ochi, dar o întrebare stăruia. Şuviţe negre, ude de lacrimi, i se lipiseră de obraz. El întinse mâna şi le îndepărtă. Apoi se aplecă şi-şi lipi buzele de ale ei, ştiind că nu se va împotrivi.

Capitolul 41

TURNBERRY, SCOŢIA
1312

Robert stătea pe plajă şi privea cele trei galere ce se apropiau. Nisipul era presărat cu rămăşiţe aduse de furtunile violente ale lunii martie, dar acum marea era liniştită ca un iaz, nepăsătoare sub cerul alb ca laptele. Băieţii hoinăreau pe ţărm, căutând comori dezgropate de valurile recente: peşti morţi pe care să-i înghiontească cu beţe, poate o armă ruginită pierdută în luptă. Robert se întrebă dacă scutul cu dragon pe care îl azvârlise de pe meterezele din Turnberry se afla printre resturi sau dacă marea păstrase acest dar pentru sine.

Sub o pânză fluturând în vânt desluşi aureola părului Christianei. Zâmbi. Trecuseră aproape şase luni de când o văzuse pentru ultima oară. Stăpâna Garmoranului revenise pe Barra în toamnă, alături de Lachlan şi Ruarie, ca să îi antreneze pe noii recruţi din rândurile galloglaşilor şi să trimită mai multe galere în Irlanda, pentru a-i aproviziona armata. Angus MacDonald procedase la fel. Încetarea înverşunatului război civil din Scoţia şi întreruperea conflictului cu Anglia le oferiseră tuturor şansa de a-şi reclădi vieţile.

Când galerele ajunseră în apele de la mal, Robert îi trimise pe Nes şi pe ceilalţi care aşteptau alături de el să tragă vasele pe nisip. Christiana fu ajutată să coboare de la bordul celei dintâi şi se apropie de el, adunându-şi poalele rochiei albastru-deschis. Purta o mantie de postav de aceeaşi

culoare, tivită cu blană de iepure de munte, fină ca un nor. O urmau Brigid şi Elena. Elena crescuse la fel de înaltă ca mama ei şi aducea mai degrabă a tânără femeie decât a copilă. Jumătate din faţa ei era tulburător de frumoasă, cealaltă, cicatrizată de focul care fusese cât pe ce să o coste viaţa.

Christiana se apropie de el zâmbind. Îi luă mâinile într-ale ei şi îşi înclină capul.

— Maiestate!

Robert o trase mai aproape şi o sărută, simţind mirosul de sare din părul ei.

La început încercaseră să fie discreţi, dar îngrămădeala în care trăiseră cu toţii în ultimii ani făcea inutile aceste eforturi şi în cele din urmă renunţaseră să-şi mai ascundă afecţiunea. Totuşi, între ei doi stăruia înţelegerea nerostită, dar limpede că Robert lupta pentru a-şi readuce familia alături de el şi că, atunci când acea zi avea să vină, Christiana avea să-şi piardă locul.

Robert îi dădu drumul.

— Cum ai călătorit?

— Fără peripeţii. Am aşteptat în Islay să treacă furtuna. Lord Angus îţi transmite urări de bine. Peste iarnă şi-a pus pescarii să facă scările pe care le-ai cerut. Mi-a spus să îţi zic că le va aduce în curând şi că sunt mai rezistente decât capcanele pentru homari.

Zâmbetul fugar al lui Robert pieri:

— Aşa şi trebuie, având în vedere ce ne aşteaptă.

Lăsându-şi oamenii să ajute la amararea vaselor, o conduse pe Christiana de-a latul plajei, făcându-le semn lui Brigid şi Elenei, care păstrau o distanţă respectuoasă, să îi urmeze. În timp ce urcau dunele, privi peste umăr către Brigid.

— E ceva ce cred c-o să te bucuri să vezi.

Înaintea lor răsuna bocănitul ciocanelor. Ajuns pe culmea falezei, Robert le conduse pe cele trei femei într-un furnicar de activitate. În afara zidurilor castelului Turnberry creştea încet un nou sat, înlocuindu-l pe cel ars din temelii de englezi. Anul trecut, el şi oamenii lui luaseră castelul din mâinile garnizoanei lăsate de regele Edward. De atunci reconstruise aşezarea cu bani din tributul regelui şi din cele adunate în timpul raidurilor din nordul Angliei, făcându-şi astfel duşmanul să plătească pentru ceea ce distrusese.

Câteva case erau aproape gata. Cocoţaţi pe ele, muncitorii întindeau peste acoperişurile de stuf plase îngreunate cu pietre. Restul erau înălţate numai

pe jumătate. Oamenii coborau din căruţe buşteni şi pietre, alţii băteau cuie sau amestecau noroiul pentru chirpici. În aer stăruia un miros de lemn proaspăt tăiat. Când regele păşi printre ei, oamenii se opriră din lucru ca să se plece dinaintea lui sau să-l salute. Cu încetineală, după ani de absenţă de pe moşiile lui, recâştigase în sfârşit încrederea şi respectul locuitorilor din Carrick.

— Sătenii s-au întors?

Auzind întrebarea lui Brigid, Robert privi în jur. Femeia se oprise lângă o clădire neterminată cu o expresie stranie pe chip. Observă că strângea mâna fiicei ei.

— Unii da.

„Cei care au supravieţuit", completă el în gând.

Robert îşi dădu seama că expresia de pe chipul lui Brigid era tristeţe. Crezuse că ea avea să fie fericită văzând noul sat renăscut din cenuşa celui vechi.

Ea păru să-i citească gândurile şi se sili să zâmbească.

— Affraig s-ar bucura. Şovăi: Maiestate, ne permiteţi să plecăm puţin? Am vrea să vizităm casa mătuşii mele.

— Sigur. Aşteaptă aici şi o să pun oamenii mei să vă însoţească.

În timp ce Brigid îi mulţumea cu o plecăciune, Elena se desprinse de mâna mamei ei şi se apropie de un pâlc de primule crescute la marginea dunelor. Fata se ghemui şi culese florile, făcând un buchet. În timp ce îl ridica zâmbind ca să îl vadă şi mama ei, cicatricea de pe obraz i se încreţi. Dintr-odată Robert înţelese pricina tristeţii lui Brigid. Începuse să construiască din nou ceea ce războiul nimicise, dar unele răni nu puteau fi vindecate niciodată. Nici măcar de timpul însuşi. Cicatricile din sufletele oamenilor săi şi din acest ţinut aveau să rămână.

Christiana îşi împleti degetele cu ale lui.

— Ce-i?

Robert îşi dădu seama că se încruntase.

— Câteodată am senzaţia că războiul s-a terminat. Apoi îmi amintesc că mai sunt atâtea de făcut, atâtea bătălii pe care trebuie să le câştig.

Cu mâna într-a Christianei, o conduse către castelul ce se înălţa deasupra satului pe jumătate construit.

Senzaţia de normalitate a acestui loc – oamenii lucrând, copiii jucându-se – era în parte iluzorie. Pivniţele castelului erau pline cu provizii în caz de asediu, iar bărbaţii de pe metereze aveau corni şi semnale luminoase şi erau

gata să dea alarma. Carrick era din nou în mâinile lui, dar mai la sud şi mai la est englezii încă stăpâneau târgurile regale şi marile cetăţi: Edinburgh şi Perth, Dumfries şi Berwick, Roxburgh şi, în special, Stirling. Duşmanul era o umbră mereu prezentă chiar şi când soarele strălucea.

— Sir James mi-a spus că trebuie să-mi recâştig regatul castel după castel. Dar nu mi-a spus cum.

— Ţi-e dor de el.

Nu era o întrebare, dar Robert încuviinţă. Chipul lui James Stewart i se ivi în minte. Înaltul Intendent murise la câteva luni după parlamentul din St Andrews. Fiul său, Walter, un tânăr abia ieşit din copilărie, îi luase locul. Da, îi era dor de James, tare dor îi era.

— Scările pe care le-ai cerut de la oamenii lordului Angus o să fie sigur utile.

— Pentru unele fortăreţe, da. Robert clătină din cap. Dar în cazul altora scările de asediu şi berbecii nu vor fi de ajuns. Fără maşini de război şi ingineri pricepuţi...

Făcu semn către zidurile pline de răni ale Turnberryului.

— Asta a fost o victorie greu obţinută şi nu e nimic pe lângă apărarea Stirlingului. L-am urmărit pe Craci-Lungi lovind castelul ăla luni de zile cu maşinile lui şi cu nafta. În cele din urmă garnizoana Stirlingului a fost cea care a deschis porţile.

Expiră şuierat.

— Mi se pare că ciugulesc extremităţile unei fiare enorme.

Pătrunseră amândoi în curtea castelului, salutaţi de paznicii ce vegheau la poartă. Robert chemă alţi doi de la postul de gardă şi le porunci să adune o trupă şi să le însoţească pe Brigid şi Elena. Şi aici se muncea pe rupte: de-a lungul zidului se construiau grajduri şi acareturi. Fumul se ridica din focurile de tabără. Într-un colţ erau o grămadă de resturi rămase de pe vremea ocupaţiei engleze. Majoritatea lucrurilor erau inutile, căci oamenii săi cotrobăiseră, adunând orice avea o cât de mică valoare: haine şi arme, funii şi lemn de foc. Sus, pe metereze, stindardul regal al Scoţiei atârna pleoştit în aerul nemişcat al după-amiezii.

— Loveşte-o în ochi!

Robert o privi pe Christiana, care păşea alături de el prin curte.

— În ochi?

— Loveşte fiara în ochi sau în orice loc vulnerabil. Atunci poate o vei doborî.

— Nu ştiu care e punctul slab al acestei fiare, răspunse Robert conducând-o în castel.

Câteva ore mai târziu, când se însera şi vântul se înteţea aducând ploaia de dincolo de crestele munţilor Arran, Robert, culcat în camera lui, dar perfect treaz, auzi un corn sunând pe metereze, anunţând apropierea cuiva. Lăsând-o pe Christiana adormită în patul lux, îşi puse pe el o robă şi coborî în curte. Porţile închise la lăsarea serii tocmai se deschiseseră şi o trupă pătrundea în curte. Robert zâmbi la vederea stindardului purtat de unul dintre călăreţi – trei stele albe pe un câmp albastru – blazonul lui James Douglas. Tânărul fusese ocupat întărindu-şi moşiile de când le recuperase de la englezi.

James descălecă în curte, luă ceva din desaga prinsă de şaua calului şi se apropie de Robert.

— Maiestate!

— Mă bucur să te văd, James! Ce veşti aduci din sud?

— În general e linişte, sire. Sir Edward şi sir Neil patrulează la graniţă, dar nu e niciun semn că spre nord ar veni întăriri care să înlocuiască garnizoanele engleze. Acum cinci zile sir Gilbert a confiscat şase căruţe cu provizii care mergeau dinspre Edinburgh spre Dumfries.

Robert încuviinţă mulţumit. Nu putea să atace direct castelele mai mari, dar putea să le taie aprovizionarea până când, în cele din urmă, foamea avea să le facă să se predea.

— Mai e însă ceva care a sosit din Anglia, sire.

James întinse lucrul pe care-l scosese din desagă. Era un etui din piele ce adăpostea un sul de pergament.

— Iscoadele noastre au prins un ins care avea asta asupra lui şi încerca să treacă graniţa în apropiere de Annandale. Când l-au luat la întrebări a insistat că trebuie să vă fie adus direct vouă. A spus că ar fi în interesul vostru să-l primiţi. Că este de la un vechi prieten. Iscoadele mi l-au adus mie.

Robert luă etuiul.

— Ştii ce e?

— Nu, Maiestate. Nu se cuvenea să-l citesc.

Robert încuviinţă cu un zâmbet abia schiţat. Îşi strecură degetele în deschidere şi scoase sulul de pergament dinăuntru. Îl deschise şi ochii îi fugiră către sigiliul din partea de jos. Era unul pe care îl recunoscu, deşi nu-l mai văzuse de ani buni: un şarpe înaripat imprimat în ceară roşie. Era

sigiliul Cavalerilor Dragonului. Încruntându-se surprins, Robert citi mesajul.

— Duşmanul vrea să facă un schimb, murmură el.

— Un schimb? James îl privea nedumerit. Un schimb cu ce, sire?

CASTELUL ROXBURGH, SCOŢIA
1312

Mary Bruce se deşteptă dintr-un somn agitat. Lumina lunii se strecura pieziş prin fereastra îngustă a turnului, făcând să strălucească barele de fier ale cuştii ei. Un vânt aspru de aprilie pătrundea gemând prin deschizătură, aducând cu el stropi fini de ploaie. Crezând că o trezise frigul, Mary se înfăşură mai bine în pătura ei subţire. Prin ea fojgăiau puricii, dar în ultimii şase ani se obişnuise să îi simtă târându-i-se pe piele şi prin păr, se obişnuise cu spaţiul strâmt al închisorii ei şi cu terciurile apoase şi tocanele de zgârciuri, care în primele zile fuseseră asezonate cu scuipatul gardienilor. Învăţase să trăiască cu toate astea îngropând tot ce era bun şi luminos în adâncul sufletului ei, îngropând speranţa. Acum era paralizată, urmând maşinal aceeaşi rutină zilnică.

În faţa celulei sale se auziră zgomote: un geamăt adânc, urmat de ceva ce se izbi de uşă. Mary se ridică brusc şi pătura-i căzu de pe trup. Lumina lunii păli şi ploaia începu să răpăie pe acoperişul turnului. Ciuli urechea încordată dincolo de sunetul aversei. Odată, cu trei ani în urmă, un paznic pătrunsese noaptea la ea. O doborâse pe scândurile cuştii, strângând-o cu o mână de gât, îi ridicase rochia şi încercase s-o posede. Se luptase ca o fiară încolţită, zbătându-se şi zgâriind, ţipând până ce răguşise, iar un alt paznic venise şi îl smulsese de pe ea. Nu-l mai văzuse niciodată pe bărbat, dar de atunci zgomotele nopţii o trezeau de fiecare dată.

După o clipă de linişte, Mary auzi o cheie zăngănind în broască. Se târî până în cel mai îndepărtat colţ al cuştii ei, unde se afla o găleată ascunsă îndărătul unei pânze. Când uşa se deschise, spinarea i se lovi dureros de gratii. Cineva intră. Îi vedea silueta prin pânză. Îşi simţi brusc vezica plină. Simţi o nevoie dureroasă să şi-o golească, dar i se împotrivi cu disperare, nevrând să se facă de râs. Îşi muşcă buzele cât putu de tare. Uşa cuştii se deschise cu un scârţâit.

— Ieşi afară!

Era vocea lui Sim, unul dintre paznicii ei de noapte. Dintre toţi, el fusese cel mai puţin antipatic.

— Hai, repede!

Mary rămase locului, neînţelegând.

După o clipă, Sim intră, scoţând o înjurătură. Se apropie de ea adus de mijloc. O apucă de braţe şi o trase din cuşcă.

— Şşşt! o îndemnă el când ea ţipă şi în penumbră i se vedeau ochii larg deschişi. Nu-ţi fac niciun rău. M-ai înţeles?

Mary clătină din cap paralizată, dar nu se împotrivi când el o conduse afară din celulă. Se împiedică de ceva şi icni. Privind în jos zări o siluetă prăbuşită lângă perete. Era Osbert, celălalt paznic de noapte. Coborând din turn cu picioarele slăbite din cauza fricii şi a lipsei de mişcare, Mary se poticni pe treptele abrupte, dar Sim o ţinu bine şi n-o lăsă să cadă. Ajunşi jos, bărbatul îşi scoase mantia şi i-o aruncă pe umeri.

— E frig afară.

Mary tremura sub greutatea veşmântului, privindu-l năucită pe Sim, care trăgea zăvorul uşii turnului şi pândea.

Condusă afară, trase aer adânc în piept, în timp ce ploaia o înţepa cu mii de ace. Sim o sili să traverseze în grabă curtea, plescăind prin băltoace cu picioarele ei desculţe. Luna dispăruse ascunsă de nori. El o conduse prin curte, pe lângă grajduri, înconjuraţi de siluetele întunecate şi mătăhăloase ale turnurilor, apoi către o mică poartă în zid. O deschise în timp ce ploaia îi biciuia pe amândoi.

Dincolo de ea, o cărare şerpuia în josul dealului abrupt pe care se înălţa castelul, aflat între două râuri. Sim nu apucă pe această cărare, ci urmă linia zidului de apărare. Picioarele lui Mary alunecau în noroi, ameninţând să o facă să se rostogolească la vale. Un miros scârbos îi anunţă că treceau pe lângă gura unei latrine, unde solul era alunecos. Zidul se termină şi dealul coborî către albia lată a Tweedului. Sim se opri, aruncă o privire în sus, către metereze, apoi o luă de mână şi o conduse în josul malului. În penumbra ploioasă, Mary zări conturul unei bărci ancorate printre trestii. În ea se zăreau două siluete.

La vederea lor încercă să i se împotrivească lui Sim, dar acesta o trase după el. Una dintre siluetele din barcă se ridică şi îi întinse mâna. Mary privi peste umăr către zidurile castelului Roxburgh, care se înălţau îndărătul ei. Dacă ar fi ţipat, gărzile aflate în patrulare ar fi auzit-o cu siguranţă. Dar n-ar fi făcut decât s-o pună la loc în cuşcă. O mână o apucă pe a ei şi ea nu

se împotrivi, ci le permise bărbaţilor să o ajute să urce în barcă. Se aşeză pe banca de la provă, tremurând din pricina mantiei ude, în timp ce Sim împinse barca în larg şi sări înăuntru, alături de ea. Plescăitul vâslelor fu acoperit de bolboroseala ploii ce lovea apa. Bărbaţii nu-şi vorbiră până nu ajunseră pe malul nordic al Tweedului, la marginea pădurii. Unul sări jos şi trase barca la mal, permiţându-le celorlalţi să debarce.

La adăpostul copacilor, Sim luă mantia de pe umerii lui Mary.

— De-aici o să mergi cu ei.

— Unde? întrebă ea cu vocea tremurând de frig şi teamă.

Sim nu răspunse, ci se întoarse spre gărzi.

— Plata mea?

Unul dintre ei avea o traistă pe umeri. I-o întinse lui Sim, dar când acesta întinse mâna nu i-o lăsă.

— Asta e ca să-ţi ţii gura.

Auzind engleza acestuia, Mary simţi cum o cuprinde din nou frica. Majoritatea paznicilor ei fuseseră scoţieni.

— Ai cuvântul meu!

Sim luă desaga şi dispăru printre copaci. Condusă de cei doi englezi în adâncul pădurii, Mary auzi nechezatul unui cal. În întuneric aştepta o trupă de vreo cinci călăreţi. Apoi fu săltată în şa în faţa unuia dintre ei şi bărbatul îmboldi calul cu pintenii, mânându-l pe o cărare.

Mary se agăţă de oblânc.

— Unde mă duceţi? întrebă ea.

Dar vocea îi era o şoaptă pe care vântul, ploaia şi duduitul copitelor o acoperiră, aşa că nu primi răspuns.

Ceva mai târziu, după câteva mile, se opriră pe malul unui pârâu repede. Ploaia încetase şi luna ieşind de după nori arginta apele. Mary, înfrigurată până în măduva oaselor, îşi dădu seama că ajunseseră la un vad. Se aştepta ca bărbaţii să-l treacă, dar, în loc s-o facă, cel alături de care călărise sări din şa şi o ajută să descalece.

— Pleacă, zise el.

Ea clătină din cap neînţelegând.

— Eşti liberă, îi zise el vârându-şi piciorul în scară şi urcând în şa.

Ea rămase locului, nevenindu-i să-l creadă. Ce farsă crudă îi jucau? auzi un tropot de copite apropiindu-se. Alţi călăreţi se iviră de cealaltă parte a apei. Din nările cailor lor ieşeau aburi. Mary se retrase de la marginea apei, îngrozită să vadă răsărind din întuneric alţi bărbaţi veniţi după ea.

Unul sări jos din şa.

— Mary!

La auzul vocii, simţi speranţa, lucrul acela strălucitor pe care îl îngropase ani de zile în sinea ei izbucnind la suprafaţă prin straturile de tristeţe şi disperare. Un strigăt îi ţâşni de pe buze şi fu cât pe ce să se prăbuşească în genunchi. Bărbatul traversă vadul în goană, împroşcând apa. Gluga îi căzu şi ea îi putu vedea faţa în lumina lunii. Era fratele ei.

Edward o luă pe Mary în braţe şi o strânse cu putere în timp ce aceasta plângea.

Capitolul 42

PERTH, SCOŢIA
1312

Zidurile Perthului se ridicau deasupra şanţului cu apă ca o bucată de întuneric solidificat pe cerul nopţii. Apele negre erau liniştite cu excepţia câte unui bolborosit sau a unei unde stârnite de vietăţile ce se mişcau sub suprafaţă. Ceaţa se încârliga pe suprafaţa lor ca un fum. Era o noapte pâcloasă, luminată numai de o lună subţire, în declin, şi rece pentru luna mai.

Robert îngenunche pe mal printre trestiile înalte. Auzi un orăcăit urmat de un plescăit: o broască, refugiindu-se de oamenii ce se apropiau târâş de marginea apei. Erau sute, ascunşi printre trestii şi contopindu-se cu umbrele în hainele lor întunecate şi cu feţele mânjite cu noroi. Privirea lui Robert examină zidurile din piatră netedă ale oraşului până la meterezele de deasupra. Surprinse pâlpâirea unei torţe pe metereze, dar era ceva mai departe, către poarta vestică. Se gândi la mesajul primit la Turnberry, imaginea dragonului gravat în ceară roşie încă vie în mintea lui. Se pare că informaţia despre paza oraşului era bună. Până acum totul era în regulă.

Îi aruncă o privire fratelui său, ghemuit alături. Chipul lui Edward era mânjit cu noroi şi numai ochii îi scânteiau în penumbră. Fratele său nu vrusese să vină aici. Protestase vehement în consiliu şi, când ceilalţi deciseseră altfel, îl prevenise pe Robert între patru ochi că era un nătărău dacă se gândea să dea curs propunerii duşmanilor săi. Acum, că o căpătaseră pe Mary, Edward era de părere că trebuiau pur şi simplu să

renege târgul, dar Robert nu se îndoia că fiica, soţia şi celelalte surori ale sale ar fi suferit consecinţele unei asemenea trădări. William Lamberton le povestise despre condiţiile aspre în care fuseseră întemniţaţi el şi episcopul Wishart, iar schimbarea suferită de sora lor Mary îi spusese tot ce era de ştiut despre chinurile cumplite pe care le îndurase. Nu voia să rişte confortul de care se bucurau Elizabeth şi Marjorie, din câte îi jurase Humphrey. În plus, avea un motiv mai important de a acţiona.

Pentru englezi Perth era o arteră prin care proviziile puteau fi direcţionate către alte cetăţi aflate în stăpânirea lor, cea mai importantă fiind Stirling. Pentru un oraş fortificat, apărarea sa era impresionantă. Râul Tay, care îl străbătea, permitea aprovizionarea pe mare şi oferea o rută de retragere. Avea o garnizoană numeroasă, formată din soldaţi englezi şi din scoţieni loiali acestora. Christiana îi spusese să lovească punctul slab al duşmanului şi acum, de bunăvoie, conţii englezi implicaţi în conspiraţie slăbiseră Perthul, oferindu-i lui informaţii nu numai despre paza oraşului, ci şi despre numărul de soldaţi din garnizoană şi unde erau staţionaţi. Acest pact cu diavolul îi oferea ocazia pe care o aşteptase.

Şi totuşi, studiind zidurile dinaintea lui, Robert îşi aminti de acea seară de vară de acum şase ani când privise Perthul de pe înălţimile împădurite ale Methvenului. Şi atunci englezii îl atrăseseră aici. Oare avea fratele lui dreptate? Era o greşeală? Oare roata urma să îşi schimbe din nou direcţia? Robert privi peste umăr şi zări numeroşi ochi scânteind în umbră. În ultimii ani forţele lui sporiseră de la câteva sute de oameni osteniţi de război la câteva mii. Îi condusese pe toţi către acest loc, prin foc şi sabie, disperare şi spaimă, foame şi suferinţă. Sosise momentul să facă un ultim efort. Venise timpul să renunţe la precauţii şi să-şi recucerească regatul.

Ghemuindu-se, Robert înaintă săltând pe umăr scara de frânghie împletită de pescarii din Islay. Gheara de fier de la capăt i se lovi de spate. Înaintă încet în josul malului, în apa neagră. Terenul nămolos de sub picioarele lui coborî brusc, dar îşi păstră echilibrul şi continuă să înainteze. Ceva mai devreme trimisese un om să verifice adâncimea. În cel mai adânc punct al său apa şanţului ajungea numai până la gâtul unui om de talie mijlocie. Însă era rece ca gheaţa, tăindu-i răsuflarea când îi trecu de mijloc. Era îmbrăcat la fel ca pedestraşii săi, în pantaloni şi cizme de piele, având numai un pieptar de piele pe post de armură. Renunţaseră cu toţii la zale, prea grele pentru misiunea lor din acea seară.

Robert verifică în urma sa să vadă dacă oamenii lui îl urmau – lorzi şi conţi, cavaleri şi ţărani înaintând încet şi în tăcere prin şanţ după regele lor, cufundaţi până la gât în întuneric. Dacă cineva s-ar fi uitat acum în jos de pe metereze ar fi zărit un val de capete plutind către ziduri. Robert se opri la câţiva paşi de temelia proeminentă a fortăreţei. Ceva se frecă de coapsa lui, un ţipar sau un alt peşte. Ceilalţi purtători de scări de frânghie se răsfirară de o parte şi de alta a lui. Îi pusese să repete manevra zile în şir la Turnberry. Aici în apă avea să fie mai greu, dar mişcarea era aceeaşi.

Opt scări de funie fură azvârlite una după alta peste zid. Cârligele se izbiră de pasarela de piatră de dincolo cu clinchete surde. Robert aşteptă ţinându-şi răsuflarea. Nu răsunară strigăte de alarmă, dangăt de clopote sau paşi alergând. Trase de scară ca să se asigure că era prinsă bine. Cârligul cu trei vârfuri rezistă. Prudent, cu muşchii gemând de efort şi cu funiile răsucindu-se şi scârţâind sub greutatea lui, Robert începu să urce. Oamenii săi îl urmară, cu pumnalele în dinţi, cu spade, ciocane şi securi legându-se în teci sau chingi. Şiroind de apă, cu mâinile şi feţele negre de noroi, de parcă şanţul însuşi se însufleţise şi începuse să escaladeze zidurile Perthului.

•

Piers Gaveston îşi trase cămaşa de zale peste pieptar, în timp ce scutierul se străduia să-i pună apărătoarele de gambe. Clopotul de la St. John suna, îngânat de alte clopote de pe meterezele Perthului, dar sunetul lor era îngropat treptat de răcnete omeneşti şi de zăngănit de arme, întretăiate cu urlete. Piers blestemă şi-şi lovi scutierul, care încă se mai moşmondea cu curelele apărătorilor.

— O să cucerească oraşul înainte să termini tu, prost cu degete-mpiedicate! Pleacă şi pune-mi şaua pe cal!

Scutierul fugi.

În timp ce-şi punea pe umeri mantia verde împodobită cu şase vulturi aurii, Piers auzi strigăte afară, mai aproape decât înainte. Se duse la fereastră. Clădirea cu etaj, una din multele rechiziţionate de el şi de oamenii săi la sosirea în Perth, dădea către piaţa oraşului, luminată parţial de lumina fantomatică a unor felinare. Piers se concentră asupra zecilor de oameni ce năvăleau dinspre strada principală în urma unei gloate puse pe fugă: locuitori surprinşi afară din casele lor. Se înfioră la vederea feţelor negre ale năvălitorilor, dar apoi îşi dădu seama că erau mânjite cu ceva. Propriii lui oameni, inclusiv Henry de Bohun, alergau pe jos în întâmpinarea lor,

însoţiţi de scoţieni a căror loialitate nu putea fi pusă la îndoială, căci îşi croiau drum cu sălbăticie prin primele rânduri ale atacatorilor. Piers văzu însă că duşmanul era mult mai numeros decât garnizoana Perthului.

Îşi apucă spada şi coborî grăbit, răstindu-se la pajii şi servitorii ce şovăiau pe coridoare să pună mâna pe orice armă vor găsi şi să-l urmeze. Afară nu era nici urmă de scutierul sau de calul său. Îl zări pe Henry de Bohun lângă grajduri, angajat în luptă cu un pâlc de atacatori cu feţe negre. Nu avea timp să gândească sau să facă planuri. Duşmanii năvăleau din toate părţile şi în piaţă lupta se înteţea. Cu un răcnet, Piers, conte de Cornwall şi campion în nenumărate turniruri, porni către hoarda ce năvălea, aruncându-se în luptă ca un leu.

•

Henry de Bohun stătea prăbuşit lângă peretele grajdului, respirând precipitat. Lupta se sfârşise, dar ţipetele răniţilor şi răcnetele duşmanului continuau să răsune. Henry scrâşni din dinţi apăsându-şi palmele pe coapsa brăzdată de o lovitură de spadă. Trebuia să oprească sângerarea. Privirea îi căzu asupra cadavrului ce zăcea în prag. Mortul era scutierul lui Piers Gaveston. Sângele, negru în penumbră, ţâşnea din craniul omului, despicat, după părerea lui Henry, de o secure.

Se târî numai în mâini pe podeaua prăfuită, cu sudoarea şiroind pe obraji. Se opri în pragul grajdului şi privi afară. Camarazii săi englezi erau adunaţi, li se luau armele şi erau conduşi pe strada principală. Alături de ei erau scoţienii loialişti, cu mâinile legate la spate. Se părea că supravieţuitorii garnizoanei erau escortaţi afară din Perth, permiţându-li-se să plece vii, dar cu mâinile goale. Cum se întâmplase asta? Aici ar fi trebuit să fie în siguranţă, regele le-o promisese!

Văzând că nu vine nimeni, Henry se târî către cadavru. Scoase centura scutierului şi se retrase din nou în umbră, înfăşurându-şi cureaua de piele în jurul coapsei şi strângând-o cu un geamăt de durere. Întrebându-se dacă să stea ascuns sau să se predea, riscă o altă privire afară şi zări un grup de bărbaţi care se apropia de grajduri şi, purtat între ei, un bărbat înfăşurat în mantie.

Henry se târî într-o boxă şi închise uşa chiar în clipa în care trupa pătrundea în grajd.

— V-a văzut cineva?

— Nu.

— Eşti sigur? Nu trebuie să ştie că e în viaţă.

Henry se încruntă. Oamenii ăştia vorbeau franceza, nu scoţiană. Mai mult, acest ultim glas el îl mai auzise.

— Sunt sigur, Maiestate.

Henry îşi lipi obrazul de o crăpătură a uşii boxei. Zări bărbaţii mişcându-se de cealaltă parte. La vederea feţei unuia dintre ei i se tăie răsuflarea. Era întuneric şi obrajii omului erau murdari de noroi, dar Henry îl recunoscu. Era căpetenia rebelilor, Robert Bruce în persoană.

În spatele lui răsună un fornăit. Henry privi în jur şi zări armăsarul negru ieşind din umbră. Animalul îşi coborî capul şi îl înghionti cu botul, dar Henry îl împinse la o parte. Era calul de luptă al lui Piers.

Vocile se auziră din nou.

— Ia, pune-i asta!

Henry reveni la crăpătură. Vedea acum silueta înfăşurată în mantie pe care o zărise mai devreme mergând între bărbaţi. Gluga îi fusese coborâtă şi Henry văzu că bărbatul era legat la gură cu o cârpă. Avea un ochi umflat şi obrazul plin de sânge, dar putea fi recunoscut. Era Piers Gaveston! Gasconul se zbătu când bărbaţii îi smulseră mantia ce-i fusese aruncată pe umeri şi îi scoaseră capa şi pieptarul ce arborau blazonul lui. Ţinându-l strâns, îi traseră o tunică simplă peste cămaşa de zale, apoi îl înfăşurară din nou în mantie şi îi ridicară gluga.

După asta patru dintre bărbaţi se desprinseră de grup intrând în boxele de pe cealaltă parte a grajdului. În timp ce conduceau afară patru cai, Henry auzi din nou vocea lui Robert.

— Duceţi-l drept la graniţă! Nu vă opriţi orice-ar fi!

Când primul cal fu înşeuat, doi bărbaţi îl săltară în şa pe Piers. În timp ce aceştia îi legau mâinile de oblânc, de sub căluşul său răsunară sunete de protest.

Robert îl prinse de braţ pe unul dintre bărbaţi, care dădea să încalece în spatele gasconului. Vorbi încet, dar Henry auzi cuvintele:

— Neil, asigură-te că îi e predat lui Lancaster în persoană! Nu vreau nicio neînţelegere.

— Da, sire.

Apoi tropotul copitelor înecă orice alt sunet. Bărbaţii ieşiră călare din grajd, ducându-l cu ei pe Piers, mascat şi cu căluş. După plecarea lor, Henry se rezemă de uşa boxei încercând să înţeleagă scena la care asistase. Durerea din picior se domolise, devenind o pulsaţie surdă. Fornăitul

armăsarului de luptă îl deşteptă din gânduri. Scrâşnind din dinţi, se ridică şi se întinse după căpăstrul agăţat lângă uşa boxei.

Capitolul 43

CASTELUL YORK, ANGLIA
1312

Se crăpa de ziuă şi printre turnurile purpurii ale norilor se revărsa o lumină stacojie. Aymer de Valence stătea la fereastră, contemplând cerul schimbător. Norii păreau să poarte o furtună, iar umbrele lor vineţii se reflectau în apele lacului numit Iazul Regelui şi ale râului Foss. Fusese o noapte umedă, fără cea mai mică boare de vânt, cu aerul încărcat de mirosul de fruct răscopt venit dinspre livezi. Aymer luă în căuşul palmelor apă din ligheanul aflat în faţa lui şi îşi stropi obrajii. Stătuse treaz ore în şir cu ochii în tavan, timp în care sudoarea i se prelingea de pe trup îmbibând cearşafurile. Până acum totul mersese conform planului, dar nu credea că se va putea odihni până nu va fi fost înfăptuit ceea ce trebuia înfăptuit.

Fusese la graniţă cu Thomas de Lancaster şi Guy de Beauchamp când scoţienii li-l predaseră pe Piers. Aymer sperase că Bruce avea să vină el însuşi, moment în care, hotărâse în sinea sa, avea să treacă la fapte. Dar celălalt nu fusese atât de nătâng. După ce Neil Campbell se ocupase de schimb, Lancaster şi Warwick porniseră cu Piers spre sud, plănuind să-l ducă la Dover, unde Humphrey de Bohun aranjase o corabie care să-l strecoare în Franţa. Între timp Aymer venise în York, căci se înţeleseseră ca unul dintre ei să fie alături de rege când avea să primească vestea dispariţiei lui Piers, pentru a se asigura că vina va cădea asupra scoţienilor. Fusese fericit să se ofere el, nerăbdător să termine odată cu afacerea asta periculoasă şi să se poată concentra din nou cu toţii asupra distrugerii lui Bruce.

Când Aymer sosise în York îl găsise pe Edward furios din pricina veştii dispariţiei lui Mary Bruce din cuşca ei din castelul Roxburgh. Regele poruncise deja ca Isabel Comyn să fie scoasă din temniţa ei de la Berwick, de teamă să nu fie următoarea eliberată. Contesa urma să fie dată în grija unuia dintre tovarăşii de încredere ai regelui, cavalerul francez Henry Beaumont. Însă dispariţia lui Mary îşi pierduse iute importanţa când sosise

vestea căderii Perthului în mâinile oştii lui Bruce, odată cu vestea dispariţiei în luptă a câtorva nobili de rang înalt, printre care Henry de Bohun şi Piers Gaveston. Ieşit din minţi, Edward trimisese imediat soli în Scoţia, oferind o răsplată generoasă dacă Piers îi era redat teafăr. Tăcerea fusese singurul răspuns.

Aymer se pusese pe aşteptat vestea că Piers era în drum spre Franţa. În curând durerea regelui avea să se transforme în ură şi, cu voia Domnului, scoţienii aveau să simtă din plin mânia englezilor.

Se răsuci de la fereastră auzind paşi pe coridor. Vocea surprinsă a scutierului său fu urmată de glasul posac al altcuiva. După o clipă cineva ciocăni cu putere în uşă. Aceasta se deschise înainte ca Aymer să răspundă. Majordomul regelui se afla în prag, încadrat de patru soldaţi din garda regală.

— Domnule, regele vrea să vă vorbească!

Nedumerirea lui Aymer se adânci la auzul acestui anunţ brusc, dar îi adresă majordomului o încruntătură şi un zâmbet nedumerit.

— La ora asta?

— Imediat, domnule!

— Atunci va trebui să mă scuzi cât mă îmbrac într-o ţinută mai potrivită pentru o asemenea audienţă.

— Acum, sir Aymer! Regele insistă.

Aymer se zburli, cu sângele urcându-i în obraji, dar încordarea de pe chipul majordomului şi mâinile soldaţilor ce poposiseră pe mânerele spadelor îi spuseră că nu avea de ales şi trebuia să se supună. Zâmbetul îi pieri şi se apropie de uşă, oprindu-se numai cât să-şi ia roba din cuier. Trăgându-şi veşmântul peste cămaşă şi pantaloni, îl urmă pe majordom afară din casa de oaspeţi, către apartamentul regelui, dincolo de care lumina sumbră a zorilor colora pereţii fortăreţei de pe dâmbul ei înalt.

Regele Edward îl aştepta. Când majordomul îl introduse pe Aymer în camera sa, se răsuci brusc. Aymer fu şocat de schimbarea pe care o suferise regele. În ultimele câteva zile Edward fusese ieşit din minţi din pricina grijii faţă de Piers, ba implorându-şi oamenii să dea de urma acestuia, ba rugându-se fierbinte pentru siguranţa lui, ba dojenindu-se pentru că îl trimisese la Perth. Acum însă, în ciuda ochilor roşii şi a neorânduielii ţinutei, Edward părea hotărât. Periculos. Aymer îşi zise că tânărul nu semănase niciodată mai mult cu tatăl său. Neliniştea sa spori.

— Unde-i?

Vocea regelui vibra de emoţie înăbuşită.

— Maiestate?

— Piers? Unde-i Piers?

— Nu cred că înţeleg ce...

— Pe Dumnezeu, Aymer, nu mă lua de prost!

Răcnind aceste cuvinte Edward îşi ridică pumnii şi porni către conte.

Aymer dădu îndărăt.

— Henry de Bohun te-a văzut! răcni Edward cu saliva ţâşnindu-i din gură. Te-a văzut cu Thomas şi Guy... v-a văzut cum l-aţi luat pe Piers din mâinile scoţienilor! Henry a sosit noaptea trecută, pe jumătate mort din pricina rănilor, abia putând să stea în şa, dar hotărât să mă înştiinţeze despre trădătorii de la sânul meu.

La auzul cuvântului „trădător", frica îl copleşi pe Aymer, aducând cu sine imaginea lui William Wallace pe butucul călăului, a lui John de Atholl ridicat în ştreang şi a gâtului lui Niall Bruce apăsat pe butuc. Înţelese că fusese prins. Nu-i rămăsese decât un lucru de făcut. Aymer se prăbuşi în genunchi în faţa regelui furios, împreunându-şi implorator mâinile.

— Maiestate, vă cer iertare! N-ar fi trebuit să fiu de acord cu planul lor! Am crezut că acţionează în interesul regatului, dar au greşit! Acum înţeleg!

— Al cui plan? Spune-mi!

Pe măsură ce Aymer înşira numele celor ce se întâlniseră în castelul lui Humphrey de Bohun, chipul lui Edward deveni din roşu cenuşiu. Se dădu îndărăt, ducând mâna la frunte.

— Dumnezeule! Toţi sunteţi împotriva mea?

— Maiestate, noi...

— Unde l-au dus? zise Edward, răsucindu-se către el. Henry i-a urmărit, dar i-a pierdut pe drum.

— În Franţa. Lancaster a făcut aranjamente să fie ţinut acolo sub pază.

— A fost planul vărului meu? El e în centrul complotului ăstuia? Edward îl privi pe Aymer. Doamne, ce-aţi făcut?!

Înainte să apuce contele să-i răspundă, regele îşi striga deja majordomul.

DEALUL BLACKLOW, ANGLIA
1312

Călăriră spre nord, lăsând castelul Warwick în urmă. Lumina îndepărtată a torţelor de pe ziduri era o licărire vagă prin întunericul pădurii ce gonea

pe alături. Pe măsură ce terenul se Înălţa, prin bolta pădurii începură să se vadă crâmpeie de cer. O felie de lună atârna în beznă ca o unghie ruptă. Întrezărind străfulgerarea unor aripi pale, Thomas de Lancaster îşi ridică privirea şi văzu o bufniţă zburând pe deasupra capului său. Simţi cum încordarea îi sporeşte.

Pe tot drumul dinspre graniţă Thomas avusese senzaţia că erau urmăriţi. Pe durata călătoriei insistase ca trupa lor să doarmă sub cerul liber, nevrând să rişte să fie zăriţi la hanuri sau în mănăstiri, deşi în aceste aşezări erau necunoscuţi şi nimeni nu i-ar fi putut identifica. Guy de Beauchamp îl luase peste picior pentru precauţia sa, dar făcuse ca el, conştient de riscurile pe care şi le asumaseră. Nu fusese o corvoadă, căci nopţile de iunie erau blânde şi uscate, dar oamenii se bucuraseră în acea după-amiază când ajunseseră la Warwick, care le promitea paturi moi şi hrană caldă. După ce îşi puseseră prizonierul la loc sigur, se ospătaseră pe săturate, iar Thomas se asigurase că pajii aveau grijă ca pocalul lui Guy să fie mereu plin. Ameţit, contele se retrăsese devreme, odată cu oamenii săi, oferindu-i lui Thomas şansa pe care o aştepta încă de la graniţă.

Pe măsură ce se apropiau de creasta dealului caii încetiniră, înclinându-şi capetele din pricina ostenelii urcuşului. Oamenii se aplecară înainte în şa ca să le uşureze efortul.

— Domnule?

Auzindu-se strigat de unul dintre cavalerii săi, Thomas privi în jur. Omul conducea un bidiviu pe care şedea prizonierul lor, cu capul acoperit de glugă şi mâinile legate de oblânc.

— Haideţi să terminăm cu asta! îl îndemnă cavalerul cu voce joasă. Suntem suficient de departe de castel.

Thomas auzea neliniştea din glasul omului. Trebuia s-o facă acum, înainte ca vreunul dintre ceilalţi să dea îndărăt. Sau înainte ca el însuşi să dea îndărăt. Plănuise să comită fapta în afara zidurilor oraşului, unde nu risca să fie întrerupt sau văzut de ochi nedoriţi, dar, deşi asta era valabil încă din urmă cu o milă, continuase să înainteze. În clipa în care şi-ar fi oprit calul ar fi trebuit să înfăptuiască ceea ce hotărâse cu luni în urmă. În noaptea aceea, în castelul lui Humphrey de Bohun, ceilalţi îi acceptaseră planul bazându-se pe cuvântul său. Nu ştiuseră că nu avusese de la bun început intenţia să şi-l respecte.

Înaintea lor terenul deveni neted.

— Aici, zise Thomas înfrânându-şi calul.

Culmea dealului era scăldată în lumina fantomatică a lunii. Copacii formau un cerc în jurul lor, fremătând în vânt. Descălecând, Thomas îi privi pe oamenii săi cum dezlegau prizonierul şi îl coborau din şa. Doi dintre ei îl siliră să se aşeze în genunchi.

Thomas se apropie de bărbatul îngenuncheat, simţind greutatea spadei la şold. Ceva mai devreme îşi pusese scutierul s-o ascută. Când o trase din teacă lama scrâşni la contactul cu pielea.

— Scoateţi-i gluga!

Când gluga căzu, Piers Gaveston scutură cu sălbăticie din cap, încercând cu disperare să vadă unde fusese adus şi de către cine. Avea căluş, dar ochii lui fixaţi asupra lui Thomas erau elocvenţi. Încremeni la vederea spadei din mâna contelui. După o clipă încercă să vorbească, dar cuvintele, absorbite de căluş, erau de neînţeles.

Thomas îl contemplă, simţind cum fiecare fibră a trupului îi vibrează de încordare. În ciuda dispreţului şi a scârbei faţă de acest bărbat, nu era ca atunci când înfrunta un duşman pe câmpul de luptă, unde moartea secera necruţătoare. Aici moartea era tăcută, şovăitoare, şi numele ei era crimă.

Planul la care consimţiseră Guy, Aymer, Humphrey şi ceilalţi – să îl condamne pe iubitul regelui la închisoare pe viaţă – era unul în care Thomas însuşi nu crezuse. Edward avea să afle. Într-o bună zi avea să afle şi Piers avea să revină la dreapta lui. Era sigur de asta. Thomas strânse mânerul spadei. Fruntea i se acoperi de sudoare. Nu era decât o cale de a vindeca această boală din inima regatului lor. Putregaiul trebuia retezat din rădăcină o dată pentru totdeauna.

Piers se zbătu înnebunit când Thomas se apropie de el, dar cei doi cavaleri îl ţinură strâns. Undeva în pădurile ce înconjurau dealul Blacklow o bufniţă ţipă, acoperind urletul înăbuşit scos de Piers Gaveston, conte de Cornwall, când spada îl străpunse.

Capitolul 44

LOCHMABEN, SCOŢIA
1313

Fortăreaţa era un deget frânt de piatră arătând către ceruri. La baza dâmbului erau presărate rămăşiţele arse ale unor clădiri. Bârnele înnegrite

ale hambarelor se ridicau precum coastele unui cadavru uriaş pe care timpul şi intemperiile îl dezgoliseră de carne. Robert stătea în mijlocul ruinelor, privind ceea ce mai rămăsese din castelul care fusese cândva inima ţinutului Annandale, cetatea bunicului său şi locul unde el însuşi lăsase copilăria în urmă, devenind vânător, războinic, bărbat, locul unde îi promisese bunicului său că va susţine dreptul lor la tron şi de unde începuse călătoria sa.

Clanul Bruce îşi stabilise principalul fief la Lochmaben cu aproape două sute de ani în urmă, după ce râul înghiţise fortăreaţa de la Annan, când apele se ridicaseră la porunca Sfântului Malachy ca răzbunare pentru trădarea lordului. Acum, privind devastarea făcută de englezi în vremurile recente, Robert avu senzaţia că aude blestemul sfântului irlandez răsunând peste ani. Oare acel unic act de trădare al strămoşului său fusese ca o piatră aruncată în lac? Acestea erau unde provocate de el? Şi cum rămânea cu propriile lui păcate: minciunile şi trădările sale, sângele lui John Comyn vărsat înaintea altarului? Cât de departe şi de mult aveau să se întindă acestea?

Tufişurile foşniră şi se ivi Fionn. Ogarul se apropie de el cu aşchii de trestie prinse în blana lăţoasă. Robert presupuse că vânase pe lângă *loch.* Era miezul verii şi cerul înserării era de un albastru decolorat. Amurgul arunca o strălucire stranie asupra ruinelor, făcându-le să pară şi mai părăsite. Se întrebă dacă avea să mai vadă vreodată acest loc aşa cum fusese odinioară: nici nu era sigur că voia. Să construiască peste cadavrul castelului i se părea o lipsă de respect. Devenise un monument, o piatră de mormânt pentru familia lui, o amintire a ceea ce pierduse şi a ceea ce mai avea de recucerit.

— Maiestate!

Robert se întoarse către Nes, care se apropia prin spărtura a ceea ce fusese cândva palisada castelului.

— A sosit sir Gilbert de la Hay, sire. Are veşti de la asediul Stirlingului.

Robert simţi un fior de nerăbdare.

— A căzut?

— Solul nu mi-a spus, sire, a spus numai că sir Gilbert vrea să îţi vorbească cât mai iute. Omul nostru călătorea spre Dumfries să vă înştiinţeze când ne-a zărit aici.

Robert traversă curtea plină de dărâmături, revenind la calul său şi la oamenii care îl însoţiseră de la Dumfries, unde primise jurămintele de vasalitate ale moşierilor locali. Cucerise Dumfries în primăvară, când

garnizoana acestuia flămânzise în cele din urmă. La puţin timp după aceea ocupase insula Man cu ajutorul lui Lachlan MacRuarie şi al lui Angus MacDonald. Urmaseră Caerlaverock şi Lochmaben şi odată cu ele şi Buittle, cândva fieful lui John Balliol. Acum toată graniţa de sud-vest a Scoţiei era sub controlul său. Englezii pierduseră estuarul râului Solway.

Englezii înşişi făcuseră posibile toate aceste victorii fiindcă în ultimul an fuseseră prea preocupaţi de propriile lor lupte, declanşate de execuţia fără precedent a lui Piers Gaveston. Era un deznodământ pe care Robert nu-l prevăzuse când încheiase pactul secret cu foştii Cavaleri ai Dragonului, dar de care profitase din plin. Riscul represaliilor fiind extrem de mic cât timp seniorii şi regele se războiau între ei, folosise frământările din Anglia în avantajul lui, punând în cele din urmă ochii pe unul dintre marile castele din est: Stirlingul, cheia regatului său.

Când Perth îi căzuse în mâini, îl făcuse una cu pământul, căci târgul regal era un punct prea important ca să-i poată fi îngăduit să dăinuie. Distrugerea sa izolase Stirlingul. Fortăreaţa din vârf de stâncă, sub comanda lui sir Philip Moubray, un cavaler scoţian loial englezilor, devenise o insulă rămasă fără ajutoare. În primăvară Robert îşi trimisese fratele să o împresoare, decis să înfometeze garnizoana până avea să cedeze.

Apropiindu-se de oamenii săi, care îl aşteptau dincolo de ruinele castelului, Robert simţi că nerăbdarea îi creşte. Dacă Stirlingul căzuse cu adevărat, atunci lupta de a-şi recâştiga regatul era pe sfârşite. Dintre toate marile fortăreţe încă în mâini duşmane nu mai rămâneau decât Edinburgh, Roxburgh şi Berwick. Când aveau să cadă şi ele, ţara avea să fie sub controlul său şi atunci se va putea concentra pe eliberarea familiei sale. Era mulţumit că decizia de a-şi numi fratele comandant al asediului fusese bună. Edward, pe care îl numise conte de Carrick şi lord de Galloway, devenise din ce în ce mai nerăbdător, mai hotărât să poarte acest război aşa cum credea el de cuviinţă. În fruntea unei oşti proprii, organizase câteva asalturi neautorizate asupra unor fortăreţe mai puţin importate. Unul dintre ele fusese cât pe ce să se încheie în mod dezastruos. Robert îl trimisese la Stirling ca să-l oblige să se concentreze asupra unei singure ţinte. Acum se părea că decizia fusese corectă.

Când el şi escorta sa intrară călare pe porţile noului castel Lochmaben, cele dintâi stele răsăreau ca nişte aşchii de lumină la răsărit. Clădirea, construită de Edward Craci-Lungi cu material din vechiul castel, era înconjurată de un val de pământ ce culmina cu o palisadă. În centru se afla

un fort de lemn. Robert îl folosise ca depozit de provizii şi pentru a aduna prada luată din Dumfries şi din alte părţi. Îi zări afară pe unii dintre oamenii lui Gilbert de la Hay, discutând cu membrii garnizoanei. Îşi salutară regele cu respect când acesta pătrunse în fort.

Gilbert de la Hay îl aştepta în camera principală, alături de Thomas Randolph, pe care Robert îl lăsase la conducere în lipsa sa. Nepotul său vitreg devenise de nerecunoscut în ultimii câţiva ani, ajungând una dintre căpeteniile sale cele mai de încredere. Ca răsplată pentru serviciul său credincios, Robert îl făcuse conte de Moray, un nou comitat creat prin unirea moşiilor Buchan şi Badenoch.

Thomas şi Gilbert arătau îngrijoraţi şi la vederea lor speranţa lui Robert de a primi veşti bune de la Stirling se stinse.

— Maiestate! îl salută Gilbert, ridicându-se de la masa la care şedea.

Soarele sfârşitului de iunie îi înălbise de tot ciuful de păr şi îi bronzase nasul până la un roşu furios.

— Ce s-a întâmplat, Gilbert? întrebă Robert tăios.

— Sir Edward a acceptat condiţiile predării din partea comandantului Stirlingului.

Robert se încruntă.

— Dar astea-s veşti bune! Dumnezeule, Gilbert, după faţa ta aş fi zis...

— A făcut un târg, Maiestate, îl întrerupse Gilbert zorit.

— Un târg?

— O provocare ar fi poate un cuvânt mai potrivit. Sir Philip Moubray a trimis un sol în tabără la fratele vostru rugându-l să ridice asediul. Moubray a solicitat un răgaz în care să ceară ajutorul regelui Edward. A jurat că dacă regele Angliei nu vine în nord să-l salveze, va preda Stirlingul fără luptă.

— Spune-mi că fratele meu a refuzat! zise Robert cu voce joasă.

— Maiestate, mă tem că a acceptat. De fapt, i-a spus lui Moubray să îi anunţe pe englezi că au timp până la viitorul solstiţiu de vară. Un an întreg. Dacă până atunci nu apar dinaintea zidurilor Stirlingului ca să îl revendice, Moubray şi garnizoana sa ţi se vor preda.

— I-a provocat? murmură Robert.

Se apropie de masa acoperită cu hărţi şi planuri pe care erau însemnate castelele şi teritoriile pe care le capturase în ultimii patru ani. Dădu să se aşeze, dar se răzgândi şi rămase în picioare, proptindu-şi pumnii în masă.

Thomas îl privi pe Gilbert, apoi glăsui în tăcerea ce se lăsase:

— Maiestate, sunt convins că englezii sunt prea absorbiţi de propriile lor lupte ca să ia în seamă cererea de ajutor din partea lui Moubray.

Robert nu răspunse. Privi hărţile de sub mâinile lui. Pusese oamenii să patruleze graniţele în aceşti ani, cu ochii în patru după duşman. Dacă regele Edward ar fi pornit spre nord împotriva lui, ar fi procedat la fel ca în ultima sa campanie: ar fi pârjolit pământul şi s-ar fi retras dincolo de Forth. Victoria lui de pe dealul Loudoun împotriva forţelor lui Aymer de Valence fusese remarcabilă, la fel ca triumful lui Wallace de pe podul Stirling. Dar, cu excepţia acelei bătălii cumplite în care Domnul şi norocul îl binecuvântaseră, războiul lui fusese purtat prin ambuscade şi hărţuieli, raiduri marine şi atacuri nocturne. Oricât de mari i-ar fi fost forţele, oricât de loiali oamenii, Robert ştia că armata sa nu se putea compara cu forţa Angliei. Bătăliile în care pedestraşii trebuiau să înfrunte forţa cavaleriei grele erau sortite eşecului. Wallace şi zece mii de scoţieni învăţaseră această lecţie. Era scrisă cu sânge pe câmpurile de la Falkirk.

— Maiestate?

Robert îşi privi nepotul, care îşi repetă întrebarea. Drept răspuns clătină din cap. Oricât de învrăjbiţi ar fi fost duşmanii lor, acesta era un lucru care-i putea uni, şi el o ştia prea bine. Prin acest târg încheiat în numele lui, fratele său se dusese practic la graniţă şi-i provocase pe englezi la duel. Să-l ignore l-ar fi făcut pe regele Edward un laş. Onoarea regelui era acum în joc.

— Nu, murmură Robert. Vor veni.

CASTELUL PLESHEY
1313

— Bine aţi venit acasă, stăpâne!

Humphrey îşi salută majordomul care traversa curtea în întâmpinarea sa.

— Mulţumesc, Ranulf!

În jurul lor oamenii descălecau scoţându-şi glugile de zale şi sorbind lacom vin din ploşti. Era cald pentru sfârşitul de septembrie şi călăriseră mai multe mile în acea zi.

— Cum v-a mers în Westminster, domnule?

Humphrey remarcă îngrijorarea din vocea lui Ranulf. În ultimul an această nelinişte devenise ceva caracteristic personalului său, care se temea de consecinţele rupturii dintre lordul lor şi rege. Fuseseră momente în care Anglia se aflase în pragul războiului civil şi când nu numai mijloacele lor

de trai, ci vieţile însele le fuseseră în primejdie. Îi zâmbi bărbatului mai vârstnic ca să-l liniştească.

— Nu te teme, Ranulf! Am căzut la pace cu regele, zise el scoţându-şi mănuşile. Încă mai are nevoie de serviciile mele împotriva scoţienilor.

Ranulf încuviinţă.

— Când va avea loc adunarea oştii?

— În primăvară. În următoarele săptămâni vom primi chemarea la arme.

Humphrey îi dădu majordomului mănuşile murdare de praf.

— Lady Elizabeth e în camerele ei?

— Cred că e în grădină. Să trimit s-o aducă?

— Nu, mulţumesc.

Lăsându-şi majordomul să se ocupe de restul trupei, Humphrey traversă curtea şi pătrunse prin poarta boltită din zidul ce înconjura grădina de legume. Oprindu-se sub lujerii atârnători ai unei iederi, zări o strajă pe cărarea ce trecea printre răsadurile de flori de la marginea unei pajişti presărate cu peri şi pruni. Soldatul stătea cu degetele petrecute prin centură şi părea să se bucure de ziua frumoasă. Ceva mai departe, cea aflată în paza lui stătea pe o bancă şi citea.

— Stăpâne!

Soldatul se îndreptă la vederea lui Humphrey.

Humphrey înclină din cap.

— Poţi să pleci, Nicholas!

În timp ce soldatul ieşea pe poartă închizând-o în urma lui, silueta de pe bancă îşi ridică ochii din carte.

Elizabeth îi zâmbi lui Humphrey, dar în privirea ei era aceeaşi întrebare nerostită ca într-a lui Ranulf. Dădu să se ridice când el se apropie, dar el îi făcu semn să rămână aşezată, extrem de conştient că dansul dintre ei era încă stângaci. Elizabeth era regină, dar era prizoniera sa. Era duşmanca şi iubita lui. Se aşeză alături de ea pe bancă. În aer stăruia un miros suav de chimen şi salvie.

Elizabeth îl studie. După o clipă încuviinţă de parcă el i-ar fi răspuns la o întrebare.

— A început, nu-i aşa? Pleci la război.

— Da.

— Când?

Humphrey şovăi. Cu un an în urmă nu ar fi discutat despre aceste lucruri cu ea, dar de atunci multe se schimbaseră. Mâna ei se odihnea pe bancă

lângă el, cu degetele răsfirate. Îşi împleti degetele cu ale ei.

— Primăvara viitoare, înainte să se încheie armistiţiul de la Stirling.

Elizabeth clătină din cap.

— Credeam că, avându-l pe contele de Lancaster ca duşman, regele nu va...

— Sir Thomas şi sir Guy au fost acceptaţi în pacea regelui.

Humphrey îi observă surprinderea. La Curte fuseseră reacţii similare când regele făcuse anunţul. Pentru un timp păruse că aşa ceva nu va fi posibil, în ciuda medierilor şi negocierilor din ultimele şaisprezece luni, de la execuţia lui Piers Gaveston.

Sfârşitul sângeros al contelui de Cornwall, al cărui trup însângerat şi decapitat fusese descoperit de patru cizmari pe dealul Blacklow, şocase întreaga Anglie. Lăsându-se la mila regelui, Aymer de Valence dezvăluise numele celor implicaţi în conspiraţia de a-l răpi pe Piers, care se încheiase cu uciderea acestuia. Scos din minţi de durere şi furie, Edward îi arătase acuzator cu degetul pe Lancaster şi Warwick. Guy de Beauchamp negase cu vehemenţă orice amestec, dar regele voia sânge şi era decis să îi pedepsească cu asprime pe toţi cei ce uneltiseră împotriva lui.

Neavând nici cea mai mică îndoială că aici era mâna lui Lancaster şi înţelegând că fuseseră duşi de nas, Humphrey şi ceilalţi seniori se înfuriaseră, dar i se împotriviseră cu hotărâre regelui, refuzând să renunţe la pământurile şi libertatea lor din pricina a ceva ce susţineau că făcuseră de dragul ţării.

Pentru o vreme războiul civil păruse inevitabil, dar apoi avuseseră loc primii paşi către pace, sub arbitrajul regelui Philippe al Franţei şi al nepotului lui Edward, tânărul conte de Gloucester, Gilbert de Clare. Împăcarea dintre rege şi seniorii săi fusese pecetluită la parlamentul din toamnă, dar Humphrey ştia că e o pace fragilă, încheiată numai de dragul războiului către care regele îşi întorsese atenţia silit de provocarea scoţienilor. Între Edward şi Lancaster exista o ură care, după părerea lui Humphrey, nu avea să fie satisfăcută decât prin vărsare de sânge.

Elizabeth clătină din cap.

— Nu-mi vine să cred că l-a iertat pe vărul său!

— Acum avem un duşman comun.

Elizabeth îi aruncă o privire tăioasă.

— Te referi la soţul meu.

Îşi desprinse mâna dintr-a lui.

— Tu vei conduce oastea? Onoarea ţi se cuvine în calitate de Conetabil, nu?

— Aşa e, zise Humphrey privind în largul grădinii. Dar nu sunt sigur încă ce rol voi juca. Poate că am câştigat iertarea regelui, dar încrederea lui se va dovedi mai greu de dobândit.

— Deci vei dovedi ce poţi în lupta împotriva lui Robert? O să-ţi recâştigi pintenii?

Vocea lui Elizabeth era încordată. Fără să mai aştepte răspunsul lui, se ridică şi se apropie de straturile de flori. Trandafiri roşii şi dolofani împodobeau tufele ţepoase. Printre ei trebăluiau albine, adunând cel din urmă polen înainte ca frigul toamnei să ofilească florile.

Humphrey se apropie de ea şi îi puse mâinile pe umeri, simţindu-i trupul încordat.

— Războiul ăsta e inevitabil, murmură el. Mai devreme sau mai târziu ştiam că ne vom întoarce.

Elizabeth se răsuci să-l privească.

— Pentru tine mă tem, Humphrey. Dar ce mă face asta să fiu?

Îşi duse o mână la frunte, râzând fără urmă de veselie.

— Soţul meu m-a transformat într-o rebelă şi tu într-o adulteră.

Humphrey o cuprinse în braţe. De când începuse aventura lor fusese asediat şi el de demonii regretului şi ai căinţei, dar îi ignorase de dragul miracolului de a-şi simţi sufletul trezindu-se din nou la viaţă din noaptea lungă provocată de moartea lui Bess.

— Şi dacă o să câştigaţi? murmură ea, apucându-l de braţ. Ce se va întâmpla cu Marjorie şi cu cumnatele mele? Dar cu Robert? Dar cu mine?

— Nu ştiu, răspunse el cu sinceritate. Hai să nu vorbim despre asta! Nu încă. Mai sunt multe luni până atunci. Încă mai avem toată iarna înainte.

Închise ochii şi simţi pe obraz căldura soarelui. Dacă ar fi putut să rămână amândoi în această grădină! Dacă ar fi trăit în alt timp, în alt loc, unde destinele lor nu ar fi fost împletite cu ale bărbatului care-i fusese odinioară prieten, un bărbat pe care datoria îl silea acum să-l înfrunte cu spada în mână!

Capitolul 45

TORWOOD, SCOŢIA

1314

În jurul focului din inima codrului străvechi erau adunaţi mai mulţi bărbaţi. Cu feţele luminate de flăcări, discutau între ei trecând de la unul la altul burdufuri de vin şi castroane de fiertură îngroşată cu ovăz, cu degajarea unor oameni care se cunosc între ei de mulţi ani. Deasupra lor crengile copacilor formau un baldachin încâlcit.

Pentru Robert, aşezat printre ei cu un buştean pe post de tron, pădurea era doar o sală de ospeţe ca toate celelalte. Stătuse la sfat şi împărţise mâncarea cu aceşti oameni în multe asemenea locuri în ultimii opt ani de la întronarea sa: în ruinele fortăreţelor înconjurate de mare, pe înălţimile încununate cu zăpadă, prin mlaştini învelite în iarbă-neagră, pe plaje asaltate de valuri sub bolta înstelată. Le fusese alături în rugăciune şi în doliu, la înfrângere şi la victorie, la tristeţe şi la bucurie, şi războiul întărise legăturile dintre ei.

Îşi sorbea vinul plimbându-şi privirile de la unul la altul: contele Malcolm de Lennox şi sir Neil Campbell, lordul Gilbert de la Hay, Nes şi Cormac, Walter Stewart, cu mantia regatului pe umerii săi tineri, şi William Lamberton, cu ochii lui ageri, unul albastru rece, celălalt alb sidefiu, care păreau să poată vedea până în adâncul sufletului. Erau de faţă şi eroii momentului, Thomas Randolph şi James Douglas, proaspăt reveniţi după asalturile îndrăzneţe asupra castelelor Edinburgh şi Roxburgh, câştigate în primăvară printr-o extraordinară combinaţie de curaj şi viclenie. Poveştile despre curajul lor se răspândiseră în cele patru zări. Isprava lui Douglas, care folosise o cireadă de vaci ca să se ascundă pe sine şi pe oamenii săi de garnizoana din Roxburgh, dăduse naştere unor glume despre vacile scoţiene care se înrolaseră şi ele în lupta împotriva englezilor. Robert nu crezuse că aşa ceva ar fi posibil, dar acum, dintre toate marile cetăţi aflate în mâinile duşmanului, nu mai rămăsese decât Stirlingul.

Robert îşi privi fratele a cărui provocare lansată vara trecută la porţile castelului îi adusese pe toţi aici. Aflând despre pact, îl mustrase cu severitate pe Edward, dar de atunci între ei se stabilise un armistiţiu încordat. În ciuda impetuozităţii sale, Edward, unicul frate care-i mai rămăsese, era una dintre cele mai pricepute căpetenii ale oştii sale. Adesea în ultimii ani Robert văzuse în ochii fratelui său o privire flămândă şi nemulţumită, a unui om în căutarea a ceva care să-l satisfacă, dar neştiind ce ar putea fi. Acum privirea aceea dispăruse. Edward îşi dorise această luptă.

— Maiestate!

Robert tresări când unul dintre cavaleri se aplecă să-i vorbească.

— Au sosit şi alţii.

Robert zări o trupă ce înainta printre copaci şi se ridică să o întâmpine. Ceilalţi bărbaţi aflaţi în jurul focului se opriră din vorbă şi se întoarseră, scoţând exclamaţii de bucurie la vederea lui Angus MacDonald. Lordul de Islay era înfăşurat într-o mantie neagră care flutura pe umerii săi largi. Ochii albaştri îi străluceau în lumina torţelor purtate de oamenii lui.

Angus se lăsă într-un genunchi dinaintea lui Robert.

— Maiestate!

Zâmbind cu gura până la urechi, Robert îl ridică şi îl îmbrăţişă:

— Mă bucur să te revăd, prietene!

Privind dincolo de lord, văzu alte siluete ivindu-se din penumbra pădurii, cu zecile, unele conducând catâri cu desagi în spinare.

— Şi ai venit cu o oaste din câte s-ar părea.

— Patru sute din Kintyre şi Islay. Şi unii din Argyll, zise Angus zâmbind. Şi nu sunt singurul lord din insule care a venit încoace.

Acum Robert observă printre oameni o gloată pestriţă de bărbaţi musculoşi şi acoperiţi de cicatrici, îmbrăcaţi cu pieptare de piele şi tunici scurte, mulţi desculţi şi toţi purtând securi uriaşe în spinare. Galloglaşii veniseră. Căutându-l pe căpitanul lor, ochii îi poposiră asupra unei siluete zvelte ce se ivea dintre copaci, cu părul roşu ca o flacără în lumina torţelor.

Christiana zâmbi la vederea surprinderii lui, apoi înaintă pentru a îngenunchea şi a-i săruta mâna.

Robert observă că o însoţea Kerald, dar şi alţii pe care îi recunoscu după lunile petrecute pe Insulele Vestice.

— Fraţii mei vă trimit salutări, Maiestate, împreună cu aceste daruri.

Christiana se răsuci şi îi făcu semn lui Kerald.

Gaelica acestuia răsună printre copaci şi bărbaţii ce conduceau catârii înaintară. Eliberând animalele de povara desagilor, le puseră pe jos. Când una dintre ele fu deschisă, Robert văzu că era plină cu spade scurte, multe curbate ca nişte satâre, cu lamele înfăşurate în cârpe ca să nu taie desagile. Edward Bruce şi Neil Campbell se apropiară să le cerceteze.

— Arme şi armură, le zise Christiana. Făcute de englezi.

Robert îi mulţumi cu o înclinare din cap. Ştia că era tot ce putea spera de la Lachlan MacRuarie. Dacă nu avea de profitat în mod direct, căpitanul arareori lua parte la luptele de pe uscat.

— Asta e din partea mea.

Luând un obiect din mâinile lui Kerald, Christiana i-l înmână.

Robert desfăşură pânza, dând la iveală o secure cu mâner scurt. Era o armă superbă, cu lama ca o semilună de oţel strălucitor pe care erau gravate rune cum văzuse pe mormintele vikinge din Barra. Coada de lemn era netedă ca osul. Părea o armă veche, dar bine îngrijită.

— E a tatii, îl lămuri Christiana. A fost un dar din partea regelui Norvegiei. Se numeşte Tăişul Insulelor, zise ea făcând un gest către rune.

— Mulţumesc, zise Robert întâlnindu-i privirea. Mi-ai oferit deja atât de multe!

Spera că ea descifra întregul înţeles al spuselor lui.

Christiana îl privi îndelung cu ochii ei verzi, părând să-l înţeleagă. Apoi însă zâmbetul ei se stinse.

— Maiestate, mai aduc ceva din partea fratelui meu: un avertisment privind apele. De la începutul verii, flota aflată sub comanda lui John MacDougall din Argyll a transportat numeroase trupe dinspre Dublin către Anglia. Lachlan a aflat că toate căpeteniile irlandeze din vest au primit misive care îi cheamă să se alăture armatei regelui Edward.

Robert ignoră exclamaţiile de îngrijorare ce se ridicară din rândul oamenilor săi la auzul veştii. Cormac făcuse un pas înainte, observă el.

— Şi care-a fost răspunsul lor?

— Ca doamnă nu pot să-l repet. E de ajuns să spun că irlandezii nu vor servi niciodată un rege englez.

Răsunară câteva râsete aspre. Robert nu împărtăşi amuzamentul oamenilor săi.

— Şi sir Richard de Burgh?

— Îmi pare rău s-o spun, dar galerele din Ulster au fost observate în rândul flotei.

Robert înghiţi hapul. Sperase cu disperare că scrisorile pe care i le trimisese socrului său aveau să-l determine să n-o apuce pe această cale. Contele putea arunca în luptă o armată numeroasă şi proviziile de grâne necesare armatei regelui Edward. Gilbert şi ceilalţi intervenir punându-le întrebări lui Angus şi Christianei şi întorcându-se unii către alţii pentru a discuta implicaţiile veştilor.

În ultimele zile Robert prezidase mai multe asemenea sfaturi, dar acum simţea nevoia să meargă şi să gândească. Îi întinse securea lui Nes, care o luă cu grijă.

— Ai grijă ca oaspeţii noştri să aibă toate cele necesare. Strânse mâna lui Angus. O să vorbim mai târziu, prietene.

Răsucindu-se spre Christiana, Robert făcu semn către copaci.

— Vrei să facem câţiva paşi, doamnă?

Ieşi din poiană şi o conduse prin tabăra care se întinsese prin pădure în ultimele câteva săptămâni. Torwood, străbătut de drumul roman către Edinburgh care tăia drept către Stirling, era locul de adunare al oştii sale. Santinelele îl salutară în timp ce trecea. Pusese zeci de oameni să stea de veghe de jur-împrejurul taberei şi al drumului.

Era la jumătatea lui mai şi serile erau luminoase şi calde, dar sub bolta deasă bezna nopţii se lăsase deja. Focuri de tabără pâlpâiau printre copaci ca nişte iluzii, transformând oamenii în siluete întunecate. Mirosul de frunze şi pământ se împletea cu acela mai pronunţat, de fum, şi cu mirosul de mâncare şi bălegar. Fuseseră săpate latrine ascunse îndărătul unor perdele de pânză. Carcase de căprioară şi mănunchiuri de iepuri jupuiţi atârnau de crengi la uscat. Caii fuseseră lăsaţi să pască în poieni înfrunzite, având în apropiere baloţi de fân şi desagi cu ovăz. Erau cinci sute, un amestec de bidivii, gonaci, ponei şi cai de rând, sub comanda lui Sir Robert Keith, mareşalul, care i se alăturase lui Robert cu câţiva ani în urmă, fiindu-i recomandat de James Stewart. Ici şi colo se vedea câte un cort, dar majoritatea adăposturilor erau din crenguţe împletite acoperite cu frunze. Printre ele se deplasau câteva femei – amante şi soţii, cameriste şi spălătorese –, dar tabăra era în cea mai mare parte populată de bărbaţi.

Erau tineri pescari şi văcari, zvelţi ca nişte copaci tineri, care nu văzuseră încă vreo bătălie, dar erau dornici să arate de ce-s în stare. Erau căruţaşi musculoşi, plugari şi ciobani siguri pe picioare, măcelari şi fierari, burgheri şi scutieri, bărbaţi care fuseseră striviţi sub pumnul lui Edward Craci-Lungi, văzându-se apoi siliţi să lupte pentru supravieţuire în timpul războiului ce asmuţise scoţieni împotriva scoţienilor. Erau arcaşi din pădurea Selkirk, oameni care luptaseră sub comanda lui William Wallace şi cărora le curgea foc prin vine. Erau bărbaţi din Ţara Galilor şi Irlanda, care veniseră să îndeplinească profeţia şi să lupte sub comanda lui, noul Arthur, legenda lor recuperată din ghearele lacomului rege englez. Erau cavaleri şi conţi, veterani cu zeci de cicatrice ai războiului ce începuse cu optsprezece ani în urmă.

Crucea în flăcări trimisă în primăvară îi chemase pe toţi aici şi veniseră cu miile, din toate păturile regatului său, de la cei mai sus-puşi până la cea

mai umili. În ultimii ani Robert nu uitase nicio clipă sfatul lui Affraig şi acum era înconjurat de poporul său: un bărbat care luptase şi pierduse alături de ei. Nu era un domnitor îndepărtat, închis în turnul său strălucitor. Era cu adevărat unul dintre ei, Regele Tuturor Scoţienilor.

— Câţi oameni ai? întrebă Christiana, oprindu-se la marginea unei poieni ce devenise o armurărie improvizată.

Oamenii dregeau cămăşi de zale şi puneau pene la săgeţi. Mulţi alţii potriveau vârfuri ascuţite de fier în vârful unor cozi de trei metri şi jumătate. În apropiere se afla o grămadă uriaşă de arme.

— Cu tot cu oamenii lordului Angus? Peste şase mii de pedestraşi. Cinci sute de oameni din cavaleria uşoară.

Ea îl privi mijindu-şi ochii întrebător.

— Deci ai de gând să lupţi?

Robert o conduse mai departe, până unde oamenii ce făureau arme nu îi mai puteau auzi. Se opri lângă o aglomerare de bolovani acoperiţi de muşchi printre care bolborosea un pârâiaş.

— Toată lumea o vrea: fratele meu, Thomas şi James, Neil şi ceilalţi.

Ea îl aşteptă să continue.

— Nu pun la îndoială curajul oamenilor mei – l-au dovedit peste măsură – sau priceperea lor, căci i-am antrenat fără milă în ultimele luni. Dar pedestrimea nu se poate împotrivi prea mult timp cavaleriei grele, indiferent cât de brave le-ar fi inimile sau cât de puternice braţele. Armata regelui Edward va fi mult mai numeroasă decât a mea. Dacă m-aş mai fi îndoit înainte, veştile aduse de tine nu mai lasă nicio urmă de îndoială.

Clătină din cap.

— Mi-ai povestit că William Wallace nu avea decât pedestraşi când s-a luptat cu englezii lângă zidurile Stirlingului, iar tu l-ai învins pe Aymer de Valence pe dealul Loudoun fără să ai un singur cal.

— Dar pe lângă aceste două victorii pot să număr o duzină de înfrângeri. Şi cea mai rea a fost la Falkirk.

Robert se rezemă de un bolovan, simţind răcoarea pietrei umede sub spinare.

— Zece mii de oameni şi-au pierdut vieţile la numai câteva mile de locul unde stăm acum. Bătălia aia a fost sfârşitul lui Wallace. După ce a pierdut-o nu a mai putut pretinde respectul regatului. Eu mi-am petrecut opt ani luptând ca să-l capăt. Nu pot arunca totul de dragul promisiunii nesăbuite a fratelui meu.

— Ce o să faci? Indiferent de asta, ei vin să lupte cu tine.

— O să-i atrag într-o ambuscadă. O să-mi folosesc forţele ca să ucid cât mai mulţi dintre ei, apoi o să mă retrag. Englezii se vor pomeni că au înaintat adânc pe teritoriul meu având ca unică bază Stirlingul. Am prădat orice alt castel pe care l-ar putea ocupa şi oamenii mei au pârjolit pământul şi şi-au mânat vitele spre munte. Foarte iute, duşmanul va fi nevoit să se retragă spre sud ca să facă rost de mâncare. Când va pleca, o să asediez din nou Stirlingul până va ceda. De data asta fără armistiţii.

În timp ce rostea aceste cuvinte, Robert îşi dădu seama de fermitatea hotărârii sale. Poate că James Stewart îl sfătuise să renunţe la precauţii, dar asta nu însemna că trebuia să renunţe şi la bunul-simţ. Nu avea să distrugă roadele întregii sale strategii într-o singură ciocnire eroică, dar fatală. Luă mâna Christianei într-ale sale:

— Dar în noaptea asta nu mai am chef de vorbe.

O trase către el şi o sărută, pierzându-se recunoscător în moliciunea umedă a buzelor ei şi în căldura trupului lipit de al lui. Rămaseră astfel un timp, apoi el se retrase şi o sărută pe frunte. Închizând ochii, Robert expiră şi îşi culcă fruntea pe umărul ei.

Christiana se lipi de el şi-l strânse în braţe.

EDINBURGH, SCOŢIA
1314

Humphrey se deşteptă şi-şi văzu scutierul care-l scutura de umăr. Se ridică în şezut, tresărind din pricina durerii care îi inundă trupul.

— Ce-i, Hugh?

— Domnule, sir Gilbert pleacă.

— Ce?

Humphrey se ridică în picioare, adus de mijloc sub acoperişul jos al cortului.

— Cât e ceasul?

— S-a crăpat de ziuă, domnule!

— Opreşte-l!

Hugh încuviinţă şi dispăru dincolo de intrarea cortului.

Humphrey îşi trecu mâinile prin părul transpirat, încercând să se dezmeticească. Nu dormise decât câteva ore, căci îşi petrecuse cea mai mare parte a nopţii într-un consiliu de război alături de rege. Cu o zi în urmă

se bărbierise şi se îmbăiase pentru prima oară după câteva săptămâni, dar încă mai simţea în gură praful drumului şi îl ustura pielea arsă de soarele sfârşitului de iunie. Mai erau două zile până la solstiţiu, două zile până la data stabilită, şi de Stirling încă îi despărţeau mai mult de treizeci de mile. Ghemuindu-se ca să-şi dezgroape mantia de sub armura aşezată grămadă, Humphrey dădu peste o fâşie de mătase albastră. Elizabeth i-o legase în jurul braţului când îşi luaseră rămas-bun în curtea castelului Pleshey. Întinse mâna şi atinse favorul, apoi se ridică scrâşnind din dinţi. Ieşi din cort, aruncându-şi mantia peste cămaşă şi pantaloni.

Deasupra Edinburghului se crăpa de ziuă. Cerul, care abia de se întunecase, era acum albastru ca peruzeaua şi fără urmă de nor, prevestind un alt marş chinuitor prin căldura zilei ce urma. Cele dintâi raze ale soarelui scânteiau pe ţancurile stâncoase pe care era cocoţat castelul. Fortăreaţa de deasupra lui era o ruină, cu turnurile şi zidurile sparte şi înnegrite de foc. Ciori se înghesuiau pe meterezele năruite, ciugulind ce mai rămăsese din cadavrele celor căzuţi în timpul atacului scoţienilor. Era un alt monument închinat distrugerii.

Englezii avuseseră parte de multe asemenea privelişti în drumul lor spre nord, mărşăluind prin ţinuturi pustiite de raidurile lui Bruce. În Northumberland descoperiseră aşezări întregi părăsite, cu excepţia câtorva oameni disperaţi şi flămânzi care imploraseră ajutorul imensei caravane de ostaşi şi căruţe. Unii căzuseră în genunchi la vederea convoiului cu bagaje, ce transporta cuşti cu găini, butoiaşe de vin, saci cu ovăz, grâu şi secară, laolaltă cu corturi şi covoare, armuri şi lănci. Câţiva se alăturaseră armatei: băieţandri slăbănogi sperând la o soldă de pedestraş, femei vânzându-şi trupul soldaţilor epuizaţi de drum, vânzători de indulgenţe şi vraci oferind servicii mult mai îndoielnice. Acum toţi aceştia se adunaseră la marginile taberei englezilor ca prădătorii în speranţa unor resturi.

Humphrey străbătu tabăra răspândită pe pajiştile din jurul burgului regal scăldat în lumina ceţoasă a soarelui ce răsărea. Învăluite în fum, căruţe, cai şi oameni, printre care răsăreau ici şi colo corturile lorzilor, se întindeau cât vedeai cu ochiul până la docurile Leithului, unde abia se întrezăreau catargele numeroaselor corăbii. În timp ce regele mărşăluise pe marele drum către nord dinspre Westminster, aceste corăbii îl urmaseră pe mare, transportând şi mai multe provizii.

Răspândite prin tabără, sute de stindarde arborau blazoanele nobililor veniţi să ia parte la luptă. O fâşie cu dungi albe şi albastre marca suita lui

Aymer de Valence, numit de curând Locotenent al Scoţiei. Lei negri erau presăraţi deasupra locului lui Richard de Burgh, conte de Ulster, şi a unei armate numeroase ridicate de pe pământurile lui în Irlanda. Se vedeau şi stindarde scoţiene purtând însemnele lui Ingram de Umfraville, fost gardian al Scoţiei, ale contelui de Angus şi ale tânărului John Comyn, lord de Badenoch şi fiul bărbatului ucis de Robert Bruce.

O asemenea armată, compusă din trei mii de călăreţi şi peste cincisprezece mii de pedestraşi, nu mai fusese văzută în Scoţia de ani de zile, dar se pare că era necesară, căci veştile venite de la scoţienii încă loiali regelui Edward spuneau că Robert Bruce aduna o oaste numeroasă în pădurile de la sud de Stirling. Edward nu pornise la război numai ca să răspundă provocării scoţienilor şi să salveze castelul. Venise ca să-şi distrugă duşmanii şi pe căpetenia lor rebelă o dată pentru totdeauna. Regele avea nevoie de această victorie. În ciuda păcii încheiate cu baronii lui la parlamentul din toamnă, fracturile din regatul său dăinuiau, fiind nespus de evidente prin absenţa multor conţi de pe câmpul de luptă. Thomas de Lancaster, Guy de Beauchamp şi Henry Percy, Arundel, Surrey şi Oxford trimiseseră numărul obligatoriu de oameni, dar atât. Ei înşişi nu veniseră.

Humphrey, alături de Aymer de Valence, Robert Clifford şi Ralph de Monthermer, era unul dintre puţinii nobili implicaţi în conspiraţia împotriva lui Gaveston care se alăturaseră campaniei. În ciuda a toate câte se întâmplaseră – în ciuda minciunilor pe care i le spusese Craci-Lungi, în ciuda slăbiciunii fiului său – simţea că datoria lui e să slujească. Îşi devotase viaţa Coroanei şi tatăl său murise luptând în serviciul ei. El unul nu putuse ignora chemarea la arme. Chiar şi aşa, fusese silit să îndure greul mâniei regelui.

Regele îşi demonstrase limpede neîncrederea faţă de el – sau poate ura pe care i-o purta – prin decizia de a-l numi pe Gilbert de Clare comandant al avangardei şi, mai rău de atât, co-Conetabil al armatei, rang care era dreptul ereditar al lui Humphrey, transmis de tatăl său. Înăbuşindu-şi mândria, Humphrey se străduise să coopereze cu nepotul regelui, dar tânărul şi arogantul conte îi făcea treaba asta din ce în ce mai grea.

Apropiindu-se de tabăra lui Gloucester printre mulţimi de pedestraşi ghemuiţi în jurul focurilor mocnite, Humphrey văzu că fusese deja strânsă. Servitorii lui Gloucester prindeau desagi în spinarea animalelor de povară şi aruncau ţărână peste focuri. Jumătate dintre cavalerii contelui erau deja călare pe caii lor cu valtrapuri, îmbrăcaţi în armuri voluminoase, pieptare de

zale, apărătoare de gambe şi mănuşi. Scuturile atârnate pe spate le erau pictate cu blazonul lordului lor: trei „V”-uri stacojii inversate, pe fond auriu. Scutierii aveau să le care coifurile şi lăncile. În preajmă se aţineau şi alte trupe, toate făcând parte din avangardă, compuse din patru sute de oameni călare. Printre ei Humphrey îl zări pe tatăl vitreg al lui Gilbert, Ralph de Monthermer, şi pe propriul său nepot, Henry de Bohun, unul dintre cei mai apropiaţi prieteni ai lui Gloucester.

Simţind cum furia îi dă ghes, parcurse ultimii paşi până în locul unde Gilbert de Clare stătea călare pe calul său de luptă, un armăsar înalt din Andaluzia. Hugh îi vorbea contelui, care părea ce se concentreze asupra scutierului ce strângea chinga de sub burta calului.

— Sir Gilbert!

Tânărul se răsuci la auzul strigătului aspru al lui Humphrey. Îi oferi un zâmbet prefăcut, care nu-i cuprindea însă şi ochii.

— Sir Humphrey! zise el măsurându-l din cap până-n picioare ca şi cum i-ar fi cântărit ţinuta. Nu ni te alături?

— Nu ştiam că plecăm, zise Humphrey, încercând să păstreze un ton măsurat.

— Regele vrea să pornim la prima geană de lumină. Dacă vrem să ajungem la timp şi să eliberăm garnizoana Stirlingului, trebuie să ne grăbim. Nu ţi s-a spus? Jur că am trimis mesageri către toţi cei din avangardă!

— Probabil că al meu s-a rătăcit.

Gilbert se foi în şa şi i se adresă scutierului său:

— E bine aşa.

Strânse frâiele, făcând calul să-şi ridice brusc capul.

— Te-aş sfătui să te grăbeşti, sir Humphrey, nu putem să aşteptăm după codaşi, zise el rânjind. Nu când avem scoţieni de măcelărit.

Înfigându-şi pintenii în burta armăsarului, Gloucester îl făcu să pornească la trap. Cei deja călare îl urmară, în timp ce alţii săreau în şei. Dându-li-se din drum, Humphrey îşi încrucişă privirea cu a nepotului său, dar Henry trecu călare pe lângă el fără o vorbă. Aproape că nu-şi mai vorbiseră de când fusese descoperită implicarea lui în complotul împotriva lui Piers.

Strigându-i lui Hugh să-l urmeze, Humphrey porni fumegând înapoi spre tabăra sa, trecând pe lângă zeci de pedestraşi care se trezeau încet odată cu zorii, cu epuizarea marşurilor forţate înscrisă clar pe chipurile lor trase.

•

Ascuns îndărătul unei căruţe, Alexander Seton îl privi Humphrey de Bohun trecând pe lângă el cu faţa ca un nor de furtună. Nu se mai văzuseră de câţiva ani, dar nu se îndoia că ar fi fost recunoscut. Era greu să uiţi chipul cuiva care amenințase că te va ucide. Până acum, avangarda, grosul armatei şi ariergarda cavaleriei fuseseră la mile distanţă de coloanele de pedestraşi şi nu existase riscul de a fi zărit.

Alexander îl privi pe Humphrey trecând pe lângă tabăra lui Aymer de Valence. Noaptea trecută, când compania lui sosise şi văzuse dungile acelea albe şi albastre, avusese nevoie de un efort cumplit de voinţă ca să nu plece în căutarea lui Pembroke, omul care îşi încălcase cuvântul dat şi îi executase vărul. Alexander aşteptă până dispăru Humphrey şi reveni printre camarazii săi.

— Cauţi ceva bun de mâncare? îl întrebă Luke.

Morarul mătăhălos din Kent întinse o bucată de pâine, privindu-l întrebător pe Alexander, care se ghemuia lângă foc.

— Am fost să mă piş.

Luke rupse pâinea în două şi îi întinse o bucată.

— Şoarecii din moara mea mănâncă mai bine.

— Mai târziu o să fim recunoscători şi pentru asta, murmură Nigel, un ucenic de croitor din Suffolk cu braţele subţiri ca fusele. L-am auzit pe bunul nostru căpitan spunând că o să mărşăluim douăzeci de mile azi.

Ochii lui Nigel se repeziră la căpitanul care conducea trupa lor de o sută de oameni şi care, din confortul şeii sale, le striga să-şi mişte naibii picioarele.

În timp ce-şi mesteca pâinea uscată Alexander îi auzi pe ceilalţi înjurând cu amărăciune. Marşurile forţate pe timpul zilelor acelora călduroase le transformaseră muşchii în gheme dureroase şi le reduseseră la nişte zdrenţe însângerate picioarele încălţate în pantofi de piele moale. Majoritatea celor ce luau parte la campanie fuseseră înrolaţi cu sila de şerifii locali. Cei care-şi putuseră permite scăpaseră cu o mită, lăsându-i pe cei mai săraci şi mai slabi din districtele lor să completeze numărul cerut de rege. Întrebat, Alexander le spusese lui Luke şi celorlalţi că şi el venise cu forţa, dar adevărul era că atunci când împuterniciţii cu recrutarea veniseră în piaţa din Cheapside fusese unul dintre cei dintâi ce se oferiseră voluntari.

Cu banii câştigaţi la o luptă de cocoşi îşi cumpărase o spadă, căci a lui se dusese de ani pentru plata datoriilor. Era una scurtă, arma pedestrimii, şi încă de calitate inferioară, dar era mai mult decât aveau majoritatea acestor

oameni. Era adevărat, unii erau luptători experimentaţi: corpul de arbaletrieri din Bristol, suliţaşii din Irlanda şi arcaşii cu arcul lung din sudul Ţării Galilor. Dar majoritatea oamenilor, chemaţi la arme din Kent şi Sussex, Yorkshire şi Devon, erau nepregătiţi şi neîncercaţi în luptă. Numai câţiva aveau armură, şi asta se reducea la pieptare cu pete stranii sau coifuri care nu li se potriveau. Unicul articol pe care îl aveau cu toţii era o bandă de pânză albă împodobită cu crucea roşie a Sfântului Gheorghe, legată de braţ şi purtată cu mândrie şi respect, de parcă i-ar fi putut cumva apăra împotriva duşmanului în lipsa armurii şi a unei arme. Alexander avea şi el una. Era legată în jurul braţului, aşa că n-o pierdea nicio clipă din ochi.

— Crezi că-i adevărat ce se zvoneşte despre scoţieni?

Alexander tresări la auzul întrebării şi descoperi că unul dintre tineri îl privea.

— Ce se zvoneşte?

— Că sunt sălbatici.

Alexander râse amar.

— Nu-s mai sălbatici decât noi.

Zâmbetul i se şterse cu iuţeală. Întrebat despre accentul ciudat cu care vorbea engleza, le spusese că venea din Franţa. Nu îi fusese greu să-i păcălească: fiind nobil, vorbise mai des franceza decât scoţiana.

— Am auzit că îşi mănâncă morţii şi căpetenia lor stă de vorbă cu diavolul, se băgă un altul.

Luke se bătu cu palma peste crucea Sfântului Gheorghe de pe braţ.

— Sfântul Gheorghe o să bage frica de Dumnezeu în Bruce şi în oamenii săi.

Alexander nu zise nimic. În vreme ce soarele revărsa o lumină aurie asupra taberei imense, ochii lui se abătură către meterezele năruite ale castelului Edinburgh. În ciuda stării jalnice a locului, inima îi cânta de bucuria de a se afla din nou pe aceste meleaguri unde fusese cândva stăpân peste moşii bogate şi membru al unei frăţii războinice.

Capitolul 46

BANNOCK, SCOŢIA
1314

Trupa lui Robert se înghesuia printre copacii de la marginea New Park. Rezervaţia de vânătoare înfiinţată cu ani în urmă de regele Alexander şi alcătuită din păduri spaţioase şi câmp deschis se afla la două mile mai la sud de castelul Stirling. Înaintea lor terenul cobora către râul Bannock, o apă largă străbătută de drumul construit de romani către Edinburgh. Aflat la depărtare de jumătate de milă, râul era o panglică aurie ce strălucea în soarele după-amiezii târzii. Mai în josul vadului de lângă satul Bannock, roata unei mori, abia vizibilă, se învârtea încet.

Omenii erau atât de tăcuţi că păsările reîncepuseră să ciripească în copaci. Toţi stăteau cu ochii aţintiţi asupra drumului şi sudoarea le şiroia pe feţe. Era ajunul solstiţiului de vară şi aerul era sufocant până şi sub bolta răcoroasă. Insecte roiau în razele ceţoase de soare care se strecurau pieziş printre ramuri, răsfrângându-se din vârfurile lăncilor şi din coifuri.

Robert, călare pe un armăsar sur rotat, redeveni atent când Angus MacDonald îi înmână burduful cu apă. Plăcuţele de oţel de pe mănuşi i se îndoiră când îl apucă. Apa de izvor îi scăldă gâtlejul uscat. Era o zi fără vin şi fără altă hrană decât pâine: posteau cu toţii în ajunul sărbătorii Sfântului Ioan Botezătorul. În timp ce îi trecea din nou burduful lui Angus, securea pe care i-o dăruise Christiana i se clătină la şold. Robert desprinse arma din chinga de piele care i-o prindea la centură, în partea opusă spadei. O învârti leneş în mână, cântărindu-i greutatea şi făcând lama să scânteieze în soare. Pe mânerul neted şi pe tăişul de oţel se vedeau zgârieturi. Se întrebă în al cui sânge fusese botezată.

Cu o zi înainte, în timp ce el îşi muta trupele din tabăra de la Torwood, Christiana se retrăsese în siguranţa unui deal din apropiere, alături de alte femei şi de însoţitorii armatei. Luaseră cu ei şi proviziile, deşi rezervele de grâne şi carne menite trupelor se aflau sub pază în apropiere, la mănăstirea Cambuskenneth. Robert şi căpeteniile sale ocupaseră poziţii în New Park. Împărţiţi în patru companii, fiecare a câte o mie cinci sute de bărbaţi, majoritatea pedestraşi înarmaţi cu suliţe lungi de trei metri şi jumătate, se răsfiraseră în pădure, gata de retragere.

Mai departe spre nord, în umbra bisericii St Ninian, se afla Thomas Randolph, în fruntea avangardei compuse din oameni de pe domeniul său din Moray. Tânărul Walter Stewart şi vărul său, James Douglas, deţineau comanda comună a celei de a doua oşti, compuse din oameni de pe moşiile lui Douglas şi de pe domeniile Intendentului, Renfrew, Butte şi Kyle Stewart. Cea de-a treia, nu departe de poziţia lui Robert, era condusă de

fratele său, Edward, alături de care se afla mareşalul Robert Keith cu cinci sute de soldaţi din cavaleria uşoară. Robert însuşi comanda ariergarda compusă din numeroşi cavaleri din Carrick, cărora li se alăturaseră oameni din insule conduşi de Angus MacDonald şi oameni din Lennox comandaţi de contele Malcolm.

Spre vest terenul se ridica alcătuind dealuri şi mlaştini. La nord şi la est se întindea o câmpie mlăştinoasă cunoscută drept Pows: un labirint de pâraie şi băltoace alimentate de maree, mărginit de meandrele largi ale râului Forth. Asta nu le lăsa englezilor decât două rute pe care să încerce să ajungă la castelul Stirling: drumul roman ce trecea prin New Park sau un drum mai lung şi mai ocolit, mărginit de ogoare, ce ducea până la biserica St Ninian. Cel mai probabil oastea lui Robert avea să fie cea dintâi care să înfrunte armata ce urma să-şi arate capul monstruos pe drumul acela luminat de soare dintr-o clipă într-alta.

Ceva mai devreme în acea zi îl trimisese pe James Douglas în recunoaştere, pentru a afla cum înainta inamicul şi câţi soldaţi avea. James se întorsese cu câteva ore în urmă, cu un aer sumbru. Între patru ochi îi descrisese lui Robert oastea imensă ce se apropia de ei, umplând drumul preţ de mile întregi până ce întregul orizont păruse o pădure mişcătoare de lănci şi stindarde. Tulburat de aceste veşti, Robert îi poruncise tânărului să le păstreze pentru sine, nevrând să semene panica în rândul oamenilor săi.

În timp ce răsucea securea în mâini, mişcându-şi muşchii umerilor amorţiţi sub greutatea cămăşii de zale, Robert privi în lungul drumului. Terenul neted aflat de o parte şi de alta era înşelător. Oamenii săi îşi petrecuseră după-amiaza zilei trecute săpând zeci de mici gropi, care acum erau presărate pretutindeni, fiecare având în ea o ţepuşă ascuţită şi fiind acoperită cu frunze şi crenguţe. Aceste curse care puteau răni serios caii şi oamenii aveau să împiedice oastea engleză să se răsfire ca să lanseze şarjele ei ucigaşe de cavalerie, ţinând-o adunată laolaltă într-o coloană strânsă ce avea să înainteze drept în braţele lui. El şi oamenii săi aveau să conducă un atac fulgerător, provocând cât mai multe pagube cu putinţă înainte să se retragă spre nord. Îşi întinsese cursa. Acum trebuia să-i atragă în ea.

Robert îşi încleştă mai tare mâna pe secure la auzul bubuitului îndepărtat, dar inconfundabil, de copite, ca bătăile de inimă ale pământului.

DRUMUL CĂTRE STIRLING, SCOŢIA
1314

Tropotul monoton al numeroaselor copite şi zăngănitul frâielor se împletea cu fornăitul cailor şi cu murmurele bărbaţilor. Praful drumului se ridica în nori galbeni, sufocanţi. Începutul verii fusese secetos şi nu mai plouase de zile întregi. Praful acoperea valtrapurile de mătase ale armăsarilor şi tunicile şi mantiile oamenilor, se aduna în verigile cămăşilor de zale şi pudra plăcuţele de oţel ale apărătoarelor de gambe şi braţe şi coifurile cu panaş. Caii făceau spume la gură în jurul zăbalelor. Humphrey ştia că animalele trebuiau adăpate cât de curând. Privi la stânga şi la dreapta, sperând să vadă vreun pârâu, dar hăţişul încâlcit se continua până departe, o beznă înfrunzită în care nu desluşea nimic.

Avangarda pătrunsese de dimineaţă în străvechea Torwood, urmând drumul roman dinspre Edinburgh, ruta folosită de Edward Craci-Lungi cu şaisprezece ani mai înainte, când mărşăluise spre Falkirk ca să-i înfrunte pe scoţieni. Humphrey îşi amintea bine acel drum când călărise în suita tatălui său. Atunci domnise altă atmosferă: cavalerii fuseseră însufleţiţi de o hotărâre sumbră de a-i pedepsi pe scoţieni în frunte cu căpetenia lor, William Wallace, care îi umilise atât de crunt pe câmpia Stirling. Hotărârea aceea nu pierise, dar în veteranii ca el era acum temperată de precauţie. Ultimii câţiva ani îi învăţaseră să nu-şi subestimeze duşmanul. Încordarea tot mai mare era sporită de căldura sufocantă şi de aerul apăsător al acestor păduri nesfârşite. Acesta era terenul preferat al scoţienilor, o zonă perfectă pentru o ambuscadă. Zborul unei păsări sub bolta pădurii făcea capetele să se întoarcă şi mâinile să se ducă la spade. Dar nu toţi cei din avangardă erau la fel de prudenţi.

Cu puţin timp în urmă, grosul armatei, sub conducerea lui Robert Clifford şi Henry Beaumont, părăsise drumul apucând pe o altă cale către Stirling, aşa cum decisese sfatul de război condus de rege. Cele două forţe aveau să formeze un cleşte, apropiindu-se de castel din două direcţii diferite. Regele Edward îi acordase lui Beaumont titlul de conte de Buchan şi îi promisese că putea pretinde moşiile scoţiene dacă ieşea victorios, ceea ce le lăsase unora impresia că războiul era un soi de întrecere. O întrecere pe care Gilbert de Clare părea decis s-o câştige.

Contele forţase avangarda să mărşăluiască din greu toată după-amiaza, lăsând ariergarda comandată de rege la multe mile în urmă, iar coloanele de pedestraşi şi convoiul cu bagaje încă şi mai în urmă, către Falkirk. Capul formidabilului şarpe pe care îl alcătuiseră se desprinsese de trup şi acum era izolat. Humphrey încercase să le explice lui Gloucester şi tinerilor lui

tovarăşi pericolul în care se aflau, dar Gilbert, ai cărui oameni erau mai numeroşi decât ai lui Humphrey, refuzase să reducă viteza, spunând că termenul final până la care englezii trebuiau să elibereze Stirlingul era a doua zi şi că nu mai aveau timp. Când Humphrey îi amintise că regele le încredinţase comanda amândurora, Guy îi replicase cu obrăznicie că asta fusese doar o concesie. Regele voia sânge proaspăt în campanie şi oameni de încredere în fruntea ei. Furios, dar nedorind să înjumătăţească forţele când erau atât de vulnerabili, Humphrey cedase şi îi permisese contelui să îşi continue drumul.

Înaintea lui se auziră glasuri de bărbaţi şi copacii începură să se răărească. Humphrey scrută cu ochi mijiţi razele orbitoare ce pătrundeau printre crengi. Pădurea făcu loc unor câmpii întrerupte ici colo de întinderi înnegrite unde recoltele fuseseră arse. Nu se vedea nici urmă de om sau vită. Obişnuiţi cu asemenea distrugeri de când trecuseră graniţa, oamenii nu comentară. Ceva mai departe drumul cobora către un curs larg de apă, dincolo de care începea să urce din nou, dispărând iarăşi în pădure. Deodată unul dintre bărbaţii aflaţi în faţă scoase un strigăt. Humphrey se ridică repede în scări, dornic să vadă ce îi alarmase. Soarele îi intră în ochi. Îşi duse palma streaşină la ochi. Acolo, în umbra copacilor din depărtare de vedeau siluete, sute de siluete. Era greu să-ţi dai seama din pricina distanţei şi a soarelui, dar păreau să se împrăştie.

Gilbert în mod sigur asta credea, căci lăsă să-i scape un chiot de încântare:

— Scoţienii! Scoţienii! Fug! Pe ei!

Smulgându-şi lancea din mâinile scutierului, contele de Gloucester îşi îndemnă armăsarul de-a lungul drumului, urmat de oamenii săi, printre care şi Henry de Bohun.

Humphrey strigă un avertisment, dar larma copitelor îl acoperi. Lăsând să-i scape un blestem, îşi coborî viziera şi îşi scoase spada din teacă.

— Cu mine! răcni el către cavalerii şi scutierii săi, izbind cu putere coastele calului cu călcâiele.

În timp ce şarja alături de restul avangardei prin praful ce se ridica, iar din coif îi ricoşau pietricele azvârlite de copitele armăsarilor aflaţi în faţa sa, Humphrey nu scăpă din ochi siluetele de sub copaci. În fruntea tuturor de afla un bărbat pe un cal sur. Întrezări o strălucire roşie pe tunica galbenă a acestuia şi strălucirea aurie a unei coroane puse peste coif.

„Robert!”

BISERICA ST NINIAN, SCOŢIA
1314

Turnurile bisericii St Ninian se înălţau deasupra giulgiului verde al pădurii şi pereţii ei de piatră se îmbujorau în lumina soarelui. Cei o mie cinci sute de oameni din trupa lui Thomas Randolph stăteau pe iarbă în umbra răcoroasă. Ceva mai devreme toţi fuseseră gata de luptă, cu suliţele în mâini şi coifurile pe cap, dar, pe măsură ce ziua trecea, căldura şi aşteptarea îşi ceruseră preţul. Acum cei mai mulţi dintre ei îşi scoseseră coifurile şi puseseră deoparte suliţele. Unii stăteau de vorbă, iar alţii moţăiau.

Thomas Randolph se sprijini de zidul jos ce înconjura cimitirul bisericii şi mai luă o gură de apă din burduf. Albine zumzăiau în iarba înaltă ce crescuse de o parte şi de alta a cărării către biserică. În faţa lui terenul cobora, formând o pajişte lată, presărată cu orhidee trandafirii. Dincolo de ea se înălţa pădurea. Căldura vălurea printre copaci distorsionând aerul. Plimbând apa prin gură, Thomas privi peste umăr către oamenii ce se odihneau. Îi auzise pe unii dintre ei spunând că englezii nu aveau să-şi facă apariţia şi că, dac-o făceau, forţele regelui aveau să fie cele care vor da piept cu ei. Deşi era mândru să fie comandantul uneia dintre trupele regelui, Thomas nu-şi putea alunga nerăbdarea, căci era dornic să ia parte la luptă alături de unchiul său. Victoria de la Edinburgh îl făcuse să simtă gustul faimei şi nu voia ca aceasta să pălească dinaintea triumfului altora.

De undeva din pădurile dinspre sud se ridică un sunet, ca un soi de urale. Thomas se desprinse de zid şi ascultă încruntat, dincolo de zumzetul albinelor şi de conversaţiile murmurate ale oamenilor săi.

— Linişte! zise el tăios, răsucindu-se către cei aflaţi mai aproape.

Deodată cerul de deasupra pădurii se întunecă. Aerul fu umplut de cârâitul aspru al unui cârd imens de ciori ce trecu în zbor pe deasupra. Oamenii încetară să mai vorbească, privind păsările ce umpleau văzduhul. Câţiva îşi făcură cruce în faţa acestui semn de rău augur. După ce păsările dispărură, Thomas auzi alte zgomote: strigăte îndepărtate şi zăngănitul stins al armelor. Tocmai se întorcea să-şi alerteze oamenii când două siluete năvăliră din desişuri şi străbătură poiana în goană. Erau iscoadele pe care le trimisese să stea de veghe mai în josul drumului.

— Domnule! gâfâi unul urcând panta în fugă. Englezii!

De partea cealaltă a pajiştii, dintre copaci răsări o trupă călare, de cinci sute de oameni sau chiar mai mulţi.

Thomas azvârli burduful cu apă şi începu să strige ordine către oamenii săi, care săriră în picioare apucând suliţele şi punându-şi coifurile. Cu iuţeală, cu ochii măriţi, dar cu hotărâre, alcătuiră formaţiile pentru care se antrenaseră zi de zi în ultimele cinci luni.

Acolo unde mai înainte oamenii stătuseră risipiţi în iarbă, la umbra bisericii, apăru o semilună imensă, compusă din şase rânduri de bărbaţi cu suliţe de trei metri şi jumătate duse pe umăr şi ţinute cu ambele mâini pentru a fi manevrate mai eficient, putând să împungă sau să fandeze la nevoie. Asemenea formaţiuni, numite schiltroame, fuseseră folosite de William Wallace la Falkirk, dar, spre deosebire de inelele staţionare ale lui Wallace, schiltromul lui Randolph era o muchie mobilă de vârfuri ucigaşe de fier, în stare să înainteze în forma ei de semilună şi să se închidă în cerc ca să se apere.

La ordinul lui Thomas cei o mie cinci sute de oameni porniră să înainteze ca unul singur în josul pantei, în întâmpinarea cavaleriei deasupra căreia fâlfâiau stindardele lui Robert Clifford şi Henry de Beaumont.

BANNOCK, SCOŢIA
1314

Robert, care le striga oamenilor săi să se alinieze printre copaci, văzu avangarda engleză rupându-se. Desprinzându-se de grosul oştii, un pâlc de bărbaţi se repezi la atac de-a lungul drumului, cu lăncile ridicate. Se năpustiră prin vadul Bannockului cu copitele armăsarilor ridicând jerbe de apă care scânteiau în lumina soarelui. Erau la o jumătate de milă, dar înaintau repede, caii lor puternici părând să înghită distanţa. În timp ce aceştia îşi îmboldeau armăsarii, făcându-i să urce drumul, îşi dădu seama că nu aveau să cadă în capcanele lui. În loc să formeze un şir lung, aşa cum se aşteptase, se apropiau într-o coloană fragmentată, dezordonată. Nu conta. Şi aşa tot aveau să se repeadă în suliţele trupei lui.

Îmboldindu-şi armăsarul sur pe lângă semiluna de oameni ce se forma cu iuţeală, Robert îi conduse afară dintre copaci în formaţie de schiltrom, cu suliţele întinse, gata să spulbere atacul cavalerilor. Răcni, spunându-le că puterea Sfântului Gheorghe era în braţele lor şi că Dumnezeu îi binecuvânta. Angus MacDonald şi alţi cincizeci de călăreţi, printre care

Malcolm de Lennox, Nes şi Cormac, ieşiseră alături de regele lor din adăpostul pădurii, înălţându-şi scuturile şi scoţând spade, ghioage şi ciocane de luptă. Copitele cavaleriei engleze ce se apropia erau un duruit sălbatic care umplea aerul. Din gâturi ţâşniră strigăte de luptă. Lăncile fură coborâte, gata de impact.

— Maiestate!

Robert, care îşi încuraja trupele, se răsuci în şa auzind strigătul lui MacDonald. Lordul de Islay arăta cu degetul către drum. Un cavaler se desprinsese de ceilalţi şi gonea în susul malului ierbos, către el. Robert întrezări o fâlfâire de mătase albastră: era mantia bărbatului ce se repezea la el cu lancea coborâtă. Instinctul preluă comanda, turnându-i foc în vine. Înfigându-şi pintenii în coastele calului, Robert sili animalul să se repeadă în josul pantei, către cavalerul ce-l ataca. În mână încă mai ţinea securea primită de la Christiana. Strânse mai tare mânerul. Câţiva dintre oamenii săi strigau de spaimă sau ca să-l prevină. Nu-i luă în seamă.

Regele Scoţiei şi cavalerul englez se ciocniră pe panta dealului într-un iureş de membre şi metal. Cavalerul îşi repezi lancea către Robert. În ultima clipă, acesta se abătu din drum, evitând traiectoria ei ucigaşă. Vârful de fier trecu pe lângă el, ratându-l cu numai câţiva centimetri. În aceeaşi clipă, el se ridică în scări. Cu un urlet ieşit din rărunchi Robert lovi cu securea, ţintind capul cavalerului. Tăişul Insulelor izbi cu asemenea forţă, încât pătrunse prin coif, prin gluga căptuşită şi prin craniul de dedesubt, până în creier. Robert simţi o smucitură în braţ şi ceva cedând, apoi îşi continuă goana, purtat mai departe de viteza atacului înainte să poată întoarce calul. Ţinea în mână o bucată ruptă de coadă. Lama securii dispăruse, îngropată în craniul adversarului său.

În spatele lui se ridicară urale zgomotoase, care făcură un cârd de ciori să se împrăştie pe cerul de deasupra pădurii. Întorcându-se, Robert zări cavalerul prăbuşit în iarbă. Calul acestuia fugise. Ceilalţi englezi îşi încetiniseră înaintarea la vederea tovarăşului lor căzut. Îndemnându-şi calul din nou în susul pantei, Robert zări şase lei aurii pe mantia albastră a bărbatului. Simţi că îngheaţă. Capul acestuia se crăpase ca o nucă, faţa îi fusese spintecată şi din ea se iţea obscen un ciot de lemn. Lama se întrevedea scânteind în mocirla cenuşie a creierului. Deşi chipul era distrus, Robert ştiu imediat că nu era Humphrey. Copleşit de o uşurare neaşteptată, îşi mână calul înapoi către oamenii săi care îl aclamau, trăgându-şi spada din mers.

Strigându-le să păstreze ordinea, îi conduse în goană în josul dealului, către avangarda engleză care şovăia şi pe care şarja impetuoasă a cavalerilor ei o transformase într-o ceată dezordonată.

Majoritatea englezilor din fruntea oştii erau îmbrăcaţi în tunici aurii cu trei „V”-uri roşii, răsturnate, blazonul contelui de Gloucester. Contele era vizibil printre ei, cu coiful împodobit cu un mănunchi de pene de gâscă vopsite în roşu. Ţipa, îndemnându-şi oamenii să se alinieze şi să îi atace pe scoţienii ce se apropiau. În spatele lui restul avangardei călărea în ajutorul camarazilor săi.

Cea dintâi ciocnire fu brutală. Robert şi cei cincizeci de călăreţi ai săi se izbiră de primele rânduri de cavaleri. Robert lovi cu spada gâtul unui cal ce se cabra, stropindu-se pe sine şi pe călăreţ cu un jet de sânge fierbinte. Cavalerul dădu drumul lăncii, dar îşi ridică scutul, parând lovitura lui Robert. Lama de oţel izbi scutul de lemn cu un trosnet sonor. Calul, cu sângele ţâşnind din rană, se prăbuşi şi cavalerul căzu cu capul înainte. Îşi ridică instinctiv mâna liberă, dar aceasta nu-l putu apăra de spada lui Robert, care îi reteză gâtul.

În apropiere, Malcolm de Lennox, cu trandafirii roşii de pe tunică scânteind în lumina soarelui, se ciocni cu un alt cavaler de-al lui Gloucester. Prinzând de căpăstru calul adversarului său, Malcolm îl trase mai aproape şi înfipse spada în coastele omului. Cavalerul se îndoi de mijloc, vomitând sânge prin deschizătura coifului. Alături de ei, un cavaler englez urlă de furie, retezându-i capul unuia dintre oamenii lui Malcolm. Angus MacDonald îşi croia drum prin primele rânduri ale duşmanului. Doborî doi scutieri, îndepărtă lancea unui cavaler cu o lovitură de scut, apoi îl izbi zdravăn cu spada în cap. Coiful acestuia se strâmbă şi marginile vizierei îi striviră şaua nasului. Încercă să-şi scoată calul din încăierare, dar animalul fu doborât de lăncierii din schiltromul regelui, care tocmai dădeau năvală.

Caii se ridicară în două picioare, lovind cu copitele oamenii din faţa lor. Alţii îşi muşcară atacatorii. Un animal se cabră atât de violent, încât îl azvârli pe suliţaşul care îl lovise peste cei doi bărbaţi dinapoia lui, doborându-i pe tustrei. Alţi cavaleri englezi intrau în luptă, dar forţa atacului se diminuase şi caii lor erau încetiniţi din pricina oboselii, după ce mărşăluiseră toată ziua. Câţiva încercară să formeze un şir şi să atace flancurile semilunii de suliţaşi, dar părăsind drumul se pomeniră pradă gropilor ascunse săpate de scoţieni. Caii nechezară jalnic călcând în gropi, unde suliţele le străpunseră copitele, betegindu-i pe loc.

Printre copacii din New Park răsună un urlet ce creştea în intensitate. Avangarda încolţită a englezilor se răsuci şi se holbă îngrozită la vederea sutelor şi sutelor de suliţaşi ce se revărsau din pădure. Îi conduceau patruzeci de călăreţi. În fruntea lor, cu spada trasă, gonea Edward Bruce.

Gilbert de Clare fusese doborât de pe cal şi lupta cu furie pe jos. Un cerc de suliţaşi scoţieni se strânse în jurul contelui, dar acesta nu avu ce alege de ei, azvârlindu-le în lături suliţele cu lovituri de spadă şi înfigând-o cu sălbăticie în gâturile şi coapsele neapărate de armură. Zărind noua oaste venită în ajutorul regelui, îşi înfipse spada în faţa tânărului dinaintea sa, apoi se răsuci şi îşi croi drum prin înghesuială. Însoţitorii săi îl urmară, apărându-i spatele în timp ce acesta apuca de frâu un cal fără călăreţ. Îşi înfipse cizma de zale în scară, se săltă în şa şi, dându-i pinteni animalului, îşi deschise drum prin mulţime.

Humphrey le strigă celorlalţi să se retragă şi îşi mână armăsarul în afara pericolului, respingând câţiva suliţaşi ce se repeziseră la el. Mulţi englezi făceau la fel, aceia care se puteau desprinde din luptă rupând-o la goană pe drum în direcţia de unde veniseră. Văzând avangarda care se împrăştia, refugiindu-se dincolo de râul Bannock, scoţienii izbucniră în urale şi dădură s-o urmeze, dar Robert, respirând greu şi scăldat în sudoare, răcni la ei să stea locului. Văzuse prea mulţi oameni atacând orbeşte o armată pusă pe fugă numai ca să se pomenească izolaţi şi măcelăriţi.

Praful drumului era încleiat de sânge, iar solul din jur presărat cu cadavre de cai şi oameni. Robert îşi şterse sudoarea din ochi calculând rapid. Pierduse poate vreo douăzeci de oameni, deşi mulţi alţii erau răniţi, unii chiar rău judecând după ţipetele şi gemetele pe care le scoteau când camarazii lor încercau să-i ajute. Englezii însă suferiseră pagube mult mai grave. Privind în jur, Robert numără mai bine de şaizeci de morţi sau răniţi, majoritatea purtând culorile Caselor Gloucester şi Hereford. Le porunci lui Angus MacDonald şi lui Malcolm de Lennox să îi ia prizonieri pe cei rămaşi în viaţă şi se întoarse către fratele său care se apropia călare.

Edward clătină din cap, zâmbind larg în timp ce îşi oprea calul alături de fratele său.

— Mie nu mi-ai mai lăsat nimic.

— O să mai fie, zise Robert între două guri de aer, cu gândul la oastea pe care i-o descrisese James Douglas.

Privi în urma cavalerilor fugari care traversaseră râul Bannock şi dispăreau deja în umbra Torwoodului. Deşi feţele le erau acoperite de

coifuri, era sigur că Humphrey de Bohun se afla printre ei. Se întrebă ce naiba fusese în mintea contelui. I se părea de neconceput ca Humphrey să fi condus un atac atât de dezordonat.

— La fel de bine puteau să ni se fi aruncat direct în suliţe, murmură el.

— Maiestate!

Robert se răsuci şi-l văzu pe Cormac apropiindu-se. De pe securea fratelui său adoptiv picura sânge şi calul îi fornăia agitat. Însoţea un alt călăreţ a cărui tunică plină de sânge era împodobită cu trei stele albe. Era Thomas Randolph.

Chipul contelui era îmbujorat şi sudoarea îi şiroia pe obraji, dar zâmbea larg.

— Maiestate, am învins oastea lui Robert Clifford! Au încercat să vină prin St Ninian, dar oamenii mei i-au pus pe fugă!

Cormac zâmbea şi el. Aflând despre victorie, Malcolm şi Angus se apropiau călare, strigând deja întrebări, atât de încântaţi că nu le venea să creadă.

Undeva în Robert o flacără se trezi la viaţă, dar el îşi păstră calmul, nevrând s-o lase să se dezlănţuie. Nu se terminase. Nu încă.

— Adunaţi prizonierii şi vedeţi de răniţi! le spuse oamenilor lor. Aşezăm tabăra aici.

Capitolul 47

SCOŢIA, LÂNGĂ STIRLING
1314

Era târziu când grosul armatei engleze traversă râul Bannock. Iscoadele trimise în sud din oastea lui Clifford, învinsă de suliţele oamenilor lui Thomas Randolph, îl preveniseră pe regele Edward că scoţienii ocupaseră New Park şi că nu aveau să poată trece apa pe drumul roman. La auzul veştii, imensa coloană de oameni conduşi de rege şi de ariergarda sa ieşi de pe drum, pornind pe câmp deschis pe urma dârei de copite lăsată de cavalerii lui Clifford şi Beaumont. Şiruri nesfârşite de pedestraşi epuizaţi şchiopătau în urma lor, urmate de convoiul cu bagaje, în hurducăitul roţilor a două sute de căruţe.

La est de vad, râul Bannock şerpuia printr-un defileu împădurit, încadrat de râpe, pe alocuri abrupte ca nişte faleze, cu copaci şi tufe agăţându-se de pantele lor noroioase. Din deschiderea defileului cărarea cobora către albia lată a râului. Armăsarii puternici ai lui Clifford înaintaseră cu uşurinţă prin apele acestuia, dar pentru miile de pedestraşi asta era o provocare, ca să nu mai pomenim de căruţele cu provizii. Se făcu o oprire şi oamenii fură trimişi după materiale cu care să podească râul. Reveniră unul câte unul aducând cu ei uşi şi scânduri din acoperiş, luate de la casele aşezării alăturate, Bannock, în timp ce apusul învăluia ţinutul într-o pâclă sângerie.

Odată trecuţi dincolo de apă, un pâlc de copaci făcu loc unei câmpii largi, umbrite într-o parte de un povârniş a cărui culme era învăluită în bezna pădurii din New Park. Către nord-vest castelul Stirling se zărea acum pe culmea lui stâncoasă. Pentru englezi ţinta lor era chinuitor de aproape, dar erau despărţiţi de ea de apele unui alt râu, Pelstream. În amurgul zilei de dinaintea solstiţiului de vară, câmpia netedă, presărată cu tufe aromate de iarbă-neagră, părea un loc numai bun să aşezi tabăra, dar traversând-o cavaleria descoperi în curând că iarba aceea înaltă ascundea un labirint de pârâiaşe şi băltoace ce se întindea până la apele late ale Forthului, care se zărea înspre nord ca o panglică argintie, şerpuită. Oamenii se poticneau prin acest labirint, blestemând când pământul le ceda pe neaşteptate sub picioare şi lovind neputincioşi ţânţarii ce roiau în jur. Aici îi găsi în cele din urmă avangarda.

Gilbert de Clare şi Humphrey de Bohun îşi îndemnară caii obosiţi prin mulţimea care încerca să aşeze tabăra. Copitele cailor transformau turba moale într-un soi de terci negru. Oamenii se opriră din treabă, stăruind cu privirile asupra mantiilor şi valtrapurilor îmbibate de sânge ale cavalerilor din avangardă ce treceau printre ei. Câţiva se clătinau în şei, răniţi, şi scutierii le conduceau caii de căpăstru. Humphrey şi ceilalţi ignorară privirile neliniştite şi întrebătoare ale oamenilor, şerpuind prin labirintul chinuitor al pâraielor către suita regelui, al cărei loc era însemnat de stindardul regal.

Contele de Gloucester călărea într-o tăcere mohorâtă, pe un cal cu câteva palme mai scund decât magnificul său armăsar andaluz, mort pe drumul de lângă vad. Humphrey tăcea şi el. Pe parcursul ultimelor câteva mile îl cuprinsese o furie rece faţă de acţiunile tovarăşului său de comandă, a cărui nesăbuinţă provocase moartea multora dintre oamenii lor, inclusiv a propriului său nepot. Vederea armatei înghesuite în această mlaştină

infestată de ţânţari nu îi îmbunătăţi cu nimic dispoziţia. Pedestraşii erau epuizaţi, cavaleria demoralizată, iar gândul unei nopţi inconfortabile după o zi lungă de marş îi descuraja pe toţi. Privind peste umăr către copacii îndepărtaţi din susul povârnişului, Humphrey se gândi la Robert şi la strategia pe care căpetenia rebelilor o preferase în ultimii ani. Dacă scoţienii aveau să-i atace în acea noapte, englezii erau la ananghie.

În jurul regelui şi a cavalerilor să-i erau adunaţi baronii, printre care Aymer de Valence, Richard de Burgh şi Ralph de Monthermer. Era limpede că ţineau sfat. Torţe înfipte în pământ îi luminau din spate. Când avangarda se apropie, Ralph, care stătea la marginea cercului, fu cel dintâi care îi zări.

În timp ce înainta să-i salute, expresia lui se schimbă din uşurare în şoc.

— Ce s-a întâmplat? întrebă el îndreptându-se spre Humphrey.

— Forţele lui Bruce ne-au respins lângă vad.

— Dumnezeule! Cum?

— Întreabă-ţi fiul vitreg!

La auzul remarcii tăioase a lui Humphrey, Gilbert de Clare sări jos din şa. Îşi scosese coiful şi faţa îi era schimonosită de mânie.

— Poate am fi câştigat dacă nu te-ai fi ţinut în urmă ca un laş!

Humphrey simţi furia copleşindu-l şi amuţindu-i prudenţa.

— Dobitoc nefolositor! gâfâi el pornind către Gloucester şi ducând din mers mâna la spadă.

Îl opri Ralph, care îi puse palma pe piept.

— Uşurel, prietene!

Cu un efort, Humphrey îşi potoli furia. Învinuirile şi pedepsele nu-şi aveau rostul acum. Avea să fie timp pentru asta mai târziu. Descleştându-şi mâna de pe mânerul spadei, Humphrey îl ţintui pe Gloucester cu degetul.

— Ţine minte numai că sângele nepotului meu, al tuturor oamenilor noştri, e pe mâinile tale!

— Ce dracu’ s-a întâmplat?

Vocea aspră îi aparţinea lui Aymer de Valence, care se desprinsese din anturajul regelui şi se apropia de ei. Cizmele şi pantalonii săi de zale erau acoperiţi de noroi. La fel şi apărătoarele de gambe. Oamenii din avangardă descălecau, ajutându-şi tovarăşii răniţi, strigând să li se aducă apă sau vin.

Aymer şi Ralph ascultară cu buzele strânse cât timp Humphrey le povesti încăierarea cu glas monoton.

— Sir Robert şi sir Henry au suferit şi ei pierderi, zise Ralph când acesta termină.

Urmărindu-i privirea, Humphrey îl zări în apropiere pe Robert Clifford. Cavalerul vorbea cu Henry Beaumont. Pe frunte avea o tăietură din care sângele i se prelingea pe obraz. Din când în când îl ştergea cu braţul. Şi el era înconjurat de răniţi, întinşi pe pături şi asistaţi de servitori şi preoţi.

— Optzeci de morţi, zise Ralph. Opt erau cavaleri.

Aymer se răsuci şi scuipă.

— Blestemat să fie Bruce cu potăile lui cu tot!

— Noaptea nu s-a terminat, le reaminti Ralph. David de Atholl ar trebui să fi ajuns deja. Înainte să se crape de ziuă victoria scoţienilor o să capete un gust amar.

După o clipă Humphrey încuviinţă.

— Ce are de gând să facă regele?

— În zori îi atacăm cu toate forţele, răspunse Aymer. Javrele o să simtă gustul spadelor noastre!

Făcu semn din cap către oamenii adunaţi în cerc în jurul stindardului regal.

— Haide! O să vrea să-ţi audă raportul.

Privind în jur, Humphrey îşi dădu seama că Gilbert de Clare pornise deja către locul unde stătea regele. Scrâşni din dinţi. Să fie afurisit dacă avea să-l lase să se folosească de el ca de un ţap ispăşitor! Dându-şi calul epuizat în grija lui Hugh, Humphrey porni către rege pe terenul accidentat, împreună cu Aymer şi Ralph. În timp ce se apropia, un pedestraş purtând crucea Sfântului Gheorghe se desprinse de la marginea adunării ducând o găleată. În graba sa omul fu cât pe ce să îl dărâme pe Aymer de Valence.

— Vezi pe unde umbli, dobitocule! mârâi contele.

În timp ce bărbatul murmura o scuză, Humphrey îi întrezări faţa bărboasă în lumina unei torţe. Având impresia că o mai văzuse, se opri şi privi în urma bărbatului care se îndepărta zorit. Humphrey dădu să îl urmeze, dornic să-i vadă mai bine chipul, convins că îl ştia de undeva.

— Humphrey!

Strigat de Ralph, Humphrey se întoarse şi văzu că regele se ridicase şi privea spre el, cu Gloucester alături. Îşi continuă drumul. Înainte să ajungă lângă Edward mai privi o dată peste umăr, încruntat, dar pedestraşul dispăruse înghiţit de marea masă de oameni şi cai ce acopereau câmpia de dincolo de râul Bannock.

NEW PARK, SCOŢIA

1314

Căpeteniile scoţiene se adunară într-o poiană întunecată. Cercul de cer de deasupra lor era încă luminos, în ciuda orei târzii. Domnea o atmosferă de încântare amestecată cu încordare. Oamenii discutau entuziasmaţi, unii întinzându-se să-l bată pe umăr pe Thomas Randolph şi să-l laude pentru victoria repurtată împotriva trupelor lui Clifford, alţii clătinând din cap cu admiraţie în timp ce ascultau povestea duelului eroic dintre regele lor şi un cavaler englez. Armele celor care participaseră la luptă fuseseră curăţate, rănile le fuseseră bandajate, dar mirosul coclit al sângelui duşman impregnat în tunici şi zale se simţea în aerul nopţii.

Căpeteniilor războinice li se alăturaseră trei clerici de rang înalt. William Lamberton stătea alături de episcopul abaţiei Arbroath şi de abatele Maurice din Inchaffray, care, cu ani în urmă, îl ajutase pe Robert pe timpul retragerii sale prin sălbăticie de-a lungul vechiului drum de pelerinaj către altarul Sfântului Fillan.

Robert stătea dinaintea lor. Îşi scosese coiful şi gluga de zale. Acum nu mai purta pe cap decât coroana sa de aur. Ridică mâna şi zumzetul vocilor conteni, iar privirile tuturor se întoarseră spre el.

— Sfinţia Voastră, vreţi să spuneţi o rugăciune pentru cei căzuţi?

Lamberton începu să se roage, încredinţând Domnului sufletele celor căzuţi, cu vocea lui stridentă îndulcită de solemnitatea rugăciunii, şi oamenii din poiană îşi plecară capetele. Când episcopul termină, din rândurile mulţimii se înălţă câte un „amin” rostit din inimă, căci mulţi dintre cei prezenţi erau sfâşiaţi între vina şi uşurarea de a fi supravieţuit unei bătălii.

— Urale pentru regele nostru care azi i-a învăţat pe englezi ce-i frica! strigă Thomas Randolph.

Strigătul contelui fu urmat de aplauze sonore, uşurarea şi buna dispoziţie răspândindu-se în rândul trupei după rugăciune.

— Trăiască regele Robert!

Robert observă privirea pe care i-o aruncă Angus MacDonald. Lordul nu se alăturase uralelor. După ce avangarda englezilor fusese respinsă dincolo de vad, bărbatul mai vârstnic îl dojenise pentru nesăbuinţa de a se năpusti asupra cavalerului englez. Îi reamintise lui Robert că el era capul şi inima lor. Fără el armata avea să se împrăştie. Aveau nevoie de el mai mult ca oricând. Trebuia să aibă grijă de sine. Robert îi respinsese îngrijorarea,

spunând că el unul se temea mai tare de ceea ce avea să spună Christiana aflând că rupsese securea tatălui ei. În sinea lui ştia însă că lordul avea dreptate. În ciuda victoriilor acestei zile, erau în pericol.

— Toţi ne-am demonstrat azi curajul, zise Robert adresându-li-se oamenilor săi. I-am făcut duşmanului răni grave, răni pe care nu le va uita curând. Mai important, avem un număr de prizonieri de rang înalt.

Pentru Robert aceasta fusese adevărata răsplată a zilei. Capturarea cavalerilor englezi i-ar fi putut oferi instrumente cu care să negocieze eliberarea altor membri ai familiei sale. Această speranţă fusese mereu în gândurile lui, mai ales de la eliberarea lui Mary.

— Iscoadele mele mi-au spus că grosul oştii duşmane şi-a aşezat tabăra în Pow. Mâine e solstiţiul, ultima zi în care pot să ajungă la Stirling înainte ca sir Philip Moubray să predea castelul. Cred că vor începe să mărşăluiască de la prima geană de lumină.

— Pow? zise Gilbert de la Hay pufnind dispreţuitor. Nu puteau alege loc mai prost să-şi petreacă noaptea decât dacă alegeau apele Forthului.

Câţiva bărbaţi chicotiră.

— Ar trebui să profităm de nesăbuinţa lor, zise Edward Bruce răsucindu-se către Robert. Hai să-i atacăm la noapte, înainte să pornească împotriva noastră!

Thomas Randolph, Neil Campbell şi alţii se arătară şi ei de acord.

Robert le-o tăie, dornic să le domolească nerăbdarea.

— Azi ne-am confruntat numai cu două companii. În amândouă cazurile am avut de partea noastră surpriza şi poziţia mai avantajoasă. Pow noaptea se va dovedi un teren la fel de nesigur şi pentru ei, şi pentru noi.

— Maiestate, zise Malcolm de Lennox, îţi împărtăşesc precauţiile, dar cred că sir Edward are dreptate. Avem o şansă să le producem pagube serioase...

Robert nu zise nimic, privindu-i pe membrii trupei sale care încuviinţau cu hotărâre. Voia să-i creadă, să fie de acord cu ei. Flacăra care se trezise în el după bătălie continua să ardă. Dar el ştia ceva ce ei nu ştiau.

— E ceva ce nu v-am spus azi... ceva ce am crezut că va provoca panică dacă se va afla.

Îi aruncă o privire lui James Douglas:

— Domnişorule James, spune-le adevărul despre ceea ce ai văzut azi!

Pe măsură ce James vorbea, descriind armata numeroasă pe care o văzuse înaintând dinspre Falkirk – mii de cavaleri, şiruri nesfârşite de pedestraşi,

prea mulţi ca să le poţi ghici numărul – oamenii din poiană amuţiră.

Robert zări privirea acuzatoare a lui Edward, care voia, în mod limpede, să ştie de ce nu îi împărtăşise şi lui aceste veşti. Îi cercetă din priviri pe ceilalţi.

— Împărtăşesc dorinţa voastră de a nimici duşmanul, dar avem doar jumătate din efectivele lor, poate chiar mai puţin. Da, azi am câştigat. Dar nu ne-am măsurat decât cu patru dintre căpeteniile lor. Regele Edward are cu el mult mai multe. Ştim că sunt aici Pembroke, Gloucester, Essex şi Ulster. Nu mă îndoiesc că în suita lui se află şi conţii de Lancaster şi Warwick, Surrey şi Arundel.

La auzul acestei dezvăluiri Thomas Randolph se încruntă, dar clătină din cap, nevrând să abandoneze speranţa unei noi victorii.

— Sfinţia sa a adus Brecbennoch-ul azi, Maiestate.

Făcu semn către episcopul de Arbroath care adusese cu el racla cu relicvele Sfântului Columba pentru a aprinde în vinele armatei scoţiene focul sfânt.

— Indiferent cât de puternice sunt forţele lor, îi avem de partea noastră pe Dumnezeu şi pe Sfântul Andrei.

Edward încuviinţă.

— Dacă nu încercăm acum, tot va trebui să-i înfruntăm pe toţi altă dată.

— Maiestate!

Auzind strigătul, cei adunaţi în poiană priviră în jur.

Robert îl zări pe Nes apropiindu-se de el prin desişuri. Îl urmau doi cavaleri din Carrick. Sprijineau între ei un alt bărbat. Când se apropiară, Robert văzu că tunica acestuia era scăldată în sânge şi sfâşiată de-a curmezişul pieptului. Sângele lucea umed în lumina amurgului şi la fel şi faţa crispată de durere a omului. Era unul dintre cei pe care îi lăsase să păzească proviziile de la mănăstirea Cambuskenneth.

— Ce s-a întâmplat? întrebă el, traversând poiana către bărbat, urmat de Lamberton care striga cuiva să aducă apă şi bandaje.

— Iertare, sire! gâfâi iscoada tresărind de durere. Am încercat să ne apărăm! Erau prea mulţi!

— Cine? întrebă Robert. Englezii?

Omul clătină slab din cap.

— Scoţienii. Purtând culorile casei de Atholl. Ne-au atacat la mănăstire.

— David, murmură Robert cu inima strânsă.

— Proviziile noastre? îl întrebă pe bărbat Edward, ivit în spatele fratelui său.

— Au luat ce au putut şi restul au ars. S-au dus, Maiestate!

Doi servitori pătrunseră zoriţi în poiană cu apa pe care o ceruse Lamberton. Capul iscoadei căzu pe spate. Cavalerii îl întinseră cu grijă şi episcopul se lăsă pe vine lângă el, punându-şi cu blândeţe mâna pe fruntea udă de sudoare.

Robert se întoarse cu spatele, scrâşnind din dinţi. Sperase că timpul avea să domolească ura pe care i-o purta David, dar era limpede că acesta îi dorea în continuare numai răul. Era încă una dintre moştenirile nefericite ale acestui război. Privi chipurile celor ce-l înconjurau. Unde mai înainte fusese hotărâre văzu acum şoc şi îndoială. Simţi flacăra palidă din inima lui stingându-se. Nu cu mult în urmă stătuse într-o altă poiană din inima unei păduri, alături de aceşti oameni, şi lăsase propria lui dorinţă de victorie să-i mâne pe toţi la dezastru, întâmplările din pădurea Methven încă îl bântuiau. Nu avea să-şi repete greşeala.

Edward păru să simtă schimbarea din el, căci se apropie.

— Maiestate, eu...

— Nu! i-o tăie Robert. S-a terminat! Nu pot să ţin o armată pe câmpul de luptă dacă nu am provizii. Ne retragem spre nord imediat ce se crapă de ziuă. Moşiile lui sir Malcolm ne vor oferi adăpost şi hrană pentru oameni.

Malcolm încuviinţă.

— Pot să păstreze Stirlingul. Deocamdată, adăugă Robert aruncându-i o privire cu înţeles fratelui său. Trebuie să recâştigăm avantajul.

Edward nu răspunse. Privea undeva dincolo de umărul lui Robert, cu o expresie de neîncredere zugrăvită pe chip.

— Ăsta nu-i...?

Robert se întoarse urmărindu-i privirea. Prin pădure se apropiau mai multe siluete, două dintre ele fiind oameni ai lui Malcolm de Lennox. Şi aceştia susţineau pe cineva între ei, dar nu sprijinindu-l, ci silindu-l să meargă spre tabără, cu feţele sumbre. Robert privi silueta captivului. Era un bărbat înalt, cu o barbă deasă şi părul negru, nepieptănat. Pe braţ avea legată o fâşie de pânză albă, decorată cu crucea roşie a Sfântului Gheorghe. Când grupul se apropie, ieşind din umbra copacilor, chipul bărbatului se văzu limpede. Deşi era mult schimbat – noi cicatrici, şuviţe cărunte în păr, trupul lui cândva puternic acum slăbit şi adus de umeri – Robert îl recunoscu. Era Alexander Seton.

Şi alţii se întorceau către prizonier, surprinşi şi mânioşi.

— Trădătorule! strigă cineva.

Neil Campbell se apropie de Robert fără să-l piardă din ochi pe Alexander.

— A trecut graniţa sub ochii mei, Maiestate. L-am prevenit că-şi riscă pielea dacă se întoarce.

— Maiestate! murmură Alexander înclinându-şi capul dinaintea lui Robert.

Robert îl privi bănuitor.

— Nu-s regele tău, zise el tăios indicând fâşia de pânză de pe braţul celuilalt. I-ai jurat supunere altuia.

— Cu trupul, da. Nu şi cu inima, răspunse Alexander.

Robert simţi mânia deşteptându-se în el.

— Şi când m-ai trădat? Când le-ai povestit duşmanilor despre planurile mele? Când ai adus lupii la uşa mea? Şi asta tot numai cu trupul ai făcut-o?

Alexander îşi lăsă privirea în pământ. Părea să fi îndurat chinurile iadului în anii de când nu-l mai văzuse, dar Robert nu deschise uşa milei.

După câteva clipe, Alexander ridică ochii spre el.

— Ai dreptate, sire. Te-am trădat.

Privirea sa se abătu către Edward, Neil şi ceilalţi care făcuseră un cerc protector în jurul regelui lor.

— V-am trădat pe toţi. Dar am venit să-mi repar greşeala.

Întâlni din nou privirea lui Robert.

— Întreabă-ţi oamenii! Am venit în tabăra ta de bunăvoie.

Unul dintre cavalerii care-l ţinea pe Alexander de braţ încuviinţă.

— E adevărat, Maiestate. Ne-a predat arma şi ne-a spus că are informaţii importante despre duşman.

— Ce informaţii? întrebă imediat Edward.

— Englezii şi-au aşezat tabăra la Pows.

— Asta ştim şi noi, zise cu asprime Neil.

Robert îi făcu semn să tacă.

— Continuă! îi porunci el lui Alexander.

— Ca să ajungă la Stirling la data convenită pentru predarea castelului, regele a fost nevoit să ne conducă în marş forţat de la graniţă. Oamenii sunt deja obosiţi şi descurajaţi. Acum îi aşteaptă o noapte lungă cu mici şanse de a aţipi. Mai mult, regele Edward nu pare dispus să se încreadă în unii dintre cei mai experimentaţi comandanţi ai săi, cei care au luptat ani de zile alături

de tatăl său. L-a numit pe Gilbert de Clare Conetabil alături de Humphrey de Bohun. Am văzut cu ochii mei câtă nemulţumire a provocat asta.

Robert se gândi la şarja dezordonată a englezilor din acea după-amiază. Acum înţelegea.

— Dar Lancaster şi ceilalţi veterani?

— Lancaster nu-i aici. A trimis oameni pentru campanie, dar nu prea mulţi. Mai sunt şi alţii care au refuzat să vină. Warwick, Surrey, Arundel.

La auzul acestor veşti, câţiva începură să vorbească între ei, din ce în ce mai entuziasmaţi.

Robert nu-i luă în seamă.

— Am văzut ce mare e armata lor. Nu contează cine îl slujeşte, oastea regelui Edward tot o depăşeşte ca număr pe a mea.

— Cea mai mare armată din lume e inutilă fără un comandant puternic.

— William Wallace ne-a demonstrat asta la vreo două mile de-aici, când a nimicit armata engleză condusă de contele de Surrey, se arătă de acord Edward, privindu-l ţintă pe Robert.

Robert strânse din fălci. Nu-l slăbi din ochi pe Alexander, încercând să citească pe chipul acestuia.

— De ce-mi spui toate astea? Ce speri să obţii?

— Ţi-am zis, vreau să repar ce-am stricat. Alexander şovăi. Şi poate să le-o plătesc pentru Christopher, să-i răzbun moartea în mâinile lor.

— Sau poate-i o capcană, zise Neil privindu-l pe Robert. Maiestate, nu putem să avem încredere în ce spune!

Alexander nu-şi desprinse privirea de Robert.

— Tot ce-am spus e adevărat, jur pe sângele vărului meu şi pe viaţa mea, pe care ţi-o încredinţez de bunăvoie!

Robert îl privi pe cel care îi fusese prieten atâţia ani, fiindu-i alături în primele zile când se alăturase rebeliunii şi luptând alături de el. Alexander îi amintea de sine însuşi. Amândoi fuseseră mânaţi de ambiţie şi mândrie şi amândoi suferiseră din pricina asta, striviţi de Roata Sorţii. După câteva clipe îi întoarse spatele. Neil şi Malcolm săriră amândoi cu vorba, dar Robert ridică mâna.

— Trebuie să mă gândesc.

Robert părăsi cercul din poiană. Porni printre copaci, lăsând în urmă tabăra cu toate întrebările şi părerile celorlalţi. Terenul urca uşor. Urcă odată cu el, pierdut în gânduri, ridicându-şi obrazul către cer. Câteva stele licăreau palid. Vedea castelul pe pintenul lui stâncos. Aici, în acest loc, cu Stirlingul

la nord şi Falkirkul la sud, stătea între cea mai mare victorie a Scoţiei şi cea mai cruntă înfrângere a ei.

Închise ochii şi invocă amintirea celor morţi. Se îngrămădiră în jurul lui, în întunericul minţii: James Stewart şi John de Atholl, cei doi bărbaţi care-i fuseseră ca nişte taţi. Christopher Seton cel mereu vesel. Lordul Donough cu ochii lui ştiutori şi cu poveştile despre eroii de odinioară. Affraig cea cu limba muşcătoare, ţesătoare a destinelor omeneşti. Mama lui, contesa de Carrick, o siluetă înaltă, mai ştearsă decât celelalte, dar capabilă în continuare să-i deştepte în suflet un dor nesfârşit. Năluca fugară a tatălui său. Fraţii săi, Niall cel credincios, Alexander cel serios şi Thomas cel statornic. Apoi William Wallace, un semn deopotrivă bun şi rău, aruncând-şi umbra lungă tocmai de pe eşafodul din Smithfield, şi, în cele din urmă, bunicul său, acel leu bătrân cu coama lui albă şi ochii lui arzători.

„Voi ce-aţi face?”

— Frate!

Robert se răsuci şi-l zări pe Edward ieşind dintre copaci. Nu-l auzise apropiindu-se.

— Nu eşti în siguranţă aici, îl preveni Edward oprindu-se alături.

Robert râse scurt.

Edward zâmbi larg, clătinând din cap.

— Presupun că tocmai am zis ceva evident.

Zâmbetul i se stinse în timp ce se întorcea către castelul Stirling.

— Ştiu că dai vina pe mine pentru că te-am silit să vii aici, zise el pe un ton mai blând.

Robert îl privi. Vreme îndelungată Edward fusese oglinda sa, geamănul şi opusul său. El mai avea o lună până să împlinească patruzeci de ani, iar Edward un an. Şuviţele cărunte ce brăzdau părul fratelui său erau şi în părul lui. Oţeliţi şi brăzdaţi de cicatrici, erau copiii acestui război şi-şi petrecuseră jumătate din viaţă în această încleştare.

Edward îi înfruntă privirea.

— Adevărul, Robert, este că tu ne-ai adus aici. Tu eşti cel sub al cărui steag s-au adunat oamenii noştri, cel la a cărui chemare au răspuns. Tu i-ai adus aici. Pentru ce-ai făcut-o, dacă nu pentru victorie sau măcar pentru o şansă de a lupta?

— Îl crezi pe Seton?

— Cred în tine. Cu toţii credem.

După câteva clipe Robert încuviinţă. Întinse mâna şi strânse umărul fratelui său.

Edward îi strânse braţul drept răspuns, apoi porni din nou în josul dealului.

După ce fratele său plecă, Robert simţi morţii înconjurându-l din nou, îndesind umbrele. Cât timp Scoţia rămânea în strânsoarea duşmanului nălucile lor nu aveau să se odihnească în pace şi nici el. Îşi aminti cuvintele pe care i le spusese James Stewart în mănăstirea St Andrews, la o zi după primul lui parlament. „Nu te poţi lăsa condus de spaima de a nu pierde".

Acum, ridicându-şi ochii către cer, întrezări strălucirea vagă a lui Marte mocnind pe firmament.

Capitolul 48

SCOŢIA, LÂNGĂ STIRLING
1314

Zorii zilei solstiţiului de vară se iveau dincolo de crestele cicatrizate ale dealurilor ochii şi noua zi îşi revărsa lava luminoasă peste pajişti şi mlaştini, poleind cu aur meterezele castelului şi incendiind apele Forthului. Spre nord se înălţa Ben Lomond. Dincolo de cupola sa, Highland îşi desfăşura munţii până în zarea albastră.

Vălătuci de fum pluteau deasupra Stirlingului, panglici de fum se ridicau din focurile de tabără şi o pală întunecată se înălţa deasupra mănăstirii Cambuskenneth, care arsese toată noaptea. Sub straturile lui mişcătoare, câmpia vastă ce înconjura castelul de pe stâncă părea să se mişte şi ea, însufleţită de oameni şi cai. Veneau ca o maree lentă, aproape douăzeci de mii cu toţii, urcând panta la poalele căreia se adăpostiseră în timpul nopţii. Sus, pe culme, copacii din New Park alcătuiau o mantie verde şi moale, aurită de soarele ce răsărea.

În fruntea oştii se afla regele Edward, călărind pe armăsarul său de luptă bălţat în umbra stindardului stacojiu, pe care scânteiau trei lei de aur. Îl însoţeau trei mii de călăreţi: baroni şi cavaleri, scutieri şi alţi soldaţi de cavalerie. Printre ei se aflau nobilii englezi pe armăsarii lor de luptă înveşmântaţi în armuri: Humphrey de Bohun, Aymer de Valence, Gilbert de Clare, Robert Clifford, Henry Beaumont şi Ralph de Monthermer, toţi cu

coifuri împodobite cu panaşe şi cu scuturile pe braţ, arborând blazoanele caselor lor nobiliare.

Veniseră şi nobili scoţieni ca Ingram de Umfraville, David de Atholl şi tânărul John Comyn. Unii dintre cei din jurul regelui erau tineri campioni ai turnirurilor încrezători în forţele lor, ca Gilles d'Argentan, care luptase sub comanda lui Aymer de Valence la Methven. Alţii erau veterani cu pielea tăbăcită ca Marmaduke Tweng, care luptase cu William Wallace pe aceste câmpii cu şapte ani în urmă şi era unul dintre puţinii englezi ce părăsise acea bătălie păstrându-şi nu numai viaţa, ci şi onoarea. Toţi aveau lănci cu cozi de frasin lungi de patru metri şi vârfuri de fier. Le ţineau vertical şi pe ele fâlfâiau steguleţe şi favoruri, creând impresia că oastea călărea printr-o pădure.

Îi urma pedestrimea, umplând câmpia în spatele şirurilor de cai ce acoperiseră cu bălegar solul mlăştinos. Soldaţii erau obosiţi şi cu mădularele îndurerate după marşul îndelungat până aici, dar cu toate astea hotărâţi, însufleţiţi de rugăciunile preoţilor şi de promisiunea comandanţilor lor, care le spuseseră că această zi va însemna o victorie împotriva atât de detestaţilor scoţieni şi că aveau să se întoarcă acasă, la familiile lor, mândri şi acoperiţi de onoarea dobândită pe câmpul de luptă. Erau înarmaţi cu suliţe şi arcuri, ciomege şi ciocane.

Edward şi oamenii săi urcară panta, ajungând pe un teren mai ferm şi mai plat. Acum caii îşi recăpătaseră încrederea şi înaintau cu repeziciune, îndemnaţi de pinteni. Spre sud şi est terenul cobora abrupt în defileul tăiat de râul Bannock. Înaintea lor se înălţa New Park. Acum îşi zăriră duşmanul.

Scoţienii coborau din pădure, cu lumina scânteind în vârfurile a mii de suliţe, ca şi cum dintre copaci s-ar fi revărsat o mare sclipitoare. Erau grupaţi în patru companii ce înaintau una după alta. Îi însoţeau câteva sute de călăreţi pe cai mici şi rezistenţi, conduşi de Robert Bruce, care călărea sub stindardul lui, leul roşu ridicat în două picioare pe un câmp aurit. Cavalerii englezi măsurară din priviri oastea ce se apropia. Mulţi erau surprinşi, căci nu se aşteptaseră ca scoţienii să decidă să-i înfrunte în câmp deschis. Alţii simţeau o satisfacţie sumbră văzând numărul mic al acestor pedestraşi de rând pe care ei, floarea cavaleriei engleze, aveau să-i înveţe o lecţie sângeroasă.

În timp ce companiile scoţiene se răsfirau pe panta dealului, alcătuind patru semiluni, Edward le studie de pe spinarea armăsarului său. Nu vrusese să vină până aici: să treacă graniţa şi să reia războiul tatălui său. Dar, dacă

tot venise, avea să le arate ce putea atât scoţienilor ce îl provocaseră la acest duel, cât şi seniorilor care îl trădaseră. Mantia sa cu blazonul coroanei engleze era prinsă cu o broşă de argint în formă de cap de cerb. I-o dăduse Piers în noaptea încoronării sale. Avusese nevoie de mai bine de un an, dar în cele din urmă îşi înmormântase iubitul în capela de la King's Langley. Furia i se transformase într-o durere îngheţată. Avea să-şi amâne dorinţa de a se răzbuna pe oamenii aceştia până ce aveau să-i permită să se întoarcă în ţară cu spada înmuiată în sânge scoţian. Avea să se întoarcă victorios, privindu-i de sus pe cei ce refuzaseră să îl urmeze până aici. Laşii n-aveau decât să fie martorii triumfului său, şi mai ales odiosul său văr, Lancaster.

Înaintea sa scoţienii îngenuncheară ca unul şi marea de suliţe scânteietoare fu înlocuită de un val de întuneric pe măsură ce armele fură lăsate jos. Regele şi oamenii săi auziră cuvintele rugăciunii purtate de vânt până la ei.

Edward râse surprins.

— Deci au îngenuncheat şi-mi imploră mila?

Alături de el Aymer de Valence rânji. Alţi câţiva nobili râseră şi ei.

Ingram de Umfraville, fost gardian al Scoţiei, clătină din cap. El nu râdea.

— Cer îndurare, dar de la Dumnezeu, sire, nu de la voi, murmură el cu ochii pe şirurile compatrioţilor să-i îngenuncheaţi.

Veselia lorzilor păli.

Edward miji ochii.

— Atunci, hai să-i trimitem la El! Arcaşi! strigă el răsucindu-se în şa.

•

Săgeţile se înfipseră în pământ în jurul scoţienilor. Aceştia rămaseră ghemuiţi acolo unde îngenunchează să se roage, ferindu-se de grindina de metal. Mulţi nu aveau scuturi şi armură, aşa că, acolo unde nimeriră ţinta, săgeţile loviră fără milă. Bărbaţii se prăbuşiră străpunşi în gât şi în umeri. Alţii se ghemuiră lângă tovarăşii lor morţi sau pe moarte, folosindu-i drept scuturi. La ordinul lui Robert, arcaşii scoţieni, mulţi dintre ei purtând verdele celor din pădurea Selkirk, răspunseră tirului englezilor, dar nu erau pe măsura zecilor de arcaşi galezi cu arcurile lor lungi sau a celor o sută de arbaletrieri pe care regele Edward îi chemase din Bristol, şi ca urmare săgeţile lor zăngăniră neputincioase, ricoşând din rândurile de cavaleri înveşmântaţi în fier şi oţel.

Urmă un nou schimb de săgeţi, dar de data asta tirul englezilor era mai uşor. Sunau cornii. Privind din şaua armăsarului său, aflat la ceva depărtare de trupele lui de suliţaşi, Robert îşi dădu seama că nu toţi arcaşii englezi fuseseră chemaţi din spatele şirurilor strânse ale cavaleriei. Defileul adânc al Bannockului, aflat la stânga poziţiilor englezilor, îi silea să urce încolonaţi de pe câmpie, adunându-se în pâlcuri când ajungeau la loc deschis. Soseau noi şi noi cavaleri, vizibili după lăncile lor, dar până când primele rânduri nu se deplasau din loc nici ei, nici pedestrimea nu aveau unde să înainteze.

Acum că grindina de săgeţi se rărise, Robert ştiu că era şansa lui. Îşi ridică pumnul şi un corn dădu semnalul în rândurile oştii sale, iar vocea lui profundă răsună de-a lungul culmii. La acest semn cei o mie cinci sute de scoţieni din primul schiltrom – sub comanda lui Edward Bruce – începură să înainteze.

Vârfurile suliţelor lor avansau primele, ca un zid lent de ţepi ucigaşi, de fier. Primele două rânduri ale schiltromului mergeau umăr la umăr, fără breşe. În spatele lor se adunau alte trei şiruri strânse de bărbaţi înarmaţi cu securi şi pumnale. Edward şi cavalerii săi, printre care se aflau Neil Campbell şi Gilbert de la Hay, călăreau în urma acestui scut de suliţe ce se răsfira înaintând către liniile engleze. Ei menţineau formaţia în ordine strigând comenzi şi avertizând oamenii să închidă orice spărtură ivită, răcnind chemări războinice ca să-i însufleţească.

Robert îşi ridică din nou pumnul şi din nou cornul răsună. Acum porni schiltromul condus de nepotul său, Thomas Randolph. Stârniţi de victoria zilei trecute, oamenii contelui erau nerăbdători. O altă chemare şi cel de-al treilea schiltrom, condus de James Douglas şi Walter Stewart, îi urmă. În acea dimineaţă, în timp ce William Lamberton îi binecuvânta trupele, Robert făcuse câţiva cavaleri, printre care James şi Walter. Verii proaspăt investiţi călăreau mândri unul lângă altul în spatele şirurilor de suliţaşi, nerăbdători să se dovedească demni de pintenii de cavaler. Acum cele trei semiluni uriaşe înaintau ca o falangă enormă, apropiindu-se fără şovăire de duşmanul care încă se mai alinia.

Schiltromul lui Robert îi rămase alături. Angus, Malcolm, Nes şi Cormac erau călare lângă el şi soarele le lumina obrajii între marginea coifurilor şi glugile de zale. Înaintea lui aşteptau oamenii din Islay, Kintyre şi Lennox, cu rândurile sporite de galloglaşii cu securile pregătite. În apropiere se aţinea mareşalul Robert Keith cu cavaleria. Robert avea să-şi păstreze

trupele în rezervă, aşteptând să vadă unde avea să fie nevoie de ele. Alături de el stindardul regal fusese înfipt în pământ, semnalându-i poziţia şi întărindu-i hotărârea.

În acea dimineaţă, în timp ce frângea pâinea cu oamenii săi, îşi lăsase deoparte toate îndoielile. Li se adresase şi le vorbise despre cei opt ani de lupte ce îi conduseseră de pe Dealul Judecăţii până în acest loc din inima regatului lor. Le vorbise despre flacăra speranţei care scânteiase slab în beznă, ameninţată de vânt, dar niciodată stinsă. Le vorbise despre libertate, dragostea de căpătâi a tuturor, pentru care ei şi mulţi alţii înaintea lor îşi vărsaseră sângele. Libertatea de dragul căreia Sfântul Andrei şi Sfântul Toma şi toţi sfinţii Scoţiei aveau să călărească alături de ei în bătălie.

Un strigăt îndepărtat străbătu câmpia. Ochii lui Robert se abătură către sursa acestuia. Văzu că un pâlc de călăreţi din fruntea cavaleriei engleze se desprinse brusc din rând, îmboldindu-şi caii către schiltromul fratelui său. Erau conduşi de Gilbert de Clare, conte de Gloucester, care se distingea prin coiful lui cu pene roşii în fruntea unei trupe de cavaleri în veşminte aurii. Blazonului său i se alăturaseră cele ale lui Robert Clifford, Ralph de Monthermer, Comynii Roşii şi David de Atholl. Nu răsunase niciun corn şi atacul părea pripit şi dezorganizat, în locul obişnuitei treceri de la mers la trap şi apoi la galop. Era însă o şarjă a cavaleriei grele, un val ucigaş de muşchi şi oase, de hotărâre şi aroganţă, toate învelite în tone de fier şi oţel, năpustindu-se către pedestraşii ce înaintau. Goana lor făcea pământul să tremure. Lăncile până atunci înălţate fură coborâte. Robert se ridică în scări în timp ce suliţaşii fratelui său se pregăteau de impact.

Zgomotul provocat de ciocnirea cavaleriei lui Gloucester cu schiltromul răsună pe tot dealul. Aerul se umplu de trosnetele suliţelor şi lăncilor frânte. Oameni şi cai fură spintecaţi, cu carnea sfârtecată, tăiată, străpunsă. Alţii zburară cât colo: cavaleri smulşi din şei, suliţaşi azvârliţi peste tovarăşii lor. Dar rezistară. Schiltromul nu se destrămă. Chiar când oamenii alunecau şi cădeau, alţii se repezeau să le ia locul, lovind călăreţii şi caii, presând de-a lungul rândurilor lor. Fratele său călărea îndărătul şirurilor din spate, răcnind la ei să reziste. Un cavaler în culorile roşii şi aurii ale lui Gloucester aruncă în el cu un ciocan de luptă, pe deasupra rândurilor încleştate, dar Edward i se feri din cale.

Odată lăncile rupte sau lepădate, cavalerii îşi traseră spadele, gata să lovească în scoţienii din primele rânduri, dar se pomeniră ţinuţi la distanţă de suliţele de trei metri şi jumătate care le răneau caii. Deşi câţiva reuşiră să

dea la o parte suliţele şi să îi spintece pe cei ce le mânuiau, alţi scoţieni se înghesuiau lovindu-i cu lăncile din lateral. Caii, străpunşi de nenumărate suliţe, nechezau şi se zbăteau. Cei prinşi în înghesuiala primului rând, incapabili să se elibereze, se prăbuşeau în agonie, aducându-şi călăreţii la nivelul scoţienilor şi făcându-i o pradă uşoară pentru ghioagele cu ţepi şi pentru lamele curbate ale securilor.

În rândurile oştii regelui Edward cornii sunau nebuneşte, iar cavaleria încă nu ajunsese toată de pe câmpie. Câmpul de luptă era strâmt, nepermiţând călărimii să atace cu întreaga forţă a unui şir ordonat. Şi mai mulţi cavaleri formau rânduri, pregătindu-se să se repeadă către schiltromul lui Thomas Randolph şi cel al lui James şi Walter Stewart, dar pentru cei prinşi în vâltoarea primei şarje era prea târziu. Îmboldit de ordinele lui Edward Bruce, schiltromul înainta împingând inamicul. Linia dezordonată de cavaleri englezi şi scoţieni începu să cedeze. Pâlcurile de tunici colorate se împrăştiară, ca o cuvertură imensă din petice ce se destramă, pe măsură ce oamenii erau despărţiţi de camarazii lor. Caii răniţi se prăbuşeau sub lovituri necruţătoare de suliţă, vărsându-şi sângele pe pământul deja mustind.

Cei care puteau îşi întorceau caii, încercând să iasă din înghesuială. Unul dintre ei era tânărul John Comyn, dar calul îi fu doborât chiar în timp ce se întorcea. Om şi animal se prăbuşiră laolaltă, dispărând sub semiluna de suliţaşi scoţieni. În apropiere un alt cal se ridică în două picioare, lovind cu copitele. Călăreţul său era Gilbert de Clare, conducătorul atacului, cu penele roşii din vârful coifului fluturând nebuneşte. Contele scoase un urlet fioros şi îşi repezi spada însângerată către cei care-l înconjurau. Doborî doi, apoi calul i se poticni şi-l azvârli din şa. Contele de Gloucester căzu şi greutatea armăsarului său în armură se prăvăli peste el.

•

Căderea lui Gloucester fu ca o piatră aruncată într-un heleşteu, producând unde tot mai depărtate, pornind de la cavalerii săi şi oamenii ce-l înconjurau şi ajungând până în rândurile armatei engleze.

Regele Edward, cu viziera ridicată şi îndemnând şi alţi cavaleri să înainteze, gata de o nouă şarjă, văzu totul. Ochii i se măriră de groază când vărul său dispăru sub valul de scoţieni ce înainta.

— Doamne Dumnezeule, Gilbert!

Alături de el, Aymer de Valence privea livid la faţă cum oamenii lor erau sfârtecaţi de suliţele scoţienilor. Se răsuci către rege.

— Arcaşii, Maiestate! mârâi el, acoperind larma cornilor şi zăngănitul armelor. Ne trebuie aici. Acum!

Arătă cu degetul celelalte două schiltroame ce se apropiau.

— Să le oferim o rafală potăilor ălora! O să-i împrăştie şi pe urmă o să-i călcăm în picioare.

Smulgându-şi privirea din locul unde căzuse vărul său, Edward înghiţi cu greutate şi strigă ordine căpeteniilor sale.

Cornii continuară să sune şi tot mai mulţi arcaşi încercară să urce povârnişul pentru a li se alătura celor aflaţi deja acolo, punând săgeţi în arcuri sau în arbalete, gata să lanseze o nouă rafală.

•

Alertat de strigătul lui Malcolm de Lennox, Robert văzu că arcaşii englezi şi galezi îşi încordau arcurile. Erau mai mulţi acum şi ţinteau schiltroamele lui Thomas Randolph, James şi Walter. Primele săgeţi porniră arcuindu-se deasupra terenului – din ce în ce mai mic – ce îi despărţea pe oamenii săi de duşmani. Robert scrâşni din dinţi când grindina se abătu asupra celor două schiltroame. Oamenii loviţi se împleticiră sau se arcuiră, scăpând suliţele şi apucând cu mâinile săgeţile ce le pătrunseseră în coapse sau în pântece. Săgeţile de arbaletă se dovediră ucigătoare, înfigându-se în carne cu o forţă cumplită.

Răsunară ţipete şi ici şi colo rândurile se rupseră, pe măsură ce răniţii se prăbuşeau, dar formaţiile se menţinură. Oamenii înaintau şi umpleau golurile, în timp ce alţii îşi trăgeau îndărăt camarazii morţi sau răniţi ca să nu aglomereze solul. Schiltroamele continuară să înainteze, apropiindu-se de acum de englezi, dar arcaşii eliberară un nou val de săgeţi. Robert ştia că arcaşii fuseseră cauza înfrângerii lui Wallace la Falkirk, pentru că cercurile lui de suliţaşi nu putuseră ţine piept măcelului. Era pregătit.

La un semn al său, sir Robert Keith şi cei cinci sute de călăreţi coborâră de pe culmea dealului, galopând iute către zona unde terenul devenea drept. Arcaşii înghesuiţi de o parte şi de alta a cavaleriei engleze îi văzură venind. Unii se răsuciră, luând la ochi şarja ce se apropia. Loviţi, câţiva cai se prăbuşiră în nori de praf, dar mult mai mulţi continuară să înainteze. Trupa de arcaşi începu să şovăie, apoi, văzând cum cavaleria năvăleşte asupra ei, se împrăştie. În câteva minute toţi erau puşi pe fugă, căutând să ajungă în siguranţă şi ignorând ordinele strigate de căpeteniile lor.

Oamenii din jurul lui Robert izbucniră în urale. Câţiva rupseră rândurile înaintând câţiva paşi, ca nişte cai care muşcă zăbala, nerăbdători să se

alături luptei.

— Dumnezeule! Parcă-s oile când dă năvală lupul! strigă Angus, răsucindu-se uluit către Robert.

Cavaleria engleză se chinuia să urce panta, neavând loc de manevră pentru că risca să se prăbuşească în defileul Bannockului, care cobora abrupt pe flancul ei stâng. Şiruri de cavaleri se repezeau unul după altul spre celelalte două schiltroame, dar nu aveau suficient teren ca să prindă viteză înainte să se izbească de zidul de suliţe al scoţienilor.

Asta era. Robert simţea. Promisiunea victoriei plutea în aer, însufleţindu-l. Îşi scoase din teacă spada primită de la James Stewart cu prilejul încoronării. Mânerul aurit străfulgeră ca o stea în soarele dimineţii. Îşi chemă stegarul să înalţe stindardul regal şi cu un urlet îi îndemnă pe oamenii companiei sale să intre în luptă. În timp ce călărea cu lumina zorilor în ochi şi cu oamenii din jurul său răcnindu-i numele, Robert simţi cântecul familiar al războiului turnându-i foc în vine şi făcându-i inima să se lovească de coaste. Avea să se arunce în abisul acestei lupte şi fie ca moartea sau gloria să-i fie răsplată!

Capitolul 49

SCOŢIA, LÂNGĂ STIRLING
1314

Bătălia era încrâncenată şi sângeroasă. Soarele se înălţase mai sus pe cer, aruncând o lumină orbitoare asupra întinderii de oameni încleştaţi unii într-alţii pe întregul câmp. Praful se ridica în aer în nori sufocanţi, stârniţi de copitele cailor. Suliţaşii care alcătuiau schiltroamele gâfâiau şi se sufocau, clipind ca să-şi alunge sudoarea ce le intra în ochi usturătoare. Acum oamenii se mişcau cu greutate, înghesuiţi între tovarăşi şi duşmani, sprijinindu-se unul pe altul în timp ce-şi continuau secerişul însângerat.

Roşul sângelui domnea pretutindeni: în chip de jerbe strălucitoare pe tunici şi feţe, ca o mâzgă întunecată pe lamele spadelor, încleiat în plete şi bărbi. Şi mai mult se închega pe jos, formând o mlaştină fetidă de măruntaie şi intestine revărsate, de membre retezate, vomă şi bălegar. Era o asemenea înghesuială, încât un om care s-ar fi prăbuşit în acea zeamă împuţită nu s-ar mai fi ridicat.

Cei care îşi pierduseră lăncile şi spadele foloseau scuturile ca să sfărâme maxilare şi feţe. Suliţaşii prinşi la înghesuială se foloseau de pumnale ca să înjunghie oamenii în pântece sau să spintece burţile cailor. Alţii se repezeau asupra duşmanului cu mâinile goale, gâfâind, înfigându-şi degete în orbite sau încleştându-şi-le în jurul unor beregate. Strigăte răguşite şi ţipete sugrumate alcătuiau un cor teribil. Era ca şi cum pământul însuşi s-ar fi deschis şi iadul ar fi erupt la suprafaţă prin spărtură. Soldaţii, cu ochii holbaţi şi mânjiţi de sânge din cap până-n picioare, scoteau urlete stridente hăcuindu-şi duşmanii. În haosul bătăliei, oamenii îşi pierdeau minţile.

Cavaleri şi scutieri morţi, prăbuşiţi în şei, cu armura sfârtecată sau străpunsă, erau purtaţi de colo până colo de curenţii luptei. Alţi cai galopau prin învălmăşeală, ameninţând englezi şi scoţieni deopotrivă. Ici şi colo lupta încă se mai învolbura, dar cea mai mare parte a cavaleriei engleze devenise asemenea unor băltoace răzleţe pe nisip, izolată de tovarăşii ei şi de pedestrime, la mila mareei continue de scoţieni. În disperarea lor, cavalerii azvârleau în ei cu spade şi ciocane de luptă, încercând fără succes să le rupă rândurile. Schiltroamele scoţiene se uniseră, formând o linie aproape continuă şi silindu-i pe englezi să bată în retragere către panta pe care o urcaseră şi către cele dintâi rânduri ale pedestrimii lor, care se chinuia fără succes să ajungă la cavalerii asediaţi, în sunetul disperat al cornilor.

Edward Bruce fusese doborât de pe cal şi lupta pe jos alături de suliţaşii săi, înconjurat de zeci de cavaleri şi scutieri din Carrick şi Annandale. Era epuizat, dar ataca dezlănţuit, lovindu-l cu spada pe unul dintre cavalerii lui Gloucester care încă mai luptau cu furie, dornici să răzbune moartea lordului lor. În apropiere, Gilbert de la Hay îşi croia drum prin rândurile inamice alături de Neil Campbell, care rânjea înfigând spada în faţa unui bărbat.

James Douglas, încă pe cal, se duela cu unul dintre cavalerii lui Humphrey de Bohun, şfichiuind cu spada şi făcând să sară aşchii încinse de metal. Vărul său, Walter Stewart, în jurul căruia oamenii tatălui său făcuseră un cerc protector, dornici să-şi apere tânărul Intendent, ţinea piept unui pâlc de soldaţi purtând culorile lui Ingram de Umfraville. Ceva mai departe Thomas Randolph abătu o lovitură de spadă cu scutul său şi se repezi la cel ce i-o dăduse, înfigându-şi spada prin straturile de căptuşeală şi în muşchii de dedesubt. Rânji, retrăgându-şi lama cu o răsucire violentă a încheieturii.

În mijlocul escortei regelui, Cormac din Antrim ridică securea cu ambele mâini şi o înfipse în pieptul unui scutier ce tocmai încercase să-l înjunghie. Chipul irlandezului era aprins ca de febră şi şiroia de sudoare. Îşi pierduse doi dinţi din faţă lovit de copita unui cal şi buza lui de sus era plină de sânge. Nu departe se afla Robert însuşi, cu tunica năclăită de sânge şi cu coroana de aur scânteind în timp ce tăia şi spinteca din şaua armăsarului său. Alături de el lupta Angus MacDonald, răcnind strigătul de luptă al celor din Islay. Lângă el erau Nes şi Malcolm de Lennox. Faţa frumoasă a contelui era o mască roşie. Acolo era şi Alexander Seton, luptând pe jos, înarmat cu o spadă scurtă. Crucea Sfântului Gheorghe dispăruse de pe braţul său. În acea dimineaţă îl implorase pe Robert să-l lase să ia parte la bătălie şi în cele din urmă regele acceptase. Alexander înainta fără să piardă din ochi dungile albe şi albastre ale Casei Pembroke, care îl înconjurau pe regele Edward, vizibile sub stindardul lui printre liniile mişcătoare ale bătăliei. Chipul vărului său îi ardea în minte ca un far. În apropiere, prins în înghesuială, era un cal fără călăreţ care bătea din copite şi smucea din cap. Purta un valtrap în culorile Casei Gloucester. Mârâind de efort, Alexander se avântă către el.

În faţa ferocităţii acestor căpetenii şi a regelui lor, cavaleria engleză dădea îndărăt, tot mai aproape de pantă, către infanteria care încă se străduia să înainteze. Deodată din spatele liniilor scoţiene se ridicară strigăte.

Însoţitorii armatei, care urmăriseră desfăşurarea luptei de pe un deal aflat dincolo de pădure, îşi văzuseră compatrioţii câştigând şi, îmboldiţi de bucurie şi de şansa de a se umple de glorie, se repezeau să li se alăture: bucătari înarmaţi cu tigăi şi cuţite, argaţi cu furci, servitori şi căruţaşi cu pietre şi beţe.

•

Humphrey de Bohun era prins în inima bătăliei când văzu această nouă armie repezindu-se de-a lungul câmpului către ei. Era prea departe ca să-şi dea seama a cui putea fi, dar inima îi îngheţă la vederea noilor forţe sosite să îngroaşe rândurile duşmanilor. Gloucester căzuse în luptă şi la fel şi Robert Clifford. La fel şi mulţi dintre cavalerii săi. Humphrey îl zări în apropiere pe Ralph de Monthermer, înconjurat, luptând pentru viaţa sa, dar nu putu ajunge la el.

Humphrey respinse o nouă lovitură de suliţă şi îşi înfipse spada în cel ce o mânuia, simţind cum muşchii umerilor îi urlă de durere. Favorul pe care i-

l dăduse Elizabeth era încă legat în jurul braţului său, dar mătasea albastră era acum îmbibată de sânge. Calul lui era înnebunit de groază şi sângera din câteva tăieturi, dar apărătoarea de zale de sub valtrap ferise animalul de răni mortale. Zdruncinat şi împins în înghesuială, numai cu greu reuşea să rămână în şa. Coiful îi fusese strâmbat de o lovitură de secure. Viziera se rupsese şi atârna într-o balama. De sus din şa putea vedea dimensiunile haosului. De jur-împrejur se întindea o mare de capete cu coifuri şi un hăţiş de suliţe. Schiltroamele scoţienilor înaintau necruţătoare. Îşi auzea oamenii gâfâind, chinuindu-se să respire, dar scoţienii începuseră să scoată strigăte de triumf. Ştia că puteau simţi mirosul victoriei la fel de bine pe cât simţea el gustul înfrângerii. Atacau prea iute, prea impetuos. Îşi simţea calul dând îndărăt sub presiunea lor. În jurul lui oamenii cădeau unii peste alţii, un zid de trupuri. În mintea lui Humphrey străfulgeră o amintire: tatăl lui prăbuşindu-se la Falkirk, scufundându-se în mlaştină cu coastele străpunse de o suliţă scoţiană.

Din rândul scoţienilor se ridicară noi strigăte.

— Pe ei! Pe ei! Se retrag!

Humphrey scoase un strigăt: vârful unei suliţe îi zgâriase obrazul, sfâşiindu-i pielea. Evitând-o, îl lovi cu spada pe cel care o mânuia, aproape retezându-i braţul din cot. Bărbatul dădu îndărăt, dar altul îi luă locul. Cavalerii care puteau îşi întorceau caii, încercând să se desprindă din înghesuială. La stânga sa Humphrey zări o deschidere în mulţime. Smuci cu disperare frâiele şi îşi îndemnă calul într-acolo.

Deodată rândurile englezilor se rupseră.

•

Aymer de Valence era alături de rege când începu avalanşa. La început doar câţiva oameni, retrăgându-se din rând, apoi tot mai mulţi, până ce pretutindeni nu vedeai decât cai şi oameni fugari, năpustindu-se către ei. Aymer, care îşi ridicase viziera ca să vadă mai bine desfăşurarea luptei, înţelese pericolul. Erau prinşi în cursă între zidul ţepos al scoţienilor ce înaintau şi propriii lor oameni aflaţi pe pantă în urma lor. La stânga era defileul Bannockului. Singura scăpare era la dreapta, de-a lungul crestei povârnişului, către castelul Stirling.

— Maiestate!

Se răsuci către rege, care răguşise strigându-le căpeteniilor sale neputincioase să trimită pedestrimea.

— Trebuie să plecăm! Acum!

Edward se întoarse şi-l privi uluit pe conte.

— Să abandonăm bătălia?

— N-avem de ales!

Privirea lui Aymer se abătu către puhoiul dezlănţuit de oameni ce aproape că îi ajunsese. Îşi trase scutul din spate şi scoase spada din teacă.

— Dacă sunteţi luat prizonier o să pierdem tot războiul!

Răsucindu-se, strigă către Gilles d'Argentan şi Marmaduke Tweng:

— Duceţi-l pe rege la loc sigur!

Arătă cu spada în lungul culmii.

Cei doi veterani nu aşteptară să li se spună a doua oară. Giles îşi îmboldi calul prin mulţime, deschizând drumul, iar Marmaduke apucă frâiele din mâinile regelui şi, lovind cu pintenul coastele armăsarului bălţat al regelui, îl sili să-l urmeze. Aymer porni după ei, strigându-le oamenilor să-i încă aflaţi pe deal să se retragă. Stegarul regal gonea din răsputeri în urma regelui şi stindardul care se retrăgea îi anunţa pe cavaleri şi scutieri să-şi urmeze conducătorul.

Deodată un cal se năpusti către Aymer cu valtrapul aurit fâlfâind în urma sa. Pentru o clipă crezu că era unul dintre oamenii lui Gloucester, apoi îşi dădu seama că bărbatul care îl călărea nu aducea a cavaler, purtând hainele sărăcăcioase şi desperecheate ale unui pedestraş. Faţa însângerată a acestuia era luminată de hotărâre. Aymer îl recunoscu. Era Alexander Seton. Lordul scoţian se ridică în scări, lovind cu spada sa scurtă. Aymer îşi ridică scutul blocând lovitura. În aceeaşi clipă lovi şi el.

Mai întâi simţi în braţ impactul loviturii lui Seton. Lama zgârie marginea scutului şi alunecă. Aymer simţi o arsură când vârful ei îi brăzdă obrazul expus parţial de viziera ridicată. În aceeaşi clipă simţi impactul în braţul cu spada, când aceasta lovi pieptul lui Alexander. Bărbatul se prăbuşi pe spate din şa şi dispăru printre copitele şi picioarele celor care acum încercau să-şi urmeze regele. Scrâşnind din dinţi din pricina durerii arzătoare din obraz, Aymer îşi răsuci calul. Aruncând o ultimă privire îndărăt, ochii contelui poposiră pe stindardul regal al Scoţiei, aflat acum mai aproape, cu leul roşu vizibil, ridicându-se triumfător în două picioare. Cu un strigăt de furie Aymer de Valence îşi îmboldi armăsarul pe urmele regelui său fugar.

Când regele Edward fugi de pe câmpul de luptă, ostaşii englezi înţeleseră că bătălia era pierdută, iar scoţienii lui Robert ştiură că au câştigat. Se revărsară pe pantă asupra duşmanului pus pe fugă şi retragerea dezordonată a englezilor se transformă în haos.

Cavaleria engleză începu un exod tumultuos, năpustindu-se asupra infanteriei. Oamenii doborâţi în înghesuială se pomeniră sufocaţi de sutele care se târau peste ei, îngropându-i în pământul răscolit. Cei ce nu apucaseră să urce, fiind încă răsfiraţi pe câmpia mlăştinoasă, o porniră spre nord împleticindu-se pe pământul inundat. Mulţi se aruncară în apele adânci ale Forthului. Cei care ştiau să înoate ajunseră pe malul opus, dar mulţi alţii fură târâţi la fund de curenţi. Alte mii se împotmoliră pe câmpie în gropi şi băltoace neaşteptate, devenind ţinte uşoare pentru scoţienii care dădeau năvală. Caii goneau doborând oamenii. Cărăuşii şi lacheii ce înconjurau convoiul cu bagaje, aflat la o oarecare distanţă de locul unde se desfăşura lupta, săriră din căruţe şi o luară la fugă traversând înapoi râul Bannock.

Sus, pe culme, în goana lor oarbă, cavalerii şi scutierii prinşi între scoţieni şi propria lor pedestrime îşi îndemnară caii către pădurea din stânga, mulţi dintre ei neştiind despre defileul ce se căsca dincolo de ea. Caii se năpustiră printre copaci numai pentru a se prăbuşi dincolo de malurile abrupte. Oameni şi cai ţipară laolaltă în cădere, în timp ce armăsarii se rostogoleau la vale, frângând sub ei trunchiuri şi crengi. Căzură în râu, împroşcând apă şi noroi. Alţii se prăbuşiră peste ei, făcându-i să se scufunde pe bărbaţii deja îngreunaţi de armuri. Sute îşi găsiră astfel sfârşitul. Alţii, gâfâind, se luptară să străbată acest pod de carne zvârcolindă pentru a ajunge pe cealaltă parte. Apele râului Bannock erau tulburate de zbaterea braţelor oamenilor care se înecau.

Capitolul 50

SCOŢIA, LÂNGĂ STIRLING
1314

În mai puţin de două ore de la începerea luptei totul se terminase. Câmpul de luptă era ca un tablou vast, distrus, îmbibat de sângele celor căzuţi. Duhoarea era cumplită. Oamenii se împleticeau de colo-colo printre trupurile despicate sau strivite, vomitând, cu stomacurile întoarse pe dos. Zeci de ciori dădeau deja roată pe cer, atrase de promisiunea ospăţului. Altele se aşezaseră pe ramuri, ghemuite ca nişte garguie negre.

De jur-împrejur se ridicau strigăte şi gemete, scâncete şi rugăminţi întretăiate de urale triumfale. Unii scoţieni îşi înălţau pumnii în aer, beţi de

sânge şi cu ochii holbaţi, în timp ce alţii tăceau paralizaţi de oboseală. Mulţi se sprijineau pe umerii tovarăşilor lor, râzând sau plângând de uşurare, sorbind cu lăcomie din burdufuri de apă sau vin. Alţii stăteau ghemuiţi alături de prietenii lor răniţi, încercând să le ofere alinare în ultimele clipe de viaţă. Sute de nobili englezi supravieţuitori, cei care nu fugiseră sau nu fuseseră răniţi, erau adunaţi la un loc şi luaţi prizonieri.

Robert stătea pe colină alături de căpitanii lui, supraveghind manevrele de după bătălie. Descălecase şi îi înmânase scutierului coiful său. Simţea că îi ard muşchii de parcă ar fi luat foc, dar victoria îl însufleţea, făcându-i sângele să gonească încins prin vine. Inima continua să-i bată cu iuţeală, ca şi cum nu ar fi aflat că bătălia se sfârşise. Nes îi întinse un burduf şi el îşi scoase gluga vătuită şi-şi vărsă conţinutul în cap, închizând ochii în timp ce apa i se prelingea pe creştet şi pe faţă. Îl ustură când se prelinse peste rana adâncă de deasupra ochiului stâng, unde o lovitură răzleaţă de spadă îl tăiase până la os. Mai târziu avea să-i ceară medicului să o coasă, dar acum era nevoie de el aici. Căpeteniile sale reveneau aducând veşti din diverse locuri de pe câmpul de luptă şi aşteptând să primească noi ordine.

James Douglas se apropie călare alături de Walter Stewart, după ce îl urmăriseră pe regele Edward de-a lungul culmii în fruntea unei trupe de cavaleri.

— Maiestate, îl salută James cu răsuflarea tăiată, regele a fugit către sud.

— Nu a încercat să intre în castel? întrebă Robert surprins.

— Ba da, răspunse Walter Stewart cu un zâmbet arcuindu-i uşor colţurile gurii, dar Sir Philip Moubray i-a refuzat intrarea. A fost silit să se întoarcă.

— Regele a fost văzut călărind împreună cu Aymer de Valence prin râul Bannock, încheie James. Oamenii noştri cred că avea vreo cinci sute de cavaleri cu el.

— Vreau să-l urmăriţi cât de departe puteţi, le zise Robert celor doi tineri. Prindeţi cât mai mulţi puteţi, dar prindeţi-i vii. Vreau prizonieri, nu şi mai mulţi morţi de îngropat.

În timp ce James îşi înclina capul şi îşi întorcea armăsarul, Robert îşi zări fratele apropiindu-se. Edward îşi scosese coiful. Faţa îi era brăzdată de sudoare şi sânge. În urma lui venea o trupă de oameni din Carrick, aducând alte trupuri pentru a le adăuga şirurilor celor deja întinşi pe o porţiune de iarbă ce fusese eliberată anume. Aceşti morţi erau nobili ale căror cadavre aveau să fie tratate cu respect, conform rangului. Soldaţii de rând aveau să aibă ca loc de odihnă un mormânt comun.

Cavalerii lui Edward păşeau grijulii pe solul alunecos din pricina sângelui şi acoperit de resturi: lănci rupte, spade lepădate, cai şi oameni morţi. Unul dintre cadavrele deja aliniate dinaintea lui era al lui Gilbert de Clare, conte de Gloucester, cu chipul transformat într-o sumedenie de tăieturi şi vânătăi livide, cu ochii holbaţi şi însângeraţi. Alături de el oamenii aşezară cel dintâi dintre cadavrele pe care le aduceau. Robert recunoscu blazonul. Mortul era Giles d'Argentan.

Edward se opri lângă fratele lui, cu ochii aţintiţi asupra cavalerului englez a cărui armură era sfâşiată în nenumărate locuri.

— Sir Neil spune că l-a văzut conducându-l pe regele Edward în siguranţă. Probabil că odată ce l-a văzut pe rege în afara primejdiei s-a întors la luptă.

Clătină din cap, ştergându-şi fruntea cu dosul palmei.

— A fost nevoie de trei cavaleri de-ai mei ca să-l doboare.

Robert auzi admiraţia din vocea fratelui său.

— Va fi redat familiei sale, laolaltă cu ceilalţi. Asigură-te că nimeni nu le va jefui...

Vederea altui cadavru îl făcu să amuţească. Acesta îi era şi mai cunoscut. Era Robert Clifford, cavaler al regelui, veteran de război şi cândva fratele său în cadrul ordinului Cavalerilor Dragonului. Trupul lui Clifford era frânt şi capul i se legăna pe spate.

— Aveţi grijă! se răsti Robert.

Ochii lui stârniră asupra şirului tot mai lung de cavaleri, conţi şi lorzi. Într-adevăr, floarea cavaleriei engleze fusese secerată.

— Maiestate!

Răsucindu-se, Robert îl zări pe Thomas Randolph escortând doi prizonieri. Unul dintre ei, susţinut de doi scutieri, palid la faţă şi cu dinţii încleştaţi, era Ralph de Monthermer. Celălalt, care păşea fără ajutor, cu mâinile legate la spate, era Humphrey de Bohun.

În timp ce se apropiau, privirea lui Robert o întâlni pe a lui Humphrey. Citi dezastrul reflectat în ochii contelui: groaza, umilinţa, amărăciunea acestei înfrângeri. Aşa ceva putea distruge un om, o ştia prea bine. Robert nu simţi nici bucurie, nici triumf la acest gând. Nu simţi decât milă. Vechea prietenie se deşteptă în el. Dacă nu ar fi fost ţările în care se născuseră, dacă destinele lor nu i-ar fi purtat pe drumuri diferite, ar mai fi fost şi acum prieteni.

Nes se ivi lângă el.

— Maiestate, cineva întreabă de domnia voastră. Cred că ar trebui să veniţi.

— Spune-i doctorului meu să aibă grijă de el, îi zise Robert lui Thomas, făcând semn către Ralph. Îi aruncă o privire scurtă lui Humphrey, apoi se întoarse şi îl urmă pe Nes până la marginea pantei, unde grămezile de morţi erau mai mari.

— Cine e?

— Alexander Seton, zise Nes aruncându-i o privire. E grav rănit, Maiestate.

Ca să ajungă la Alexander, Robert fu silit să calce peste cadavre. Acesta zăcea pe spate, cu un picior prins sub cadavrul unui cal şi cu braţele desfăcute. Era alb ca marmura la faţă. Părul îi era îmbibat de sudoare. Robert îşi coborî privirea către tăietura largă, roşie, care-i străbătea pieptul şi care sfâşiase pieptarul şi carnea de sub el, o rană în mod limpede făcută cu o lovitură zdravănă de spadă. Sub muşchii însângeraţi vedea coastele frânte.

În timp ce îngenunchea lângă Alexander, privirea acestuia o întâlni pe a sa. Îşi linse buzele.

— Aymer de Valence.

Robert strânse din fălci.

— Dar i-am făcut şi eu un semn. Alexander vru să râdă, dar buzele abia-i zvâcniră. Ceva ca să mă ţină minte.

— Tu unul şi eu unul, zise Robert, zâmbind sumbru.

Alexander îl privi fix.

— Nu te-am vândut doar englezilor, Robert. Katherine, camerista primei tale soţii... am făcut în aşa fel încât să se culce cu un bărbat în Ayr ca să-i surprinzi. Voiam să dispară ca să nu te distragă nimic de la tron. Dar ajutându-te să îţi îndeplineşti ambiţia nu urmăream decât să mi-o satisfac pe a mea.

Se strâmbă închizând ochii, apoi îi deschide din nou.

— N-am dreptul să ţi-o cer, dar te implor totuşi să mă ierţi. Pentru toate.

Lui Robert îi trebuiră câteva clipe ca să răspundă.

— Te iert.

Strânse umărul lui Alexander şi îl simţi cutremurându-se sub mâna sa.

— La Sixhills Christian a născut un fiu. Am auzit că seamănă cu tatăl lui.

Alexander întinse mâna şi îl prinse pe Robert de încheietură.

— Scoate-o de acolo, sire! Scoate-le pe toate de acolo, murmură el.

Robert privi peste umăr către dealul unde morţii de rang înalt erau adunaţi, iar prizonierii încercuiţi. Fiecare dintre ei valora greutatea sa în aur.

— Aşa o să fac, murmură el.

Simţi cum mâna din jurul încheieturii sale se desface şi îşi întoarse privirea.

Alexander Seton murise cu ochii deschişi, privind cerul verii.

Robert se ridică şi se urni din loc. Stătu o clipă să contemple măcelul de pe câmpul de luptă. Atât preţul, cât şi valoarea victoriei sale erau înscrise pe fiecare centimetru de pământ. Consecinţele succesului acelei zile începeau să i se contureze neclar în minte. La nord, zidurile castelului Stirling străluceau aurii în lumina dimineţii. Îşi ridică faţa spre cer şi închise ochii.

LOCHMABEN, SCOŢIA
1314

Toamna, când copacii ce înconjurau Castle Loch îşi schimbaseră veşmintele, oglindindu-se în apă ca marginile poleite cu aur ale unei oglinzi, Robert reveni la Lochmaben. Sosi în fruntea unei trupe numeroase din care făceau parte câteva dintre căpeteniile sale: Thomas Randolph, James Douglas, Walter Stewart şi Edward. Sora lor Mary îi însoţea, alături de William Lamberton.

Alţi oameni de-ai săi, printre care Angus MacDonald, Gilbert de la Hay, Neil Campbell şi Malcolm de Lennox, reveniseră pentru un timp la moşiile lor, unele dintre ele primite de curând. Christiana MacRuarie plecase şi ea, navigând înapoi către Barra. Când vara era pe sfârşite îşi petrecuseră ultima lor noapte împreună pe coasta sălbatică a Carrickului. A doua zi Robert stătuse pe plaja din Turnberry şi privise galera ei de război trasă la apă. Christiana stătuse la provă, cu pânza umflându-se în vânt în spatele ei, în timp ce distanţa care îi despărţea creştea tot mai mult.

Alături de Robert şi de oamenii săi la răspântia unde drumul pornea spre vest, spre Dumfries şi spre sud, către Carlisle, era un prizonier. Humphrey de Bohun era proaspăt ras, purtând un pieptar şi pantaloni negri şi o mantie pe umeri. Hainele lui, distruse, fuseseră arse după luptă. Rănile de pe chip i se vindecaseră în mare parte, deşi cicatricile ieşeau în evidenţă în lumina după-amiezii. De la bătălia de lângă Bannock trecuseră trei luni.

Regele Edward şi cavalerii săi, urmăriţi fără cruţare de trupa lui James Douglas, ajunseseră până la Dunbar, unde regele urcase pe o corabie,

pornind spre Berwick. Sir Philip Moubray, comandantul scoţian care cârmuise Stirlingul în numele regelui, îi redase castelul lui Robert şi acceptase pacea sa. Mulţi morţi, prea mulţi ca să fie număraţi, fuseseră aruncaţi într-un mormânt de pe malul râului Forth. Cadavrele nobililor fuseseră trimise familiilor pentru îngropăciune. Dintre cei care supravieţuiseră şi fuseseră luaţi prizonieri, unii fuseseră deja răscumpăraţi. Pe alţii Robert îi eliberase fără să ceară nimic în schimb, printre ei numărându-se Ralph de Monthermer, vechiul său prieten din rândul Cavalerilor Dragonului, care îl salvase de mânia lui Craci-Lungi cu ajutorul unei perechi de pinteni. Acum în paza lui mai rămăsese doar Humphrey. În calitate de Conetabil al Angliei, contele era cel mai de preţ trofeu al său.

Lătratul lui Fionn îl anunţă că se apropia cineva. Robert auzi tropotul copitelor înainte să vadă trupa ce înainta pe drumul dinspre Carlisle. Un pâlc de cavaleri călărea înaintea a doua căruţe cu coviltir. Purtau livreaua regelui Angliei. Unii dintre oamenii lui Robert îşi schimbară poziţiile, ducând mâinile la arme. Deşi zdrobitoare, victoria lor asupra duşmanului nu pusese capăt războiului. Robert însă era convins că avea să mai treacă multă vreme până ce regele Angliei să trimită o altă forţă în nord pentru a-l înfrunta. Reputaţia lui Edward, pătată încă de dinainte de bătălie, suferise crunt de pe urma înfrângerii catastrofale. Călăreţii se opriră la mică depărtate. Câţiva descălecară, privind în lungul drumului către scoţienii în aşteptare. Alţii se îndreptară către partea din spate a căruţelor, ajutând mai multe persoane să coboare.

Robert înaintă, umbrindu-şi ochii de soare. Vederea lor îl umplea de un amestec straniu de speranţă şi groază. Îl învinovăţeau ele pentru toţi aceşti ani pierduţi? Aveau măcar să se mai recunoască? În timp ce siluetele înaintau către el sub privirile soldaţilor englezi, îşi aţinti ochii asupra celei din faţă: o tânără femeie zveltă purtând o rochie neagră, simplă, şi o bonetă albă. Nu o recunoscu, apoi, înfiorat de emoţie, îşi dădu seama că era fiica lui.

O văzuse pentru ultima oară cu opt ani în urmă, în timpul despărţirii lor disperate din pădurile din spatele altarului sfântului Fillan, când o împinsese în braţele lui Elizabeth pe copila care plângea şi îl implora s-o ia cu el. Marjorie nu mai era o copilă. Anii pierduţi erau mult prea vizibili pe trupul şi chipul ei, care deveniseră cele ale unei femei. Alături de Marjorie păşea Christian, sora lui, ţinând de mână un băieţel care semăna atât de mult cu Christopher, încât Robert se simţi copleşit de aceeaşi bucurie pe care

probabil ar fi simţit-o dacă l-ar fi revăzut pe acesta în carne şi oase. În spatele lor veneau sora lui cea mai mică, Matilda, şi sora lui vitregă, Margaret, căruntă şi adusă de spate.

Nemaiputându-se stăpâni, Mary alergă în întâmpinarea surorilor ei, plângând de bucurie şi durere în timp ce se îmbrăţişau. Robert văzu că ochii albaştri ai lui Edward, aflat alături de el, scânteiau de lacrimi. Următorul care rupse rândurile fu Thomas Randolph, care se repezi către mama sa. În urma tuturor venea Elizabeth, soţia şi regina lui Robert, ducând de braţ un bătrân cocârjat ce îşi târa picioarele. Era Robert Wishart, episcop de Glasgow. La vederea vechiului său prieten, William Lamberton murmură o rugăciune.

Toţi aceştia erau recompensa plătită pentru un conte al Angliei.

Robert se răsuci către Humphrey, care urmărea tăcut grupul ce se apropia. În privirea contelui stăruia o tristeţe de nepătruns.

Humphrey îi întâlni privirea.

— Sunt liber?

— Da.

Humphrey şovăi, părând gata să adauge ceva, dar se mulţumi doar să încline din cap.

Robert înţelese. Niciunul dintre ei nu mai avea nimic de spus.

Îl privi pe Humphrey cum se îndreaptă către cavalerii englezi care aşteptau. Trecând pe lângă Elizabeth, contele se opri. Lăsându-l pe Wishart – cândva căpetenia rebeliunii, acum un bătrân orb – să fie condus de episcopul Lamberton, ea se răsuci către el. Robert nu auzi ce-şi spuneau, dar o văzu privind în jos şi clătinând din cap şi observă mâna lui Humphrey tresărind ca şi cum ar fi vrut să o prindă pe a ei, apoi oprindu-se.

Întrebarea care dădea să i se formeze în minte dispăru însă când Marjorie se repezi spre el. Robert ieşi în întâmpinarea fiicei sale şi o strânse la piept. După un timp se trase înapoi, zâmbind şi ştergându-i lacrimile cu degetele.

— Dumnezeule, ce semeni cu bunica ta!

Marjorie răspunse zâmbetului său cu un surâs.

— Aşa zice şi Christian.

În timp ce vorbea îl cerceta din priviri ca pentru a se obişnui cu noul lui chip, cu toate cicatricile şi ridurile nefamiliare, tot atâtea poveşti pe care ea nu le cunoştea.

Robert privi către Christian care le îmbrăţişa pe Matilda şi pe Mary, în timp ce fiul ei se aţinea pe aproape. Îşi dădu seama că lipsea cineva. Aflase

despre soarta lui Isabel Comyn, fiind informat în timpul negocierilor privind schimbul de prizonieri că aceasta, aflată în custodia lui Henry Beaumont, murise, spre întristarea lui. Se simţise vinovat că nu o putuse elibera mai curând. Dar îl aştepta pe nepotul său, Donald de Mar, fiul din prima căsătorie al lui Christian.

— Unde e Donald?

— A ales să rămână în Anglia, ca membru al Casei regelui, îi spuse încet Marjorie privind către Christian. A spus că acolo se simte acasă.

— Maiestate!

Robert îşi ridică privirea şi o văzu apropiindu-se pe Elizabeth. Marjorie se trase la o parte, permiţându-le să se salute. Robert înclină din cap.

— Doamnă!

Amuţiră, privindu-se nesiguri şi neştiind ce să-şi spună, apoi Robert îi întinse mâna. Elizabeth i-o luă, privindu-l când degetele lui le cuprinseră pe ale ei.

După ce alte saluturi fură schimbate, Robert îşi conduse familia către locul unde aşteptau caii şi restul suitei sale. Englezii plecaseră deja, lăsând în urmă o dâră de praf ce începea să se aşeze. După ce le ceru scutierilor cai pentru soţia şi fiica sa, Robert se opri şi înălţă ochii către fortăreaţa ruinată a castelului bunicului său. Iedera asaltase pereţii, acoperind ruinele. Dedesubtul lui, un stejar în care îşi amintea că se căţărase în copilărie crescuse înalt şi crengile lui ajungeau aproape de vârful dâmbului.

Îşi aminti de copacul din Turnberry de care atârnase împletitura pe care Affraig o făcuse pentru el în penumbra vânătă a colibei ei, cu o viaţă în urmă. Când luase tronul şi împletitura nu căzuse, se îndoise de puterea vrăjii. Acum simţea că înţelege. Credinţa lui Affraig în el purtase ruga lui până la Barra, şi acolo, ars în barca funerară alături de bătrână, destinul său se împlinise, nu printr-o cădere, ci printr-o înălţare, a fumului şi a flăcărilor pe cerul nopţii, dar şi a credinţei oamenilor săi în el, regele lor. În acea clipă, înconjurat de poporul lui, speranţa aceasta fusese reaprinsă şi războiul renăscuse din cenuşă.

Privirea lui stărui asupra ruinelor fortăreţei. Cu douăzeci şi doi de ani în urmă făcuse o promisiune în umbra acestor ziduri, promisiunea că va susţine dreptul familiei sale la tron.

În cele din urmă făcuse mult mai mult. În cele din urmă susţinuse dreptul poporului său de a avea un regat.

EPILOG

1329

DUMFRIES, SCOŢIA
1329

Robert înaintă încet prin naos cu paşii răsunând în biserica pustie. În aer stăruia un miros de tămâie. Se opri să-şi tragă răsuflarea, sprijinindu-se cu o mână de unul dintre stâlpii ce mărgineau naosul, cu ochii pe paravanul de la capăt. Dincolo de paravan se afla altarul. Simţi o durere în piept, mai puternică decât apăsarea obişnuită din ultimul an, când boala îl prinsese în gheare. Oţelindu-se, Robert trecu de paravan şi pătrunse în strana corului.

La vederea altarului, în mintea lui se născu o amintire: *el şi John Comyn încleştaţi în luptă, ochi în ochi, mâna lui înfigând pumnalul în coastele celuilalt, sângele curgând întunecat ca vinul. Lăsă nălucile să vină, le lăsă să-şi poarte din nou vechea lor luptă în tăcerea minţii lui. Când amintirea păli se apropie de un şir de lumânări aprinse de călugări ca pregătire pentru slujba de după-amiază. Lăsaseră una neaprinsă, aşa cum îi promiseseră. Robert o ridică, simţind sub degete ceara rece şi netedă. Venise să se roage pentru sufletul unui om, dar acum în jurul lui se înghesuiau mulţi alţi morţi, fiecare dorind să i se aprindă o lumânare. Răsucind-o în mână, se gândi ce sarcină imposibilă ar avea bucata asta palidă de ceară dacă ar aprinde-o pentru sufletele tuturor celor deja plecaţi.*

Trecuseră aproape cincisprezece ani de la bătălia de lângă râul Bannock. În lupta aceea îşi pierduseră viaţa mulţi bărbaţi, dar în anii ce urmaseră pieriseră încă şi mai mulţi. În ciuda victoriei lui zdrobitoare din acea zi, războiul cu Anglia continuase, cele două naţiuni sfâşiindu-se una pe alta prin hărţuieli şi raiduri, asedii şi izbucniri de violenţă întrerupte de scurte armistiţii şi de negocieri infructuoase, căci niciuna dintre părţi nu voia să consimtă la cererile celeilalte. Apoi, cu nouă ani în urmă, ceruse ajutorul papalităţii în recunoaşterea libertăţii Scoţiei şi a independenţei faţă de Anglia. În acest scop, de la abaţia Arbroath îi fusese trimisă Papei o scrisoare în numele întregului popor, pecetluită cu sigiliile a numeroşi

nobili scoţieni. Patru ani mai târziu Papa îl recunoscuse ca rege al Scoţiei şi se stabilise un armistiţiu de durată cu Anglia. Dar războiul le mai pregătea o ultimă convulsie care scuturase din temelii ambele ţări.

Cu doi ani în urmă, regele Edward fusese detronat de o rebeliune condusă de soţia sa, Isabella de Franţa, şi de amantul acesteia, Roger Mortimer. Regele fusese aruncat în temniţă, iar fiul său cel tânăr fusese înscăunat sub numele de Edward al III-lea. Se zvonea că Isabella poruncise uciderea soţului ei întemniţat cu ajutorul unui vătrai înroşit în foc, vârât în măruntaie. Temându-se de planurile noului rege, condus de puternicii lorzi adunaţi în jurul lui, Robert îl întâmpinase cu toate forţele. Campania se încheiase cu înfrângerea răsunătoare a tânărului Edward la Stanhope Park, de mâna lui James Douglas şi a lui Thomas Randolph, şi în cele din urmă, anul trecut, reluarea negocierilor avusese ca rezultat Tratatul de la Edinburgh, care garanta suveranitatea Scoţiei şi punea capăt războiului început cu treizeci şi doi de ani în urmă de Edward Craci-Lungi.

Roata Sorţii adusese multe schimbări pentru el şi pentru regatul lui, sorţile lor fiind împletite. Reuşise multe, şi când roata se ridicase, dar şi când se coborâse, însă victoria şi onoarea avuseseră preţul lor. Acum, simţind moartea în trupul său veştejit, Robert voia o nouă şansă de a se căi pentru păcatul care făcuse ca regatul său să se nască din sânge.

Luă lumânarea şi îi apropie fitilul de una dintre flăcări. Când focul se trezi la viaţă, îl ocroti cu palma ca să nu pâlpâie şi să nu se stingă. Aşeză lumânarea cu grijă şi închise ochii, rostind o rugăciune pentru sufletul lui John Comyn.

Când termină, rosti o rugă şi pentru ceilalţi: pentru Marjorie, fiica sa, care nu mai trăise decât trei ani din momentul eliberării, murind în urma unei căderi de pe cal şi lăsând în urmă un fiu născut ca urmare a căsătoriei ei cu Walter Stewart. Rosti o rugăciune pentru Elizabeth, soţia şi regina sa cea îndatoritoare, care murise cu un an în urmă şi care, în ciuda răcelii căsniciei lor, îi dăruise patru copiii. David, singurul dintre fiii săi care supravieţuise, era acum moştenitorul său. Robert rosti o rugăciune pentru Neil Campbell, cumnatul său în urma căsătoriei cu sora lui, Mary, căsnicie ce durase numai un an până la moartea lui Neil. Spuse una pentru fratele său, Edward, care, neputând trăi în umbra lui, pornise în campanie în Irlanda pentru a-i ajuta pe irlandezi în lupta lor. Se proclamase Mare Rege al Irlandei, dar expediţia fusese un dezastru şi Edward, ultimul în viaţă dintre fraţii săi, fusese prins şi decapitat la numai patru ani după bătălia de

pe râul Bannock. În cele din urmă, după o pauză, Robert rosti o rugăciune pentru Humphrey de Bohun, ucis cu şapte ani în urmă alături de Thomas de Lancaster de forţele regelui Edward, îndelung aşteptata răzbunare a acestuia pentru uciderea lui Piers Gaveston.

Deschizând ochii, Robert mai contemplă câteva clipe lumânarea care pâlpâia în aerul răcoros din biserica Greyfriars. Apoi se răsuci şi străbătu din nou naosul, ieşind în lumina soarelui primăvăratic, unde îl aşteptau oamenii săi: *credinciosul Nes şi Thomas Randolph, Gilbert de la Hay şi sir James Douglas, poreclit cel Negru de englezii care ajunseseră să-i ştie de frică.*

După ce aprinsese lumânarea – plătindu-i pe călugări pentru ca aceasta să ardă şi în anii ce aveau să vină – Robert mai avea o ultimă călătorie de făcut înainte să pornească pe lungul drum întunecat pe care toţi trebuie s-o apuce: *un drum spre vest, dincolo de mare, către o insulă îndepărtată.*

NOTA AUTORULUI

Lui Voltaire i se atribuia afirmaţia că istoria e o minciună asupra căreia toată lumea a căzut de acord, iar când vine vorba despre viaţa lui Robert Bruce această afirmaţie pare adesea adevărată. Această parte a vieţii lui Robert, de la înfrângerea de la Methven până la ajunul solstiţiului de vară de la Bannockburn, este, din punct de vedere al faptelor documentate, ambiguă şi ocazional de nepătruns.

Când Robert dispare din castelul Dunaverty de la capul Kintyre, în septembrie 1306, nu se ştie încotro s-a dus sau ce a făcut vreme de mai bine de şase luni, apoi reapare la Carrick la începutul anului următor. Insula Rathlin din Irlanda e menţionată ca ascunzătoare a lui Bruce de către John Barbour în poemul său epic *The Bruce,* scris la cca. 1375. Alţii spun însă că era vorba despre Irlanda sau despre una dintre Insulele Vestice sau chiar despre Orkney sau Norvegia. Eu am mers pe ipoteza Rathlinului, cea mai comună dintre teorii şi un loc unde îmi era relativ uşor să merg să mă documentez (deşi pe un vas numit *Vomit Comet*). L-am amplasat şi pe insula Barra din Hebridele Exterioare, care este un port natural şi despre care se crede că ar fi fost în acea vreme sub stăpânirea Christianei MacRuarie, despre care se spune că l-a fi ajutat pe Robert.

Există multe goluri în înţelegerea pe care o avem despre regele rebel şi banda de oameni care au străbătut alături de el lungul drum către Bannockburn şi către lupta pentru independenţă. Aşa cum e adesea cazul cu oştile medievale, este dificil, uneori chiar imposibil, să determini efectivele acestora. O scrisoare adresată lui Edward al II-lea în jurul anului 1308 de către John MacDougall susţine că Robert ameninţa Argyllul în fruntea unei forţe de zece sau cincisprezece mii de oameni, dar Barbour estimează că pe dealul Loudoun, în 1307, Robert avea şase sute de oameni apţi de luptă şi cam tot atâţia „de adunătură”, în timp ce istoricii moderni spun că în 1314, la Bannockburn, acesta comanda numai şapte mii de oameni.

Şi datele sunt o problemă. Nu ştiu exact când a avut loc bătălia de la Inverurie împotriva Comynului Negru şi nici dacă Robert a pornit campania împotriva lui John MacDougall în 1308 sau în 1309. Bătălia din valea Troolului e menţionată în anale numai în treacăt şi în mod confuz, dar de-a lungul secolelor a fost înflorită, devenind una dintre cele mai mari victorii ale lui Robert, dotată acum cu tabele informative care stabilesc clar locul

luptei, o dată, numărul efectivelor şi ordinea evenimentelor, deşi niciuna dintre acestea nu se cunoaşte cu certitudine, după cum am descoperit aventurându-mă până acolo în compania istoricului Edward J. Cowan.

Alte locuri încă şi mai importante rămân în ceaţă. De ani în şir istoricii s-au încăierat între ei fără succes încercând să stabilească locul bătăliei de la Bannockburn. Majoritatea istoricilor, inclusiv Fiona Watson, care a avut amabilitatea de a-mi oferi materialul ei pe acest subiect, înclină către locul cunoscut ca Dryfield, unde acum se află terenul de sport al Liceului Bannockburn, ca locul unde s-a purtat principala bătălie. Deşi alţii, inclusiv Scott McMaster, care mi-a fost ghid la locul bătăliei, oferă argumente convingătoare în favoarea Carse (o zonă joasă cunoscută pe vremuri ca „Pows" sau „Les Polles"), unde se crede că şi-au aşezat englezii tabăra în noaptea de 23 iunie. Alte două locuri, Borestone şi o regiune de lângă Carse mai apropiată de Forth, sunt de asemenea luate în calcul, deşi acum mai puţin ca înainte. În cele din urmă am optat pentru Dryfield, dar până nu vor fi descoperite noi dovezi arheologice disputa va continua, fără îndoială.

De asemenea, de-a lungul secolelor au luat naştere multe legende despre Robert şi contemporanii săi, cea mai cunoscută dintre ele fiind a păianjenului. Cea mai timpurie referire la arahnida de acum legendară apare în ediţia postumă a *Istoriei Casei Douglas* a lui David Hume de Godscroft, apărută la jumătatea secolului al XVII-lea, în care James Douglas e cel care asistă la strădaniile creaturii de a-şi ţese pânza iar şi iar. Scriind *Tales of a Grandfather* în secolul al XIX-lea, sir Walter Scott i-a atribuit povestea lui Robert Bruce. Desigur, alegoria îl descrie perfect pe Robert, omul care, în ciuda pierderilor suferite, a refuzat să cedeze şi a încercat până când, în cele din urmă, a ieşit învingător. Nu aveam însă loc pentru un păianjen adevărat în poveste. În locul lui, pentru a surprinde spiritul acestui mit persistent, am folosit-o pe Affraig cu destinele ei, inspirată în parte de practicile magice medievale şi în parte de firul Ariadnei.

E o binecuvântare şi totodată un blestem că se ştiu atât de puţine despre viaţa şi timpurile lui Robert Bruce. Golurile din cunoştinţele noastre îi oferă unui autor de romane istorice o mulţime de ocazii nemaipomenite, dar e adesea o provocare să uneşti fragmentele de naraţiune când ai de-a face cu atâtea contradicţii, repetiţii şi necunoscute. Şi, după cum am comentat şi în cazul romanelor anterioare, chiar când ştim *ce* făcea cineva, ba chiar *când* şi *unde,* foarte rar ştim *de ce.* Romancierului, spre deosebire de istoric, i se cere întotdeauna să ia o decizie cu privire la motivaţiile personajelor.

E o provocare care mă încântă, dar sunt conştientă tot timpul că, până şi când născocesc evenimente – de dragul intrigii sau al ritmului, pentru a umple un gol sau pentru a transforma un episod complex şi lung în ceva mai senzaţional şi mai citibil – acestea trebuie să fie plauzibile şi, întrucât istoria a fost cea care m-a inspirat să scriu, vreau să o respect până şi în lumea fără graniţe a ficţiunii. De aceea, ceea ce urmează este o trecere în revistă a principalelor modificări pe care i le-am adus istoriei aşa cum o cunoaştem.

ALEXANDER AL III-LEA ŞI SUCCESIUNEA

În loc să copiez ceea ce am explicat pe larg în notele la celelalte romane, o să mă rezum la a spune că istoricii timpurilor trecute sau moderne privesc moartea regelui Alexander al III-lea – despărţit de escorta sa pe drumul către Kinghorn şi descoperit mort a doua zi de dimineaţă – ca pe un accident. Uciderea lui e pură ficţiune. Ceea ce m-a făcut să o apuc pe acest drum a fost faptul că se crede că Alexander lua în calcul posibilitatea unei căsătorii între nepoata sa şi fiul şi moştenitorul lui Edward şi că, atunci când regele s-a căsătorit cu Yolande în 1284, orice vlăstar al acestei uniuni ar fi golit de sens propunerea sa.

Mai menţionez că Robert a căpătat comitatul Carrick în 1292, la puţin timp după ce John Balliol a fost desemnat rege de către Edward, dar că dreptul familiei la tron l-a moştenit tatăl său. Oricum, Robert a fost acuzat că voia tronul încă din 1297, aşa că am decis ca acest drept să treacă de la bunicul său la el. Când Edward a anunţat decizia sa de a-l alege pe Balliol ca rege, familia Bruce se afla la Nirham, nu la Lochmaben cum am scris eu.

AYMER DE VALENCE ŞI BĂTĂLIA DE LA METHVEN

Pe parcursul acestei trilogii l-am tratat urât pe Aymer de Valence, considerat ca fiind una dintre figurile onorabile ale Curţii regale engleze a acelor vremuri, dar fiind principalul adversar al lui Robert la Methven se potrivea bine în rolul de antagonist. Deşi chiar a ocupat Perthul, tratamentul brutal al locuitorilor e născocirea mea. Acestea fiind zise, spânzurarea

rebelilor şi a garnizoanelor inamice devenise o practică obişnuită în această etapă a războiului.

Am modificat uşor evenimentele care au dus la încăierarea din pădurea Methven, pentru a simplifica un episod întortocheat şi pe alocuri incredibil, dar lupta însăşi şi rezultatul ei au rămas neschimbate. Practic, apropiindu-se de Perth ca să-l înfrunte pe Valence, oastea lui Robert a fost ambuscată în pădurea Methven şi împrăştiată. Aceasta, după cum remarcă G.W.S. Barrow în *Robert Bruce and the Community of the Realm of Scotland,* este posibil să fi fost salvarea lui Robert, căci, dacă ar fi învins la Methven, „în mod sigur ar fi fost silit să îl înfrunte în luptă pe regele Angliei cu opt ani înainte să fie pregătit s-o facă".

Se crede că în acea epocă fratele lui Robert, Niall, era însărcinat cu paza soţiei şi a fiicei regelui, precum şi a celorlalte femei, neluând parte la bătălie, dar am vrut să-l păstrez în povestire până în momentul când conduce femeile către Kildrummy. Nu ştiu cronologia exactă a întâmplărilor de după fuga lui Robert din Methven. Nu se ştie cu siguranţă pe ce drum a apucat, sau chiar unde anume în Lorn a avut loc atacul lui James MacDougall. Am respectat în general filmul retragerii lui Robert aşa cum este el redat în poemul lui Barbour.

EDWARD I

După ce l-a numit pe Aymer de Valence Locotenent al Scoţiei şi i-a cerut „să ridice dragonul", adică să nu le arate milă lui Robert şi susţinătorilor lui, Edward I a întreprins ceea ce trebuie să fi fost o călătorie lungă şi chinuitoare către nord, sperând să preia conducerea campaniei împotriva duşmanului său. Nu ştim din ce cauză era pe moarte, deşi în acel moment s-a spus că de dizenterie. Ştim însă că trebuia să fie cărat într-o litieră şi că, atunci când a sosit la prioratul Lanercost, s-au luat măsuri pentru ceea ce urma să devină o şedere îndelungată, prin construirea unor locuinţe pentru el şi regină.

L-am amplasat pe prinţul Edward în tabăra tatălui său la începutul romanului, deşi de fapt regele îşi trimisese deja fiul în Scoţia, în fruntea unui contingent de proaspeţi cavaleri, ca să prade pământurile lui Robert din Carrick.

ALEXANDER SETON

O mare parte din rolul lui Seton e o născocire menită să acopere considerabilele goluri din analele istorice, dar am încercat să respect pe cât posibil adevărata sa traiectorie. Nu se crede că între el şi Christopher Seton ar fi existat vreo legătură de rudenie, dar pentru scopurile mele era util să-i fac veri. Ştim însă că Alexander, un nobil din Lothianul de Est, a fost capturat de englezi în 1306, dar a fost eliberat de Edward I, spre deosebire de soarta multora dintre camarazii săi. Rolul lui în dezvăluirea planurilor lui Robert către Comynul Negru e o ficţiune, dar marşul lui Aymer de Valence către Kildrummy, unde John de Atholl şi Niall Bruce căutaseră adăpost pentru femei, i-a făcut pe unii să se întrebe dacă nu e posibil ca în rândurile lor să fi existat un trădător.

Se spune că în 1308 Alexander ar fi semnat cu Neil Campbell un pact de a „fi uniţi întru apărarea regelui", dar după 1310 a trecut în tabăra engleză. Cel mai important e că s-a întors la Robert în noaptea de 23 iunie 1314, pentru a-l informa despre moralul scăzut al trupelor engleze, sugerându-i că poate învinge. Alexander nu a murit la Bannockburn, ci a continuat să-l slujească mulţi ani pe Robert, fiind răsplătit pentru loialitatea sa.

ROBERT *VERSUS* JOHN MACDOUGALL

După cum am spus, nu cunoaştem cronologia precisă a celor întâmplate după înfrângerea de la Methven, dar este posibil ca Robert să fi fost ajutat de abatele din Inchaffray şi să fi trecut pe la altarul Sfântului Fillan, ajungând într-un loc numit Dail Righ, unde a fost atacat de MacDougall, deşi nu e clar când anume a avut loc această bătălie.

În acest punct din roman a trebuit să pomenesc despre iertarea păcatelor, dar în realitate Robert fusese deja absolvit de vină pentru uciderea lui John Comyn de Robert Wishart, în Glasgow. În plus, Christopher Seton şi Christian Bruce erau deja căsătoriţi.

PRINŢUL EDWARD

În acest timp prinţul Edward era în vest, prădând pământurile lui Bruce. La puţin timp după aceea el şi Piers Gaveston şi alţi tineri cavaleri au avut probleme cu regele pentru că se ţineau de turniruri în loc să îşi vadă de campania împotriva scoţienilor.

Pentru că voiam ca Humphrey de Bohun să joace un rol important în povestire, l-am trimis la Carrick să-l întâlnească pe prinţ şi de acolo să încerce să-şi unească forţele cu MacDougali, în Argyll. În realitate, de la Carrick, prinţul s-a dus să se întâlnească direct cu forţele lui Aymer de Valence, la Kildrummy.

John de Menteith a fost cel care a condus asediul împotriva castelului Dunaverty, pe care l-a cucerit numai pentru a descoperi că Robert fugise, dar, din nou, ca să-i păstrez în poveste pe prinţul Edward şi pe Humphrey, i-am pus să ia parte la asalt.

Cearta violentă dintre prinţ şi tatăl său e bazată pe relatarea cronicarului englez Walter of Guisborough. Piers Gaveston a fost exilat după ce Edward i-a cerut regelui să-i dăruiască acestuia ţinutul Ponthieu. S-a speculat foarte mult cu privire la sexualitatea prinţului Edward şi la relaţia fizică pe care a avut-o sau nu a avut-o cu Piers Gaveston, şi până în ziua de azi opiniile rămân împărţite. Nu există însă nicio îndoială că legătura lor strânsă, indiferent de natura ei, a dus la o fractură cu urmări dezastruoase în sânul Curţii regale, care a început între Edward şi tatăl său şi, în cele din urmă, a adus Anglia în pragul războiului civil.

SOARTA FAMILIEI LUI ROBERT

Se spune că Kildrummy a căzut în mâinile englezilor din pricina trădării unui fierar. Niall Bruce a fost luat de acolo şi executat în Berwick. Episcopii Robert Wishart şi William Lamberton au fost prinşi şi aruncaţi în temniţă în Anglia, dar ceva mai devreme decât am scris eu aici. Lamberton a fost într-adevăr eliberat mai târziu ca să negocieze cu Robert din partea lui Edward al II-lea. John de Atholl şi femeile, încercând probabil să se refugieze în Orkney sau Norvegia, unde sora lui Bruce era regină, au fost prinşi la Tain.

Regina Elizabeth a fost pusă sub arest la conacul Burstwick, în grija a doua femei cărora le-a fost interzis să îi vorbească. Mai târziu a fost mutată de mai multe ori, inclusiv în abaţia Barking din Essex. Idila ei cu Humphrey de Bohun, a cărui soţie, Elizabeth, încă mai trăia în acel moment este imaginară. Marjorie Bruce a fost condamnată iniţial să fie închisă într-o cuşcă, în Turnul Londrei, dar Edward a cedat şi în schimb a trimis-o într-o mănăstire din Yorkshire.

Pentru rolul jucat la încoronarea lui Robert, Isabel Comyn a fost închisă în castelul Berwick, într-o cuşcă despre care se spune că avea formă de

coroană. Unele relatări susţin că aceasta se afla în văzul publicului, altele că se afla într-un turn. A fost eliberată în 1312 şi trimisă la o mănăstire şi de aici plasată în custodia lui Henry Beaumont. Dincolo de asta, soarta ei e neclară. Din motive necunoscute, Mary Bruce a fost şi ea închisă într-o cuşcă, în castelul Roxburgh. Pare să fi fost eliberată în 1310, dar a fost ţinută în continuare în custodia englezilor până când a fost parte a unui schimb, în 1312 sau 1314. Dintre toate femeile lui Bruce, Christian a scăpat cel mai uşor, trimisă într-o mănăstire din Lincolnshire. Soţul ei, Christopher Seton a fost însă spânzurat şi decapitat, dar la Dumfries (locul uciderii lui John Comyn, în care fusese implicat), şi nu în Berwick cum am spus eu în povestire. John de Atholl a fost spânzurat în Londra, cel dintâi conte executat în Anglia după două sute treizeci de ani.

Alexander şi Thomas Bruce au fost capturaţi în Galloway, împreună cu un nobil irlandez şi un contingent mare de irlandezi, de către Dungal MacDougall. Nobilul irlandez a fost decapitat de MacDougall, iar fraţii au fost executaţi de Edward. Aşa cum am menţionat în cazul romanelor anterioare, lordul Donough este la fel de fictiv precum Cormac, deşi s-a avansat ipoteza că în adolescenţă Robert şi Edward Bruce au fost probabil trimişi sub tutelă în casa unui nobil irlandez. În plus, Robert avea pământuri în Antrim şi există menţiuni ale unui frate prin adopţie fugar alături de el în Carrick. Din nou e o chestiune de a lega între ele punctele dintre ceea ce ştim şi ceea ce nu ştim.

FAMILIILE MACRUARIE ŞI MACDONALD

Nu ştim unde a petrecut Robert iarna lui 1306, dar ştim că a primit ajutor din insule, de la Angus MacDonald, Christiana MacRuarie şi Lachlan MacRuarie. Lachlan mai ales este un personaj alunecos, dar fascinant, care apare şi dispare din anale, ivindu-se fulgerător de partea uneia dintre tabere înainte să dispară şi să reapară de cealaltă parte. Informaţiile noastre din acea epocă despre Insulele Vestice sunt în cel mai bun caz precare, aşa că am fost nevoită să inventez o grămadă, dar păstrând pe cât posibil spiritul a ceea ce ştim.

Rolul jucat de Thomas şi Alexander Bruce în Islay e fictiv, ca şi timpul petrecut de Robert pe Barra, deşi englezii l-au acuzat că a fost amantul Christianei, lucru posibil ţinând cont că a avut copii ilegitimi. Apariţia lui James Stewart la Barra şi relaţiile lui cu Robert sunt invenţia mea, la fel ca

şi capturarea lui Henry Percy, deşi Robert a atacat Turnberry şi, în relatarea lui, Barbour pomeneşte despre focul care i-a chemat prea devreme din Arran pe el şi pe oamenii lui, precum şi despre încercarea lui Aymer de a-l prinde pe Robert folosind unul dintre ogarii acestuia.

DAVID DE ATHOLL

La fel ca în cazul lui Alexander Seton, David, conte de Atholl după execuţia tatălui său, a avut o relaţie inconstantă cu Robert, schimbând taberele de câteva ori în timpul conflictului. L-a părăsit pe Robert mai devreme decât am scris eu aici, la puţin timp după uciderea lui John Comyn, cu fata căruia era însurat. Având atâtea personaje şi atâtea schimbări de tabere, am fost nevoită să îi simplific rolul în roman. În realitate David a luptat de partea englezilor până în 1312, când a fost primit în pacea lui Robert şi a fost făcut Conetabil al Scoţiei. Apoi Edward Bruce i-a sedus fiica, pe Isabel de Atholl, făcându-l pe David să treacă din nou de partea englezilor. A distrus proviziile scoţienilor depozitate în abaţia Cambuskenneth în ajunul bătăliei de la Bannockburn.

PROFEŢIILE LUI MERLIN

Am scris despre veridicitatea profeţiilor, a relicvelor, a Mesei Rotunde a regelui Edward şi a obsesiei lui faţă de legenda lui Arthur în notele mele anterioare. Aici mă voi mărgini să spun doar că în 1307 s-a zvonit că o nouă profeţie a lui Merlin începuse să circule prin Scoţia, proclamată de falşi predicatori ai lui Robert Bruce, prevestind că la moartea „regelui lacom” scoţienii şi galezii se vor uni şi îşi vor lua pământurile înapoi.

ÎNTOARCEREA LUI ROBERT

După cum am precizat, puţine se ştiu despre triumful lui Robert de pe valea Troolului. Aici l-am făcut pe Thomas Randolph să fie prins luptând pentru englezi şi apoi revenind în compania lui Robert. Asta s-a şi întâmplat, dar ceva mai târziu decât în carte.

Bătălia de pe dealul Loudoun a fost cea care a schimbat totul pentru Robert, unul dintre aliaţii săi englezi comentând că acesta nu se mai

bucurase niciodată de asemenea susţinere ca după victoria împotriva trupelor lui Aymer.

Campania lui Robert împotriva Comynilor şi a susţinătorilor lor a început cu două luni mai devreme decât în carte. Din nou cronologia exactă nu e cunoscută, deşi se spune că Robert a căzut grav bolnav şi a fost silit să se retragă în litieră dinaintea forţelor Comynului Negru, pe care în cele din urmă l-a învins într-o bătălie pe drumul către Inverurie. Comynul Negru era ajutat în acel moment de alţi câţiva baroni scoţieni, printre care David de Atholl.

Nu ştim dacă într-adevăr campania lui Robert în Argyll, care a culminat cu lupta din trecătoarea Brander şi cu căderea castelului Dunsytaffnage, a avut loc în 1308 sau în 1309, dar am încercat să ţin cont de ceea ce cunoaştem. Execuţia lui Dungal MacDougall de către Edward Bruce este însă ficţiune pură. Povestea lui MacDougall este mai complexă – şi deci mai puţin satisfăcătoare din punct de vedere emoţional pentru cititor – decât am redat-o. După ce a scăpat de raidul întreprins de Edward Bruce în Galloway în 1308, i s-a predat lui Robert în 1313, în oraşul Dumfries. Robert l-a eliberat şi MacDougall s-a dus pe insula Man în serviciul său, dar a trecut din nou în tabăra engleză, fiind capturat din nou de Robert. De data asta, când a fost eliberat, a rămas de partea englezilor şi a murit în 1327.

EDWARD AL II-LEA ŞI PIERS GAVESTON

Edward I a murit în Burgh by Sands în iulie 1307. Moartea sa a fost ţinută ascunsă timp de două săptămâni, până când a fost informat fiul său, aflat la Londra.

După o tentativă infructuoasă de a-l prinde pe Robert, noul rege, din câte se pare, a renunţat la războiul tatălui său, urmându-i cadavrul către Westminster. L-a readus imediat pe Piers alături de sine şi, deşi era însurat cu Isabella a Franţei, se spunea despre el că părea să fie căsătorit mai degrabă cu prietenul său din copilărie.

Humphrey de Bohun şi Aymer de Valence au fost prezenţi la nuntă în Franţa, în ianuarie 1308, dar Piers a fost într-adevăr numit regent în lipsa lui Edward. A fost numit şi conte de Cornwall, dar cu câteva luni mai devreme decât în carte. Ceremonia încoronării de la Westminster e redată în linii mari aşa cum a fost descrisă în cronici, inclusiv partea cu prăbuşirea unui perete.

Cronologia întâmplărilor din capitolele 39-45 este poate partea cea mai fictivă a romanului. Conflictul dintre Edward al II-lea şi seniori, din 1308 până în 1312, deşi fascinant în sine, e prea lung ca să îi putem face dreptate aici, mai ales că naraţiunea culminează cu Bannockburn.

Am luat în schimb câteva evenimente cruciale – numirea lui Piers la comanda Perthului (în 1311), atacul lui Robert asupra Perthului (în ianuarie 1313), eliberarea lui Mary din custodia englezilor (ceea ce s-a petrecut în 1313 sau în 1314), revenirea lui Piers din exil, prinderea şi execuţia sa (în 1312) şi le-am combinat într-un singur episod, care se termină la fel ca istoria reală. Robert nu a încheiat nicio asemenea înţelegere cu Thomas de Lancaster, nici nu l-a prins pe Piers la Perth pentru a-l preda în mâinile baronilor. Se spune însă că în 1321 Thomas ar fi negociat cu Robert împotriva lui Edward al II-lea şi că în această corespondenţă se vorbea despre el ca despre Regele Arthur.

În realitate, când s-a aflat, la finele lui 1311 sau la începutul lui 1312, că Piers Gaveston revenise în secret din exilul în care fusese trimis prin ordonanţele reformatorului Consiliu al Lorzilor, el şi Edward au fugit în York. O cronică susţine că Thomas de Lancaster, Aymer de Valence, Humphrey de Bohun, Guy de Beauchamp şi contele de Arundel ar fi făcut un plan secret de a-l captura pe Gaveston. Se spunea despre Lancaster că a cerut în mod deschis ca Piers să fie retrimis în exil. Apoi baronii au pornit spre nord împotriva regelui şi a favoritului lui şi au asediat castelul Scarborough, comandat de către Piers. În cele din urmă Piers i s-a predat lui Aymer de Valence, cu condiţia să nu fie vătămat. Valence l-a dus la Oxfordshire, dar se pare că a fost tras pe sfoară de tovarăşii săi de conspiraţie, printre care Lancaster, Warwick şi Hereford, căci Gaveston i-a fost luat, dus pe dealul Blacklow din Warwickshire, unde a fost executat.

Vinovat pentru acest fapt – care a fost executat de doi pedestraşi galezi – a fost considerat când Thomas de Lancaster, când Guy de Beauchamp, când Aymer de Valence. După moartea lui Piers Anglia a ajuns în pragul războiului civil. A durat un an până când o pace provizorie s-a înfiripat între rege şi nobilii implicaţi în complot, deşi, aşa cum se vede şi în roman, mulţi au refuzat să lupte la Bannockburn, spre ghinionul lui Edward. Piers Gaveston a fost înmormântat la King’s Langley în 1315.

BANNOCKBURN

După cum am spus, am optat pentru Dryfield ca loc al principalei bătălii. Mai merită remarcat că mulţi istorici cred acum că schiltromul comandat de James Douglas şi Walter Stewart a fost inventat de John Barbour ca să sporească reputaţia lui Douglas. De asemenea unii sunt de părere că aşa numita „provocare de la Stirling" pe care i-a adresat-o Edward Bruce lui Philip Moubray a fost lansată numai cu câteva luni înaintea bătăliei, nu cu un an întreg mai devreme. Se pare că lui Moubray i-a fost garantată trecerea în siguranţă pentru a merge la Edward al II-lea şi a-l informa despre situaţia Stirlingului şi despre poziţia ocupată de scoţieni în New Park.

După bătălie, Humphrey de Bohun nu a fost luat prizonier pe câmpul de luptă, ci în castelul Borthwell, unde se refugiase cu Ingram de Umfraville.

MOARTEA LUI ROBERT

După ce a asigurat independenţa Scoţiei în 1328, Robert a murit în anul următor în Cardross, la cincizeci şi cinci de ani. A fost crezut bolnav timp de câţiva ani înainte să moară, unii cronicari susţinând că era vorba despre lepră, deşi acest lucru nu a fost demonstrat.

A cerut ca inima lui să fie dusă la Sfântul Mormânt din Ierusalim, misiune asumată de James Douglas, care a ajuns cu ea până în Spania, unde a murit luptând împotriva maurilor. Trupul lui James a fost readus în Scoţia şi inima lui Robert a fost înmormântată la abaţia Melrose. Se crede că încă se mai află acolo.

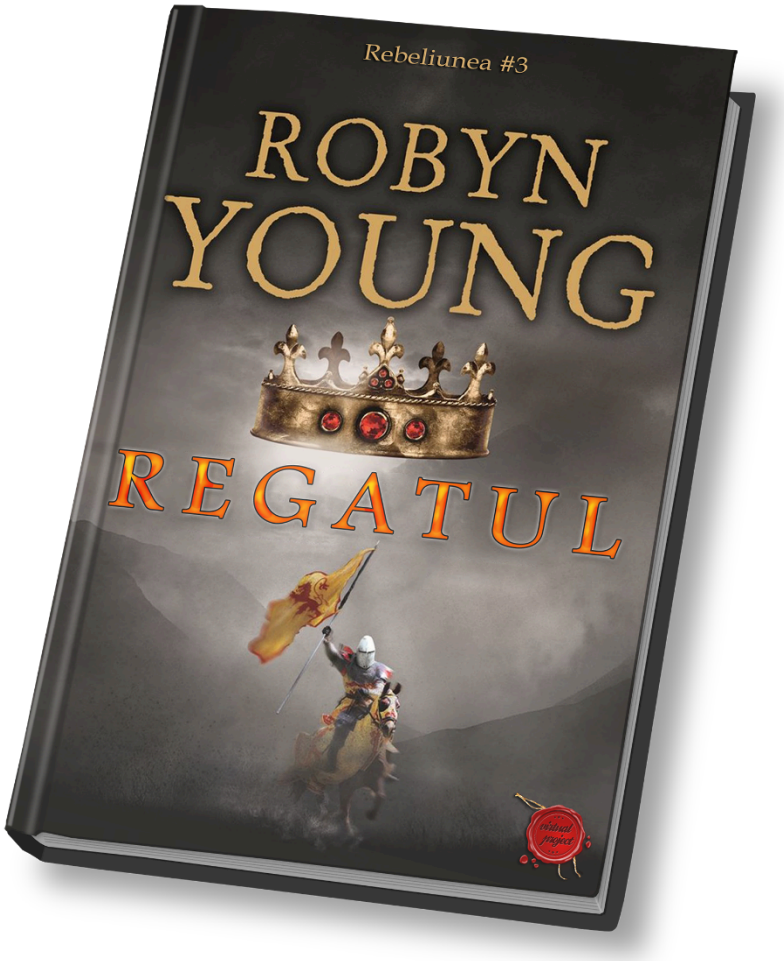

virtual-project.eu

Notes

[←1]

Întrucât cei care i-au fost prieteni sau tovarăşi de arme lui Bruce înainte să fie rege i se adresează când cu „maiestate”, când cu „Robert” s-a optat ca în ambele cazuri să se folosească persoana a II-a singular, în timp ce ceilalţi vor folosi adresarea oficială: „voi” şi „vostru”. (n.tr.).

[←2]

Regatul Insulelor cuprindea Arhipelagul Hebridelor, insulele din estuarul râului Clyde şi insula Mann. A existat între secolele IX şi XIII. (n.tr.).

[←3]

Hebridele Exterioare (n.tr.).

[←4]

Garnitură metalică din centrul unui scut. (n.tr.).

[←5]

Gogmagog, gigant legendar din folclorul irlandez, învins de unul dintre tovarăşii lui Brutus din Troia, ajungând cu timpul să fie privit ca două entităţi separate. În Biblie, Gog şi Magog, menţionaţi de câteva ori, sunt duşmani ai poporului ales. (n.tr.).

[←6]

Galeră specifică Hebridelor, de inspiraţie vikingă, dar de dimensiuni mai mici şi cu mai puţine vâsle. (n.tr.).

[←7]

Câmpie joasă, ierboasă, cu sol nisipos, specifică Hebridelor Interioare şi coastelor nordice ale Irlandei şi Scoţiei. (n.tr.).

[←8]

La catolici, sărbătoare care cade pe 2 noiembrie. (n.tr.).

[←9]

La catolici, 21 septembrie. (n.tr.).

[←10]

Loc în care se ţin adunările clericilor catolici. (n.tr.).